

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

sextiofemte årgången

12 januari 2022

Innehållsförteckning

EUROPAPARLAMENTET

SESSIONEN 2021–2022

Sammanträdena den 17–21 maj 2021

ANTAGNA TEXTER

I Resolutioner, rekommendationer och yttranden

RESOLUTIONER

Europaparlamentet

Tisdag den 18 maj 2021

2022/C 15/01	Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om översynen av Europeiska unionens solidaritetsfond (2020/2087(INI))	2
2022/C 15/02	Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om säkerställande av målen för landningsskyldigheten enligt artikel 15 i förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken (2019/2177(INI))	9

Onsdagen den 19 maj 2021

2022/C 15/03	Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 med rekommendationer till kommissionen om utmaningar för organisatörer av idrottsevenemang i den digitala miljön (2020/2073(INL))	18
2022/C 15/04	Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om artificiell intelligens inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn (2020/2017(INI))	28
2022/C 15/05	Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om en europeisk strategi för integrering av energisystem (2020/2241(INI))	45
2022/C 15/06	Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om en europeisk vätgasstrategi (2020/2242(INI))	56
2022/C 15/07	Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om skydd av de mänskliga rättigheterna och EU:s externa migrationspolitik (2020/2116(INI))	70

2022/C 15/08	Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om kommissionens rapporter 2019 och 2020 om Turkiet (2019/2176(INI))	81
2022/C 15/09	Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om kommissionens rapporter 2019 och 2020 om Montenegro (2019/2173(INI))	100
2022/C 15/10	Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om klimatförändringarnas konsekvenser för de mänskliga rättigheterna och miljöförsvarens roll i denna fråga (2020/2134(INI))	111

Torsdagen den 20 maj 2021

2022/C 15/11	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om vändande av den demografiska tendensen i EU-regioner med hjälp av instrument inom sammanhållningspolitiken (2020/2039(INI))	125
2022/C 15/12	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om konsekvenserna av EU:s bestämmelser om fri rörlighet för arbetstagare och tjänster: arbetskraftens rörlighet inom EU som ett redskap för att matcha behov och kompetens på arbetsmarknaden (2020/2007(INI))	137
2022/C 15/13	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om att påskynda framstegen och åtgärda ojämlikheterna för att utrota aids som ett folkhälsot hot senast 2030 (2021/2604(RSP))	151
2022/C 15/14	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om krigsfångar efter den senaste konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan (2021/2693(RSP))	156
2022/C 15/15	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om situationen i Haiti (2021/2694(RSP))	161
2022/C 15/16	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om situationen i Tchad (2021/2695(RSP))	166
2022/C 15/17	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om kinesiska motsanktioner mot EU-enheter, ledamöter av Europaparlamentet och nationella parlamentsledamöter (2021/2644(RSP))	170
2022/C 15/18	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om Europeiska unionens domstols dom av den 16 juli 2020 i mål C-311/18 – Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland Limited, Maximilian Schrems (<i>Schrems II</i>) (2020/2789(RSP))	176
2022/C 15/19	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om parlamentets rätt till information om den pågående bedömningen av de nationella planerna för återhämtning och resiliens (2021/2703(RSP))	184
2022/C 15/20	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om företagens ansvar för miljöskador (2020/2027(INI))	186
2022/C 15/21	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om nya vägar för laglig arbetskraftsmigration (2020/2010(INI))	196
2022/C 15/22	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om att forma EU:s digitala framtid: undanröja hinder för en fungerande digital inre marknad och förbättra användningen av AI för europeiska konsumenter (2020/2216(INI))	204

Fredagen den 21 maj 2021

2022/C 15/23	Europaparlamentets resolution av den 21 maj 2021 om tillräckligt skydd av personuppgifter i Förenade kungariket (2021/2594(RSP))	218
--------------	--	-----

III Förberedande akter

Europaparlamentet

Måndag den 17 maj 2021

2022/C 15/24	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 17 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett program för utbyte, stöd och utbildning för att skydda euron mot förfalskning under perioden 2021–2027 (Perikles IV-programmet) och om upphävande av förordning (EU) nr 331/2014 (06164/1/2021 – C9-0137/2021 – 2018/0194(COD))	228
--------------	--	-----

Tisdag den 18 maj 2021

2022/C 15/25	Europaparlamentets beslut av den 18 maj 2021 om förslaget till utnämning av verkställande direktör för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (N9-0005/2021 – C9-0114/2021 – 2021/0900(NLE))	229
--------------	--	-----

2022/C 15/26	Europaparlamentets beslut av den 18 maj 2021 om förslaget till utnämning av ordföranden för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) (N9-0022/2021 – C9-0163/2021 – 2021/0901(NLE))	230
--------------	---	-----

2022/C 15/27	P9_TA(2021)0219 Fonden för en rättvis omställning ***I Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för en rättvis omställning (COM(2020)0022 – C9-0007/2020 – 2020/0006(COD)) P9_TC1-COD(2020)0006 Europaparlamentets ståndpunkt fastställd vid första behandlingen den 18 maj 2021 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/... om inrättande av Fonden för en rättvis omställning.	231
--------------	---	-----

2022/C 15/28	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets förordning om utvidgning av tillämpningsområdet för förordning (EU) 2021/... om inrättande av ett program för utbyte, stöd och utbildning för att skydda euron mot förfalskning under perioden 2021–2027 ("Perikles IV-programmet") och om upphävande av förordning (EU) nr 331/2014 till att även omfatta icke deltagande medlemsstater (13255/2020 – C9-0017/2021 – 2018/0219(APP))	233
--------------	---	-----

2022/C 15/29	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets beslut om ingående på unionens vägnar av avtalet genom skriftväxling mellan Europeiska unionen och Republiken Kuba enligt artikel XXVIII i allmänna tull- och handelsavtalet (Gatt) 1994 om ändring av medgivanden när det gäller alla tullkvoter på EU:s lista CLXXV till följd av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen (10637/2020 – C9-0097/2021 – 2020/0233(NLE))	234
--------------	---	-----

2022/C 15/30	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets beslut om ingående, på Europeiska unionens och dess medlemsstaters vägnar, av ett protokoll till Europa-Medelhavsavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan och Republiken Tunisien, å andra sidan, med anledning av Republiken Kroatians anslutning till Europeiska unionen (COM(2018)0603 – C9-0302/2020 – 2018/0310(NLE))	235
--------------	--	-----

2022/C 15/31	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets beslut om ingående, på unionens och dess medlemsstaters vägnar, av protokollet till avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan, med anledning av Republiken Kroatians anslutning till Europeiska unionen (06048/2020–C9-0383/2020 – 2020/0024(NLE))	236
--------------	--	-----

2022/C 15/32	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets beslut om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av avtalet om tidsbegränsningar för avtal om tillhandahållande av luftfartyg med besättning mellan Europeiska unionen, Amerikas förenta stater, Island och Konungariket Norge (11645/2020 – C9-0392/2020 – 2019/0126(NLE))	237
2022/C 15/33	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om förslaget till rådets beslut om sjötullsystemet i de franska yttersta randområdena och om ändring av beslut nr 940/2014/EU (COM(2021)0095 – C9-0105/2021 – 2021/0051(CNS))	238
2022/C 15/34	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om förslaget till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller undantag från mervärdesskatteplikt för import och vissa leveranser, med avseende på unionsåtgärder som vidtas av hänsyn till allmänintresset (COM(2021)0181 – C9-0132/2021 – 2021/0097(CNS))	239
2022/C 15/35	Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter efter en ansökan från Estland – EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism (COM(2021)0151 – C9-0127/2021 – 2021/0076(BUD))	240
2022/C 15/36	Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Grekland och Frankrike i samband med naturkatastrofer och till Albanien, Belgien, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Montenegro, Portugal, Rumänien, Serbien, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike i samband med ett hot mot folkhälsan (COM(2021)0201 – C9-0117/2021 – 2021/0077(BUD))	244
2022/C 15/37	Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om rådets ståndpunkt om förslaget till Europeiska unionens ändringsbudget nr 2/2021 för budgetåret 2021 – finansiering av insatser mot covid-19 och med justeringar och uppdateringar i fråga om det slutliga antagandet av den fleråriga budgetramen (08145/2021 – C9-0155/2021 – 2021/0078(BUD))	247
2022/C 15/38	Europaparlamentets beslut om att inte invända mot kommissionens delegerade förordning av den 24 mars 2021 om ändring av delegerade förordningar (EU) nr 1003/2013 och (EU) 2019/360 vad gäller de årliga tillsynsavgifter som Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten tar ut av transaktionsregister för 2021 (C(2021)01874 – 2021/2617(DEA))	249
2022/C 15/39	Europaparlamentets beslut om att inte invända mot kommissionens delegerade förordning av den 25 mars 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU vad gäller tekniska standarder för tillsyn som fastställer kriterier för att identifiera ledningsansvar och kontrollfunktioner, väsentliga affärsenheter och betydande inverkan på en berörd affärsenhets riskprofil och fastställer kriterier för att identifiera anställda eller kategorier av personal vars yrkesutövning har en inverkan på institutets riskprofil som är lika väsentlig som de anställda eller kategorier av personal som avses i artikel 92.3 i det direktivet (C(2021)01906 – 2021/2618(DEA))	251
2022/C 15/40	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för Europeiska solidaritetskåren och om upphävande av förordningarna (EU) 2018/1475 och (EU) nr 375/2014 (14153/1/2020 – C9-0143/2021 – 2018/0230(COD))	253
2022/C 15/41	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott samt om upphävande av förordning (EU) nr 1288/2013 (14148/1/2020 – C9-0135/2021 – 2018/0191(COD))	255

Onsdagen den 19 maj 2021

2022/C 15/42	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 19 maj 2021 om förslaget till rådets beslut om ändring av beslut 2008/376/EG om antagande av Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram och om de fleråriga tekniska riktlinjerna för detta program (COM(2020)0320 – C9-0214/2020 – 2020/0141(NLE))	257
2022/C 15/43	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 19 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet Kreativa Europa (2021–2027) och om upphävande av förordning (EU) nr 1295/2013 (14146/1/2020 – C9-0134/2021 – 2018/0190(COD))	267
2022/C 15/44	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 19 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentet och rådets förordning om inrättande av Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning och av nätverket av nationella samordningscentrum (05628/2/2021 – C9-0152/2021 – 2018/0328(COD))	269
2022/C 15/45	Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 19 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fiscalisprogrammet för samarbete på beskattningsområdet och om upphävande av förordning (EU) nr 1286/2013 (06116/1/2021 – C9-0179/2021 – 2018/0233(COD))	270

Torsdagen den 20 maj 2021

2022/C 15/46	Europaparlamentets ändringar antagna den 20 maj 2021 av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ (COM(2020)0642 – C9-0321/2020 – 2020/0289(COD))	272
2022/C 15/47	Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om förslaget till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 168/2007 om inrättande av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (COM(2020)0225) – (2020/0112R(APP))	290

Teckenförklaring

- * Samrådsförfarande
- *** Godkännandeförfarande
- ***I Ordinarie lagstiftningsförfarande (första behandlingen)
- ***II Ordinarie lagstiftningsförfarande (andra behandlingen)
- ***III Ordinarie lagstiftningsförfarande (tredje behandlingen)

(Det angivna förfarandet baseras på den rättsliga grund som angetts i förslaget till akt.)

Parlamentets ändringsförslag:

Ny text markeras med **fetkursiv stil**. Textdelar som utgår markeras med symbolen **■** eller med genomstrykning. Textdelar som ersätts anges genom att ny text markeras med **fetkursiv stil** och text som utgår stryks eller markeras med genomstrykning.

EUROPAPARLAMENTET

SESSIONEN 2021–2022

Sammanträdena den 17–21 maj 2021

ANTAGNA TEXTER

Tisdag den 18 maj 2021

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

RESOLUTIONER

EUROPAPARLAMENTET

P9_TA(2021)0220

Översyn av Europeiska unionens solidaritetsfond

Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om översynen av Europeiska unionens solidaritetsfond (2020/2087(INI))

(2022/C 15/01)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 174, 175, 212.2 och 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond ⁽¹⁾ och efterföljande ändringar den 15 maj 2014 och 20 mars 2020,
- med beaktande av samtliga rapporter från Mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC), särskilt rapporten *Climate Change 2014: Impacts, Adaptation and Vulnerability* av den 31 mars 2014,
- med beaktande av Parisavtalet som undertecknades den 22 april 2016,
- med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2013 *Europeiska unionens solidaritetsfond: genomförande och tillämpning* ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 1 december 2016 *Europeiska unionens solidaritetsfond: en utvärdering* ⁽³⁾,
- med beaktande av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar av den 15 maj 2019 *Utvärdering av Europeiska unionens solidaritetsfond 2002–2017* (SWD(2019)0186),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/461 av den 30 mars 2020 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2012/2002 i syfte att ge ekonomiskt bistånd till medlemsstater och länder som förhandlar om anslutning till unionen och som är allvarligt drabbade av ett större hot mot folkhälsan ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 17 april 2020 om en samordnad EU-insats mot covid-19-pandemin och dess konsekvenser ⁽⁵⁾,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ståndpunktsdokument av den 25 mars 2020 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 2012/2002 i syfte att ge ekonomiskt bistånd till medlemsstater och länder som förhandlar om anslutning till unionen och som är allvarligt drabbade av större hot mot folkhälsan (COM(2020)0114),

⁽¹⁾ EGT L 311, 14.11.2002, s. 3.

⁽²⁾ EUT C 440, 30.12.2015, s. 13.

⁽³⁾ EUT C 224, 27.6.2018, s. 140.

⁽⁴⁾ EUT L 99, 31.3.2020, s. 9.

⁽⁵⁾ Antagna texter P9_TA(2020)0054.

Tisdag den 18 maj 2021

- med beaktande av meddelandet från kommissionen *Den europeiska gröna given* (COM(2019)0640),
 - med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
 - med beaktande av yttrandet från budgetutskottet,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling (A9-0052/2021), och av följande skäl:
- A. Europeiska unionens solidaritetsfond (nedan kallad *solidaritetsfonden*), som inrättats genom förordningen om solidaritetsfonden efter de stora översvämningar som drabbade Centraleuropa 2002, ger ekonomiskt bistånd till medlemsstater och anslutande länder som drabbats av större eller regionala naturkatastrofer eller större hot mot folkhälsan. Solidaritetsfonden ger ett verkligt EU-mervärde och förverkligar en vilja att visa solidaritet med människor som är bosatta i de EU-regioner som drabbas av sådana katastrofer.
- B. I sin resolution av den 17 april 2020 om en samordnad EU-insats mot covid-19-pandemin och dess konsekvenser påminde Europaparlamentet om att solidaritet mellan medlemsstaterna inte är ett val utan en skyldighet som i synnerhet härrör från artiklarna 2 och 21 i fördraget om Europeiska unionen och en pelare för våra EU-värden, enligt artikel 3 i nämnda fördrag. I samma resolution uppmanar Europaparlamentet med kraft kommissionen att stärka alla delar av krishantering och mekanismerna för katastrofinsatser.
- C. En nyligen utförd undersökning visar att över två tredjedelar av EU-medborgarna anser att unionen bör ha större behörighet att hantera oväntade kriser såsom covid-19-pandemin, och över hälften anser att EU bör ges större finansiella resurser för att hantera dessa kriser⁽⁶⁾. Den aktuella hälsokrisen har en betydande mänsklig dimension, och EU och medlemsstaterna måste därför handla solidariskt.
- D. Hittills har bidragen från solidaritetsfonden gällt ett hundratal naturkatastrofer i 23 medlemsstater och ett anslutningsland, och uppgått till sammanlagt cirka 6,6 miljarder EUR⁽⁷⁾.
- E. Under 2017 och 2018 utgjorde översvämningkatastrofer två tredjedelar av alla ansökningar riktade till solidaritetsfonden, trots att rapporteringsperioden även präglades av stora stormar, skogsbränder och jordbävningar.
- F. Nyttan av solidaritetsfonden framhövdes i kommissionens utvärdering, särskilt när det gäller att minska samtliga nationella, regionala och lokala myndigheters bördor för att stödja återhämtningen efter större nationella eller regionala naturkatastrofer eller större hot mot folkhälsan, enligt definitionen i förordningen om solidaritetsfonden (i dess ändrade lydelse).
- G. Den rättsliga ramen för solidaritetsfonden reviderades 2014 genom ändringsförordning (EU) nr 661/2014⁽⁸⁾, särskilt i syfte att förenkla förfarandena, förkorta svarstiden efter att ansökningarna lämnats in, förtydliga behörighetskriterierna för biståndsansökningar vid regionala katastrofer, förlänga genomförandeperioden och införa förskottsbetalningar, såsom Europaparlamentet vid upprepade tillfällen hade begärt. Ytterligare framsteg uppnåddes genom de ändringar av förordningen som gjordes i mars 2020, i synnerhet i form av ökade förskottsbetalningar och en förenkling av solidaritetsfondens tilldelningsprocess.
- H. Andelen godkända biståndsansökningar vid större katastrofer är 100 %, medan de vid regionala katastrofer, vilket är den vanligaste kategorin, ökade från 32 % till 85 % till följd av 2014 års översyn av förordningen om solidaritetsfonden.
- I. Trots att reformen av förordningen 2014 bidrog till en förlängning från 10 till 12 veckor för förberedelse och inlämning av ansökan om finansiellt bidrag ur solidaritetsfonden, behöver fortfarande en stor del av fallen uppdateras, vilket leder till förseningar i mottagandet av biståndet. Kommissionen bör därför ge en förenklad vägledning om ansökningskraven och därmed minska den administrativa bördan.

⁽⁶⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20201113IPR91602/eu-survey-confirms-citizens-call-for-eu-to-have-more-powers-to-tackle-pandemic>

⁽⁷⁾ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/An-overview-of-the-EU-Solidarity-Fund-2002-2019/qpif-qzyn>

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 661/2014 av den 15 maj 2014 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2012/2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (EUT L 189, 27.6.2014, s. 143).

Tisdag den 18 maj 2021

- J. Den tid det tar för att betala ut hela biståndet skulle ytterligare kunna förkortas för att tillgodose det akuta behovet av EU:s solidaritet.
- K. Biståndet ur solidaritetsfonden täcker endast återställandet till det tillstånd som rådde före katastrofen avseende infrastruktur inom områdena energi, vatten och spillvatten, telekommunikation, transport, hälsa samt utbildning, och inte merkostnaden för återuppbyggnad av infrastruktur som är mer motståndskraftig mot katastrofer och klimatförändringar, såsom den europeiska gröna given förordar. Sådan återuppbyggnad ska finansieras av mottagarstaten med egna medel och medel ur andra EU-fonder, såsom Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden.
- L. Såsom covid-19-krisen har visat finns det behov av större synergieffekter mellan de sammanhållningspolitiska instrumenten och solidaritetsfonden. Solidaritetsfonden skapades för att användas vid naturkatastrofer på kort och medellång sikt, medan sammanhållningspolitiken (Eruf och sammanhållningsfonden) är inriktad på en mer långsiktig planering av och investeringar i civilskyddet, infrastruktur för förebyggande och riskhantering samt resiliensåtgärder och bidrar därmed till målen i den europeiska gröna given.
- M. Kommissionens förslag om att utvidga solidaritetsfondens tillämpningsområde till att omfatta större hot mot folkhälsa, och efterföljande ikraftträdande av förordning (EU) 2020/461, välkomnas.
- N. Naturkatastroferna kommer sannolikt att bli intensivare och fler till antalet på grund av klimatförändringarna. Man bör därför betona nyttan med den budgetmekanism för dynamiskt beviljande som infördes 2014 och som bland annat möjliggjorde det rekordhöga biståndet från solidaritetsfonden på 1,2 miljarder EUR i samband med jordskalven i Italien 2016 och 2017.
- O. Såsom anges i artikel 7 i förordningen om solidaritetsfonden bör den verksamhet som fonden finansierar vara förenlig med bestämmelserna i EUF-fördraget och de instrument som har antagits i enlighet med detta samt med unionens politik och åtgärder inom i synnerhet områdena miljöskydd, förebyggande och hantering av naturkatastrofer och anpassning till klimatförändringar, inklusive, i tillämpliga fall, ekosystembaserade strategier.
- P. I den nya fleråriga budgetramen föreskrivs en ny budgetram som kallas reserv för solidaritet och katastrofbistånd, i vilken solidaritetsfonden och reserven för katastrofbistånd slås samman, och som ska användas dels för insatser vid nödsituationer som uppstår på grund av större katastrofer i medlemsstater eller anslutande länder (solidaritetsfonden), dels för att tillgodose särskilda akuta behov i EU eller tredjeländer, i synnerhet vid humanitära kriser (reserven för katastrofbistånd).
- Q. Enligt artikel 349 i EUF-fördraget är den svåra klimatsituationen en av de bestående faktorer som allvarligt hindrar utvecklingen i de yttersta randområdena. Därför bör man anta specifika åtgärder som fastställer villkoren för tillämpningen av fördragen, inklusive en gemensam politik.
- R. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt yttersta randområden, öar, bergsområden, glest befolkade områden och alla områden som löper särskild risk att drabbas av naturkatastrofer.
- S. Det är beklagligt att förordningen om solidaritetsfonden för tillfället inte tillåter gränsöverskridande biståndsansökningar, trots att vissa områden som löper särskild risk att drabbas av naturkatastrofer, såsom bergsområden, ofta sträcker sig över nationella gränser.
1. Europaparlamentet är oroat över att de extrema väderhändelserna och naturkatastroferna bara kommer att bli fler och intensivare i och med klimatförändringarna. Parlamentet anser att investeringar i förebyggande åtgärder och begräsning av klimatförändringar i enlighet med den europeiska gröna given är av yttersta vikt. Parlamentet insisterar på att det krävs ytterligare insatser från medlemsstaternas sida för att investera i åtgärder för att minska klimatförändringarnas effekter, med beaktande av att många naturkatastrofer är en direkt följd av mänsklig verksamhet och att översvämningar, jordbävningar, skogsbränder, torka och andra naturkatastrofer kan komma att bli okontrollerbara, vilket kräver att lämpliga åtgärder vidtas.
 2. Europaparlamentet konstaterar att solidaritetsfonden är ett av de mest konkreta uttrycken för EU:s solidaritet och att alla EU-medborgare förväntar sig att man visar denna solidaritet när katastrofer inträffar eller allvarliga hot mot folkhälsan uppstår.
 3. Europaparlamentet framhåller med oro att EU-invånarna under de senaste åren har drabbats av ett flertal katastrofer som har kostat människoliv och ödelagt egendom, miljö och kulturarv.

Tisdag den 18 maj 2021

4. Europaparlamentet framhåller att större och regionala naturkatastrofer och större hot mot folkhälsan nu är regelbundet förekommande och att färskt exempel på detta är covid-19-pandemin (som kraftigt påverkar alla europeers liv och den europeiska ekonomin), skogsbränder över hela kontinenten, även i ovanliga områden såsom Arktis, och en serie kraftiga jordskalv som har drabbat Europa, däribland jordskalven i Italien 2016 och 2017 som krävde hundratals dödsoffer och ledde till skador på cirka 22 miljarder EUR, och jordskalven i Kroatien i mars 2020 och december 2020. Parlamentet påminner även om att stormar, extrema regn och översvämningar har orsakat betydande skador i många städer och dalar, och att allt kraftigare orkaner har orsakat stor förödelse i de yttersta randområdena, såsom orkanerna Irma på Saint-Martin 2017 och Lorenzo på Azorerna 2019, vilka var särskilt förödande. Parlamentet påminner i detta sammanhang om att utsatta territorier, såsom öar och bergsområden, glest befolkade områden och yttersta randområden ofta är de som påverkas mest av klimatförändringarna.

5. Europaparlamentet påminner om att det är av högsta vikt att så snabbt, enkelt och flexibelt som möjligt skicka stöd och medel till de drabbade områdena, och betonar att synergierna mellan solidaritetsfonden och unionens civilskyddsmekanism, Erufs komponent för anpassning till klimatförändringarna och territoriella samarbetsprogram är synnerligen viktiga för att skapa ett heltäckande reaktions- och resilienspaket. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta sitt arbete med vägledningen om en förenklad användning av solidaritetsfonden i syfte att underlätta nationella, regionala och lokala myndigheters insatser. Parlamentet insisterar på att synergieffekter mellan solidaritetsfonden och bl.a. ovan nämnda EU-finansieringsinstrument bör utnyttjas på ett flexibelt sätt och i största möjliga utsträckning. Parlamentet påminner om att varje mottagarlands genomföranderapport bör innehålla detaljerade uppgifter om de förebyggande åtgärder – inbegripet användningen av EU:s strukturfonder – som vidtagits eller föreslagits för att begränsa framtida skador och i möjligaste mån undvika att liknande naturkatastrofer upprepas.

6. Europaparlamentet påminner om att det enligt FN:s kontor för katastrofriskreducering har inträffat 7 348 större naturkatastrofer under de 20 senaste åren (2000–2019), och att dessa har kostat 1,23 miljarder människor livet, påverkat 4,2 miljarder människor och orsakat den globala ekonomin förluster på 2,97 miljarder US-dollar.

7. Europaparlamentet påpekar att enligt Europeiska miljöbyrån har klimatrelaterade extrema väderhändelser mellan 1980 och 2019 orsakat EES-medlemsstaterna ekonomiska förluster som sammanlagt uppgår till 446 miljarder EUR.

8. Europaparlamentet anser att större och regionala naturkatastrofer och större hot mot folkhälsan har mer omfattande ekonomiska och sociala effekter i de minst utvecklade och mest sårbara områdena, såsom öar, bergsområden och glest befolkade områden, och att mer adekvata åtgärder därför bör vidtas i dessa områden inom ramen för solidaritetsfonden.

Katastrofhantering, skadebedömning och förenkling av förfaranden

9. Europaparlamentet noterar de olika typer av katastrofrisker som EU står inför och betonar att svårighetsgraden för vissa naturkatastrofer inte uteslutande beror på klimatförändringarna, utan i vissa fall påverkas av faktorer som framkallats av människan, däribland oförsiktig fysisk planering. Parlamentet anser att det är synnerligen viktigt att investera i förebyggandet och hanteringen av katastrofrisker i EU genom att bygga upp skyddsinfrastruktur. Parlamentet rekommenderar i detta avseende medlemsstaterna att tillsammans med kommissionen utarbeta planer för förebyggande och hantering av katastrofer som möjliggör en noggrann och snabb bedömning av skadorna. Parlamentet understryker att solidaritetsfonden bör vara ett enkelt instrument som EU kan ställa till nationella, regionala och lokala myndigheters förfogande.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i samband med en framtida reform av solidaritetsfonden fortsätta sitt arbete med att förenkla och påskynda ansökningsförfarandet för medlemsstaterna, till exempel genom att ägna särskild uppmärksamhet åt att förenkla ansökningar om aktivering av solidaritetsfonden i flera regioner i samband med gränsöverskridande katastrofer, i syfte att säkerställa snabbare insatser som svar på intensifieringen av större och regionala naturkatastrofer och större hot mot folkhälsan.

11. Europaparlamentet anser att klimatförändringarna och intensifieringen av naturkatastrofer gör territorier och regioner allt mer sårbara. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att överväga en översyn av solidaritetsfonden för att bättre kunna beakta regionala katastrofer. Parlamentet understryker dessutom den roll som Erufs program spelar, i samverkan med programmen för landsbygdsutveckling, när det gäller att förebygga och minska risker, såsom tektoniska och hydrogeologiska risker. Parlamentet erkänner vidare att torka inkluderades i tillämpningsområdet för förordningen om solidaritetsfonden vid översynen 2014, men konstaterar att torkan utgör ett återkommande inslag i EU:s klimatutveckling och att dess ekonomiska effekter är svåra att bedöma. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma de specifika effekterna av torka och att ta itu med dem på lämpligt sätt i samband med en framtida reform av solidaritetsfonden.

Tisdag den 18 maj 2021

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka sin forskning och utbildning i syfte att inrätta ett system som säkerställer bättre beredskap för att förebygga och hantera katastrofer och minimera effekterna av sådana kriser.
13. Europaparlamentet efterlyser ökad samordning och mer samarbete mellan medlemsstaternas forsknings- och utvecklingsinstitutioner, särskilt mellan medlemsstater som löper liknande risker. Parlamentet efterlyser en förbättring av medlemsstaternas system för tidig varning och en etablering och förstärkning av kopplingarna mellan de olika systemen för tidig varning.
14. Europaparlamentet föreslår att medlemsstaterna ska kartlägga investeringar, projekt och verktyg i sina nationella planer för återhämtning och resiliens, i syfte att förebygga och begränsa skador orsakade av naturkatastrofer och hälsokriser.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att god praxis sprids vad gäller styrning och utnyttjande av strukturer för institutionell samordning i katastrofsituationer.
16. Europaparlamentet påminner om de svårigheter som mottagarländerna står inför när det gäller att på mycket kort tid fastställa skadornas exakta omfattning, och föreslår att kommissionen utarbetar vägledning om förenklade metoder för att fastställa bidragsbeloppet från solidaritetsfonden, även i syfte att minimera risken för fel och ytterligare förseningar.
17. Europaparlamentet betonar att användningen av solidaritetsfonden har främjat en inlärningsprocess hos nationella, regionala och lokala myndigheter, vilket har lett till att de utvärderat sin bredare katastrofriskhantering. Parlamentet betonar nödvändigheten att minska den byråkratiska bördan och öka kapacitetsuppbyggnaden genom tekniskt och administrativt stöd till mottagarländerna, för att hjälpa dem att utveckla förvaltningsstrategier och långsiktiga strategier som syftar till att minska effekterna av större och regionala naturkatastrofer och större hot mot folkhälsan. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra kommunikationen med lokala och regionala myndigheter under utvärderingsfasen, i samband med förberedelsen av ansökningar och under projektens genomförandefas, i syfte att påskynda de administrativa förfarandena.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vid en framtida översyn av solidaritetsfonden i så stor utsträckning som möjligt fokusera på de områden som löper största risk att drabbas av större eller regionala naturkatastrofer eller större hot mot folkhälsan, i synnerhet yttersta randområden, öar, bergsområden samt områden som riskerar att drabbas av kraftiga jordskalv eller vulkanutbrott eller framtida hälsokriser.
19. Europaparlamentet anser att man bör göra en utvärdering av tidigare orkaner som drabbat utomeuropeiska länder och territorier (ULT). Parlamentet anser att reserven för katastrofbistånd och andra instrument för externt bistånd bör utnyttjas fullt ut för att lindra de skador som uppstått. Parlamentet är dessutom övertygat om att tillräckliga finansiella medel måste anslås dessa externa biståndsinstrument för att bistå ULT.

Finansieringskällor och snabbt beviljande av anslag

20. Europaparlamentet påpekar att kommissionen, i sitt reviderade förslag av den 27 maj 2020 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027, föreskrev en årlig maximal budget för solidaritetsfonden på en miljard EUR (i 2018 års priser), men noterar att fonden i överenskommelsen om den nya fleråriga budgetramen har slagits samman med reserven för katastrofbistånd i en ny budgetram, reserven för solidaritet och katastrofbistånd, med en total årlig budget på 1,2 miljarder EUR.
21. Europaparlamentet anser att inrättandet av reserven för solidaritet och katastrofbistånd kan ha fördelen att öka flexibiliteten. Parlamentet påpekar dock att i den nuvarande modellen förblir tilldelningen av medel ur solidaritetsfonden osäker, eftersom den är beroende av de belopp som tilldelas inom ramen för reserven för katastrofbistånd. Parlamentet anser att det är nödvändigt att noggrant övervaka förvaltningen av reserven för solidaritet och katastrofbistånd för att se om det finansieringsbelopp och den fördelningsnyckel som fastställts för detta nya finansiella instrument tillgodoser solidaritetsfondens behov, med hänsyn till fondens utvidgade tillämpningsområde och de allt fler och allt mer utbredda nödsituationer som i huvudsak orsakats av större och regionala naturkatastrofer och större hot mot folkhälsan.
22. Europaparlamentet välkomnar att den översyn av solidaritetsfonden som antogs i mars 2020 ökade värdet på förskottsbetalningar från 10 % till 25 % av det planerade bidragsbeloppet och ökade maximibeloppet för förskotten från 30 miljoner till 100 miljoner EUR. Parlamentet påpekar i detta sammanhang vikten av förskottsbetalningar för att öka biståndsprogrammets effektivitet, särskilt i regioner och lokalsamhällen med begränsade alternativa finansieringskällor. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga ytterligare sätt att främja detta alternativ och efterlyser ökade operativa insatser för att minska den genomsnittliga tiden för frigörande av förskottsbetalningar, samtidigt som man ser till att EU:s budget skyddas.

Tisdag den 18 maj 2021

23. Europaparlamentet påpekar att de flesta stora byggnader i de yttersta randområdena (såsom hamnar, flygplatser och sjukhus) är offentliga byggnader, och trots att de är nödvändiga för att dessa små territorier ska fungera, är de mycket utsatta för miljökatastrofer. Parlamentet anser därför att det ekonomiska stödet från solidaritetsfonden till de yttersta randområdena bör vara högre än 2,5 % av det belopp som har erhållits för att åtgärda tidigare katastrofer, så att de snabbt kan återgå till och förbättra den situation som rådde före katastrofen.
24. Europaparlamentet konstaterar att det i genomsnitt krävs fem månader att för att göra förskottsbetalningar och uppmanar kommissionen att undersöka snabbare lösningar.
25. Europaparlamentet konstaterar vidare att det i genomsnitt tar ett år innan hela bidraget utbetalats till biståndsmottagaren. Parlamentet uppmanar kommissionen att i samband en framtida reform undersöka möjligheterna att förenkla och göra utnyttjandet av fonden så flexibelt som möjligt, i syfte att säkerställa snabba insatser och snabb hjälp till de områden och/eller länder som drabbats av katastrofer.
26. Europaparlamentet anser, mot bakgrund av ovanstående och utvidgningen av solidaritetsfondens tillämpningsområde, att en bedömning av fondens budget kan bli nödvändig i framtiden, och att den vid behov skulle kunna följas av en motsvarande justering av finansieringen, för att tillhandahålla vad som krävs för ett verkligt verktyg för solidaritet inom EU och för att garantera att det finns en tillräcklig budget för att effektivt hantera större och regionala naturkatastrofer och större hot mot folkhälsan, inte bara för att reparera skador utan även för att bygga upp motståndskraft mot klimatförändringar.
27. Europaparlamentet betonar att tilldelningen, förvaltningen och genomförandet av bidragen inom ramen för solidaritetsfonden bör ske på ett så transparent sätt som möjligt, och att bidragen måste användas i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning.

Förebyggande av risker och kvalitativ återuppbyggnad

28. Europaparlamentet begär att kriterierna för att avgöra vilka projekt som är berättigade till stöd ur solidaritetsfonden i större utsträckning ska hänsyn till de senaste principerna för förebyggande av risker, och begär vidare att principen om bättre återuppbyggnad fullt ut ska integreras i artikel 3 i förordningen om solidaritetsfonden vid en framtida översyn, i syfte att bidra till en förbättring av kvaliteten på dessa regioners infrastruktur i samband med återuppbyggnaden och att bättre förbereda dem att undvika framtida katastrofer genom att bygga skyddsinfrastruktur.
29. Europaparlamentet anser att sådana instrument som ramlån, som genomförs av Europeiska investeringsbanken, skulle kunna utnyttjas för att finansiera återuppbyggnaden av motståndskraftigare, säkrare och mer miljövänlig infrastruktur.
30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stärka och förenkla synergierna mellan solidaritetsfonden och de sammanhållningspolitiska fonderna, och unionens civilskyddsmekanism, i syfte att uppnå en effektiv och strukturerad riskhantering för återuppbyggnadsprojekt på kort, medellång och lång sikt, och detta inte bara genom att bygga hållbar och resurs- och energieffektiv infrastruktur, utan också genom att vidta förebyggande åtgärder. Parlamentet uppmanar också kommissionen att visa flexibilitet med avseende på programplaneringen och ändringen av nationella och regionala program när det gäller hanteringen av större och regionala naturkatastrofer och större hot mot folkhälsan. Parlamentet upprepar i detta avseende att ekonomiskt bistånd ur solidaritetsfonden bör inriktas på större motståndskraft och investeringarnas hållbarhet i de drabbade områdena.

Hälsokriser

31. Europaparlamentet välkomnar att de insatser som berättigas stöd från fonden, efter den översyn av förordningen om solidaritetsfonden som kommissionen föreslog den 13 mars 2020, utvidgats till att omfatta större hot mot folkhälsan, och att de utöver medicinsk hjälp även omfattar åtgärder för att förebygga, övervaka och kontrollera spridningen av sjukdomar.
32. Europaparlamentet betonar att utvidgningen av solidaritetsfondens tillämpningsområde till att omfatta bekämpning av effekterna av covid-19-pandemin har visat oss att fonden har kapacitet att vara mer flexibel, både när det gäller tillämpningsområde och stödberättigande, och att den kan utnyttjas för att tillhandahålla stöd, inte bara vid större naturkatastrofer, utan även i samband med snabba insatser vid andra typer av större katastrofer, såsom pandemier.
33. Europaparlamentet anser att solidaritetsfondens budget måste utökas till följd av denna utvidgning av fondens tillämpningsområde.

Tisdag den 18 maj 2021

34. Europaparlamentet föreslår att kommissionen och medlemsstaterna stärker sitt samarbete med de relevanta avdelningar av WHO som är specialiserade på krisberedskap, i syfte att utarbeta snabbinsatsplaner för hälsokriser.

Synligheten för solidaritetsfondens ekonomiska bistånd

35. Europaparlamentet upprepar vikten av att informera allmänheten om de konkreta fördelar som solidaritetsfonden medfört, för att på så sätt ytterligare öka medborgarnas förtroende för EU:s verktyg och program. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra bistånden från fonden synligare genom punktvisa och riktade kommunikationsinsatser, och parallellt prioritera snabba insatser och snabbt tillhandahållande av stöd, för att särskilt betona EU:s mervärde vid större och regionala naturkatastrofer och större hot mot folkhälsan, vilket är ett konkret uttryck för EU:s solidaritet och unionens förmåga att förverkliga ett verkligt ömsesidigt stöd genom att tillhandahålla betydande budgetmedel. Parlamentet uppmanar också kommissionen att som en del av den kommande översynen av förordningen ålägga mottagarländerna att informera sina medborgare om EU:s ekonomiska stöd till de genomförda insatserna.

o

o o

36. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaterna.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0227

Säkerställande av målen för landningsskyldigheten enligt artikel 15 i förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken

Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om säkerställande av målen för landningsskyldigheten enligt artikel 15 i förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken (2019/2177(INI))

(2022/C 15/02)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 juni 2019 om läget för den gemensamma fiskeripolitiken och samråd om fiskemöjligheterna för 2020 (COM(2019)0274),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 16 juni 2020 *Mot ett mer hållbart fiske i EU: lägesrapport och riktlinjer för 2021* (COM(2020)0248),
- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 43.2,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken ⁽¹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder ⁽²⁾,
- med beaktande av rapporterna från Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA) om efterlevnaden av landningsskyldigheten för Nordsjön (2016–2017), nordvästliga vatten (2016–2017) och makrill i Nordsjön och nordvästliga vatten (2015–2017),
- med beaktande av plenarrapporterna från vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringen (STECF) (PLEN 20-01, 19-01, 18-01 och 17-01), och dess rapporter *Evaluation of Member States' Annual Reports on the Landing Obligation (for 2019)* (Adhoc-20-02), *Monitoring the performance of the Common Fisheries Policy* (Adhoc-20-01) och *Evaluation of Joint Recommendations on the Landing Obligation and on the Technical Measures Regulation* (STECF-20-04),
- med beaktande av rådets direktiv (EU) 2017/159 av den 19 december 2016 om genomförande av avtalet om genomförande av Internationella arbetsorganisationens konvention om arbete ombord på fiskefartyg från 2007 ⁽³⁾,
- med beaktande av artikeln ”The unintended impact of the European discard ban”, publicerad i *ICES Journal of Marine Science* ⁽⁴⁾,
- med beaktande av studien om genomförandet av EU:s fiskekontrollsystem *Implementation of the EU fisheries control system by Member States (2014-19)*, beställd av fiskeriuetskottet,
- med beaktande av studierna som beställdes av fiskeriuetskottet om landningsskyldigheten och begränsande arter i flerartsfisken och blandade fisken i Nordsjön ⁽⁵⁾, i de nordvästliga vattnen ⁽⁶⁾, och i de sydvästliga vattnen ⁽⁷⁾, och studierna om utkastförbudet, landningsskyldigheten och maximal hållbar avkastning i västra Medelhavsområdet ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ EUT L 354, 28.12.2013, s. 22.

⁽²⁾ EUT L 198, 25.7.2019, s. 105.

⁽³⁾ EUT L 25, 31.1.2017, s. 12.

⁽⁴⁾ Borges, L., ”The unintended impact of the European discard ban”, *ICES Journal of Marine Science*, volym 78, utgåva 1, januari-februari 2021, s. 134–141, <https://doi.org/10.1093/icesjms/fsaa200>.

⁽⁵⁾ *Landing Obligation and Choke Species in Multispecies and Mixed Fisheries – The North Sea.*

⁽⁶⁾ *Landing Obligation and Choke Species in Multispecies and Mixed Fisheries – The North Western Waters.*

⁽⁷⁾ *Landing Obligation and Choke Species in Multispecies and Mixed Fisheries – The South Western Waters.*

⁽⁸⁾ *Discard ban, landing obligation and MSY in the Western Mediterranean Sea – the Spanish case.*

⁽⁹⁾ *Discard ban, landing obligation and MSY in the Western Mediterranean Sea – the Italian case.*

Tisdag den 18 maj 2021

- med beaktande av boken om landningsskyldighet och minskade utkast i EU *The European Landing Obligation, Reducing discards in complex, multi-species and multi-jurisdictional fisheries*, som publicerades 2019 ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av rapporten om utkast i det globala fisket *A third assessment of global marine fisheries discards* från FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO), 2019,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från fiskeriutskottet (A9-0147/2021), och av följande skäl:
 - A. Mål 14.4 i FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling är en uppmaning till världssamfundet att till 2020 reglera fångsterna och få stopp på överfisket, det olagliga, orapporterade och oreglerade fisket samt alla destruktiva fiskemetoder och införa vetenskapligt grundade förvaltningsplaner, i syfte att på kortast möjliga tid återställa fiskbestånden minst till nivåer som kan ge maximal hållbar avkastning (MSY) i enlighet med deras biologiska egenskaper.
 - B. Den mängd fisk som årligen kastas överbord i det globala havsfisket uppskattas till 9,1 miljoner ton, vilket är 10,8 % av den årliga genomsnittsfångsten för 2010–2014. Fiske efter tonfiskarter och andra pelagiska arter hade de lägsta utkastnivåerna, medan fiske efter kräftdjur hade de högsta. Den största mängden utkast noterades för fiske efter demersala arter och den minsta mängden för fiske efter blötdjur (med undantag för bläckfisk). Mängden årliga globala utkast nådde sin topp på omkring 18,8 miljoner ton år 1989 och minskade gradvis till mindre än 10 miljoner ton fram till 2014 ⁽¹¹⁾.
 - C. Att kasta döda eller levande fiskar överbord är ett vanligt sätt att göra sig av med fångst som är oönskad på grund av att fisken är skadad eller inte uppfyller storlekskraven (krav på minsta storlek) eller på grund av att fångsten är svår att saluföra, överskrider kvoterna eller bryter mot reglerna om fångstsammansättning. Innan landningsskyldigheten infördes var det inte tillåtet att ha fisk som inte uppfyllde storlekskraven ombord eller att landa sådan fisk.
 - D. Oönskade fångster och utkast är ett stort slöseri med naturresurser för livsmedelsändamål. Det kan ha, och har ofta, negativa effekter på hållbart nyttjande av fiskbestånden, de marina ekosystemen och fiskets ekonomiska bärkraft. En viss grad av oönskad bifångst och utkast är oundviklig, särskilt när det gäller blandfiske.
 - E. De traditionellt höga utkastnivåerna inom vissa typer av fiske i EU är ett allvarligt problem för fiskerinäringens långsiktiga hållbarhet i EU och minskar trovärdigheten för unionens fiskeripolitik.
 - F. Förbudet mot utsortering (utkast av säljbar fisk), som infördes i EU 2010, är bristfälligt genomfört.
 - G. Den gemensamma fiskeripolitiken reformerades 2013 i syfte att säkerställa att fiskets negativa inverkan på de marina ekosystemen minimeras. Följande mål infördes: a) Att "gradvis eliminera utkast, från fall till fall, med beaktande av bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning, genom att i största möjliga utsträckning undvika och minska oönskade fångster, och genom att gradvis se till att fångster landas" och b) att "vid behov använda oönskade fångster på bästa möjliga sätt, utan att skapa en marknad för de av dessa fångster som underskrider minsta referensstorlek för bevarande".
 - H. Det finns ingen tillförlitlig statistik om utkast och inte heller några vetenskapliga belägg för att genomförandet av landningsskyldigheten har lett till någon väsentlig minskning av mängden oönskade fångster. Det bristfälliga genomförandet av landningsskyldigheten kan ha gjort fångsterna mindre synliga i vissa typer av fisken och lett till en försämring av den vetenskapliga rådgivningen och uppgiftskvaliteten.

⁽¹⁰⁾ Uhlmann, Sven & Ulrich, Clara & Kennelly, Steven, 2019. *The European Landing Obligation: Reducing Discards in Complex, Multi-Species and Multi-Jurisdictional Fisheries*.

⁽¹¹⁾ *A third assessment of global marine fisheries discards*, FAO, 2019.

Tisdag den 18 maj 2021

- I. Fiskesektorn har gjort framsteg när det gäller att uppnå MSY-målet. Hållbart förvaltade fisken stod 2020 för 99 % av alla de landningar i Östersjön, Nordsjön och Atlanten som uteslutande förvaltas av EU och för vilka det finns vetenskapliga bedömningar att tillgå. Biomassan av de bestånd i Nordostatlanten för vilka en fullständig bedömning gjorts var 48 % högre 2018 än 2003. Betydande utmaningar kvarstår, särskilt i Medelhavet och Svarta havet, där omkring 75 % av de bestånd som är vetenskapligt bedömda är överexploaterade.
- J. Landningsskyldigheten fasades in under fyra år (2015–2019). Den innebär att alla fångster av arter som omfattas av fångstbegränsningar och, i Medelhavet, bestämmelser om minimistorlekar i EU:s vatten, eller i vissa fall EU-fartygs fångster i internationella vatten, måste landas och dras av från tillämpliga kvoter. Fisk som inte uppfyller storlekskraven inte får användas som matfisk.
- K. Enligt STECF⁽¹²⁾ har ingen information lämnats om genomförandet av landningsskyldigheten för fjärrfiskeflottor som verkar utanför unionens vatten. Den rådgivande nämnden för fjärrfiske har påpekat att landningsskyldigheten i praktiken inte gäller EU-fartyg som bedriver fiske utanför EU:s vatten.
- L. Landad fisk som understiger minsta referensstorlek för bevarande används fortfarande för fiskmjöl, foder för sällskapsdjur eller som bete för fiske med tinor, med låg ekonomisk avkastning. Dessa alternativa användningar är ekonomiskt bärkraftiga endast när det finns en produktionsanläggning i närheten av landningshamnen, men lönsamheten avtar (eller försvinner) om det behövs logistik eller infrastruktur för transport över långa sträckor eller investeringar i nya produktionsanläggningar⁽¹³⁾.
- M. Flera medlemsstater föreslår att lagstiftningen ska ändras så att landningspliktig fisk under de relevanta minsta referensstorlekarna för bevarande ska få användas för välgörande ändamål.
- N. Landningsskyldigheten är inte ett totalförbud mot utkast eftersom den endast gäller för reglerade arter (totalt tillåten fångstmängd (TAC) och fiske med reglering av fiskeansträngningen genom fastställande av minsta storlek) och omfattar undantag för fisk som visar tecken på att ha skadats av rovfisk och fisk med hög överlevnadsgrad samt undantag för mindre kvantiteter, upp till 5 procent, i fall där det är svårt att uppnå större selektivitet eller där hanteringen av oönskade fångster medför oproportionerliga kostnader. Genomförandet av landningsskyldigheten varierar också i enlighet med omfattande användning av tillfälliga undantag, som kräver regelbunden översyn på grundval av vetenskapliga bedömningar, vilket kräver tid och insatser från beslutsfattare och fiskerinäringen.
- O. Utkastnivåerna varierar kraftigt beroende på region och fiskart. Utkasten är obefintliga eller minimala i det fiske där hela eller större delen av fångsten har kommersiellt värde och utnyttjas, vilket är fallet inom småskaligt eller traditionellt fiske och inom fiske där produktionen används direkt som livsmedel.
- P. Det småskaliga fisket sysselsätter fler aktörer och använder mer selektiv utrustning, orsakar mindre miljöskador och spelar en grundläggande social och ekonomisk roll, vilket understryks i rapporten *State of Mediterranean and Black Sea Fisheries (SoMFi)* från Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AKFM), 2018.
- Q. Fisk som kastas tillbaka i havet kan tjäna som föda för en rad olika asätande arter, från fågelarter till mesopelagiska och bentiska arter, som är viktiga i den ekologiska näringskedjan. I den vetenskapliga litteraturen nämns att minskade utkast till följd av landningsskyldigheten kan påverka populationer av några få arter i vissa områden, men generellt är det osannolikt.
- R. "Begränsande arter" är fiskarter eller fiskbestånd för vilka en viss medlemsstat, flotta eller ett enskilt fartyg har färre fiskemöjligheter (kvoter) jämfört med andra arter. Att fullständigt och strikt uppfylla landningsskyldigheten, särskilt inom blandfiske, skulle innebära en stängning av det berörda fisket ("choking") när den (begränsade) kvoten för en art har fyllts, för att förhindra ytterligare fångst av denna. Risken för att denna begränsningseffekt uppstår är ett allvarligt problem i det blandade fisket och kan vara en anledning till det bristfälliga genomförandet av landningsskyldigheten

⁽¹²⁾ Evaluation of Member States' Annual Reports on the Landing Obligation (for 2019) (STECF-Adhoc-20-02).

⁽¹³⁾ Market outlets for unwanted catches, Eumofa, 2020.

Tisdag den 18 maj 2021

och till det minskade kvotutbytet mellan medlemsstaterna, vilket i sin tur förvärrar underutnyttjandet av fiskemöjligheterna.

- S. Selektivitet kommer inte att helt och hållet lösa problemen i dessa fiskerier eftersom det kan vara tekniskt besvärligt minska fångsterna av relevanta begränsande arter utan att orsaka stora förluster av andra säljbara fångster, vilket skapar allvarliga ekonomiska svårigheter för de berörda flottorna. Kvotpooler för bifångst har nyligen skapats för att motverka situationer med begränsande arter (choke-situationer). Ännu finns det inga uppgifter om hur väl de fungerar.
- T. Mängden önskad fisk som fångas i näten och tas ombord kan minskas avsevärt, i första hand genom att undvika vissa tidpunkter och platser och genom att vidta tekniska selektivitetsåtgärder, för att på så sätt minska hanteringstiden, bränsleåtgången och lagringsbehoven.
- U. STECF understryker att de gemensamma rekommendationerna från medlemsstaternas regionala grupper för genomförandet av landningsskyldigheten 2021 innehöll relativt få åtgärder med syftet att öka selektiviteten. Allt färre pilotprojekt genomförs för att testa mer selektiva redskap eller strategier för undvikande, i enlighet med artikel 14 i förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken.
- V. Rådet har under de senaste åren strukit flera arter från TAC-förteckningen och därigenom omfattas arterna inte heller längre av landningsskyldigheten.
- W. Landningsskyldigheten är inte ett mål i sig, utan ett verktyg för att uppnå den gemensamma fiskeripolitikens selektivitetsmål.
- X. Kvotpooler för bifångst har nyligen skapats för att motverka situationer med begränsande arter (choke-situationer).
- Y. Att kasta önskad fångst överbord görs i hela världen och är inte ett specifikt EU-problem. I EU:s vatten förekommer en hög grad av blandfiske. Flera tredjeländer och självstyrande territorier har infört förbud mot att kasta fångst överbord i olika omfattning, till exempel Kanada, Färöarna, Norge, Island, Chile och Nya Zeeland. Andra tredjeländer, som USA, har inte infört förbud mot att kasta fångst överbord. Deras fiskelagstiftning använder i stället andra metoder för att minska den oönskade fångsten. I Norge och Island har förbudet mot att kasta fångst överbord modifierats efter hand under 30 år för att anpassas till specifika problem. Effekten av Chiles förbud mot att kasta fångst överbord kan ännu inte skönjas fullt ut eftersom det just har börjat gälla. Utkast är fortfarande ett stort problem i Nya Zeelands fiskeriförvaltning.
- Z. Genom principen om relativ stabilitet, som inrättades genom förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken 1983 och omsattes i praktiken genom förordningen om TAC och kvoter 1983, fastställs en fördelningsnyckel för TAC per medlemsstat baserad på följande tilldelningsprinciper: historiska fångster (1973–1978), fiskeriberoende i enlighet med Haagpreferenserna från 1976 samt jurisdiktionsförluster (1973–1976).
- AA. Nästan 4 000 forskningsrapporter har publicerats om utkast. Över 3 700 av dem handlar om industriellt fiske medan färre än 200 fokuserar på småskaligt kustfiske.
- AB. Sedan omkring 1950 har många marina arter inom många olika grupper förändrats vad gäller geografiskt utbredningsområde och säsongrelaterade aktiviteter på grund av uppvärmning av havet och biogeokemiska förändringar, såsom syrebrist, i deras livsmiljöer. Detta har lett till att artsammansättning, artförekomst och biomassaproduktion har förändrats i ekosystem från ekvatorn till polerna. Ändringen av fiskbeståndens utbredning har betydelse för den framtida fiskeriförvaltningen och därmed också på genomförandet av landningsskyldigheten.
- AC. Kommissionen genomförde en socioekonomisk konsekvensbedömning av politiken för att minska utkastmängderna innan den lade fram sitt förslag till en ny grundförordning för den gemensamma fiskeripolitiken i juli 2011, men hittills har den inte gjort någon ingående analys av de socioekonomiska konsekvenserna och effekterna på säkerheten ombord och inte heller bemött de farhågor angående genomförandet som förts fram av de rådgivande nämnderna och medlemsstaterna.

Tisdag den 18 maj 2021

- AD. Det är fortfarande okänt i vilken utsträckning mängden utkast har minskat. Upp till fem medlemsstater har inte svarat på kommissionens enkät om genomförandet av landningsskyldigheten för 2019. Två av dessa har inte svarat de senaste tre åren.
- AE. Skillnader i kontroll och verkställighet av landningsskyldigheten kan leda till ojämlika villkor inom och mellan medlemsstater. I sina rapporter om utvärderingen av efterlevnaden av landningsskyldigheten fann EFCA att medlemsstaternas genomförande var otillräckligt och lade fram rekommendationer för att förbättra kontrollen.
- AF. Kommissionen måste lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken, inbegripet landningsskyldigheten, senast den 31 december 2022.
1. Europaparlamentet bekräftar EU:s övergripande mål att säkerställa ett hållbart nyttjande av fiskbestånden och skydd av marina ekosystem. Parlamentet framhåller att lägre utkastnivåer och minimering av oönskade fångster är en allmän politisk prioritering, som har utformats med flera faktorer i åtanke: ansvarsskyldighet, bevarande av respektive slöseri med naturresurser samt det vetenskapliga behovet av att fullt ut beakta alla typer av fiskeridödlighet.
 2. Europaparlamentet beklagar att kommissionens årliga rapporter om läget för den gemensamma fiskeripolitiken innehåller väldigt lite information om genomförandet av landningsskyldigheten. Det finns inga uppgifter hittills om i vilken grad utkasten har minskat till följd av skyldigheten och inte heller någon analys av landningsskyldighetens socioekonomiska effekter eller hur dess genomförande har påverkat säkerheten ombord på fiskefartyg.
 3. Europaparlamentet konstaterar att införandet av landningsskyldigheten är ett paradigmskifte och en av de största utmaningarna i EU:s fiskeriförvaltningshistoria – övergång från registrering av landningar, och tidvis även obligatoriska utkast, till ett system som registrerar hela fångsten – som, tillsammans med införandet av MSY-modellen, oundvikligen har påverkat miljön och de socioekonomiska villkoren i hög grad och på flera olika sätt, på både kort och lång sikt. Parlamentet betonar att landningsskyldighetens socioekonomiska konsekvenser måste undersökas.
 4. Europaparlamentet noterar att MSY-modellen inte innebär att utkast inte förekommer, och utkast betyder inte att MSY inte skulle kunna uppnås. Belägg för båda dessa påståenden kan iakttas i många bestånd, också bifångstarter.
 5. Europaparlamentet framhåller framstegen när det gäller samarbete med berörda parter och åtgärder för bättre selektivitet. Parlamentet noterar dock att landningsskyldigheten, enligt kommissionen och STECF, generellt sett fortfarande är bristfälligt genomförd och att utkastnivåerna är i stort sett jämförbara med åren innan landningsskyldigheten infördes.
 6. Europaparlamentet konstaterar att det i enlighet med fiskerikontrollförordningen är obligatoriskt att registrera utkast i loggboken sedan 2010. Parlamentet beklagar att det, trots införandet av landningsskyldigheten, fortfarande råder begränsad tillgång på tillförlitlig information och kunskap om utkastvolymerna, att antalet försiktighets-TAC har ökat, medan däremot mängden analytiska TAC har minskat, samt att tillgången på vetenskapliga uppgifter om status för bestånden inte har förbättrats nämnvärt.
 7. Europaparlamentet noterar att landningsskyldigheten fortfarande är ett bekymmer i fiskeribranschen och bland forskarna på grund av hinder av olika slag. Parlamentet noterar att orsakerna till oron inom fiskerinäringen gäller brist på bra infrastruktur i hamnar, ökade driftskostnader, brist på myndighetsincitament för efterlevnad, svårigheter att öka selektiviteten i vissa fisken utan att äventyra fiskerinäringens lönsamhet, särskilt i blandat fiske där risken är hög att det uppstår situationer med fångstbegränsningar som leder till underutnyttjande av tillgängliga kvoter och potentiell förtida stängning av fisket, vilket skapar allvarliga ekonomiska svårigheter för de berörda flottorna. Hittills har endast två fall rapporterats: tunga (Belgien) och storögd tonfisk (Frankrike).
 8. Europaparlamentet beklagar att svårigheterna med att genomföra förbudet mot utkast har skadat anseendet för fiskesektorn och deras arbete, trots framstegen med att uppnå MSY-målet.

Tisdag den 18 maj 2021

9. Europaparlamentet noterar de åtgärder som hittills vidtagits – kvotbyten och kvotpooler för bifångster – men påpekar att dessa åtgärder i huvudsak är icke-permanenta och omfattas av förhandlingar mellan medlemsstaterna. Deras effektivitet behöver undersökas grundligt. Parlamentet pekar på vikten av att undanröja administrativa hinder för ett verkligt genomförande av landningsskyldigheten och stärka utvecklingen och användningen av nya selektiva redskap och att fortsätta att utveckla ändamålsenliga planer för att minska bifångsterna, för återuppbyggnad av sårbara bestånd.

10. Europaparlamentet betonar möjligheten, och vikten av, att använda de undantag (för hög överlevnadsgrad respektive undantag av mindre betydelse) som finns i förordningen för att stimulera genomförandet och motverka potentiella choke-situationer. Parlamentet påminner om att det behövs tillförlitliga och korrekta uppgifter och data och rekommenderar att förfarandet för beviljande av undantag effektiviseras, inbegripet bättre insamling av vetenskapliga uppgifter.

11. Europaparlamentet betonar att STECF har noterat att kvaliteten på de inlämnade uppgifterna generellt förbättrats sedan de första gemensamma rekommendationerna lämnades in 2014. Parlamentet inser att det kan vara svårt att tillhandahålla data som stöder undantagen, på grund av den typ av data som krävs. Parlamentet noterar dock med oro att STECF har framhållit att de data som tillhandahållits i många fall inte är art- och/eller fiskespecifika och att samma studier och antaganden används som underlag för flera olika undantag. Parlamentet betonar att avsaknaden av art- och fiskespecifika data gör det svårt att bedöma ett föreslaget undantags sannolika effekter eller huruvida undantaget uppfyller villkoren för undantag av mindre betydelse eller hög överlevnadsgrad.

12. Europaparlamentet uttrycker sin oro över att den successiva minskningen av vissa flexibla lösningar, såsom undantaget av mindre betydelse, kan komma att orsaka eller förvärra effekten av begränsande arter och leda till stängning av fisket. Parlamentet betonar behovet av att fortsätta utforma effektiva strategier för att minska bifångster inom fiske med begränsad selektivitet, såsom flyttrålsfiske.

13. Europaparlamentet påminner om att landningsskyldigheten inte är ett mål i sig utan ett verktyg för att stimulera till förbättringar inom fisket och det operativa agerandet, skapa incitament för utveckling och användning av mer selektiva redskap för att minimera oönskade fångster samt förbättra fångstdokumentationen för bättre kunskap om och vetenskaplig bedömning av fiskbestånd. Parlamentet noterar dock att många fiskare inte anser att ett genomförande av landningsskyldigheten skulle få avsedd effekt, vilket tenderar att försvåra efterlevnaden. Parlamentet inser att det krävs tid och tillräcklig kunskap för att nå slutmålet, men det krävs också större ansträngningar för att främja en gemensam uppfattning av vad slutmålet är och för att resultaten av de studier som genomförts av forskare och fiskare ska kunna omsättas i praktiken, i syfte att förbättra selektiviteten och minska de oönskade fångsterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att stödja planer för förbättrad selektivitet, bland annat genom att där så är lämpligt använda incitament för användning av mer selektiva redskap.

14. Europaparlamentet betonar den särskilda situationen i de yttersta randområdena, särskilt i fråga om fartyg, åldrande flottor samt hamnar med begränsad lagrings- och bearbetningskapacitet, som kan göra landningsskyldigheten svår att genomföra.

15. Europaparlamentet konstaterar att utkastnivåerna varierar kraftigt mellan olika fisken och havsområden, vilket leder till insikten att samma metod för alla kanske inte är den optimala strategin för att uppmuntra fiskare att bli mer selektiva. Parlamentet uppmanar kommissionen att fastställa vilka de största bristerna är och föreslå anpassade och skräddarsydda lösningar för specifika fisken för varje havsområde, med särskild hänsyn till småskaligt icke-industriellt fiske, i synnerhet i de yttersta randområdena.

16. Europaparlamentet påminner om att den nuvarande rättsliga ramen är medlemsstaternas rättsliga grund för aktivt samarbete med att fastställa regler för selektivt fiske på ett mer flexibelt sätt och sätta in vetenskapligt beprövade begränsningsverktyg. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stärka sitt samarbete genom regionala strategier, tillsammans med relevanta intressenter och rådgivande nämnder, och att fullt ut utnyttja de subventioner som finns tillgängliga för dem i detta syfte. Parlamentet upprepar vikten av att säkerställa lika villkor vid genomförandet av landningsskyldigheten.

17. Europaparlamentet välkomnar resultaten från de senaste vetenskapliga studierna (t.ex. DiscardLess, MINOUW och LIFE iSEAS) om innovativ redskapsselektivitet, strategier för undvikande och fartygsmodifieringar för att hantera oönskade fångster ombord. Parlamentet anser att det behövs fortsatta forskningsinsatser för bättre redskapsselektivitet, strategier för

Tisdag den 18 maj 2021

undvikande samt hantering av oönskade fångster. Parlamentet välkomnar det föreslagna uppdraget "Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters", och anser att ett uppdrag för friska hav och kust- och inlandsvatten kommer att bidra till framtagandet av ytterst angelägna lösningar som har direkta effekter för fiskesektorn och för hållbar användning och förvaltning av havsresurserna.

18. Europaparlamentet betonar att det behövs korrekt och tillförlitlig fångstdokumentation och vetenskapliga data för att åstadkomma välfungerande fiskeriförvaltningssystem, inbegripet att göra det praktiskt möjligt att använda alla element för att korrekt genomföra landningsskyldigheten och uppnå målen för den gemensamma fiskeripolitiken. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vid behov öka sina ansträngningar för att fullt ut tillämpa EU-lagstiftningen och att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa fullständig dokumentation och datainsamling, på ett sätt som står i proportion till kapaciteten för deras småskaliga kustfiskeflottor.

19. Europaparlamentet är bekymrat över bristen på ordentlig kontroll över och efterlevnad av landningsskyldigheten och understryker att det inverkar negativt på hållbarheten, även på grund av att man fastställer TAC på grundval av totala fångster, inklusive så kallade påfyllningar för att kompensera för fisk som tidigare kastats överbord.

20. Europaparlamentet påpekar att de många regler, undantag och dispenser som antagits under årens lopp gör det mer komplicerat att genomföra landningsskyldigheten och EFCA:s utvärdering av efterlevnaden. Det blir därför svårare att nå målen att värna och förbättra fiskets hållbarhet. Parlamentet betonar att det är mycket viktigt att använda de undantag som finns i den gemensamma fiskeripolitiken för att genomföra landningsskyldigheten.

21. Europaparlamentet anser att ny teknik och digitala lösningar som utvecklats i samarbete med fiskesektorn och medlemsstaternas myndigheter bör utnyttjas bättre för att förbättra tillsynen, kontrollen och övervakningen, med full respekt för rätten till personlig integritet och affärshemligheter.

22. Europaparlamentet betonar den viktiga roll som fiskare och andra berörda aktörer spelar i strategierna för genomförande, för att främja en kultur av efterlevnad och för gradvisa och anpassningsbara ändringar beträffande landningsskyldigheten över tid. Parlamentet framhåller de ytterligare fördelarna med frivilliga och incitamentsbaserade system för att öka yrkesfiskarnas deltagande.

23. Europaparlamentet betonar att förbättrad selektivitet visserligen måste fortsätta att prioriteras högt, men att genomförandet av landningsskyldigheten kräver en sektorsövergripande strategi och tydliga incitament för att uppmuntra till bästa praxis för begränsning. Parlamentet rekommenderar följande kompletterande åtgärder och förvaltningsverktyg:

a) Ytterligare användning och optimering av kvotbaserade verktyg, i linje med den gemensamma fiskeripolitikens principer och under förutsättning att effektiva kontrollåtgärder införs, exempelvis

— fördelning av kvoter i linje med förväntad fångstsammansättning,

— justeringar genom kvotbyten med andra medlemsstater och angränsande tredjeländer med vilka EU delar bestånd, som genomförs på ett flexibelt och effektivt sätt för att undvika underutnyttjande av kvoter, exempelvis genom att sträva efter permanenta mekanismer, och inte enbart mekanismer som förlängs ett år i sänder efter att TAC och kvoter fastställts, i enlighet med bästa tillgängliga vetenskapliga råd,

— tilldelning av beräknad andel utkast per kvot för fiskare, framför allt inom det småskaliga fisket, som väljer att använda mer selektiva redskap.

b) Att studera möjligheten att genomföra en strategi för fysisk planering i kust- och havsområden och områdesbaserad förvaltning för att undvika utkast genom att styra fiskare till områden där det är mindre sannolikt att fisk som inte uppfyller storlekskraven förekommer, samtidigt som man säkerställer att sådana åtgärder inte resulterar i omfattande icke-användning av andra arter i kommersiell storlek.

c) Att öka flexibiliteten för att göra det möjligt för fiskare att välja redskapslösningar, tillsammans med större ansvar för dokumentation (fullständig dokumentation av fångster).

d) Att tillhandahålla flexibla mekanismer för godkännande av nya typer av selektiva redskap för att uppmuntra berörda parter att ansöka om och genomföra pilotprojekt.

e) Att bevilja exklusivt tillträde till fiskeplatser eller fiskeperioder för att uppmuntra selektivitet.

Tisdag den 18 maj 2021

- f) Att anta strategier för att på bästa sätt använda oönskade fångster på annat sätt än som livsmedel, utan att för den skull skapa en marknad för fångster av fisk som inte uppfyller storlekskraven och under förutsättning att det är ekonomiskt och operativt genomförbart för fiskarna.
- g) Att utveckla en utkast-atlas som ett register över oönskade fångster i de olika fiskena och områdena för att bättre utveckla regionala bifångstplaner som involverar medlemsstaterna och fiskerinäringen och stöds av Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.
- h) Att använda och utveckla frivilliga och incitamentsbaserade AI-verktyg för ökad selektivitet och kontroll och förbättrad artidentifiering, i samarbete med fiskesektorn och medlemsstaters myndigheter.
- i) Att gradvis införa ett krav på efterlevnad av samma utkastregler för importerade fiskeriprodukter från tredjeländer, för att undanröja den komparativa nackdelen och den otillbörliga konkurrensen för den europeiska flottan, samtidigt som man rör sig i riktning mot bättre skydd av de globala fiskeresurserna.
- j) Att förnya kommissionens skyldighet att utfärda årliga rapporter om läget för den gemensamma fiskeripolitiken och genomförandet av landningsskyldigheten, och lämna mer information om genomförandet, inbegripet de socioekonomiska effekterna och andra aspekter, exempelvis bränsleförbrukning, lagringsutrymme, säkerhet och arbetsvillkor ombord på fiskefartygen, i vilken grad utkasterna har minskat samt förbättring av beståndens status (MSY).

24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, inom ramen för den utvärderingsrapport om genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken som ska läggas fram 2022, särskilt

- a) bedöma hur mycket utkasterna har minskat till följd av landningsskyldigheten samt huruvida beståndens status har förbättrats (MSY) och påverkan på de marina ekosystemen har minskat,
- b) bedöma landningsskyldighetens socioekonomiska effekter, ersättningssystemet, antalet besättningsmedlemmar samt säkerhet och arbetsvillkor ombord, i linje med rekommendationer från FAO och ILO,
- c) identifiera och övervaka fisken där vetenskapliga belägg tyder på att ökad selektivitet för närvarande är mycket svår att uppnå,
- d) bedöma huruvida de nyligen antagna kvotpoolerna för bifångst är ändamålsenliga och kan fungera som ett effektivt och tillämpbart verktyg för att motverka situationer med begränsande arter (choke-situationer),
- e) bedöma konsekvenserna för hållbarheten för de arter som rådet har strukit från förteckningen över TAC-bestånd under de senaste åren och utvärdera de potentiella konsekvenserna av att de återinförs i TAC-systemet,
- f) identifiera och undanröja de administrativa svårigheterna i samband med att utveckla och genomföra pilotprojekt, som försvårar för yrkesfiskarna att bli mer selektiva,
- g) identifiera kommersiella möjligheter och/eller välgörenhetsmöjligheter för att på bästa möjliga sätt utnyttja de oundvikliga landade fångsterna under minsta referensstorlekar för bevarande respektive oönskade fångster, i syfte att undvika slöseri med naturresurser och undvika att äventyra den gemensamma fiskeripolitikens hållbarhetsmål,
- h) bedöma om den nuvarande landningsskyldigheten är ändamålsenlig och utvärdera möjligheten att från fall till fall anpassa landningsskyldigheten per fiske och/eller bestånd,
- i) bedöma vägar till bättre anpassning och förenkling av artikel 15 i den gemensamma fiskeripolitiken för att underlätta genomförandet och öka acceptansen hos berörda parter, särskilt medlemsstaternas användning av regelverkets alla tillgängliga verktyg för att förbättra selektiviteten och minska de oönskade fångsterna.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att om så är lämpligt lägga fram ett lagstiftningsförslag, på grundval av denna utvärdering, för att bättre uppnå målen att minska utkasterna och stärka bestånden.

Tisdag den 18 maj 2021

26. Europaparlamentet understryker sin oro över att bestånd som delas med tredjeländer inte alltid omfattas av samma regler om utkast. Parlamentet betonar behovet av progressiv konvergens med tanke på fiskeriförvaltningens huvudsakliga mål, för att säkerställa de högsta standarderna vad gäller att uppnå god miljöstatus för de delade marina ekosystemen, hållbarhet för fiskeverksamheten samt upprätthållande av lika villkor med tredjeländer, i synnerhet Storbritannien.

27. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Regionkommittén, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt medlemsstaternas regeringar och parlament.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0236

Utmaningar för organisatörer av idrottsevenemang i den digitala miljön

Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 med rekommendationer till kommissionen om utmaningar för organisatörer av idrottsevenemang i den digitala miljön (2020/2073(INL))

(2022/C 15/03)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 225 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av artikel 114 i EUF-fördraget,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 7, 8, 11, 16, 17.2, 47 och 52,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG ⁽¹⁾,
- med beaktande av kommissionens förklaring om organisatörer av idrottsevenemang, som fogats till Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 26 mars 2019 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden ⁽²⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/789 av den 17 april 2019 om fastställande av bestämmelser för utövandet av upphovsrätt och närstående rättigheter tillämpliga på vissa av sändarföretagens onlinesändningar och vidareändringar av radio- och tv-program och om ändring av rådets direktiv 93/83/EEG ⁽³⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1128 av den 14 juni 2017 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden ⁽⁴⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter ⁽⁵⁾ (Ipred-direktivet),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktiv om elektronisk handel) ⁽⁶⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället ⁽⁷⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) ⁽⁸⁾,
- med beaktande av kommissionens rekommendation (EU) 2018/334 av den 1 mars 2018 om åtgärder för att effektivt bekämpa olagligt innehåll online ⁽⁹⁾ och kommissionens meddelande av den 28 september 2017 till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén *Hantering av olagligt innehåll online, Mot ett ökat ansvar för onlineplattformar* (COM(2017)0555),

⁽¹⁾ EUT L 130, 17.5.2019, s. 92.

⁽²⁾ EUT C 108, 26.3.2021, s. 231.

⁽³⁾ EUT L 130, 17.5.2019, s. 82.

⁽⁴⁾ EUT L 168, 30.6.2017, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 157, 30.4.2004, s. 45.

⁽⁶⁾ EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁷⁾ EGT L 167, 22.6.2001, s. 10.

⁽⁸⁾ EUT L 95, 15.4.2010, s. 1.

⁽⁹⁾ EUT L 63, 6.3.2018, s. 50.

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 november 2017 till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om vägledning om vissa aspekter av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (COM(2017)0708),
- med beaktande av samförståndsavtalet av den 25 juni 2018 om marknadsföring och immateriella rättigheter på internet, som kom till stånd med hjälp från Europeiska kommissionen, och kommissionens rapport om hur samförståndsavtalet om marknadsföring och immateriella rättigheter på internet fungerar (SWD(2020)0167),
- med beaktande av artiklarna 47 och 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandet från utskottet för kultur och utbildning,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor (A9-0139/2021), och av följande skäl:
 - A. Idrotten spelar en viktig roll för unionens sociala, kulturella och ekonomiska välbefinnande och främjar de gemensamma värdena solidaritet, mångfald och social delaktighet, samt bidrar på ett betydande sätt till ekonomin och den sociala utvecklingen.
 - B. Enligt artikel 165 i EUF-fördraget ska unionen bidra till att främja europeiska idrottsfrågor och ska då beakta idrottens specifika karaktär. Idrottens bidrag till uppnåendet av unionens övergripande mål, såsom miljöskydd, digitalisering och delaktighet, bör också beaktas, och unionen bör sträva efter att ytterligare utveckla och bevara idrottens europeiska dimension i den digitala miljön.
 - C. Dessutom främjar och sprider idrotten värden såsom ömsesidig respekt och förståelse, solidaritet, jämställdhet, delaktighet, mångfald, rättvisa, samarbete och medborgardeltagande, samtidigt som den i hög grad bidrar till utbildningsmässiga och kulturella värden och kan betraktas som ett kulturellt och socialt behov. Det är mycket viktigt att dessa värden främjas av idrottsevenemangens organisatörer, mediebolag, mellanhänder på internet, nationella myndigheter och andra berörda aktörer i idrottsbranschen. Unionens idrottspolitik måste stödja både den professionella idrottens och amatöriddrottens syften och mål, och den kan bidra till att lösa gränsöverskridande utmaningar.
 - D. Idrotten fungerar som en drivkraft för integration. Berörda aktörer inom idrotten, kommuner och idrottsrörelsen i sig bör samarbeta för att uppnå en mer hållbar och inkluderande idrott genom att underlätta deltagande i idrottsevenemang för alla utan undantag, i synnerhet för personer med sämre möjligheter och oberoende av deras ålder, kön, funktionsnedsättning eller etniska ursprung.
 - E. Supporterkulturen är en oumbärlig del av idrottsupplevelsen och inte bara en bakgrund för marknadsföring av en produkt.
 - F. Idrottsrelaterade branscher står för 2,12 procent av unionens BNP och 2,72 procent av sysselsättningen inom unionen. Idrottsevenemang har en betydande territoriell inverkan i termer av deltagande och ekonomi.
 - G. Gräsrotsidrott utgör grunden för den professionella idrotten eftersom de små idrottsklubbarna är ryggraden i gräsrotsidrotten, i hög grad bidrar till unga idrottares utveckling och i huvudsak bygger på ideellt arbete. 35 miljoner amatörer bidrar till att utveckla breddidrotten och sprida idrottens ideal.
 - H. Utvecklingen av den digitala miljön och den nya tekniken har gjort det lättare för alla supportrar att få tillgång till sändningar av idrottsevenemang på alla typer av enheter, och har samtidigt ökat den potentiella exponeringen för olagligt innehåll och bidragit till att ett ökat antal personer kan få tillgång till sådana sändningar, samt har erbjudit möjligheter för idrott som traditionellt inte visats i sändningar, så att den synliggjorts i högre grad. Den har dessutom främjat utvecklingen av nya affärsmodeller online och skapat nya sätt att generera intäkter. Samtidigt har den underlättat olaglig onlineöverföring av idrottssändningar och piratkopiering på internet inom och utanför unionen, vilket skadar både den professionella idrotten och gräsrotsidrotten och utgör ett hot mot såväl anordnande av idrottsevenemang som evenemangens hållbarhet i sig samt mot den finansiella stabiliteten inom hela idrottssektorn.
 - I. Skyddet av immateriell egendom är en grundläggande rättighet som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Innebörden av de grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan samt deras räckvidd ska fastställas i enlighet med motsvarande rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

Onsdagen den 19 maj 2021

- J. Supporterkulturen – som bygger på friheten att dela och uppleva idrottshändelser både i realtid och före eller efter direktsända idrottsevenemang – utgör en viktig del av idrottens roll i det europeiska samhället.
- K. Olaglig överföring av idrottsevenemang och spridning av olagligt innehåll online orsakar inte bara betydande ekonomisk skada för idrottssektorn – vilket i sin tur leder till förluster i abonnemangs- och reklamintäkter – utan skadar även slutanvändarna, däribland supportrar och konsumenter, till exempel på grund av att dessa slutanvändare faller offer för stöld av personuppgifter, sabotageprogram eller andra onlinerelaterade former av skada eller nackdelar. Olagliga sändningar av idrottsevenemang är ofta en del av de kriminella organisationernas växande verksamhet. Piratkopiering på internet påverkar inte bara direktsända idrottsevenemang som är tillgängliga genom abonnemangstjänster, utan även fritt tillgängliga sändningar av idrottsevenemang.
- L. Covid-19-pandemin och begränsningarna av tillgången till idrottsevenemang har lett till minskad försäljning av biljetter till idrottsevenemang och samtidigt skapat möjligheter att utveckla abonnemang på idrottskanaler och att öka online- och tv-publiken samt den olagliga direktuppspelningen av idrottsevenemang.
- M. Vid sändningar av idrottsevenemang ligger, till skillnad från andra sektorer, det mesta av värdet i det faktum att det rör sig om direktsändning, och större delen av detta värde försvinner i och med att evenemanget avslutas. Olagliga direktuppspelningar av sändningar av idrottsevenemang är som mest skadliga under de första trettio minuterna efter det att de först lagts ut på nätet. Följaktligen krävs – dock uteslutande i detta sammanhang – omedelbara reaktioner för att stoppa olagliga onlineöverföringar av idrottsevenemang.
- N. Åtgärderna bör inriktas på källan till de olagliga direktuppspelningarna av innehållet, dvs. på dem som möjliggör de olagliga webbplatserna i fråga, och inte på enskilda användare, till exempel supportrar och konsumenter, som oavsiktligt och utan att vara medvetna om det är inblandade i olaglig direktuppspelning.
- O. Under de senaste åren har nya multimediekanaler spritts för olaglig distribution av direktsända idrottsevenemang. Bland dessa multimediekanaler märks inte minst den olagliga användningen av IP-tv, på grund av den ökande volymen.
- P. Man bör göra åtskillnad mellan å ena sidan olaglig överföring av ett helt idrottsevenemang och å andra sidan korta sekvenser som delas bland och av supportrar som en del av supporterkulturen, för att belysa incidenter med exempelvis hatpropaganda och rasism. Sådana olagliga överföringar bör även åtskiljas från innehåll som delas på laglig väg inom ramen för inskränkningar och undantag som föreskrivs i upphovsrättslagstiftningen, eller innehåll som delas av journalister i syfte att informera allmänheten i enlighet med direktivet om audiovisuella medietjänster. Åtgärder som syftar till att skydda sändningsrättigheter mot olaglig användning och piratkopiering får inte inverka negativt på pressfriheten eller nyhetsmediernas möjligheter att informera allmänheten.
- Q. Vissa större idrottsevenemang är av allmänt intresse, och tillgång till information i realtid om dem bör därför garanteras för alla medborgare och inte vara föremål för otillbörliga eller olagliga restriktioner. Detta gäller även journalister och nyhetsreportrar som kan tillhandahålla sådan information i realtid. Medlemsstaterna bör stödja fritt tillgängliga sändningar av stora idrottsevenemang, som en form av populärkultur som spelar en viktig roll i människors liv.
- R. Antalet rättsinnehavare, mellanhänder och andra tjänsteleverantörer som utvecklar programvaruverktyg med kapacitet att identifiera olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang med minsta möjliga felmarginer ökar stadigt. Samtidigt är tillförlitligheten i de anmälningar som utfärdas av dessa rättsinnehavare, mellanhänder och andra tjänsteleverantörer beroende av korrektheten och den tekniska kvaliteten hos de programvaruverktyg som de använder för att identifiera olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang.
- S. De rättsinnehavare, mellanhänder och andra tjänsteleverantörer vars programvaruverktyg på ett effektivt och tillförlitligt sätt kan identifiera olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang bör betraktas som "certifierade betrodda anmälare". Det bör krävas att standarderna med avseende på kvalitet och korrekthet är uppfyllda för att rättsligt betraktas som en certifierad betrodd anmälare. Ett certifikat baserat på gemensamma unionskrav skulle vara det bästa alternativet för att säkerställa ett konsekvent och effektivt erkännande av betrodda anmälare.

Onsdagen den 19 maj 2021

- T. Unionen och medlemsstaterna bör främja forskning och innovation i syfte att utveckla bättre programvaruverktyg för att identifiera och rapportera om olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang.
- U. Idrottsevenemang som sådana är inte föremål för upphovsrättsligt skydd enligt unionsrätten, men de har i sig en unik karaktär, och är i denna utsträckning originella, vilket kan göra dem till alster som förtjänar ett skydd jämförbart med det som ges upphovsrättsligt skyddade verk. Unionsrätten omfattar inget harmoniserat skydd för organisatörer av idrottsevenemang som sådana. Lagstiftningen i vissa medlemsstater omfattar däremot ett särskilt skydd för organisatörer av idrottsevenemang, vilket skapar osäkerhet om rättsläget och fragmentering av unionens regelverk.
- V. Unionsrätten tillhandahåller en allmän ram för mekanismer för anmälning och åtgärd som gör det möjligt att avlägsna olaglig information som lagras av mellanhänder eller göra den oåtkomlig. Unionsrätten föreskriver civilrättsliga efterlevnadsåtgärder som rättsliga eller administrativa myndigheter kan vidta under vissa omständigheter för att förebygga eller förhindra immaterialrättsintrång.
- W. Den nuvarande rättsliga ramen tillåter dock inte de omedelbara åtgärder som krävs för att komma till rätta med olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang. Dessutom har en del medlemsstater antagit bestämmelser om mekanismer för anmälning och åtgärd vilka inte harmoniserats på unionsnivå.

Inledning och allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på grundval av artikel 114 i EUF-fördraget, utan onödigt dröjsmål och efter att ha gjort den konsekvensbedömning som krävs, lägga fram lagstiftningsförslag, i enlighet med rekommendationerna i bilagan.
2. Europaparlamentet anser att idrotten i hög grad bidrar till social delaktighet, utbildning och fortbildning, jobbskapande, anställbarhet och folkhälsa i unionen. Parlamentet anser också att intäkterna från anordnandet av idrottsevenemang i större utsträckning bör bidra till finansieringen av idrottsaktiviteter som gynnar samhället, så att idrottens sociala betydelse återspeglas. I många europeiska länder är de medel som anslås till idrott på gräsrotsnivå direkt beroende av intäkterna från idrottens sändningsrättigheter. Parlamentet understryker därför behovet att stärka den ekonomiska solidariteten inom idrottens ekosystem och konstaterar att en del av dessa intäkter bör avsättas för idrottens utveckling på gräsrotsnivå, paradrott och idrott som inte får samma uppmärksamhet i medierna.
3. Europaparlamentet påminner om det uttalande från kommissionen som fogats som en bilaga till Europaparlamentets resolution om upphovsrätt på den digitala inre marknaden, antagen i mars 2019, enligt vilket "kommissionen [kommer] att bedöma de problem som arrangörer av idrottsevenemang har i den digitala miljön, särskilt i frågor som rör olagliga idrottsutsändningar via internet".

Idrottsevenemang och immateriella rättigheter

4. Europaparlamentet konstaterar att idrottsevenemang som sådana inte kan vara föremål för upphovsrättsligt skydd. Parlamentet påminner om att unionsrätten, till skillnad från lagstiftningen i en del medlemsstater, inte föreskriver någon särskild rätt för organisatörer av idrottsevenemang. Parlamentet påminner om att vissa medlemsstater tillåter möjligheten att neka eller villkora tillträde till evenemang ("house right"), baserat på avtalsförhållande, och unionsrätten ger framställarna av de första upptagningarna av filmer en närstående rättighet när det gäller original och kopior av deras filmer. Parlamentet erkänner att rättsligt skydd, inbegripet immateriella rättigheter, är viktigt för organisatörer av idrottsevenemang, särskilt när det gäller licensiering av sändningsrättigheter för de idrottsevenemang där de utgör organisatörer, eftersom utnyttjandet av dessa rättigheter utgör en relevant inkomstkälla, åtföljt av sponsring, reklam och produktförsäljning.
5. Europaparlamentet understryker att intrång i sändningsrättigheter inom idrotten hotar dess finansiering på lång sikt.

Piratkopiering på internet av direktsända idrottsevenemang

6. Europaparlamentet anser att kampen mot piratkopiering på internet av idrottsevenemang som direktsänds och vars ekonomiska värde ligger i att de sänds direkt är den största utmaning som organisatörer av idrottsevenemang står inför och att detta kräver motåtgärder i form av lagstiftning på unionsnivå.

Onsdagen den 19 maj 2021

7. Europaparlamentet konstaterar att olaglig direktuppspelning av idrottsevenemang är en växande företeelse som skadar både idrotten som helhet och slutanvändarna, som kan drabbas av olika former av skada såsom identitetsstöld, sabotageprogram (till exempel från gratisappar, eller stöld av kreditkortsautentisering och andra personuppgifter) eller andra onlinelaterade former av skada eller nackdelar.
8. Europaparlamentet noterar att organisatörer av idrottsevenemang investerar betydande ekonomiska, tekniska och mänskliga resurser för att ta itu med piratkopiering på internet och föra en dialog med tjänsteleverantörer.
9. Europaparlamentet anser samtidigt att organisatörer av idrottsevenemang bör bidra till en europeisk idrottsmodell som i sin tur främjar idrottens utveckling och är i linje med sociala och pedagogiska mål.
10. Europaparlamentet understryker att det lagliga tillhandahållandet av idrottsinnehåll bör främjas bättre i unionen, och uppmanar kommissionen att vidta åtgärder som gör det lättare för konsumenterna att hitta lagliga sätt att få åtkomst till idrottsinnehåll på internet. Kommissionen uppmanas att på Agorateka.eu regelbundet uppdatera förteckningen över sådana sätt att få åtkomst till innehåll, och se till att denna plattform vidareutvecklas. Parlamentet betonar att ansvaret för olaglig sändning av idrottsevenemang ligger hos dem som tillhandahåller direktuppspelningar och plattformar, och inte hos supportrarna eller konsumenterna, som ofta oavsiktligt stöter på olagligt innehåll på internet och bör få ytterligare information om tillgängliga lagliga alternativ.

Behovet av effektivt upprätthållande av rättigheter

11. Med tanke på den särskilda karaktären hos direktsändningar av idrottsevenemang och det faktum att deras värde i huvudsak är begränsat till den tidsperiod då det aktuella idrottsevenemanget pågår betonar Europaparlamentet att förfarandena för upprätthållande av rättigheter måste vara så snabba som möjligt. Parlamentet anser dock att den nuvarande rättsliga ramen för förelägganden och för mekanismer för anmälning och avlistning inte alltid i tillräcklig utsträckning garanterar ett effektivt och snabbt upprätthållande av rättigheterna till avhjälpande åtgärder med avseende på olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang. Parlamentet anser därför att konkreta åtgärder, skräddarsydda för direktsändningar av idrottsevenemang, bör antas snarast möjligt för att anpassa den nuvarande rättsliga ramen till – och göra den ändamålsenlig med avseende på – dessa specifika utmaningar.
12. Europaparlamentet vill att intrångsgörande direktsändningar av idrottsevenemang som mellanhänder på internet gör sig skyldiga till ska avlägsnas eller göras oåtkomliga omedelbart eller så snart som möjligt och under alla omständigheter inom högst 30 minuter efter mottagandet av en anmälan från rättsinnehavare eller från en certifierad betrodd anmälare om förekomsten av en sådan olaglig sändning. Parlamentet understryker att "omedelbart" inom ramen för föreliggande resolution är avsett att förstås som omedelbart eller så snart som möjligt och under alla omständigheter inom högst 30 minuter efter mottagandet av en anmälan från rättsinnehavare eller från en certifierad betrodd anmälare.
13. Europaparlamentet anser att avlistning i realtid bör vara det mål som eftersträvas vid intrångsgörande direktsändningar av idrottsevenemang, under förutsättning att det inte råder några tvivel om vem som är rättsinnehavare och att överföringen av det aktuella idrottsevenemanget inte är tillåten. Parlamentet betonar dock att sådana åtgärder måste respektera den allmänna rättsprincipen om att inte åläggas en allmän övervakningsskyldighet.

Gränsöverskridande upprätthållande av rättigheter

14. Europaparlamentet understryker också att den allmänna ramen enligt unionsrätten inte tillämpas enhetligt på nationell nivå och att civilrättsliga förfaranden och mekanismer för anmälning och avlistning skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Parlamentet anser att verktygen för upprätthållande av rättigheter inte är effektiva sett ur ett gränsöverskridande perspektiv. Parlamentet efterlyser ytterligare harmonisering av förfaranden och rättsmedel i unionen för att, inom ramen för paketet om en rättsakt om digitala tjänster och andra potentiella lagstiftningsförslag, hantera den särskilda karaktären hos direktsändningar av idrottsevenemang.
15. Europaparlamentet betonar att nationella organ och myndigheter med tillsynsansvar kämpar med utmaningar såsom brist på resurser och utbildad personal. Parlamentet understryker vikten av ett nära samarbete och utbyte av bästa praxis mellan berörda myndigheter på unionsnivå, nationella myndigheter och relevanta aktörer för att förbättra den övergripande rättsliga infrastrukturen i hela unionen.

Onsdagen den 19 maj 2021

Förfaranden för anmälning och åtgärd

16. Europaparlamentet påminner om att det i direktivet om elektronisk handel föreskrivs att vissa tjänsteleverantörer online ska handla utan dröjsmål för att avlägsna olaglig information som de lagrat eller göra den oåtkomlig så snart de fått sådan kännedom eller blivit medvetna om detta, genom anmälningar som skickats till dem. Parlamentet vidhåller att förfarandet för anmälning och åtgärd bör ligga till grund för åtgärder mot olagligt innehåll i unionen. Parlamentet anser dock att det nuvarande förfarandet för anmälning och avlistning inte möjliggör ett snabbt upprätthållande av rättigheter på ett sätt som medför effektiva avhjälpande åtgärder, med tanke på den särskilda karaktären hos direktsända idrottsevenemang. Parlamentet understryker att varje bestämmelse som ska antas för reglering av en specifik fråga måste överensstämma med den allmänna ram som fastställs i relevant unionsrätt.

17. Europaparlamentet påminner om sin resolution om en rättsakt om digitala tjänster: anpassning av handels- och civilrättsliga regler för kommersiella enheter som är verksamma på nätet⁽¹⁰⁾, där kommissionen uppmanas att säkerställa att värdepattformar för innehåll skyndsamt vidtar åtgärder för att göra innehåll oåtkomligt eller avlägsna det. Parlamentet anser att det bör inrättas en mekanism som involverar certifierade betrodda anmälare och genom vilken olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang som anmäls av en certifierad betrodd anmälare omedelbart avlägsnas eller görs oåtkomliga, utan att det påverkar tillämpningen av en mekanism för klagomål och prövning.

18. Europaparlamentet betonar att idrottsinnehåll ofta behandlas tekniskt, vilket inte lämnar något utrymme för tvivel om vem som har rätt att sända det på internet. Parlamentet understryker även att organisatörer av idrottsevenemang – i egenskap av rättsinnehavare – känner till samtliga officiella licensinnehavare, vilket gör det möjligt att upptäcka olagliga direktuppspelningstjänster utan att det råder några tvivel.

19. Europaparlamentet insisterar på att leverantörer av direktuppspelningsservrar och direktuppspelningsplattformar bör införa särskilda verktyg eller åtgärder för avlistning för att inom ramen för sina tjänster avlägsna olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang eller göra dem oåtkomliga.

Förelägganden om blockering

20. Europaparlamentet konstaterar att förfarandena med förelägganden är relativt långdragna och vanligen får verkan efter det att sändningen har avslutats. Parlamentet påpekar att det finns metoder som utvecklats på nationell nivå, såsom direktförelägganden och dynamiska förelägganden, som har visat sig utgöra sätt att bekämpa piratkopiering av sändningar av idrottsevenemang på ett effektivare sätt. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma effekterna av och lämpligheten i att införa förfaranden med förelägganden som syftar till att i realtid möjliggöra blockering av åtkomst till, eller avlägsnande av, olagligt direktsänt innehåll från idrottsevenemang online på grundval av modellen med order om direktblockering och dynamiska förelägganden.

21. Europaparlamentet insisterar på att förfaranden med förelägganden för att avlägsna olagliga sändningar av idrottsevenemang online eller göra dem oåtkomliga – oavsett hur förfarandena genomförs – måste säkerställa att åtgärderna under alla omständigheter inriktas enbart på olagligt innehåll och inte leder till godtycklig och överdriven blockering av lagligt innehåll. Parlamentet hänvisar till rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, enligt vilken det faktum att ett visst innehåll är olagligt inte motiverar åtföljande blockering av lagligt innehåll på samma webbplats eller server.

Skyddsåtgärder

22. Europaparlamentet inser att blockering i realtid skulle kunna påverka de grundläggande rättigheterna om blockeringen i fråga i undantagsfall gjorde lagligt innehåll oåtkomligt. Parlamentet betonar därför behovet av skyddsåtgärder för att säkerställa att den rättsliga ramen skapar rätt balans mellan behovet av effektiva åtgärder för upprätthållande av rättigheter och behovet att skydda tredje parts rättigheter. Parlamentet anser i detta avseende att åtgärderna för upprätthållande av rättigheter till skydd för direktsänt innehåll bör vara effektiva och proportionella, särskilt för småföretag, små och medelstora företag och nystartade företag, och bör inbegripa tillgång till effektiva rättsmedel, lämplig information om den påstådda överträdelsen för de berörda tjänsteleverantörerna och internetanvändarna samt adekvata skyddsåtgärder med avseende på skyddet av grundläggande rättigheter och personuppgifter.

Närstående rättighet och sui generis-rättighet för organisatörer av idrottsevenemang

23. Europaparlamentet konstaterar att unionsrätten inte föreskriver någon till upphovsrätten närstående rättighet för organisatörer av idrottsevenemang, men att vissa medlemsstater i sin lagstiftning har infört särskilda rättigheter för organisatörer av idrottsevenemang, inbegripet en ny till upphovsrätten närstående rättighet.

⁽¹⁰⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0273.

Onsdagen den 19 maj 2021

24. Europaparlamentet anser att införande i unionsrätten av en ny rättighet för organisatörer av idrottsevenemang inte kommer att utgöra en lösning vad gäller de utmaningar som de ställs inför till följd av en brist på effektiva och snabba åtgärder för upprätthållande av sina befintliga rättigheter.

Andra åtgärder

25. Europaparlamentet efterlyser ett förstärkt samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter, rättsinnehavare och mellanhänder. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att inom ramen för sitt ansvarsområde stödja medlemsstaterna i deras arbete för att förbättra befintlig infrastruktur och befintliga åtgärder.

Avslutande aspekter

26. Europaparlamentet bedömer att det begärda förslaget inte får några ekonomiska konsekvenser.

o

o o

27. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution och bifogade rekommendationer till kommissionen och rådet.

Onsdagen den 19 maj 2021

**BILAGA TILL RESOLUTIONEN:
REKOMMENDATIONER OM INNEHÅLLET I DET BEGÄRDA FÖRSLAGET**

A. DET BEGÄRDA FÖRSLAGETS PRINCIPER OCH MÅL

För att tillhandahålla ett lämpligt och effektivt rättsligt skydd för rättigheter i samband med direktsända idrottsevenemang bör unionens nuvarande rättsliga ram ändras. Detta ska uppnås med beaktande av följande mål och principer:

- Att förbättra och effektivisera unionens nuvarande rättsliga ram för upprätthållande av immateriella rättigheter i samband med direktsända idrottsevenemang, med beaktande av den särskilda karaktären hos sådana evenemang, i synnerhet deras kortvariga värde, på grundval av bästa praxis i medlemsstaterna.
- Att införa ett unionssystem som fastställer gemensamma kriterier för certifiering av "betrodna anmälare".
- Att förtydliga den befintliga lagstiftningen och anta konkreta åtgärder för att säkerställa att olagligt onlineinnehåll i samband med direktsända idrottsevenemang omedelbart avlägsnas eller görs oåtkomligt, inbegripet olagligt onlineinnehåll i samband med direktsända idrottsevenemang vilket anmäls av en certifierad betrodd anmälare, i syfte att effektivt bekämpa olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang, samt att förstå "omedelbart" som omedelbart eller så snart som möjligt och under alla omständigheter inom högst 30 minuter efter mottagandet av en anmälan från rättsinnehavare eller från certifierade betrodda anmälare.
- Att betona att mellanhänder bör införa ändamålsenliga skyldigheter med avseende på att få kännedom om sina företagskunder, för att förhindra att deras tjänster missbrukas för olaglig direktuppspelning av idrottsevenemang; parlamentet uppmanar därför kommissionen att föreslå sådana skyldigheter i den kommande rättsakten om digitala tjänster.
- Att vid behov ytterligare harmonisera förfaranden och rättsmedel i unionen för att förbättra och stärka effektiviteten i åtgärderna för upprätthållande av rättigheter, även i gränsöverskridande sammanhang, utan att det påverkar tillämpningen av unionens allmänna ram.
- Att utvärdera befintliga åtgärder för upprätthållande av rättigheter i syfte att förbättra dem och göra det möjligt att omedelbart avlista olagligt direktsänt idrottsinnehåll, inbegripet olagligt direktsänt idrottsinnehåll som anmäls av en certifierad betrodd anmälare.
- Att harmonisera användningen av snabba och anpassningsbara blockeringsförfaranden i händelse av upprepade överträdelse som redan har fastställts, så att omedelbart avlägsnande av, eller blockerad åtkomst till, olagligt direktsänt idrottsinnehåll online möjliggörs, inbegripet när det olagliga innehållet anmäls av en certifierad betrodd anmälare, baserat på modellen med order om direktblockering och dynamiska förelägganden.
- Att säkerställa att de åtgärder som föreslås tar hänsyn till överträdelsens räckvidd, omfattning och upprepade karaktär samt att rikta in sig på olagliga överföringar, så att upptagning och publicering av olagliga amatörfilmsekvenser från idrottsevenemang undantas.
- Att säkerställa att de åtgärder som föreslås är proportionella och upprätthåller den rätta balansen mellan behovet av effektiva åtgärder för upprätthållande av rättigheter och behovet att skydda berörda tredjeparters rättigheter, till exempel rättigheterna för tjänsteleverantörer, supportrar och konsumenter.
- Att klargöra att ansvaret för olagliga sändningar av idrottsevenemang inte ligger hos supportrarna och konsumenterna.
- Att komplettera anpassningen av den rättsliga ramen med andra åtgärder än lagstiftning, inbegripet förstärkt samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter, rättsinnehavare och mellanhänder.

Onsdagen den 19 maj 2021

B. FÖRESLAGNA ÅTGÄRDER

Utan att det påverkar de bestämmelser som förväntas komma att fastställas i relevant unionslagstiftning med angivande av allmänna regler för att bekämpa olagligt innehåll online, bör särskilda bestämmelser om rättigheter för organisatörer av idrottsevenemang införas i unionslagstiftningen, särskilt i syfte att

- klargöra begreppet "[handla] utan dröjsmål" som avses i artikel 14 i direktivet om elektronisk handel när det gäller mellanhänder på internet, så att "utan dröjsmål" anses innebära omedelbart eller så snart som möjligt och under alla omständigheter inom högst 30 minuter efter mottagandet av en anmälan från rättsinnehavare eller från en certifierad betrodd anmälare,
- fastställa en gemensam unionsstandard för kvalitet och teknisk tillförlitlighet hos programvaruverktyg som används av rättsinnehavare, mellanhänder och andra tjänsteleverantörer för att identifiera olagliga överföringar av direktsända idrottsevenemang, i syfte att skapa ett certifieringssystem för "betrodda anmälare",
- föreskriva att anmälningar som utfärdas av certifierade betrodda anmälare anses vara korrekta och tillförlitliga, och att olagligt onlineinnehåll från direktsända idrottsevenemang vilket anmäls av en certifierad betrodd anmälare som en följd av detta omedelbart bör avlägsnas eller göras oåtkomligt, utan att det påverkar tillämpningen av mekanismer för klagomål och prövning,
- möjliggöra omedelbara förfaranden för avlistning av olagligt innehåll från direktsända idrottsevenemang, under förutsättning att det inte råder några tvivel om vem som är rättsinnehavare och att överföringen inte är tillåten,
- säkerställa att de åtgärder som ska vidtas av mellanhänderna är effektiva, motiverade, proportionella och tillräckliga med hänsyn till hur allvarlig och omfattande överträdelsen är, genom att till exempel se till att avlägsnandet av, eller blockeringen av åtkomsten till, olagligt innehåll inte kräver blockering av en hel plattform som innehåller lagliga tjänster,
- vidta åtgärder som gör det lättare att hitta lagliga sätt att få åtkomst till idrottsinnehåll, bland annat genom att regelbundet uppdatera förteckningen över motsvarande leverantörer på Agorateka.eu och se till att tittarna informeras om sådana lagliga sätt och hur man använder dem för att få åtkomst till innehåll när blockeringsåtgärder tillämpas,
- tillhandahålla och aktivt stödja lösningar för upprätthållande av rättigheter, såsom privata överenskommelser mellan berörda parter; i detta avseende bör kommissionen rapportera om och bedöma lämpligheten i och effekterna av att införa en skyldighet för leverantörer av innehållstjänster online att utföra omedelbara avlistningar för att inom ramen för sina tjänster avlägsna olagliga sändningar av idrottsevenemang eller göra dem oåtkomliga.

Direktiv 2004/48/EG bör ändras i syfte att

- införa en möjlighet för den berörda rättsliga eller administrativa myndigheten att utfärda förelägganden med begäranden om att olagligt onlineinnehåll från direktsända idrottsevenemang ska göras oåtkomligt eller avlägsnas i realtid,
- tillåta användning av förelägganden om blockering som tillämpas under hela direktsändningen av ett idrottsevenemang men som samtidigt är begränsade till den tidsperiod under vilken direktsändningen pågår, så att den intrångsgörande webbplatsen blockeras endast under den tid som evenemanget pågår; sådana förelägganden bör vara tillfälliga,
- harmonisera lagstiftning som, när det gäller direktsända idrottsevenemang, möjliggör användning av förelägganden som bör resultera i att åtkomsten blockeras inte bara till den intrångsgörande webbplatsen, utan även till alla andra webbplatser som inbegriper samma intrång, oavsett vilket domännamn eller vilken IP-adress som används och utan att ett nytt föreläggande behöver utfärdas,
- fastställa att avlägsnandet av det olagliga innehållet bör ske omedelbart, eller så snart som möjligt och under alla omständigheter inom högst 30 minuter efter mottagandet av en anmälan från rättsinnehavare eller från en certifierad betrodd anmälare, under förutsättning att sändningens olaglighet har anmälts av en certifierad betrodd anmälare eller, om det inte råder några tvivel, av rättsinnehavaren själv; en tydlig hänvisning bör ges till rättsinnehavarna eller de certifierade betrodda anmälarna för att förhindra avlägsnande av lagligt innehåll; i detta syfte bör blockering av åtkomst till eller avlägsnande av olagligt innehåll i princip inte kräva blockering av åtkomst till en värdserver som omfattar tjänster och innehåll av laglig karaktär,

Onsdagen den 19 maj 2021

- stärka samarbetet mellan medlemsstaternas myndigheter, bland annat genom utbyte av uppgifter och bästa praxis och genom inrättande av ett aktivt och uppdaterat nätverk av nationella myndigheter; kommissionen bör bedöma mervärdet av att i varje medlemsstat utse en oberoende administrativ myndighet som skulle utöva en funktion i systemet för upprätthållande av rättigheter, särskilt med avseende på snabba upprätthållandeåtgärder, till exempel vid piratkopiering på internet av direktsänt idrottsinnehåll,
 - stärka samarbetet mellan mellanhänder och rättsinnehavare, bland annat genom att främja ingående av samförståndsavtal som skulle kunna inbegripa ett särskilt förfarande för anmälning och åtgärd.
-

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0238

Artificiell intelligens inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn

Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om artificiell intelligens inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn (2020/2017(INI))

(2022/C 15/04)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan),
- med beaktande av artiklarna 165, 166 och 167 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 9 juni 2020 om att forma Europas digitala framtid ⁽¹⁾,
- med beaktande av yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 19 september 2018 om den digitala könsklyftan ⁽²⁾,
- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning av den 6 juni 2018 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa för perioden 2021–2027 (COM(2018)0434),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 september 2020 *Handlingsplan för digital utbildning 2021–2027: Ställa om utbildningen till den digitala tidsåldern* COM(2020)0624),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 september 2020 om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025 (COM(2020)0625),
- med beaktande av kommissionens rapport av den 19 februari 2020 *Konsekvenser för säkerhet och ansvar när det gäller artificiell intelligens, sakernas internet och robotteknik* (COM(2020)0064),
- med beaktande av kommissionens vitbok av den 19 februari 2020 *Om artificiell intelligens – en EU-strategi för spetskompetens och förtroende* (COM(2020)0065),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 *Artificiell intelligens för Europa* (COM(2020)0066),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 april 2018 *Artificiell intelligens för Europa* (COM(2018)0237),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 januari 2018 om handlingsplanen för digital utbildning (COM(2018)0022),
- med beaktande av rapporten av den 8 april 2019 från kommissionens högnivåexpertgrupp för AI-frågor *Ethics Guidelines for Trustworthy AI* (etiska riktlinjer för tillförlitlig AI),
- med beaktande av sin resolution av den 12 februari 2019 om en övergripande europeisk industripolitik för artificiell intelligens (AI) och robotteknik ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 11 september 2018 om likabehandling av språk i den digitala tidsåldern ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 12 juni 2018 om modernisering av utbildningen i EU ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EUT C 202 I, 16.6.2020, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 440, 6.12.2018, s. 37.

⁽³⁾ EUT C 449, 23.12.2020, s. 37.

⁽⁴⁾ EUT C 433, 23.12.2019, s. 42.

⁽⁵⁾ EUT C 28, 27.1.2020, s. 8.

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2017 med rekommendationer till kommissionen om civilrättsliga bestämmelser om robotteknik ⁽⁶⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 1 juni 2017 om digitalisering av den europeiska industrin ⁽⁷⁾,
- med beaktande av informationen från utredningsavdelningen för struktur- och sammanhållningspolitik från maj 2020 om användningen av artificiell intelligens i de kulturella och kreativa sektorerna,
- med beaktande av djupanalysen från utredningsavdelningen för struktur- och sammanhållningspolitik från maj 2020 om användningen av artificiell intelligens i den audiovisuella sektorn,
- med beaktande av studien från utredningsavdelningen för medborgarnas rättigheter och konstitutionella frågor från april 2020 om utbildning och anställning av kvinnor inom vetenskap, teknik och den digitala ekonomin, inklusive artificiell intelligens och dess påverkan på jämställdheten,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd, utskottet för rättliga frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kultur och utbildning (A9-0127/2021), och av följande skäl:
 - A. Tekniken för artificiell intelligens (AI-tekniken), som kan inverka direkt på våra samhällen, utvecklas snabbt och används allt oftare inom nästan alla delar av våra liv, inklusive inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn. Etisk AI förbättrar sannolikt arbetsproduktiviteten och påskyndar den ekonomiska tillväxten.
 - B. Utveckling, införande och användning av AI, inklusive programvara, algoritmer och data som används eller produceras av AI, bör vägledas av de etiska principerna om öppenhet, förklarbarhet, rättvisa, spårbarhet och ansvarsutkrävande.
 - C. Offentliga AI-investeringar i unionen har till stor del hamnat på efterkälken i jämförelse med andra stora ekonomier. Bristen på AI-investeringar kommer troligen att inverka på unionens konkurrenskraft inom alla sektorer.
 - D. En integrerad strategi för AI och tillgång till samt insamling och tolkning av högkvalitativa, trovärdiga, rättvisa, transparenta, autentiska, säkra och kompatibla data är avgörande för utvecklingen av etisk AI.
 - E. I artikel 21 i stadgan förbjuds diskriminering på många olika grunder. Många olika former av diskriminering bör inte upprepas vid utveckling, införande och användning av AI-system.
 - F. Jämställdhet mellan kvinnor och män är en av EU:s grundläggande principer, som fastställs i fördragen och bör komma till uttryck i all unionspolitik, bland annat inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn, liksom vid utveckling av teknik såsom AI.
 - G. Tidigare erfarenheter, i synnerhet inom tekniska områden, har visat att utveckling och innovation ofta bygger på data främst från män och att kvinnors behov inte beaktas fullt ut. För att ta itu med denna snedvridning krävs bättre vaksamhet, tekniska lösningar och utveckling av tydliga krav på rättvisa, ansvarsskyldighet och transparens.
 - H. Ofullständiga och felaktiga dataset, brist på könsuppdelade data och inkorrekt algoritmer kan medföra snedvridning av AI-systems uppgiftsbehandling och äventyra jämställdheten i samhället. Uppgifter om missgynnade grupper och diskriminering på flera olika grunder och områden tenderar att vara ofullständiga eller rent av saknas.

⁽⁶⁾ EUT C 252, 18.7.2018, s. 239.

⁽⁷⁾ EUT C 307, 30.8.2018, s. 163.

Onsdagen den 19 maj 2021

- I. Ojämslaldhet, stereotyper och diskriminering kan också uppstå och spridas genom det språk och de bilder som sprids i medier och genom AI-drivna applikationer. Utbildning, kulturprogram och audiovisuellt innehåll har betydande effekter när det gäller att påverka människors uppfattningar och värderingar och är ett grundläggande verktyg för att bekämpa könsstereotyper, minska den digitala könsklyftan och befästa kraftfulla förebilder. Det måste finnas en etisk och rättslig ram innan man inför automatiska lösningar för dessa samhällsliga nyckelområden.
- J. Forskning och innovation kan förändra livet för många människor, i synnerhet för dem som har halkat efter mest, såsom kvinnor och flickor som lever i avlägsna områden. Vetenskaplig utbildning är viktig för att erhålla färdigheter, anständigt arbete och framtidens jobb, liksom för att få bukt med könsstereotyper som betraktar dessa områden som stereotyp maskulina. Vetenskap och vetenskapligt tänkande är ett måste för en demokratisk kultur, som i sin tur är avgörande för att främja jämslaldhet mellan kvinnor och män.
- K. En av tio kvinnor i unionen har redan utsatts för någon form av nätvåld efter det att hon fyllt 15, och nättrakasserier är fortsatt ett stort problem vid AI-utvecklingen, inklusive inom utbildningen. Nätvåld drabbar ofta kvinnor i offentligheten, såsom aktivister, kvinnliga politiker och andra offentliga personer. AI och annan framväxande teknik kan spela en viktig roll i att förhindra nätvåld mot kvinnor och flickor samt utbilda människor.
- L. Unionen och dess medlemsstater har ett särskilt ansvar att utnyttja, främja och förbättra AI-teknikens mervärde samt se till att denna teknik är säker och bidrar till européernas välbefinnande och allmänintresse. Denna teknik kan bidra stort till att vi når vårt gemensamma mål att förbättra livet för EU-medborgarna och främja välstånd inom unionen genom att bidra till utvecklingen av bättre strategier och innovation inom ett antal olika områden såsom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn.
- M. Merparten av AI baseras på programvara med öppen källkod, vilket innebär att källkoden kan granskas, ändras och förbättras.
- N. Vissa justeringar av EU:s befintliga specifika rättsliga instrument kan vara nödvändiga för att återspegla den digitala omvandlingen och hantera nya utmaningar i användningen av AI-teknik inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn, exempelvis att skydda personuppgifter och integritet, motverka diskriminering, främja jämslaldhet samt respektera immateriell äganderätt, miljöskydd och konsumenträttigheter.
- O. Det är viktigt att den audiovisuella sektorn får tillgång till data från globala plattformar och viktiga aktörer för att säkerställa lika villkor.
- P. AI och framtida applikationer eller uppfinningar som görs med hjälp av AI kan, precis som all annan teknik, ha dubbel karaktär. AI och tillhörande teknik väcker många farhågor när det gäller etik och öppenhet i samband med dess utveckling, införande och användning, särskilt när det gäller insamling, användning och spridning av data. Fördelarna och riskerna med AI-teknik inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn måste utvärderas noggrant och dess effekter på alla delar av samhället bör analyseras grundligt och fortlöpande utan att dess potential äventyras.
- Q. Utbildningsverksamheten har som mål att realisera människors potential, kreativitet och en äkta samhällslig förändring. Felaktig användning av datadrivna AI-system kan förhindra mänsklig och social utveckling.
- R. Utbildning och utbildningsmöjligheter är en grundläggande rättighet. Den AI-teknik som utvecklas, införs och används i utbildningssektorn bör klassificeras som teknik med hög risk och omfattas av strängare krav på säkerhet, öppenhet, rättvisa och ansvarsskyldighet.

Onsdagen den 19 maj 2021

- S. Högkvalitativa, snabba och säkra genomgripande anslutningar, bredband, nät med hög kapacitet, it-expertis, digital kompetens, digital utrustning och infrastruktur samt samhällelig acceptans och en riktad och anpassad politisk ram är några av förutsättningarna för en bred och framgångsrik spridning av AI i unionen. Det är viktigt att sådan infrastruktur och utrustning används på samma sätt i hela unionen för att motverka den ihållande digitala klyftan mellan dess regioner och medborgare.
- T. Att hantera klyftan mellan könen inom studier i naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, humaniora och matematik (STEAM) är absolut nödvändigt för att säkerställa en jämlik och rättvis representation av hela samhället vid utveckling, införande och användning av AI-teknik, inklusive programvara, algoritmer och data som används och produceras av AI-teknik.
- U. Det är viktigt att se till att människor i unionen får den kompetens som krävs från tidig ålder för att bättre förstå AI:s möjligheter och begränsningar, och bättre kunna förbereda sig inför den ökande förekomsten av AI och tillhörande teknik i alla aspekter av mänsklig verksamhet, samt till fullo kunna ta del av de möjligheter som AI erbjuder. Ett utbrett förvärv av digitala färdigheter i alla delar av samhället i unionen är en förutsättning för att uppnå en rättvis digital omvandling som gynnar alla.
- V. För detta måste medlemsstaterna investera i digital utbildning och medieutbildning, förse skolor med lämplig infrastruktur och nödvändiga slutenheter och i större utsträckning lyfta fram undervisningen i digitala kunskaper och färdigheter som en del av läroplanerna.
- W. AI och tillhörande teknik kan användas för att förbättra inlärnings- och undervisningsmetoderna, särskilt genom att hjälpa utbildningssystemen att använda rättvisa data för att förbättra jämlikheten och kvaliteten på utbildningsområdet och samtidigt främja skraddarsydda läroplaner och bättre tillgång till utbildning samt förbättra och automatisera vissa administrativa uppgifter. Lika och rättvis tillgång till digital teknik och höghastighetsuppkoppling krävs för att användningen av AI ska vara till nytta för hela samhället. Det är av högsta vikt att säkerställa att utbildningar i digital kompetens blir tillgängliga för alla, inklusive för personer från mindre gynnade förhållanden och personer med funktionsnedsättningar. Inlärningsresultaten beror inte på tekniken, utan på huruvida lärarna kan använda tekniken på ett pedagogiskt meningsfullt sätt.
- X. AI har särskild potential att erbjuda lösningar för vardagliga utmaningar inom utbildningssektorn, t.ex. individanpassad inläring, övervakning av inlärningssvårigheter och automatisering av ämnesspecifikt innehåll/ämnesspecifika kunskaper, tillhandahållande av bättre yrkesutbildning och stöd för övergången till ett digitalt samhälle.
- Y. AI skulle kunna få praktiska tillämpningar när det gäller att minska lärares och utbildningsinstituts administrativa arbete genom att frigöra tid till deras centrala undervisnings- och utbildningsverksamhet.
- Z. Nya AI-baserade program inom utbildning underlättar framstegen inom olika områden, exempelvis språkinläring och matematik.
- AA. AI-baserad personanpassad inläring kan inte enbart öka studenternas motivation och hjälpa dem att nå sin fulla potential, utan också minska andelen studieavbrott.
- AB. Med AI kan lärarna alltmer förbättra sin effektivitet tack vare en ökad förståelse för studenternas inlärningsmetoder och inlärningsstilar och genom att hjälpa dem identifiera inlärningssvårigheter och därmed bättre kunna bedöma individuella framsteg.
- AC. På unionens digitala arbetsmarknad saknas det nästan en halv miljon experter inom stordatavetenskap och dataanalys, vilka utgör själva grunden för att man ska kunna utveckla och använda högkvalitativ och tillförlitlig AI.
- AD. Tillämpningen av AI inom utbildning väcker frågor rörande etisk användning av uppgifter, de studerandes rättigheter, åtkomst till data och skydd av personuppgifter, och medför därför risker för grundläggande rättigheter, t.ex. genom att stereotypa modeller skapas av de studerandes profiler och beteenden, vilket kan leda till diskriminering eller risk för skada genom att dålig pedagogisk praxis blir vanligare.

Onsdagen den 19 maj 2021

- AE. Kultur spelar en central roll i användningen av AI-teknik i stor skala och håller på att växa fram som en viktig disciplin för kulturarvet tack vare utvecklingen av innovativa tekniker och verktyg och deras effektiva tillämpning för att tillgodose sektorns behov.
- AF. AI-teknik kan användas för att främja och skydda kulturarv, bland annat genom att använda digitala verktyg för att bevara historiska platser, genom att finna innovativa sätt att göra de dataset om kulturföremål som finns på kulturinstitutioner i hela EU mer allmänt och enkelt tillgängliga, samtidigt som användare kan navigera i den enorma mängden kulturellt och kreativt innehåll. I detta avseende är främjandet av normer och ramar för interoperabilitet avgörande.
- AG. Användningen av AI-teknik för kulturellt och kreativt innehåll, särskilt medieinnehåll och skräddarsydda innehållsrekommendationer, väcker frågor om dataskydd, diskriminering och kulturell och språklig mångfald, riskerar att leda till diskriminerande resultat på grundval av partiska ingångsuppgifter och skulle kunna begränsa åsiktsmångfalden och mediepluralismen.
- AH. AI-baserade personliga innehållsrekommendationer kan ofta bättre inriktas på enskilda personers särskilda behov, inbegripet kulturella och språkliga preferenser. AI kan bidra till att främja den språkliga mångfalden i unionen och till ökad spridning av europeiska audiovisuella verk, särskilt genom automatisk undertextning och dubbning av audiovisuellt innehåll till andra språk. Att producera medieinnehåll på olika språk är därför avgörande för att stödja kulturell och språklig mångfald.
- AI. AI driver fram innovation på nyhetsredaktioner genom att automatisera olika allmänt förekommande uppgifter, tolka data och till och med generera nyheter som väderprognoser och idrottsresultat.
- AJ. Europas kulturella mångfald innebär att främjandet av datorlingvistik för en rättighetsbaserad AI har en särskild innovationspotential som kan användas för att utforma det globala kultur- och informationsutbytet i den digitala tidsåldern på ett demokratiskt och icke-diskriminerande sätt.
- AK. AI-tekniken kan ha potential att främja specialundervisningen och tillgången till kulturellt och kreativt innehåll för personer med funktionsnedsättning. AI möjliggör lösningar såsom taligenkänning, virtuella assistenter och digitala representationer av fysiska föremål. Digitala verk spelar redan en roll när det gäller att göra sådant innehåll tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.
- AL. AI-tillämpningar förekommer överallt i den audiovisuella sektorn, i synnerhet på plattformar för audiovisuellt innehåll.
- AM. AI-teknik bidrar därför till att skapa, planera, hantera, producera, distribuera, lokalisera och använda audiovisuellt pressmaterial.
- AN. AI kan användas för att generera falskt innehåll, såsom deepfake-material, som växer exponentiellt och utgör ett överhängande hot mot demokratin, men kan samtidigt också användas som ett ovärderligt verktyg för att identifiera och omedelbar bekämpa sådan skadlig verksamhet, exempelvis genom faktagranskning i realtid och märkning av sådant innehåll. Deepfake-materialet är för det mesta lätt att upptäcka. Samtidigt är AI-baserade identifieringsverktyg dock i allmänhet framgångsrika i att flagga och filtrera bort sådant innehåll. Det saknas en rättslig ram i denna fråga.

Allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet understryker den strategiska betydelse som AI och tillhörande teknik har för unionen. Parlamentet betonar att strategin för AI och tillhörande teknik måste vara människocentrerad och förankrad i mänskliga rättigheter och etik, så att AI verkligen blir ett instrument som tjänar människor, det allmännas bästa och medborgarnas allmänna intresse.
2. Europaparlamentet understryker att man vid utveckling, införande och användning av AI inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn fullt ut måste respektera grundläggande fri- och rättigheter och värden, inklusive människans värdighet, rätten till privatliv, skydd av personuppgifter, icke-diskriminering och yttrande- och informationsfrihet samt kulturell mångfald och immateriella rättigheter, i enlighet med vad som fastställs i unionens fördrag och stadgan.

Onsdagen den 19 maj 2021

3. Europaparlamentet bekräftar att utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn är känsliga områden när det gäller användning av AI och tillhörande teknik, eftersom de har potential att inverka på hörnstenarna för de grundläggande rättigheterna och våra samhälleliga värden. Parlamentet betonar därför att etiska principer bör iakttas vid utveckling, införande och användning av AI och tillhörande teknik inom dessa sektorer, inbegripet den programvara samt de algoritmer och uppgifter som den använder respektive producerar.
4. Europaparlamentet påminner om att algoritmer och AI ska ha inbyggd etik utan inbyggd partiskhet på ett sätt som garanterar ett maximalt skydd för de grundläggande rättigheterna.
5. Europaparlamentet upprepar vikten av att utveckla högkvalitativ, kompatibel och inkluderande AI och tillhörande teknik för användning inom djupinlärning med respekt för och värn om värderingarna i unionen – i synnerhet jämställdhet, flerspråkighet och de villkor som krävs för en interkulturell dialog – eftersom användningen av lågkvalitativa, föråldrade, ofullständiga eller felaktiga uppgifter kan leda till bristfälliga prognoser och därmed till diskriminering och partiskhet. Parlamentet betonar betydelsen av att man utvecklar kapacitet på både nationell nivå och unionsnivå för att förbättra insamling, säkerhet, systematisering och överföring av uppgifter utan förfång för integriteten. Parlamentet noterar kommissionens förslag om att skapa ett gemensamt europeiskt dataområde.
6. Europaparlamentet påminner om att AI kan ge upphov till snedvridning och därmed till olika former av diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Parlamentet påminner i detta avseende om att alla människors rättigheter måste säkerställas och att AI och tillhörande teknik inte får vara diskriminerande i någon form.
7. Europaparlamentet betonar att sådan snedvridning och diskriminering kan härröra från redan snedvridna dataset, vilka återspeglar befintlig diskriminering i samhället. I detta sammanhang påminner parlamentet dessutom om att det är mycket viktigt att även involvera berörda parter, inklusive aktörer i det civila samhället, för att förhindra att könsbaserade, sociala och kulturella negativa fördomar oavsiktligt inkluderas i AI-algoritmer, system och program. Parlamentet betonar behovet av att vidareutveckla det mest effektiva sättet att minska snedvridning i AI-system, i linje med etiska normer och icke-diskrimineringsstandarder. Parlamentet understryker att dataset som används för att träna AI bör vara så breda som möjligt för att företräda samhället på bästa och mest relevanta sätt, att resultaten bör ses över för att undvika alla former av stereotyper, diskriminering och snedvridning, och att AI, när så är lämpligt, bör användas för att identifiera och rätta till mänskliga fördomar varhelst sådana förekommer. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra och underlätta utbyte av strategier för att åtgärda snedvridning av data.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att beakta etiska aspekter, även ur ett jämställdhetsperspektiv, när man utvecklar politik och lagstiftning för AI, och att vid behov anpassa nuvarande lagstiftning, inklusive EU:s program och etiska riktlinjer, till användningen av AI.
9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utforma åtgärder som fullständigt beaktar jämställdheten, såsom upplysningskampanjer, utbildningar och läroplaner, vilka bör informera medborgarna om hur algoritmer fungerar och hur de påverkar deras vardag. Parlamentet uppmanar dem också att främja jämställda attityder och arbetsvillkor som leder till utveckling av mer inkluderande teknikprodukter och arbetsmiljöer. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att se till att digitala färdigheter och AI-utbildning inkluderas i skolornas läroplaner och görs tillgängliga för alla, som ett sätt att överbrygga den digitala klyftan mellan kvinnor och män.
10. Europaparlamentet betonar behovet av utbildning för arbetstagare och utbildare på AI-området för att förbättra möjligheterna att identifiera och rätta till könsdiskriminerande metoder på arbetsplatser och i utbildningssammanhang, och för att arbetstagare som utvecklar AI-system och AI-applikationer ska kunna identifiera och åtgärda könsdiskriminering i de system och applikationer som de utvecklar. Parlamentet vill också att man fastställer tydliga ansvarsområden vid företag och utbildningsinstitutioner för att säkerställa att det inte förekommer någon könsdiskriminering på arbetsplatser och i utbildningssammanhang. För utbildnings- och kulturändamål bör man använda könlösa bilder av AI och robotar, såvida inte kön är en avgörande faktor av något skäl.
11. Europaparlamentet understryker vikten av att ta fram och införa AI-applikationer inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn för att samla in könssegregerad data och annan jämställdhetsdata, och att vid behov tillämpa modern maskininlärningsteknik för att avvärja snedvridning och på så sätt korrigera könsstereotyper och könsbaserad snedvridning som kan få negativa effekter.

Onsdagen den 19 maj 2021

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inkludera utbildning i regelverket för AI-tillämpningar med hög risk, eftersom det är viktigt att säkerställa att utbildningen fortsätter att gynna det allmännas bästa och för att data om elever, studerande och andra inlärare innehåller mycket känslig information. Parlamentet betonar att man vid införandet av dessa tillämpningar i utbildningssektorn bör involvera lärare, elever och samhället i stort samt ta hänsyn till allas behov och de förväntade fördelarna för att säkerställa att AI används på ett målmedvetet och etiskt ansvarsfullt sätt.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra användningen av unionsprogram som Horisont Europa, programmet för ett digitalt Europa och Erasmus+ för att främja tvärvetenskaplig forskning, pilotprojekt, experiment och utveckling av verktyg inklusive utbildning, i syfte att identifiera könsbaserad snedvridning inom AI, samt informationskampanjer för allmänheten.

14. Europaparlamentet betonar behovet av mångfald bland utvecklare och ingenjörer som arbetar tillsammans med huvudaktörerna inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn för att förhindra att snedvridning på grund av kön eller kultur oavsiktligt inkluderas i AI-algoritmer, AI-system och AI-applikationer. Parlamentet understryker att man måste beakta de många olika teorier med hjälp av vilka AI hittills har utvecklats och som kan utvecklas ytterligare i framtiden.

15. Europaparlamentet påpekar att vederbörlig omsorg för att få bort snedvridning och diskriminering mot vissa grupper, däribland könsstereotyper, inte bör stoppa de tekniska framstegen.

16. Europaparlamentet upprepar vikten av grundläggande rättigheter och den övergripande prioriteringen av data- och integritetsskyddslagstiftningen som är absolut nödvändig vid hantering av sådan teknik. Parlamentet påminner om att AI kan inverka på uppgiftsskydd och integritet särskilt när det gäller uppgifter om barn. Parlamentet understryker att principerna som fastställts i den allmänna dataskyddsförordningen⁽⁸⁾ är bindande för användningen av AI i det avseendet. Parlamentet påminner dessutom om att alla AI-tillämpningar till fullo måste respektera unionens dataskyddslagstiftning, närmare bestämt den allmänna dataskyddsförordningen och direktivet om integritet och elektronisk kommunikation⁽⁹⁾. Parlamentet betonar rätten att få människor att gripa in när AI och tillhörande teknik används.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att införa en skyldighet om öppenhet och förklarbarhet avseende AI-baserade automatiska enskilda beslut som fattats inom ramen för offentliga myndigheters befogenheter, och att införa sanktioner för att se till att denna skyldighet efterlevs. Parlamentet efterlyser genomförande av system som använder mänsklig kontroll och mänskligt ingripande som standardiserat tillvägagångssätt, och vederbörliga rättsförfaranden, inbegripet rätten att överklaga och tillgång till rättsmedel.

18. Europaparlamentet noterar de eventuellt negativa effekterna av personanpassad reklam, i synnerhet individuellt riktad och beteendestyrd reklam, liksom av bedömningar av enskilda personer, särskilt minderåriga, som sker utan deras samtycke genom att man gör intrång i enskildas privatliv med frågor om insamlingen och användningen av uppgifter som används för att personanpassa reklam och erbjuda produkter eller tjänster eller fastställa priser. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att införa strikta begränsningar av riktad reklam som bygger på insamling av personuppgifter, till att börja med genom ett förbud mot beteendestyrd reklam mellan plattformar, utan att skada små och medelstora företag. Parlamentet påminner om att det i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation för närvarande endast tillåts riktad reklam som omfattas av frivilligt samtycke; för övrigt är sådan reklam olaglig. Parlamentet uppmanar kommissionen att förbjuda användningen av diskriminerande metoder för tillhandahållande av tjänster eller produkter.

19. Europaparlamentet betonar att medieorganisationer måste informeras om huvudparametrarna för algoritmbaserade AI-system som styr rankingen och sökresultaten på tredjepartsplattformar, samt att användare måste få information om hur AI används i beslutstjänster och ha möjlighet att ställa in sina sekretessparametrar genom transparenta och begripliga åtgärder.

20. Europaparlamentet betonar att AI jämsides med informations- och utbildningsplattformar kan stödja skapandet av innehåll inom utbildnings, kultur och den audiovisuella sektorn, inbegripet förteckningar över olika typer av kulturföremål och en mängd olika datakällor. Parlamentet noterar riskerna för intrång i immateriella rättigheter när man kombinerar AI

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

Onsdagen den 19 maj 2021

och olika slags teknik med många olika källor (dokument, fotografier, filmer) för att förbättra hur uppgifterna läggs fram, utforskas och visualiseras. Parlamentet kräver att AI används för att säkerställa en hög skyddsnivå för immateriella rättigheter inom den nuvarande rättsliga ramen, till exempel genom att varna enskilda personer och företag om de riskerar att oavsiktligt överträda reglerna eller genom att bistå innehavare av immateriella rättigheter såvida reglerna faktiskt kränks. Parlamentet betonar därför vikten av en lämplig rättslig ram på unionsnivå för skyddet av immateriella rättigheter i samband med användning av AI.

21. Europaparlamentet betonar behovet av att hitta en balans mellan å ena sidan utvecklingen av AI-system och deras användning inom utbildning och kultur samt den audiovisuella sektorn och, å andra sidan, åtgärder för att skydda konkurrensen och konkurrenskraften på marknaden för AI-företag inom dessa sektorer. Parlamentet betonar i detta avseende behovet av att uppmuntra företag att investera i innovation för AI-system som används inom dessa sektorer, samtidigt som man ser till att de som tillhandahåller sådana tillämpningar inte får marknadsmonopol. Parlamentet understryker vikten av att AI blir allmänt tillgänglig för de kulturella och kreativa sektorerna och näringarna i Europa, för att kunna bibehålla likvärdiga förutsättningar och rättvis konkurrens för alla berörda parter och aktörer i Europa. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att i samband med beslut om konkurrenspolitiken, inbegripet fusionsbeslut, ta mer hänsyn till den roll som data och algoritmer spelar vid koncentrationen av marknadsstyrka.

22. Europaparlamentet betonar behovet av att systematiskt ta itu med de etiska och rättsliga frågor som utveckling, införande och användning av AI ger upphov till, såsom insynsvänlighet och ansvarsskyldighet i fråga om algoritmer, icke-diskriminering, lika möjligheter, åsiktsfrihet och -mångfald, mediepluralism, äganderätt till data och innehåll samt insamling, användning och spridning av data och innehåll. Parlamentet rekommenderar att man utformar gemensamma europeiska riktlinjer och normer som skyddar integriteten, samtidigt som man effektivt använder tillgängliga data. Parlamentet efterlyser öppenhet vid utvecklingen och ansvarsskyldighet vid användningen av algoritmer.

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en omfattande uppsättning bestämmelser för horisontell reglering av AI-tillämpningar och att komplettera den med sektorsspecifika regler, till exempel för audiovisuella medietjänster.

24. Europaparlamentet betonar behovet av investeringar i forskning och innovation när det gäller utveckling, införande och användning av AI och dess tillämpningar inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn. Parlamentet framhåller vikten av offentliga investeringar i dessa tjänster och det extra mervärde som uppstår genom offentlig-privata partnerskap för att uppnå detta mål och utnyttja AI:s potential fullt ut inom dessa sektorer, särskilt för utbildning, med beaktande av den betydande ökning av privata investeringar som gjorts under senare år. Parlamentet uppmanar kommissionen att hitta ytterligare finansiering för att främja forskning och innovation avseende AI-tillämpningar inom dessa sektorer.

25. Europaparlamentet understryker att algoritmiska system kan göra det möjligt att snabbare minska den digitala klyftan, men ett ojämnt ibruktage riskerar att ge upphov till nya klyftor eller att snabbare öka de skillnader som redan finns. Parlamentet oroas över att kunskap och infrastruktur inte utvecklas på ett enhetligt sätt inom hela unionen, vilket begränsar tillgången till produkter och tjänster som baseras på AI, särskilt i glesbefolkade områden och socioekonomiskt utsatta områden. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa sammanhållning vid fördelningen av de vinster som uppstår genom AI och tillhörande teknik.

26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fastställa krav för unionens offentliga myndigheters upphandling med och införande av AI och tillhörande teknik, för att säkerställa förenlighet med unionsrätten och de grundläggande rättigheterna. Parlamentet understryker mervärdet av instrument såsom offentliga samråd och konsekvensbedömningar som ska genomföras före upphandling om eller införande av AI-system, i enlighet med rekommendationerna i rapporten från FN:s generalförsamlings särskilda rapportör om AI och dess inverkan på åsikts- och yttrandefriheten⁽¹⁰⁾. Parlamentet uppmanar offentliga myndigheter att uppmuntra utveckling och införande av AI med offentliga medel och offentliga upphandlingar. Parlamentet betonar behovet av att stärka marknaden genom att ge små och medelstora företag möjlighet att delta i upphandlingen av AI-tillämpningar, för att se till att teknikföretag av alla storlekar deltar och därmed garantera motståndskraft och konkurrens.

⁽¹⁰⁾ Rapport från FN:s särskilda rapportör om främjande och skydd av rätten till åsikts- och yttrandefrihet, 29 augusti 2018.

Onsdagen den 19 maj 2021

27. Europaparlamentet efterlyser regelbundna, oberoende granskningar för att undersöka om de AI-tillämpningar som används och tillhörande kontrollmekanismer överensstämmer med angivna kriterier, och vill att dessa granskningar ska övervakas av oberoende och tillräckliga tillsynsmyndigheter. Parlamentet efterlyser särskilda stresstester för att bistå och verkställa efterlevnaden.

28. Europaparlamentet noterar fördelarna och riskerna med AI när det gäller it-säkerhet, och AI:s potential att bekämpa it-brottslighet, och understryker att alla AI-lösningar måste kunna motstå it-angrepp samtidigt som de respekterar unionens grundläggande rättigheter, särskilt skyddet av personuppgifter och privatliv. Parlamentet betonar vikten av att övervaka att AI används på ett säkert sätt, och att den offentliga och den privata sektorn måste samarbeta nära för att bekämpa sårbarheter och risker i samband med användningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma behovet av bättre förebyggande åtgärder när det gäller it-säkerhet och åtgärder för att begränsa riskerna på detta område.

29. Europaparlamentet betonar att covid-19-pandemin kan betraktas som en provotid för utveckling, införande och användning av digital och AI-relaterad teknik inom utbildning och kultur, vilket exemplifieras av det stora antal onlineutbildningsplattformar och onlineverktyg för kulturfrämjande som används i medlemsstaterna. Därför uppmanar parlamentet kommissionen att utvärdera dessa exempel när den överväger en gemensam unionsstrategi för ökad användning av sådana tekniska lösningar.

Utbildning

30. Europaparlamentet påminner om vikten av att stärka digitala färdigheter och uppnå en hög nivå av mediekompetens, digital kompetens och informationskunnighet på unionsnivå som en förutsättning för användning av AI inom utbildningen. I detta avseende understryker parlamentet behovet av att säkerställa unionsomfattande digital kompetens och AI-kompetens, särskilt genom att utveckla utbildningsmöjligheter för lärare. Parlamentet insisterar på att användningen av AI-teknik i skolorna bör bidra till att minska den sociala och regionala digitala klyftan. Parlamentet välkomnar kommissionens uppdaterade handlingsplan för digital utbildning, som tar upp användningen av AI i utbildningen. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att göra digital kapacitet, mediekompetens och medieutbildning samt AI-relaterade färdigheter till prioriteringarna i denna plan, samtidigt som man ökar medvetenheten om eventuellt missbruk av och funktionsstörningar i AI. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att särskilt uppmärksamma barn och ungdomar i utsatta situationer som på området för digital utbildning behöver särskilt stöd. Parlamentet uppmanar kommissionen att på vederbörligt sätt ta upp AI- och robotteknikinitiativ inom utbildningssektorn i sina kommande lagförslag om AI. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att investera i digital utrustning på skolor och använda unionsmedel för detta.

31. Europaparlamentet understryker att användningen av AI i utbildningssystem medför omfattande möjligheter och verktyg att göra den mer innovativ, inkluderande och effektiv genom att införa nya metoder för snabb och personanpassad studentcentrerad inläring av hög kvalitet. Eftersom det kommer att påverka utbildning och social delaktighet betonar parlamentet dock att alla socialgrupper måste garanteras åtkomst till sådana verktyg genom att de får lika tillgång till utbildning och inläring där ingen lämnas utanför, i synnerhet inte personer med funktionsnedsättningar.

32. Europaparlamentet understryker att medborgarna för att kunna använda AI både kritiskt och effektivt åtminstone måste ha grundläggande insikter i denna teknik. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att integrera medvetandehöjande kampanjer om AI i sina insatser för digital kompetens. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja planer och diskussionsforum som avser digital kompetens, så att de även inkluderar medborgare, föräldrar och studenter i en demokratisk dialog med offentliga myndigheter och berörda aktörer om utveckling, införande och användning av AI-teknik i utbildningssystemen. Parlamentet betonar hur viktigt det är att tillhandahålla pedagoger, utbildare och andra aktörer rätta verktyg och kunskaper om AI och tillhörande teknik för att man ska förstå vad dessa är, hur de används och hur de kan utnyttjas korrekt och i enlighet med lagstiftningen, så att intrång i immateriella rättigheter kan undvikas. Parlamentet betonar i synnerhet vikten av digital kompetens för personal som arbetar inom utbildningssektorn, liksom av att förbättra den digitala utbildningen för äldre, med tanke på att de yngre generationerna redan har en grundläggande uppfattning om denna teknik eftersom de vuxit upp med den.

33. Europaparlamentet betonar att det verkliga målet med AI i våra utbildningssystem bör vara att göra utbildningen så individualiserad som möjligt, så att den erbjuder studerande personaliserade utbildningsvägar som är anpassade efter deras starka och svaga sidor och undervisningsmaterial som är skraddarsytt enligt deras egenskaper, med bibehållen utbildningskvalitet och hänsyn till våra utbildningssystemens princip om integrering.

Onsdagen den 19 maj 2021

34. Europaparlamentet påminner om den grundläggande och mångfasetterade roll som lärare spelar i utbildningen och för att göra den inkluderande, särskilt i den tidiga barndomen, då färdigheter förvärvas som kommer att göra det möjligt för studenterna att utvecklas under hela livet, t.ex. i personliga relationer, studieresultat, empati och samarbete. Parlamentet betonar därför att AI-teknik inte kan användas till förfång för eller på bekostnad av personlig utbildning, eftersom lärare inte får ersättas av AI eller AI-relaterad teknik.

35. Europaparlamentet betonar att fördelarna med att använda AI inom utbildning inte bara kommer att bero på AI i sig, utan på hur lärare använder AI för att tillgodose elevers, studenters och lärares behov. Parlamentet påpekar därför att AI-programmerare måste involvera lärarkåren i utvecklingen, införandet och användningen av AI-teknik där så är möjligt, skapa en nexusmiljö för att skapa kopplingar och samarbete mellan AI-programmerare, utvecklare, företag, skolor, lärare och andra offentliga och privata intressenter i syfte att skapa AI-teknik som är lämplig för verkliga utbildningsmiljöer, återspeglar varje elevs ålder och utvecklingsberedskap och uppfyller högsta etiska standarder. Parlamentet betonar att utbildningsinstitutioner endast bör införa tillförlitlig, etisk och människocentrerad teknik som offentliga myndigheter och civilsamhället kan granska i varje steg av livscykel. Parlamentet betonar fördelarna med kostnadsfria lösningar med öppen källkod i detta avseende. Parlamentet vill att skolor och andra utbildningsinstitutioner ska stödjas finansiellt, logistiskt och med nödvändiga sakkunskaper om införande av lösningar för framtidens lärande.

36. Dessutom betonar Europaparlamentet att lärare fortsatt bör utbildas så att de kan anpassa sig till verkligheten inom den AI-baserade undervisningen och skaffa sig de kunskaper och färdigheter som behövs för att använda AI-teknik på ett pedagogiskt och meningsfullt sätt och därmed till fullo kunna utnyttja AI:s möjligheter och förstå dess begränsningar. Parlamentet vill att digital undervisning i framtiden ska ingå i alla lärarutbildningar och att lärare och personal som arbetar inom utbildningssektorn får möjlighet att genom hela livet vidareutbilda sig inom området digital undervisning. Därför efterlyser parlamentet utveckling av utbildningsprogram i AI för lärare inom alla fält och i hela Europa. Parlamentet betonar dessutom vikten av att uppdatera undervisningsprogrammen för nya generationer lärare så att de kan anpassa sig till den verklighet som den AI-drivna utbildningen innebär, samt vikten av att utarbeta och uppdatera handböcker och riktlinjer om AI för lärare.

37. Europaparlamentet är bekymrat över bristen på specifika AI-program inom högre utbildning samt bristen på offentliga medel för AI i medlemsstaterna. Parlamentet anser att detta utgör ett hot mot Europas framtida digitala ambitioner.

38. Europaparlamentet är oroat över att så få AI-forskare fortsätter med en akademisk karriär på grund av att teknikföretagen kan erbjuda bättre lön och mindre byråkrati i samband med forskning. Parlamentet anser att en del av lösningen vore att anslå mer offentliga medel för AI-forskning på universiteten.

39. Europaparlamentet understryker vikten av att förse människor med allmänna digitala färdigheter redan från tidig ålder för att täppa till kompetensgapet och integrera vissa befolkningsgrupper bättre på den digitala arbetsmarknaden och i det digitala samhället. Parlamentet påpekar att det blir allt viktigare att utbilda högkvalificerade yrkesutövare med all slags bakgrund på AI-området, säkerställa ömsesidigt erkännande av sådana kvalifikationer i hela unionen och att höja den framtida personalstyrkans kompetens så att den kan hantera verkligheten på framtidens arbetsmarknad. Därför uppmanar parlamentet medlemsstaterna att bedöma sitt utbildningsutbud och uppgradera det med AI-relaterade färdigheter där det är nödvändigt samt att inrätta särskilda kursplaner för AI-utvecklare, men också att integrera AI i traditionella läroplaner. Parlamentet understryker behovet av att säkerställa ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer på AI-området i hela unionen, eftersom flera medlemsstater uppgraderar sitt utbildningsutbud med AI-relaterade färdigheter och inrättar särskilda läroplaner för AI-utvecklare. Parlamentet välkomnar kommissionens insatser för att inkludera digitala färdigheter som en del av kvalifikationskraven för vissa yrken som harmoniserats på unionsnivå inom ramen för direktivet om yrkeskvalifikationer⁽¹⁾. Parlamentet betonar att dessa måste vara i linje med bedömningslistan i de etiska riktlinjerna för tillförlitlig AI, och välkomnar kommissionens förslag om att omvandla förteckningen till en vägledande läroplan för AI-utvecklare. Parlamentet påminner om de speciella behoven inom yrkesutbildningen när det gäller AI och efterlyser ett samverkansinriktat arbetssätt i hela Europa för att utöka AI:s potential inom yrkesutbildningen. Parlamentet understryker

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22).

Onsdagen den 19 maj 2021

vikten av att utbilda högkvalificerade personer på detta område, inkludera etiska aspekter i kurs- och läroplaner, bistå underrepresenterade grupper på detta område och skapa incitament för dem som arbetar med ämnet att söka arbete inom unionen. Parlamentet påminner om att kvinnor är underrepresenterade inom AI och att detta kan medföra avsevärd obalans mellan könen på den framtida arbetsmarknaden.

40. Parlamentet understryker att regeringar och utbildningsinstitutioner måste tänka på ett nytt sätt, omarbeta och anpassa sina läroplaner enligt behoven under 2000-talet genom att utforma utbildningsprogrammen så att de i högre grad betonar ämnen som naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, humaniora och matematik (STEAM), i syfte att förbereda studerande och användare för den ökande förekomsten av AI och göra det lättare att skaffa sig kognitiva färdigheter. Parlamentet understryker i detta sammanhang vikten av att diversifiera denna sektor och uppmuntra studenter, särskilt kvinnor och flickor, att delta i STEAM-kurser, särskilt inom robotteknik och AI-relaterade ämnen. Parlamentet efterlyser ökade ekonomiska och vetenskapliga resurser för att motivera välutbildade personer att stanna i unionen och locka till sig personer med kompetens från tredjeländer. Parlamentet noterar dessutom det avsevärda antalet uppstarts företag som arbetar med AI och utvecklar AI-teknik. Parlamentet betonar att små och medelstora företag kommer att behöva ytterligare stöd och AI-relaterad utbildning för att kunna efterleva den digitala och AI-relaterade lagstiftningen.

41. Europaparlamentet noterar att automatisering och utveckling av AI drastiskt och oåterkalleligt kan förändra sysselsättningen. Parlamentet betonar att prioritet bör ges åt att anpassa kompetens till behoven på den framtida arbetsmarknaden, särskilt inom utbildning och kulturella och kreativa sektorer och näringar. I detta sammanhang understryker parlamentet behovet av att höja den framtida personalstyrkans kompetens. Dessutom understryker parlamentet hur viktigt införandet av AI är för att omskola och kompetensutveckla den europeiska arbetsmarknaden, i synnerhet inom kulturella och kreativa sektorer och näringar, som redan har drabbats hårt av covid-19-krisen.

42. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma risknivån vid införande av AI inom utbildningssektorn för att fastställa om AI-tillämpningar inom undervisning bör inkluderas i regelverket om hög risk och omfattas av strängare krav på säkerhet, öppenhet, rättvisa och ansvarsskyldighet, med tanke på dels vikten av att säkerställa att utbildning fortsätter att gynna det allmänna bästa, dels den avsevärda känsligheten hos data om elever, studerande och andra inlärare. Parlamentet understryker att de dataset som används för att träna AI bör ses över för att undvika att man förstärker vissa stereotyper och andra fördomar.

43. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en framtidssäker rättslig ram för AI i syfte att tillhandahålla rättsligt bindande etiska åtgärder och standarder för att säkerställa grundläggande rättigheter och friheter och utveckling av tillförlitliga, etiska och tekniskt stabila AI-tillämpningar, inbegripet integrerade digitala verktyg, tjänster och produkter såsom robotteknik och maskininlärning, med särskild hänsyn till utbildning. Parlamentet vill att de data som AI-tillämpningar använder och producerar inom utbildningen ska vara tillgängliga, interoperabla och högkvalitativa samt delas med relevanta offentliga myndigheter på ett tillgängligt sätt och med respekt för lagstiftningen om upphovsrätt och företagshemligheter. Parlamentet påminner om att barn utgör en sårbar grupp som förtjänar särskild uppmärksamhet och särskilt skydd. Parlamentet betonar att AI visserligen kan gynna utbildning, men att man ändå måste beakta de tekniska, regelmässiga och sociala aspekterna, med tillräckliga skydd och ett människocentrerat synsätt som i slutändan garanterar att människor alltid kan kontrollera och korrigera de beslut som fattas av systemet. I detta sammanhang påpekar parlamentet att lärare ska styra och övervaka allt införande och all användning av AI-teknik i skolor och på universitet, samtidigt som man interagerar med elever och studenter. Parlamentet påminner om att AI-system inte får fatta några slutliga beslut som kan påverka utbildningsmöjligheter, exempelvis studenternas slututvärderingar, utan fullständig mänsklig övervakning. Parlamentet påminner om att automatiserade beslut om fysiska personer baserade på profilering som har rättsliga eller liknande följder måste vara strikt begränsade och att det alltid måste krävas rätt till mänskligt ingripande och till förklarbarhet enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Parlamentet understryker att detta är något som strikt måste följas, framför allt inom utbildningssystemet, där det fattas beslut om framtida chanser och möjligheter.

44. Europaparlamentet uttrycker allvarlig oro över att skolor och andra utbildningsaktörer blir alltmer beroende av undervisningstekniska tjänster (EdTech), inklusive AI-applikationer, som tillhandahålls av endast ett fåtal teknikföretag med dominerande ställning på marknaden. Parlamentet anser att detta bör granskas enligt unionens konkurrensregler. I detta avseende betonar parlamentet vikten av att stödja små och medelstora företag som vill införa AI inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn, genom lämpliga incitament som skapar lika villkor. Parlamentet efterlyser i detta sammanhang investeringar i europeiska it-företag för att utveckla nödvändig teknik inom unionen, med tanke på att de stora företag som för närvarande tillhandahåller AI är baserade utanför unionen. Parlamentet poängterar att uppgifter om minderåriga är strikt skyddade genom den allmänna dataskyddsförordningen, och att sådana uppgifter endast kan

Onsdagen den 19 maj 2021

behandlas om de är fullständigt anonymiserade eller om samtycke har lämnats eller om den person som har föräldraansvar för barnet har godkänt behandlingen, i strikt enlighet med principerna om uppgiftsminimering och ändamålsbegränsning. Parlamentet efterlyser kraftfullare skydd och säkerhetskontroller inom utbildningssektorn när det gäller uppgifter om barn, och uppmanar kommissionen att vidta mer effektiva åtgärder i detta avseende. Parlamentet efterlyser tydlig information till barn och deras föräldrar om eventuell användning och behandling av uppgifter om barn, bland annat genom medvetandehöjande kampanjer och informationskampanjer.

45. Europaparlamentet understryker de särskilda risker som finns vid användning av AI-baserade applikationer för automatisk igenkänning, som för närvarande utvecklas snabbt. Parlamentet påminner om att barn utgör en särskilt känslig grupp. Parlamentet rekommenderar att kommissionen och medlemsstaterna förbjuder automatiserad biometrisk identifiering, såsom ansiktsgenkänning för utbildnings- och kulturändamål, såvida inte sådan användning är tillåten enligt lag.

46. Europaparlamentet betonar behovet av att öka kundernas valmöjligheter att stimulera konkurrens och bredda utbudet av tjänster som AI-teknik erbjuder i utbildningssyfte. I detta avseende uppmanar parlamentet offentliga myndigheter att uppmuntra utveckling och införande av AI-teknik med offentliga medel och offentliga upphandlingar. Parlamentet anser att teknik som används av aktörer inom statlig utbildning eller som finansieras med offentliga medel bör baseras på teknik med öppen källkod.

47. Europaparlamentet konstaterar att innovationerna inom utbildningssektorn har försenats, vilket har blivit påtagligt under covid-19-pandemin då man har övergått till online- och distansstudier. Parlamentet betonar att AI-baserade utbildningsverktyg, exempelvis de som används vid bedömning och identifiering av inlärningssvårigheter, kan förbättra distansinlärnings kvaliteten och effektivitet.

48. Europaparlamentet betonar att nästa generations digitala infrastruktur och internettäckning är av strategisk betydelse för tillhandahållandet av AI-baserad utbildning till unionsmedborgarna. Mot bakgrund av covid-19-krisen uppmanar parlamentet kommissionen att utarbeta en strategi för 5G i Europa som garanterar EU:s strategiska motståndskraft och inte är beroende av teknik från stater som inte delar våra värden.

49. Europaparlamentet vill att det inrättas ett Europaomfattande universitets- och forskningsnätverk som fokuserar på AI inom utbildning samt bör sammanföra institutioner och experter från alla områden för att undersöka AI:s inverkan på inläring och ta fram lösningar som förbättrar dess potential.

Kulturarv

50. Europaparlamentet upprepar vikten av tillgång till kultur för alla medborgare i hela unionen. Parlamentet betonar i detta sammanhang vikten av att bästa praxis utbyts mellan medlemsstater, utbildningsinstitutioner, kulturinstitutioner och liknande intressenter. Parlamentet anser vidare att det är mycket viktigt att potentialen hos de resurser som finns tillgängliga på både unionsnivå och nationell nivå används fullt ut för att ytterligare förbättra tillgången till kultur. Parlamentet betonar att det finns en mängd olika alternativ för att få tillgång till kultur och att alla alternativ bör utredas för att man ska kunna fastställa det lämpligaste alternativet. Parlamentet understryker betydelsen av överensstämmelse med Marrakechfördraget.

51. Europaparlamentet betonar att AI-teknik kan spela en viktig roll när det gäller att bevara, restaurera, dokumentera, analysera, främja och förvalta det materiella och det immateriella kulturarvet, inklusive genom att övervaka och analysera förändringar av kulturarvsplatser som orsakas av hot såsom klimatförändringar, naturkatastrofer och väpnade konflikter.

52. Europaparlamentet betonar att AI-teknik kan öka synligheten av Europas kulturella mångfald. Parlamentet betonar att denna teknik ger kulturinstitutioner såsom museer nya möjligheter att ta fram nyskapande verktyg för att katalogisera artefakter samt dokumentera och få tillgång till kulturarvsplatser, särskilt genom 3D-modellering och förstärkt virtuell verklighet. Parlamentet betonar att AI också kommer att göra det möjligt för museer och konstgallerier att införa interaktiva och personanpassade tjänster för besökare genom att förse dem med en förteckning över föreslagna objekt, baserat på deras intressen, som anges både på plats och online.

53. Europaparlamentet betonar att användningen av AI kommer att leda till nya innovativa tillvägagångssätt, verktyg och metoder som gör det möjligt för kulturarbetare och forskare att inrätta enhetliga databaser med adekvata klassificeringssystem samt metadata för multimedia, vilket gör att de kan skapa kopplingar mellan olika kulturarvsobjekt och därmed öka kunskapen och förbättra förståelsen för kulturarvet.

Onsdagen den 19 maj 2021

54. Europaparlamentet betonar att beprövade metoder om AI-teknik när det gäller skydd av och tillgång till kulturarvet, särskilt för personer med funktionsnedsättning, bör fastställas och delas mellan kulturnätverk i hela unionen, samtidigt som man uppmanar forskning om olika sätt att använda AI för att främja kulturarvets tillvaratagande, tillgänglighet och bevarande. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja möjligheterna med användning av AI inom kulturella och kreativa sektorer och näringar.

55. Europaparlamentet betonar att AI-teknik även kan användas för att övervaka olaglig handel med kulturföremål och förstörelse av kulturegendom, samtidigt som man stöder datainsamling för återhämtnings- och återuppbyggnadsinsatser för både det materiella och det immateriella kulturarvet. Parlamentet konstaterar framför allt att utveckling, införande och användning av AI inom tullkontroller kan vara ett stöd för insatser för att förhindra olaglig handel med kulturarv, och i synnerhet kan komplettera system som gör det möjligt för tullmyndigheter att rikta sina insatser och resurser på de föremål som utgör den största risken.

56. Europaparlamentet noterar att AI skulle kunna gynna forskningssektorn, exempelvis genom den roll som prediktiv analys kan spela vid finjustering av dataanalyser, till exempel om förvärv och förflyttning av kulturföremål. Parlamentet betonar att unionen måste öka investeringarna och främja partnerskap mellan näringslivet och den akademiska världen för att öka forskningens spetskompetens på europeisk nivå.

57. Europaparlamentet påminner om att AI kan vara ett revolutionerande verktyg för att främja kulturturism och betonar dess betydande potential att förutsäga turismflöden, vilket kan hjälpa städer som har problem med massturism.

Kulturella och kreativa sektorer och näringar

58. Europaparlamentet beklagar att kultur inte finns med bland de prioriteringar som anges i politiska valmöjligheter och rekommendationer om AI på unionsnivå, särskilt i kommissionens vitbok av den 19 februari 2020 om artificiell intelligens. Parlamentet efterlyser en översyn av dessa rekommendationer för att göra kultur till en politisk prioritet i samband med AI på unionsnivå. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta itu med de potentiella effekterna av utveckling, införande och användning av AI-teknik inom kulturella och kreativa sektorer och näringar och att på bästa sätt utnyttja återhämtningsinstrumentet Next Generation EU i syfte att digitalisera dessa sektorer för att reagera på nya konsumtionsformer under 2000-talet.

59. Europaparlamentet påpekar att AI även har nått de kulturella och kreativa sektorerna och näringarna, vilket till exempel visar sig i automatisk produktion av texter, videor och musikstycken. Parlamentet betonar att även skapande artister och kulturarbetare måste ha de digitala kunskaper och färdigheter som behövs för att använda AI och annan digital teknik. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja de möjligheter som användning av AI erbjuder inom kulturella och kreativa sektorer och näringar, genom att göra ytterligare medel tillgängliga från vetenskaps- och forskningsbudgetar och skapa centrum för digital kreativitet där kreatörer och kulturarbetare utvecklar AI-tillämpningar, lär sig hantera dessa och annan teknik och kan utprova dem.

60. Europaparlamentet konstaterar att AI-teknik har potential att öka antalet arbetstillfällen inom kulturella och kreativa sektorer och näringar, vilket underlättas av den ökade tillgången till denna teknik. Parlamentet betonar därför vikten av att sprida digital kompetens inom kulturella och kreativa sektorer och näringar för att göra tekniken mer inkluderande, användbar, inlärningsbar och interaktiv för dessa sektorer.

61. Europaparlamentet betonar att samspelet mellan AI och kulturella och kreativa sektorer och näringar är komplicerat och kräver en ingående bedömning. Parlamentet välkomnar kommissionens rapport från november 2020 *Trends and Developments in Artificial Intelligence – Challenges to the IPR Framework* (Tendenser och utveckling inom artificiell intelligens – utmaningar för ramen för immateriella rättigheter) och undersökningen *Study on Copyright and New Technologies: copyright data management and Artificial Intelligence* (Undersökning om immateriella rättigheter och ny teknik: hantering av upphovsrättslig data och artificiell intelligens). Parlamentet understryker vikten av att klargöra villkoren för användningen av upphovsrättsligt skyddat innehåll som inmatning av data (bilder, musik, filmer, databaser osv.) och i produktionen av kulturella och audiovisuella verk, oavsett om de är skapade med hjälp av AI eller autonomt genererade med AI-teknik. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka AIs inverkan på de europeiska kreativa näringarna. Parlamentet upprepar vikten av europeiska data och välkomnar kommissionens uttalanden i detta avseende, liksom att AI och tillhörande teknik står högt på dagordningen.

62. Europaparlamentet betonar behovet av att skapa en enhetlig syn på AI-teknik inom kulturella och kreativa sektorer och näringar på unionsnivå. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stärka inriktningen på kultur i sina nationella AI-strategier för att säkerställa att kulturella och kreativa sektorer och näringar utnyttjar innovationerna, förblir konkurrenskraftiga och att den kulturella mångfalden skyddas och främjas på unionsnivå i det nya digitala sammanhanget.

Onsdagen den 19 maj 2021

63. Europaparlamentet betonar vikten av att skapa en unionsomfattande enhetlig miljö för AI-teknik som uppmuntrar kulturell mångfald, stöder minoriteter och språklig mångfald, samtidigt som man förstärker kulturella och kreativa sektorer och näringar via onlineplattformar där unionens medborgare kan inkluderas och delta.

64. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja en demokratisk debatt om AI-teknik och erbjuda ett regelbundet diskussionsforum med civilsamhället, forskare, den akademiska världen och berörda aktörer för att öka medvetenheten om fördelarna och utmaningarna med dess användning inom kulturella och kreativa sektorer och näringar. Parlamentet understryker i detta sammanhang den roll som konst och kultur kan ha för att förmedla AI och främja den offentliga debatten om AI, eftersom konst och kultur kan göra maskininlärning åskådlig och påtaglig, till exempel på musikens område.

65. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta itu med problemet med AI-genererat innehåll och de utmaningar sådant innehåll för med sig i samband med upphovsmannaskap och upphovsrättsintrång. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att bedöma hur AI och tillhörande teknik påverkar den audiovisuella sektorn och de kulturella och kreativa sektorerna och näringarna, i syfte att främja kulturell och språklig mångfald, samtidigt som upphovsmäns och utövande konstnärers rättigheter respekteras.

66. Europaparlamentet understryker att Europeiska institutet för innovation och teknik, i synnerhet dess framtida kunskaps- och innovationsgrupp som är avsedd för kulturella och kreativa näringar, ska ha en ledande roll vid utvecklingen av en europeisk strategi för AI inom utbildning, kultur och den audiovisuella sektorn och kan påskynda och förbättra AI-tillämpningarna inom dessa sektorer.

67. Europaparlamentet konstaterar att AI redan har kommit in i den kreativa värdekedjan för skapande, produktion, spridning och användning och påverkar därför direkt de kulturella och kreativa sektorerna och näringarna, såsom musik- och filmindustrin, konst och litteratur tack vare nya verktyg, programvara och AI-assisterad produktion som används vid enklare produktion, samtidigt som inspiration förmedlas och en bredare publik får skapa innehåll.

68. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra undersökningar och överväga politiska alternativ för att motverka den negativa effekten av den AI-baserade kontrollen över strömningstjänster online som är utformade för att begränsa mångfald och/eller maximera vinster, genom att inkludera eller prioritera vissa former av innehåll i sina kunderbjudanden och hur detta påverkar den kulturella mångfalden och skaparnas intäkter.

69. Europaparlamentet anser att AI blir alltmer användbar för kulturella och kreativa sektorer och näringar i samband med skapande och produktion.

70. Europaparlamentet betonar den roll som upphovsmannens personlighet spelar för att uttrycka fria och kreativa val som utgör verkens originalitet⁽¹²⁾. Parlamentet understryker vikten av inskränkningar i och undantag från upphovsrätten när innehåll används som datainmatning, särskilt inom utbildning, den akademiska världen och forskning, och i produktionen av kulturella och kreativa produkter som audiovisuell produktion och användargenererat innehåll.

71. Europaparlamentet anser att man bör beakta skyddet av AI-genererat tekniskt och konstnärligt skapande, i syfte att uppmuntra denna form av kreativitet.

72. Europaparlamentet framhåller att det i ett dataekonomiskt sammanhang är möjligt med bättre hantering av upphovsrättsliga data för att säkerställa bättre inkomster för upphovsmän och utövande konstnärer, framför allt genom att göra det möjligt att snabbt identifiera upphovsmannen och äganderätten till innehållet och därmed bidra till att minska antalet anonyma verk. Parlamentet poängterar vidare att lösningar med AI-teknik bör användas för att förbättra infrastrukturen för upphovsrättsliga data och sammanlänkningen av metadata i verk, men även för att underlätta transparenskravet enligt artikel 19 i direktiv (EU) 2019/790 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden⁽¹³⁾ i syfte att möjliggöra aktuell, relevant och uttömmande information om utnyttjandet av upphovsmäns och utövande konstnärers verk och framföranden, särskilt när det finns flera rättsinnehavare och komplicerade licensierings-system.

⁽¹²⁾ Europeiska unionens domstol, mål C-833/18, *SI and Brompton Bicycle Ltd mot Chedech/Get2Get*.

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130, 17.5.2019, s. 92).

Onsdagen den 19 maj 2021

73. Europaparlamentet vill att den handlingsplan för immateriella rättigheter som kommissionen aviserat ska ta upp frågan om AI och dess inverkan på de kreativa sektorerna, med beaktande av behovet av att hitta en balans mellan skyddet av immateriella rättigheter och främjandet av kreativitet inom utbildning, kultur och forskning. Parlamentet anser att unionen kan vara ledande när det gäller att skapa AI-teknik om den antar ett operativt regelverk och bedriver en aktiv offentlig politik, särskilt i fråga om utbildningsprogram och ekonomiskt stöd till forskning. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma immateriella rättigheters effekter på forskning och utveckling som avser AI och tillhörande teknik, liksom på kulturella och kreativa sektorer och näringar inklusive den audiovisuella sektorn, särskilt när det gäller upphovsrätt, rättvisa inkomster för upphovsmän samt relaterade frågor.

74. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att beakta de rättsliga aspekterna av de resultat som produceras med hjälp av AI-teknik samt kulturellt innehåll som genereras med hjälp av AI och tillhörande teknik. Parlamentet anser det viktigt att stödja produktionen av kulturellt innehåll. Parlamentet upprepar dock betydelsen av att skydda unionens unika ram för immateriella rättigheter och att alla eventuella ändringar bör göras med vederbörlig omsorg för att inte rubba den känsliga balansen. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram en ingående bedömning av huruvida AI-producerat innehåll kan vara en juridisk person, liksom av tillämpningen av immateriella rättigheter på AI-genererat innehåll och innehåll som skapats med AI-verktyg.

75. Europaparlamentet uppmanar dessutom kommissionen att i mycket nära samarbete med medlemsstaterna och berörda parter överväga att utveckla kontrollmekanismer eller kontrollsystem för förläggare, upphovsmän och utövande konstnärer för att hjälpa dem att kontrollera vilket innehåll de kan använda och lättare fastställa vad som skyddas enligt lagstiftningen om immateriella rättigheter.

76. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fastställa regler som är utformade för att garantera effektiv datainteroperabilitet, i syfte att göra innehåll som köpts på en plattform tillgängligt via vilket digitalt verktyg som helst, oavsett varumärke.

Den audiovisuella sektorn

77. Europaparlamentet noterar att AI ofta används för att tillåta algoritmer för automatiserat beslutsfattande att sprida och sortera det kulturella och kreativa innehåll som visas för användarna. Parlamentet betonar att dessa algoritmer är som en "svart låda" som användarna inte har någon insyn i. Parlamentet betonar att algoritmer som används av leverantörer av medietjänster, videodelningsplattformar samt musikströmningstjänster bör utformas på ett sådant sätt att de inte privilegierar specifika verk genom att begränsa sina "personliga" förslag till de mest populära verken, och inte heller används för riktad reklam, kommersiella syften eller för att maximera vinsten. Parlamentet vill att algoritmer för rekommendationer och personligt anpassade annonser så långt det är möjligt ska kunna förklaras och vara transparenta, i syfte att ge konsumenterna en noggrann och uttömmande inblick i dessa processer och innehåll, och säkerställa att personligt anpassade tjänster inte är diskriminerande utan följer den nyligen antagna förordningen om förbindelserna mellan plattformar och företag⁽¹⁴⁾ och omnibusdirektivet om en ny giv för konsumenterna⁽¹⁵⁾. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka hur algoritmer för innehållsmoderering optimeras för att engagera användarna, och att föreslå rekommendationer för att öka användarnas kontroll över det innehåll de ser, genom att garantera och korrekt genomföra användarnas rätt att välja bort rekommenderade och individanpassade tjänster. Parlamentet understryker dessutom att konsumenterna måste informeras när de interagerar med en automatiserad beslutsprocess och att deras val och resultat inte får begränsas. Parlamentet betonar att användning av AI-mekanismer för kommersiell övervakning av konsumenter måste motverkas, även om det handlar om "kostnadsfria tjänster", genom att det säkerställs att allt sker i strikt överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och dataskyddsförordningen. Parlamentet understryker att alla regeländringar måste ta hänsyn till konsekvenserna för utsatta konsumenter.

78. Europaparlamentet understryker att det som är olagligt offline måste vara olagligt online. Parlamentet konstaterar att AI-verktyg har potential att bekämpa olagligt innehåll på internet, och redan används för detta, men upprepar med eftertryck, i väntan på den kommande rättsakten om digitala tjänster, att sådana verktyg alltid måste respektera

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (EUT L 186, 11.7.2019, s. 57).

⁽¹⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler (EUT L 328, 18.12.2019, s. 7).

Onsdagen den 19 maj 2021

grundläggande rättigheter, särskilt yttrande- och informationsfriheten, och inte får leda till en allmän övervaknings-skyldighet för internet eller till borttagande av lagligt material som spridits för syften relaterade till utbildning, journalistik, konstnärlig verksamhet eller forskning. Parlamentet betonar att algoritmer när det gäller innehållsmoderering endast bör användas som en flaggningsmekanism som kan underställas mänskligt ingripande, eftersom AI inte kan skilja mellan lagligt, olagligt och skadligt innehåll på ett tillförlitligt sätt. Parlamentet konstaterar att villkoren alltid bör omfatta gemensamma riktlinjer och ett överklagandeförfarande.

79. Dessutom påminner Europaparlamentet om att det inte får finnas någon allmän övervakning, i enlighet med artikel 15 i e-handelsdirektivet ⁽¹⁶⁾, och att specifik innehållsövervakning för audiovisuella medietjänster bör ske i enlighet med de undantag som fastställs i unionsrätten. Parlamentet påminner om att AI-tillämpningar måste följa interna och externa säkerhetsprotokoll vilka till sin natur bör vara tekniskt precisa och solida. Parlamentet anser att detta bör omfatta såväl normala driftsförhållanden som drift vid okända och oförutsägbara situationer.

80. Dessutom betonar Europaparlamentet att användning av AI i algoritmbaserade innehållsrekommendationer om leverantörer av medietjänster, såsom beställvideo och videodelningsplattformar, kan få allvarliga konsekvenser för den kulturella och språkliga mångfalden, särskilt när det gäller skyldigheten att framhäva europeiska produktioner i enlighet med artikel 13 i direktivet om audiovisuella medietjänster (direktiv (EU) 2018/1808 ⁽¹⁷⁾). Parlamentet observerar att samma farhågor är lika relevanta för musikströmningstjänster och vill att det utvecklas indikatorer som bedömer kulturell mångfald och främjar europeiska verk i sådana tjänster.

81. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka sitt ekonomiska stöd för utveckling, införande och användning av AI på området för automatisk undertextning och dubbning av europeiska audiovisuella verk för att främja den kulturella och språkliga mångfalden i unionen och förbättra spridningen av och tillgången till europeiskt audiovisuellt innehåll.

82. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en tydlig etisk ram för användningen av AI-teknik i medier i syfte att förhindra alla former av diskriminering och säkerställa tillgång till ett kulturellt och språkligt varierat innehåll på unionsnivå utgående från ansvarsfulla, insynsvänliga och inkluderande algoritmer, som respekterar enskilda individers val och önskemål.

83. Europaparlamentet påpekar att AI kan spela en viktig roll i den snabba spridningen av desinformation. Parlamentet betonar i detta avseende att regelverket även bör omfatta missbruk av AI som syftar till att sprida falska nyheter, felaktig information och desinformation på internet och samtidigt undvika censur. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att bedöma riskerna med AI som bidrar till spridningen av desinformation i den digitala miljön samt lösningar på hur AI skulle kunna användas för att motverka desinformation.

84. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vidta lagstiftningsåtgärder för att leverantörer av medietjänster ska få åtkomst till de uppgifter som genereras i samband med tillhandahållandet och spridningen av deras innehåll på tredjepartsplattformar. Parlamentet betonar att den fullständiga överföringen av data från plattformoperatörerna till leverantörerna av medietjänster är avgörande för att de senare ska förstå sin publik bättre och därmed kunna förbättra sina tjänster i enlighet med publikens förväntningar.

85. Europaparlamentet betonar vikten av att öka finansieringen till Digitala Europa, Kreativa Europa och Horisont Europa för att stärka stödet till den europeiska audiovisuella sektorn, särskilt genom projekt för forskningssamarbete och experimentella pilotinitiativ om utveckling, införande och användning av etisk AI-teknik.

86. Europaparlamentet efterlyser nära samarbete mellan medlemsstaterna för att utveckla utbildningsprogram som har som mål att omskola eller fortbilda arbetstagarna så att de är bättre förberedda inför den sociala övergång som användningen av AI-teknik i den audiovisuella sektorn kommer att innebära.

87. Europaparlamentet anser att AI har en enorm potential att bidra till innovation inom nyhetsmediesektorn. Parlamentet anser att utbrett införande av AI för exempelvis skapande och distribution av innehåll, övervakning av kommentarer, tillämpning av dataanalys och identifiering av manipulerade foton och videor är avgörande för kostnadsbesparingar på nyhetsredaktioner när annonsintäkterna minskar och för att kunna lägga mer resurser på fältrapportering, vilket ökar kvaliteten och variationen i innehållet.

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (EGT L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster, mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden (EUT L 303, 28.11.2018, s. 69).

Onsdagen den 19 maj 2021

Desinformation på internet – deepfake-material

88. Europaparlamentet betonar att det är viktigt att både på och utanför internet säkerställa mediepluralism för att garantera kvalitet, mångfald och tillförlitlighet i den tillgängliga informationen.

89. Europaparlamentet påminner om att noggrannhet, oberoende, rättvisa, sekretess, mänsklighet, ansvarsskyldighet och öppenhet är drivkrafter bakom principerna om yttrandefrihet, och att tillgången till information online och offline är avgörande för att bekämpa desinformation och felaktig information.

90. Europaparlamentet noterar den viktiga roll som oberoende medier spelar för kulturen och för medborgarnas dagliga liv. Parlamentet betonar att desinformation utgör ett grundläggande problem, eftersom upphovsrätt och immateriella rättigheter i allmänhet ständigt kränks. Parlamentet uppmanar kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna fortsätta sitt arbete med att öka medvetenheten om detta problem och motverka effekterna av desinformation och problemen i samband med källorna. Parlamentet anser dessutom att det är viktigt att det utvecklas utbildningsstrategier för att förbättra den digitala kompetensen särskilt i detta avseende.

91. Europaparlamentet påminner om att det kan bli allt svårare att spåra falskt och manipulerat innehåll såsom deepfake-material, eftersom den nya tekniken växer fram snabbt och tillverkare med ont uppsåt kan generera sofistikerade algoritmer som går att träna så väl att de undgår upptäckt, och därmed allvarligt kan undergräva våra demokratiska grundläggande värden. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma AI:s inverkan på skapandet av deepfake-material, att inrätta lämpliga rättsliga ramar för att hantera skapande, produktion eller distribution i skadligt syfte, och att bland andra initiativ föreslå rekommendationer för åtgärder mot eventuella AI-drivna hot mot fria och rättvisa val och demokrati.

92. Europaparlamentet välkomnar de färskas initiativen och projekten för att skapa mer effektiva deepfake-kartläggningsverktyg och insynskrav. I detta avseende betonar parlamentet att man bör undersöka och investera i metoder för att motverka deepfake-material som ett avgörande steg för att bekämpa felaktig information och skadligt innehåll. Parlamentet anser att AI-baserade lösningar kan vara användbara i detta avseende. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att införa dels ett krav på att det i allt deepfake-material eller andra verklighetstroga syntetiska videor ska ingå en upplysning om att de inte är något original, dels en strikt begränsning av deras användning i samband med val.

93. Europaparlamentet är oroat över att AI får allt större inflytande över hur information hittas på internet och konsumeras. Parlamentet påpekar att så kallade filterbubblor och ekokammare begränsar åsiktsmångfalden och inverkar negativt på en öppen samhällsdebatt. Parlamentet kräver därför att det sätt på vilket plattformoperatörer använder algoritmer för att behandla information är insynsvänligt och att användare måste få större frihet att själva bestämma över vilket slags information de vill få och i vilken utsträckning.

94. Europaparlamentet påminner om att AI-teknik redan används inom journalistiken, till exempel för att producera texter eller analysera stora dataset i samband med undersökande forskningsarbete. Parlamentet betonar att det vid produktion av information som är relevant för hela samhället är viktigt att den automatiska journalistiken bygger på korrekta och fullständiga uppgifter för att förhindra spridning av falska nyheter. Parlamentet betonar att grundläggande principer för kvalitetsjournalistiken, till exempel redaktionell kontroll, även måste omfatta journalistiskt innehåll som producerats med AI-teknik. Parlamentet vill att AI-genererade texter förses med tydlig märkning för att bevara förtroendet för journalistiken.

95. Europaparlamentet betonar AI:s potential att underlätta och uppmuntra flerspråkighet genom att utveckla språkrelaterad teknik och möjliggöra upptäckt av europeiskt innehåll online.

o

o o

96. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0240

En europeisk strategi för integrering av energisystem

Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om en europeisk strategi för integrering av energisystem (2020/2241(INI))

(2022/C 15/05)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194,
- med beaktande av Parisavtalet om klimatförändringar av den 12 december 2015,
- med beaktande av FN:s mål nr 7 för hållbar utveckling om att säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 16 februari 2016 *En EU-strategi för uppvärmning och kylning* (COM(2016)0051),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 28 november 2018 *En ren jord åt alla – En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi* (COM(2018)0773),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* (COM(2019)0640),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 *En ny giv för konsumenterna* (COM(2020)0066),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *En ny industristrategi för EU* (COM(2020)0102),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 juli 2020 *Kraft till en klimatneutral ekonomi: En EU-strategi för integrering av energisystemet* (COM(2020)0299),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 juli 2020 *En vägasstrategi för ett klimatneutralt Europa* (COM(2020)0301),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 september 2020 *Höjning av Europas klimatambition för 2030 – Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare* (COM(2020)0562),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 *En renoveringsväg för Europa – miljöanpassa våra byggnader, skapa jobb och förbättra liv* (COM(2020)0662),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 om en EU-strategi för att minska metanutsläppen (COM(2020)0663),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 om tillståndet i energiunionen (COM(2020)0950),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 om framstegen avseende konkurrenskraften inom ren energi (COM(2020)0953),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 om framstegen avseende energieffektivitet (COM(2020)0954),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 *Lägesrapport om förnybar energi* (COM(2020)0952),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 *Energipriser och energikostnader i Europa* (COM(2020)0951),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 november 2020 *En EU-strategi för [att] utnyttja potentialen i havsbaserad förnybar energi för en klimatneutral framtid* (COM(2020)0741),

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av rådets slutsatser av den 25 juni 2019 om framtiden för energisystemen i energiunionen i syfte att säkerställa energiomställningen och uppnåendet av energi- och klimatmålen till 2030 och därefter,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 11 december 2020 om ett nytt klimatmål för EU för 2030,
- med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 12 december 2019,
- med beaktande av initiativet för väte, som lanserades av det österrikiska ordförandeskapet i Linz den 17–18 september 2018,
- med beaktande av initiativet för hållbar och smart gasinfrastruktur i Europa, som lanserades av det rumänska ordförandeskapet i Bukarest den 1–2 april 2019,
- med beaktande av rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet ⁽¹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/66/EG av den 6 september 2006 om batterier och ackumulatörer och förbrukade batterier och ackumulatörer och om upphävande av direktiv 91/157/EEG ⁽²⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 ⁽³⁾ (TEN-E-förordningen),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa, om ändring av förordning (EU) nr 913/2010 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 680/2007 och (EG) nr 67/2010 ⁽⁴⁾ (förordningen om Fonden för ett sammanlänkat Europa), som för närvarande ses över,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen ⁽⁵⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 ⁽⁶⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor ⁽⁷⁾ (direktivet om förnybar energi),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet ⁽⁸⁾ (energieffektivitetsdirektivet),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ EUT L 283, 31.10.2003, s. 51.

⁽²⁾ EUT L 266, 26.9.2006, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 115, 25.4.2013, s. 39.

⁽⁴⁾ EUT L 348, 20.12.2013, s. 129.

⁽⁵⁾ EUT L 307, 28.10.2014, s. 1.

⁽⁶⁾ EUT L 328, 21.12.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ EUT L 328, 21.12.2018, s. 82.

⁽⁸⁾ EUT L 328, 21.12.2018, s. 210.

⁽⁹⁾ EUT L 158, 14.6.2019, s. 125.

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av rådets förordning (EU) nr 559/2014 av den 6 maj 2014 om bildande av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas 2 ⁽¹¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2019 om klimatförändringar – en europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi i överensstämmelse med Parisavtalet om klimatförändringar ⁽¹²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om klimat- och miljönödläget ⁽¹³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om FN:s klimatkonferens 2019 (COP25) i Madrid, Spanien ⁽¹⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2020 om den europeiska gröna given ⁽¹⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 2 juli 2020 om en övergripande EU-strategi för energilagring ⁽¹⁶⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 10 juli 2020 om en översyn av riktlinjerna för transeuropeiska energiinfrastrukturer ⁽¹⁷⁾,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandet från utskottet för transport och turism,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A9-0062/2021), och av följande skäl:
 - A. Parlamentet, rådet och kommissionen har godkänt målet om en klimatneutral ekonomi senast 2050 i linje med Parisavtalet och baserat på rättvisa och på bästa tillgängliga vetenskap i syfte att begränsa den globala temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå.
 - B. Kommissionen har föreslagit ett gemensamt mål för minskning av växthusgasutsläppen med minst 55 % fram till 2030, medan parlamentet har godkänt målet att utsläppen av växthusgaser ska minska med 60 % fram till 2030.
 - C. 2020 års rapport om tillståndet i energiunionen har visat att efterfrågan på energi totalt sett minskar i EU men att den ökar inom vissa sektorer, såsom transport och informations- och kommunikationsteknik (IKT).
 - D. Byggnader står för omkring 40 % av EU:s totala energiförbrukning och för 36 % av växthusgasutsläppen från energi. IKT står för 5–9 % av den globala elförbrukningen.
 - E. 70 % av den förbrukade primärenergien i EU under 2017 kom från fossila bränslen (olja, naturgas och kol) ⁽¹⁸⁾.
 - F. Internationella energioorganet uppskattar att omkring en tredjedel av de globala utsläppen av metan kommer från energisektorn.
 - G. För att uppnå klimatneutralitet krävs det att vi rör oss bort från ett system som huvudsakligen bygger på fossila bränslen i riktning mot ett mycket energieffektivt klimatneutralt system baserat på förnybara energikällor.
 - H. Integrering av energisystemet handlar om samordnad planering och användning av energisystemet som helhet, innefattande en mängd olika energibärare och anslutna infrastrukturer och alla slutkonsumenter.

⁽¹⁰⁾ EUT L 158, 14.6.2019, s. 54.

⁽¹¹⁾ EUT L 169, 7.6.2014, s. 108.

⁽¹²⁾ EUT C 23, 21.1.2021, s. 11.

⁽¹³⁾ Antagna texter, P9_TA(2019)0078.

⁽¹⁴⁾ Antagna texter, P9_TA(2019)0079.

⁽¹⁵⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0005.

⁽¹⁶⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0198.

⁽¹⁷⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0199.

⁽¹⁸⁾ Eurostats rapport om energi-, transport- och miljöstatistik 2019: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10165279/KS-DK-19-001-EN-N.pdf/76651a29-b817-eed4-f9f2-92bf692e1ed9>.

Onsdagen den 19 maj 2021

- I. Integreringen av energisystemen kan vara ett svar på de många utmaningar som energiomställningen ger upphov till, i synnerhet utmaningen att minska koldioxidutsläppen samt optimera och balansera energinäten, och därigenom garantera försörjningstryggheten och främja EU:s strategiska oberoende.
- J. Den dubbla gröna och digitala omställningen av energinäten kommer att kräva aldrig tidigare skådade offentliga och privata satsningar på att modernisera infrastruktur och sätta in ny när så krävs, liksom satsningar på byggnadsrenovering samt forskning och utveckling.
- K. Integreringen av energisystemen kan skynda på omställningen till en klimatneutral ekonomi och samtidigt syfta till att hålla kostnaderna för medborgare, myndigheter och företag i Europa inom realistiska gränser, stärka energitryggheten, skydda hälsa och miljö samt främja tillväxt, innovation och globalt industriellt ledarskap. En kostnadseffektiv integrering av energisektorn måste genomföras.
- L. Enligt förordning (EU) 2018/1999 bör principen om att sätta energieffektivitet främst genomföras effektivt i all planering av energitillgång och energiefterfrågan och i policy- och investeringsbeslut, vilket innebär att alla beslut systematiskt bör bedömas mot alternativa kostnadseffektiva och tekniskt, ekonomiskt och miljömässigt sunda energieffektivitetsåtgärder.
- M. Covid-19-krisen har visat hur viktigt det är att kunna förlita sig på ett säkert och flexibelt energisystem. Extra kostnader för el och uppvärmning har inneburit större påfrestningar för hushållen.

1. Europaparlamentet stöder den riktning som kommissionen anger i sitt meddelande om en strategi för integrering av energisystemen, dvs. en kaskadprioritering med energieffektivitet och energibesparingar, koldioxidminskning vid slutanvändning genom direkt elektrifiering samt koldioxidsnåla bränslen baserade på förnybara energikällor för tillämpningar som inte har något annat alternativ. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa en enhetlig långsiktig linje i en anda av solidaritet och samarbete och se till att ett stabilt regelverk utformas för berörda industrier och för samhället som helhet. Parlamentet understryker att den privata sektorn, tillsammans med den offentliga sektorn, kommer att spela en nyckelroll i ett framgångsrikt och effektivt genomförande av denna strategi och stödja uppbyggnaden av ett energisystem som driver EU framåt i riktning mot klimatneutralitet senast 2050.

2. Europaparlamentet är övertygat om att en sådan strategi kan hjälpa unionen att staka ut en väg mot att nå sina klimatmål och samtidigt slå vakt om energins tillgänglighet, prismässiga överkomlighet och försörjningstrygghet genom utvecklingen av ett cirkulärt, ytterst energieffektivt, integrerat, sammankopplat, motståndskraftigt, smart, multimodalt, rättvist och fossilfritt system. Parlamentet framhåller att man inom denna strategi, särskilt i situationen efter covid-19-pandemin, bör ta fram en vision till stöd för en klimatneutral ekonomi, samtidigt som energiförsörjningstryggheten och konkurrenskraften stärks, sysselsättning samt små och medelstora företag stimuleras, hälsa och miljö skyddas och hållbar tillväxt och innovation främjas.

3. Europaparlamentet påminner om vikten av att ta hänsyn till mångfalden av nationella energisystem och utmaningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att utforska olika vägar mot minskade koldioxidutsläpp som kan hjälpa varje medlemsstat att använda de effektivaste koldioxidminskningslösningarna utifrån sina egna behov och resurser.

Säkerställa optimerade och fossilfria energisystem

4. Europaparlamentet upprepar sitt stöd till principen om att sätta energieffektivitet främst, vilket betyder att energibesparingar och effektivitetsvinster måste prioriteras. Parlamentet påminner om att cirkularitet och direkt elektrifiering, där detta är möjligt, utgör en viktig väg mot minskade koldioxidutsläpp. Parlamentet framhåller behovet av att utveckla ett motståndskraftigt och klimatneutralt energisystem med beaktande av kostnadseffektivitetsprincipen. Parlamentet framhåller behovet av en portfölj med klimatvänliga lösningar som gör det möjligt för de mest energi- och kostnadseffektiva lösningarna att hävda sig på marknaden och som bidrar till att minska koldioxidavtrycket och till att främja unionens oberoende på energiområdet.

5. Europaparlamentet understryker de många fördelarna med att stärka energieffektivitetsarbetet, såsom ett minskat beroende av energiimport, lägre förbrukningskostnader, ökad industriell konkurrenskraft samt klimat- och miljövinster i stort.

6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att studera möjligheten att tillämpa principen om att sätta energieffektivitetsfrämst i de kommande översynerna av unionslagstiftning och unionsmetoder och i nya initiativ, särskilt vid planering av scenarier och infrastruktur samt kostnads-nyttoanalyser, och genom rekommendationer till medlemsstaterna om deras nationella lagstiftning.

Onsdagen den 19 maj 2021

7. Europaparlamentet noterar den höga energiförbrukningen inom vattensektorn. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga energieffektiva åtgärder för EU:s vattensektor och möjligheten att använda renat avloppsvatten som en källa till förnybar energi på platsen vid integreringen av energisystemen.
8. Europaparlamentet noterar medlemsstaternas och hela unionens otillräckliga framsteg med energieffektivitet i och renovering av byggnader, som 2020 års framstegsrapport om energieffektivitet redogör för. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att se över målen i energieffektivitetsdirektivet och göra dem mer samstämda med klimatmålen efter en ingående konsekvensbedömning, och att samtidigt beakta parlamentets rekommendationer i energiunionens styrprocess och i klimatmålsplanen. Parlamentet uppmanar kommissionen att se över de befintliga åtgärderna och anta mer riktade politiska åtgärder, i synnerhet i de sektorer, såsom transportsektorn, där framstegen har varit otillräckliga. Parlamentet välkomnar i detta avseende strategin för en renoveringsvåg och den kommande översynen av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet⁽¹⁹⁾. Parlamentet påminner om betydelsen av att bedöma de reviderade målens konsekvenser för företag, främst små och medelstora.
9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utvidga energieffektivitetsprincipen till hela värdekedjan och till alla slutanvändningar som ett kostnadseffektivt sätt att minska utsläppen. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå konkreta initiativ för att minska energiförlusterna längs överförings- och distributionsnäten genom en översyn av TEN-E-förordningen och av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010⁽²⁰⁾.
10. Europaparlamentet välkomnar EU:s nya metanstrategi. Parlamentet påminner om att det är avgörande att snabbt införa övervakningssystem för metanutsläpp som förlitar sig på satellitobservationsteknik som t.ex. den som utvecklats genom Copernicusprogrammet. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå åtgärder för att ytterligare minska metanutsläppen i energisektorn. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag att göra det obligatoriskt med mätning, rapportering och verifiering samt läckagedetektering och läckagereparation.
11. Europaparlamentet understryker potentialen i återanvändning av avfall, särskilt energi och spillvärme från industriprocesser, bioavfall, byggnader och datacentraler. Parlamentet lyfter fram hållbar produktion av energi från jordbruk, livsmedelskonsumtion och skogsbruk. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla effektiva incitament och affärsmodeller för att industriell spillvärme och oundviklig spillvärme ska återvinnas via värmenät eller värmelagring vid den vidare översynen av ramdirektivet om avfall⁽²¹⁾.
12. Europaparlamentet riktar uppmärksamheten mot utmaningen med att fasa ut fossila bränslen inom uppvärmning och kylning. Parlamentet manar till ett fortsatt genomförande av strategin för uppvärmning och kylning, bland annat vid översynen av direktivet om förnybar energi och energieffektivitetsdirektivet, och vill att det skapas en möjliggörande ram vid översynen av riktlinjerna för statligt stöd på miljö- och energiområdet⁽²²⁾. Parlamentet lyfter fram potentialen i fjärde och femte generationens högeffektiva lågtemperaturfjärrvärmenät. Parlamentet konstaterar att de kan spela en viktig roll för en kostnadseffektiv koldioxidminskning vid uppvärmning i städer och industriområden. Parlamentet ser positivt på att nät för fjärrvärme och fjärrkyla kommer att vara berättigade till finansiering enligt den reviderade förordningen om Fonden för ett sammanlänkat Europa, och vill att de tas med som potentiella projekt av gemensamt intresse enligt förordningen om transeuropeiska energinät. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att ta hänsyn till värmeinfrastruktur och värmelagring när den utarbetar tioårsplanerna för nätutveckling för både det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso för el) och det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas (Entso för gas). Parlamentet noterar bekymrat den låga takten när det gäller att byta ut gamla och ineffektiva uppvärmningssystem. Parlamentet välkomnar den pågående översynen av sekundärlagstiftningen om energimärkning och ekodesign för värme- och kylutrustning för rum och vatten. Parlamentet understryker potentialen i digitala verktyg för smart energihushållning samtidigt som cybersäkerhet och dataskydd säkerställs.
13. Europaparlamentet påminner om att energiomställningen kommer att kräva infrastrukturensatsningar på 520–575 miljarder euro årligen samt en proportionerlig och effektiv utbyggnad av förnybar energi. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram en inkluderande, integrerad och realistisk scenarioplanering som tar vidare hänsyn till energieffektivitet och integrering av energisystemen i linje med investeringsplanen för ett hållbart Europa. Parlamentet

⁽¹⁹⁾ EUT L 156, 19.6.2018, s. 75.

⁽²⁰⁾ EUT L 280, 28.10.2017, s. 1.

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽²²⁾ Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi.

Onsdagen den 19 maj 2021

noterar behovet av att iakttä de kriterier för hållbara investeringar som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar⁽²³⁾ samt finansieringsverktyg som är helt i linje med klimat- och energimålen fram till 2030 och med målet om klimatneutralitet senast 2050, så att detta inte ger upphov till strandade tillgångar. Parlamentet understryker att olika europeiska program och finansieringsinstrument har en nyckelroll i främjandet av energiomställningen. Parlamentet framhåller behovet av att se till att användningen av energikällor såsom naturgas endast är av övergående natur med tanke på målet att uppnå klimatneutralitet. Parlamentet poängterar att systemintegreringen bör dra maximal nytta av befintlig energiinfrastruktur som kan bidra till en kostnadseffektiv omställning i många sektorer.

14. Europaparlamentet framhåller vikten av att förhandsbedöma och förutse behoven av energieffektivitetsåtgärder, systemintegrering eller ny infrastruktur för produktion, sammanlänkning, transport, distribution, lagring och omvandling av energi för att optimera användningen av befintlig energiinfrastruktur i en klimatneutral ekonomi, samtidigt som man säkrar dess ekonomiska, miljömässiga och sociala bärkraft och dess kostnadseffektivitet och på samma gång undviker både inläsnings effekter och strandade tillgångar. Parlamentet understryker vikten av att efterleva principen om teknikneutralitet bland sådan teknik som är nödvändig för att uppnå klimatneutralitet, eftersom vissa typer av teknik som kommer att behövas inom en överskådlig framtid fortfarande kräver investeringar i forskning och utveckling. Parlamentet anser att varje infrastrukturprojekt bör inbegripa ett alternativt scenario baserat på minskad efterfrågan och/eller på sektorsintegrering innan bygget påbörjas.

15. Europaparlamentet välkomnar offentliggörandet av EU:s nya strategi för förnybar energi till havs. Parlamentet betonar att en snabb utveckling av energiöar till havs är avgörande för att vi ska kunna nå vårt kapacitetsmål för förnybar energi senast 2030. Parlamentet anser att denna strategi är en möjlighet att trappa upp produktionen av förnybar energi, öka den direkta elanvändningen och stödja den indirekta elektrifieringen, till exempel genom vätgas och syntetiska bränslen. Parlamentet efterlyser därför en övergripande översyn av EU:s lagstiftning om energiinfrastruktur och en riktad översyn av de relevanta riktlinjerna för statligt stöd för att främja utbyggnaden av alla förnybara energikällor. Parlamentet pekar på potentialen för medborgare, industrier och offentlig sektor att dra ännu mer nytta av solenergi på distributionsnivå. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att förenkla tillståndsförfaranden och att avlägsna administrativa hinder för förnybar produktion.

16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utnyttja översynen av TEN-E-förordningen som ett tillfälle att göra den helt förenlig med klimatneutralitetsmålet. Parlamentet understryker att principerna om utsläppsminskningar, digitalisering och integrering av energisystemen bör skrivas in bland förordningens mål och i tioårsplaneringen av nätutvecklingen, liksom en längre tidsram för planeringen som är anpassad till neutralitetsmålet för att bland annat undvika strandade kostnader. Parlamentet betonar att investeringar i digitalisering av befintlig infrastruktur kan förbättra dess förvaltning betydligt genom användning av digitala tvillingar, algoritmer och artificiell intelligens. Parlamentet stöder breddningen av förordningens tillämpningsområde till att omfatta energiinfrastruktur för till exempel lagring och vätgas. Parlamentet efterlyser en integrerad, samordnad nätplan som tar med alla energibärare och all energiinfrastruktur successivt. Parlamentet betonar att energisystemens infrastruktur bör integreras med de digitala systemen och transportsystemen.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå ambitiösare åtgärder och mål vid översynen av direktivet om förnybar energi om främjande av förnybar energi för att öka den förnybara energins andel i alla sektorer på grundval av en ingående konsekvensbedömning. Parlamentet framhåller behovet av att påskynda omställningen till ett energisystem baserat på förnybara energikällor och en snabbare elektrifiering av slutanvändningssektorer där så är möjligt, med hänsyn tagen till kostnader och energieffektivitet.

18. Europaparlamentet välkomnar antagandet av strategin för en renoveringsvåg för Europa, som kommer att ge snabbare spridning av energi- och resurseffektivitetsåtgärder och ett större genomslag för förnybar energi i byggnader i hela EU. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta hänsyn till synergierna mellan energisektorn och byggnadssektorn för att uppnå klimatneutralitet. Parlamentet framhåller att renovering av det befintliga byggnadsbeståndet kommer att vara ett komplement till utfasningen av fossila bränslen i energiproduktionen.

19. Europaparlamentet erkänner de framsteg som hittills gjorts när det gäller att integrera EU:s energimarknader med energimarknaderna hos energigemenskapens fördragsslutande parter. Parlamentet framhåller vikten av att främja samarbeten kring förnybar energi. Parlamentet framhåller behovet av att stärka de gränsöverskridande samarbetsmekanismerna vid den kommande översynen av direktivet om förnybar energi om främjande av förnybar energi.

⁽²³⁾ EUT L 198, 22.6.2020, s. 13.

Onsdagen den 19 maj 2021

20. Europaparlamentet välkomnar antagandet av EU:s vätgasstrategi. Parlamentet framhåller att prioritet bör ges åt att bygga upp en försörjningskedja för förnybar vätgas i Europa för att främja pionjärfördelar, industriell konkurrenskraft och en trygg energiförsörjning. Parlamentet är övertygat om att förnybar och koldioxidsnål vätgas kan hjälpa till att minska kvarvarande utsläpp, t.ex. från industriprocesser och tunga transporter, där den direkta elektrifieringen kan vara begränsad på grund av låg kostnadseffektivitet eller av tekniska, sociala och miljömässiga skäl. Parlamentet påminner om nödvändigheten av att påskynda utfasningen av fossila bränslen från den befintliga vätgasproduktionen, och stöder lanseringen av viktiga vätgasprojekt av gemensamt europeiskt intresse. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram en övergripande klassificerings- och certifieringsram för gasformiga bärare på grundval av växthusgasutsläppsminskningar under hela livscykeln och hållbarhetskriterier i överensstämmelse med tillvägagångssättet i direktivet om förnybar energi om främjande av förnybar energi. Parlamentet framhåller att en sådan klassificering är av yttersta vikt för marknadsaktörer, myndigheter och konsumenter. Parlamentet framhåller behovet av att ta fram en robust ram och ett lämpligt referensvärde för att se till att tillräcklig ytterligare produktionskapacitet för förnybar energi sätts in i förhållande till behovet av förnybar vätgas. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta denna mångfald av behov i beaktande i sina framtida lagstiftningsförslag. Parlamentet uppmanar kommissionen att garantera en rättvis och effektiv konkurrens mellan vätgas som importerats från internationella partner och vätgas som produceras i EU.

21. Europaparlamentet understryker den roll som miljösäker avskiljning, lagring och användning av koldioxid kan spela för att nå målen för den europeiska gröna given. Parlamentet stöder en integrerad policykontext som stimulerar användningen av miljösäkra tillämpningar för avskiljning, lagring och användning av koldioxid som åstadkommer en nettominskning av växthusgasutsläppen för att göra den tunga industrin klimatneutral när inga direkta utsläppsminskningalternativ finns tillgängliga. Parlamentet noterar kommissionens förslag att sammankalla ett årligt europeiskt forum för avskiljning, lagring och användning av koldioxid som en del av industriforumet för ren energi i syfte att ytterligare studera alternativ för att främja sådana projekt. Parlamentet påminner om behovet av att prioritera direkta utsläppsminskningar och åtgärder som bibehåller och förbättrar EU:s naturliga sänkor och reservoarer, exempelvis genom hållbar skogsförvaltning.

22. Europaparlamentet framhåller att transportväsendet kan vara en viktig faktor som underlättar utbyggnaden av förnybar energi. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att föreslå en gynnsam policyram och ambitiösa mål, på grundval av principen om teknikneutralitet bland sådan teknik som är nödvändig för att uppnå klimatneutralitet, till förmån för en rättvis, ekonomiskt överkomlig och väl avvägd omställning med utfasning av fossila bränslen inom alla passagerar- och godstransportslag, däribland offentliga fordonsparker och nät, vägtransport, sjöfart, inre vattenvägar, järnväg och luftfart, huvudsakligen genom elektrifiering och, där det inte är möjligt, genom hållbart producerade bränslen. Parlamentet välkomnar kommissionens tillkännagivande om utplacering av en miljon laddstationer för elfordon i översynen av direktiv 2014/94/EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge biltillverkarna incitament att möjliggöra V2G-laddning (från fordon till elnät). Parlamentet framhåller behovet av att anpassa elektrifieringsnäten och alternativbränsleinfrastrukturen för Europas bilpark samt att stödja andra lösningar som lätt kan sättas in, särskilt i transportnav. Parlamentet framhåller potentialen för internt samarbete kring utfasningen av fossila bränslen inom gränsöverskridande transporter. Parlamentet framhåller i detta avseende transportgemenskapens och kommissionens avgörande roll för att skapa synergier med grannländer och påskynda överföringen av EU-standarder för transportutsläpp. Parlamentet framhåller kollektivtrafikens betydelse för att minska energiefterfrågan, liksom behovet av att utveckla och bygga ut fossilfri kollektivtrafik både i städer och på landsbygden.

23. Europaparlamentet framhåller att det finns sektorer där energiförbrukningen är på väg upp, som transport, turism och IKT. Parlamentet stöder kommissionen när det gäller att titta på synergier mellan fjärrvärme- och fjärrkylnät och källor till oundviklig spillvärme. Parlamentet välkomnar åtagandet i EU:s digitala strategi att göra datacentraler klimatneutrala senast 2030. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en handlingsplan för turismsektorns deltagande i integreringen av energisystemen och bland annat titta på främjande av tågaturism, mjuk mobilitet och e-mobilitet samt inrättande av cirkulärenergisamhällen inom hållbar turism.

Säkerställa balansen i energisystemen

24. Europaparlamentet noterar att uppgiften att upprätthålla balansen i elnäten och hantera efterfråge- och produktionsstoppar kommer att bli mer komplex med en alltmer decentraliserad och förnybar produktionsmix, och understryker i detta sammanhang betydelsen av efterfrågeflexibilitet, lagring och smart energihushållning. Parlamentet poängterar att en utveckling i riktning mot decentraliserad energiproduktion har många fördelar: den kan främja användningen av lokala energikällor, ge tryggare lokal energiförsörjning och bidra till utvecklingen och sammanhållningen i närsamhället genom nya inkomstkällor och arbetstillfällen. Parlamentet påminner om att medlemsstaterna fortsatt är fria att besluta om sin egen energimix, vars diversifiering är grundläggande för att trygga försörjningen.

Onsdagen den 19 maj 2021

25. Europaparlamentet betonar att sammanlänkningskapacitet är viktigare än någonsin tidigare för att säkerställa transport av förnybar energi till de områden där efterfrågan kommer att vara högst och för att balansera energisystemet som helhet. Parlamentet framhåller behovet av att maximera elhandeln och tillämpa skyldigheten att använda minst 70 % av den befintliga sammanlänkningskapaciteten enligt artikel 16.8 i förordning (EU) 2019/943. Parlamentet understryker att kommissionen och berörda medlemsstater bör införa effektiva åtgärder för att ta itu med bristen på havsbaserade sammanlänkningskapacitet med tanke på den havsbaserade energins växande betydelse i ett integrerat energisystem.

26. Europaparlamentet beklagar att ett antal medlemsstater ännu inte har nått sina mål på en tioprocentig elsammanlänkning senast 2020. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag att höja elsammanlänkningsmålet för 2030 till 15 %, förutsatt att nationella investeringar får bättre stöd genom förteckningen över projekt av gemensamt intresse. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att återuppta arbetet i expertgruppen för sammanlänkningsmål.

27. Europaparlamentet konstaterar att elnätinfrastrukturen bör förbättras ytterligare genom digitalisering och automatisering för att ge flexibilitet åt systemet och dra fördel av synergier med andra energibärare. Parlamentet välkomnar kommissionens tillkännagivande av en handlingsplan för energidigitalisering för att utveckla en konkurrenskraftig marknad för digitala energitjänster som säkerställer dataintegritet och oberoende samt stöder investeringar i digital energiinfrastruktur. Parlamentet poängterar att smarta nät kommer att möjliggöra ökat genomslag för decentraliserad och flexibel förnybar energi samt ett mycket sammanlänkat elsystem.

28. Europaparlamentet upprepar att den europeiska energilagringsskapaciteten är en väsentlig källa till flexibilitet och försörjningsstrygghet, och framhåller behovet av att minska de regleringsmässiga hindren för installation av lagringsutrustning. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma hur man ska minska kostnaderna i form av skatter och avgifter för energiomvandling och energilagring samt eliminera den potentiella dubbelbeskattningen av lagringsprojekt i den kommande översynen av direktiv 2003/96/EG. Parlamentet påminner om vikten av att säkerställa full kompatibilitet mellan olika transport- och lagringssystem, inklusive de som är av gränsöverskridande relevans och kopplade till tredjeländer. Parlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen att se över det direktivet och att samtidigt undvika otillbörlig marknadsnedvridning på bekostnad av andra energikällor samt negativa effekter för konsumenterna.

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra tillgången till kapital för alla energilagringsprojekt, med betoning på modernisering av befintlig infrastruktur. Parlamentet uppmanar kommissionen att ytterligare beakta behovet av att bygga ut lagringsinfrastrukturen i nästa förteckning över projekt av gemensamt intresse och i översynen av riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd och energi.

30. Europaparlamentet noterar med oro EU:s stora beroende av import av litium-jonbatterier. Parlamentet välkomnar därför angreppssättet i den strategiska handlingsplanen för batterier⁽²⁴⁾, främst diversifieringen av råvarukällor, utvecklingen av alternativ till sällsynta jordartsmetaller, det maximala utnyttjandet av EU:s handelspolitik för att säkerställa en hållbar och trygg försörjning samt utvecklingen av incitament för cirkularitet, liksom även inrättandet av den europeiska batterialliansen.

31. Europaparlamentet påminner om att så kallad power-to-X-teknik kan ha en kompletterande roll när det gäller att balansera nät för undanröjande av infrastrukturflaskhalsar, transportera energi och tillhandahålla flexibilitet och säsongsbaserad lagring av värme och el, eftersom den är lätt att integrera i befintlig infrastruktur. Parlamentet är övertygat om att denna teknik kommer att hjälpa till att integrera den växande andelen förnybar elproduktion. Parlamentet noterar behovet av att utveckla lagringskapacitet för vätgas.

32. Europaparlamentet påminner om betydelsen av sammanlänkningskapacitet och samarbete mellan nätoperatörer. Parlamentet välkomnar inrättandet av regionala samordningscentrum enligt förordning (EU) 2019/943. Parlamentet anser att det behövs ett integrerat och sektorsövergripande angreppssätt från de systemansvariga för överföringssystemen vid den framtida planeringen av näten samt överensstämmelse med klimat- och energimålen och de nationella energi- och klimatplanerna.

33. Europaparlamentet framhåller fördelarna med ett system "med flera riktningar" där konsumenterna spelar en aktiv roll i energiförsörjningen. Parlamentet påminner om att medlemsstaterna måste se till att alla medborgare har rätt att producera, förbruka och lagra sin egen energi individuellt eller i gemenskap, och framhåller därvidlag betydelsen av flexibilitetslösningar i skiftet från ett utbudstyrt till ett efterfrågestyrt energisystem som möjliggör efterfrågefleksibilitet för

⁽²⁴⁾ Bilaga II till kommissionens meddelande av den 17 maj 2018 *Europa på väg – Hållbar mobilitet i EU: säker, uppkopplad och ren* (COM(2018)0293).

Onsdagen den 19 maj 2021

aktiva konsumenter via digitala lösningar i full överensstämmelse med den allmänna dataskyddsförordningen⁽²⁵⁾. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utforska olika sätt att ytterligare stimulera utvecklingen av en europeisk marknad för efterfrågeflexibilitet genom bland annat gemensamma standarder för slutanvändarflexibilitet och en bedömning av de potentiella vinsterna och konsekvenserna för energisystemkostnaderna. Parlamentet välkomnar flexibla integrerade energisystem som syftar till att optimera sektorn för fjärrvärme/fjärrkyla samt användningen av verkningsfull och flexibel högeffektiv kraftvärme som bidrar till balanseringen av elnätet, kostnadseffektiv användning av förnybara energikällor och integrering av spillvärme på lokal/regional nivå. Parlamentet uppmanar till ett snabbt genomförande av direktiv (EU) 2019/944 och dess bestämmelser om efterfrågeflexibilitet.

34. Europaparlamentet framhåller vilken roll elektrisk mobilitet kan spela som en form av smart integrering av energi- och transportsektorerna genom att frigöra flexibilitetskapacitet. Parlamentet framhåller att elektrifieringen av transportsektorn har potential att stärka unionens strategiska oberoende på energiområdet genom att minska behovet av importerade fossila bränslen. Parlamentet framhåller lagrings- och flexibilitetspotentialen i utbyggnaden av V2G-teknik och konstaterar att detta kräver att energisystemen och elfordonen är kompatibla.

35. Europaparlamentet påminner om vikten av att ta itu med cybersäkerhetsrisker i energisektorn för att säkerställa energisystemens motståndskraft. Parlamentet framhåller att det ökande antalet uppkopplade produkter, såsom värmeapparater, elfordon och smarta mätare, kan öka risken för cybersäkerhetsattacker mot elsystemet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att skyndsamt åtgärda cybersäkerhetsrisker genom att sätta en hög cybersäkerhetsnivå för uppkopplade produkter i samband med elnätsföreskrifterna för cybersäkerhet.

36. Europaparlamentet framhåller att ett mer förnybart, decentraliserat och bättre integrerat energisystem kräver bättre prognostisering av energiefterfrågan och mer realtidsmatchning mot tillgång och lagring via olika energibärare. Parlamentet understryker i detta sammanhang den avgörande betydelsen av digitalisering för behandling av statistiska och meteorologiska data. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla en inre marknad för digital energiteknik och att samtidigt skydda konsumenternas integritet och personuppgifter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att anta den indikator för smart beredskap som utvecklats som en del av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda⁽²⁶⁾ för att utnyttja potentialen i fråga om efterfrågeflexibilitet på byggnadsnivå. Parlamentet betonar att detta kommer att kräva mer gemensamma standarder för datautbyte. Parlamentet välkomnar kommissionens avsikt att anta en handlingsplan för digitalisering av energi för att främja EU:s tekniska ledarskap och möjliggöra ett mer integrerat energisystem med intelligenta lösningar i specifika sektorer (såsom smarta nät, effektivare och säkrare transporter och energibesparingar i byggnader) och med förstärkt finansiering för perioden 2021–2027.

37. Europaparlamentet upprepar att byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter har en avgörande roll i integreringen av energisystemen och i genomförandet av EU:s energilagstiftning. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att byrån ges tillräckliga medel för att utföra sina uppdrag.

Säkerställa tillgänglig och prismässigt överkomlig energi för alla medborgare och företag

38. Europaparlamentet påminner om att det primära målet för unionens åtgärder på energiområdet är att garantera en välfungerande marknad med hänsyn till kravet på att skydda och förbättra miljön. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta de nödvändiga åtgärderna för att slå vakt om välfungerande energimarknader, se till att regelverket för den inre energimarknaden genomförs fullt ut, inklusive paketet för ren energi, jämka samman konsumenträttigheterna i gas- och fjärrvärmesektorerna med elkonsumenternas rättigheter och hjälpa dem att bidra till utfasningen av fossila bränslen i ekonomin. Parlamentet betonar vikten av att vägleda kunderna till det mest energi- och kostnadseffektiva fossilutfasningsalternativet på grundval av priser som korrekt speglar alla kostnader för den energibärare som används. Parlamentet välkomnar initiativet att se över direktiv 2003/96/EG och omvandla det till ett instrument för anpassning av skattepolitiken till energi- och klimatmålen för 2030 och 2050. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att arbeta in klimatmålen i detta direktiv. Parlamentet framhåller behovet av att revidera dess

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

Onsdagen den 19 maj 2021

tillämpningsområde och göra åtskillnad mellan fossila gaser, koldioxidsnåla gaser och förnybara gaser för att ge incitament åt utvecklingen av hållbara alternativ. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att avlägsna otillbörliga skatter och avgifter för att se till att beskattningen harmoniseras, främja ren innovativ teknik och säkerställa konkurrenskraftiga energikostnader i Europa. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att arbeta för att fasa ut direkta och indirekta subventioner till fossila bränslen.

39. Europaparlamentet håller med om kommissionens analys av behovet av att arbeta vidare med att fasa ut subventioner till fossila bränslen, behovet av att skicka konsekventare prissignaler i energisektorerna och medlemsstaterna, den bristande konsekvensen i fråga om höga, icke-energirelaterade avgifter för elkonsumenter samt det faktum att externa kostnader inte internaliseras. Parlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen och medlemsstaterna att åtgärda de kända problemen genom effektiva regleringsåtgärder.

40. Europaparlamentet är övertygat om att energikonsumenterna måste uppmuntras att bli mer aktiva. Parlamentet välkomnar ikraftträdandet av de nya bestämmelserna i direktiv (EU) 2019/944, som gör det möjligt för aktiva konsumenter att delta på marknaden fullt ut och dra nytta av sin aktivitet. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera de kvarvarande hindren för att underlätta utvecklingen av förnybar egenförbrukning och energisamhällen för förnybar energi, särskilt bland låginkomsthushåll eller utsatta hushåll och bland industriella konsumenter. Parlamentet efterlyser transparent information om energivalens klimatpåverkan som en del av den planerade konsumentinformationskampanjen.

41. Europaparlamentet framhåller de integrerade förnybara energisystemens potential när det gäller att ge konsumenterna egenmakt att producera, förbruka, lagra och sälja energi. Parlamentet anser att detta också ger energisamhällen för förnybar energi möjlighet att främja energieffektivitet på hushållsnivå och hjälpa till att bekämpa energifattigdom.

42. Europaparlamentet bekräftar på nytt potentialen i energisamhällen och mikronät när det gäller att utveckla tillgången till en mer hållbar energi, inte minst för avsidet belägna områden, öregioner och yttersta randområden. Parlamentet framhåller behovet av att se till att dessa områden integreras i de transeuropeiska energinäten och av att utveckla projekt för att öar eller ögrupper ska bli självförsörjande med förnybara energikällor, såsom påvisats i projektet Tilos inom ramen för Horisont 2020.

43. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå regler som gör det möjligt för medborgarenergisamhällen att i högre grad delta i integreringen av energisystemen, till exempel genom anslutning till värmenät, e-mobilitetsladdning och lagrings- eller efterfrågeflexibilitetsanordningar jämte produktionen av förnybar energi.

Säkerställa Europas ledarskap inom hållbar och förnybar energiteknik

44. Europaparlamentet påminner om att ett av energiunionens mål är att minska vårt importberoende och att säkerställa försörjningstrygghet och tekniskt oberoende. Parlamentet uppmanar EU att dra lärdom av den rådande ekonomiska krisen och arbeta för större oberoende i strategiska värdekedjor. Parlamentet anser att synergieffekter kan bidra till att nå detta mål.

45. Europaparlamentet framhåller vikten av att bredda den europeiska teknikens konkurrenskraft för att främja unionens oberoende i den strategiska energisektorn. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja forskning och innovation genom de olika struktur- och sektorsfonderna. Parlamentet påminner om unionens globala ledarskap inom teknik för satellitbaserade utsläppsmätningar, och i synnerhet Copernicus atmosfärövervakningstjänst. Parlamentet påminner om den expertis som finns vid Europacentret för medellånga väderprognoser när det gäller att ställa väderprognoser och därmed förutse fluktuationer i energierfterfrågan. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga ytterligare stöd till teknik som bidrar till ett klimatsäkert och integrerat energisystem, även där Europa är globalt ledande och har inhemskt baserade värdekedjor.

46. Europaparlamentet noterar med oro att slutsatserna i 2020 års rapport om tillståndet i energiunionen pekar på vikande investeringar i forskning och innovation på området ren energiteknik. Parlamentet framhåller åter den avgörande betydelsen av EU-stöd till forskning och innovation, i synnerhet disruptiv innovation. Parlamentet välkomnar den utökade forskningsbudgeten i Horisont Europa-programmet och inrättandet av det europeiska forskningsområdet.

47. Europaparlamentet framhåller behovet av en rättvis omställning och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta itu med energisektorns strukturförändringar i alla relevanta lagstiftningsförslag för att hjälpa till att underlätta omställningen till klimatneutralitet. Parlamentet upprepar löftet i den nya gröna given att ingen ska hamna på efterkälken.

Onsdagen den 19 maj 2021

Parlamentet noterar i detta avseende att det är av yttersta vikt att de anställda i sektorer som riskerar att försvinna genom den gröna omställningen kan omvandla sina färdigheter. Parlamentet framhåller värdet av Europas väletablerade expertis inom integrering av energisystem och uppmanar medlemsstaterna att sätta värde på denna expertis och hjälpa till att överföra den från fossilenergisektorn till det integrerade energisystemet i en klimatneutral sektor.

48. Europaparlamentet framhåller följande banbrytande processinnovationer och tekniker som behöver förbättras ytterligare ur ett cirkulärekonomiskt perspektiv och i en effektiv strategi för sektorsintegrering:

- a) Högeffektiv och förnybar stålproduktion baserad på förnybar vätgas, som kombinerar återvinning av stål och produktion med permanenta järnformer.
- b) Fjärrvärme genom underjordisk transport av överskottsvärme.
- c) Smart laddning och trafikomställning inom transportsektorn.
- d) Hållbar ersättning av petrokemiska och agrokemiska produkter och deras närliggande processer.
- e) Nya generationens batteriproduktion och batteriåtervinning.
- f) Teknik för vätskenedsänkning för datacentraler, som betydligt minskar energibehovet och överskottsvärmen.

49. Europaparlamentet välkomnar initiativen för strategiska värdekedjor. Parlamentet vill att teknik för förnybar energi ska erkännas som en strategisk värdekedja och vill se en allians till stöd för insatserna att skala upp sådan teknik samt ett initiativ för att förbättra process- och energieffektiviteten. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa en transparent styrning av alla allianser, bland annat med deltagande av små och medelstora företag, det civila samhället, icke-statliga organisationer och oberoende experter, och att samtidigt garantera geografisk spridning.

o

o o

50. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0241

En europeisk vätgasstrategi

Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om en europeisk vätgasstrategi (2020/2242(INI))

(2022/C 15/06)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194,
- med beaktande av det avtal som antogs vid den 21:a partskonferensen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (COP21) i Paris den 12 december 2015 (Parisavtalet),
- med beaktande av de särskilda rapporterna från den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC) av den 8 oktober 2018 om global uppvärmning på 1,5 C, och av den 25 september 2019 om havet och kryosfären i ett föränderligt klimat,
- med beaktande av FN:s miljöprogramms rapporter om utsläppsklyftan (*Emissions Gap Report*) 2019 och 2020,
- med beaktande av OECD:s deklARATION av den 23 februari 2018 om stärkande av små och medelstora företag och entreprenörskap för produktivitet samt tillväxt för alla,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 juli 2020 *En vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa* (COM(2020)0301),
- med beaktande av Europeiska regionkommitténs yttrande av den 1 juli 2020 *Mot en färdplan för ren vätgas – de lokala och regionala myndigheternas bidrag till ett klimatneutralt Europa* ⁽¹⁾,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 juli 2020 *Kraft till en klimatneutral ekonomi: En EU-strategi för integrering av energisystemet* (COM(2020)0299),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 november 2020 om en EU-strategi för att utnyttja potentialen i havsbaserad förnybar energi för en klimatneutral framtid (COM(2020)0741),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 om en EU-strategi för att minska metanutsläppen (COM(2020)0663),
- med beaktande av kommissionens rapport av den 14 oktober 2020 med titeln *2020 års rapport om tillståndet i energiunionen 2020 i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder* (COM(2020)0950),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 september 2020 *Höjning av Europas klimatambition för 2030 – Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare* (COM(2020)0562),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* (COM(2019)0640),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *En ny industristrategi för EU* (COM(2020)0102),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (direktivet om förnybar energi) ⁽²⁾,

⁽¹⁾ EUT C 324, 1.10.2020, s. 41.

⁽²⁾ EUT L 328, 21.12.2018, s. 82.

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 ⁽³⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen (direktivet om infrastruktur för alternativa bränslen) ⁽⁴⁾,
- med beaktande av rådets förordning (EU) nr 559/2014 av den 6 maj 2014 om bildande av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas 2 ⁽⁵⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 (förordningen om transeuropeiska energinät) ⁽⁶⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa, om ändring av förordning (EU) nr 913/2010 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 680/2007 och (EG) nr 67/2010 ⁽⁷⁾, som för närvarande håller på att revideras,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (utsläppshandelsdirektivet) ⁽⁸⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 10 juli 2020 om en övergripande EU-strategi för energilagring ⁽⁹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 10 juli 2020 om en översyn av riktlinjerna för transeuropeiska energiinfrastrukturer ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2020 om den europeiska gröna given ⁽¹¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om klimat- och miljönödläget ⁽¹²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2019 om klimatförändringar – en europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi i överensstämmelse med Parisavtalet om klimatförändringar ⁽¹³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2018 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen i Europeiska unionen: dags att handla! ⁽¹⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 6 februari 2018 om att påskynda innovationen för ren energi ⁽¹⁵⁾,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet och utskottet för transport och turism,

⁽³⁾ EUT L 328, 21.12.2018, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT L 307, 28.10.2014, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 169, 7.6.2014, s. 108.

⁽⁶⁾ EUT L 115, 25.4.2013, s. 39.

⁽⁷⁾ EUT L 348, 20.12.2013, s. 129.

⁽⁸⁾ EUT L 275, 25.10.2003, s. 32.

⁽⁹⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0198.

⁽¹⁰⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0199.

⁽¹¹⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0005.

⁽¹²⁾ Antagna texter, P9_TA(2019)0078.

⁽¹³⁾ EUT C 23, 21.1.2021, s. 116.

⁽¹⁴⁾ EUT C 345, 16.10.2020, s. 80.

⁽¹⁵⁾ EUT C 463, 21.12.2018, s. 10.

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A9-0116/2021), och av följande skäl:
- A. EU har ställt sig bakom Parisavtalet, den gröna given och målet att uppnå en kostnadseffektiv och rättvis omställning som leder till klimatneutralitet senast 2050.
 - B. Kommissionen har föreslagit en ökning av EU:s mål att minska utsläppen av växthusgaser fram till 2030 till minst 55 % jämfört med 1990 års nivåer, och parlamentet har ställt sig bakom målet att fram till 2030 minska utsläppen av växthusgaser med 60 % jämfört med 1990 års nivåer.
 - C. Fossila bränslen är i hög grad orsaken till den globala uppvärmningen, och Parisavtalet syftar till att hålla den globala temperaturökningen betydligt under 2 °C jämfört med den förindustriella nivån och att fortsätta arbeta för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C.
 - D. Omställningen till en ekonomi med nettonollutsläpp av växthusgaser kräver en offentligt styrd snabb och rättvis omställning till ett i hög grad resurs- och energieffektivt energisystem som till stor del bygger på förnybar energi, säkerställer hållbarhet och hälsa, medborgarnas deltagande, lindring av energifattigdomen i hela EU, försörjningstrygghet, tillgång till energi till överkomliga priser och energiprisernas konkurrenskraft.
 - E. Det är nödvändigt att använda rena alternativa bränslen och utveckla deras tillämpningar för att fasa ut fossila bränslen så snart som möjligt och säkerställa EU-industrins konkurrenskraft. Förnybar vätgas har outnyttjad potential att vara ett sådant alternativ.
 - F. Vätgas kan användas som insatsvara eller energikälla för industriella och kemiska processer, inom luftfart, sjöfart och tung vägtrafik, samt för uppvärmningstillämpningar, utfasning av fossila bränslen inom sektorer där direkt elektrifiering inte är tekniskt möjlig eller konkurrenskraftig, samt för energilagring för att om nödvändigt balansera energisystemet och därmed spela en viktig roll för integreringen av energisystemet.
 - G. I dagsläget består omkring 2 % av EU:s energimix av vätgas, varav 95 % produceras med fossila bränslen och släpper ut 70–100 miljoner ton koldioxid per år, samtidigt som det på global nivå står för 2,5 % av växthusgasutsläppen, och mindre än 1 % av den vätgas som för närvarande produceras används som energibärare. Viss forskning visar att förnybar energi skulle kunna utgöra upp till 100 % av EU:s energimix 2050, varav vätgas skulle kunna stå för en andel på upp till totalt 20 %, mellan 20 och 50 % av den energi som används för transporter och mellan 5 och 20 % av den energi som används inom industrin.
 - H. Vätgas – varav 120 miljoner ton produceras globalt varje år – produceras både som en biprodukt från raffineringsindustrin och den kemiska industrin (70 miljoner ton) och vid särskilda produktionsanläggningar (50 miljoner ton). Den största delen av vätgasen produceras med fossila bränslen – 6 % av världens naturgas och 2 % av världens kol används för vätgasproduktion – och av den produceras mindre än 0,1 % med vattenelektrolys.
 - I. Den totala kapaciteten för vätgasproduktion i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) uppskattades i slutet av 2018 till 11,5 miljoner ton per år, och den totala installerade kapaciteten för elektrolyser i EES uppgår till omkring 1 GW, vilket motsvarar mellan 1 och 4 % av den totala kapaciteten för vätgasproduktion. I EES utgör den totala andelen av vätgasproduktionen med fossila bränslen genom avskiljning och lagring av koldioxid (koldioxidsnål vätgas) cirka 0,7 % (utan biprodukter).
 - J. Av världens vätgasproduktion används 43 % för att producera ammoniak, som i sig huvudsakligen används för produktion av ammoniakbaserade gödselmedel för jordbruket, medan 52 % används för raffinering och avsvavling av kolväten, och 5 % används för metanolsyntes och andra ändamål.
 - K. Kostnaden för förnybar och koldioxidsnål vätgas ligger i dagsläget på cirka 2,5 till 5,5 euro per kilo, medan kostnaden för att producera fossilbaserad vätgas uppgår till omkring 1,5 euro per kilo. Den nuvarande energimixen i de flesta medlemsstater skulle producera elbaserad vätgas med högre utsläpp än vätgas producerad med fossila bränslen.

Onsdagen den 19 maj 2021

- L. Vätgas kan lagra energi i stora mängder under en lång tidsperiod och kan därför överbrygga säsongsvariationer i efterfrågan. Vätgas kan transporteras med lastbil, fartyg eller rörledning och gör det därför möjligt att producera förnybar energi där det är mest effektivt och möjliggör långdistanstransporter utan att belasta elnätet.
- M. En större andel förnybara energikällor kommer att behövas för att fasa ut fossila bränslen i alla sektorer av ekonomin, vilket skulle kunna leda till större volatilitet i elnätet, samtidigt som efterfrågan på energilagring kommer att behöva ökas kraftigt för att trygga energiförsörjningen.
- N. Stålproduktionen står för omkring 10 % av de direkta och indirekta växthusgasutsläppen i världen, medan transporter längs vattenvägar orsakar omkring 2,5 % av växthusgasutsläppen, och utvecklingen av förnybar vätgas skulle kunna bidra till att minska utsläppen i dessa sektorer.
- O. Transporterna står för ca 27 % av EU:s totala utsläpp av växthusgaser. Vätgas har ett flertal användningsområden inom industrin och inom elektricitets- och byggbranscherna. Vätgas har stor potential som alternativt bränsle för transportsektorn, men möjligheterna att marknadsmissigt utnyttja vätgas för olika transportslag är fortfarande begränsade.
- P. Batteridrivna elbilar har potential att ta över en betydande del av marknaden för personbilar. Tunga transporter är en bransch där det är svårt att minska de fossila bränslena, eftersom möjligheterna till direkt elektrifiering är begränsade på grund av låg kostnadseffektivitet och av tekniska skäl. Batterier medför dock praktiska problem i tunga fordon, tåg på icke-elektrifierade linjer, fraktfartyg och fraktflyg, vilket kommer att skapa möjligheter för andra energibärare såsom vätgas, eftersom man kan lagra stora mängder vätgas ombord på ett fordon eller ett fartyg, tanka snabbt vid behov och endast generera rent vatten som avfallsprodukt.
- Q. En hållbar och konkurrenskraftig vätgasekonomi är en möjlighet för unionen att stärka sin ekonomi, särskilt efter den ekonomiska nedgången på grund av covid-19-pandemin, eftersom en sådan ekonomi skulle kunna skapa upp till en miljon direkta arbetstillfällen av hög kvalitet fram till 2030 och 5,4 miljoner fram till 2050. Detta skulle kunna utgöra en möjlighet för regioner som för närvarande är starkt beroende av traditionella energikällor och som riskerar att drabbas av fattigdom när fossila bränslen fasas ut. Inom sektorn för förnybar vätgas finns det potential till uppskattningsvis 10 300 nya arbetstillfällen för varje miljard EUR som investeras, och denna siffra skulle kunna kompletteras genom arbetstillfällen som skapas inom sektorn för förnybar energi.
- R. För att bygga upp en hållbar och konkurrenskraftig vätgasmarknad som i god tid och kostnadseffektivt bidrar till EU:s klimatneutralitetsmål för 2050 krävs det en välutvecklad infrastruktur för effektiv överföring och distribuering av vätgas från produktionsanläggningar till förbrukningsområden i hela unionen.
- S. Utvecklingen av vätgassystem kan hanteras på olika sätt av medlemsstaterna, med beaktande av skillnader i deras befintliga gasinfrastrukturer, varje lands kapacitet att utveckla olika tekniker för vätgasproduktion, olika möjligheter till innovation samt olika industriernas varierande efterfrågan på vätgas i varje medlemsstat.
- T. Nästan alla medlemsstater har inkluderat planer för vätgas i sina nationella energi- och klimatplaner och 26 medlemsstater har undertecknat vätgasinitiativet.
- U. EU:s energisystem bör vara miljömässigt hållbart och ekonomiskt konkurrenskraftigt, och alla tekniska vägar som man slår in på bör grundas på bevisade och sunda uppskattningar som leder till bärkraftiga affärsmodeller inom förutsebar tid för att garantera att kostnaderna för dem varken äventyrar EU-industriernas konkurrenskraft eller medborgarnas välfärd.
- V. Betydande energiförluster under produktion, transport, lagring och bearbetning av vätgas bör beaktas.
- W. Den nuvarande lagstiftningsramen för reglering av naturgas har tillhandahållit försörjningstrygghet och överkomliga energipriser för konsumenterna i EU under många år och skulle därför kunna utnyttjas som en plan för att främja utvecklingen av en framtida paneuropeisk marknad för förnybar vätgas.

Onsdagen den 19 maj 2021

1. Europaparlamentet betonar behovet av att upprätthålla och vidareutveckla EU:s tekniska ledarskap när det gäller ren vätgas⁽¹⁶⁾ genom en konkurrenskraftig och hållbar vätgasekonomi med en integrerad vätgasmarknad. Parlamentet betonar att det behövs en EU-vätgasstrategi som omfattar hela värdekedjan för vätgas, inbegripet efterfråge- och försörjningssektorerna, och som anpassas till nationella insatser för att säkerställa att det installeras tillräckligt med ytterligare infrastruktur för att generera förnybar elektricitet i syfte att producera förnybar vätgas och sänka kostnaderna för förnybar vätgas. Parlamentet noterar särskilt mervärdet av EU:s inhemska produktion av förnybar vätgas för utvecklingen och saluföringen av innovativ elektrolysteknik. Parlamentet betonar att vätgasekonomin måste vara förenlig med Parisavtalet, EU:s klimat- och energimål för 2030 och 2050, den cirkulära ekonomin, handlingsplanen för kritiska råvaror och FN:s mål för hållbar utveckling.
2. Europaparlamentet välkomnar den vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa som kommissionen föreslagit, inbegripet den framtida översynen av direktivet om förnybar energi, samt det ökande antalet strategier och investeringsplaner för vätgas i medlemsstaterna. Parlamentet understryker att dessa strategier måste anpassas till medlemsstaternas nationella energi- och klimatplaner, och efterlyser ett snabbt och ambitiöst genomförande av dem. Parlamentet anser att kommissionen bör ta hänsyn till dessa strategier i framtida lagstiftningsförslag. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att anpassa sin strategi för vätgas till EU:s nya industristrategi och göra den till en del av en konsekvent industripolitik, med beaktande av att vätgasstrategin inte är ett mål i sig, utan bör ses mot bakgrund av EU:s övergripande insatser för att minska utsläppen av växthusgaser samtidigt som man säkrar arbetstillfällen av hög kvalitet på lång sikt och bidrar till EU-industrins konkurrenskraft.
3. Europaparlamentet understryker vikten av ett motståndskraftigt och klimatneutralt energisystem som bygger på principerna om energieffektivitet, kostnadseffektivitet, överkomliga priser och försörjningstrygghet. Parlamentet betonar att energihushållning och principen om "energieffektivitet först" bör gälla, utan att hindra utvecklingen av innovativa pilot- och demonstrationsprojekt. Parlamentet konstaterar att direkt elektrifiering från förnybara källor är mer kostnads-, resurs- och energieffektiv än vätgas, men framhåller också att faktorer som försörjningstrygghet, teknisk genomförbarhet och energisystem bör beaktas när man fastställer hur en sektor bör fasa ut fossila bränslen. Parlamentet understryker i detta sammanhang vikten av principen om teknikneutralitet för att uppnå ett klimatneutralt EU.
4. Europaparlamentet är övertygat om att vätgas som produceras från förnybara energikällor är avgörande för EU:s energiomställning, eftersom endast förnybar vätgas på ett hållbart sätt kan bidra till att uppnå klimatneutralitet på lång sikt och undvika inlåsningseffekter och strandade tillgångar. Parlamentet noterar med oro att förnybar vätgas ännu inte är konkurrenskraftig. Därför uppmanar parlamentet kommissionen och medlemsstaterna att ge incitament till värdekedjan och marknadspridningen av förnybar vätgas, med beaktande av att förhållandet mellan pris och avkastning gradvis skulle förbättras med tanke på utvecklingen av industriella metoder och värdekedjor.
5. Europaparlamentet erkänner de insatser som gjorts genom vätgassatsningar (*hydrogen valleys*) i olika regioner i EU för att utveckla integrerade, sektorsövergripande värdekedjor för vätgas. Parlamentet understryker deras viktiga roll när det gäller att inleda produktionen och tillämpningen av förnybar vätgas i syfte att utveckla EU:s vätgasekonomi. Parlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen att bygga vidare på dessa initiativ, stödja deras utveckling och att hjälpa berörda parter att slå samman sina kunskaper och investeringar.
6. Europaparlamentet understryker att vätgasbaserade produkter såsom syntetiska bränslen producerade med förnybar energi utgör ett koldioxidneutralt alternativ till fossila bränslen och därför i hög grad, tillsammans med andra lösningar för att minska utsläppen såsom elektrifiering baserad på förnybar el, kan bidra till utfasningen av fossila bränslen inom en mängd olika sektorer. Parlamentet betonar att en sektorsövergripande tillämpning är viktig för att man avsevärt ska kunna sänka priset på dessa energibärare genom stordriftsfördelar och säkerställa en tillräcklig marknadsvolym.

Vätgasklassificering och vätgasstandarder

7. Europaparlamentet anser att en gemensam rättslig klassificering av de olika typerna av vätgas är av yttersta vikt. Som ett första steg välkomnar parlamentet den klassificering som kommissionen föreslagit, och påpekar att det är nödvändigt att snabbt ingå en överenskommelse om en heltäckande, exakt och vetenskapligt baserad enhetlig EU-omfattande terminologi för att anpassa nationella rättsliga definitioner och tillhandahålla en tydlig klassificering som medför rättslig säkerhet. Parlamentet uppmanar kommissionen att utan dröjsmål slutföra sitt arbete med att befästa en sådan terminologi inom ramen för all relevant lagstiftning.

⁽¹⁶⁾ Enligt kommissionen avses med "ren vätgas" sådan vätgas som produceras genom elektrolys av vatten med el från förnybara källor. Den kan också produceras genom reformering från biogas eller biokemisk omvandling av biomassa, om den uppfyller hållbarhetskraven.

Onsdagen den 19 maj 2021

8. Europaparlamentet anser att klassificeringen av de olika formerna av vätgas bör fastställas enligt en oberoende, vetenskapligt baserad bedömning som avviker från den allmänt använda färgbaserade metoden. Parlamentet anser att denna klassificering bör baseras på växthusgasutsläppen under hela livscykeln genom hela processen för produktion och transport av vätgas, men även ta hänsyn till transparenta och stabila hållbarhetskriterier i linje med principerna för den cirkulära ekonomin och baseras på genomsnitt och standardvärden per kategori, såsom målen om hållbar användning och skydd av resurser, hantering av avfall och ökad användning av råvaror och sekundära material, förebyggande och kontroll av föroreningar samt skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

9. Europaparlamentet konstaterar att det finns skillnader mellan olika definitioner av ren vätgas som används av olika aktörer, såsom kommissionen och den europeiska alliansen för ren vätgas, vilket skapar förvirring och bör undvikas. Parlamentet betonar i detta sammanhang att åtskillnaden mellan förnybar och koldioxidsnål vätgas måste göras fullständigt tydlig⁽¹⁷⁾. Parlamentet konstaterar dessutom att det skulle vara ännu tydligare att undvika två namn för samma vätgaskategori, nämligen "förnybar" och "ren", såsom föreslagits av kommissionen, och understryker i detta avseende att termen "förnybar vätgas" är det mest objektiva och vetenskapligt baserade alternativet för denna vätgaskategori.

10. Europaparlamentet understryker det akuta behovet av EU-standarder och internationella standarder och certifiering. Parlamentet konstaterar vidare att ursprungsgarantier som är anpassade till nationella register bör övervägas för att säkerställa att produktionen av förnybar vätgas kan ökas i tid och att konsumenterna medvetet kan välja hållbara lösningar och minimera risken för strandade investeringar.

11. Europaparlamentet betonar att standardiseringssystemet måste bygga på ett helhetsperspektiv och vara tillämpligt på importerad vätgas. Parlamentet uppmanar kommissionen att införa ett regelverk med stabila och insynsvänliga hållbarhetskriterier för certifiering och spårning av vätgas i EU, med beaktande av dess växthusgasavtryck genom hela värdekedjan, inbegripet transporter, för att även frigöra investeringar i tillräcklig, kompletterande produktion av el från förnybara energikällor. Parlamentet uppmanar också kommissionen att så tidigt som möjligt under 2021 tillhandahålla ett regelverk för vätgas som säkerställer standardisering, certifiering, ursprungsgarantier, märkning och handel i alla medlemsstater, och att även använda den kommande översynen av EU:s utsläppshandelssystem för att undersöka vilka förändringar som behövs för att frigöra vätgasens fulla potential att bidra till EU:s klimatmål, med beaktande av riskerna för koldioxidläckage.

12. Europaparlamentet understryker att klassificeringen av olika typer av vätgas bland annat skulle tjäna syftet att ge konsumenterna information och inte syfta till att hindra utvidgningen av vätgaskonsumtionen i allmänhet. Parlamentet konstaterar att det nuvarande systemet med ursprungsgarantier för el från förnybara energikällor ännu inte har lett till tillräckliga investeringar i ytterligare kapacitet. Därför betonar parlamentet vikten av att ytterligare utveckla riktlinjer för villkor och kriterier för att undvika dubbelräkning av förnybar kapacitet.

13. Europaparlamentet är fast övertygat om att allmänhetens acceptans är nyckeln till framgångsrikt inrättande av en vätgasekonomi. Parlamentet betonar därför vikten av att allmänheten och berörda parter deltar samt av EU:s säkerhetsstandarder och tekniska standarder för vätgas samt högkvalitativa vätgaslösningar som uppfyller dessa standarder. Parlamentet betonar också att säkerhetsprotokollen inom efterfrågesektorerna måste uppdateras kontinuerligt när det gäller användning av vätgas. Parlamentet yrkar därför på främjande av bästa praxis och av en vätgasrelaterad säkerhetskultur överallt i unionen.

Öka vätgasproduktionen

14. Europaparlamentet betonar att för att säkerställa att den inre marknaden för vätgas fungerar väl och förutsägbart måste lagstiftningshinder övervinnas och ett enhetligt, integrerat och heltäckande regelverk för en vätgasmarknad snabbt föreslås av kommissionen, och detta regelverk bör anpassas till annan relevant lagstiftning och fullt ut respektera

⁽¹⁷⁾ Enligt kommissionen omfattar "koldioxidsnål vätgas" fossilbaserad vätgas med avskiljning av koldioxid och elbaserad vätgas, med livscykelutsläpp av växthusgaser som är betydligt lägre om man jämför med de befintliga metoderna för produktion av vätgas.

Onsdagen den 19 maj 2021

principerna om proportionalitet, subsidiaritet och bättre lagstiftning, inbegripet testet för små och medelstora företag. Parlamentet betonar i detta avseende att det behövs en flexibel vätgasmarknad för att göra det möjligt för nyskapande initiativtagare att till fullo utnyttja fördelarna med och sänka kostnaderna för vätgasproduktionen samtidigt som man tar hänsyn till att vätgasmarknaden ännu inte är mogen och behöver byggas ut.

15. Europaparlamentet anser att utformningen av EU:s gasmarknad och paketet för ren energi skulle kunna tjäna som grund och exempel för regleringen av vätgasmarknaden. Parlamentet betonar att en snabb och förutsägbar utveckling av en välfungerande vätgasproduktion också kräver demokratisk offentlig planering som involverar producenter, arbetstagare och deras fackföreningar, forskare och icke-statliga organisationer. Parlamentet uppmanar också kommissionen och medlemsstaterna att ta fram specifika lösningar för att utöka vätgasproduktionen i regioner som är isolerade eller har mindre välutvecklade förbindelser, såsom öar, samtidigt som man säkerställer utveckling av relaterad infrastruktur, bland annat genom att ändra dess användningsområde.

16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inkludera och bedöma de rättsliga krav som är nödvändiga för en hållbar EU-vätgasekonomi i sin konsekvensbedömning i fråga om översynen av relevant lagstiftning, för att uppnå målet om att öka unionens klimatambition och göra ren vätgas ekonomiskt sett mer attraktiv. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att särskilt undersöka översynen av direktivet om förnybar energi, energiskattedirektivet⁽¹⁸⁾ och utsläppshandelsdirektivet, för att säkerställa lika villkor och ett framtidssäkert regelverk för vätgas.

17. Europaparlamentet välkomnar kommissionens ambitiösa mål att utöka kapaciteten hos elektrolysörer för samt produktionen av förnybar vätgas. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en färdplan för spridning och ökning av elektrolysörer och bygga upp partnerskap på EU-nivå för att säkerställa deras kostnadseffektivitet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att undanröja befintliga administrativa bördor och att uppmantra en utvidgning av värdekedjan och marknadsspridningen av förnybar vätgas för att göra den tekniskt mogen och konkurrenskraftig genom att tillhandahålla finansiella stimulansåtgärder och särskilda finansieringssystem, inbegripet innovativa lösningar såsom inmatningspremier för förnybar vätgas som matas in i vätgasnätet, genom att se över reglerna för statligt stöd och genom att utföra en omfattande översyn av energiprissättnings- och energiskattesystemen i syfte att internalisera externa kostnader. Parlamentet betonar att förnybar vätgas skulle kunna bli konkurrenskraftig före 2030, förutsatt att det finns nödvändiga investeringar och ett adekvat regelverk och att förnybar energi är konkurrenskraftig.

18. Europaparlamentet konstaterar att en hållbar vätgasekonomi bör göra det möjligt att öka kapaciteten på en integrerad energimarknad i EU. Parlamentet inser att det kommer att finnas olika former av vätgas på marknaden, såsom förnybar och koldioxidsnål vätgas, och understryker behovet av investeringar för att öka produktionen av förnybar vätgas tillräckligt snabbt för att nå EU:s klimatmål och miljömål för 2030 och 2050, samtidigt som man erkänner att koldioxidsnål vätgas är en överbrygningsteknik på kort och medellång sikt. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma hur mycket koldioxidsnål vätgas som kommer att behövas för utfasningen av fossila bränslen tills förnybar vätgas kan spela denna roll ensam, i vilka fall och hur länge. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att minska de rättsliga och ekonomiska hindren för att främja en snabb marknadslansering av vätgas. Parlamentet noterar vidare behovet av att undvika ohållbar resursexploatering, fortsatta metanutsläpp, koldioxidinläsning och strandade tillgångar. Parlamentet understryker att användningen av vätgas bör bidra till att uppnå EU:s klimatmål och till en snabb utveckling och utbyggnad av förnybar vätgas.

19. Europaparlamentet betonar vikten av att så snabbt som möjligt fasa ut fossilbaserad vätgas och fokusera på den senaste tekniken när det gäller hållbarhet och växthusgasutsläpp. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att omedelbart börja planera denna omställning noggrant, så att produktionen av fossilbaserad vätgas börjar minska snabbt, förutsägbart och oåterkalleligt och så att en förlängning av livslängden för fossilbaserade produktionsanläggningar undviks. Parlamentet konstaterar att ett antal anläggningar för fossilbaserad vätgasproduktion är belägna i regioner som får stöd för en rättvis omställning och framhåller att effektiva stödåtgärder bör inriktas på utfasning av fossila bränslen i befintlig fossilbaserad vätgasproduktion. Parlamentet är av den bestämda uppfattningen att åtgärder

⁽¹⁸⁾ Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51).

Onsdagen den 19 maj 2021

som syftar till utveckling av den europeiska vätgasekonomin inte bör leda till att dessa produktionsanläggningar läggs ned, utan till att de moderniseras och vidareutvecklas, varigenom regionerna gynnas genom säkerställda leveranser av lokalt producerad hållbar energi, minskade utsläpp av växthusgaser och omskolning och utveckling av anställbarheten för lokal arbetskraft.

20. Europaparlamentet understryker den roll som miljömässigt säker avskiljning, lagring och användning av koldioxid kan spela för att nå målen för den europeiska gröna given. Parlamentet stöder en integrerad politisk kontext som stimulerar användningen av miljösäkra tillämpningar för avskiljning, lagring och användning av koldioxid som åstadkommer en nettominskning av växthusgasutsläppen för att göra den tunga industrin klimatneutral när inga direkta utsläppsminskningalternativ finns tillgängliga. Parlamentet bekräftar dock att EU:s strategi för nettonollutsläpp bör prioritera direkta utsläppsminskningar och åtgärder som bibehåller och förbättrar EU:s naturliga sänkor och reservoarer. Parlamentet noterar i detta sammanhang dessutom behovet av forskning och utveckling inom teknik för avskiljning, lagring och användning av koldioxid.

21. Europaparlamentet understryker att en vätgasekonomi kräver betydande ytterligare mängder förnybar energi till överkomliga priser och motsvarande infrastruktur för produktion av förnybar energi och transport av denna till anläggningar för vätgasproduktion och av producerad vätgas till slutanvändarna. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att inleda utbyggnaden av tillräcklig kompletterande kapacitet för förnybar energi för att försörja elektrifieringsprocessen och produktionen av förnybar vätgas, bland annat genom att förenkla tillståndsförfarandena och utveckla gränsöverskridande partnerskap på grundval av de möjligheter som olika regioner har att producera förnybar energi och förnybar vätgas.

22. Europaparlamentet anser att utnyttjande av lämplig kapacitet för förnybar energi i proportion till behovet av förnybar vätgas kan bidra till att undvika konflikter mellan den kapacitet som krävs för elektrifiering, elektrolysörer eller andra ändamål samt behovet av att nå EU:s klimatmål. Parlamentet välkomnar i detta avseende kommissionens planer att höja EU:s mål för förnybar energi för 2030 samt den föreslagna strategin för förnybar energi till havs.

23. Parlamentet efterlyser en översyn av energiskattedirektivet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga att minska skatterna och avgifterna på förnybar energi i hela EU, när så är lämpligt, för att avskaffa dubbla skatter och avgifter på el som produceras i vätgasanläggningar eftersom de utgör ett hinder för ytterligare utbyggnad av vätgas, och att stärka de ekonomiska incitamenten för produktion av förnybar energi, samtidigt som man fortsätter att arbeta för en utfasning av subventioner, skatter och avgiftsbefrielser i samband med fossila bränslen.

24. Europaparlamentet understryker att förnybar vätgas kan produceras från flera förnybara energikällor, såsom vindkraft, solenergi och vattenkraft (inklusive pumpad lagring). Parlamentet betonar potentialen hos tidigare exploaterad mark att tillhandahålla utrymme för produktion av förnybar energi. Parlamentet uppmanar kommissionen att mot bakgrund av den nyligen offentliggjorda offshorestrategin bedöma hur förnybara energikällor till havs kan bana väg för en bredare utveckling och användning av förnybar vätgas.

25. Europaparlamentet betonar möjligheten att omvandla vissa befintliga industrianläggningar till anläggningar för produktion av förnybar vätgas. Parlamentet understryker behovet av att offentligt planera sådana omställningar av industrianläggningar tillsammans med arbetstagarna och deras fackföreningar, så att det blir möjligt, även för arbetstagarna, att kollektivt öppna nedlagda platser på ett lagligt sätt under ordnade former, till exempel för att producera vätgas.

26. Europaparlamentet konstaterar att omställningen till ett klimatneutralt energisystem bör planeras noggrant, med beaktande av dagens utgångspunkter och infrastruktur, som kan skilja sig åt mellan medlemsstaterna. Parlamentet betonar att medlemsstaterna bör vara flexibla när de utformar stödåtgärder, inklusive statliga stödåtgärder, för utvecklingen av sina nationella vätgasekonomier. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att tillhandahålla mer information om planerad differentiering och stödåtgärdernas flexibilitet.

Onsdagen den 19 maj 2021

27. Europaparlamentet understryker den betydande mängd naturresurser, såsom vatten, som behövs för vätgasproduktion, och de problem detta kan medföra för regioner med knappa vattenresurser i EU. Parlamentet betonar betydelsen av att öka resurseffektiviteten, minimera påverkan på den regionala vattenförsörjningen, säkerställa omsorgsfull resursstyrning och markanvändning för produktion av vätgas samt undvika alla vatten-, luft- eller markföroreningar jämte avskogning och förlust av biologisk mångfald till följd av produktionskedjan för vätgas.

Medborgardeltagande

28. Europaparlamentet framhåller att medborgarnas deltagande kommer att vara viktigt för genomförandet av en rättvis, framgångsrik, delaktighetsfrämjande och inkluderande energiomställning. Parlamentet framhåller därför betydelsen av att säkerställa att alla aktörer tar del av kostnaderna och nyttan i ett integrerat system.

29. Europaparlamentet understryker att gemenskaper för förnybar energi kan delta i vätgasproduktionen. Parlamentet påminner om skyldigheten att erbjuda dem en gynnsam ram enligt direktiv (EU) 2019/944⁽¹⁹⁾ och kräver att de ska få åtnjuta samma fördelar som övriga aktörer.

30. Europaparlamentet betonar att det behövs personer med specialistkompetens, särskilt när det gäller säkerhet, för att EU:s vätgasmarknad ska fungera väl. Parlamentet understryker behovet av ett starkt offentligt och kostnadsfritt system för yrkesutbildning. Parlamentet uppmanar kommissionen att anta en handlingsplan som syftar till att vägleda medlemsstaterna att utveckla och upprätthålla särskilda utbildningsprogram för arbetstagare, ingenjörer, tekniker och allmänheten, och att skapa flerdisciplinära undervisningsprogram för ekonomer, forskare och studenter. Parlamentet understryker att man måste göra mer för att främja lika möjligheter inom vätgassektorn och efterlyser ett EU-initiativ med inriktning på sysselsättning, utbildning och utveckling för kvinnor, så att hinder kan upptäckas och undanröjas och nätverk och förebilder skapas.

31. Europaparlamentet beklagar att man i EU:s vätgasstrategi hittills inte har tillmätt någon betydelse åt strategier för utbildning, kompetenshöjning och omskolning eller en rättvis omställning med arbetstagare som är redo för vätgas. Parlamentet betonar vikten av att bevara och utnyttja potentialen hos arbetstagare med teknisk kompetens som är anställda i befintliga branscher, och påminner om arbetstagarnas rätt till utbildning och kompetenshöjning under arbetstid med garanterad lön.

32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta fram data om de eventuella konsekvenserna, möjligheterna och utmaningarna i samband med omställningen av industrin, transporterna och energisektorn i riktning mot ökad användning av vätgas. Vidare uppmanar parlamentet kommissionen och medlemsstaterna att tillsammans med industrin och fackförbunden utarbeta sektorsvisa omställningsstrategier i detta avseende. Parlamentet föreslår att ett EU-kompetenspartnerskap för ren vätgas lanseras inom ramen för kompetenspakten.

Vätgasinfrastruktur

33. Europaparlamentet betonar det akuta behovet av att utveckla infrastruktur för produktion, lagring och transport av vätgas, att ge incitament till lämplig kapacitetsuppbyggnad och att samtidigt utveckla efterfrågan och utbudet. Parlamentet understryker också vikten av att utveckla vätgasnät med icke-diskriminerande åtkomst. Parlamentet noterar samverkans effekterna av att kombinera vätgasproduktion och vätgasinfrastruktur med andra delar av flexibla system med flera energikällor, exempelvis återvinning av spillvärme från elektrolys till fjärrvärmenäten. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag om ändring av förordningen om transeuropeiska energinät. Parlamentet uppskattar att vätgas tas med som en särskild energiinfrastrukturkategori och konstaterar att dessa vätgastillgångar kan vara nybyggda eller konverterade från naturgas, eller en kombination av dessa två. Dessutom noterar parlamentet det nyligen föreslagna förvaltningsystemet för planering av infrastruktur som inbegriper vätgasoperatörer.

34. Europaparlamentet konstaterar att parallellt med fokuseringen på industriella kluster i den första fasen bör planering, reglering och utveckling av infrastruktur för överföring av vätgas över längre avstånd och lagring, liksom tillräckligt ekonomiskt stöd till denna infrastruktur, genomföras redan nu för att säkerställa utbyggnaden av vätgas inom många sektorer. Parlamentet välkomnar i detta avseende den framtida inkluderingen av vätgasinfrastruktur i EU:s planer, såsom de tioåriga nätutvecklingsplanerna.

35. Europaparlamentet betonar vikten av öppen, inkluderande och vetenskapligt baserad framtida infrastruktur och integrerad nätplanering med vägledning från offentliga organ som Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) och deltagande av intressenter och vetenskapliga organ. Parlamentet föreslår i detta avseende att kostnads-nyttoberäkningar utförs för lokalisering av infrastruktur för produktion, transport och lagring av

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

Onsdagen den 19 maj 2021

förnybar vätgas och att man undersöker behovet av att bygga nya infrastrukturer för att undvika strandade tillgångar, inverka positivt på försörjningsmöjligheterna och ekosystemen samt minimera kostnaderna för konsumenterna, med beaktande av deras särskilda behov. Parlamentet framhåller de ekonomiska fördelarna med att placera anläggningar för vätgasproduktion nära anläggningar för produktion av förnybar energi eller på samma plats som förbrukningsanläggningar, särskilt för småskaliga konsumenter och industrikuster, och koppla samman olika efterfrågesektorer. Parlamentet betonar också vikten av gränsöverskridande samarbete mellan regioner och medlemsstater för att stödja projekt som skulle öka försörjningstryggheten genom att bygga ett EU-stomnät för vätgas, som bör säkerställa sammankoppling och interoperabilitet mellan medlemsstaterna.

36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra en vetenskapligt baserad bedömning av möjligheten att ändra användningsområdet för befintliga gasledningar för transport av ren vätgas och underjordisk lagring av vätgas, med beaktande av olika faktorer, såsom en kostnads-nyttanalys från såväl en teknisk-ekonomisk som lagstiftningsmässig synvinkel, övergripande systemintegration och långsiktig kostnadseffektivitet, Parlamentet konstaterar att en ändring av användningsområdet för lämpligt belägen gasinfrastruktur som redan finns eller håller på att utvecklas skulle kunna maximera kostnadseffektiviteten samt minimera mark- och resursanvändnings- och investeringskostnaderna och de sociala konsekvenserna. Parlamentet understryker att ändrad användning av gasinfrastrukturen kan vara relevant för användningen av vätgas inom de prioriterade sektorerna för utsläppsintensiva industrier, inbegripet förbindelser mellan industrianläggningar och multimodala transportcentrum, med tanke på behovet av att transportera vätgas med hjälp av de effektivaste metoderna. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att eventuell framtida gasinfrastruktur är kompatibel med ren vätgas. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma var vätgasblandningar för närvarande används och att vetenskapligt bedöma dess efterfrågan när det gäller att tillgodose påvisade industriella vätgasbehov, samt dess för- och nackdelar, i syfte att identifiera infrastrukturbehov samtidigt som strandade tillgångar undviks.

37. Europaparlamentet understryker behovet av att reglera vätgasinfrastrukturen, särskilt när det gäller dess drift och anslutning till energinätet, och behovet av att upprätthålla åtskillnad som en vägledande princip för utformningen av vätgasmarknaderna samtidigt som man beaktar att vätgasmarknaden fortfarande behöver utvecklas. Parlamentet betonar att åtskillnad är central för att säkerställa att innovativa nya produkter släpps ut så kostnadseffektivt som möjligt på energimarknaden. Parlamentet konstaterar att varje avsteg från denna normativa princip på medellång sikt skulle medföra en onödigt hög kostnad för slutkonsumenterna. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att etablera tydliga riktlinjer om ägandet av nya rörledningar och rörledningar med nya användningsområden för att tillhandahålla planeringssäkerhet.

38. Europaparlamentet betonar den strategiskt viktiga roll som multimodala havs- och inlandshamnar har som innovationspoler och innovationsnav för import, produktion, lagring, leverans och användning av vätgas. Parlamentet understryker att det behövs utrymme och investeringar i hamninfrastruktur för att främja användning av teknik som ger noll eller ringa utsläpp vid nationella kuster och i hamnar och skapa en industriell värdekedja för vätgas längs de multimodala transportkorridorerna.

Efterfrågan på vätgas

39. Europaparlamentet erkänner att fokus på efterfrågan på vätgas bör ligga på sektorer där användningen av vätgas är närapå konkurrenskraftig eller där koldioxidutsläppen i dagsläget inte kan minskas med hjälp av andra tekniska lösningar. Parlamentet är överens med kommissionen om att de huvudsakliga ledande marknaderna för efterfrågan på vätgas är industri, luft- och sjöfart samt tunga transporter. Parlamentet anser att man för dessa sektorer bör fastställa färdplaner för efterfrågeutveckling, investeringar och forskningsbehov på EU-nivå, på grundval av oberoende vetenskapliga studier och i samarbete med arbetsmarknadens parter, med beaktande av de enskilda förhållandena i medlemsstaterna och regionala skillnader när det gäller vätgasutbyggnad, teknisk beredskap och infrastruktur.

40. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen beaktar olika alternativ för incitament på efterfrågesidan. Parlamentet håller med kommissionen om att efterfrågeinriktade politiska strategier och tydliga incitament för tillämpning och användning av vätgas inom sektorer med slutanvändare i syfte att skapa efterfrågan på vätgas – såsom kvoter för användning av förnybar vätgas inom ett begränsat antal specifika sektorer, Europeiska investeringsbankens garantier för att minska den ursprungliga risken för saminvesteringar tills de är kostnadsmissigt konkurrenskraftiga, och finansiella verktyg, däribland differenskontrakt för projekt som använder förnybar eller koldioxidsnål vätgas – skulle kunna övervägas under en

Onsdagen den 19 maj 2021

övergångsperiod för att främja utfasningen av fossila bränslen genom vätgas, där detta är av avgörande betydelse för att bevara slutanvändarnas konkurrenskraft. Parlamentet noterar behovet av att säkerställa att ersättningen förblir proportionell och att man undviker dubblering av subventioner för både produktion och användning, skapande av konstgjorda behov och otillbörlig snedvridning av marknaden. Parlamentet efterlyser en snabb utveckling av ett pilotsystem för differenskontrakt, särskilt för rent stål. Parlamentet betonar att offentlig upphandling av hållbara lösningar, såsom ”grönt stål” för konstruktion eller renovering, också kan bidra till en konkret och förutsägbar efterfrågan. Parlamentet betonar att efterfrågestyrd politik bör vara förenlig med andra politiska åtgärder och föremål för en grundlig konsekvensbedömning för att undvika negativa effekter på energiintensiva industrier som möter internationell konkurrens.

41. Europaparlamentet noterar att det i vissa av de nuvarande regelverken finns hinder för användning av vätgas. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att anpassa dessa regelverk för att stimulera efterfrågan på vätgas och undanröja negativa incitament såsom rättslig osäkerhet.

42. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att främja ledande marknader för teknik för produktion av förnybar vätgas och deras användning för klimatneutral produktion, särskilt i stål-, cement- och kemikalieindustrierna, som en del av uppdateringen och genomförandet av den nya industristrategin för Europa. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma möjligheten att erkänna stål som produceras med förnybar vätgas som ett positivt bidrag till uppnåendet av målen för minskning av koldioxidutsläpp i hela fordonsparken. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utan dröjsmål lägga fram EU:s strategi för rent stål, som bör inbegripa en lämplig fokusering på användning av förnybar vätgas.

43. Europaparlamentet påminner om att transportsektorn ansvarar för en fjärdedel av koldioxidutsläppen i EU och är den enda sektorn där utsläppen inte har minskat i jämförelse med referensnivån 1990. Parlamentet understryker att vätgas är ett av de styrmedel som kan användas för att minska koldioxidutsläppen från transporter, i synnerhet för transportsätt där fullständig elektrifiering är mer komplicerad, eller ännu inte möjlig. Parlamentet betonar att utbyggnaden av tankningsinfrastruktur är nödvändig för att öka användningen av vätgas inom transportsektorn. Parlamentet understryker i detta avseende vikten av att se över förordningen om transeuropeiska transportnät (TEN-T)⁽²⁰⁾ och direktivet om infrastruktur för alternativa bränslen för att säkerställa tillgången till allmänt tillgängliga tankstationer för vätgas i hela EU genom att inkludera konkreta mål för att integrera vätgasinfrastrukturen i transportsystemen. Parlamentet välkomnar kommissionens avsikt att utveckla infrastruktur för vätgastankstationer inom strategin för hållbar och smart rörlighet och se över direktivet om infrastruktur för alternativa bränslen. Parlamentet understryker dessutom behovet av att skapa synergier mellan TEN-T, TEN-E och strategier för alternativa bränslen, vilket leder till stegvis utbyggnad av tankstationer för vätgas tillsammans med grundläggande tekniska krav och harmoniserade standarder utgående från en riskbedömning.

44. Europaparlamentet understryker att vätgasens egenskaper innebär att den lämpar sig väl för att ersätta fossila bränslen och minska utsläppen av växthusgaser för vissa typer av transporter. Parlamentet betonar att användning av vätgas i ren form eller i form av syntetbränsle eller biofotogen är viktigt som ersättning för fossilt flygfotogen. Parlamentet understryker dessutom att vätgas redan används i begränsad utsträckning inom transportsektorn, särskilt vägtransporter, kollektivtrafik och specifika segment av järnvägssektorn, framför allt när elektrifiering av en sträcka inte är ekonomiskt möjlig. Parlamentet betonar att det behövs mer kraftfull lagstiftning för att stimulera användningen av utsläppsfria bränslen, liksom annan ren teknik, inbegripet förnybar vätgas, och, när dessa är fullständigt tillgängliga, eventuellt börja använda dem i tunga fordon och för lufttransporter och transporter längs vattenvägar.

45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utöka forskningen och investeringarna inom ramen för strategin för hållbar och smart rörlighet och bedöma huruvida direktivet om förnybar energi behöver ses över för att säkerställa lika villkor för alla lösningar för förnybar energi på transportområdet.

Forskning, utveckling, innovation och finansiering

46. Europaparlamentet betonar vikten av forskning, utveckling och innovation längs hela värdekedjan och av att genomföra demonstrationsprojekt i industriell skala, inklusive pilotprojekt, och deras spridning på marknaden, för att göra den förnybara vätgasen konkurrenskraftig och överkomlig och för att slutföra integreringen av energisystemet, samtidigt

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 av den 11 december 2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU, (EUT L 348, 20.12.2013, s. 1).

Onsdagen den 19 maj 2021

som man säkerställer geografisk balans med särskild inriktning på koldioxidintensiva regioner. Parlamentet uppmanar kommissionen att stimulera forsknings- och innovationsarbete för genomförandet av storskaliga projekt med stor påverkan i syfte att säkra tekniköverföring i hela värdekedjan för vätgas. Parlamentet välkomnar i detta avseende att man har startat mobilitetslaboratorier i städer i EU för att främja försök med en hållbar kollektivtrafik utgående från användning av alternativa bränslen, och uppmanar att vätgas tas med som ett av bränslena i dessa försök.

47. Europaparlamentet understryker att betydande belopp måste investeras för att utveckla och öka kapaciteten för produktion av förnybar vätgas, göra sådan vätgas konkurrenskraftig och främja vätgaslösningar som ofta fortfarande befinner sig i ett tidigt utvecklingskede, vilket också skulle kräva att riskerna för investeringar i förnybar vätgas minskas, till exempel genom differenskontrakt. Parlamentet betonar att EU:s program och finansieringsinstrument, såsom återhämtnings- och resiliensfonden, Horisont Europa, Fonden för ett sammanlänkat Europa, InvestEU, inklusive EU:s nya strategiska investeringsfönster, Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och EU:s innovationsfond för utsläppshandelsystemet, är av central betydelse för att främja en sammanhållen utveckling av en vätgasekonomi i hela EU. Parlamentet betonar dessutom de lokala och regionala offentlig-privata partnerskapens roll för att påskynda utvecklingen och införandet av vätgas.

48. Europaparlamentet understryker behovet av att säkerställa synergieffekter mellan alla tillgängliga investeringsfonder, program och finansieringsinstrument för att garantera samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn och därmed investeringar i många olika typer av projekt. Parlamentet noterar med oro att investeringarna i forskning och innovation avseende ren energiteknik har minskat, vilket framgår av rapporten om tillståndet i energiunionen från 2020.

49. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en samordnad strategi för investeringar i förnybar energi och vätgas som anpassas till nationella forsknings- och innovationsstrategier, med beaktande av medlemsstaternas varierande utgångspunkter.

50. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att betona de små och medelstora företagens viktiga roll i denna strategi. Parlamentet betonar behovet av att inkludera regleringsmässiga säkerhetsåtgärder och säkerställa tillgång till finansiering och innovationstillgångar, exempelvis kuvöser och gemensamma forskningsprojekt, för att nystartade företag och små och medelstora företag ska kunna etablera sig i vätgasindustrin. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa ett jämlikt marknadstillträde samt göra det lättare att komma in på marknaden för sådana företag, och att främja deras deltagande, bland annat genom att aktivt ta med dem som deltagare i rundabordssamtal och offentliga samrådsprocesser. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppskatta de små och medelstora företagens behov och kostnaderna för utfasning av fossila bränslen i deras produktionsprocesser och energiförsörjning genom vätgas, och att övervaka deras framsteg med hjälp av en lämplig uppsättning centrala resultatindikatorer för att bidra till evidensbaserat beslutsfattande.

51. Europaparlamentet betonar att EU är ledande inom tillverkning av elektrolysörer och måste behålla och utveckla denna konkurrensfördel. Parlamentet anser att EU:s forsknings- och utvecklingsinsatser bör inriktas på ett brett spektrum av potentiella nya förnybara vätgaskällor och vätgasteknik, såsom vätgas från fotosyntes, alger eller elektrolyser med havsvatten, för att höja den tekniska beredskapsnivån.

52. Europaparlamentet välkomnar den europeiska alliansen för ren vätgas och andra initiativ och sammanslutningar med anknytning till förnybar vätgas, det europeiska vätgasforumet och de viktiga projekten av gemensamt europeiskt intresse såsom viktiga alternativ för att öka investeringarna i förnybar vätgas. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna, kommissionen och de ekonomiska operatörerna att snabbt frigöra potentialen hos projekt av gemensamt europeiskt intresse för att stödja projekt av relevans för den europeiska vätgasekonomin. Parlamentet efterlyser en pragmatisk strategi för att underlätta godkännandet av dessa projekt. Parlamentet välkomnar också kommissionens plan att se över riktlinjerna för statligt stöd för miljöskydd och energi för att underlätta produktionen av vätgas och dess snabba marknadsintroduktion.

53. Europaparlamentet uppmanar alliansen för ren vätgas att i samarbete med det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas lägga fram en investeringsagenda och en projektplanering som kan säkerställa att vätgasmålen genomförs så snart som möjligt. Parlamentet understryker att alliansen bör fokusera på utvecklingen av förnybar vätgas och ingå ett tydligt åtagande att uppnå EU:s klimatmål för 2030 och 2050. Parlamentet betonar att alliansen också bör säkerställa en balanserad representation av alla relevanta EU-intressenter, däribland producenter av förnybar energi, forskare, oberoende experter, tankesmedjor, icke-statliga miljöorganisationer och arbetsmarknadens parter. Parlamentet

Onsdagen den 19 maj 2021

understryker att alliansens beslutsförfarande bör förbättras när det gäller insynsvänlighet och delaktighet, och att denna process bör ledas av kommissionen och stödjas av ett oberoende organ av vetenskapliga experter, och syfta till att fastställa olika omställningsmöjligheter och tillhandahålla vägledning för vätgasbehov. Parlamentet noterar de aktuella förseningarna i genomförandet av alliansens arbete och uppmanar med kraft kommissionen att påskynda processen.

54. Europaparlamentet välkomnar förnyelsen av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas inom ramen för Horisont Europa. Parlamentet betonar vikten av det gemensamma företags arbete och uppmanar kommissionen att använda det som ett kompetenscentrum för vätgas och förse det med tillräckliga ekonomiska resurser för att det ska kunna spela sin roll när det gäller att uppnå målen i den europeiska gröna given. Parlamentet understryker att det bör främja forsknings- och utvecklingsverksamhet i hela värdekedjan för att säkerställa en kostnadseffektiv användning av finansiering för vätgas och bättre samordning. Parlamentet betonar att det gemensamma företaget bör genomföra synergieffekter med de gemensamma företagen inom transportsektorn för att främja tillräcklig integration mellan dels vätgastekniken, dels transportbranschens infrastruktur och tjänster. Parlamentet uppmanar kommissionen att dra nytta av erfarenheterna från det gemensamma företaget och uppmanar ytterligare forskning om bränslecells- och vätgasteknik.

55. Europaparlamentet föreslår att kommissionen bedömer en eventuell inkludering av vätgasutveckling i de allmänna målen i partnerskapet för forskning och innovation i Medelhavsområdet (Prima) i linje med prioriteringarna i Horisont Europa för att stärka forsknings- och innovationskapaciteten och utveckla kunskaper och gemensamma innovativa lösningar i hela Medelhavsområdet.

Internationellt samarbete om vätgas

56. Europaparlamentet betonar att EU:s ledande roll i produktionen av vätgasteknik utgör en möjlighet att främja ett EU:s industriella ledarskap och innovation på global nivå och stärker samtidigt EU:s roll som global ledare i klimatfrågor. Parlamentet understryker att prioritet bör ges åt att bygga upp en försörjningskedja för vätgas i EU för att främja pionjärfördelar, industriell konkurrenskraft och en trygg energiförsörjning. I detta avseende understryker parlamentet målet att öka den inhemska vätgasproduktionen, samtidigt som det är medvetet om att medlemsstaterna också, i enlighet med sina behov, kan undersöka möjligheten att importera energi, vätgas och förprodukter av vätgas från grannregioner och tredjeländer, för att tillgodose den ökande inhemska efterfrågan på vätgas.

57. Europaparlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att inleda en öppen och konstruktiv dialog för att upprätta ömsesidigt fördelaktiga samarbetsformer och partnerskap med grannregioner, såsom Nordafrika, Mellanöstern och länderna i det östliga partnerskapet, för att skydda EU:s strategiska intressen och energitryggheten för såväl EU som dess partner. Parlamentet understryker att detta samarbete också bör vara gynnsamt för att skapa rena och nya teknikmarknader genom kunskapsöverföring, förbättra omställningen till förnybar energi och uppnå FN:s mål för hållbar utveckling. Parlamentet betonar behovet av att undvika omlokalisering av miljöpåverkan, inklusive utsläpp av växthusgaser, och alla förseningar i utfasningen av fossila bränslen i elnätet i tredjeländer.

58. Europaparlamentet betonar att det internationella samarbetet om vätgas med tredjeländer, särskilt Förenade kungariket, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, energigemenskapen och Förenta staterna, som inrättats på grundval av ömsesidigt respekterade regler och principer såsom tredjepartstillträde, åtskillnad i ägandet, insyn och icke-diskriminerande tariffer, bör vidareutvecklas i syfte att stärka den inre marknaden och energitryggheten. Parlamentet betonar att samarbete bör undvikas med tredjeländer som omfattas av EU:s restriktiva åtgärder, såsom ekonomiska sanktioner, och med länder som inte garanterar efterlevnad av säkerhets- och miljöstandarder och kraven på öppenhet, eller där detta samarbete skulle undergräva EU:s och medlemsstaternas säkerhet.

59. Europaparlamentet betonar att EU bör främja sina vätgasstandarder och hållbarhetskriterier internationellt. I detta avseende efterlyser parlamentet utveckling av internationella standarder och fastställande av gemensamma definitioner och metoder för att definiera de totala utsläppen från varje vätgasenheter som produceras samt internationella hållbarhetskriterier som en förutsättning för all import av vätgas och förprodukter av vätgas. Parlamentet betonar att man för att undvika koldioxidläckage bör certifiera all vätgasimport på samma sätt som vätgas producerad i EU, inklusive produktion och transport, och att detta bör stämma överens med EU:s framtida mekanism för koldioxidjustering vid gränserna. Parlamentet

Onsdagen den 19 maj 2021

uppmanar också kommissionen och medlemsstaterna att investera i nödvändig infrastruktur och omvandling av befintlig infrastruktur i hamnar och i gränsöverskridande förbindelser för import av förnybar vätgas. Parlamentet uppmanar kommissionen att främja eurons roll som referensvaluta i den internationella handeln med vätgas.

60. Europaparlamentet anser att vätgas bör bli en del av EU:s internationella samarbete, bland annat inom ramen för arbetet inom Internationella byrån för förnybar energi (Irena), forskningssamarbete, klimat- och energidiplomati och den europeiska grannskapspolitiken.

Vätgasens uppgift i ett integrerat energisystem

61. Europaparlamentet understryker behovet av ett integrerat energisystem för att uppnå klimatneutralitet senast 2050 och målen i Parisavtalet. Parlamentet välkomnar att vätgas tagits med i kommissionens strategi för integrering av energisystem. Parlamentet anser att integreringen av energisektorerna och energibärarna, liksom den samstämmiga planeringen av el-, värme-, gas- och vätgasnäten, gynnar hållbarheten, energiomställningen och en välfungerande vätgas- och energimarknad. Parlamentet anser att mer tonvikt måste läggas på innovativa projekt som kombinerar produktion och återvinning av el, vätgas och värme.

62. Europaparlamentet noterar att utvecklingen av vätgasekonomin kan bidra till att minska obalans i energisystemet som helhet. Parlamentet upprepar att vätgas kan ha en viktig roll när det gäller att lagra energi för att kompensera för variationer i utbudet av och efterfrågan på förnybar energi. Parlamentet betonar därför att utvecklingen av infrastruktur för transport och lagring av vätgas måste planeras, med tanke på behovet av att utveckla energiproduktionsanläggningar för att säkerställa teknisk och ekonomisk optimering.

63. Europaparlamentet understryker att det krävs en ambitiös och tidsmässigt lämplig strategi för energilagring genom användning av vätgas i innovativa industriella lösningar och lösningar för rörlighet. Parlamentet konstaterar dock att användningen av vätgas för energilagring ännu inte är konkurrenskraftig till följd av höga produktionskostnader och att energiförlusterna i samband med energilagring genom vätgas för närvarande uppskattas till omkring 60 procent på en så kallad tur- och returresa. Parlamentet understryker därför på nytt att det är nödvändigt att sänka kostnaderna för produktion av förnybar vätgas och främja rättvisa villkor för flexibilitet och balanserande lösningar i hela energisystemet. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att analysera alternativ och kapacitet för vätgaslagring. Parlamentet konstaterar att vätgaslagring kan omfattas av motstridiga regelverk, det vill säga sådana som anknyter till gas- respektive ellagring, och framhåller därför att denna aspekt behöver klargöras i relevant lagstiftning.

o

o o

64. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till alla EU-institutioner och till medlemsstaterna.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0242

Skydd av de mänskliga rättigheterna och EU:s externa migrationspolitik

Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om skydd av de mänskliga rättigheterna och EU:s externa migrationspolitik (2020/2116(INI))

(2022/C 15/07)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948, särskilt artiklarna 13 och 14,
- med beaktande av 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning och dess tilläggsprotokoll,
- med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966 och den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter från 1966 samt deras respektive tilläggsprotokoll,
- med beaktande av den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering från 1966,
- med beaktande av 1984 års konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, i synnerhet artikel 3 och dess tilläggsprotokoll,
- med beaktande av 1989 års konvention om barnets rättigheter och dess tilläggsprotokoll,
- med beaktande av 1990 års internationella konvention om skydd för alla migrerande arbetare och deras familjemedlemmar,
- med beaktande av den internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden,
- med beaktande av FN:s Palermoprotokoll om människohandel och människosmuggling,
- med beaktande av Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen,
- med beaktande av FN:s generalsekreterares rapport av den 3 augusti 2015 om främjande av och skydd för de mänskliga rättigheterna, däribland migranternas rättigheter,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 71/1 av den 19 september 2016 om New York-deklarationen om flyktingar och migranter,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 72/129 av den 19 december 2017 om skyddet för migranter,
- med beaktande av arbetet inom olika internationella människorättsmekanismer, bland annat rapporterna från FN:s särskilda rapportör om migranternas mänskliga rättigheter, särskilt hans uppföljning av den regionala studien om förvaltningen av Europeiska unionens yttre gränser och dess inverkan på migranternas mänskliga rättigheter av den 8 maj 2015, liksom rapporten om migranternas föreningsfrihet från maj 2020, rapporterna från andra särskilda rapportörer, den allmänna återkommande utvärderingen och arbetet i andra konventionsorgan,
- med beaktande av arbetet och rapporterna från kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, inbegripet de rekommenderade principerna och riktlinjerna avseende mänskliga rättigheter vid internationella gränser och rapporten om situationen för migranter i transit,
- med beaktande av den globala pakten för säker, ordnad och reguljär migration och den globala flyktingpakten, vilka antogs av FN:s generalförsamling 2018,

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av den gemensamma vägledningen om covid-19-pandemins inverkan på migranternas mänskliga rättigheter av den 26 maj 2020 från FN:s kommitté för skydd för alla migrerande arbetstagares och deras familjemedlemmars rättigheter och FN:s särskilda rapportör om migranternas mänskliga rättigheter,
- med beaktande av Dhakaprinciperna om värdig migration,
- med beaktande av artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),
- med beaktande av artiklarna 79 och 80 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 656/2014 av den 15 maj 2014 om fastställande av regler för övervakningen av de yttre sjögränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser⁽¹⁾,
- med beaktande av relevanta rapporter från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter,
- med beaktande av den nya migrations- och asylpakten som kommissionen föreslog den 23 september 2020,
- med beaktande av rådets slutsatser om EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 och bilagan med EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 som rådet enades om den 17 november 2020,
- med beaktande av kommissionens gemensamma meddelande av den 25 mars 2020 till Europaparlamentet och rådet *EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024* (JOIN(2020)0005),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 18 november 2011 *En övergripande strategi för migration och rörlighet* (COM(2011)0743),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 juni 2016 om en ny partnerskapsram med tredjeländer inom den europeiska migrationsagendan (COM(2016)0385),
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 30 april 2014 om ett rättighetsbaserat tillvägagångssätt för EU:s utvecklingssamarbete, med inbegripande av alla mänskliga rättigheter (SWD(2014)0152),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 23 september 2020 om en ny migrations- och asylpakt (COM(2020)0609),
- med beaktande av Maltaförklaringen, utfärdad den 3 februari 2017 av Europeiska rådets medlemmar, om de yttre aspekterna av migration: hantering av den centrala Medelhavsrutten,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 25 november 2020 till Europaparlamentet och rådet om EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet – en ambitiös agenda för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder (SWD(2020)0284),
- med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 9 mars 2020 till Europaparlamentet och rådet *Mot en övergripande strategi för Afrika* (JOIN(2020)0004),
- med beaktande av det gemensamma samarbetsavtalet om migrationsfrågor mellan Afghanistan och EU, som undertecknades den 3 oktober 2016,
- med beaktande av uttalandet från EU och Turkiet av den 18 mars 2016,

⁽¹⁾ EUT L 189, 27.6.2014, s. 93.

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av andra informella arrangemang, särskilt arrangemangen med Gambia (god praxis för identifiering och återvändande, som trädde i kraft den 16 november 2018), Bangladesh (standardrutiner, godkända i september 2017), Etiopien (inreseförfaranden, godkända den 5 februari 2018), Guinea (god praxis, i kraft sedan juli 2017) och Elfenbenskusten (god praxis, i kraft sedan oktober 2018),
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om migrationsrelaterade frågor, i synnerhet resolutionen av den 25 oktober 2016 om de mänskliga rättigheterna och migration i tredjeländer⁽²⁾, av den 17 december 2014 om situationen i Medelhavsområdet och behovet av ett helhetsgrepp på migration i EU⁽³⁾, av den 29 april 2015 om de senaste tragedierna i Medelhavet och EU:s migrations- och asylpolitik⁽⁴⁾, samt av den 12 april 2016 om situationen i Medelhavet och behovet av ett helhetsgrepp på migration i EU⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2016 om kampen mot människohandel i EU:s yttre förbindelser⁽⁶⁾,
- med beaktande av olika rapporter från det civila samhällets organisationer om situationen för migranternas mänskliga rättigheter,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 23 september 2020 *Kommissionens vägledning om genomförandet av EU-reglerna om definition och förebyggande av hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse* (C(2020)6470),
- med beaktande av sin resolution av den 25 november 2020 om förbättrad utvecklings- och biståndseffektivitet⁽⁷⁾,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för utveckling och utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A9-0060/2021), och av följande skäl:
 - A. Migration är en global företeelse som förstärks av globalisering, ökande konflikter, ojämlikhet, klimatförändringar och miljöförstöring. En gradvis och normativ utveckling inom den moderna internationella människorättsramen för flyktingars och migranternas rättigheter, oberoende av deras rättsliga status, utgör en källa till framsteg och kollektiv stolthet för mänskligheten. Migranter och i synnerhet tvångsfördrivna personer hör fortsättningsvis till de mest utsatta och missgynnade grupperna i världen och drabbas kontinuerligt av kränkningar av sina rättigheter. Kvinnor, barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning hör till de mesta utsatta migranterna. För många människor innebär migrationen fortsatt en mänsklig resa präglad av lidande, diskriminering och våld. Tusentals migranter har mist livet på sina migrationsrutter.
 - B. För Europeiska unionen och dess medlemsstater har migrationen varit och fortsätter att vara en utmaning och en möjlighet. Medlemsstaterna i frontlinjen bär en oproportionerligt stor börda på grund av sitt geografiska läge. Ansvaret måste kombineras med solidaritet. Europeiska unionen är en historisk region med både utvandring och invandring, en gemenskap som förenas genom de grundläggande värdena människans värdighet, frihet och mänskliga rättigheter. Därför har unionen – som en av världens största givare när det gäller främjande av hållbar utveckling, stöd till fördrivna personer, åtgärder mot de bakomliggande orsakerna till migration och arbetet via multilaterala forum för att hitta hållbara lösningar – en särskild skyldighet att respektera, skydda och främja migranternas rättigheter, särskilt i sina yttre förbindelser. Den mänskliga värdigheten för alla migranter måste stå i centrum för all EU-politik på detta område.

⁽²⁾ EUT C 215, 19.6.2018, s. 111.

⁽³⁾ EUT C 294, 12.8.2016, s. 18.

⁽⁴⁾ EUT C 346, 21.9.2016, s. 47.

⁽⁵⁾ EUT C 58, 15.2.2018, s. 9.

⁽⁶⁾ EUT C 101, 16.3.2018, s. 47.

⁽⁷⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0323.

Onsdagen den 19 maj 2021

- C. En övergripande strategi för migration och asylsystemet inbegriper åtgärder för att ta itu med den yttre dimensionen av unionens migrationspolitik. Den yttre dimensionens effekter är i hög grad beroende av gemensamma insatser på EU-nivå och samordning av verksamhet med externa partner.
- D. Det europeiska samförståndet om utveckling som antogs i juni 2017 visar att välhanterad migration och rörlighet på ett positivt sätt kan bidra till tillväxt för alla och hållbar utveckling i linje med Agenda 2030.
- E. Människorättsbrott, kränkningar av internationell humanitär rätt och/eller flyktingrätt, såsom non-refoulement, avvisanden och våldsamma attacker mot migranter, godtyckliga och obestämda frihetsberövanden under omänskliga förhållanden, utnyttjande, tortyr och annan misshandel, inklusive våldtäkt, försvinnande och död, rapporteras allt oftare globalt, även vid EU:s yttre gränser. Medlemsstaterna har en skyldighet att respektera unionslagstiftningen, de mänskliga rättigheterna och folkrätten samt humanitär rätt och flyktingrätt. Kommissionen måste se till att medlemsstaterna fullgör sina humanitära och människorättsliga skyldigheter och måste inleda överträdelseförfaranden om de senare inte uppfylls. Kommissionen har ännu inte vidtagit åtgärder mot bevisade eller påstådda fall av avvisingar.
- F. Sjöräddning är en rättslig skyldighet enligt internationell rätt, särskilt enligt artikel 98 i FN:s havsrättskonvention, där det fastställs en skyldighet att bistå varje person som råkar i sjönöd. Stärkandet av gränsförvaltningskapaciteten och bekämpningen av smuggling och människohandel får inte användas för att kriminalisera migranter eller personer som bistår dem. Kommissionen har uppmanat de medlemsstater som ännu inte gjort det att tillämpa artikel 1.2 i direktiv 2002/90/EG⁽⁸⁾ (direktivet om förenklade viseringsförfaranden).
- G. Kommissionens meddelande om den övergripande strategin för migration och rörlighet från 2011 avser en strategi som är inriktad på migranterna och där mänskliga rättigheter anses ha en central roll, med syftet att stärka "respekten för migranternas grundläggande och mänskliga rättigheter i ursprungsländer, transitländer och destinationsländer".
- H. I kommissionens meddelande av den 7 juni 2016 om inrättande av en ny partnerskapsram med tredjeländer inom ramen för den europeiska migrationsagendan, som bygger på principerna i den övergripande strategin för migration och rörlighet, betonas det att migrationsfrågor står högst upp bland EU:s prioriteringar för yttre förbindelser. Denna ram kräver intensifierat samarbete med tredjeländer, särskilt i det europeiska grannskapet, genom "partnerskap" som syftar till att säkerställa samarbete om migrationshantering, för att effektivt förebygga irreguljär migration och återta irreguljära migranter, bland annat med positiva och negativa incitament som härrör från olika politiska inslag inom EU:s behörighetsområde, däribland grannskapspolitik, utvecklingsstöd, handel, rörlighet, energi, säkerhet och digital politik, som alla inriktas på ett och samma mål. Alla sådana "partnerskap" måste ha en tydlig rättslig grund.
- I. I sitt meddelande från 2016 skisserade kommissionen tre huvudmål för samarbetet med tredjeländer: rädda liv i Medelhavet, öka antalet återvändanden till ursprungs- och transitländer och göra det möjligt för migranter och flyktingar att stanna nära hemmet och undvika farliga resor. I meddelandet från 2016 nämns åtgärder mot irreguljär migration som en av unionens prioriteringar samt införs strategin "mindre för mindre". Kommissionen uttrycker även sin beredskap att tillämpa alla EU:s verktyg och instrument med undantag för humanitärt bistånd såsom incitament för att få tredjeländer att samarbeta inom återtagande och gränskontroll.
- J. Kampen mot smuggling av migranter är en gemensam utmaning som kräver samarbete och samordning med tredjeländer. EU:s nya handlingsplan mot smuggling av migranter syftar till att främja samarbetet mellan EU och tredjeländer genom riktade partnerskap för att bekämpa smuggling av migranter som en del av bredare partnerskap med viktiga tredjeländer. Europol spelar en nyckelroll i kampen mot smuggling av migranter.

⁽⁸⁾ Rådets direktiv 2002/90/EG av den 28 november 2002 om definition av hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse (EGT L 328, 5.12.2002, s. 17).

Onsdagen den 19 maj 2021

- K. Samarbete med tredjeländer är avgörande för att förebygga och bekämpa människohandel. Migrationsvägarna kan utnyttjas av nätverk för människohandel. Människohandel har en oproportionerlig inverkan på kvinnor och flickor, som utgör den överväldigande majoriteten av offren för människohandel och som utsätts för våld och utnyttjande längs migrationsvägen. Åtgärder mot människohandel bör inte inverka negativt på de rättigheter som tillkommer offer för människohandel, migranter, flyktingar och personer i behov av internationellt skydd.
- L. EU och vissa enskilda medlemsstater har sedan 2016 mångfaldigt antalet informella avtal och arrangemang med tredjeländer i syfte att stärka deras operativa kapacitet när det gäller gränskontroll och gränsförvaltning samt kampen mot människohandel. Dessa informella avtal och arrangemang med tredjeländer omfattar även effektivt återvändande och återtagande, däribland gemensamma migrationsdeklarationer, samförståndsavtal, gemensamma samarbetsavtal, standardförfaranden och välbeprövade metoder samt avtal om polisiärt samarbete. I likhet med formella återtagandebekräftelser sådana informella arrangemang staternas åtaganden att återta sina medborgare (eller andra) och fastställa förfaranden för att genomföra återvändanden i praktiken. Sedan 2016 har EU ingått minst 11 informella avtal, men endast ett nytt återtagandebekräftelseavtal. Informella avtal mellan EU och tredjeländer ger inte någon förutsägbar politik eller några stabila och enhetliga rättsliga rambestämmelser om irreguljär migration.
- M. I sitt meddelande om den nya pakten för migration och asyl upprepade kommissionen att migrationens interna och externa dimension är ouplösligt sammanbundna, och att skräddarsydda, omfattande och balanserade migrationsdialoger och partnerskap med ursprungs- och transitländer är absolut nödvändiga för att ta itu med mål som är värdefulla för bägge sidor, såsom de bakomliggande orsakerna till migration, kampen mot människosmuggling, hjälp till flyktingar som bor i tredjeländer samt stöd till en väl hanterad laglig migration. Såsom det anges i kommissionens meddelande om den nya pakten är engagemang på regional och global nivå grundläggande för att komplettera sådana dialoger och partnerskap. Dessutom betonas det att man inom ramen för omfattande partnerskap med tredjeländer bör bygga in migration som en central fråga, kopplad till annan politik, exempelvis på områden som utvecklingspartnerskap, säkerhet, viseringar, handel, jordbruk, investeringar och sysselsättning, energi, miljö och klimatförändringar samt utbildning.
- N. EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 ålägger EU och dess medlemsstater att "förespråka det särskilda skydd som migranter, flyktingar, internflyktingar och statslösa personer har rätt till". Denna handlingsplan ska "främja icke-diskriminerande tillgång till sociala tjänster, inbegripet hälso- och sjukvård och utbildning av god kvalitet till överkomligt pris (även online), och bygga upp de yrkesverksammars kapacitet att tillgodose de särskilda behoven hos (...) migranter [och] flyktingar" och "stödja en människorättsbaserad strategi för migrationsstyrning och stärka staternas, det civila samhällets och FN:s partners kapacitet att genomföra denna strategi".
- O. Enligt FN:s flyktingkommissariat utgör kvinnor omkring 48 procent av världens flyktingbefolkning och en stor andel av alla utsatta asylsökande. I EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet förpliktas EU att se till att "kvinnliga migranter kan utöva sina rättigheter fullt ut, genom jämställdhetsintegrerade politiska åtgärder, program och lagar på migrationsområdet och förstärkt jämställdhetsintegrerad migrationsstyrning på global, regional och nationell nivå". En genusmedveten migrationspolitik skulle säkerställa förverkligandet av kvinnors, flickors och hbtqi-personers rättigheter och ett skydd mot möjligen inträffande våld, trakasserier, våldtäkt och människohandel.
- P. FN:s tidigare särskilda rapportör om migranternas mänskliga rättigheter har i sin rapport från 2015 konstaterat brister i EU:s migrationsstrategi för dess brist på insyn och tydlighet och för den svaga statusen hos många av de avtal som ingåtts inom denna ram, som enligt honom generellt saknar övervaknings- och ansvarsåtgärder. Den särskilda rapportören drar även slutsatsen att det finns få tecken på att partnerskap för rörlighet har lett till ytterligare fördelar när det gäller mänskliga rättigheter eller utveckling, medan den övergripande inriktningen på säkerhet och bristen på politisk konsekvens inom strategin som helhet medför en risk för att eventuella fördelar med människorätts- och utvecklingsprojekt kan komma att överskuggas av de sekundära effekterna av den mer säkerhetsinriktade politiken.

Onsdagen den 19 maj 2021

- Q. FN:s människorättsexperter och organisationer i det civila samhället har varnat för att covid-19-pandemin har allvarliga och oproportionerliga effekter på migranter och deras familjer globalt. De har uppmanat stater att skydda migranternas och deras familjers rättigheter, oberoende av deras migrationsstatus. Pandemin har förlängt perioden för prövning av asylansökningar.
- R. Den fria rörligheten och rätten att arbeta är avgörande för att migranterna ska bli självförsörjande och bidra till deras integration. Migration inom regioner är en viktig del av dessa gränsöverskridande ekonomiska mönster.

I. Den migrationspolitiska ramen och dess externa dimension

1. Europaparlamentet betonar att EU och dess medlemsstater – utöver den fördragsbaserade skyldigheten att upprätthålla värdena respekt för människans värdighet, rättsstatsprincipen och respekten för de mänskliga rättigheterna och internationell rätt i alla yttre förbindelser – likaledes har människorättsrelaterade skyldigheter gentemot tredjelandsmedborgare när de samarbetar om migration med tredjeländer och andra aktörer utanför EU.
2. Europaparlamentet betonar att dessa skyldigheter inte enbart kräver erkännande av de relevanta standardernas tillämplighet, utan även lämplig operationalisering genom detaljerade och specifika instrument som möjliggör ett effektivt skydd och skyddsåtgärder i praktiken samt genom en människorättsbaserad strategi för hela den migrationspolitiska cykeln, med särskilt fokus på migrantkvinnor och ensamkommande barn.
3. Europaparlamentet är bekymrat över det ökande antalet – och bristen på skydd för – ensamkommande barn som reser via irreguljära migrationsrutten. Parlamentet framhåller särskilt bristen på effektiv övervakning och rapportering från EU-byråerna och medlemsstaternas sida när det gäller skyddet av ensamkommande barn. Parlamentet uppmanar EU att se till att medlemsstater och tredjeländer rapporterar om de mekanismer som tillämpas för att skydda barns rättigheter i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.
4. Europaparlamentet påminner om att EU, enligt artiklarna 3.5 och 21 i EU-fördraget och stadgan, liksom medlemsstaterna, när de tillämpar unionsrätten, måste upprätthålla de mänskliga rättigheterna i sina yttre och extraterritoriella åtgärder, avtal och samarbete på områdena migration, gränser och asyl, inbegripet rätten till liv, frihet, rätten till asyl, inbegripet individuell bedömning av asylansökningar med lämpliga garantier i enlighet med internationell rätt, rätten till människans värdighet och säkerhet, skyddet mot påtvingade försvinnanden, förbudet mot misshandel, tortyr, slaveri och tvångsarbete, rätten till skydd av personuppgifter, skyddet vid avlägsnande, utvisning och utlämning, religionsfriheten, tankefriheten och samvetsfriheten liksom skyldigheten att sätta barnets bästa i främsta rummet och att anta en könsmedveten strategi. Parlamentet påminner vidare om att de måste säkerställa icke-diskriminering och förfarandegarantier, såsom rätten till ett effektivt rättsmedel och rätten till familjeåterförening, och förhindra att barn skiljs från sina föräldrar eller vårdnadshavare.
5. Europaparlamentet konstaterar att kommissionen ännu inte har utvärderat hur genomförandet av dess efterföljande migrationspolitiska ramar, särskilt den övergripande strategin för migration och rörlighet och den nya partnerskapsramen, påverkar de mänskliga rättigheterna för tredjelandsmedborgare eller hur EU:s samarbete med tredjeländer påverkar de mänskliga rättigheterna, däribland effekten av EU:s stöd till partnerländernas gräns- och säkerhetsstyrkor. Parlamentet insisterar på behovet av att genomföra en sådan utvärdering på ett systematiskt sätt och i ett omfattande, inkluderande och offentligt format för att säkerställa fullständig överensstämmelse med de mänskliga rättigheterna inom EU:s externa migrationspolitik.
6. Europaparlamentet noterar med stor oro att det i enskilda fall saknas operativa mekanismer, mekanismer för rapportering, övervakning, utvärdering och ansvarutkrävande för att spåra och reagera på eventuella kränkningar, och att det saknas effektiva rättsmedel för personer vars rättigheter påstås ha kränkts till följd av EU:s informella avtal och ekonomiska samarbete.
7. Europaparlamentet upprepar att för att unionens migrationspolitik ska fungera korrekt måste EU öka sitt externa samarbete med ursprungsländerna och arbeta för att säkerställa ett hållbart och effektivt återtagande av återvändande personer. Parlamentet uppmanar EU att se till att återtagandeaftal och avtal om gränsförvaltningssamarbete enbart ingås med tredjeländer som uttryckligen åtar sig att respektera de mänskliga rättigheterna, däribland principen om non-refoulement, och de rättigheter som fastställs i FN:s flyktingkonvention. Parlamentet uppmanar EU att se till att detta samarbete inte leder till kränkningar av dessa rättigheter och erbjuder operativa medel för att säkerställa ett effektivt ansvarutkrävande om kränkningar sker.

Onsdagen den 19 maj 2021

8. Europaparlamentet noterar att de flesta av de 18 officiella återtagandeavtal som EU hittills ingått inbegriper transitländerns återtagande av tredjelandsmedborgare. Parlamentet understryker att återvändande till transitländer innebär en eventuell risk för att de återvändande personerna utsätts för människorättskränkningar. Parlamentet stöder rekommendationen i kommissionens utvärdering av återtagandeavtalen från 2011 om att EU alltid i första hand bör försöka återta en person till sitt ursprungsland, i den mån omständigheterna tillåter detta.

9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att oberoende EU-organ och experter såsom Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter gör insynsvänliga riskbedömningar av hur EU:s formella, informella eller ekonomiska samarbete med tredjeländer påverkar migranternas och flyktingars, inklusive kvinnors, rättigheter, lokala människorättsförsvarare och det civila samhället som arbetar med att försvara dessa rättigheter och, i den mån det är möjligt, hur sådant samarbete skulle påverka den bredare befolkningen i det land som omfattas av det, med tanke på rättigheter, bidraget till mänsklig säkerhet och fred samt hållbar utveckling. Parlamentet uppmanar kommissionen att fastställa genomföranderiktlinjer för EU:s byråer och medlemsstater innan de börjar samarbeta med tredjeländer. I detta avseende efterlyser parlamentet särskild vaksamhet i förhållande till länder med pågående eller frusna konflikter där riskerna för människorättskränkningar ökar. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att allt EU-samarbete med tredjeländer formaliseras fullt ut så att avtal med tredjeländer kan övervakas på ett effektivt sätt.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en oberoende, insynsvänlig och effektiv övervakningsmekanism på grundval av folkrätten, stadgan och målen för hållbar utveckling, som inbegriper regelbundna rapporter om genomförandet av formella, informella och finansiella avtal som eventuellt kan påverka migranternas och flyktingars rättigheter och arbetet bland människorättsförsvarare och det civila samhället som försvarar dessa rättigheter i tredjeländer, såsom migrationspartnerskap, återtagandeavtal och internationellt samarbete om migrationshantering och styrning, inbegripet direkt inriktning på utmaningar i samband med migration och tvångsförflyttning. Parlamentet betonar att en sådan övervakningsmekanism måste vara deltagarbaserad och offentlig. Parlamentet insisterar på behovet av att säkerställa medel för det civila samhället och andra berörda parter så att de kan bidra till mekanismens arbete. Parlamentet insisterar på att ett sådant system bör bidra till att säkerställa ansvarsskyldighet för eventuella kränkningar av de mänskliga rättigheterna, däribland olagliga avvisningar som kränker principen om non-refoulement. Parlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en uppföljningsmekanism som införlivar utvärderingsresultaten och expertrekommendationerna på vederbörligt sätt i det relevanta avtalet eller arrangemanget eller den relevanta åtgärden. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa parlamentarisk kontroll och demokratisk tillsyn.

11. Europaparlamentet uppmanar EU att överväga olika möjligheter att säkerställa tillgång till rättslig prövning för personer som berörs av åtgärder för genomförande av samarbete om migration mellan unionen och tredjeländer, bland annat genom att inrätta en oberoende och tillgänglig mekanism för klagomål. Parlamentet efterlyser åtgärder för att se till att de som eventuellt utsätts för kränkningar av de mänskliga rättigheterna får tillgång till effektiva rättsmedel och därmed kan få gottgörelse eller ersättning.

12. Europaparlamentet noterar att genomförandet och finansieringen av EU:s externa migrationspolitik tilldelas olika generaldirektorat inom kommissionen och integreras i EU:s migrations- och asylopolitik samt utvecklings- och utrikespolitik. Parlamentet konstaterar med oro att denna kombination av verkställande ansvarsområden har lett till en brist på tillräcklig och konsekvent tillsyn över kommissionens verksamhet, en tillsyn som skulle göra det möjligt för parlamentet att utöva demokratisk kontroll över EU:s externa migrationspolitik. Parlamentet insisterar på vikten av att säkerställa samstämmighet, synergier och komplementaritet för att undvika överlappningar mellan de olika verktygen.

13. Europaparlamentet betonar de praktiska människorättskonsekvenser som följer av det ökande antalet, och därmed den utomrättsliga karaktären hos, informella arrangemang om återvändande och återtagande, som ingås utan vederbörlig demokratisk och parlamentarisk kontroll och som inte är föremål för rättslig kontroll. Parlamentet konstaterar att asylsökandes rättigheter till sin natur är beroende av möjligheten att få kränkningar av de mänskliga rättigheterna bedömda av en domstol. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utarbeta en plan och vidta alla nödvändiga åtgärder för att inleda eller slutföra förhandlingar, och följaktligen underteckna återtagandeavtal, prioritera ingåendet av formella återtagandeavtal och därmed säkerställa full respekt för artikel 218.6 i EUF-fördraget, och att se till att formella återtagandeavtal utesluter informella avtal. Parlamentet anser att det måste granska informella avtal som inbegriper återtaganden i frågor som ingår i dess befogenheter, såsom återtagande, och att kommissionen måste vara redo att vidta

Onsdagen den 19 maj 2021

ytterligare åtgärder, däribland upphävande, om dessa informella avtal förefaller oförenliga med fördragen. Parlamentet uppmanar kommissionen att upprätta en allmän ram för effektiv övervakning och utvärdering av genomförandet av alla nuvarande och framtida EU-återtagandeavtal och att i dessa införa särskilda bestämmelser om övervakning.

II. Överensstämmelse med de mänskliga rättigheterna och EU-aktörer som genomför den externa migrationspolitiken

14. Europaparlamentet framhåller Frontex utökade roll i praktiskt och operativt samarbete med tredjeländer, bland annat när det gäller återvändande och återtagande, bekämpning av människohandel, tillhandahållande av utbildning samt operativt och tekniskt stöd till myndigheter i tredjeländer för gränsförvaltning och gränskontroll, genomförande av insatser eller gemensamma insatser vid EU:s yttre gränser eller på tredjeländers territorier samt utplacering av sambandsmän och operativ personal i tredjeländer. Parlamentet efterlyser en regelbunden utvärdering av byråns behov för att säkerställa att den fungerar optimalt. Parlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en oberoende, insynsvänlig och effektiv övervakningsmekanism för all verksamhet som bedrivs av Frontex och som skulle komplettera den interna klagomålmekanism som redan finns.

15. Europaparlamentet betonar vikten av statusavtal för säkerheten vid EU:s yttre gränser och för att säkerställa en rättslig ram för samarbete mellan Frontex och tredjeländers gränsförvaltningsmyndigheter. Parlamentet påminner om att det krävs ad hoc-statusavtal som ska godkännas av Europaparlamentet för utplacering av Frontex gränsförvaltningsenheter i ett tredjeländ där enhetens medlemmar kommer att utöva verkställande befogenheter. Parlamentet beklagar att de två statusavtal som hittills ingåtts inte innehåller några specifika åtgärder för att göra mänskliga rättigheter operativa som en del av gränsförvaltningen och inte säkerställer att materiellt stöd och utbildning till tredjeländer inte ges till dem som kränker de mänskliga rättigheterna. Parlamentet beklagar att dessa avtal inte heller tydligt reglerar ansvarsutkrävande för eventuella kränkningar av de mänskliga rättigheterna, och begär att sådana åtgärder ska ingå i alla framtida statusavtal.

16. Europaparlamentet betonar att det i förordning (EU) 2019/1896⁽⁹⁾ krävs att Frontex i god tid säkerställer konsekvent, transparent, fullständig och korrekt rapportering till parlamentet om sin verksamhet i samband med samarbete med tredjeländer, särskilt när det gäller tekniskt och operativt stöd på området gränsförvaltning och återvändande i tredjeländer, utplacering av sambandsmän och detaljerad information om respekten för de grundläggande rättigheterna. Parlamentet uppmanar Frontex att regelbundet informera parlamentets underutskott för mänskliga rättigheter, utskottet för utrikesfrågor och utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor om all verksamhet som inbegriper samarbete med myndigheter i tredjeländer, och i synnerhet om det operativa genomförandet av mänskliga rättigheter som en del av sådan verksamhet.

17. Europaparlamentet betonar att förordning (EU) 2019/1240⁽¹⁰⁾ ytterligare bör förbättra EU:s kapacitet för samordning, samarbete och informationsutbyte mellan sambandsmän för invandring stationerade i tredjeländer, kommissionen och EU:s byråer, i syfte att uppfylla EU:s prioriteringar inom området migration mer effektivt. Parlamentet betonar att en av de viktigaste uppgifterna för detta nätverks styrelse är att stödja utvecklingen av kapaciteten för sambandsmän för invandring, bland annat genom att ta fram riktlinjer för tillämpningen av mänskliga rättigheter som en del av deras verksamhet. Parlamentet uppmanar kommissionen att utan dröjsmål utarbeta sådana människorättsbaserade riktlinjer genom styrelsen.

18. Europaparlamentet påminner om att andra EU-aktörer som genomför den externa migrationspolitiken inom ramen för exempelvis EU:s sjöstridsstyrkor också omfattas av tillämplig internationell lagstiftning och att vidarebefordran av information till myndigheter i tredjeländer som i sista hand leder till olagligt återsändande av migranter och flyktingar till osäkra länder skulle kunna betraktas som medhjälp till kränkningar av mänskliga rättigheter enligt internationell lagstiftning. Parlamentet betonar att EU:s externa migrationspolitik inte bör bli till stöd för prejningar till sjöss som skulle leda till att människor återförs till en osäker hamn.

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624 (EUT L 295, 14.11.2019, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1240 av den 20 juni 2019 om inrättande av ett europeiskt nätverk av sambandsmän för invandring (EUT L 198, 25.7.2019, s. 88).

Onsdagen den 19 maj 2021

19. Europaparlamentet rekommenderar en utvidgning av mandatet, befogenheterna och budgeten för byrån för grundläggande rättigheter så att den effektivt kan övervaka den externa dimensionen av EU:s asyl- och migrationspolitik, bland annat genom att utfärda varningar till berörda myndigheter i fall av brister i de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar byrån att utveckla relevanta verktyg och riktlinjer.

20. Europaparlamentet noterar med stor oro att det inte är möjligt att fastställa identiteten på majoriteten av de människor som dör när de försöker ta sig över Medelhavet. Parlamentet anser att det är nödvändigt att inrätta en samordnad europeisk strategi för att säkerställa snabba och effektiva identifieringsprocesser och att upprätta en databas över dem som dött på vägen till EU samt över deras tillhörigheter och personliga föremål, i syfte att informera deras familjer och släktingar och underlätta identifieringen av avlidna. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att på bättre sätt samordna och förbättra EU:s åtgärder för att säkerställa lämpliga och effektiva sök- och räddningsinsatser.

III. EU:s samarbete med och finansiellt stöd till tredjeländer när det gäller migration

21. Europaparlamentet noterar att tillämpningen har ökat sedan 2016 av förbättrade villkor mellan utvecklingsarbete och migrationshantering, inbegripet återvändande och återtagande. Parlamentet understryker att EU:s utvecklingsarbete och bistånd måste vara anpassat till målen för hållbar utveckling, även när det gäller jämställdhetsåtgärder. Parlamentet betonar i detta sammanhang definitionen av offentligt utvecklingsbistånd från OECD:s kommitté för utvecklingsbistånd och OECD:s principer för biståndseffektivitet. Parlamentet framhåller att, enligt artikel 21 i EU-fördraget och artikel 208 i EUF-fördraget, det främsta målet för unionens politik för utvecklingsarbete är att minska och på sikt utrota fattigdom, motverka ojämlikhet och utestängning, främja demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter samt stärka hållbar och inkluderande utveckling. Parlamentet understryker att sådana åtgärder tillsammans med utvecklingen av stabila institutioner är avgörande för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till migration. Därför uppmanar parlamentet kommissionen att säkerställa att politiken för utvecklingsarbete, däribland utvecklingsstöd eller bilaterala respektive multilaterala partnerskap, inte strider mot principerna i artikel 208 i EUF-fördraget.

22. Europaparlamentet efterlyser en behovsbaserad strategi för humanitärt bistånd som bör respektera de humanitära principerna, internationell människorättslagstiftning, internationell humanitär rätt och internationell flyktingrätt. Parlamentet betonar dock att det inte är kompatibelt med de humanitära principerna att göra humanitärt bistånd och katastrofbistånd avhängigt av migrationsarbete med EU.

23. Europaparlamentet konstaterar att det fortfarande saknas en fullständig, offentlig översikt över EU:s finansiering till tredjeländer för att underlätta samarbetet i migrationsfrågor. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa fullständig insyn, bland annat genom att upprätta en tydlig översikt över alla instrument i EU-budgeten som används för att finansiera samarbete med tredjeländer på området migrationshantering, inbegripet information om belopp, syfte och finansieringskälla samt detaljerade uppgifter om alla andra potentiella stödåtgärder som tillhandahålls av EU:s byråer, såsom Frontex, för att säkerställa att parlamentet effektivt kan utöva sin institutionella roll att kontrollera genomförandet av EU:s budget.

24. Europaparlamentet betonar de europeiska finansiella instrumentens mål att stödja tredjeländer i utvecklingen av den nödvändiga institutionella ramen och förmågan att hantera alla aspekter av migrationen samtidigt som man följer de europeiska och internationella normerna. Parlamentet betonar vikten av att avsätta en betydande del av EU:s framtida finansiering för migration till det civila samhället, icke-statliga och lokalt baserade grupper och statliga, mellanstatliga, regionala och lokala organisationer som är verksamma i tredjeländer för att ge stöd, skydda och övervaka migranternas rättigheter samt stödja tvångsflyttade personer och deras värdsamhällen. Parlamentet betonar betydelsen av att se till att en avsevärd del av EU:s medel anslås för att förbättra mänskliga rättigheter, internationellt skydd och flyktingars framtidsutsikter. Parlamentet efterlyser ekonomiskt stöd från EU för att skapa hållbara lösningar som tar itu med lokala och regionala utmaningar, särskilt de relaterade demokratiska processerna och rättsstatsprincipen, socioekonomisk utveckling, hälso- och sjukvård, utbildning, de bakomliggande orsakerna till fattigdom, ungdomsarbetslöshet i ursprungsländerna, social utestängning, jämställdhet, klimatförändringar, konflikter, tillgång till tjänster och för att främja flyktingars rättigheter och ökad självförsörjning.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att regelbundet och offentligt rapportera till parlamentet om finansieringen av migrationsrelaterade samarbetsprogram i tredjeländer och deras inverkan på de mänskliga rättigheterna, samt de sätt på vilka sådan finansiering har använts av partnerländer, bland annat inom ramen för utrikesutskottets

Onsdagen den 19 maj 2021

arbetsgrupp för finansieringsinstrumenten för yttre åtgärder. Parlamentet beklagar djupt att det inte är involverat i granskningen av krisfonder, däribland EU:s förvaltningsfonder. Parlamentet begär att få en mer framträdande roll i övervakningen av hur användningen av EU:s ekonomiska bidrag påverkar de mänskliga rättigheterna i de berörda tredjeländerna.

26. Europaparlamentet anser att det fullt ut måste utnyttja sina befogenheter när det gäller genomförande, granskning och budgetkontroll samt Europeiska revisionsrättens revisionsförfaranden för utvecklingsfonder, förvaltningsfonder, faciliteter och andra finansieringsinstrument som används för att uppfylla EU:s politiska migrationsmål, och se till att EU:s finansieringsbeslut och tillhörande anslag är förenliga med unionens principer om laglighet och sund ekonomisk förvaltning, i linje med EU:s budgetförordning ⁽¹⁾.

27. Parlamentet betonar att strategin som grundar sig på de mänskliga rättigheterna är tillämplig på alla pelare inom instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete, inbegripet krishantering i snabbinsatspelaren. Parlamentet betonar åter en gång att migrationsrelaterade utgifter inom ramen för instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete preliminärt bör vara 10 procent och att migrationsrelaterade verksamheter inom ramen för detta instrument bör inriktas på att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsfördrivningar samt på att stödja starkt engagemang för att underlätta säker, ordnad, reguljär och ansvarsfull migration, liksom på genomförandet av planerad och välhanterad migrationspolitik och migrationsförvaltning. Parlamentet betonar att instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete är ett externt styrmedel och att det bör finnas en tydlig avgränsning mellan EU:s interna och externa migrationspolitik, migrationsinstrument och migrationsmedel. Parlamentet understryker att den slutliga överenskommelsen om migrationsrelaterad verksamhet inom instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete bör samordnas horisontellt med interna EU-medel och instrumentet för stöd inför anslutningen i syfte att undvika överlappningar. Parlamentet konstaterar att migrationsrelaterade åtgärder i krissituationer genom snabbinsatspelaren särskilt bör ta itu med behov relaterade till tvångsflyttningar bland annat genom att stödja värdsamhällen, i enlighet med internationell humanitär lagstiftning och internationella humanitära principer. Parlamentet insisterar i detta avseende på behovet av att säkerställa att den fleråriga budgetramen för 2021–2027 åtföljs av en solid människorättsram för identifiering, genomförande och övervakning av framtida samarbetsprogram på migrationsområdet för att koppla ekonomiska utbetalningar från EU till skyldigheterna beträffande mänskliga rättigheter.

IV. EU:s externa människorättspolitik och migrationsmål

28. Europaparlamentet påminner om EU:s och dess medlemsstaters åtagande enligt den globala flyktinpkakten att dela ansvaret för ett effektivt och övergripande skydd av flyktingar och att lätta trycket på värdländerna. Parlamentet betonar i detta avseende att EU och dess medlemsstater bör öka sina utfästelser om vidarebosättning och se till att vidarebosättning inte villkoras av att transitlandet samarbetar om återtagande eller gränskontroll, och att de bör effektivisera de säkra och lagliga rutterna och förhindra att flyktingar tvingas återvända från värdländerna. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att bidra till en mer strukturell och omfattande finansiering för de regioner som tar emot flest flyktingar. Parlamentet upprepar vikten av att man fullt ut genomför de 23 målen i den globala pakten för säker, ordnad och reguljär migration. Parlamentet anser att det måste kontrollera EU:s genomförande av bägge pakterna på vederbörligt sätt.

29. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att föra en migrationspolitik som till fullo återspeglar migranternas och flyktingarnas mänskliga rättigheter i enlighet med internationell, regional och nationell lagstiftning. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten, kommissionen och medlemsstaterna att samarbeta med tredjeländer om migranternas rättigheter som en integrerad del av EU:s människorättspolitik. Parlamentet insisterar på att sambandet mellan mänskliga rättigheter och migration bör behandlas på lämpligt sätt inom ramen för EU:s bilaterala människorättsdialoger med de berörda länderna. Parlamentet uppmanar EU:s delegationer i dessa länder att ingående övervaka migranternas rättigheter, särskilt i transitländer, liksom flyktingarnas och internflyktingarnas rättigheter. Parlamentet betonar det brådskande behovet av att man inrättar och stärker säkra och lagliga migrationsrutter för att garantera de mänskliga rättigheterna och undvika förlust av människoliv. Parlamentet insisterar på behovet av aktivt engagemang från EU:s sida i länder där människorättsförsvarare och organisationer i det civila samhället, inbegripet de som skyddar livet för riskutsatta migranter och asylsökande, hotas eller kriminaliseras på grund av sitt legitima arbete.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1),

Onsdagen den 19 maj 2021

30. Europaparlamentet uppmanar EU att genomföra en global kampanj för att stödja en universell ratificering av Genèvekonventionen angående flyktingars rättsliga ställning och dess protokoll från 1967. Parlamentet uppmanar enträget medlemsstaterna att föregå med gott exempel genom att ansluta sig till FN:s konvention om migrerande arbetstagares rättigheter, som är en av FN:s centrala människorättskonventioner.

31. Europaparlamentet anser att EU måste inta en ledande roll för att stödja den politiska och normativa utvecklingen när det gäller migranternas rättigheter i multilaterala forum. Parlamentet framhåller den centrala roll som spelas av internationella organisationer, regionala organ och icke-statliga organisationer, såsom Internationella rödakorskommittén, FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) och FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar i Mellanöstern (UNRWA), samt OHCHR och FN:s särskilda rapportör om migranternas mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka det ekonomiska och politiska stödet till dessa organisationer och enheter.

32. Europaparlamentet uppmanar EU att låta diasporagrupper, berörda befolkningsgrupper, flykting- och migrantledda organisationer, i synnerhet kvinnoledda organisationer, liksom företrädare för civilsamhället medverka vid utformningen, genomförandet och utvärderingen av projekt som förverkligas i tredjeländer.

o

o o

33. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0243

Rapporter 2019 och 2020 om Turkiet

Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om kommissionens rapporter 2019 och 2020 om Turkiet (2019/2176(INI))

(2022/C 15/08)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 6 oktober 2020 *2020 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik* (COM(2020)0660) och den åtföljande rapporten för 2020 om Turkiet (SWD(2020)0355),
- med beaktande av förhandlingsramen för Turkiet av den 3 oktober 2005 och det faktum att Turkiet, precis som alla kandidatländer, helt och hållet måste uppfylla Köpenhamnskriterierna för att få ansluta sig till EU, samt vikten av att normalisera dess förbindelser med samtliga EU-medlemsstater, inklusive Republiken Cypern,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 maj 2019 *2019 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik* (COM(2019)0260) och den åtföljande rapporten för 2019 om Turkiet (SWD(2019)0220),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 februari 2020 *Förbättra anslutningsprocessen – Ett trovärdigt EU-perspektiv för västra Balkan* (COM(2020)0057),
- med beaktande av den förklaring som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater utfärdade den 21 september 2005, efter Turkiets förklaring efter undertecknandet av Ankaraprotokollet den 29 juli 2005, inbegripet en bestämmelse där det anges att ett erkännande av alla medlemsstater är en nödvändig del i anslutningsprocessen, samt vikten av att Turkiet normaliserar sina förbindelser med samtliga medlemsstater och till fullo genomför tilläggsprotokollet för att utvidga Ankaraavtalet till att omfatta samtliga medlemsstater genom att undanröja alla hinder för den fria rörligheten för varor, inbegripet restriktioner för transportmedel, utan fördomar eller diskriminering,
- med beaktande av artikel 46 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, enligt vilken de fördragsslutande parterna förbinder sig att rätta sig efter slutgiltiga domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) i alla mål där de är parter, samt därmed av Turkiets skyldighet att genomföra alla domar från de europeiska domstolarna, inklusive Europadomstolen,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 26 juni 2018 och den 18 juni 2019 om utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen, rådets slutsatser av den 15 juli och 14 oktober 2019 om Turkiets olagliga borrhningsverksamhet i östra Medelhavet, Europeiska rådets slutsatser av den 12 december 2019 och den 1–2 och 15–16 oktober 2020, uttalandet från EU:s utrikesministrar den 15 maj 2020 och deras videokonferens den 14 augusti 2020 om situationen i östra Medelhavet, resultatet av det informella mötet mellan EU:s utrikesministrar (Gymnich) den 27–28 augusti 2020 och alla tidigare relevanta slutsatser från rådet och Europeiska rådet,
- med beaktande av Unescos uttalande den 10 juli 2020 om Hagia Sofia (Istanbul),
- med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 22 mars 2021 *Läget i de ekonomiska och politiska förbindelserna och handelsförbindelserna mellan EU och Turkiet* (JOIN(2021)0008),
- med beaktande av rapporten av den 19 februari 2020 från Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter efter hennes besök i Turkiet den 1–5 juli 2019,
- med beaktande av de relevanta resolutionerna från FN:s säkerhetsråd om Cypern, däribland resolution 550 (1984) och resolution 789 (1992),
- med beaktande av uttalandet från EU och Turkiet den 18 mars 2016,

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 april 2020 *Fjärde årsrapporten om faciliteten för flyktingar i Turkiet* (COM(2020)0162),
- med beaktande av 2020 års globala pressfrihetsindex från Reportrar utan gränser, som rankade Turkiet på 154:e plats av 180 länder, samt Bertelsmann Transformation Index' landsrapport 2020 för Turkiet,
- med beaktande av sin resolution av den 15 april 2015 om hundraårsminnet av det armeniska folk mordet ⁽¹⁾,
- med beaktande av yttrandena från Europarådets Venedigkommission, särskilt yttrandena av den 10–11 mars 2017 om de ändringar av konstitutionen som antogs av nationalförsamlingen den 21 januari 2017 och skulle bli föremål för en nationell folkomröstning den 16 april 2017, om åtgärderna enligt den senaste tidens undantagslagar beträffande mediernas frihet och om skyldigheterna, befogenheterna och funktionerna för "brottmålsdomarna för fred", av den 6–7 oktober 2017 om bestämmelserna i undantagslag nr 674 av den 1 september 2016 om utövande av lokal demokrati i Turkiet, av den 9–10 december 2016 om undantagslagarna nr 667–676, som antogs efter det misslyckade kuppförsoket den 15 juli 2016, samt av den 14–15 oktober 2016 om strykningen av andra stycket i artikel 83 i konstitutionen (om parlamentets ocränkbarhet),
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Turkiet, särskilt resolutionerna av den 13 mars 2019 om kommissionens rapport för 2018 om Turkiet ⁽²⁾, av den 19 september 2019 om situationen i Turkiet, särskilt avsättandet av valda borgmästare ⁽³⁾, av den 24 oktober 2019 om Turkiets militära operationer i nordöstra Syrien och konsekvenserna av dessa ⁽⁴⁾, av den 17 september 2020 om förberedelse av Europeiska rådets extra möte med fokus på den farliga upptrappningen och Turkiets roll i östra Medelhavet ⁽⁵⁾ samt av den 26 november 2020 om ökande spänningar i Varosha efter Turkiets olagliga agerande och det brådskande behovet av återupptagna samtal ⁽⁶⁾,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandet från utskottet för framställningar,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A9-0153/2021), och av följande skäl:
 - A. Turkiet har varit kopplat till EU genom ett associeringsavtal sedan 1964 ⁽⁷⁾, och en tullunion inrättades 1995. Europeiska rådet beviljade Turkiet status som kandidatland i december 1999, och anslutningsförhandlingarna inleddes 2005. Sedan 1999 åtnjuter Turkiet följaktligen den mest ambitiösa och ömsesidigt mest krävande modellen för förbindelser som EU kan erbjuda ett land, det vill säga statusen som kandidatland för att bli EU-medlem. Som kandidatland och som viktig partner till EU förväntas Turkiet respektera och uppfylla Köpenhamnskriterierna samt upprätthålla de strängaste normerna med avseende på demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen, inbegripet efterlevnad av de internationella konventioner som EU anslutit sig till. Detta förutsätter att landet inom ramen för den pågående anslutningsprocessen konkret åtar sig att genomföra de reformer som krävs inom de olika kapitlen som öppnas och att det därmed gradvis anpassar sig till EU:s regelverk och i alla avseenden närmar sig EU:s värden, intressen, normer och politik. Att vara ett kandidatland innebär att goda grannförbindelser måste eftersträvas och upprätthållas med EU och dess medlemsstater, utan åtskillnad. Som kandidatland och inom ramen för anslutningsprocessen har Turkiet genomfört en rad viktiga reformer som under en tid gav hopp om att landet gjorde framsteg i riktning mot att uppnå EU-medlemskap. Under alla dessa år har EU gett anslutningsprocessen sitt starka stöd, både politiskt och ekonomiskt.
 - B. Respekten för rättsstatsprincipen och principerna enligt internationell rätt, i synnerhet maktfördelningsprincipen och kampen mot korruption och organiserad brottslighet, föreningsfrihet och rätten till fredliga protester, yttrandefrihet och rättigheterna för etniska minoriteter och andra minoriteter och grupper, är en nödvändig förutsättning för goda förbindelser mellan EU och Turkiet.

⁽¹⁾ EUT C 328, 6.9.2016, s. 2.

⁽²⁾ EUT C 23, 21.1.2021, s. 58.

⁽³⁾ Antagna texter, P9_TA(2019)0017.

⁽⁴⁾ Antagna texter, P9_TA(2019)0049.

⁽⁵⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0230.

⁽⁶⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0332.

⁽⁷⁾ Avtal av den 12 september 1963 om upprättande av en associering mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet (EGT L 361, 31.12.1977, s. 29); svensk specialutgåva, område 11, volym 4, s. 46.

Onsdagen den 19 maj 2021

- C. En analys av kommissionens rapporter om Turkiet sedan 2014, särskilt rapporterna från 2019 och 2020, visar att Turkiets regering dessvärre i allt högre grad och i rask takt har distanserat sig från EU:s värden och normativa ram, i motsats till vad som skulle förväntas av ett kandidatland, inte bara genom den inhemska demokratiska tillbakagången, utan även genom sina aggressiva utrikespolitiska åtgärder, däribland olagliga handlingar mot EU-medlemsstater. Enligt dessa rapporter genomförde Turkiet inte rekommendationerna från de tidigare rapporterna, vilket pekar på ett bristande åtagande från Turkiets sida och innebär att landets önskan om anslutning måste ifrågasättas. Farhågor kring och kritik mot den allmänna tillbakagången i Turkiet har även framförts av andra relevanta internationella organisationer såsom Europarådet och av internationella människorättsorganisationer. Detta återspeglas även av det ökande antalet mål i och kritiska domar från Europadomstolen. Denna tillbakagång har observerats på tre huvudområden: en försämring vad gäller rättsstatlighet och grundläggande rättigheter, den institutionella ramen och relaterade reformer samt utrikespolitiken, som är allt mer konfliktbenägen och tenderar att inbegripa militära medel i stället för dialog och diplomati. Inom alla dessa tre områden har det förekommit tydliga avvikelser från EU:s normer, politik och intressen.
- D. I sin förra årsrapport betonade parlamentet sin oro över utvecklingen i Turkiet och den allvarliga tillbakagången och uppmanade Turkiet att avstå från alla handlingar som skulle innebära kränkningar av EU-medlemsstaternas suveränitet och suveräna rättigheter, liksom alla provokationer som skulle försämrats utsikterna till en konstruktiv och uppriktig dialog, samt uppmanade kommissionen och medlemsstaterna att formellt avbryta anslutningsförhandlingarna med Turkiet i enlighet med förhandlingsramen. Parlamentet är fortsatt fast beslutet att föra en demokratisk och politisk dialog med Turkiet. Parlamentet påminner om att det upprepade gånger har krävt att kapitel 23 om rättsväsendet och grundläggande rättigheter och kapitel 24 om rättvisa, frihet och säkerhet ska öppnas vid en tidpunkt då den turkiska regeringen har åtagit sig att genomföra seriösa reformer. Europaparlamentet har gjort betydande nedskärningar i föranslutningsstödet till Turkiet, med anledning av den demokratiska tillbakagången och oförmågan att handla i enlighet med rättsstatsprincipen. När det gäller finansiella resurser för program i Turkiet har kommissionen uppgett att EU nu erbjuder ett absolut minimum av stöd till det civila samhället och berörda aktörer, såsom journalister och människorättsförsvarare.
- E. Trots denna principiella hållning från parlamentets sida och alla rådande omständigheter erbjöd Europeiska rådet i sina slutsatser av den 1–2 oktober 2020 Turkiet en förnyad och bred positiv agenda, förutsatt att Turkiet fortsätter sina konstruktiva insatser för att stoppa olagliga verksamheter gentemot Grekland och Cypern, ömsesidiga eftergifter görs, spänningarna minskas och det aggressiva beteendet upphör, i ytterligare ett försök att återupprätta våra förbindelser. I samma slutsatser betonade Europeiska rådet att EU, i händelse av förnyade ensidiga åtgärder eller provokationer från Turkiets sida i strid med internationell rätt, kommer att använda sig av alla instrument och alternativ som står till dess förfogande, också i enlighet med artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, för att försvara sina och medlemsstaternas intressen, samt fatta lämpliga beslut. Turkiet har nyligen gått med på att återuppta sonderande samtal med Grekland för att försöka ta itu med de kvarstående frågor som påverkar förbindelserna mellan Turkiet och Grekland och som rör Greklands suveräna rättigheter. Detta är en positiv utveckling som skulle kunna markera inledningen av en ny period av dialog och samarbete mellan Turkiet och EU och dess medlemsstater. Fler positiva steg och initiativ, och framför allt faktiska åtgärder som går utöver förklaringar, från Turkiets sida skulle i hög grad bidra till förnyat samförstånd om framtiden för de bilaterala förbindelserna. Under dessa omständigheter är det viktigt att främja förtroendeskapande åtgärder och bredare diskussioner om de framtida förbindelserna mellan Turkiet och EU och låta diplomatin uppnå resultat vad gäller ambitionerna och förväntningarna i fråga om förbindelserna mellan EU och Turkiet, samtidigt som man i allra högsta grad är fortsatt vaksam och för en dialog om människorättsituationen i Turkiet.

Allmän bedömning av anslutningsprocessen

1. Europaparlamentet noterar med stor oro att Turkiets regering, trots landets kandidatstatus, under de senaste åren stadigt och i allt större utsträckning har distanserat sig från EU:s värden och normer. Utöver detta konstaterar parlamentet att ensidiga åtgärder i östra Medelhavet samt starka och ibland provokativa uttalanden mot EU och dess medlemsstater har fört förbindelserna mellan EU och Turkiet till en historiskt låg nivå. Förbindelserna har försämrats till den grad att båda parter nu måste göra en grundlig omprövning av den nuvarande situationen för dessa förbindelser och deras ramar, i syfte att återupprätta dialogen inom ramen för ömsesidigt förtroende och samarbete och effektivt lösa de bakomliggande orsakerna till de pågående konflikterna.

Onsdagen den 19 maj 2021

2. Europaparlamentet konstaterar att Turkiets brist på politisk vilja att genomföra de reformer som krävs inom ramen för anslutningsprocessen och landets underlåtenhet att bemöta EU:s allvarliga oro över situationen med avseende på rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna har fått en djupgående, negativ inverkan på anslutningsprocessen och utsikterna för den och har lett till att förbindelserna mellan EU och Turkiet gradvis har blivit alltmer transaktionsbaserade och styrda av omständigheter som knappast återspeglar det ursprungliga planerade formatet med gradvis och ökande anpassning till förutbestämda riktmärken. Inom ramen för anslutningsförhandlingarna har, som ett resultat av detta, bara 16 av de 35 kapitlen öppnats, och förhandlingarna har avslutats provisoriskt om bara ett kapitel. Parlamentet betonar därför att Turkiets anslutningsförhandlingar under nuvarande omständigheter på ett beklagligt sätt har stannat av i praktiken.

3. Europaparlamentet är djupt oroat över att bristen på framsteg i Turkiets konvergens genom åren har omvandlats till ett fullständigt tillbakadragande kännetecknat av en kraftig tillbakagång på tre huvudområden, närmare bestämt i) en tillbakagång i fråga om rättsstatsprincipen och grundläggande rättigheter, ii) antagande av regressiva institutionella reformer och iii) bedrivande av en konfrontativ och fientlig utrikespolitik, även gentemot EU och dess medlemsstater, särskilt Grekland och Cypern. Parlamentet är dessutom oroat över att denna tillbakagång i allt högre grad har åtföljts av uttryckliga och, vid vissa tillfällen, aggressiva EU-fientliga visioner som uttryckts av höga regeringstjänstemän, inbegripet presidenten, och förstärkts av landets regeringsvänliga medier. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang Turkiet att på nytt reflektera över och på ett trovärdigt sätt visa på uppriktigheten i sitt engagemang för närmare förbindelser och en anpassning till Europeiska unionen och EU-vägen, eftersom detta utgör en oumbärlig del av hela anslutningsprocessens genomförbarhet.

4. Europaparlamentet betonar att inga incitament som EU skulle kunna erbjuda någonsin kan ersätta den politiska vilja som krävs i Turkiet för att säkerställa respekten för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter och i slutändan uppnå EU-medlemskap. Parlamentet påminner om att anslutningsprocessen är en meritbaserad process som är beroende av objektiva framsteg och ett konkret engagemang för Köpenhamnskriterierna, för goda grannförbindelser med EU:s medlemsstater och för EU:s värden. Parlamentet erkänner den orubbliga strategi av öppenhet och god vilja som EU har tillämpat och som senast kom till uttryck genom den förnyade positiva agenda som Europeiska rådet presenterade i oktober 2020. Parlamentet erkänner vidare EU:s pågående diplomatiska insatser för att blåsa nytt liv i möjligheterna till en verklig och effektiv dialog med Turkiet.

5. Europaparlamentet konstaterar att bristen på resultat i den alltmer stagnerande anslutningsprocessen har bidragit till märkbar trötthet på båda sidor och en tilltagande brist på engagemang och ökande nonchalans hos de turkiska myndigheterna när det gäller resultaten i kommissionens förfarande för övervakning av framstegen och parlamentets resolutioner. Parlamentet påminner i detta sammanhang om att rådet fortsatte att blockera öppnandet av kapitel 23 om rättsväsendet och grundläggande rättigheter och kapitel 24 om rättvisa, frihet och säkerhet vid en tidpunkt då den turkiska regeringen hade åtagit sig att genomföra seriösa reformer (även om dessa aldrig genomfördes) och kunde fått användning för klara riktmärken. Parlamentet betonar dock att rådets blockering inte kan användas som en ursäkt för de senaste årens tillbakagång. Parlamentet anser att anslutningsprocessen har kommit att bli ett självändamål.

6. Europaparlamentet beklagar att situationen långt ifrån har förbättrats och rentav har försämrats ytterligare när det gäller inrikespolitik, institutionell politik och utrikespolitik sedan parlamentets senaste betänkande. Om den nuvarande negativa trenden inte omedelbart vänder på ett konsekvent sätt insisterar parlamentet därför bestämt på att kommissionen, i enlighet med förhandlingsramen från oktober 2005, bör rekommendera ett formellt avbrytande av anslutningsförhandlingarna med Turkiet, så att båda sidor på ett realistiskt sätt och genom en strukturerad och heltäckande högnivådialog kan se över den nuvarande ramens lämplighet och dess möjligheter till framgång, eller, vid behov, undersöka möjliga nya modeller för de framtida förbindelserna. Parlamentet konstaterar att förhandlingarna under alla omständigheter bör föras på ett sätt som präglas av god vilja, och att man inte bör låta dem spåra ur eller kantra enbart på grundval av kulturella eller religiösa motiv.

7. Europaparlamentet beklagar den nuvarande bristen på förståelse mellan EU och Turkiet, men bekräftar på nytt sin fasta övertygelse att Turkiet är ett land av strategisk betydelse ur politisk, ekonomisk och utrikespolitisk synvinkel, en partner som är avgörande för stabiliteten i regionen i stort och en allierad med vilken EU önskar upprätthålla bästa möjliga förbindelser, även inom Nato, också i syfte att skapa en stabil och säker miljö i östra Medelhavsområdet på grundval av god dialog, engagemang, respekt och ömsesidigt förtroende. Parlamentet bekräftar på nytt sitt intresse av strategisk anpassning och konstruktivt samarbete baserat på gemensamma värden och intressen på områden som utrikespolitik och säkerhet, ekonomi, handel, migration, klimatförändringar och digitalisering. Parlamentet är besviken över att alla utsikter till positiva förbindelser nu motverkas av den politik som förs av de ledande i Turkiet, bland annat i form av Turkiets destabiliserande hållning i regionen och landets ensidiga åtgärder i strid med internationell rätt.

Onsdagen den 19 maj 2021

8. Europaparlamentet uttrycker sin vilja att stärka och fördjupa den ömsesidiga kunskapen och förståelsen mellan samhällena i Turkiet och EU-medlemsstaterna, för att främja kulturell tillväxt och sociokulturella utbyten och bekämpa alla yttringar av sociala, religiösa, etniska eller kulturella fördomar och tillhörande intolerans. Parlamentet upprepar bestämt att Europeiska unionen och dess medlemsstater först och främst utgör vänner och partner till Turkiet och Turkiets befolkning, till vilka EU har starka kommersiella, kulturella och historiska band. Parlamentet ger uttryck för sitt fulla åtagande att fortsatt stödja Turkiets oberoende civila samhälle under alla omständigheter och oavsett vilka ramar för förbindelserna som framtiden kan komma att medföra. Parlamentet anser dock att anslutningsprocessen fortfarande är det mest kraftfulla verktyget för att utöva normativa påtryckningar på och föra en konstruktiv dialog med Turkiets regering och att den också är den bästa ramen för att upprätthålla det turkiska samhällets demokratiska och proeuropeiska strävanden och främja konvergens med EU och dess medlemsstater när det gäller politik och normer, bland annat avseende grundläggande rättigheter och demokratiska värden. Parlamentet betonar att rent transaktionsbaserade förbindelser knappast kommer att bidra till framsteg för Turkiet i riktning mot en mer demokratisk modell, och att det sistnämnda kommer att kräva politisk vilja på högsta politiska nivå.

9. I detta sammanhang betonar Europaparlamentet vikten av att säkerställa nära och välfungerande förbindelser med det turkiska samhället, parallellt med en kapacitet för dialog på institutionell nivå. Parlamentet uppmanar därför eftertryckligen kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att prioritera det dynamiska civila samhället i Turkiet och dess demokratiframjande insatser, och att fortsätta att stödja det turkiska civila samhällets organisationer genom relevanta finansieringsinstrument, inbegripet instrumentet för stöd inför anslutningen, eftersom dessa organisationer skulle kunna bidra till att skapa den politiska vilja som krävs för att bygga upp en stark grund för EU:s integrationsprocess. Parlamentet upprepar i detta sammanhang sitt krav på att IPA-finansieringen av politiska reformer i Turkiet ska förvaltas av EU och fortsätta att fokusera på att främja dialog och ge stöd till det civila samhället, icke-statliga aktörer och direkta personkontakter, så länge landet inte gör några framsteg när det gäller demokrati, rättsstatlighet och mänskliga rättigheter. Parlamentet vill se en ny, omedelbar mekanism för konstruktiv dialog med det turkiska civilsamhället för att bygga upp ett ömsesidigt förtroende och upprätthålla det turkiska samhällets demokratiska och proeuropeiska strävanden, genom att stödja utbyte i synnerhet med avseende på demokratisering, mänskliga rättigheter, rättsstatlighet, god samhällsstyrning, hållbar utveckling samt grön och digital omställning, varvid adekvat EU-finansiering är en förutsättning för att effektiva resultat ska uppnås. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att fortsätta att stödja unga i Turkiet genom relevanta finansieringsinstrument och genom att utöka deltagandet i Erasmus+-programmet och Jean Monnet-stipendierna, i syfte att stödja bland annat forskningssamarbete och den gemensamma kampen mot klimatförändringar, miljöskydd och kvinnors egenmakt i samhället och näringslivet.

Rättsstatsprincipen och grundläggande rättigheter

10. Europaparlamentet är djupt oroat över den allvarliga tillbakagången i fråga om grundläggande friheter, vilken visar på den mycket svåra människorättssituationen i Turkiet och den fortsatta urholkningen av demokratin och rättsstatsprincipen, i strid med Köpenhamnskriterierna.

11. Europaparlamentet anser att det avgörande området grundläggande rättigheter och friheter, som står i centrum för anslutningsprocessen, inte kan frikopplas och isoleras från de allmänna förbindelserna och att det fortfarande utgör det största hindret för framsteg inom varje form av positiv agenda som skulle kunna erbjudas Turkiet. En sådan agenda bör också villkoras med upprätthållande av fullständig respekt för internationell rätt och den grundläggande principen om goda grannförbindelser och regionalt samarbete.

12. Europaparlamentet betonar att den försämrade situationen för de grundläggande friheterna i Turkiet uppstod före det undantagstillstånd som infördes efter kuppforsöket 2016, som parlamentet på nytt fördömer starkt. Parlamentet anser att extraordinära åtgärder kan vara motiverade under exceptionella omständigheter, såsom ett kuppforsök, men att de måste vara proportionella och begränsas tidsmässigt och i omfattning. Trots att undantagstillståndet formellt upphävdes i juli 2018 noterar parlamentet med djup oro att ett stort antal rättsliga bestämmelser och restriktiva inslag från tiden för undantagstillståndet införlivats i gällande lagstiftning och att undantagstillståndets inverkan på demokratin och de grundläggande rättigheterna därför är fortsatt kraftig, trots att det existentiella hotet för länge sedan försvunnit, lyckligtvis.

13. Europaparlamentet beklagar djupt att denna repressiva form av styre nu har kommit att omvandlas till en överlagd, obecklig och systematisk politik från statligt håll gentemot alla kritiska aktiviteter, såsom fredlig politisk aktivism i frågor som är viktiga för kurder och aleviter och fredliga protester och demonstrationer genomförda av tidigare offentliganställda, kvinnorrättsaktivister och hbt-aktivister samt offer för undantagstillståndet, eller till och med händelser som ägde rum före kuppforsöket, till exempel demonstrationerna i Geziparken.

Onsdagen den 19 maj 2021

14. Europaparlamentet beklagar att de nuvarande, alltför vittomfattande bestämmelserna mot terrorism samt missbruket av antiterroråtgärder har kommit att utgöra grundstommen i denna politik från statligt håll med förtryck av mänskliga rättigheter och av alla kritiska röster i landet, och med medverkan av ett rättsväsen utan förmåga eller vilja att sätta stopp för kränkningar av den konstitutionella ordningen. Parlamentet beklagar att denna breda definition av terrorism strider mot den grundläggande principen om individuellt ansvar, genom kollektiva, allmänna anklagelser. Parlamentet noterar med stor oro det fortsatta massfångslandet av personer, däribland journalister, människorättsförsvarare och politiska motståndare, som dömts eller hålls frihetsberövade i avvaktan på rättegång på grund av terrorismrelaterade anklagelser – särskilt för påstått medlemskap i en terroristorganisation – baserat på knappa bevis. Parlamentet är mycket oroat över att Turkiets myndigheter, såsom angavs vid antagandet av den allmänna återkommande utvärderingen, inte har några planer på att se över antiterrorlagen ytterligare. Parlamentet uppmanar därför eftertryckligen Turkiet att anpassa sin antiterrorismlagstiftning till internationella normer för att säkerställa ett effektivt skydd av grundläggande rättigheter och friheter samt proportionalitet och likhet inför lagen. Parlamentet erkänner att Turkiet har legitima säkerhetsproblem och har rätt att bekämpa terrorism. Parlamentet betonar dock att detta måste göras med fullständig respekt för rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Parlamentet upprepar sitt bestämda och otvetydiga fördömande av de våldsamma terroristattacker som utförts av Kurdistans arbetarparti (PKK), som sedan 2002 ingår i EU:s förteckning över terroristorganisationer. Parlamentet uttrycker sitt uppriktiga deltagande med den turkiska allmänheten och i synnerhet familjerna till de 13 turkiska medborgare som dödades i terrorattacken i Gara (Irak) i februari 2021.

15. Europaparlamentet beklagar djupt att Turkiets bestämmelser och åtgärder mot terrorism fortsatt inbegriper ett antal inskränkningar från tiden för undantagstillståndet och således fortsätter att få negativa konsekvenser för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, bland annat genom att begränsa garantierna om ett korrekt rättsförfarande, förlänga tiden för frihetsberövande i avvaktan på rättegång och tillåta uppsägningar av tjänstemän på grund av påstådda kopplingar till terroristorganisationer.

16. Europaparlamentet är mycket oroat över att den rasistiska högerextrema Ülkücü-rörelsen, som är känd som Grå vargarna och har nära kopplingar till det regerande, nationalistiska koalitionspartiet MHP, sprids inte bara inom Turkiets gränser, utan även i EU:s medlemsstater. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att undersöka möjligheten att föra upp Grå vargarna på EU:s förteckning över terroristorganisationer, att förbjuda rörelsens föreningar och organisationer i EU-länder, att noga övervaka dess verksamhet och att bekämpa dess inflytande, som särskilt hotar medborgare med kurdisk, armenisk eller grekisk bakgrund och alla som den betraktar som motståndare.

17. Europaparlamentet anser att urholkningen av rättsstatsprincipen och den systematiska bristen på oberoende inom rättsväsendet fortsätter att utgöra två av de mest akuta och oroande frågorna. Parlamentet fördömer den ökade övervakningen från den verkställande maktens sida och de politiska påtryckningarna avseende domares, åklagares, advokaters och advokatsamfundens arbete. Parlamentet är djupt oroat över de allt värre strukturella problemen när det gäller rättsväsendets bristande institutionella oberoende i förhållande till den verkställande makten. Parlamentet påpekar att rättsväsendets bristande oberoende och den förlamande effekten av regeringens massuppsägningar de senaste åren utgör allvarliga hot mot rättsstaten och undergräver kapaciteten hos rättsväsendet i sin helhet att tillhandahålla effektiva rättsmedel vid kränkningar av mänskliga rättigheter, både när det gäller de åtgärder som vidtogs under undantagstillståndet och i allmänhet. Parlamentet beklagar i detta sammanhang att strategin för reform av rättsväsendet och de tre efterföljande lagstiftningspaketen inte kommer att kunna uppnå de fastställda målen, särskilt om de inte leder till faktiska förändringar i de allmänna åklagarnas beteende och om domstolsbesluten fortsätter att strida mot internationella normer. Parlamentet betonar att det akut behövs en seriös reform av den lagstiftande och den dömande makten för att förbättra tillgången till rättsväsendet, öka dess effektivitet och bättre skydda rätten till en rättvis rättegång inom skälig tid.

18. Europaparlamentet fördömer att cirka 30 procent av de turkiska domarna och åklagarna sagts upp, blivit föremål för omfattande omplaceringar eller avsatts, vilket gett upphov till oroväckande nivåer av hot, självzensur och en allmän försämring av kvaliteten på rättsliga avgöranden. Parlamentet påminner om att alla uppsägningar och utnämningar inom rättsväsendet bör granskas särskilt noggrant, att det bör vara förbjudet för den verkställande makten att blanda sig i eller försöka påverka rättsväsendets arbete och att man vid utnämning av domare bör respektera principerna om oberoende och opartiskhet. Parlamentet beklagar djupt att Turkiet, vid antagandet av resultatet från den allmänna återkommande utvärderingen i oktober 2020, vägrade att godta rekommendationerna om att införa en ändring i konstitutionen för att göra rådet för domare och åklagare (HSK) oberoende av den verkställande makten. Parlamentet efterlyser åtgärder för att ta itu med bristerna i strukturen och processen för utnämning av medlemmar till detta råd i syfte att säkerställa dess oberoende och få ett stopp på dess godtyckliga beslut.

Onsdagen den 19 maj 2021

19. Europaparlamentet är djupt oroat över advokaternas situation i Turkiet, eftersom hundratals under de senaste åren har utsatts för, och fortsatt utsatts för, trakasserier, gripanden, lagföring och fällande domar i samband med sin yrkesverksamhet och för att ha företrätt sina klienter. Parlamentet delar de farhågor som lyfts fram i Venedigkommissionens yttrande från oktober 2020 över ändringarna från juli 2020 av 1969 års lag om advokater, särskilt när det gäller bildande av flera advokatsamfund i samma stad. Parlamentet betonar att detta kommer att leda till ytterligare politisering av advokatycket, vilket i sin tur resulterar i oförenlighet med kravet på opartiskhet för advokater och äventyrar advokaternas oberoende. Parlamentet anser att denna rättsreform skulle kunna utgöra ytterligare ett slag mot rättsväsendets funktion och ett försök att minska de befintliga advokatsamfundens inflytande och undanröja återstående kritiska röster. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att respektera advokaternas oberoende och låta dem utföra sitt arbete fritt i överensstämmelse med internationella människorättsnormer. Parlamentet efterlyser ett omedelbart och ovillkorligt frigivande av alla advokater som hålls frihetsberövade enbart på grund av att de utövat advokatycket.

20. Europaparlamentet beklagar djupt advokaten Ebru Timtiks död efter 238 dagars hungerstrejk för en rättvis rättegång efter hennes dom för påstått medlemskap i en terroristorganisation, medan hennes överklagande väntade på ett avgörande av kassationsdomstolen. Parlamentet påminner om att hon var den fjärde fånge – efter Helin Bölek och İbrahim Gökçek, två musiker från bandet Grup Yorum, samt Mustafa Koçak – som dog 2020 efter att ha hungerstrejkat för en rättvis rättegång. Parlamentet förväntar sig att den pågående rättegången mot tre poliser som åtalats för mordet på den kurdiske människorättsadvokaten Tahir Elçi i slutändan kommer att avslöja de fullständiga omständigheterna kring hans död och bringa rättvisa i fallet.

21. Europaparlamentet är djupt oroat över det turkiska rättsväsendets och den turkiska regeringens åsidosättande av Europadomstolens domar och de lägre domstolsinstansernas i allt högre grad bristande efterlevnad av författningsdomstolens utslag. Parlamentet erkänner att det har förekommit fall där det turkiska rättsväsendet har genomfört nya rättegångar mot fångar efter beslut av Europadomstolen. Parlamentet beklagar dock att dessa nya rättegångar ofta inte uppfyller internationellt erkända normer för en rättvis rättegång, såsom i målet İlhan Sami Çomak. Parlamentet uppmanar Turkiet att säkerställa full respekt för den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och följa de relevanta domarna från Europadomstolen samt samarbeta med Europarådet i syfte att stärka rättsstaten, demokratin och de grundläggande rättigheterna. Parlamentet hoppas att Europadomstolen kommer att kunna prioritera och påskynda sina domar i de många turkiska mål som ännu inte har avgjorts av domstolen, inbegripet målet med journalisten Hanım Büşra Erdal. Parlamentet välkomnar Europadomstolens nyligen avkunnade dom i målet med den framstående författaren Ahmet Altan, vilket hade väntat på ett avgörande sedan 2017, där det bland annat fastställdes att hans rätt till frihet och säkerhet samt yttrandefrihet hade kränkts. Parlamentet välkomnar hans frigivning från fängelset efter att den turkiska kassationsdomstolen upphävde domen mot honom, och uppmanar än en gång de berörda turkiska myndigheterna att genast tillämpa alla övriga domar från Europadomstolen. Parlamentet konstaterar att det turkiska rättsväsendet också nonchalerar beslut som antagits av FN-mekanismer såsom FN:s kommitté för de mänskliga rättigheterna och arbetsgruppen mot godtyckliga frihetsberövanden.

22. Europaparlamentet fördömer fängelseförhållandena för Fabien Azoulay, en fransk medborgare som gripits och dömts i Turkiet och som har hållits fängslad i mer än fyra år, senast i Giresunfängelset, där han utsatts för fysiskt våld och upprepad misshandel samt försök att tvinga honom att konvertera till islam. Parlamentet fördömer kraftfullt de homofobiska och antisemitiska motiven bakom den upprepade misshandeln av honom. De turkiska myndigheterna uppmanas kraftfullt att utan dröjsmål vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa skydd av honom samt en överföring till hans hemland.

23. Europaparlamentet beklagar djupt bristen på effektiva rättsmedel i samband med massuppsägningarna av ett stort antal människor, däribland över 152 000 offentliganställda, till exempel lärare, läkare, akademiker, advokater, domare och åklagare, som sades upp och permanent förbjöds att arbeta inom den offentliga sektorn eller till och med inom sitt yrke helt och hållet. Parlamentet betonar att många av dessa uppsägningar fortsätter att få förödande konsekvenser för de berörda och deras familjer, också i form av en bestående social och yrkesrelaterad stigmatisering. Parlamentet uttrycker allvarliga tvivel om huruvida undersökningskommissionen för åtgärder i samband med undantagstillståndet fungerar på ett ändamålsenligt sätt, som ett internt rättsmedel, på grund av bristen på oberoende, opartiskhet och effektivitet. Parlamentet noterar att de godtyckliga passindragningarna, trots vissa gradvisa förbättringar, fortsatt utgör en allvarlig och omotiverad inskränkning av rörelsefriheten för de berörda. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att respektera rätten till försvar för de uppsagda och att säkerställa ett granskningsförfarande i enlighet med internationella normer.

24. Europaparlamentet är bestört över uttalandena från höga företrädare för den verkställande makten och den regerande koalitionen om ett eventuellt återinrättande av dödsstraffet, som Turkiet avskaffade 2004. Parlamentet varnar för att en sådan beklaglig åtgärd inte bara skulle strida mot Turkiets nuvarande internationella åtaganden, utan även skulle vara oförenlig med processen för anslutning till EU.

Onsdagen den 19 maj 2021

25. Europaparlamentet upprepar vikten av mediernas frihet och oberoende som ett av EU:s grundläggande värden och en hörnsten i varje demokrati. Parlamentet uttrycker allvarlig oro över de oproportionella och godtyckliga åtgärder som inskränker yttrandefriheten, mediefriheten och tillgången till information i Turkiet, där antiterrorlagstiftning ofta missbrukas i syfte att tysta kritik, i en kvävande brist på mediepluralism. Parlamentet uppmanar eftertryckligen Turkiet att garantera mediefrihet och yttrandefrihet på sociala medier som en prioriterad fråga, bland annat genom att reformera artikel 299 i landets strafflag (om förolämpning av presidenten), som konsekvent missbrukas för att förfölja författare, reportrar, kolumnister och redaktörer, och att omedelbart frigge och frikänna alla journalister, författare, medieanställda och användare av sociala medier som frihetsberövats på olagliga grunder för att ha utövat sitt yrke och sina medborgerliga rättigheter. Även om antalet fängslade journalister har minskat från 160 till drygt 70 under det senaste året konstaterar parlamentet att det fortfarande rör sig om ett mycket stort antal, att detta fortsatt är en källa till allvarlig oro och att människor alltför ofta fängslas av omotiverade skäl. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att visa nolltolerans mot alla fall av fysiska eller verbala kränkningar eller hot mot journalister och att låta medieföretag som godtyckligt stängts återuppta sin verksamhet. Parlamentet är djupt oroat över beslutet av den 20 oktober 2020 från Istanbuls provinsdomstol att upphäva det tidigare frikännandet och på nytt pröva Erol Önderoğlu, företrädare för reportrar utan gränser i Turkiet, människorättsförsvararen Şebnem Korur Fincancı och författaren och journalisten Ahmet Nesin, som anklagas för flera brott, bland annat spridning av terroristpropaganda, på grund av sitt deltagande i en solidaritetskampanj med en tidning, och riskerar fängelsestraff på upp till 14,5 år.

26. Europaparlamentet är allvarligt oroat över den negativa inverkan som lagen om reglering av internetpublikationer och bekämpande av brott som begås genom sådana publikationer (från juli 2020) kommer att få på yttrandefriheten, eftersom den inför nya, ytterst stränga skyldigheter för leverantörer av sociala medier, ger regeringen omfattande befogenheter att censurera innehåll på nätet och tillhandahåller ytterligare grunder för åtal mot användare av sociala medier. Parlamentet noterar upphävandet av förbudet mot Wikipedia men betonar att över 400 000 webbplatser fortfarande är blockerade och att ett antal restriktioner för användningen av sociala medier fortsätter att gälla.

27. Europaparlamentet är djupt oroat över bristen på oberoende och opartiskhet hos offentliga organ såsom det högsta rådet för radio och television (RTÜK) och pressreklambyrån (BİK), vilka används som ett verktyg för att godtyckligt suspendera, förbjuda, bötfälla eller ekonomiskt kväva medieföretag som anses vara kritiska mot regeringen, med nästan fullständig kontroll över massmedierna. Parlamentet beklagar att presidentens kommunikationsdirektorat 2019 annullerade mer än 700 presslegitimationer, och beklagar även de svårigheter som lokala och internationella journalister stöter på i sitt arbete.

28. Europaparlamentet lovordar Turkiets dynamiska, pluralistiska, engagerade och heterogena civilsamhälle, eftersom det – trots de massiva politiska tillslagen – utgör en av de få återstående kontrollinstanserna gentemot den turkiska regeringen och har potential att hjälpa landet att bemöta sina stora politiska och sociala utmaningar. Parlamentet är djupt oroat över den stadiga tillbakagång som påverkar mötesfriheten och föreningsfriheten och fördömer den godtyckliga nedstängningen av organisationer i det civila samhället, däribland framstående icke-statliga människorättsorganisationer och medier. Parlamentet fördömer i detta sammanhang den nya lagen om förhindrande av finansiering av spridning av massförstörelsevapen från december 2020, som ger det turkiska inrikesministeriet och presidenten omfattande befogenheter att begränsa verksamheten för icke-statliga organisationer, företagspartnerskap, oberoende grupper och sammanslutningar och som verkar syfta till att ytterligare begränsa, inskränka och kontrollera det civila samhället. Parlamentet stöder bestämt uppmaningen från flera av FN:s särskilda representanter till Turkiets regering om att se över denna lagstiftning för att säkerställa att landet fullgör sina internationella skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar Turkiet att se kritiska eller avvikande röster, inklusive människorättsförsvarare, akademiker och journalister, som värdefulla bidragsgivare till en samhällsdialog, snarare än som destabiliserande krafter.

29. Europaparlamentet beklagar djupt den massiva försämringen av den akademiska friheten i Turkiet, i synnerhet de ständiga kränkningarna av fredsforskarens rättigheter trots författningsdomstolens beslut från juli 2019, och ändringarna av den turkiska lagen om rådet för högre utbildning, genom vilka ytterligare inskränkningar införs utöver dem som redan är i kraft.

30. Europaparlamentet fördömer de turkiska myndigheternas brutala undertryckande av demonstrationerna i samband med regeringens utnämning av rektorn för Boğaziçiuniversitetet. Parlamentet är bestört över massgripandena av studenter, polisens överväld mot fredliga demonstrationer, beslutet av Istanbuls guvernör att selektivt förbjuda alla slags möten och demonstrationer i området kring universitetet, beskrivningen av demonstranter – dvs. studenter, alumner och akademiker – som terrorister samt angreppen mot hbt-grupper. Parlamentet uppmanar Turkiet att avskriva anklagelserna och frigge dem som godtyckligt frihetsberövats för att ha utövat sin rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster.

Onsdagen den 19 maj 2021

31. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen Turkiet att avstå från att frihetsberöva och lagföra journalister och människorättsförfvarare som ett sätt att skrämja dem eller avskräcka dem från att fritt rapportera om problem på människorättsområdet. Parlamentet uppmanar med kraft Turkiet att skyndsamt och oberoende utreda rapporterade fall av hotelser och trakasserier mot människorättsförfvarare, journalister, akademiker och aktivister från det civila samhället och att ställa dem som är ansvariga för sådana övergrepp till svars.

32. Europaparlamentet är djupt oroat över de ständiga angreppen och påtryckningarna mot oppositionspartierna i Turkiet, inbegripet domarna mot medlemmar av oppositionen och den sittande regeringens missbruk av ekonomiska resurser och statens administrativa befogenheter, som undergräver det demokratiska systemets sätt att fungera ändamålsenligt. Parlamentet uppmanar Turkiets största partier att med lagliga medel och i överensstämmelse med landets författning fortsätta sina demokratiska och parlamentariska ansträngningar att främja Turkiets EU-väg.

33. Europaparlamentet noterar med stor oro hur de turkiska myndigheterna specifikt och genomgående har gjort Folkets demokratiska parti (HDP), inklusive dess ungdomsorganisationer, till måltavla för sina angrepp. Parlamentet fördömer skarpt den åtalsakt som åklagaren vid Turkiets kassationsdomstol lämnat in till författningsdomstolen för att få till stånd en upplösning av HDP och ett förbud mot politisk verksamhet riktat mot mer än 600 medlemmar i HDP. Parlamentet betonar att detta – förutom att utgöra ett stort politiskt misstag på medellång sikt – skulle innebära ett oåterkalleligt slag mot pluralismen och demokratiska principer, med miljontals av Turkiets väljare lämnade utan företrädare. Parlamentet fördömer skarpt det fortsatta frihetsberövandet, sedan november 2016, av de tidigare medordförandena för HDP Figen Yükseskağ och Selahattin Demirtaş, oppositionsledare och före detta presidentkandidat, och av Gülten Kışanak, före detta borgmästare i Diyarbakır. Parlamentet påminner om Europadomstolens dom av den 20 november 2018 i målet Demirtaş, som bekräftades av dess stora kammare den 22 december 2020 och där de turkiska myndigheterna uppmanas att omedelbart frige honom. Parlamentet är bestört över den fortsatta underlåtenheten att följa denna bindande dom från Europadomstolen. Parlamentet fördömer det beslut som nyligen fattades av Istanbuls 46:e brottmålsdomstol i första instans, i Bakırköy, att döma Selahattin Demirtaş till tre och ett halvt års fängelse för påstådd förolämpning av presidenten, dvs. ett av de strängaste straff som någonsin utdömts för sådana anklagelser. Parlamentet beklagar att den 22:a domstolen för grövre brott, i Ankara, den 7 januari 2021 godtog ytterligare ett åtal mot sammanlagt 108 politiker, däribland Demirtaş och Yükseskağ för deras påstådda roll under demonstrationerna i Kobane i oktober 2014, trots att det grundar sig på samma sakförhållanden och händelser som av den stora kammaren redan fastställts utgöra otillräcklig grund för frihetsberövande av honom. Parlamentet fördömer även att den parlamentariska statusen för parlamentsledamöter från oppositionen återkallats vid upprepade tillfällen. Detta skadar allvarligt parlamentets anseende som demokratisk institution. Parlamentet är oroat över att Ankaras chefsåklagare förbereder utredningar i syfte att upphäva den parlamentariska immuniteten för ytterligare nio företrädare för HDP – däribland nuvarande medordförande för HDP Pervin Buldan, Meral Daniş Beştaş, Hakkı Saruhan Oluç, Garo Paylan, Hüda Kaya, Sezai Temelli, Serpil Kemalbay Pekközegü, Pero Dünder och Fatma Kurtulan – för att de ska kunna åtalas för sin påstådda roll under demonstrationerna i Kobane 2014. Parlamentet framhåller fallet med Cihan Erdal, medlem i ungdomsgrenen av Turkiets gröna/vänsterparti, som – när han tillfälligt besökte Turkiet för att träffa sin familj – greps och frihetsberövades den 25 september 2020 av den enda anledningen att han hade varit medlem i HDP sex år före gripandet. Parlamentet fördömer beslutet att frånta parlamentsledamot Ömer Faruk Gergerlioglu (HDP) hans parlamentariska plats och parlamentariska immunitet och det efterföljande gripandet av honom i den turkiska nationalförsamlingens lokaler. Parlamentet anser att detta beslut utgör vedergällning för hans människorättsaktivism, till exempel det faktum att han i parlamentet redogjort för utbredda påståenden om kroppsvisitation och trakasserier i fängelser och under polisens kvarhållande samt inlett en kampanj på sociala medier mot dessa metoder.

34. Europaparlamentet är djupt oroat över det gradvis ökande trycket på det främsta oppositionspartiet (CHP) och dess ledare, Kemal Kılıçdaroğlu, inklusive konfiskeringen av partibroschyrer enligt domstolsorder, begäran om upphävande av ledarens immunitet på grundval av dennes politiska uttalanden samt de offentliga hoten mot honom eller rentav fysiska angrepp. Parlamentet uppmanar sin djupa oro över de fortsatta politiska och rättsliga trakasserier mot Canan Kaftancıoğlu, CHP:s ordförande i Istanbulprovinsen, som i september 2019 dömdes till uppemot 10 års fängelse i ett politiskt motiverat mål – där beslut av högsta domstolen ännu inte har avkunnats – och som i december 2020 åtalades i ett nytt politiskt mål, som samtidigt dessutom berör fyra journalister från dagstidningen *Cumhuriyet* och där han riskerar ett fängelsestraff på ytterligare 10 år. Parlamentet välkomnar att parlamentsledamot Enis Berberoğlu (CHP) återfått sin plats och sin parlamentariska immunitet till följd av en andra dom från författningsdomstolen den 21 januari 2021, efter att dess tidigare dom åsidosatts av lägre domstolsinstanser.

35. Europaparlamentet uppmanar Turkiets relevanta myndigheter att frige alla fängslade människorättsförfvarare, journalister, advokater, akademiker och andra som har frihetsberövats efter att ogrundade anklagelser riktats mot dem och att göra det möjligt för dem att under alla omständigheter utföra sitt arbete obehindrat och utan risk. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka sitt skydd för och stöd till utsatta människorättsförfvarare i Turkiet, bland annat genom nödbidrag. Parlamentet fördömer beslutet av Istanbuls regionala appellationsdomstol att

Onsdagen den 19 maj 2021

bekräfta de långa fängelsestraffen mot fyra människorättsförsvarare i Büyükadamålet på grund av terrorismrelaterade anklagelser, trots avsaknaden av varje form av bevis för brottslig verksamhet och trots att anklagelserna mot dem upprepade gånger hade vederlagts, också genom statens egen bevisning. Parlamentet ser detta fall som ytterligare ett exempel på hur den fientliga miljön för organisationer i det civila samhället och den återkommande påverkan från hätska politiska debatter leder till partiska rättsliga beslut. Parlamentet fördömer att författaren Ahmet Altan greps på nytt i november 2019 bara en vecka efter det att han släpptes ur fängelset efter mer än tre års frihetsberövande i avvaktan på rättegång. Parlamentet är djupt oroat över trakasserierna mot Öztürk Türkdoğan, välkänd människorättsaktivist och medordförande för İnsan Hakları Derneği (IHD, organisation för de mänskliga rättigheterna), som nyligen greps under en räd i hemmet i samband med en sekretessbelagd utredning och senare släpptes.

36. Europaparlamentet fördömer skarpt det nya gripandet av Osman Kavala – en framstående och respekterad ledande person i det civila samhället – endast några timmar efter frikännandet i februari 2020, liksom det fortsatta frihetsberövandet av honom, som nu pågått i över tre år på falska grunder och som utgör en flagrant vägran att rätta sig efter den slutgiltiga domen från Europadomstolen och de efterföljande uppmaningarna från Europarådets ministerkommitté. Parlamentet anser att det nya målet och åtalet mot honom och den amerikanske akademikern Henry Barkey – för påstått spioneri och försök att störta Turkiets konstitutionella ordning – är ogrundat, saknar bevis och därför är politiskt motiverat. Parlamentet är djupt chockerat över de senaste domstolsavgörandena, såsom domen av Istanbuls appellationsdomstol av den 22 januari 2021 som upphävde den tidigare domen om frikännande och beslutet i den förnyade rättegången i Geziparksmålet samt beslutet av Istanbuls domstol av den 5 februari 2021 om att slå samman detta nyligen återupptagna mål med det andra målet om spioneri, helt i strid med Europadomstolens dom. Parlamentet framhåller att Europadomstolen redan har avkunnat en dom i Gezimålet och att sammanslagningen av de båda målen därför gör det än mer absurt och olagligt att fortsätta med häktningen. Parlamentet är bestört över beslutet från rådet för domare och åklagare (HSK) att utreda de tre domarna i Istanbuls 30:e domstol för grövre brott, som i februari 2020 frikände Kavala och de övriga tilltalade i Geziparksmålet på grund av brist på bevis. Parlamentet är bestört över att se hur å andra sidan den tidigare biträdande allmänne åklagaren i Istanbul, Hasan Yılmaz, ansvarig för det andra åtalet mot Kavala, därefter har utnämnts till biträdande justitieminister.

37. Europaparlamentet är djupt oroat över de fortsatta anklagelserna om våldsamma gripanden, misshandel, tortyr och grym och omänsklig eller förnedrande behandling i polishäkten, militära häkten och fängelser, över fallen av påtvingade försvinnanden under de senaste fyra åren, över åklagarnas underlåtenhet att genomföra meningsfulla utredningar av sådana anklagelser och över den genomgripande kulturen av straffrihet för inblandade medlemmar av säkerhetsstyrkorna och offentliga tjänstemän. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att klargöra vad som hänt med de hundratal försvunna personerna och att slutligen ge ett svar till Cumartesi Anneleri (Lördagsmödrarna), som nu har samlats mer än 800 gånger för att kräva rättvisa. De turkiska myndigheterna uppmanas kraftfullt att utreda återkommande och trovärdiga rapporter om tortyr och misshandel i häkten och ställa de ansvariga till svars. Parlamentet uppmanar Turkiet att tillämpa en nolltoleranspolitik mot tortyr och att upphöra med allt frihetsberövande under isolering och frihetsberövande på inofficiella förvaringsplatser. Parlamentet är bestört över det rapporterade bruket att gripa gravida kvinnor och kvinnor som nyligen fött barn och uppmanar eftertryckligen Turkiet att frige sådana kvinnor och att upphöra med bruket att gripa kvinnor precis före eller omedelbart efter en förlossning. Parlamentet pekar på försvinnandet av den tidigare offentliganställda Yusuf Bilge Tunç, som anmäldes försvunnen i augusti 2019. Parlamentet är mycket oroat över de allt fler rapporterna om det systematiska och kränkande bruket av förödmjukande kroppsvisitering på förvaringsplatser och i fängelser, särskilt på kvinnliga misstänkta och frihetsberövade.

38. Europaparlamentet är oroat över den nya lagstiftning enligt vilken den turkiska polisen kommer att tillåtas att använda militär utrustning, inklusive tunga vapen och utrustning för underrättelsetjänsten, för att hantera offentliga incidenter och händelser som hotar den nationella säkerheten, utan vidare förfaranden.

39. Europaparlamentet noterar att ett kontroversiellt lagstiftningspaket, mot bakgrund av covid-19-pandemin, möjliggjort en villkorlig förtida frigivning av upp till 90 000 fångar, dock med undantag – på ett diskriminerande sätt – för personer som sitter häktade för påstådda terrorismrelaterade brott, däribland advokater, journalister, politiker och människorättsförsvarare, som inte är berättigade till förtida frigivning enligt dessa åtgärder.

40. Europaparlamentet fördömer alla påtvingade utlämningar, kidnappningar eller bortföranden av turkiska medborgare som är bosatta utanför Turkiet av politiska skäl i strid med rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uttrycker allvarig oro över den turkiska regeringens användning av sitt inflytande på Balkan för att få till stånd påtvingade återvändanden av sina medborgare i strid med internationell rätt, i vissa fall genom att undergräva de inhemska rättsliga förfarandena för utlämning, och uppmanar kraftfullt EU att ta sig an denna fråga. Parlamentet fördömer alla försök att använda våld mot, trakassera eller sätta press på oppositionsmedlemmar och politiker av turkiskt ursprung, liksom intellektuella, politiker och aktivister i allmänhet i Europa.

Onsdagen den 19 maj 2021

41. Europaparlamentet är oroat över att ombudsmannen och institutionen för mänskliga rättigheter och jämlikhet i Turkiet inte uppfyller kriterierna i Parisprinciperna eller de allmänna politiska rekommendationerna nr 2 och 7 från Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans i fråga om stadgar, struktur, funktion, verksamhet, finansiellt och operativt oberoende, styrelseledamöternas oberoende samt behörighet och medlemskap.

42. Europaparlamentet noterar den nyligen antagna handlingsplanen för mänskliga rättigheter, som ska genomföras under en tvåårsperiod. Denna utlovar ett antal rättsliga reformer och innehåller 9 huvudsyften, 50 mål och nästan 400 åtgärder, som varierar från specifika och tekniska åtaganden till i stor utsträckning allmänna och tvetydiga uttalanden. Parlamentet framhåller att handlingsplanen visserligen tar upp centrala frågor såsom rättsväsendets oberoende, yttrande- och föreningsfriheten och skyddet av utsatta grupper, men att den inte tar upp de viktigaste bristerna när det gäller situationen för de mänskliga rättigheterna och rättsstaten i Turkiet, eftersom den inte omfattar åtgärder som syftar till att avskaffa missbruket av terrorismrelaterade anklagelser, sätta stopp för godtyckliga frihetsberövanden eller säkerställa efterlevnad av Europadomstolens domar, bland andra centrala frågor. Parlamentet anser att en handlingsplan kommer att erbjuda en möjlighet att förbättra den övergripande situationen bara om den omsätts i verkliga och trovärdiga åtgärder som tar itu med alla utmaningar på området för de mänskliga rättigheterna och rättsstaten. Parlamentet uppmuntrar Turkiets regering att tillhandahålla en tydligare tidsplan för det faktiska genomförandet och att involvera det civila samhällets organisationer och berörda parter i utformningen av all relevant politik i denna fråga.

43. Europaparlamentet är bekymrat över den utbredda korruptionen i Turkiet. Parlamentet betonar att det i kommissionens rapporter konstateras att inga framsteg har gjorts i fråga om de många bristerna i de turkiska ramarna för korruptionsbekämpning. Parlamentet uppmanar Turkiet att lägga fram en verkkningsfull strategi och handlingsplan mot korruption. Parlamentet konstaterar att de offentliga institutionernas ansvarsskyldighet och transparens behöver förbättras, och att Turkiet har gjort begränsade framsteg i kampen mot organiserad brottslighet. Parlamentet uppmanar Turkiet att anpassa sin dataskyddslagstiftning till EU:s normer för att möjliggöra samarbete med Europol och att förbättra bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt, finansiering av terrorism och it-brottslighet.

44. Europaparlamentet är fortfarande djupt oroat över situationen i sydöstra Turkiet och den kurdiska frågan, som inte får den uppmärksamhet som skulle behövas, särskilt när det gäller skyddet av de mänskliga rättigheterna, det politiska deltagandet, yttrandefriheten och religionsfriheten. Parlamentet är oroat över inskränkningarna av rättigheterna för journalister och människorättsförsvarare som arbetar med den kurdiska frågan och de fortsatta påtryckningarna på kurdiska medier, kulturella och språkliga institutioner och yttringar runt om i landet, vilket leder till ett ytterligare krympande av de kulturella rättigheterna. Parlamentet är oroat över att hatpropaganda och hot mot medborgare av kurdiskt ursprung fortfarande är ett allvarligt problem. Parlamentet betonar hur brådskande det är att återuppta en trovärdig politisk process som omfattar alla berörda parter och demokratiska krafter och som leder till en fredlig lösning på den kurdiska frågan. Parlamentet är särskilt oroat över den ihållande ogynnsamma situationen för kurdiska kvinnor, vilken förvärras av fördomar om deras etniska och språkliga identitet, vilket leder till att de marginaliseras ytterligare med avseende på sina medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Parlamentet uppmanar Turkiet att säkerställa fullständig tillgång till lika rättigheter och möjligheter för kurdiska kvinnor. Parlamentet uppmanar Turkiet att skyndsamt utreda alla allvarliga anklagelser om kränkningar av mänskliga rättigheter, mord och påtvingade försvinnanden och att låta internationella observatörer genomföra oberoende övervakning. Parlamentet är oroat över de massräder och massgripanden i Diyarbakir som nyligen drabbade advokater, politiker och medborgarrättsaktivister, och över att fem personer från det civila samhället fängslats, däribland dr Şeyhmus Gökalp, hedersstyrelseledamot i den turkiska läkarföreningen (TTB). Turkiet uppmanas eftertryckligen att se till att en snabb, oberoende och opartisk utredning genomförs av anklagelserna om tortyr av två bybor i Van, Servet Turgut och Osman Şiban, efter att de gripits av gendarmeriet den 11 september 2020, vilket ledde till att den förstnämnde dödades och den sistnämnde fick svåra skador.

45. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen Turkiets regering att skydda rättigheterna för minoriteter och utsatta grupper, däribland kvinnor och barn, hbt-personer, flyktingar, etniska minoriteter såsom romer, turkiska medborgare av grekisk och armenisk härkomst samt religiösa minoriteter såsom kristna, judar eller aleviter. Parlamentet uppmanar därför Turkiet att skyndsamt införa omfattande antidiskrimineringslagstiftning, inbegripet ett förbud mot diskriminering på grund av etniskt ursprung, religion, språk, medborgarskap, sexuell läggning och könsidentitet samt åtgärder mot rasism, homofobi och transfobi.

46. Europaparlamentet fördömer skarpt den turkiska regeringens beslut att dra sig ur Istanbulkonventionen, som får till följd att Turkiet avlägsnar sig ytterligare från EU:s och internationella normer och allvarligt ifrågasätter landets åtaganden att förhindra våld mot kvinnor och främja kvinnors rättigheter, vilket är ett tydligt tecken på den allvarliga försämringen av de mänskliga rättigheterna i landet. Parlamentet finner detta beslut obegripligt, eftersom konventionen inte har ändrats sedan Turkiet var det allra första landet som undertecknade och ratificerade den, och även farligt, i en tid av ökande våld mot kvinnor under pandemin och med tanke på det höga antalet kvinnomord i landet. Parlamentet uppmanar Turkiets regering att skyndsamt upphäva beslutet. Parlamentet begär att alla nya relationer med Turkiet ska bygga på grundläggande

Onsdagen den 19 maj 2021

demokratiska värderingar, inbegripet respekt för kvinnors rättigheter. Parlamentet fortsätter att vara oroad över det utbredda och allvarliga våldet mot kvinnor i det turkiska samhället, inklusive så kallade hedersmord, olagliga barnäktenskap och sexuella övergrepp, och över de turkiska myndigheternas ovilja att straffa dem som gjort sig skyldiga till könsrelaterat våld. Parlamentet förkastar alla rättsliga bestämmelser som i framtiden skulle kunna medge våldtäktsmän villkorliga domar för sexualbrott mot barn om de gifter sig med sitt offer. De turkiska myndigheterna uppmanas eftertryckligen att öka sina insatser för att bekämpa barnarbete, som har minskat under de senaste åren men fortfarande är betydande i Turkiet, liksom alla former av övergrepp mot barn. Parlamentet beklagar den fortsatt mycket låga andelen kvinnor i regeringen och parlamentet – endast 17,3 % – samt på lokal nivå och i allmänhet i beslutsfattande ställning.

47. Europaparlamentet uttrycker djup oro över kränkningarna av hbt-personers mänskliga rättigheter, i synnerhet fysiska angrepp, de långvariga förbudena mot prideparader över hela landet samt inskränkningarna av mötes-, förenings- och yttrandefriheten. Parlamentet påminner om att Turkiet är ett av de länder där det förekommer flest mord på transpersoner. Parlamentet fördömer det homofobiska språkbruket och hatpropagandan från högt uppsatta regeringstjänstemän, däribland chefen för direktoratet för religiösa frågor (Diyamet), ombudsmansinstitutionen och ordföranden för Röda halvmånen i Turkiet. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att öka sina ansträngningar för att förhindra hatbrott, fördömar och bristande social jämlikhet mellan könen. Parlamentet påminner om att Turkiets lagstiftning om hatpropaganda inte är förenlig med Europadomstolens rättspraxis.

48. Europaparlamentet beklagar djupt omvandlingen av det historiska och religiösa monumentet Hagia Sophia till en moské utan föregående dialog, vilket skulle kunna strida mot Unescos konvention om skydd för världens kultur- och naturarv, som Turkiet har undertecknat. Parlamentet uppmanar Turkiets regering att ompröva och upphäva detta beslut i syfte att fullt ut respektera den historiska och kulturella karaktären hos kulturella och religiösa monument och symboler, särskilt Unescos världsarv. Parlamentet påminner om att Hagia Sophia är en plats öppen för alla folkgrupper och religioner, och uppmanar Unesco att vidta lämpliga åtgärder för att skydda detta världsarv. Parlamentet betonar att beslutet om Hagia Sofia undergräver ansträngningar för dialog och samarbete mellan religiösa samfund samt Turkiets pluralistiska och mångkulturella sociala struktur. Parlamentet beklagar att även Moni tis Choras (Chora-kyrkan) har omvandlats från museum till moské under de senaste månaderna.

49. Europaparlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att främja positiva och verkningfulla reformer på området tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet genom att göra det möjligt för religiösa samfund att bli juridiska personer och genom att tillämpa Venedigkommissionens rekommendationer om religiösa samfunds status, alla relevanta domar från Europadomstolen samt Europarådets resolutioner, inbegripet om den grekisk-ortodoxa befolkningen på öarna Gökçeada (Imbros) och Bozcaada (Tenedos). Parlamentet beklagar åtgärderna mot munkarna i Mor Gabriel och andra kloster i sydöstra Turkiet, och upprepar sin uppmaning till Turkiet att respektera den betydelse som det ekumeniska patriarkatet har för ortodoxa kristna över hela världen och att erkänna dess status som juridisk person och den offentliga användningen av den ekumeniske patriarkens kyrkliga titel. Parlamentet betonar behovet att avskaffa begränsningarna för utbildning, utnämning och succession av präster, att tillåta att Halkiseminariet öppnar på nytt och att upphäva alla hinder för dess verksamhet.

50. Europaparlamentet uppmanar Turkiet att samarbeta med de relevanta internationella organisationerna, särskilt Europarådet, för att förebygga och bekämpa olaglig handel och förstörelse av kulturarvet. Parlamentet betonar vikten av att fortsätta dialogen med relevanta internationella organisationer och EU om bevarandet av det kulturella och religiösa arvet.

51. Europaparlamentet uttrycker oro över att uigurer som bor i Turkiet i allt högre grad riskerar att gripas och deporteras till andra länder som sedan kan komma att utlämna dem till Kina, där de sannolikt kommer att utsättas för allvarlig förföljelse.

52. Europaparlamentet efterlyser ett effektivt genomförande av den andra handlingsplanen och den nationella strategin för romer, med en mer inkluderande strategi gentemot det civila samhället, ett förstärkt jämställdhetsperspektiv, förbättrat samarbete med lokala myndigheter samt tilldelning av nödvändiga resurser.

53. Europaparlamentet påpekar att fackföreningsfrihet och social dialog är avgörande för utvecklingen av ett mångfaldspräglat samhälle. Parlamentet beklagar i detta avseende de lagstiftningsrelaterade bristerna i fråga om arbetstgares och fackföreningars rättigheter och betonar att organisationsrätten, rätten till kollektivförhandlingar och

Onsdagen den 19 maj 2021

strejkrätten är grundläggande rättigheter för arbetstagare. Parlamentet är oroat över den fortsatta starka diskrimineringen mot fackföreningar av arbetsgivare och över de uppsägningar, trakasserier och frihetsberövanden som chefer och medlemmar i vissa fackföreningar fortsätter att utsättas för. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att följa Internationella arbetsorganisationens grundläggande arbetsnormer, som landet har förpliktat sig till.

54. Europaparlamentet uppmanar Turkiet att fortsätta att göra framsteg med anpassningen till EU:s direktiv och regelverk på miljö- och klimatområdet och att ratificera Parisavtalet om klimatförändringar. Parlamentet lovordar det arbete som utförs av miljörettsförsvarare i Turkiet och varnar för miljökonsekvenserna av de större offentliga infrastrukturprojekt som genomförs under de senaste åren, däribland Istanbulns tredje och största flygplats och den tredje bron över Bosporen. Parlamentet är särskilt oroat över den potentiella ekologiska förstörelse som det planerade Istanbulkanalprojektet skulle kunna orsaka. Parlamentet framhåller att flera rättsprocesser har inletts mot den positiva miljökonsekvensbedömningen av detta projekt, och efterlyser oberoende miljökonsekvensbedömningar, tillsammans med transparenta förfaranden för offentlig upphandling och inkluderande och lämpliga offentliga samråd. Parlamentet uppmanar Turkiet att slutföra sin anpassning till EU:s direktiv om bedömning av inverkan på miljön⁽⁸⁾, inbegripet de bestämmelser som skulle kräva att landet genomför gränsöverskridande samråd med grannländerna. Parlamentet upprepar sin uppmaning till den turkiska regeringen att ställa in sina planer för kärnkraftverket Akkuyu, som kommer att ligga i en region som med risk för allvarliga jordbävningar, och därmed utgöra ett allvarligt hot inte bara mot Turkiet utan även mot hela Medelhavsområdet. Parlamentet begär följaktligen att den turkiska regeringen ansluter sig till konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen), enligt vilken konventionsparterna måste underrätta och samråda med varandra om större planerade projekt som sannolikt kommer att få betydande negativa miljökonsekvenser över nationsgränser. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att i detta syfte involvera eller åtminstone samråda med regeringarna i grannländerna i samband med all vidare utveckling av Akkuyuprojektet.

Institutionella ramar

55. Europaparlamentet är oroat över konsolideringen av den auktoritära tolkningen av presidentsystemet. Parlamentet är djupt oroat över den fortsatta hypercentraliseringen av makten till presidenten – på bekostnad inte bara av parlamentet utan även av själva regeringen – enligt den reformerade konstitutionen, som inte säkerställer en sund och ändamålsenlig maktindelning mellan den verkställande och den lagstiftande makten och rättsväsendet. Parlamentet noterar i detta avseende Venedigkommissionens farhågor beträffande maktindelningen i dess yttrande över ändringarna av Turkiets konstitution. Parlamentet beklagar de nuvarande begränsningarna av de kontroller och motvikt som behövs för en ändamålsenlig demokratisk ansvarsskyldighet för den verkställande makten, och i synnerhet bristen på ansvarsskyldighet för presidentämbetet. Parlamentet är bekymrat över presidentämbetets ökande inflytande över statliga institutioner och tillsynsmyndigheter som bör förbli oberoende. Parlamentet är särskilt oroat över marginaliseringen av parlamentet, vars lagstiftande funktion och tillsynsfunktion till stor del har undergrävt och befogenheter återkommande överträtts genom presidentdecret. Parlamentet efterlyser en översyn av det nuvarande presidentsystemet och ett genomförande i linje med de principer om demokrati som avses i rekommendationerna från Europarådets Venedigkommission 2017.

56. Europaparlamentet påminner om att tioprocentsspärren – den högsta bland Europarådets medlemmar – strider mot Europadomstolens rättspraxis och minskar representationsmöjligheterna för stora grupper av väljarkåren. Parlamentet är oroat över de offentliga uttalandena om möjliga valreformer som ytterligare skulle kunna hindra politiska partiers inträde och deltagande i parlamentet och det slutliga bildandet av parlamentariska majoriteter. Parlamentet uppmanar Turkiet att förbättra det allmänna klimatet för val på alla nivåer i landet, säkerställa en rättvis och fri spelplan för alla kandidater och partier och anpassa sig till rekommendationerna från Venedigkommissionen och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) om att ta itu med bristerna i valsystemet samt deras uppmaning att upphäva beslut som inte är förenliga med internationella bestämmelser och normer.

57. Europaparlamentet noterar med oro att den offentliga förvaltningen fortsätter att präglas av partiintressen och politisering och att detta, tillsammans med den överdrivna presidentkontrollen på varje nivå i statsapparaten, har lett till en allmän försämring av den offentliga förvaltningens effektivitet, kapacitet och kvalitet. Parlamentet uppmanar Turkiet att vidta åtgärder för att återupprätta ett meritbaserat konkurrenspräglat befordringssystem och att säkerställa transparens och ansvarsskyldighet i förvaltningen.

58. Europaparlamentet är oroat över den allt vanligare användningen av ett ultranationalistiskt och provocerande språkbruk hos den styrande eliten – som är allmänt spritt över hela det politiska spektrumet i landet – eftersom detta i allt högre grad ger upphov till motsättningar mot EU, dess medlemsstater och andra grannländer. Parlamentet är oroat över den djupa polariseringen av den turkiska politiken, som accentueras av det nya presidentsystemet, och den ökande användningen av polariserande populistiska budskap som ytterligare splittrar det turkiska samhället och hämmar dialog och

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EUT L 26, 28.1.2012, s. 1).

Onsdagen den 19 maj 2021

försoning mellan partierna. Parlamentet är oroat över den religiösa konservatismens ökande inflytande i det politiska livet, i kontrast med den sedan länge etablerade sekulära traditionen i landet. Parlamentet är i detta avseende oroat över den allt viktigare rollen och de ökade resurserna för direktoratet för religiösa frågor (Diyanet) inom alla områden av det turkiska offentliga livet, bland annat utbildning, tillsammans med en märkbar närvaro i Europa.

59. Europaparlamentet är djupt oroat över de allvarliga konsekvenserna för den lokala politiken och den lokala demokratin av beslut som nyligen fattats av de turkiska myndigheterna. Parlamentet fördömer kraftfullt att minst 47 demokratiskt valda borgmästare (bland annat borgmästarna i Diyarbakir, Van, Mardin och mer nyligen Kars) har tvingats att avgå och fängslats på grundval av tvivelaktiga bevis och i synnerhet att de godtyckligt ersatts av icke valda förvaltare utsedda av centralregeringen. Parlamentet är fast övertygat om att dessa olagliga beslut utgör direkta angrepp på demokratins mest grundläggande principer och berövar miljontals väljare deras demokratiskt valda företrädare. Parlamentet uppmanar Turkiet att återinsätta de avsatta borgmästarna i sina ämbeten.

60. Europaparlamentet noterar de politiska, lagstiftande, finansiella och administrativa åtgärder som vidtagits av regeringen för att lamslå kommuner som styrs av borgmästare från oppositionspartier i Istanbul, Ankara, Izmir och den sydöstra delen av landet. Parlamentet fördömer beslutet från det högsta valrådet (YSK) att göra om borgmästarvalet i Istanbuls storstadsområde och dess vägran att bevilja borgmästarmandat till segrande HDP-kandidater till förmån för AKP-kandidater som kommit på andra plats, vilket undergräver respekten för valprocessernas lagenlighet och integritet och institutionens oberoende från politisk inblandning.

De vidare förbindelserna mellan EU och Turkiet samt Turkiets utrikespolitik

61. Europaparlamentet påminner om den viktiga roll som Turkiet spelat och fortfarande spelar genom att ta emot nästan fyra miljoner flyktingar – varav uppskattningsvis 3,6 miljoner är syriska flyktingar och omkring 360 000 är registrerade flyktingar och asylsökande från andra länder enligt uppgifter från FN:s flyktingkommissariat – och påminner om att detta är den största flyktingbefolkningen i världen. Parlamentet konstaterar att utmaningarna med att hantera denna kris har ökat på grund av covid-19-pandemin. Parlamentet hyllar de insatser som gjorts av alla berörda myndigheter, särskilt kommunerna, för att förbättra integrationen av flyktingbefolkningen. Parlamentet anser att EU bör fortsätta att ge nödvändigt stöd till syriska flyktingar och värd samhällen i Turkiet, bland annat genom fortsatt stöd till relevanta FN-program för flyktinggrupper i landet. Parlamentet ställer sig bakom en objektiv bedömning, inklusive en bedömning av konsekvenserna för de mänskliga rättigheterna, av uttalandet från EU och Turkiet och av samarbetet kring flyktingar, asylsökande och migration, och understryker att båda parter måste uppfylla sina respektive åtaganden och respektera de grundläggande rättigheterna som en del av genomförandeprocessen. Parlamentet betonar att utnyttjandet av migranter och flyktingar som ett verktyg för politiska påtryckningar och utpressning inte kan accepteras. Parlamentet fördömer i detta avseende starkt Turkiets utnyttjande av migrationstrycket för politiska ändamål i mars 2020, när de turkiska myndigheterna genom vilseledande information aktivt uppmuntrade migranter, flyktingar och asylsökande att ta landvägen till Europa via Grekland. I avvaktan på ett fullständigt och faktiskt genomförande av återtagandavtalet mellan EU och Turkiet⁽⁹⁾ i förhållande till alla medlemsstater bör befintliga bilaterala återtagandavtal och bestämmelser i liknande avtal och arrangemang med EU-medlemsstater genomföras på lämpligt vis. Parlamentet påminner om att syriska flyktingar bör återsändas till Syrien bara om de väljer att resa frivilligt och kan återvända till sina ursprungliga samhällen.

62. Europaparlamentet bekräftar uppmaningen i sin resolution av den 15 april 2015 och uppmuntrar återigen Turkiet att erkänna det armeniska folkmordet för att på så sätt bana väg för en verklig försoning mellan de turkiska och armeniska folken. Parlamentet uppmanar i detta avseende Turkiet att avhålla sig från all antiarmenisk propaganda och hatpropaganda och att fullt ut respektera sina skyldigheter att skydda armeniskt och annat kulturarv.

63. Europaparlamentet är fast övertygat om att covid-19-pandemin kan hanteras endast genom globalt samarbete. Parlamentet anser att samarbetet mellan EU och Turkiet skulle kunna fördjupas ytterligare i detta avseende, bland annat när det gäller inrättandet av hållbara leveranskedjor. Parlamentet välkomnar Turkiets positiva bidrag med att förse ett antal medlemsstater och andra länder med skyddsutrustning. Parlamentet är oroat över missbruket av presidentdekret och ministerbeslut, som ytterligare urholkar legalitetsprincipen i beslut som fattas för att hantera covid-19-pandemin. Parlamentet kritiserar de turkiska myndigheternas angrepp på den turkiska läkarföreningen (TTB) i syfte att tysta alla kritiska frågor om regeringens hantering av covid-19-pandemin. Parlamentet fördömer utnyttjandet av rättsväsendet, olaga

⁽⁹⁾ Avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Turkiet om återtagande av personer utan uppehållstillstånd (EUT L 134, 7.5.2014, s. 3).

Onsdagen den 19 maj 2021

frihetsberövanden, trakasserier och grundlösa brottsutredningar mot journalister som har rapporterat om bekymmer när det gäller Turkiets hantering av covid-19-pandemin. Parlamentet konstaterar att covid-19-pandemin snabbt har ökat arbetslösheten och fattigdomen i Turkiet.

64. Europaparlamentet betonar att en modernisering av tullunionen skulle vara till nytta för båda parter och hålla Turkiet ekonomiskt och normativt förankrat i EU, utöver att skapa en förnyad möjlighet till positiv dialog och samarbete, tillhandahålla ett bättre regelverk för investeringar från EU i Turkiet, inbegripet en tvistlösningsmekanism, och fungera som en katalysator för skapandet av fler arbetstillfällen i både EU och Turkiet och för projekt för samarbete inom den europeiska gröna given. Parlamentet framhåller att det under nuvarande omständigheter – inbegripet den växande listan över Turkiets avvikelser från sina aktuella skyldigheter, det faktum att EU och Turkiet för närvarande befinner sig i en tvist inför Världshandelsorganisationen eller oacceptabla uppmaningar om att bojkotta medlemsstater i EU – verkar vara särskilt svårt att modernisera tullunionen, men anser att en dörr bör lämnas öppen för att underlätta konstruktiva insatser och förnyad dialog om alla kvarstående frågor och undersöka förutsättningarna för en modernisering av tullunionen. Parlamentet upprepar att denna modernisering skulle behöva baseras på en stark villkorlighet i fråga om mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i enlighet med Köpenhamnskriterierna, på goda grannförbindelser med EU och alla dess medlemsstater och på ett icke-diskriminerande genomförande av den. Parlamentet påminner i detta avseende om att den nuvarande tullunionen inte kommer att nå sin fulla potential förrän Turkiet fullt ut har genomfört tilläggsprotokollet om att utvidga Ankaraavtalet till alla medlemsstater utan förbehåll och på ett icke-diskriminerande sätt i förhållande till alla medlemsstater, och förrän alla befintliga handelshinder har åtgärdats.

65. Europaparlamentet kommer att fortsätta att stödja viseringsliberaliseringen så snart de fastställda villkoren är uppfyllda. Parlamentet påpekar att viseringsliberalisering skulle utgöra ett viktigt steg mot att underlätta kontakter mellan människor och konstaterar att detta är mycket viktigt, särskilt för studerande, akademiker, företrädare för näringslivet och personer med familjeband i EU:s medlemsstater. Parlamentet välkomnar presidentcirkuläret från maj 2019, där man efterlyser påskyndade åtgärder, men betonar att det har skett mycket få verkliga framsteg när det gäller de sex återstående riktmärken som Turkiet fortfarande ännu inte har uppnått. Parlamentet uppmanar Turkiets regering att fullt ut uppnå dessa riktmärken på ett icke-diskriminerande sätt, bland annat med avseende på samtliga EU-medlemsstater, och att särskilt fokusera på antiterrorlagen och dataskyddslagen.

66. Europaparlamentet konstaterar att det är viktigt för såväl Turkiet som EU och dess medlemsstater att upprätthålla nära dialog och samarbete i utrikespolitik och säkerhetsfrågor. Parlamentet erkänner att Turkiet, så som varje suveränt land har rätt till, kan bedriva sin egen utrikespolitik i enlighet med sina intressen och mål. Parlamentet anser dock att Turkiet, i egenskap av kandidatland för anslutning till EU, bör sträva efter att i allt högre grad anpassa sin utrikespolitik till EU:s inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp). Parlamentet beklagar djupt att Turkiet tvärtom återkommande har beslutat att agera ensidigt och att konsekvent gå stick i stäv med EU:s prioriteringar i ett stort antal utrikespolitiska frågor, och att graden av Turkiets anpassning till Gusp som ett resultat av detta för närvarande är så låg som 14 %. Parlamentet uppmanar Turkiet att fortsätta sitt nära samarbete och sin ytterligare anpassning till EU i frågor som rör utrikespolitik, försvar och säkerhet, inbegripet samarbete för att bekämpa terrorism. Parlamentet påminner om att Turkiet sedan länge är medlem i Natoalliansen och ligger i ett område av central geostrategisk betydelse för att upprätthålla den regionala säkerheten och stärka Europas säkerhet. Turkiet är en Natoallierad och bör uppmanas att agera i överensstämmelse med Natofördraget, som stadgar att medlemmarna i sina internationella förbindelser bör avhålla sig från hot om eller användning av våld på ett sätt som är oförenligt med FN:s syften. Parlamentet noterar vidare att medlemsstater i EU och Turkiet fortsätter att samarbeta i frågor av (militär) strategisk betydelse inom ramen för Nato. Parlamentet påminner vidare om att EU och Nato fortfarande är Turkiets mest pålitliga långsiktiga partner i det internationella säkerhetssamarbetet, och uppmanar Turkiet att upprätthålla politisk konsekvens på områdena utrikespolitik och säkerhetspolitik med tanke på landets roll som Natomedlem och EU-kandidatland och att på nytt gå in för Nato som sin enda säkerhetsgarant. Parlamentet efterlyser en transatlantisk dialog om förbindelserna med Turkiet med den nya amerikanska regeringen i syfte att anta en gemensam politik gentemot och med Turkiet, i syfte att stärka vårt samarbete och vår konvergens när det gäller värden och intressen.

67. Europaparlamentet betonar att Turkiets anspråk – vilka de än må vara – bör försvaras genom diplomati och dialog på grundval av internationell rätt, och att alla försök att utöva påtryckningar på andra länder genom användning av maktmedel, hot eller fientlig och förolämpande retorik, särskilt gentemot EU och dess medlemsstater, är oacceptabla och opassande för ett land som är kandidat till EU. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att inta en fast hållning i fråga om allt kränkande språkbruk mot EU och dess medlemsstater från företrädare för den turkiska regeringen.

Onsdagen den 19 maj 2021

68. Europaparlamentet är djupt oroat över Turkiets exempellösa olagliga beteende i östra Medelhavsområdet – som uppvisas av ett EU-kandidatland mot medlemsstater i EU – och över de därmed sammanhängande farorna för säkerhet och stabilitet. Parlamentet fördömer skarpt Turkiets olagliga aktiviteter på grekiskt och cypriotiskt vatten, liksom landets kränkningar av Greklands nationella luftrum – inbegripet överflygningarna av bebodda områden – och dess territorialvatten, som kränker både en EU-medlemsstats suveränitet och suveräna rättigheter och internationell rätt. Parlamentet uttrycker sin fulla solidaritet med Grekland och Republiken Cypern. Parlamentet bekräftar på nytt Republiken Cyperns rätt att ingå bilaterala avtal om sin exklusiva ekonomiska zon och att utforska och utnyttja sina naturresurser i full överensstämmelse med relevant internationell rätt. Parlamentet uttrycker sin allvarliga oro över den olagliga turkiska fiskeverksamheten på grekiskt territorialvatten i Egeiska havet och turkiska fiskeflottors oreglerade och orapporterade fiskeverksamhet på internationellt vatten i Egeiska havet och östra Medelhavet. Turkiet och alla berörda parter uppmanas kraftfullt att delta i den fredliga tvistlösningen i ärligt uppsåt och att avstå från alla ensidiga och olagliga åtgärder eller hot. Parlamentet betonar att en hållbar lösning på konflikten kan uppnås enbart genom dialog, diplomati och förhandlingar i en anda av god vilja och i enlighet med internationell rätt. Parlamentet uppmanar alla sidor att i ett verkligt kollektivt engagemang förhandla om avgränsningen av exklusiva ekonomiska zoner och kontinentalsockeln i ärligt uppsåt, med full respekt för internationell rätt och principen om goda grannförbindelser. Parlamentet beklagar att det *casus belli* som den turkiska nationalförsamlingen tillkännagav mot Grekland 1995 ännu inte har dragits tillbaka. Parlamentet välkomnar den nya omgången sonderande samtal mellan Grekland och Turkiet efter ett fem år långt avbrott, vilka bland annat syftar till att dryfta avgränsningen av kontinentalsockeln och den exklusiva ekonomiska zonen i enlighet med internationell rätt. Parlamentet upprepar sin uppmaning till den turkiska regeringen att underteckna och ratificera FN:s havsrättskonvention, som är en del av EU:s regelverk. Parlamentet välkomnar och stöder helhjärtat Europeiska rådets förslag om en multilateral konferens om östra Medelhavet i syfte att tillhandahålla en plattform för tvistlösning genom dialog, och uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att lansera konferensen så snart som möjligt. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet att vara redo att ta fram en förteckning över ytterligare restriktiva sektorsspecifika och riktade åtgärder i avsaknad av betydande framsteg eller förnyade utsikter till samarbete med Turkiet. Parlamentet konstaterar att rådets slutsatser av den 15 juli 2019, mot bakgrund av Turkiets fortsatta och nya olagliga borrningsverksamhet, att tills vidare inte hålla möten i associeringsrådet eller ytterligare möten i högnivådialogerna mellan EU och Turkiet, tillsammans med rådets beslut (Gusp) 2019/1894 av den 11 november 2019 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Turkiets olagliga borrningsverksamhet i östra Medelhavet⁽¹⁰⁾, är de första exemplen på att sådana reaktioner anses nödvändiga på grund av ett kandidatlands uppträdande. Turkiet uppmanas eftertryckligen att medverka i fredlig tvistlösning och att avstå från ensidiga och olagliga åtgärder eller hot, eftersom detta har en negativ inverkan på goda grannförbindelser med EU och dess medlemsstater. Parlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att överväga att utse ett särskilt EU-sändebud för östra Medelhavet i syfte att underlätta diplomatiska kontakter med Turkiet.

69. Europaparlamentet fördömer skarpt det uttalande från talmannen i den turkiska nationalförsamlingen enligt vilket Turkiet genom ett enkelt presidentdekret skulle kunna dra sig ur Montreuxkonventionen, ett viktigt internationellt avtal som reglerar den fria internationella sjöfarten i Dardanellerna och Bosporen. Parlamentet konstaterar att detta uttalande följer på tidigare turkiska försök att ifrågasätta giltigheten av fredsfördraget i Lausanne och därmed undergräva internationell fred och stabilitet i det vidare området, däribland i synnerhet Turkiets grannländer.

70. Europaparlamentet fördömer skarpt det partiella olagliga återöppnandet av Varosha i staden Famagusta, som undergräver det ömsesidiga förtroendet och därmed utsikterna att återuppta direkta samtal om en övergripande lösning på Cypernfrågan, genom att förändra situationen på plats i negativ riktning, fördjupa splittringen och förankra en permanent delning av Cypern. Parlamentet varnar för varje förändring av status quo i Varosha i strid med resolutionerna från FN:s säkerhetsråd. Parlamentet uppmanar Turkiet att upphäva denna åtgärd och att undvika alla andra ensidiga åtgärder som skulle kunna ge upphov till ytterligare spänningar på ön, i enlighet med FN:s säkerhetsråds uppmaning nyligen. Parlamentet uppmanar Turkiet att dra tillbaka sina trupper från Cypern, att överföra Varoshaområdet till dess rättmätiga invånare under tillfällig FN-förvaltning i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 550 (1984) och att avstå från åtgärder som förändrar den demografiska balansen på ön genom en politik med olagliga bosättningar. Parlamentet upprepar sin uppmaning till Turkiet att gå in för och bidra till en övergripande lösning i linje med relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd, bland annat om återlämnande av egendom och bevarande av religiösa platser. Parlamentet beklagar att de högsta turkiska myndigheterna har ställt sig bakom tvåstatslösningen av politiska och nationalistiska skäl, och uppmanar eftertryckligen Turkiets regering att konkret förbinda sig till FN:s generalsekreterares uppmaning om förnyade förhandlingar. De berörda parterna uppmanas kraftfullt att så snart som möjligt återuppta förhandlingarna om Cyperns återförening under

⁽¹⁰⁾ EUT L 291, 12.11.2019, s. 4.

Onsdagen den 19 maj 2021

överinseende av FN:s generalsekreterare, från den punkt där de avbröts och med utgångspunkt i de avtal som redan uppnåtts som en del av Crans–Montana-processen 2017. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att spela en mer aktiv roll för att förhandlingarna ska lyckas. Parlamentet upprepar sitt stöd för en rättvis, övergripande och genomförbar lösning som bygger på en federation av två folkgrupper och två områden med en enda internationell rättskapacitet, en enda suveränitet och ett enda medborgarskap och med politisk jämbördighet mellan de båda folkgrupperna enligt definitionen i de relevanta resolutionerna från FN:s säkerhetsråd, i överensstämmelse med folkrätten och EU:s regelverk och på grundval av respekt för de principer som unionen vilar på. Parlamentet är fast övertygat om att en hållbar lösning på konflikten kan uppnås enbart genom dialog, diplomati och förhandlingar i en anda av god vilja och i enlighet med internationell rätt. Parlamentet är fast övertygat om att en hållbar lösning på Cypernfrågan skulle gynna alla länder i regionen. Parlamentet betonar att EU:s regelverk måste tillämpas på hela ön när Cypernfrågan har lösts och att det är viktigt att samarbeta med de demokratiska krafterna inom den turkcypriotiska befolkningen. Parlamentet hyllar det viktiga arbete som utförs av den kommitté med företrädare för båda befolkningsgrupperna som arbetar för att ta reda på vad som hänt saknade personer, både turk- och grekcypriotiska, och upprepar sin uppskattning över att större tillträde till relevanta platser, inbegripet militära områden, redan har beviljats under några år. Turkiet uppmanas att bistå denna kommitté genom att tillhandahålla information från sina militära arkiv. Parlamentet beklagar Turkiets fortsatta vägran att följa luftfartslagstiftningen och upprätta en kommunikationskanal mellan flygtrafikledningscentraler i Turkiet och Republiken Cypern, vilket innebär verkliga säkerhetsrisker och faror, så som pekats ut av Europeiska byrån för luftfartssäkerhet och Internationella pilotfederationen. Parlamentet anser att detta skulle kunna bli ett område där Turkiet visar sitt engagemang för förtroendeskapande åtgärder, och uppmanar Turkiet att samarbeta genom att fullt ut genomföra EU:s luftfartslagstiftning. Parlamentet påminner om sin ståndpunkt enligt tidigare resolutioner om ett initiativ i rådet för alla EU-medlemsstater för att stoppa licensieringen av vapenexport till Turkiet i enlighet med rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp.

71. Europaparlamentet fördömer skarpt Turkiets militära ingripanden i Syrien, som utgör allvarliga kränkningar av internationell rätt och riskerar att undergräva stabiliteten och säkerheten i regionen som helhet. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att upphöra med sin olagliga ockupation av norra Syrien och Afrin och att dra tillbaka sina militära och paramilitära ställföreträdande styrkor. Parlamentet upprepar att säkerhetsproblem inte kan rättfärdiga ensidiga militära insatser i ett annat land. Parlamentet påminner om att det inte kan finnas någon hållbar militär lösning på Idlibfrågan, utan endast en politisk lösning. Parlamentet uttrycker stor oro över och fördömer skarpt överföringen av stridande och legosoldater från jihadistgrupper i norra Syrien till Libyen och till konflikten i Nagorno-Karabach. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att skapa de rätta förutsättningarna för att fördrivna folkgrupper inne i Syrien ska kunna återvända till sina hem och låta dem göra det.

72. Europaparlamentet uppmanar Turkiet att stå fast vid sitt engagemang för en fredlig lösning av konflikten i Libyen under FN:s överinseende och att fullt ut ansluta sig till det vapenembargo som införts av FN:s säkerhetsråd. Parlamentet lovordar det arbete som utförs av Europeiska unionens marina styrka – Medelhavsinsatsen Irini (Eunavfor MED Irini) och ansträngningar för att upprätthålla det föreskrivna vapenembargot och förhindra människo- och narkotikasmuggling. Parlamentet beklagar att Turkiet i minst två fall har vägrat att låta personal från Eunavfor MED Irini inspektera fartyg som seglar från Turkiet till Libyen. Parlamentet uppmanar därför Turkiet att samarbeta fullt ut med Eunavfor MED Irini, som verkar i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolutioner 2292 och 2526, som är bindande för alla FN:s medlemsstater, inbegripet Republiken Turkiet. Parlamentet uppmanar rådet att påbörja ett samarbete mellan Eunavfor MED Irini och Natos insats Sea Guardian för att se till att Eunavfor MED Irini rustas med de resurser och den personal som krävs för att effektivt kunna utföra sin huvuduppgift att övervaka land-, sjö- och flygtrafiken och bidra till att vapenembargot genomförs fullt ut av alla länder. Parlamentet understryker att vapenvilan måste upprätthållas och att alla utländska styrkor och legosoldater omedelbart och villkorslöst måste dras tillbaka från Libyens hela territorium, i enlighet med resolutionerna från FN:s säkerhetsråd. Parlamentet fördömer skarpt undertecknandet av de två samförståndsavtalen mellan Turkiet och Libyen om ett omfattande säkerhetssamarbete och militärt samarbete och om avgränsning av havsområden, som är kopplade till varandra och utgör uppenbara kränkningar av både internationell rätt och relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd.

73. Europaparlamentet fördömer att Turkiet – i stället för att kräva ett slut på våldet och ett återupptagande av fredliga förhandlingar till stöd för de ansträngningar som gjorts av medordförandena för OSSE:s Minskgrupp – har beslutat att villkorslöst bistå och stödja Azerbajdzjans militära agerande i den senaste konflikten i Nagorno-Karabach genom provocerande retorik och därigenom underblåsa spänningar i stället för att minska dem. Parlamentet fördömer överföringen av utländska stridande från Syrien och andra länder till Nagorno-Karabach, enligt vad som bekräftats av

Onsdagen den 19 maj 2021

medordförandeländerna för OSSE:s Minskgrupp, och uppmanar Turkiet att avstå från all verksamhet och retorik som ytterligare skulle kunna förvärra spänningarna i Sydkaukasien och att stödja den internationella dialogen och fredsprocessen under överinseende av OSSE:s Minskgrupp.

74. Europaparlamentet uppmanar utrikestjänstens StratCom-avdelning att dokumentera misstankar om turkisk desinformation riktad mot EU, särskilt i Afrika och Mellanöstern, och att rapportera sina rön till Europaparlamentet.

Vägen framåt för förbindelserna mellan EU och Turkiet

75. Europaparlamentet anser att det är hög tid att på allvar reflektera över läget för EU:s förbindelser med Turkiet och att utarbeta en övergripande, enhetlig och konsekvent strategi bland samtliga EU-institutioner och medlemsstater på medellång och lång sikt. Parlamentet uppmanar Turkiet att inleda en konstruktiv och uppriktig dialog – bland annat om utrikespolitiska frågor där Turkiet och EU har stått på motsatta sidor – i syfte att på nytt finna en gemensam grund och en samsyn med EU, återuppta dialogen och samarbetet för goda grannförbindelser samt återuppliva reformprocessen i Turkiet, särskilt när det gäller området grundläggande rättigheter. Parlamentet anser att EU bör fortsätta att eftersträva alla tänkbara tillfällen till dialog, samsyn och samstämmighet med Turkiet, men upprepar att EU – om detta inte är möjligt, och i händelse av förnyade ensidiga åtgärder eller provokationer som strider mot internationell rätt – bör använda alla verktyg och alternativ som står till unionens förfogande, inbegripet riktade sanktioner som en sista utväg – vilka dock inte bör få negativa konsekvenser för det turkiska folket, det civila samhället eller flyktingar i Turkiet.

76. Europaparlamentet anser att EU inte bör blanda ihop Turkiet med den politik som förs av landets nuvarande regering, och understryker därför att EU bör stå fast vid sitt åtagande att stödja Turkiets civila samhälle med målet att skydda och främja demokratiska värden och principer, mänskliga rättigheter och rättsstaten, med beaktande av det turkiska samhällets starka proeuropeiska strömningar och europeiska identitet i stort. Parlamentet uppmanar i detta hänseende alla EU-institutioner, särskilt rådet, att sätta människorättsdimensionen och situationen för de grundläggande friheterna och rättsstaten i Turkiet i centrum för sina åtgärder gentemot landet. Parlamentet noterar det nyligen offentliggjorda gemensamma meddelandet om läget i de politiska, ekonomiska och handelsrelaterade förbindelserna mellan EU och Turkiet (JOIN (2021)0008) som en kortfattad sammanfattning av den aktuella situationen. Parlamentet beklagar att tillbakagången för demokratin, rättsstaten och de grundläggande rättigheterna i Turkiet inte behandlades tillräckligt i Europeiska rådets slutsatser från mars 2021. Parlamentet understryker att rättsstats- och människorättsdimensionen bör stå i centrum för bedömningen av vår politik gentemot Turkiet. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och rådet att införa dimensionen mänskliga rättigheter och rättsstatlighet som ett av de centrala kriterierna vid utformningen av nästa möjliga steg i förbindelserna mellan EU och Turkiet. Parlamentet framhåller att detta skulle kunna bidra till att vända den tillbakagång i de grundläggande friheterna som observerats på senare tid i Turkiet och sända ett uppmuntrande budskap till den stora proeuropeiska och prodemokratiska delen av det turkiska samhället.

77. Europaparlamentet anser att både EU och Turkiet är medvetna om att det är nödvändigt och avgörande med en konstruktiv och respektfull attityd i sina förbindelser och att förbättrad kommunikation och dialog på alla nivåer är avgörande för att återupprätta ett ömsesidigt förtroende mellan EU och Turkiet som kan utgöra en stabil och varaktig grund för en fortsatt konstruktiv utveckling, en kontinuerlig förbättring av människors liv och upprätthållande av fred. Parlamentet anser att andra kommunikationskanaler bör stärkas, däribland bland kommuner – till stöd för det relevanta arbete som utförs av Regionkommittén – och inom den akademiska världen, kulturen och journalistiken. Parlamentet efterlyser en gemensam insats från alla EU-institutionerna, begär att medlemsstaterna vidtar konkreta åtgärder i detta avseende och uppmanar kommissionen att rapportera om dessa åtgärder i sin nästa rapport om förbindelserna mellan EU och Turkiet. Parlamentet noterar att den senaste gemensamma parlamentarikerkommittén EU–Turkiet höll sitt 78:e möte i Ankara den 19–20 december 2018. Parlamentet beklagar denna period av omotiverad inaktivitet i den gemensamma parlamentarikerkommittén EU–Turkiet, och uttrycker därför sin förhoppning om ett snabbt återupptagande av mötena mellan Turkiets nationalförsamling och Europaparlamentet inom ramen för den gemensamma parlamentarikerkommittén, som en viktig ram för diskussion och nedtrappning.

78. Europaparlamentet efterlyser ett möte mellan ledarna för EU och Turkiet efter en genuin nedtrappningsprocess, i syfte att se över de nuvarande ramarna för förbindelserna eller utforska nya, mer ändamålsenliga, modeller för förbindelserna mellan EU och Turkiet.

79. Som ett nödvändigt steg för att förbättra förbindelserna i allmänhet anser Europaparlamentet att båda sidor måste använda ett respektfullt språkbruk, vinnlägga sig om att bekämpa befintliga fördomar och missuppfattningar och försöka uppnå en mer objektiv och fullständig förståelse för den andra sidan i sin respektive folkopinion, för att motverka den

Onsdagen den 19 maj 2021

försämrade bilden av de andra. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att lansera en kommunikationsstrategi gentemot det turkiska samhället i syfte att öka medvetenheten om EU, tillhandahålla objektiv information om dess politik och återupprätta den turkiska allmänhetens uppfattning om EU. Parlamentet betonar att en stridslysten och aggressiv retorik bara stärker extrema ståndpunkter på båda sidor och att en uteslutande konfrontativ strategi spelar i händerna på dem som försöker skapa en splittring mellan Turkiet och EU.

o

o o

80. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Europeiska rådets ordförande, rådet och kommissionen samt till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament och Republiken Turkiets president, regering och parlament, och uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att översätta kommissionens rapport om Turkiet 2020 och denna resolution till turkiska och att skicka en kopia till parlamentet.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0244

Rapporter 2019 och 2020 om Montenegro

Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om kommissionens rapporter 2019 och 2020 om Montenegro (2019/2173(INI))

(2022/C 15/09)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan⁽¹⁾, vilket trädde i kraft den 1 maj 2010,
- med beaktande av Montenegros ansökan om medlemskap i Europeiska unionen den 15 december 2008,
- med beaktande av kommissionens yttrande av den 9 november 2010 om Montenegros ansökan om medlemskap i Europeiska unionen (COM(2010)0670), Europeiska rådets beslut av den 16–17 december 2010 om att bevilja Montenegro status som kandidatland och Europeiska rådets beslut av den 29 juni 2012 om att inleda anslutningsförhandlingar med Montenegro,
- med beaktande av Montenegros anslutning till Nato den 5 juni 2017,
- med beaktande av ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Thessaloniki den 19–20 juni 2003,
- med beaktande av Sofiaförklaringen från toppmötet mellan EU och västra Balkan den 17 maj 2018 och den bifogade prioriteringsagendan från Sofia,
- med beaktande av Berlinprocessen, som inleddes den 28 augusti 2014,
- med beaktande av sin resolution av den 29 november 2018 om kommissionens rapport för 2018 om Montenegro⁽²⁾,
- med beaktande av den förklaring och de rekommendationer som antogs vid det 18:e mötet i den parlamentariska stabiliserings- och associeringskommittén för EU-Montenegro, som hölls i Podgorica den 25–26 februari 2020,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 februari 2020 *Förbättra anslutningsprocessen – Ett trovärdigt EU-perspektiv för västra Balkan* (COM(2020)0057),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 maj 2019 *2019 års meddelande om EU:s utvidgningsstrategi* (COM(2019)0260), åtföljt av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar *Montenegro 2019 Report* (SWD(2019)0217),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 6 oktober 2020 *2020 års meddelande om EU:s utvidgningsstrategi* (COM(2020)0660), åtföljt av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar *Montenegro 2020 Report* (SWD(2020)0353),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 6 oktober 2020 *En ekonomisk plan och en investeringsplan för västra Balkan* (COM(2020)0641),
- med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 8 april 2020 från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om EU:s globala svar på covid-19-pandemin (JOIN(2020)0011),
- med beaktande av kommissionens bedömning av den 21 april 2020 om Montenegros program för ekonomiska reformer 2020–2022 (SWD(2020)0066) och de gemensamma slutsatserna från den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU, västra Balkan och Turkiet, som antogs av rådet den 19 maj 2020,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 april 2020 *Stöd till västra Balkan vid hanteringen av covid-19 och återhämtningen efter pandemin* (COM(2020)0315),

⁽¹⁾ EUT L 108, 29.4.2010, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 363, 28.10.2020, s. 127.

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av det femte mötet i anslutningskonferensen med Montenegro på ställföreträdarnivå den 30 juni 2020 i Bryssel, där förhandlingar inleddes om det sista granskade kapitlet, kapitel 8, "Konkurrenspolitik",
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om landet,
- med beaktande av uttalandet av den 11 december 2020 med preliminära iakttagelser och slutsatser från det internationella valobservatörsuppdraget från OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) i samband med parlamentsvalet den 30 augusti 2020 i Montenegro,
- med beaktande av sin rekommendation av den 19 juni 2020 till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om västra Balkan efter toppmötet 2020 ⁽³⁾,
- med beaktande av den gemensamma förklaringen av den 28 januari 2020 från toppmötet för Europaparlamentet och talmännen från parlamenten på västra Balkan, som sammankallats av Europaparlaments talman med ledarna av parlamenten på västra Balkan,
- med beaktande av Zagrebförklaringen, som man enades om vid toppmötet mellan EU och västra Balkan, som ägde rum via videokonferens den 6 maj 2020,
- med beaktande av toppmötena mellan EU och västra Balkan inom ramen för Berlinprocessen den 5 juli 2019 i Poznań och den 10 november 2020 i Sofia,
- med beaktande av den andra landsspecifika övervakningsrapporten om Montenegro (femte övervakningscykeln) från Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans, som offentliggjordes i september 2017, och av slutsatserna om Montenegro beträffande genomförandet av 2017 års rekommendationer, som offentliggjordes i juni 2020,
- med beaktande av förklaringen av den 5 juli 2019 från partnerna på västra Balkan om integreringen av romer i EU:s utvidgningsprocess och strategin för social integrering av romer och egyptier i Montenegro 2016–2020,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A9-0131/2021), och av följande skäl:
 - A. Varje utvidgningsland bedöms individuellt på grundval av sina egna meriter, och det är reformtakten och reformernas kvalitet som avgör tidsplanen för anslutning.
 - B. Enligt artikel 49 i fördraget om Europeiska unionen får varje europeiskt land ansöka om att bli medlem av unionen, under förutsättning att landet ansluter sig till alla Köpenhamnskriterier, inbegripet respekt för och skydd av minoriteter.
 - C. Demokratin och rättsstaten är grundläggande värden som EU bygger på och utgör kärnan i utvidgnings- samt stabiliserings- och associeringsprocesserna. Det behövs reformer för att ta itu med de utmaningar som kvarstår på dessa områden.
 - D. Montenegro är för närvarande det land som kommit längst i sin förhandlingsprocess, då det har öppnat samtliga 33 granskade kapitel i EU:s regelverk och provisoriskt avslutat förhandlingarna om tre av dem.
 - E. Montenegro har fortsatt att uppvisa goda resultat med att fullgöra skyldigheterna i stabiliserings- och associeringsavtalet.
 - F. Parlamentsvalet den 30 augusti 2020 ledde till det första demokratiska maktöverlämnandet i landet sedan flerpartisystemet infördes. Detta överlämnande skedde under ordnade former.
 - G. Den föregående regeringen erkände valresultatet och maktöverlämnandet och bekräftade därigenom den nivå av demokratisk mognad och demokratiska framsteg som uppnåtts i Montenegro.

⁽³⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0168.

Onsdagen den 19 maj 2021

- H. EU är Montenegros största handelspartner och står för 37 % av den totala exporten och 47 % av den totala importen av varor, med en handelsvolym som uppgick till 1,38 miljarder EUR 2019.
- I. EU är den största givaren av ekonomiskt stöd till Montenegro, och Montenegro får föranslutningsstöd inom ramen för instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA), med totalt 504,9 miljoner euro mellan 2007 och 2020.
- J. EU har frigjort 38 miljoner euro i omedelbart stöd till västra Balkan för att hantera hälsokrisen till följd av covid-19.
- K. EU har godkänt en omfördelning av 374 miljoner euro från IPA för att bidra till att lindra de socioekonomiska konsekvenserna av covid-19 i regionen västra Balkan. Kommissionen och Montenegro har kommit överens om ett belopp på 53 miljoner euro.
- L. Montenegro har också erbjudits ett makroekonomiskt stödpaket till ett värde av 60 miljoner euro, och 804 miljoner euro har tillhandahållits genom lån från Europeiska investeringsbanken sedan 1999.
- M. Kommissionen har antagit ett paket på 70 miljoner euro inom ramen för IPA II för att hjälpa länderna på västra Balkan att få tillgång till covid-19-vacciner som upphandlats av medlemsstater i EU. Montenegro undertecknade i oktober 2020 ett avtal inom ramen för Covax-initiativet om att ta emot 248 800 doser av dessa vacciner.
- N. Romer och egyptier har drabbats särskilt hårt under covid-19-pandemin, eftersom de fortfarande är offer för djupt rotade fördomar i både sociala och yrkesrelaterade sammanhang.

Engagemang för utvidgningen

1. Europaparlamentet välkomnar Montenegros fortsatta engagemang i processen för integration i EU och landets allmänna framsteg.
2. Europaparlamentet betonar vikten av ett snabbt genomförande av den reviderade utvidgningsmetoden baserat på tematiska kluster med förhandlingskapitel och infasning av enskilda EU-politikområden och EU-program, i syfte att påskynda den övergripande förhandlingsprocessen och ge tydliga och påtagliga incitament av direkt intresse för Montenegros medborgare.
3. Europaparlamentet välkomnar öppnandet av kapitel 8 (konkurrenspolitik) och Montenegros beslut att godta den reviderade utvidgningsmetoden. Parlamentet uppmanar särskilt Montenegro att på ett effektivt sätt uppnå de mellanliggande riktmärkena för kapitlen 23 och 24, som kommer att bli nästa milstolpe, och stöder helhjärtat ett avslutande av anslutningskapitlen allt eftersom Montenegro levererar och genomför reformer avseende de riktmärken som krävs. Parlamentet påminner om att tre kapitel preliminärt har avslutats sedan det första kapitlet öppnades i december 2012, och uppmanar Montenegro att tydligt fokusera på arbetet med att avsluta riktmärken i alla övriga kapitel.
4. Europaparlamentet välkomnar det faktum att valet den 30 augusti 2020 ledde till det första maktöverlämnandet sedan flerpartisystemet infördes, med full respekt för demokratiska normer och Montenegros konstitution, liksom det faktum att OSSE/ODIHR fann att valet hade genomförts på ett effektivt, konkurrensutsatt och transparent sätt. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att valresultatet inte ifrågasattes och att alla invalda parlamentariker faktiskt återupptagit sitt arbete. Parlamentet uttrycker oro över rapporterna om yttre inflytande på valprocessen.
5. Europaparlamentet välkomnar det faktum att Montenegros nybildade regering på sin första arbetsdag höll en diskussion med ledamöter av Europaparlamentet och EU-tjänstemän, liksom den nya regeringens uttryckliga åtagande att fortsätta EU-integrationen, nå upp till de standarder som krävs för landets framsteg på vägen mot EU och stärka den transatlantiska alliansen.
6. Europaparlamentet betonar att det är mycket viktigt att inte låta tidigare framsteg i reformprocessen gå förlorade och uppmanar den nya regeringen att använda sitt mandat för att påskynda EU-relaterade reformer och anslutningsförhandlingar. Parlamentet konstaterar att det behövs en öppen och konstruktiv dialog mellan alla politiska och sociala aktörer, liksom en överenskommelse om nyckelfrågor som rör landets allmänna framsteg, för att Montenegro ska kunna göra framsteg på vägen mot EU.

Onsdagen den 19 maj 2021

7. Europaparlamentet betonar att det behövs en samarbetsinriktad och konstruktiv samexistens mellan presidenten, den nya regeringen och det nya parlamentet (*Skupština*) för att stärka Montenegros framsteg på vägen mot EU och ytterligare främja landets demokratiska utveckling. Parlamentet uppmanar alla parter att hålla sig till demokratiska och konstitutionella principer.
8. Europaparlamentet välkomnar de färskas opinionsundersökningar som visar att en allt större andel av de montenegrinska medborgarna (76,6 %) stöder landets framtida medlemskap i EU, som ett tydligt budskap till den nya regeringen om att folket vill ha reformer som bygger på europeiska värden. Parlamentet konstaterar att detta är en av de högsta nivåerna av folkligt stöd för EU i regionen. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang att kommissionen 2020 gav en ny impuls för utvidgning i och med en ny strategi för västra Balkan och den ekonomiska planen och investeringsplanen.
9. Europaparlamentet lovordar Montenegros framsteg på flera områden i anslutningsförhandlingarna, bland annat internationellt polissamarbete och kampen mot organiserad brottslighet (inklusive sina första resultat på områdena människohandel och narkotikasmuggling). Parlamentet uppmanar myndigheterna att påskynda de politiska och ekonomiska reformerna, särskilt när det gäller rättsstaten och grundläggande rättigheter, rättsväsendet, mediefriheten och kampen mot korruption, där ytterligare betydande framsteg måste göras.
10. Europaparlamentet efterlyser ett aktivt engagemang från och ett lämpligt inkluderande av länderna på västra Balkan, inbegripet det civila samhället och ungdomar, i konferensen om Europas framtid, och begär att deras bidrag beaktas, med tanke på ländernas åtagande att bli EU-medlemsstater i framtiden.
11. Europaparlamentet anser att det bör skapas nya möjligheter till en politisk och strategisk dialog på hög nivå med länderna på västra Balkan genom regelbundna toppmöten mellan EU och västra Balkan och intensifierade ministerkontakter och parlamentariska kontakter, i syfte att stärka utvidgningsprocessens politiska trovärdighet och säkerställa en starkare styrning och engagemang på hög nivå, vilket också krävs enligt den reviderade utvidgningsmetoden.
12. Europaparlamentet påminner om att det ligger i regeringens intresse att säkerställa lämplig representation utomlands. Parlamentet hänvisar i detta avseende till den förestående utnämningen av chefen för Montenegros beskickning vid EU.

Demokratien och rättsstaten

13. Europaparlamentet noterar iakttagelserna och slutsatserna från de internationella observatörerna från OSSE/ODIHR och uppmanar myndigheterna att fullt ut följa deras rekommendationer i god tid före nästa nationella val. Parlamentet välkomnar regeringens antagande av ett beslut om inrättande av ett råd för kontroll av röstlängden. Parlamentet noterar att Skupština i december 2020 antog ett beslut om inrättande av kommittén för övergripande valreform och förväntar sig att denna kommitté ska inleda sin verksamhet utan ytterligare dröjsmål.
14. Europaparlamentet uppmuntrar Montenegro att hålla lokala val samtidigt i hela landet för att göra demokratin stabilare, undvika ständigt kampanjande och lugna det spända politiska klimatet. Parlamentet uttrycker sin besvikelse över att de rättsliga ramarna fortfarande inte i tillräcklig mån hanterar denna fråga, trots en överenskommelse över partigränserna om att hålla lokala val samma dag. Parlamentet erinrar om att det behövs två tredjedels majoritet för att ändra lagen om val av ledamöter av lokala fullmäktige och parlamentsledamöter, vilket kräver ett brett samförstånd mellan partierna i parlamentet.
15. Europaparlamentet uppmanar alla politiska krafter i det nyvalda Skupština att inleda en konstruktiv, meningsfull och inkluderande dialog i parlamentet, eftersom detta är nyckeln till en framgångsrik parlamentarisk demokrati. Parlamentet välkomnar oppositionens beslut att inte bojkotta Skupštinas arbete och upprepar att en fungerande parlamentarisk demokrati bygger på att både regeringen och oppositionen deltar i den parlamentariska beslutsprocessen. Parlamentet understryker att ett brett samförstånd mellan den styrande majoriteten och oppositionen är grundläggande för att gå vidare på vägen mot EU-anslutning och nå framsteg i reformarbetet. Parlamentet efterlyser åtgärder som syftar till att förbättra dialogen och öka förtroendet över hela det politiska spektrumet.
16. Europaparlamentet välkomnar de utnämningar som nyligen gjorts till Montenegros delegation till den parlamentariska stabiliserings- och associeringskommittén för EU–Montenegro, som numera är fulltalig. Parlamentet begär att den parlamentariska stabiliserings- och associeringskommittén återupptar sitt arbete så snart som möjligt och välkomnar det möte på distans i kommittén som planeras till juni 2021. Parlamentet understryker vikten av parlamentariska utbyten och återupptagandet av formatet med möten två gånger per år.

Onsdagen den 19 maj 2021

17. Europaparlamentet välkomnar de åtgärder som ska förbättra Skupštinas övervakande roll och dess transparens och öppenhet i förhållande till medborgarna och det civila samhället. Parlamentet uppmanar det nyvalda Skupština att säkerställa en inkluderande politisk dialog inom parlamentet och en starkare roll för det civila samhället.

18. Europaparlamentet upprepar vikten av att påskynda arbetet med genomförandet av handlingsplanerna för kapitlen 23 och 24 och andra strategiska dokument som rör rättsstaten och grundläggande rättigheter, i synnerhet genom en verkningfull partiöverskridande dialog som syftar till att säkerställa den kvalificerade majoritet som krävs för viktiga utnämningar inom domstolsväsendet och åklagarväsendet samt genom offentliga samråd och samråd med experter i fråga om ändringar av central lagstiftning. Parlamentet uttrycker oro över att arbetsgruppen för kapitel 24 inte har sammanträtt under det senaste året.

19. Europaparlamentet är oroat över den senaste tidens utveckling vad gäller den särskilda åklagaren för ärenden som rör organiserad brottslighet och korruption samt de planerade förändringarna i åklagarrådets sammansättning. Parlamentet uppmanar Montenegros regering att ändra viktiga rättsakter, bland annat när det gäller de föreslagna ändringarna av lagen om åklagarmyndigheten och lagen om den särskilda åklagarmyndigheten, i enlighet med demokratiska normer och etablerad europeisk praxis, och att följa upp Venedigkommissionens yttrande i detta avseende. Parlamentet betonar att den särskilda åklagarmyndighetens oberoende och integritet är avgörande för Montenegros framsteg på området för rättsstaten.

20. Europaparlamentet beklagar de begränsade framstegen inom rättsväsendet och uppmanar Montenegros myndigheter att snarast ta itu med de återstående utmaningarna när det gäller rättsväsendets oberoende, professionalism, effektivitet och ansvarsskyldighet genom genomförande av befintlig lagstiftning och i linje med rekommendationerna från Gruppen av stater mot korruption (Greco) och Venedigkommissionen. Parlamentet betonar att Montenegro måste göra ytterligare framsteg i fråga om reformer som rör rättsstaten, bland annat genom att komma vidare med, och inte kullkasta, genomförandet av den rättsliga reformen i linje med goda demokratiska normer och god demokratisk praxis. Parlamentet upprepar att Montenegro, som ett resultat av de reformer som redan genomförts, har inrättat de organ och mekanismer som behövs för att säkerställa rättsväsendets och åklagarväsendets oberoende och ansvarsskyldighet. Parlamentet uppmanar myndigheterna att konsekvent använda dessa mekanismer och bygga vidare på det arbete som utförts, för att uppnå ytterligare resultat och prestera bättre i kampen mot korruption och organiserad brottslighet.

21. Europaparlamentet uttrycker djup oro över det rättsliga rådets tolkning av konstitutionen som innebär att den olagliga återutnämningen av domstolsordförande för mer än två mandatperioder tillåts. Parlamentet noterar att ordföranden för Högsta domstolen och ordförandena för förstainstansrätterna i Bar, Kotor och Plav har avgått efter uppmaningen om att domare med flera uppdrag ska avgå, i enlighet med god europeisk praxis och demokratiska normer.

22. Europaparlamentet välkomnar att vissa framsteg har gjorts i kampen mot organiserad brottslighet, särskilt när det gäller stärkandet av polisens kapacitet och professionalism. Parlamentet uppmanar Montenegro att fortsätta sina ansträngningar på detta område, i synnerhet genom att bekämpa internationella kriminella nätverk, med särskild inriktning på bekämpning av penningtvätt, människohandel, olaglig handel med narkotika och vapen, olaglig spelverksamhet samt cigarettmuggling, och att spåra deras möjliga kopplingar till politiker och företrädare för statliga institutioner.

23. Europaparlamentet lovordar vice premiärministerns framgångar på senare tid med att gripa framstående personer som är inblandade i organiserad brottslighet, och fördömer kraftfullt de dödshot som riktats mot honom. Parlamentet efterlyser stöd och skydd för alla tjänstemän som bekämpar korruption och organiserad brottslighet, till och med med risk för sina egna liv, och uttrycker sin solidaritet med dem.

24. Europaparlamentet understryker att systematiska brister i det straffrättsliga systemet kvarstår och måste åtgärdas som en prioriterad fråga. Parlamentet uppmanar eftertryckligen myndigheterna att införa konkreta åtgärder för att begränsa uppgörelser om straff lindring till undantagsfall, så att de rättsliga åtgärderna mot organiserad brottslighet blir mer transparenta och trovärdiga.

25. Europaparlamentet är allvarligt oroat över de begränsade framstegen i kampen mot korruption och uppmanar de ansvariga institutionerna att avsevärt förbättra landets resultat när det gäller förverkande av tillgångar som härrör från brott, åtal och fällande domar, i synnerhet för fall med hög profil, genom att i betydande grad förbättra kvaliteten och oberoendet när det gäller brottsutredning och brottsbekämpning.

26. Europaparlamentet noterar en viss positiv utveckling i verksamheten vid byrån för förebyggande av korruption. Parlamentet betonar dock att utmaningar kvarstår när det gäller byråns oberoende och fastställande av prioriteringar och uppmanar den att agera självständigt och att tillämpa lagen om förebyggande av korruption på ett konsekvent sätt.

Onsdagen den 19 maj 2021

27. Europaparlamentet upprepar att det behövs kraftfulla straffrättsliga åtgärder mot korruption på hög nivå. Parlamentet påminner om att det måste till effektiva åtgärder mot det påstådda missbruket av statliga medel för politiska partier och olaglig finansiering av politiska partier.

28. Europaparlamentet välkomnar insatserna för att genomföra reformen av den offentliga förvaltningen och de resultat som redan uppnåtts. Parlamentet är oroat över att det framkommit att partimedlemskap fortfarande har ett starkt inflytande över anställning i Montenegros offentliga sektor och uppmanar den nya regeringen att undvika politiskt motiverade uppsägningar och rekryteringar av offentliganställda. Parlamentet uppmanar Montenegros myndigheter att fortsätta sina ansträngningar för att skapa en effektiv offentlig förvaltning och behålla expertis, i synnerhet för processen för anslutning till EU, och välkomnar i detta sammanhang de transparenta utnämningsförfarandena. Parlamentet beklagar att den institutionella kapaciteten hos konkurrensmyndigheten och myndigheten för korruptionsbekämpning fortfarande är svag.

29. Europaparlamentet uttrycker oro över de ändringar i lagen om offentliga tjänstemän och statsanställda som antagits av Skupština och som sänker kriterierna för anställning inom offentlig förvaltning och skulle kunna undergräva de framsteg som gjorts i den reform av den offentliga förvaltningen som syftar till att införa ett meritbaserat anställningssystem.

30. Europaparlamentet välkomnar den nya regeringens löften om att i betydande grad öka transparensen på alla områden, också de offentliga finanserna, och uppmanar den att snarast utveckla och anta en förbättrad lag om fri tillgång till information.

31. Europaparlamentet noterar den kommande folk- och bostadsräkningen i Montenegro och uppmanar de ansvariga institutionerna att genomföra denna i linje med europeisk standard och internationella rekommendationer. Parlamentet kräver att man undviker en politisering av processen och efterlyser en utredning av alla anklagelser som rör utländsk inblandning i räkningsförfarandet.

32. Europaparlamentet uppmanar Montenegros myndigheter att ägna särskild uppmärksamhet åt penningtvätt, skatteundandragande och all annan brottslig verksamhet inom ramen för systemet för medborgarskap till investerare, som löper ut 2021. Parlamentet välkomnar det beslut som Montenegros regering nyligen fattade om att fasa ut systemet före årets slut.

Respekten för grundläggande friheter och mänskliga rättigheter

33. Europaparlamentet beklagar djupt tillståndet för yttrande- och mediefriheten, ett område där kommissionen i fem på varandra följande rapporter har konstaterat "inga framsteg", särskilt när det gäller public service-företaget RTCG:s arbete. Parlamentet fördömer skarpt alla slags angrepp mot medierna och hot mot journalister och efterlyser skyndsamma och effektiva utredningar av sådana, även tidigare fall, för att sätta stopp för straffrihet när det gäller brott mot journalister. Parlamentet beklagar att vissa fall av våld mot journalister förblir olösta. Parlamentet efterlyser ytterligare åtgärder för att säkerställa mediernas och journalisternas oberoende. Montenegro uppmanas eftertryckligen att skapa förutsättningar för ett verkligt utövande av yttrandefriheten, som är ett av EU:s grundläggande värden och ett avgörande inslag i Montenegros process för anslutning till EU.

34. Europaparlamentet är oroat över det starkt polariserade medielandskapet, särskilt den ökande mängden desinformation, som också syftar till att förvärpa etniska spänningar, snedvridda valprocesser och minska befolkningens stöd för den euroatlantiska integrationen. Parlamentet understryker att mediekompetens och mediernas frihet och oberoende är nyckeln till att bekämpa desinformation. Parlamentet betonar behovet av förbättra samordningen för att bekämpa regionala desinformationskampanjer.

35. Europaparlamentet efterlyser ett stärkt europeiskt samarbete med Montenegro för att bemöta desinformation, cyberhot och hybridhot som syftar till att undergräva regionens europeiska perspektiv. Parlamentet är oroat över Montenegros växande sårbarhet på grund av den ökade statsskulden, särskilt till Kina. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen och Montenegros regering att samarbeta för att finna en lösning på det mycket kontroversiella kinesiska lån för motorvägen Bar–Boljare som togs ut av den tidigare regeringen, i syfte att undvika skuldberoende och att Montenegro måste ställa säkerheter till de kinesiska fordringsägarna. Parlamentet insisterar på att de montenegrinska myndigheterna parallellt måste genomföra en grundlig och transparent utredning av detta lån och dess utgifter och ställa de politiskt ansvariga till svars. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med internationella finansinstitut hitta en rimlig lösning för att stödja Montenegros finanspolitiska hållbarhet och reformer i linje med landets europeiska perspektiv.

Onsdagen den 19 maj 2021

36. Europaparlamentet uppmanar Montenegro, EU:s medlemsstater och EU:s delegation i Montenegro att fortsätta att föra en mer aktiv och verkningsfull kommunikationspolitik om det europeiska perspektivet, inriktad på både lokala medborgare och EU-medborgare, och att fortsätta sina samordnade insatser för att öka synligheten för EU-finansierade projekt. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att stödja inrättandet av ett Balkaninriktat kompetenscentrum om desinformation.

37. Europaparlamentet uppmanar de montenegrinska myndigheterna att ta konkreta steg för att bygga upp motståndskraften och it-säkerheten, vid en tidpunkt då landet står inför ett ökat tryck till följd av utländsk inblandning som strävar efter att undergräva landets ställning som stat och västvänliga inriktning, att stärka tillsynen över medielandskapet för att ta itu med falska nyheter och annan desinformation, särskilt sådan som iscensätts genom fientlig utländsk påverkan, och att säkerställa det operativa oberoendet för medietillsynsmyndigheterna och public service-företaget i Montenegro, samtidigt som man gör en avvägning mellan kampen mot desinformation och oproportionerliga begränsningar av yttrandefriheten på nätet.

38. Europaparlamentet fördömer skarpt de verbala och fysiska angreppen på och hoten mot nationella minoriteter, särskilt de i Pljevlja efter parlamentsvalet i augusti 2020 och nyligen i Berane och Nikšić. Parlamentet uppmanar med eftertryck de montenegrinska myndigheterna att göra grundliga utredningar av alla dessa incidenter och ställa förövarna inför rätta.

39. Europaparlamentet betonar behovet att skydda alla nationella minoriteters rättigheter, särskilt med tanke på att vissa av dem inte längre representeras av några minoritetspartier i Skupština. Parlamentet uppmanar kraftfullt de montenegrinska myndigheterna att ägna särskild uppmärksamhet åt frågor som rör montenegrinska medborgares nationella och etniska tillhörighet. Parlamentet noterar i detta avseende det förslag som Montenegros regering nyligen lade fram om att ändra landets medborgarskapslag. Parlamentet understryker att alla ändringar av sådana känsliga lagar måste genomgå ett brett samrådsförfarande och endast bör antas i enlighet med demokratiska normer och etablerad europeisk praxis och i syfte att främja Montenegros europeiska perspektiv. Parlamentet manar till respekt för landets multietniska prägel, inbegripet de språk som används, kulturarvet och lokalsamhällellenas traditioner. Parlamentet betonar att ytterligare framsteg måste göras när det gäller romers och egyptiers sociala integration på arbetsmarknaden, i utbildningen och i det offentliga livet i Montenegro, och uppmanar myndigheterna att säkerställa deras tillgång till personliga handlingar, garantera deras rättsliga ställning och vidta verkningsfulla åtgärder mot hatpropaganda.

40. Europaparlamentet noterar lagen om skydd mot våld i hemmet och de ändringar som planeras i den, och uppmanar kraftfullt Montenegros myndigheter att genomföra den grundligt, bland annat genom att anslå tillräckliga resurser, eftersom könsrelaterat våld, våld i hemmet och våld mot barn fortfarande är ett allvarligt problem. Parlamentet efterlyser ökad vaksamhet och ett inrättande av stödsystem för offer för våld i hemmet under covid-19-pandemin.

41. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna att säkerställa ett grundligt genomförande av de normer som fastställs i Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen), bland annat genom att öka antalet välutbildade och jämställdhetsmedvetna tjänstemän inom brottsbekämpningen och domare, för att säkerställa en korrekt utredning och lagföring av våld i hemmet och införa verkningsfulla åtgärder mot sexuella trakasserier, även på arbetsplatsen.

42. Europaparlamentet är bekymrat över de begränsade resultaten av befintliga strategier och projekt som syftar till att uppmuntra kvinnors deltagande på arbetsmarknaden, i beslutsfattandet och i politiken och till att åtgärda svagheter i sysselsättnings- och socialpolitiken. Parlamentet beklagar i detta avseende det minskande antalet kvinnliga parlamentsledamöter samt avsaknaden av en könsbalanserad politisk representation i valen och i det nya Skupština och den nya regeringen. Parlamentet begär att nödvändiga rättsliga och politiska åtgärder för att främja kvinnors deltagande i politiken vidtas.

43. Europaparlamentet påminner om att Montenegros regering visserligen godkände den årliga handlingsplanen för strategin för skydd av personer med funktionsnedsättning från diskriminering och för främjande av jämlikhet, men att genomförandet av denna förblir huvudmålet. Parlamentet beklagar att personer med funktionsnedsättning fortfarande utsätts för diskriminering och har svårt att få tillgång till rättslig prövning. Parlamentet betonar att tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster måste förbättras för personer med funktionsnedsättning, internflyktingar och andra utsatta grupper.

44. Europaparlamentet välkomnar framstegen med skyddet av hbtqi-personers rättigheter, liksom det faktum att Montenegro är det första landet i regionen som antagit en lag om samkönade partnerskap. Parlamentet uppmanar myndigheterna att se till att alla nödvändiga villkor för ett korrekt genomförande av lagen är uppfyllda. Situationen för transpersoner och icke-binära personer måste förbättras. Parlamentet välkomnar det fredliga genomförandet av prideparaden 2019. Parlamentet uppmanar Montenegros myndigheter att fortsätta att förbättra klimatet för social delaktighet och tolerans och att samla in disaggregerade data om hatpropaganda och hatbrott på grundval av sexuell läggning och könsidentitet.

Onsdagen den 19 maj 2021

45. Europaparlamentet uppmanar Montenegros myndigheter att fortsätta en verklig dialog om religionsfrihet med religiösa företrädare och andra berörda parter i linje med Venedigkommissionens yttrande av den 24 juni 2019. Parlamentet uppmanar grannländerna att avstå från att lägga sig i denna fråga, liksom Montenegros övriga inre angelägenheter.

46. Europaparlamentet beklagar att den nya regeringen antagit ändringar i lagen om religions- och trosfrihet och lagen om rättslig ställning för religiösa samfund i ett brådsakande förfarande utan offentlig debatt eller dialog med alla religiösa samfund, och utan yttrande från Venedigkommissionen. Parlamentet noterar att presidenten har undertecknat lagen.

Försoning, goda grannförbindelser och internationellt samarbete

47. Europaparlamentet lovordar Montenegro för dess engagemang för ett inkluderande regionalt samarbete och den konstruktiva roll som landet spelar på västra Balkan, och välkomnar dess aktiva deltagande i många regionala initiativ. Parlamentet understryker att det finns en koppling mellan regionalt samarbete och goda grannförbindelser och Montenegros utsikter till medlemskap i EU.

48. Europaparlamentet välkomnar undertecknandet av protokollet om fastställande av gränserna mellan Bosnien och Hercegovina, Montenegro och Republiken Serbien i maj 2019 och uppmuntrar Montenegro att i en konstruktiv anda och så tidigt som möjligt i anslutningsprocessen fortsätta att ta itu med kvarstående bilaterala frågor med sina grannländer, inbegripet de olösta gränsdragningstvisterna med Serbien och Kroatien. Parlamentet påminner om att befintliga bilaterala gränsavtal bör respekteras. Parlamentet uppmanar att gränstvister bör hanteras i en anda av goda grannförbindelser, bilateralt och genom befintliga internationella mekanismer. Parlamentet konstaterar att de bilaterala förbindelserna med Serbien har präglats av spänningar, och insisterar på att alla bilaterala tvister måste lösas genom inkluderande och icke-konfrontativ dialog, samtidigt som man undviker alla former av utländsk inblandning i inhemska frågor.

49. Europaparlamentet fördömer kraftfullt att ministern för rättsliga frågor, mänskliga rättigheter och minoritetsrättigheter förnekat folkmordet i Srebrenica och ifrågasatt domar från Internationella krigsförbrytartribunalen för f.d. Jugoslavien (ICTY) samt dennas legitimitet. Parlamentet välkomnar de snabba gemälena från andra medlemmar i regeringen och kraven på hans avgång.

50. Europaparlamentet välkomnar upprättandet av den gemensamma regionala marknaden, som kommer att bana väg för landets fullständiga anslutning till EU:s inre marknad. Parlamentet är övertygat om att sådana initiativ skulle kunna bli ett viktigt verktyg för att öka regionens potential, attraktivitet och konkurrenskraft och i synnerhet skulle kunna hjälpa regionens ekonomier i deras återhämtningsprocesser efter pandemin.

51. Europaparlamentet fördömer skarpt alla försök av politiker i Montenegro och på andra håll i regionen att förneka folkmordet i Srebrenica eller andra krigsförbrytelser som ägde rum i f.d. Jugoslavien. Parlamentet välkomnar undertecknandet av ett protokoll om samarbete i sökandet efter försvunna personer mellan regeringarna i Bosnien och Hercegovina och Montenegro som ett gott exempel på samarbete vid utredning av fall med försvunna personer. Parlamentet är oroad över bristen på framsteg i hanteringen av krigsförbrytelser som begåtts i Montenegro och uppmanar myndigheterna att intensifiera sina ansträngningar för att bestraffa krigsförbrytelser och fastställa vad som hänt saknade personer samt att stödja och utveckla det dokumentations- och informationscentrum som inrättats.

52. Europaparlamentet uttrycker på nytt sitt stöd för initiativet om inrättande av den regionala kommissionen för fastställande av fakta om krigsförbrytelser och andra allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i f.d. Jugoslavien (Recom). Parlamentet lovordar Montenegros regering för dess engagemang och fullgörande av skyldigheter inom ramen för landets medlemskap i det regionala kontoret för ungdomssamarbete (RYCO), och understryker betydelsen av det nuvarande montenegrinska roterande ordförandeskapet i denna organisation.

53. Europaparlamentet uppmanar Montenegros myndigheter att fullt ut följa bestämmelserna om kvarlåtenskaperna från f.d. Socialistiska federala republiken Jugoslavien, särskilt när det gäller militära tillgångar.

54. Europaparlamentet lovordar Montenegros fullständiga anpassning till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och landets aktiva deltagande i EU:s uppdrag inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, särskilt Eunavfor Somalia – Atalantainsatsen och EU:s utbildningsuppdrag i Mali, liksom andra internationella uppdrag, särskilt FN:s uppdrag för folkomröstningen i Västsahara, FN:s fredsbevarande styrka i Cypern, det Natoleda uppdraget Rolute Support i Afghanistan och Natouppdraget i Kosovo (KFOR).

Onsdagen den 19 maj 2021

55. Europaparlamentet uttrycker oro över regeringens utnämningar inom säkerhetssektorn och den militära underrättelsetjänsten och faran för att Montenegros strategiska allians med EU och Nato skulle kunna ifrågasättas. Parlamentet understryker den strategiska betydelsen av Montenegros Natomedlemskap och uppmuntrar Montenegros myndigheter att samarbeta med både EU och Nato på området motståndskraft mot utländsk inblandning och it-säkerhet.
56. Europaparlamentet understryker att EU och USA behöver stärka sitt partnerskap och sin samordning på västra Balkan för att påskynda centrala reformer, förbättra styrningen och bidra till försoning.
57. Europaparlamentet välkomnar Montenegros framsteg med och förnyade engagemang för internationellt polissamarbete, och uppmuntrar landet att fortsätta sina ansträngningar för att hantera irreguljär migration genom att ytterligare utveckla sitt internationella samarbete kring gränsskydd och återtagande och öka sin kapacitet att lagföra nätverk för människosmuggling.
58. Europaparlamentet noterar ikraftträdandet av avtalet om gränsförvaltningssamarbete mellan Montenegro och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), som kommer att göra det möjligt för Frontex att bistå Montenegro i gränsförvaltningen, genomföra gemensamma insatser och bekämpa gränsöverskridande brottslighet vid landets sjögränser, inbegripet smuggling av narkotika och vapen samt människohandel och terrorism.
59. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen de montenegrinska myndigheterna att behålla respekten för mänskliga rättigheter, grundläggande friheter och internationell rätt i centrum för sin migrations- och gränspolitik. Parlamentet begär att Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns (Frontex) insatser på Montenegros territorium ska bedrivas enligt samma standard.

Ekonomi och covid-19-pandemin

60. Europaparlamentet välkomnar Montenegros framsteg med att öka stabiliteten i landets finanssektor och genomföra konkreta förbättringar av arbetsmarknadsvillkoren. Parlamentet noterar dock att arbetslösheten fortfarande är hög, särskilt bland kvinnor, ungdomar, romer och lågutbildade. Parlamentet uppmuntrar myndigheterna att förbättra kvinnornas deltagande på arbetsmarknaden och ta itu med sådana frågor som könsklyftan i fråga om sysselsättning och lön samt barnomsorg till rimlig kostnad.
61. Europaparlamentet uttrycker oro över att budgetlagen för 2021 inte lades fram förrän i slutet av 2020, och efterlyser en mer transparent och punktlig nationell budgetprocess.
62. Europaparlamentet välkomnar Montenegros genomförande av de reformer som krävs för att följa EU:s principer om god förvaltning på skatteområdet och att rådet den 18 februari 2020 strök landet från förteckningen över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet.
63. Europaparlamentet uppmuntrar Montenegro att intensifiera arbetet med att bättre anpassa utbildningssystemet till arbetsmarknaden i syfte att på ett bättre sätt bemöta fenomenen med kompetensglapp och kompetensflykt bland ungdomar. Parlamentet uppmanar Montenegros myndigheter att sträva efter en öppen och transparent personalpolitik inom den offentliga förvaltningen samt ökade offentliga investeringar för hållbar social och ekonomisk utveckling.
64. Europaparlamentet noterar med oro covid-19-pandemins inverkan på Montenegros ekonomi, eftersom landets bruttonationalprodukt minskade med 14,3 % under 2020. Parlamentet uppmanar regeringen att föra en ansvarsfull makroekonomisk politik och finanspolitik med tanke på den höga statsskulden. Parlamentet uppmuntrar myndigheterna att på bästa sätt utnyttja EU:s stöd för att mildra krisens konsekvenser, bland annat genom att utveckla och genomföra riktade åtgärder för att mildra pandemins konsekvenser för marginaliserade befolkningsgrupper och utsatta personer. Parlamentet understryker vikten av att utveckla entreprenörskompetens bland ungdomar.
65. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja Montenegros ansträngningar för att minska arbetslösheten, som allvarligt förvärrats av covid-19-pandemin, särskilt inom turismsektorn, som står för mer än 20 % av Montenegros bruttonationalprodukt, med tanke på den stora minskningen av antalet turister.
66. Europaparlamentet upprepar att EU snabbt frigjorde omedelbart ekonomiskt och materiellt stöd till västra Balkan för att hantera hälsokrisen till följd av covid-19-pandemin och påskynda den socioekonomiska återhämtningen i regionen. Parlamentet påminner om att 53 miljoner euro beviljats Montenegro för upphandling av akut medicinsk utrustning och för att bistå de sektorer som drabbats hårdast av covid-19-krisen. Parlamentet påminner också om beslutet att ge makroekonomiskt stöd på upp till 60 miljoner euro för att hjälpa Montenegro att begränsa pandemins negativa socioekonomiska konsekvenser.

Onsdagen den 19 maj 2021

67. Europaparlamentet betonar att covid-19-pandemin har haft en negativ inverkan på samhället som helhet, särskilt kvinnor, familjer med ensamstående föräldrar och utsatta grupper, såsom romer, egyptier, hbt-personer, personer med funktionsnedsättning och andra minoriteter, genom att den fördjupat klyftor och förvärrat befintliga problem. Parlamentet uppmanar Montenegros myndigheter att beakta dessa gruppers behov vid utformning och genomförande av socioekonomiska stödåtgärder i samband med covid-19.

68. Europaparlamentet berömmar den roll som EU:s civilskyddsmekanism spelat för att säkerställa välbehövligt stöd i form av medicintekniska produkter och personlig skyddsutrustning i kampen mot covid-19 i Montenegro.

69. Europaparlamentet uttrycker oro över den pågående processen för att avsätta ledare inom folkhälsoinstitutioner vid en tidpunkt då Montenegro är allvarligt drabbat av covid-19-pandemin, liksom över det nya lån på 750 miljoner euro som regeringen tagit utan att samråda med Skupština.

70. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att visa sin solidaritet med länderna på västra Balkan genom att hjälpa dem att få covid-19-vaccin och att ta med Montenegro i EU:s gemensamma upphandling för vaccin. Parlamentet välkomnar de åtgärder som kommissionen och rådet vidtagit för att hjälpa Montenegro att upphandla vaccin mot covid-19 via Covax och på andra sätt, såsom samordning av donationer från EU:s medlemsstater. Parlamentet efterlyser ytterligare stöd för att se till att befolkningen i alla länder på västra Balkan har tillgång till en tillräcklig mängd covid-19-vaccin så snart som möjligt, med beaktande av varje lands pandemisituation. Parlamentet är starkt övertygat om att vaccinationspolitik i allmänhet bör vara humanitär och inte tjäna några som helst geopolitiska intressen.

71. Europaparlamentet uppmanar Montenegro att på bästa sätt utnyttja kommissionens ekonomiska plan och investeringsplan för västra Balkan. Parlamentet erkänner dess betydelse för att stödja hållbar konnektivitet inom transport och infrastruktur, humankapitalet, konkurrenskraften och en tillväxt för alla i regionen, och betonar samtidigt att alla investeringar måste ligga i linje med målen i Parisavtalet och EU:s mål för minskade koldioxidutsläpp.

72. Europaparlamentet konstaterar att samtliga mål för investeringar inom IPA III är lika viktiga. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att inrikta en lämplig andel av IPA III-medlen på Montenegros pågående demokratiska omställning, särskilt med tanke på de ihållande problemen med investeringsklimatet, absorptionsförmågan och miljönormerna i landet.

Miljö, energi och transporter

73. Europaparlamentet välkomnar Montenegros framsteg med att diversifiera sin elproduktion i riktning mot förnybara energikällor och att överträffa sitt övergripande mål för 2020 om förnybara energikällor och de sektorsvisa målen för elektricitet, uppvärmning och kylning, liksom landets aktiva deltagande i konnektivitetens agendan för västra Balkan. Parlamentet uppmanar Montenegro att införa enhetliga och förenklade regler för att underlätta vidare genomförande av projekt för förnybar energi. Parlamentet framhåller betydelsen av EU-stöd för en gradvis övergång till renare och förnybar energi. Parlamentet är bekymrat över olje- och gasborrningsprojekt alldeles utanför Montenegros kust som kan skada miljön, naturen och turismen, landets viktigaste näringssgren.

74. Europaparlamentet lovordar Montenegros beslut att dra in det ekonomiska stödet till små vattenkraftverk som inte uppfyller lämpliga miljönormer. Parlamentet noterar de långsamma framstegen och förseningarna med att stänga värmekraftverket i Pljevlja, och uppmanar Montenegro att utan dröjsmål följa bestämmelserna i direktivet om stora förbränningsanläggningar⁽⁴⁾.

75. Europaparlamentet erkänner de åtgärder som Montenegro har vidtagit för att inrätta ett elektroniskt system för ursprungsgarantier i syfte att säkerställa förenlighet med det standardiserade europeiska systemet för energicertifiering. Parlamentet noterar att genomförandet av reformer inom elsektorn är långt framskridet, och uppmanar Montenegro att utan dröjsmål införliva Remit-förordningen⁽⁵⁾ och införliva nätföreskrifterna i de nationella anslutningsreglerna. Parlamentet uppmanar Montenegro att öka den för närvarande låga kapaciteten mellan elområdena som är tillgänglig

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/80/EG av den 23 oktober 2001 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar, (EGT L 309, 27.11.2001, s. 1).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi, (EUT L 326, 8.12.2011, s. 1).

Onsdagen den 19 maj 2021

för deltagare på elmarknaden i linje med bästa EU-praxis. Parlamentet lovordar Montenegro för att landet är en föregångare genom att ha inrättat en mekanism för koldioxidprissättning och handel med utsläppsrätter i regionen. Parlamentet välkomnar den fullständiga efterlevnad som uppnåtts när det gäller bränslekvalitetsdirektivet ⁽⁶⁾ och efterlyser ytterligare framsteg med att hålla beredskapslager av olja.

76. Europaparlamentet välkomnar den positiva utvecklingen i fråga om ytterligare anpassning av Montenegros nationella miljö- och klimatlagstiftning samt nationella energi- och klimatplan till EU:s regelverk, och efterlyser ytterligare ansträngningar för att färdigställa dokumentet så snart som möjligt, i linje med rekommendationerna från energigemenskapens ministerråd. Parlamentet lovordar Montenegro för att landet skyddar floden Zeta som en naturpark. Parlamentet uppmanar myndigheterna att vidta brådskande åtgärder för att bättre värna skyddade områden och potentiella Natura 2000-områden, däribland Ulcinj Salina, Skadarsjön och floden Tara. Parlamentet uppmanar Montenegro att förbättra avfallshanteringen och ta itu med problemet med olagligt bortskaftande av avfall. Parlamentet uppmanar myndigheterna att involvera lokalsamhällena och det civila samhället i genomförandet av politik och projekt på miljö-, klimat- och energiområdet i landet.

77. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att Montenegro, enligt artikel 1 i sin konstitution, är en miljövänlig stat. Parlamentet påminner om att inrättandet av områdena för militär utbildning och vapenprovning i Sinjajevina, i områden som skyddas av Unesco, måste ske i enlighet med Unescos principer om sociokulturell och ekologisk hållbarhet. Parlamentet noterar att utbyggnad av ytterligare kapacitet för vattenkraft och turism, i synnerhet i skyddade områden, bör ske med hänsyn till EU:s miljöskyddsnormer. Parlamentet uppmanar myndigheterna att bedöma miljöeffekterna av byggandet av motorvägen vid floden Tara och att bättre skydda de mest värdefulla områdena. Parlamentet uppmanar sin uppmaning om att i linje med europeisk standard utföra grundliga och heltäckande förhandsbedömningar av de miljörelaterade, ekonomiska och sociala konsekvenserna av infrastrukturprojekt.

78. Europaparlamentet välkomnar lanseringen av den gröna agendan på västra Balkan, som har potential att driva på övergången till en hållbar och koldioxidneutral ekonomi. Parlamentet uppmanar Montenegro att fortsätta att införa och genomföra den lagstiftning som behövs för att uppnå de avtalade gemensamma målen för den digitala och gröna omställningen.

79. Europaparlamentet uppmanar Montenegro, Europas fjärde mest skogstäckta land, att förbättra förvaltningen av sina skogar, i synnerhet genom att avsätta mer resurser för dem och aktivt bekämpa olaglig avverkning. Parlamentet noterar en nyligen genomförd studie som understryker att det i Montenegro varje år produceras ungefär 100 000 kubikmeter virkesavfall, som lätt kan återanvändas. Parlamentet uppmanar myndigheterna att reflektera över olika sätt att främja modeller för cirkulär ekonomi i denna sektor och andra sektorer i ekonomin.

80. Europaparlamentet uppmanar Montenegros myndigheter att säkerställa rätten att få tillgång till miljöinformation om infrastrukturprojekt, i enlighet med landets konstitution och Århuskonventionen, som Montenegro ratificerade 2009.

o

o o

81. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Europeiska rådets ordförande, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament samt Montenegros president, regering och parlament.

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/30/EG av den 23 april 2009 om ändring av direktiv 98/70/EG, vad gäller specifikationer för bensen, diesel och gasoljor och införande av ett system för hur växthusgasutsläpp ska övervakas och minskas, (EUT L 140, 5.6.2009, s. 88).

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0245

Klimatförändringarnas konsekvenser för de mänskliga rättigheterna och miljöförvararnas roll i denna fråga

Europaparlamentets resolution av den 19 maj 2021 om klimatförändringarnas konsekvenser för de mänskliga rättigheterna och miljöförvararnas roll i denna fråga (2020/2134(INI))

(2022/C 15/10)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och FN:s relevanta fördrag och konventioner om och instrument för mänskliga rättigheter, särskilt FN:s förklaring om urbefolkningars rättigheter, som antogs av FN:s generalförsamling den 13 september 2007, samt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), där det anges att alla människor har rätt att fullt ut åtnjuta sina mänskliga rättigheter och grundläggande friheter utan diskriminering,
- med beaktande av FN:s förklaring om försvarare av de mänskliga rättigheterna från 1998,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution A/RES/53/144 av den 8 mars 1999 om antagande av förklaringen om försvarare av de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av konventionen om biologisk mångfald, som antogs i Rio 1992 och undertecknades av 168 länder, samt av sin resolution av den 16 januari 2020 om det 15:e mötet i partskonferensen (COP15) för konventionen om biologisk mångfald⁽¹⁾,
- med beaktande av Agenda 2030 för hållbar utveckling, som antogs av FN:s generalförsamling den 25 september 2015, och målen för hållbar utveckling,
- med beaktande av Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), som trädde i kraft den 21 mars 1994, Kyotoprotokollet av den 11 december 1997 och Parisavtalet av den 22 april 2016,
- med beaktande av resolution 40/11 av den 21 mars 1991 från FN:s råd för mänskliga rättigheter om erkännande av bidraget från människorättsförsvarare inom miljöområdet till åtnjutandet av mänskliga rättigheter, miljöskydd och hållbar utveckling,
- med beaktande av rapporterna 31/52 av den 1 februari 2016 och A/74/161 från 2019 från FN:s särskilda rapportör om skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter som rör åtnjutandet av en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö,
- med beaktande av resolution 41/21 av den 12 juli 1991 från FN:s råd för mänskliga rättigheter om de mänskliga rättigheterna och klimatet,
- med beaktande av rapporten av den 10 december 2015 från FN:s miljöprogram (Unep) om klimatförändringar och mänskliga rättigheter och Uneps definition av människorättsförsvarare inom miljöområdet, *Who are environmental defenders? (Vilka är miljöförvararna?)*,
- med beaktande av rapporten av den 17 juli 2019 från FN:s särskilda rapportör för extrem fattigdom och mänskliga rättigheter om klimatförändringar och fattigdom,
- med beaktande av 2019 års särskilda rapport från FN:s klimatpanel (IPCC) om klimatförändringar, ökenspridning, markförsämring, hållbar markförvaltning, livsmedelstrygghet och flöden av växthusgaser i landbaserade ekosystem,
- med beaktande av FN:s rapport från juni 2020 om köns-, klimat- och säkerhetsrelaterade frågor och upprätthållande av en inkluderande fred i klimatförändringarnas frontlinje (*Gender, Climate & Security: Sustaining Inclusive Peace on the Frontlines of Climate Change*), med Unep, UN Women, FN:s utvecklingsprogram (UNDP) och FN:s avdelning för politiska frågor och fredsbyggande (UNDPPA) som medförfattare,

⁽¹⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0015.

Onsdagen den 19 maj 2021

- med beaktande av FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter,
- med beaktande av artikel 37 i stadgan, som ålägger EU att integrera en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet i unionens politik,
- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt femte delen (Unionens yttre åtgärder) avdelningarna I–V,
- med beaktande av kommissionens gemensamma meddelande av den 25 mars 2020 *EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024* (JOIN(2020)0005),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 15 maj 2017 om urbefolkningar och det gemensamma arbetsdokumentet från avdelningarna av den 17 oktober 2016 *Implementing EU External Policy on Indigenous Peoples* (om att genomföra EU:s yttre politik för urbefolkningar) (SWD(2016)0340) samt rådets slutsatser av den 19 november 2018 om diplomati i vattenfrågor, av den 17 juni 2019 om EU-åtgärder för en stärkt regelbaserad multilateralism och av den 20 januari 2020 om klimatdiplomati,
- med beaktande av *EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter – säkert dricksvatten och sanitet*, som antogs av rådet den 17 juni 2019, och *EU:s riktlinjer om människorättsförsvare*,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om fall av kränkningar av de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen,
- med beaktande av sin resolution av den 13 september 2017 om korruption och mänskliga rättigheter i tredjeländer ^(?),
- med beaktande av Europeiska miljöbyråns rapport av den 4 december 2019 *The European environment – state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe* (Europas miljö – tillstånd och utblick 2020: Kunskap för omställningen till ett hållbart Europa),
- med beaktande av genomförandepincip nr 10 i Riodeklarationen om miljö och utveckling från 1992, som syftar till att säkerställa att varje individ har tillgång till information, ges möjlighet att delta i beslutsprocessen och har tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, för att värna rätten till en hälsosam och hållbar miljö för nuvarande och kommande generationer,
- med beaktande av kommissionens meddelanden av den 20 juni 2020 *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv* (COM(2020)0380), av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* (COM(2019)0640) och av den 23 juli 2019 *Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar* (COM(2019)0352),
- med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2020 om den europeiska gröna given ^(?),
- med beaktande av 2019 års rapport från FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation *The State of the World's Biodiversity for Food and Agriculture* (situationen för den biologiska mångfalden i världen på området för livsmedel och jordbruk),
- med beaktande av det oerhört stora hot om förlust av biologisk mångfald som beskrivs i den globala bedömningsrapporten om biologisk mångfald och ekosystemtjänster av den 31 maj 2019 från den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster,
- med beaktande av sin resolution av den 3 juli 2018 om kränkningar av urbefolkningarnas rättigheter i världen, inklusive markrofferi ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 17 april 2020 om en samordnad EU-insats mot covid-19-pandemin och dess konsekvenser ^(?),
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för utveckling, utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet och utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor,

^(?) EUT C 337, 20.9.2018, s. 82.

^(?) Antagna texter, P9_TA(2020)0005.

⁽⁴⁾ EUT C 118, 8.4.2020, s. 15.

^(?) Antagna texter, P9_TA(2020)0054.

Onsdagen den 19 maj 2021

— med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A9-0039/2021), och av följande skäl:

- A. Alla människor, lokalsamhällen och befolkningsgrupper har rätt att fullt ut åtnjuta sina mänskliga rättigheter i enlighet med den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna.
- B. Konsekvenserna av klimatförändringarna och den fortsatta miljöförstörelsen för färskvattentillgångar, ekosystem och befolkningsgruppers försörjningsmöjligheter inverkar redan nu i praktiken negativt på åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna, däribland rätten till liv, livsmedelstrygghet, säkert dricksvatten och sanitet, hälso- och sjukvård, bostäder, självbestämmande, arbete och utveckling, enligt vad som beskrivs i resolution 41/21 från FN:s råd för mänskliga rättigheter. Även om vi uppnår det internationella målet att den globala uppvärmningen ska begränsas till 2 °C över de förindustriella nivåerna kommer dessa konsekvenser att intensifieras dramatiskt under de kommande årtiondena. Länderna bidrar på olika sätt till klimatförändringarna och har gemensamt men differentierat ansvar. Klimatförändringarna utgör ett omedelbart och omfattande hot mot alla människor i världen, men främst mot de fattiga, som är särskilt utsatta, enligt vad som beskrivs i resolution 7/23 från FN:s råd för mänskliga rättigheter.
- C. FN efterlyser, tillsammans med andra internationella organisationer och experter, ett globalt erkännande av rätten till en hälsosam och säker miljö som en allmän rätt.
- D. Insatserna för att ta itu med klimatförändringarna ger upphov till frågor om rättvisa och jämlikhet på både internationell och nationell nivå och mellan olika generationer. Tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, tillgång till information och allmänhetens deltagande i beslutsprocesser har förankrats inom ramen för genomförandepincip nr 10 i Riodeklarationen om miljö och utveckling, Århuskonventionen ⁽⁶⁾ av den 25 juni 1998 och Escazúavtalet ⁽⁷⁾ av den 4 mars 2018.
- E. Miljöförstöring, klimatförändringar och ohållbar utveckling utgör några av de mest akuta och allvarliga hoten mot nuvarande och kommande generationers förmåga att åtnjuta åtskilliga mänskliga rättigheter. Parterna i UNFCCC är skyldiga att vidta effektiva åtgärder för att begränsa klimatförändringarna, öka sårbara befolkningsgruppers anpassningsförmåga och förhindra förutsebara förluster av människoliv.
- F. Parterna i UNFCCC är skyldiga att samla in och sprida information om miljöpåverkan och att underlätta allmänhetens deltagande i beslutsprocesser på miljöområdet.
- G. När klimatförändringarna hanteras ur ett människorättsperspektiv framstår principerna om universalitet och icke-diskriminering särskilt tydligt, med en betoning på att alla människor i världen – även utsatta grupper, utan åtskillnad av något slag, exempelvis på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationellt eller socialt ursprung, förmögenhet, börd eller annan status – garanteras rättigheter.
- H. Regeringar, samhällen och enskilda personer har ett etiskt och generationsöverskridande ansvar för att vara alltmer proaktiva när det gäller politik och samarbete med målet att komma överens om internationella normer för att skydda och bevara planeten för nuvarande och kommande generationer, i syfte att garantera att dessa till fullo kan åtnjuta sina mänskliga rättigheter samt begränsa klimatförändringarnas negativa effekter.
- I. Det är allmänt erkänt att länders och den privata sektorns skyldigheter och ansvar i fråga om de mänskliga rättigheterna får konkreta konsekvenser när det gäller klimatförändringarna. Underlåtenhet att skydda miljön och dem som försvarar den strider mot ländernas rättsligt bindande skyldigheter på människorättsområdet och kan utgöra en kränkning av vissa rättigheter, såsom rätten till en hälsosam miljö eller rätten till liv. Alltmer företags- och affärsverksamhet i tredjeländer får allvarliga konsekvenser för de mänskliga rättigheterna och miljön.

⁽⁶⁾ Uneces (FN:s ekonomiska kommission för Europa) konvention av den 25 juni 1998 om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

⁽⁷⁾ Det regionala avtalet av den 4 mars 2018 om tillgång till information, allmänhetens deltagande och rättslig prövning i miljöfrågor i Latinamerika och Västindien.

Onsdagen den 19 maj 2021

- J. Parisavtalet är det första internationella fördrag där kopplingen mellan klimatåtgärder och mänskliga rättigheter uttryckligen erkänns, vilket gör det möjligt att använda befintliga människorättsrelaterade rättsliga instrument för att med kraft uppmana länder och privata företag att minska utsläppen. Det finns inga konkreta instrument inom ramen för Parisavtalet för att ställa länder och företag till svars för deras inverkan på klimatförändringarna och utövandet av mänskliga rättigheter.
- K. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har tydligt slagit fast att olika typer av miljöförstöring kan leda till kränkningar av faktiska mänskliga rättigheter, exempelvis rätten till liv, privatliv och familjeliv och rätten till ett freat hem samt förbudet mot omänsklig och förnedrande behandling.
- L. Arbetet med klimaträttvisa syftar till att ta itu med klimatkrisen med hjälp av människorättslagstiftning med målet att avhjälpa bristen på ansvarsskyldighet i fråga om klimatstyrning, genom att tillämpa rättsliga förfaranden för att ställa länder och företag till svars och därigenom motverka klimatförändringarna, så att man ser till att länderna och företagen tar ansvar för sina handlingar när det gäller att bevara naturen för dess egen skull, samt möjliggör ett värdigt och hälsosamt liv för såväl nuvarande som kommande generationer.
- M. Inom ramen för flera pågående rättsliga förfaranden har man fastställt människorättskränkningar och banat väg för ansvarsskyldighet till följd av att enskilda personer, länder och företag utan framgång har vidtagit, eller helt underlåtit att vidta, åtgärder för att ta itu med klimatförändringarnas konsekvenser.
- N. Den allt hårdare konkurrensen om naturtillgångar, vilken drivs på av privata företag, i en del fall under medverkan från statligt håll, har satt de miljöförsvare och urbefolkningar som försöker skydda sina traditionella landområden i förgrunden för miljörelsen och gjort dem till måltavlor för förföljelse.
- O. Klimatförändringarnas konsekvenser för de mänskliga rättigheterna kommer att drabba inte bara de mest utsatta människorna, utan hela världens befolkning. De samhällen och länder som är mest utsatta och orsakar minst nedsmutsning och miljöförstöring är de som lider mest av klimatförändringarnas direkta konsekvenser. Antalet sjukdomar och förtida dödsfall till följd av miljöföroreningar är redan tre gånger större än för aids, tuberkulos och malaria sammantaget. Detta utgör ett hot mot rätten till liv, en hälsosam miljö och ren luft. Naturkatastrofer såsom översvämningar, tropiska stormar och långa perioder av torka blir allt vanligare och får negativa konsekvenser för livsmedelstryggheten i länderna på södra halvklotet och för åtnjutandet av ett antal mänskliga rättigheter.
- P. Miljörättvisa är en del av den sociala rättvisan, samtidigt som klimatförändringarnas konsekvenser är asymmetriska och deras negativa följder är ödeläggande för nuvarande och kommande generationer, särskilt i utvecklingsländerna. Klimatförändringarna påverkar kraftigt utvecklingsländerna och förvärrar befintliga sociala och ekonomiska ojämlikheter, vilket leder till att sårbara grupper drabbas oproportionerligt hårt av deras negativa följder.
- Q. Klimatförändringarna utgör en allt viktigare drivkraft bakom tvångsförflyttningar och migration, både inom och mellan länder. Tvångsförflyttning är ett överhängande scenario för vissa befolkningsgrupper, exempelvis de som lever i områden som hotas av ökenspridning eller de som bor i ett snabbt smältande Arktis, i lågt liggande kustområden och på mindre öar eller andra känsliga ekosystem och riskområden. Sedan 2008 har i genomsnitt 24 miljoner människor tvångsförflyttats på grund av förödande väderkatastrofer varje år, främst inom tre av de mest utsatta regionerna – Afrika söder om Sahara, Sydasiens och Latinamerika. Enligt UNDP är 80 procent av de människor som tvingats flytta på grund av klimatförändringarna kvinnor. Den växande företeelsen klimatrelaterade tvångsförflyttningar kan utgöra ett direkt hot mot mänskliga rättigheter, kultur och traditionell kunskap för den berörda befolkningen och kan ha en betydande inverkan på lokalsamhällena i de länder och territorier dit människorna kommer för att bosätta sig.
- R. Restriktioner och nedstängningar med anledning av covid-19-pandemin har minskat insynen i och övervakningen av människorättskränkningar och intensifierat de politiska hoten och den digitala övervakningen, samtidigt som de begränsat tillgången till rättslig prövning och miljöförsvares, lokala aktörers, urbefolkningars och andra parter

Onsdagen den 19 maj 2021

möjligheter att i praktiken delta i beslutsprocesserna. Urbefolkningarnas möjligheter att patrullera och skydda sina territorier har minskat till följd av nedstängningar och sanitära åtgärder. Dyliga begränsningar bör bygga på motiverade och demokratiska lagar. Det internationella samfundets förmåga att iaktta och utreda påstådda kränkningar har avsevärt minskat på grund av pandemin.

- S. Människors förmåga att anpassa sig till klimatförändringarna är till stor del kopplad till deras tillgång till grundläggande mänskliga rättigheter och till hälsotillståndet hos de ekosystem som deras försörjning och välbefinnande är beroende av. Begränsnings- och anpassningsåtgärder, exempelvis avseende tillgång till och användning av naturtillgångar såsom mark, vatten och skogar, och befolkningsomflyttningar, kan även få negativa effekter för utövandet av mänskliga rättigheter. Utvecklingsländer och utvecklingsregioner beräknas få stå för 75–80 procent av klimatförändringarnas kostnader enligt rapporten om klimatförändringar och fattigdom av den 17 juli 2019 från FN:s särskilda rapportör för extrem fattigdom och mänskliga rättigheter.
- T. Klimatförändringarna kan komma att vända den mänskliga utvecklingen genom att minska jordbruksproduktiviteten, öka osäkerheten i livsmedels- och vattenförsörjningen, öka exponeringen för extrema naturkatastrofer, ge upphov till kollapsar i ekosystem samt bidra till ökade hälsorisker.
- U. Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) förväntas klimatförändringarna 2030 bidra till cirka 250 000 ytterligare dödsfall per år på grund av undernäring, malaria, diarré och värmestress. Enligt Världslivsmedelsprogrammet är klimatchocker en av de tre främsta orsakerna till osäker livsmedelsförsörjning i världen. Under 2019 led uppemot 750 miljoner människor – nästan en tiondel av jordens hela befolkning – i allvarlig utsträckning av osäker livsmedelsförsörjning.
- V. Klimatkrisen ökar klyftan mellan könen, eftersom extrema väderhändelser, naturkatastrofer och långsiktig miljöförstöring hotar hem, försörjningsmöjligheter och sociala nätverk och infrastruktur i samhället med oproportionerliga konsekvenser för kvinnor och flickor, inbegripet ökat obetalt omsorgs- och hushållsarbete för kvinnor, ökad utbredning av könsrelaterat våld och marginalisering av kvinnors utbildning, delaktighet och ledarskap.
- W. Våld mot miljöaktivister, i synnerhet kvinnor, och försvarare av miljö rättigheter samt deras advokater har kommit att bli en väldokumenterad trend, även genom bevakningen hos massmedier och sociala medier. Kvinnliga aktivister utsätts för köns specifika former av våld och hot, vilket utgör en stor källa till oro.
- X. Miljöförsvarena står i främsta ledet när det gäller klimatåtgärder och ansvarsskyldighet. Människorättsorgan har i allt högre grad uppmärksammat behovet av att särskilt skydda miljöförsvare. Det krympande utrymmet för det civila samhället är en global företeelse som oproportionerligt påverkar människorättsförsvare som arbetar med miljö- och markfrågor och som ofta befinner sig på landsbygden och i isolerade områden med begränsad tillgång till skyddsmekanismer. De allra flesta människorättskränkningar mot människorättsförsvare och miljöförsvare begås i ett klimat av nästan fullständig straffrihet. Främjande och skydd av mänskliga rättigheter och miljöförsvare ingår bland de angivna prioriteringarna i EU:s yttre åtgärder runt om i världen och i dess grannskap. Unionen måste använda alla instrument som står till dess förfogande i detta avseende.
- Y. Under de senaste åren har miljöförsvare allt oftare mördats, kidnappats, torterats och utsatts för könsrelaterat våld, hot, trakasserier, hotelser, smutskastningskampanjer, kriminalisering, rättsliga trakasserier, tvångsvräkningar och tvångsflyttningar.
- Z. FN:s särskilda rapportör för människorättsförsvares situation har uttryckt oro över människorättsförsvare i alla länder, eftersom de utsätts för restriktioner när det gäller rörelsefriheten, mötesfriheten, yttrandefriheten och föreningsfriheten och blir föremål för falska anklagelser, orättvisa rättegångar, godtyckliga gripanden och frihetsberövanden, tortyr och avrättningar.

Onsdagen den 19 maj 2021

- AA. 2020 års rapport från *Global Witness* visar att 212 mark- och miljöaktivister dödades under 2019, vilket motsvarar en ökning med 30 procent jämfört med 2018. Omkring 40 procent av offren kom från urbefolkningar och var traditionella markägare, och mer än två tredjedelar av morden ägde rum i Latinamerika.
- AB. Urbefolkningarna åtnjuter särskilda rättigheter när det gäller skydd för miljö, mark och resurser i enlighet med artikel 7 i Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder från 1989. I artikel 29 i FN:s deklaration om urfolks rättigheter från 2007 fastställs att urfolk har rätt till bevarande och skydd av miljön och den produktionskapacitet som deras mark eller territorier samt resurser medför.
- AC. Escazúavtalet är det första regionala avtalet om tillgång till information, allmänhetens deltagande och rättslig prövning i miljöfrågor i Latinamerika och Västindien. Escazúavtalet har varit öppet för ratificering sedan den 1 september 2019 och är det första fördrag där rätten till en hälsosam miljö fastställs (artikel 4). Escazúavtalet – i vilket vikten av regionalt samarbete framhålls på nytt – kan tjäna som inspiration för andra regioner som står inför liknande utmaningar. I Århuskonventionen fastställs ett antal rättigheter för enskilda individer och organisationer i det civila samhället vad gäller miljön, bland annat tillgång till miljöinformation, allmänhetens deltagande i miljöbeslut och tillgång till rättslig prövning. Konventionens parter är skyldiga att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att offentliga myndigheter (på nationell, regional och lokal nivå) bidrar till verkställandet av dessa rättigheter.

Klimatförändringarnas konsekvenser för de mänskliga rättigheterna

1. Europaparlamentet betonar att åtnjutandet, skyddet och främjandet av mänskliga rättigheter som bygger på människans värdighet samt målet om en sund och hållbar planet är beroende av varandra. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att agera som en trovärdig och tillförlitlig partner på den globala arenan genom att anta, stärka och genomföra lagstiftning som är anpassad till en övergripande människorättsbaserad strategi för klimatåtgärder, för att vägleda strategier och åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt säkerställa att de är adekvata, tillräckligt ambitiösa, icke-diskriminerande och förenliga med skyldigheter avseende grundläggande mänskliga rättigheter. Parlamentet konstaterar att de principer och normer som härrör från internationell människorättslagstiftning bör vägleda all politik och programplanering kopplad till klimatförändringar i alla skeden av processen. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att uppmuntra länder, företag och lokala myndigheter utanför EU att genomföra och anta lösningar och åtgärder som kommer att bidra till att skydda miljön samt ta itu med klimatförändringarnas konsekvenser.
2. Europaparlamentet uppmanar unionen och dess medlemsstater att konsekvent stärka kopplingen mellan mänskliga rättigheter och miljön i sina yttre åtgärder samt bistå och stödja internationella, regionala och lokala mekanismer för mänskliga rättigheter när miljöutmaningar hanteras, framför allt klimatförändringarnas konsekvenser för ett fullständigt åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att klimatförändringar och mänskliga rättigheter är aspekter som integreras i all relevant EU-politik och att säkerställa en konsekvent politik på dessa områden. Parlamentet noterar vikten av att stödja verksamhet som ökar medvetenheten om konsekvenserna av klimatförändringarna, miljöförstörelsen och förlusten av biologisk mångfald för de mänskliga rättigheterna. Vidare uppmanar parlamentet unionen att stödja och stärka samarbetet med tredjeländer för att integrera en människorättsbaserad strategi i miljölagstiftningen och miljöpolitiken.
3. Europaparlamentet betonar att möjligheter till mänsklig utveckling för alla är oundgängligt. Parlamentet betonar riskerna med kränkningar av de mänskliga rättigheterna inom internationella försörjningskedjor för råvaror för såväl konventionell energi som energi från grön teknik och förnybar energi, till exempel barnarbete i koboltgruvor som försörjer den globala litiumjonbatterikedjan. Parlamentet uppmanar kommissionen att beakta konsekvenserna för de mänskliga rättigheterna vid bedömningen av unionens energi- och transportteknik.
4. Europaparlamentet betonar att vattenbrist, som är en av följderna av klimatförändringarna, påverkar många människor runt om i världen. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att ta itu med vattenbristen som en huvudprioritering på sin lagstiftningsmässiga och politiska dagordning. Parlamentet noterar att den dåliga förvaltningen av marken och naturtillgångarna bidrar till nya konflikter och försvårar en fredlig lösning av befintliga konflikter. Parlamentet påminner om att konkurrensen om minskande resurser ökar och att detta förvärras ytterligare av miljöförstörelse, befolkningstillväxt och klimatförändringar.

Onsdagen den 19 maj 2021

5. Europaparlamentet påminner om den rättsliga skyldigheten att respektera rätten till en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö, som bland annat utgör en förutsättning för hållbar ekonomisk verksamhet som bidrar till enskilda personers och samhällets välbefinnande och försörjning. Parlamentet påminner om att internationell människorättslagstiftning tillhandahåller rättsmedel för att avhjälpa de skador som klimatförändringarna orsakar för enskilda personer, urbefolkningar och människorättsförsvarare inom miljöområdet, genomföra åtgärder för att bekämpa klimatförändringar samt ställa länder, företag och enskilda personer till svars för de delar av deras verksamhet som får konsekvenser för klimatförändringarna och de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar i detta avseende EU att göra kampen mot straffrihet till en av sina huvudprioriteringar genom att inrätta instrument som möjliggör ett fullständigt, effektivt och hållbart genomförande av människorätts- och miljölagstiftningen samt verkställande av den.
6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att de konkreta åtaganden om mänskliga rättigheter, miljö och klimatförändringar som redan fastställts i EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 genomförs och övervakas på ett effektivt sätt, och att planens genomförande inbegriper ett jämställdhetsperspektiv.
7. Europaparlamentet stöder mandatet för FN:s särskilda rapportör för mänskliga rättigheter och miljö, nämligen att verka för ett globalt erkännande av rätten att leva i en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö såsom en mänsklig rättighet. Parlamentet uppmanar unionen och medlemsstaterna att vid nästa möte i FN:s generalförsamling stödja ett globalt erkännande av denna rättighet. Parlamentet anser att ett sådant erkännande bör fungera som en katalysator för en kraftfullare miljöpolitik och förbättringar vad gäller brottsbekämpning, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser på miljöområdet, tillgång till information och rättslig prövning samt bättre resultat för alla människor och för planeten.
8. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att fortsatt övervaka situationen för mänskliga rättigheter och klimatförändringar och att bedöma framstegen när det gäller att inbegripa och integrera mänskliga rättigheter i alla aspekter av klimatåtgärder på nationell och internationell nivå, i nära samarbete med FN:s råd för mänskliga rättigheter/FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar i detta avseende unionen att vidta åtgärder för att införa rätten till en säker och hälsosam miljö i stadgan, med full respekt för artikel 37 i stadgan. Parlamentet betonar i detta avseende vikten av ett nära samarbete med länder och alla berörda institutionella aktörer för att säkerställa ett korrekt genomförande av de mänskliga rättigheterna och miljöbestämmelserna.
9. Europaparlamentet betonar att alla människor bör beviljas den grundläggande rätten till en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö och till ett stabilt klimat, utan diskriminering, och att denna rätt måste tillgodoses genom ambitiös politik och vara fullt verkställbar genom hela rättssystemet på all nivåer.
10. Europaparlamentet anser att integrering av människans rätt till en hälsosam miljö i viktiga miljöavtal och miljöprocesser är avgörande för att ta ett helhetsgrepp i kampen mot covid-19, vilket inbegriper en förnyad syn på förhållandet mellan människan och naturen som kommer att minska risken för, och förhindra framtida skada på grund av, miljöförstöring.
11. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att ta ett djärvt initiativ med aktivt stöd från EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter för att bekämpa straffrihet för dem som gjort sig skyldiga till miljöbrott på global nivå och bana väg för nya förhandlingar mellan parterna inom Internationella brottmålsdomstolen (ICC) i syfte att erkänna "miljömord" som ett internationellt brott inom ramen för Romstadgan. Parlamentet uppmanar kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att inrätta ett program för att bygga upp kapacitet inom de nationella jurisdiktionerna i medlemsstaterna på dessa områden.
12. Europaparlamentet uppmanar unionen och dess medlemsstater att regelbundet bedöma hur den externa dimensionen av den europeiska gröna given bäst kan bidra till en holistisk och människorättsbaserad strategi med avseende på klimatåtgärder och förlusten av biologisk mångfald. Parlamentet uppmanar EU att utnyttja den breda uppsättning externa strategier, verktyg och politiska och finansiella instrument som står till dess förfogande för att genomföra den europeiska gröna given. Parlamentet uppmanar EU att se över sina klimatfinansieringsmekanismer och föreslå ändringar av dem där så är lämpligt för att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna och införa kraftfulla skyddsåtgärder för detta ändamål. Parlamentet uppmanar till inrättande av kontaktpunkter för klimatfrågor inom de relevanta avdelningarna vid kommissionen och utrikestjänsten, som bland annat skulle ha till uppgift att säkerställa en klimatsäkring av EU:s alla yttre förbindelser. Parlamentet efterlyser transparent och informativ kommunikation om dessa frågor i EU:s utvecklingsamarbete med tredjeländer.

Onsdagen den 19 maj 2021

13. Europaparlamentet uppmanar till integrering av ett jämställdhetsperspektiv i politik och program för hållbar utveckling för att säkerställa att kvinnors och flickors rättigheter – inbegripet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, samt nödvändiga hälso- och sjukvårdstjänster – och främjande av jämställdhet och klimaträttvisa integreras genom de strategiska programmen.

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka det ekonomiska och tekniska stödet och kapacitetsuppbyggnaden för att stödja tredjeländer i integreringen av mänskliga rättigheter i deras nationella klimatåtgärder och klimatprogram och i efterlevnaden av internationell miljölagstiftning för att se till att klimatförändringsmålen inte påverkar utövandet av mänskliga rättigheter i dessa länder. Parlamentet noterar det interinstitutionella avtalet om instrumentet för granskningspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI), enligt vilket 30 procent av finansieringen kommer att stödja klimat- och miljömål. Parlamentet insisterar på att all verksamhet som europeiska finansinstitut, i synnerhet Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), bedriver i tredjeländer ska vara förenlig med EU:s klimatåtgärderna och ska följa en människorättsbaserad strategi. Parlamentet förespråkar att deras respektive klagomålsmekanismer⁽⁸⁾ ska stärkas och fördjupas för enskilda eller grupper som anser att deras rättigheter har kränkts av sådan verksamhet och att de skulle kunna komma i fråga för gottgörelse.

15. Europaparlamentet stöder helhjärtat integreringen av mänskliga rättigheter i den globala ramen för biologisk mångfald efter 2020 i linje med kommissionens nyliga meddelande *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv*. För att kunna integrera mänskliga rättigheter i den globala ramen för biologisk mångfald efter 2020 anser parlamentet att man genom nya mål bör ta itu med frågan om att, nationellt och globalt, erkänna och genomföra rätten till en ren, hälsosam, säker och hållbar miljö.

16. Europaparlamentet framhåller på nytt vikten av att skydda Arktis mot klimatförändringarna och nödvändigheten av en EU-politik för Arktis.

17. Europaparlamentet erkänner de konsekvenser som kopplingen mellan klimatförändringar, miljöförstöring och naturkatastrofer får som en drivkraft för migration och klimatrelaterade tvångsflyttningar, och beklagar bristen på människorättsliga skyddsåtgärder på internationell nivå för enskilda som lider till följd av detta. Parlamentet anser att frågan om sådana tvångsflyttningar bör hanteras på internationell nivå. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att samarbeta för att utveckla en internationell ram i syfte att ta itu med klimatrelaterade tvångsflyttningar och migration både i internationella forum och i EU:s yttre åtgärder. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att samarbeta för att öka sitt stöd till resiliensåtgärder i regioner som är benägna att drabbas av klimatförändringarnas skadliga konsekvenser och att stödja människor som har tvångsflyttats på grund av klimatförändringarna och som inte längre kan leva på sin hemort. Parlamentet understryker att FN:s kommitté för de mänskliga rättigheterna har slagit fast att länder måste ta hänsyn till klimatkrisens konsekvenser för de mänskliga rättigheterna i ursprungslandet när de överväger utvisning av asylsökande. Parlamentet välkomnar att man tagit med klimatrelaterad migration och tillhörande tvångsflyttningar i Cancunramverket för anpassning.

18. Europaparlamentet stöder en människorättsbaserad strategi för migrationsstyrning i tredjeländer och beaktande av eventuella brister i skyddet av de mänskliga rättigheterna i samband med migration. Parlamentet påminner i detta sammanhang om befintliga verktyg för lagliga vägar, och anser att sådana verktyg bör inrättas i ytterligare utsträckning för personer i behov av skydd. När det gäller skyldigheter och åtaganden i fråga om mänskliga rättigheter stöder parlamentet fastställande och främjande av god praxis som stöder och stärker utformningen av miljöskyddspolitiken på europeisk och internationell nivå.

19. Europaparlamentet insisterar på att alla människors rättigheter ska respekteras utan diskriminering på grund av var de lever eller deras sociala situation, särskilt med avseende på dem som är mest utsatta för klimatförändringarnas negativa effekter. Parlamentet betonar vikten av att i sådana utsatta grupper säkerställa och underlätta allmänhetens deltagande i beslut som påverkar deras försörjningsmöjligheter.

20. Europaparlamentet påminner om att den ojämlikhet, det våld och den diskriminering som kvinnor utsätts för förstärks av klimatförändringarna. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att utforma och genomföra politik med ett övergripande jämställdhetsperspektiv på områdena handel, samarbete, klimat och yttre åtgärder, så att man främjar kvinnors egenmakt och deltagande i beslutsprocessen och erkänner de särskilda begränsningar som flickor och kvinnor ställs inför.

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka regionala människorättsorgans och andra mekanismers roll och kapacitet för att hantera kopplingen mellan klimatförändringar och mänskliga rättigheter, främja miljö rättigheter och skydda miljö rättsförsvarare. Parlamentet uppmanar i synnerhet kommissionen att inleda ett

⁽⁸⁾ EBRD:s oberoende mekanism för projektansvar och EIB-gruppens klagomålsmekanism.

Onsdagen den 19 maj 2021

program till stöd för Escazúavtalet, bland annat med målet att hjälpa partsstaterna att ratificera och genomföra avtalet, hjälpa det civila samhället att engagera sig i avtalet och bidra till genomförandet samt tillhandahålla stöd till den frivilliga fond som inrättats i enlighet med avtalet.

Åtgärder med anledning av covid-19-pandemin

22. Europaparlamentet betonar att den globala covid-19-pandemin på ett mycket tydligt sätt belyser miljöförstörelsens följder när det gäller att skapa förutsättningar för ökade zoonoser med allvarliga hälsomässiga, sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att åta sig att inkludera miljö rättigheter, och försvara dem som skyddar dessa rättigheter, i alla åtgärder med anledning av covid-19-pandemin. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och andra berörda parter att beakta kommissionens *Global Monitor of COVID-19's Impact on Democracy and Human Rights* (övervakning av covid-19-pandemins globala konsekvenser för demokrati och mänskliga rättigheter).

23. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro över att en global recession orsakad av covid-19-pandemin kan komma att begränsa, försena eller förändra de olika ländernas åtaganden när det gäller internationella klimatmål och människorättsnormer. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att se till att den politik som planeras för den ekonomiska återhämtningen till fullo överensstämmer med främjandet och skyddet av de mänskliga rättigheterna enligt artikel 21 i Lissabonfördraget samt med miljöskyddet och en hållbar utveckling.

24. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen vice ordföranden/den höga representanten, kommissionen och medlemsstaterna att förespråka ett effektivt svar på covid-19-krisen där man fullt ut beaktar vikten av att respektera, skydda och förverkliga rätten till en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö, som ett försvarsvärk för att förebygga framtida miljö- och hälsokriser som skulle kunna äventyra de grundläggande mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att höja sina klimat- och miljöambitioner mot bakgrund av covid-19-krisen och att utforma en ambitiös strategi för klimatdiplomati.

25. Europaparlamentet uttrycker oro över att nöd- och nedstängningsåtgärder som vidtagits med anledning av covid-19-pandemin kan ha missbrukats av politiska myndigheter, säkerhetsstyrkor och icke-statliga väpnade grupper i flera delar av världen för att sätta gränser för, avskräcka och mörda människorättsförsvarare, inbegripet miljö- och markförsvarare. Parlamentet påminner i detta sammanhang om hur försvarare av urbefolkningar också har varit oproportionerligt sårbara för covid-19-pandemin till följd av bristfällig hälso- och sjukvårdsinfrastruktur i avlägsna områden samt vanstyre.

26. Europaparlamentet noterar att covid-19-pandemin hotar livsmedelstryggheten och näringstillförseln för miljontals människor runt om i världen eftersom de globala livsmedelskedjorna har påverkats, i en tid då livsmedelstryggheten och livsmedelssystemen redan är påfrestade av klimatförändringar och naturkatastrofer. Parlamentet framhåller att pandemikrisen skulle kunna fungera som en vändpunkt för att ombalansera och omvandla livsmedelssystemen och göra dem mer inkluderande, hållbara och resilienta.

Männikorättsförsvarare inom miljöområdet och urbefolkningars roll

27. Europaparlamentet påminner om att länder i enlighet med gällande människorättslagstiftning är skyldiga att skydda miljöförsvarare och deras anhöriga mot trakasserier, hot och våld samt att garantera deras grundläggande friheter, och att de är ålagda att erkänna urbefolkningars och lokalsamhällets rättigheter och deras bidrag i form av erfarenheter och kunskaper till kampen mot förlusten av biologisk mångfald och miljöförstörelsen. Parlamentet understryker deras särskilda roll och expertis när det gäller markförvaltning och markskydd och efterlyser ökat samarbete med och integrering av urbefolkningarna samt insatser för att stärka deras demokratiska deltagande i relevanta beslutsprocesser, däribland sådana som rör internationell klimatdiplomati. Parlamentet välkomnar kommissionens insatser för att stödja urbefolkningars deltagande genom sitt särskilda stöd till flera projekt, såsom *Indigenous Peoples' Centre for Documentation, Research and Information* (Docip). Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att främja dialog och samarbete mellan urbefolkningar och Europeiska unionen samt med internationella forum, särskilt i samband med klimatförändringar.

28. Europaparlamentet framhåller att attacker och hot förekommer överallt i världen, men att FN:s särskilda rapportör för människorättsförsvarares situation påpekar att situationen är särskilt allvarlig i Latinamerika och Asien, där en del internationella investerare, företag och lokala myndigheter ignorerar befolkningarnas legitima intressen. I många fall inträffar konflikter och kränkningar i en miljö präglad av ekonomisk ojämlikhet och social utestängning. Parlamentet tar starkt avstånd från den rättsliga förföljelsen och kriminaliseringen av miljöaktivister i Amazonas, där förekomsten av attacker mot, mord på och förföljelse av miljöaktivister ökar. Parlamentet fördömer det ökade antalet attacker mot, och förföljelsen av, miljöaktivister i Honduras och den senaste tidens mord på Guapinolmiljöaktivister. Under de senaste tre åren

Onsdagen den 19 maj 2021

har 578 mord på försvarare av miljön, av markrättigheter och av urbefolkningars rättigheter registrerats. Parlamentet framhåller att Filippinerna konsekvent står högst upp på listan över de farligaste länderna för miljörettsförsvarare. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen om att inleda det förfarande som skulle kunna leda till ett tillfälligt upphävande av förmåner inom ramen för det allmänna preferenssystemet plus (GSP+), med tanke på hur allvarliga kränkningarna av de mänskliga rättigheterna är i landet och eftersom man inte gjort några påtagliga förbättringar eller visat någon samarbetsvilja från de filippinska myndigheternas sida.

29. Europaparlamentet rekommenderar att de EU-medlemsstater som ännu inte har ratificerat ILO:s konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder gör det.

30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att EU inte stöder initiativ och projekt som skulle leda till olagligt markrofferi eller olaglig skogsavverkning och avskogning eller få annan liknande skadlig inverkan på miljön. Parlamentet fördömer alla försök att avreglera miljö- och människorättskyddet i samband med covid-19-pandemin och andra kriser.

31. Europaparlamentet fördömer skarpt det ökade antalet mord och kränkande angrepp samt fall av förföljelse, kriminalisering, fängslande, trakasserier och hot mot urbefolkningar, människorättsaktivister inom miljöområdet och markförsvarare runt om i världen, och kräver att de ansvariga ställs till svars.

32. Europaparlamentet betonar att kvinnliga människorättsförsvarare inom miljöområdet ställs inför ytterligare utmaningar i sitt arbete, sina samhällen och sina hem eftersom de utsätts eller exponeras för könsspecifika hot och könsspecifika former av våld. Parlamentet noterar att kvinnliga försvarare löper större risk att utsättas för vissa former av våld eller andra kränkningar, fördomar eller former av utestängning eller avvisande än deras manliga motparter.

33. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att stödja alla människorättsförsvarare, särskilt miljörettsförsvarare och deras rättsliga företrädare, och att vid behov uppmärksamma deras fall. Parlamentet är övertygat om att stödet till miljörettsförsvarare bör ökas och att eventuella repressalier eller angrepp mot miljörettsförsvarare från företags eller länders sida bör fördömas av EU genom offentliga uttalanden och lokala åtgärder när så är lämpligt. Parlamentet ger på nytt uttryck för sin ståndpunkt att Europeiska utrikestjänsten, kommissionen och medlemsstaterna måste investera i och stärka särskilda, tillgängliga jämställdhetsintegrerande skyddsmekanismer och tillhörande program för miljörettsförsvarare, inbegripet lokala försvarare och försvarare från urbefolkningar, samt involvera dessa i alla utredningar av kränkningar.

34. Europaparlamentet uttrycker djup oro över den allt sämre situationen för miljöförsvarare, visselblåsare, journalister och jurister specialiserade på miljöfrågor runt om i världen. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att skydda yttrandefriheten, mediefriheten, mediemångfalden och mötesfriheten samt att garantera journalisters och visselblåsares säkerhet och skydd, inom EU men även i de yttre förbindelserna. Parlamentet uttrycker djup oro över de övergrepp, brott och dödliga attacker som fortfarande riktas mot journalister och medarbetare på grund av deras verksamhet. Parlamentet påminner om att visselblåsning utgör en aspekt av yttrande- och informationsfriheten och spelar en central roll när det gäller att visa på och förebygga överträdelser av unionsrätten samt stärka den demokratiska ansvarsskyldigheten och öppenheten. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att övervaka införlivandet och garantera en fullständig tillämpning från medlemsstaternas sida av direktiv (EU) 2019/1937⁽⁹⁾. Informationsfriheten är ett viktigt hjälpmedel för människor som kan påverkas av klimatförändringarnas konsekvenser, för att de tidigt ska kunna få kännedom om de negativa konsekvenserna av klimatförändringarna och om anpassningsåtgärder. Parlamentet kräver att informationsfriheten respekteras.

35. Europaparlamentet erkänner att de åtgärder som vidtas av miljöförsvarare är avgörande eftersom dessa söker, utformar och informerar om hållbara lösningar och mekanismer för de människor som bor i de drabbade områdena så att de kan förebygga, bygga upp motståndskraft mot och anpassa sig till klimatförändringarna.

36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att särskilt uppmärksamma de annorlunda skyddsbehov som kvinnliga människorättsförsvarare har och erkänna dessas roll som kraftfulla drivkrafter för förändring, särskilt när det gäller klimatåtgärder. Parlamentet betonar i detta avseende behovet att stödja kapacitetsuppbyggnad och kvinnors roll som

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

Onsdagen den 19 maj 2021

utbildare och drivkrafter för förändring samt att säkerställa adekvat finansiering för dessa organisationer. Parlamentet påminner om hur ofta kvinnliga lokala ledare och miljöaktivister förtrycks och till och med mördas, som i fallet med de modiga aktivister som nominerats till och slutlistats för Europaparlamentets Sacharovpris för tankefrihet, närmare bestämt Marielle Franco från Brasilien, mördad 2018, och Berta Cáceres från Honduras, mördad 2016.

37. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att kräva, och se till, att rätten till fritt och informerat förhandssamtycke från urbefolkningar respekteras utan tvång i alla avtal och utvecklingsprojekt som kan påverka urbefolkningars mark, territorier eller naturtillgångar. Parlamentet betonar att åtgärder för att främja urbefolkningars rättigheter och deras traditionella sedvänjor är viktiga för att uppnå en hållbar utveckling, bekämpa klimatförändringar och bevara och återställa den biologiska mångfalden, samtidigt som man garanterar adekvata skyddsåtgärder.

38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att använda alla instrument som står till deras förfogande, liksom bestämmelserna för genomförande och upprätthållande av mänskliga rättigheter inom ramen för EU:s utrikespolitik och associeringsavtal, för att på ett effektivt sätt stödja och skydda försvarare av mänskliga rättigheter och miljö rättigheter i länder i EU:s grannskap och för att uppmuntra EU:s kandidatländer att i praktiken uppnå konvergens med europeiska värden och normer.

39. Europaparlamentet vill att man antar en bilaga till EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare ägnad åt miljöförsvarares särskilda utmaningar och behov samt EU:s politik i detta avseende. Parlamentet understryker vikten av att säkerställa en fortsättning på projektet ProtectDefenders.eu, med högre finansieringsnivåer, och på andra befintliga EU-verktyg till stöd för människorättsförsvarare.

40. Europaparlamentet vill att man antar en EU-förteckning över prioriterade länder där utrikestjänsten, kommissionen och medlemsstaterna skulle intensifiera sina insatser till stöd för miljö rättsförsvarare och föra en dialog med lokala myndigheter för att införa eller förbättra skyddsmekanismer och särskild lagstiftning som definierar miljöförsvarare, erkänner deras arbete och garanterar att de skyddas. Parlamentet insisterar på att denna förteckning över prioriteringar utarbetas av utrikestjänsten, i nära samråd med berörda parter och Europaparlamentet, och att den uppdateras årligen. Parlamentet uppmanar även vice ordföranden/den höga representanten att årligen tillhandahålla en offentlig rapport om de åtgärder som vidtagits i de prioriterade länderna och om skyddet av miljöförsvarare världen över.

41. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen FN att anta en större roll för att skydda globala ekosystem och miljöförsvarare, i synnerhet i de fall där klimatförändringarna får allvarliga konsekvenser för urbefolkningar och lokalsamhällen. Parlamentet uppmanar därför EU att främja ett initiativ på FN-nivå för att internationella observatörer ska övervaka allvarliga miljöskador, allvarliga miljökriser eller situationer där miljö rättsförsvarare löper störst risk samt föra en dialog med och bistå myndigheterna när det gäller att få till stånd en skyddande miljö för sådana försvarare.

42. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att med hjälp av politisk dialog främja antagande av nationella handlingsplaner som garanterar en trygg och fri miljö för miljöförsvararna genom att integrera ett bredare perspektiv av kollektivt skydd, inbegripet politiska åtgärder för att legitimera olika typer av grupper som arbetar med miljöskydd. Parlamentet uppmanar kommissionen att uttryckligen ta upp urbefolkningars och lokalsamhällets mänskliga rättigheter inom ramen för frivilliga partnerskapsavtal om skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog.

43. Europaparlamentet påminner om att länder, i enlighet med FN:s förklaring om försvarare av de mänskliga rättigheterna, är skyldiga att skydda försvarare av den biologiska mångfalden som försvarare av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uttrycker sin tillfredsställelse över utformningen av internationella fördrag såsom Escazúavtalet, som är ett centralt instrument för Latinamerika och Västindien – den region där flest registrerade mord på människorättsförsvarare inom miljöområdet ägt rum.

UNFCCC, rättvisa och ansvarsskyldighet

44. Europaparlamentet beklagar att de nuvarande nationellt fastställda bidragen, även om de genomförs fullt ut av samtliga länder, skulle leda till en katastrofal global temperaturökning på 3 °C över de förindustriella nivåerna, i strid med Parisavtalet. Parlamentet varnar för att ett sådant scenario skulle få extrema klimat- och miljökonsekvenser och omfattande negativa inverknings på de mänskliga rättigheterna.

Onsdagen den 19 maj 2021

45. Europaparlamentet välkomnar införandet av de mänskliga rättigheterna i ingressen till Parisavtalet och efterlyser effektiva åtgärder för att respektera och främja skyldigheterna i fråga om mänskliga rättigheter när avtalet genomförs och klimatåtgärder vidtas. Parlamentet beklagar dock att det inte finns några konkreta bestämmelser för att ställa länder och företag till svars för kränkningar av de mänskliga rättigheterna i samband med klimatförändringarna.

46. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen parterna i UNFCCC att fortsatt höja sina begränsnings- och anpassningsambitioner i linje med målen i Parisavtalet och integrera människorättsdimensionen i sina nationellt fastställda bidrag och i sina anpassningsrapporter. Parlamentet uppmanar UNFCCC:s sekretariat att i samarbete med FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter ta fram riktlinjer för hur skydd för de mänskliga rättigheterna kan integreras i nationellt fastställda bidrag och anpassningsrapporter. Parlamentet uppmanar parterna att se över planerade nationellt fastställda bidrag och nationellt fastställda bidrag och att utveckla övervakningsmekanismer för nationellt fastställda bidrag, med fullständig och effektivt deltagande av befolkningar.

47. Europaparlamentet understryker behovet att stärka synergierna mellan rapporteringsskyldigheterna i fråga om klimat och mänskliga rättigheter. Parlamentet anser att riktlinjerna om transparensramverket i Parisavtalet (artikel 13) bör uppmana parterna att tillhandahålla information inte bara om utsläppen av växthusgaser utan även om huruvida klimatpolitiken genomförs i linje med andra samhällsmål och befintliga rättsliga ramar och således inkludera information om god praxis, inbegripet rättighetsbaserade strategier för begränsnings- och anpassningsåtgärder, och stöd.

48. Europaparlamentet uppmanar med kraft EU:s institutioner att samarbeta aktivt för att främja en människorättsstrategi i de pågående internationella klimatförhandlingarna, särskilt inom ramen för mekanismen för hållbar utveckling och andra riktlinjer för mekanismer enligt artikel 6.4 i Parisavtalet som säkerställer ett meningsfullt och välinformerat deltagande av rättsinnehavare, adekvata miljömässiga och sociala skyddsåtgärder samt oberoende prövningsmekanismer. Parlamentet betonar att mekanismen för hållbar utveckling bör syfta till att finansiera projekt som gynnar dem som är mest sårbara för effekterna av klimatförändringar och att projekt som finansieras inom ramen för mekanismen för hållbar utveckling bör genomgå en bedömning av konsekvenserna för de mänskliga rättigheterna, varvid endast projekt med positiva effekter ska vara berättigade till registrering.

49. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta kriterier för stödberättigande för EU-bidrag som skulle göra det möjligt för icke-statliga miljöorganisationer, som annars kanske inte är berättigade till finansiering på grund av sin storlek, att få mer inkluderande tillgång till finansiering.

50. För att säkerställa ansvarsskyldighet för alla aktörer betonar Europaparlamentet att nya mekanismer såsom mekanismen för hållbar utveckling måste integrera institutionella skyddsåtgärder och klagomålsmekanismer för att garantera ett effektivt skydd av rättigheter.

51. Europaparlamentet uppmanar UNFCCC:s sekretariat att tillsammans med parterna i konventionen utarbeta en gemensam rättslig ram för klimaträttsvisa.

52. Europaparlamentet betonar att den globala översyn som avses i artikel 14 i Parisavtalet bör användas för att göra en bedömning av framstegen i riktning mot en integrering av de mänskliga rättigheterna och andra principer i klimatåtgärder. Parlamentet noterar att den bör inkludera möjligheter för organisationer i det civila samhället och mellanstatliga organisationer att ge sina synpunkter. Parlamentet anser att utvärderingen av genomförandet av Parisavtalet bör bidra till att identifiera såväl god praxis som hinder för avtalets genomförande och samtidigt bör ligga till grund för framtida nationellt fastställda bidrag och internationellt samarbete.

53. Europaparlamentet betonar att alla ändamålsenliga rättighetsbaserade klimatåtgärder bör garantera ett fritt, aktivt, meningsfullt och informerat deltagande. Parlamentet anser att begränsnings- och anpassningsplaner bör vara offentligt tillgängliga, finansieras på ett transparent sätt och utvecklas i samarbete med drabbade och/eller potentiellt drabbade grupper, särskilt de mest sårbara.

54. Europaparlamentet betonar att utvecklingsländerna inte ensamma kan hantera klimatförändringarnas konsekvenser och att de ofta är beroende av internationellt bistånd när det gäller deras förmåga till krishantering samt anpassning till och förebyggande av klimatförändringarnas konsekvenser.

Onsdagen den 19 maj 2021

55. Europaparlamentet understryker sin uppfattning att människorättslagar och människorättsinstitutioner som i allmänhet används för att eliminera brister i fråga om ansvarsskyldighet i samhällsstyrningen på intet sätt kan ersätta ändamålsenliga åtgärder för att förebygga och avhjälpa skador som orsakas av klimatförändringar. Parlamentet anser att nationella människorättsinstitutioner och det civila samhället kan spela en effektiv roll inom ramen för nationella ansvarsskyldighets- och tillsynsmekanismer som är utformade för att säkerställa tillgång till rättsmedel för dem som till följd av klimatförändringarna lider skada med avseende på de mänskliga rättigheterna.

56. Europaparlamentet anser att EU måste inta en aktiv, stark och ambitiös ledarroll i förberedelserna inför FN:s 26:e klimatkonferens (COP26), genom att sätta inkluderingen av människorättsprinciper i centrum för den internationella klimatförändringspolitiken för att undvika oåterkalleliga skador på den mänskliga utvecklingen nu och framöver och på nuvarande och kommande generationer.

57. Europaparlamentet erkänner det civila samhällets – inbegripet icke-statliga organisationer och miljöförsvarets – aktiva roll och engagemang när det gäller att förespråka människorättsbaserade strategier för klimatåtgärder, och uppmanar EU att stödja sådana verksamheter. Parlamentet betonar behovet att garantera det civila samhällets deltagande i transparensramverket enligt artikel 13 i Parisavtalet.

58. Europaparlamentet noterar kommissionens förslag till förordning om ändring av förordning (EG) nr 1367/2006⁽¹⁰⁾ (den så kallade Århusförordningen), som bör förbättra genomförandet av Århuskonventionen på EU-nivå. Parlamentet uppmanar vidare medlemsstaterna att säkerställa ett adekvat införlivande av relevanta EU-rättsakter (till exempel direktiv 2011/92/EU⁽¹¹⁾) och internationella rättsligt bindande bestämmelser (Århuskonventionen) i sina rättsordningar för att garantera inkluderande tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

59. Europaparlamentet betonar att miljöaktivisternas åtgärder definitivt ligger i linje med målen för hållbar utveckling och att ett genomförande av dessa mål på systemnivå bör främjas lokalt, nationellt och internationellt.

60. Europaparlamentet påminner om att medlemsstaterna är skyldiga att reglera företagen för att säkerställa att dessa inte ger upphov till kränkningar av de mänskliga rättigheterna och att privata aktörer och företag åläggs att hantera klimatförändringarnas konsekvenser för de mänskliga rättigheterna, i enlighet med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

61. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vara aktiva aktörer när det gäller att utforma, inrätta och främja skyddsåtgärder och processer för ansvarsskyldighet inom internationellt erkända organ för att se till att de strukturella förändringar som görs för att man ska uppnå målet om en drastisk utsläppsminskning till 2030 – i enlighet med den förda klimatpolitiken – utformas, genomförs och övervakas på ett sätt som skyddar rättigheterna för drabbade människor och befolkningsgrupper, däribland rätten att arbeta och främja rättvisa och skäliga arbetsvillkor. Parlamentet betonar att den gröna omställningen måste vara rättvis och att ingen får lämnas utanför.

62. Europaparlamentet betonar vikten av tillbörlig aktsamhet och hållbar, vederbörlig ansvarsskyldighet för företag som ett betydande och oundgängligt medel för att förhindra – och få till stånd ett skydd mot – allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna och miljöbrott. Parlamentet uppmanar EU att stödja en hållbar företagsstyrning som inbegriper ansvarsskyldighet, som ett viktigt inslag i den europeiska gröna given. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra effektiva lagstiftningsåtgärder för att fastställa, bedöma, förebygga, få stopp på, begränsa, övervaka, kommunicera, redogöra för, hantera och åtgärda potentiella och/eller faktiska kränkningar av de mänskliga rättigheterna och ställa företag till svars när det gäller att se till att dessa uppfyller de krav på tillbörlig aktsamhet som de omfattas av med avseende på klimatförändringarnas konsekvenser för de mänskliga rättigheterna, i enlighet med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

63. Europaparlamentet välkomnar kommissionens åtagande att utarbeta ett lagstiftningsförslag om obligatorisk tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter och miljöhänsyn för företag längs hela deras leveranskedjor. Parlamentet anser att detta lagstiftningsförslag bör stödja och underlätta utvecklingen av gemensamma effektmätningmetoder för miljöpåverkan och klimatförändringarnas konsekvenser. Parlamentet betonar vikten av effektiva, meningsfulla och välinformerade samråd och motsvarande kommunikation med alla berörda eller potentiellt berörda parter, inbegripet

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ (EUT L 264, 25.9.2006, s. 13).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EUT L 26, 28.1.2012, s. 1).

Onsdagen den 19 maj 2021

miljöförsvare. Parlamentet uppmanar med kraft EU att stödja och på ändamålsenligt sätt delta i de pågående förhandlingarna om ett bindande FN-fördrag om företag och mänskliga rättigheter för att reglera transnationella företags och andra företags verksamhet. Parlamentet anser att alla sådana instrument måste uppmontra företagen och investerare att ta sitt ansvar när det gäller människans rätt till en hälsosam miljö. Parlamentet anser att alla sådana instrument måste inbegripa robusta miljöskyddsbestämmelser och uppmontra företag och finansinstitut, men även institutioner för regionala investeringar eller regional utveckling, att ta sitt ansvar när det gäller människans rätt till en hälsosam miljö.

64. Europaparlamentet understryker vikten av att bekämpa korruption på global nivå eftersom korruptionen skadar åtnjutandet av mänskliga rättigheter samt har specifika negativa återverkningar för, och i oproportionerlig utsträckning påverkar de mest missgynnade, marginaliserade och sårbara grupperna i samhället, såsom kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning, äldre personer, fattiga, urbefolkningar eller personer som tillhör minoriteter, till exempel genom att utestänga dem från lika tillgång till naturtillgångar, inklusive mark.

65. Europaparlamentet uppmanar rådet och utrikesjästen att inkludera korruptionsrelaterade brott bland straffbelagda handlingar enligt det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter, den så kallade Magnitskijlagen för EU, och se till att detta antas och genomförs utan dröjsmål.

66. Europaparlamentet anser att den pågående översynen av EU:s handelspolitik bör ses som ett tillfälle att omdefiniera, främja och stärka skyddet av de mänskliga rättigheterna inom ramen för handelspolitiken. Parlamentet betonar att kapitlen om hållbar utveckling i framtida handelsavtal måste omfattas av tvistlösningsmekanismerna i avtalen i fråga.

o

o o

67. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter, medlemsstaternas regeringar och parlament, FN:s säkerhetsråd, FN:s generalsekreterare, ordföranden för FN:s generalförsamlings 74:e session, ordföranden för FN:s råd för mänskliga rättigheter, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och EU:s delegationschefer.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0248

Vändande av den demografiska tendensen i EU-regioner med hjälp av instrument inom sammanhållningspolitiken

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om vändande av den demografiska tendensen i EU-regioner med hjälp av instrument inom sammanhållningspolitiken (2020/2039(INI))

(2022/C 15/11)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av den fria rörligheten för arbetstagare, som garanteras genom artikel 45 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av artikel 174 i EUF-fördraget om att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i EU,
- med beaktande av artikel 107.3 c i EUF-fördraget, som gör det möjligt att betala ut stöd för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter, förutsatt att stödet inte avsevärt påverkar konkurrensen (kategori c-regioner),
- med beaktande av artikel 349 i EUF-fördraget om de yttersta randområdena,
- med beaktande av artiklarna 9, 46, 47, 48 och 147 i EUF-fördraget om olika aspekter av arbete och sysselsättning i EU,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, i synnerhet principerna 2, 3 och 20,
- med beaktande av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering (COM(2018)0375), särskilt kapitel II om territoriell utveckling,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en facilitet för återhämtning och resiliens, COM(2020)0408,
- med beaktande av sin resolution av den 17 april 2018 om starkare ekonomisk, social och territoriell sammanhållning i Europeiska unionen: kommissionens sjunde rapport ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 14 november 2017 om regioners användning av sammanhållningspolitiska instrument för att hantera demografiska förändringar ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 november 2011 om demografiska förändringar och konsekvenserna av dessa för EU:s framtida sammanhållningspolitik ⁽³⁾,
- med beaktande av sin lagstiftningsresolution av den 27 mars 2019 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden ⁽⁴⁾,
- med beaktande av artikel 20 i EUF-fördraget, förordning (EU) nr 492/2011 ⁽⁵⁾ och direktiv 2004/38/EG ⁽⁶⁾ om den fria rörligheten för arbetstagare och deras familjer i Europeiska unionen,
- med beaktande av kommissionens rapport av den 17 juni 2020 om de demografiska förändringarnas konsekvenser,

⁽¹⁾ EUT C 390, 18.11.2019, s. 53.

⁽²⁾ EUT C 356, 4.10.2018, s. 10.

⁽³⁾ EUT C 153 E, 31.5.2013, s. 9.

⁽⁴⁾ EUT C 108, 26.3.2021, s. 566.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen (EUT L 141, 27.5.2011, s. 1).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av kommissionens färdplan av den 27 juli 2020 om landsbygdsutveckling: en långsiktig vision för landsbygdsområden ⁽⁷⁾,
- med beaktande av rådets slutsatser om Demografiska utmaningar – vägen framåt, som antogs den 8 juni 2020,
- med beaktande av grönboken *Åldrande: Främja solidaritet och ansvar mellan generationerna*, som kommissionen presenterade den 27 januari 2021,
- med beaktande av kommissionens färdplan av den 16 november 2020 om demografiska förändringar i EU: grönbok om åldrande ⁽⁸⁾,
- med beaktande av rapporten från det europeiska observationsnätverket för territoriell utveckling och sammanhållning (Espon) från december 2017 om den geografiska situationen inom den nya sysselsättningsdynamiken i EU,
- med beaktande av Espons policydokument från juni 2019 *Addressing labour migration challenges in Europe: An enhanced functional approach*,
- med beaktande av rapporten från FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor, befolkningsenheten, om utsikterna för världens befolkning 2019,
- med beaktande av kommissionens rapport om de demografiska förändringarnas konsekvenser av den 17 juni 2020 ⁽⁹⁾,
- med beaktande av det europeiska indexet för regional konkurrenskraft 2019 (*The European Regional Competitiveness Index 2019*),
- med beaktande av OECD:s dokument om anpassning till de demografiska förändringarna, som utarbetades för det första mötet i G20:s arbetsgrupp för sysselsättning som hölls under Japans ordförandeskap för G20 den 25–27 februari 2019 i Tokyo,
- med beaktande av "Barcelonamålen" från 2002,
- med beaktande av Regionkommitténs rapport från 2016 om de demografiska förändringarnas konsekvenser för EU:s regioner,
- med beaktande av Regionkommitténs rapport från 2018 *Addressing brain drain: The local and regional dimension*,
- med beaktande av Regionkommitténs yttrande *Demografiska förändringar: förslag om hur deras negativa effekter i EU:s regioner ska mätas och åtgärdas* av den 12–14 oktober 2020,
- med beaktande av kommissionens långsiktiga vision för landsbygdsområden, som håller på att utarbetas,
- med beaktande av Regionkommitténs yttrande *En EU-strategi för ett uppsving för landsbygdsområdena* av den 8–10 december 2020,
- med beaktande av Regionkommitténs rapport av den 30 januari 2020 om den territoriella konsekvensbedömningen av de demografiska förändringarna,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för sysselsättning och sociala frågor och utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling,

⁽⁷⁾ Ares(2020)3866098.

⁽⁸⁾ Ares(2020)6799640.

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/files/report-impact-demographic-change-reader-friendly-version-0_sv

Torsdagen den 20 maj 2021

— med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling (A9-0061/2021), och av följande skäl:

- A. Befolkningsfördelningen på lokal, regional och nationell nivå samt på EU-nivå, liksom hur stabil eller föränderlig denna fördelning är, tar sig mycket olika uttryck i medlemsstaterna och deras regioner, vilket påverkar avfolkningsfenomenet på olika sätt och i slutändan EU:s sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållning. Enligt det europeiska indexet för regional konkurrenskraft 2019 finns det en klyfta mellan huvudstads-/storstadsområden och randområden; 78 procent av EU:s befolkning bor i stadsområden eller funktionella stadsområden och har tillgång till kvalitetstjänster vad gäller energi, transporter och digital konnektivitet, medan många randområden fortfarande har svårigheter i dessa avseenden. Sammanhållningspolitiken, som i och med att den står för 8,5 procent av de offentliga kapitalinvesteringarna utgör den huvudsakliga källan för offentliga investeringar i EU, kan spela en viktig roll för att ta itu med dessa demografiska utmaningar, även för att bevara EU:s naturliga demografiska balans på lång sikt.
- B. I detta betänkande avser "utsändande regioner" regioner som förlorar människor med hög utbildning och/eller kompetens (inom en eller flera sektorer respektive ett eller flera områden) till fördel för andra regioner till följd av konstant utflyttning under en viss tidsperiod, och "mottagande regioner" avser regioner som vinner över människor med hög utbildning och/eller kompetens (inom en eller flera sektorer respektive ett eller flera områden) till följd av konstant inflyttning under en viss tidsperiod.
- C. De demografiska tendenserna påverkas också av klimatförändringarna, särskilt av översvämningar och värmeböljor som kan knytas till denna process. En samordnad strategi som förenar principerna om hållbarhet, miljöanpassning och digitalisering i EU:s olika politikområden skulle också kunna bidra till att vända en negativ demografisk utveckling.
- D. Det finns ett stort samband mellan å ena sidan tillhandahållande av sociala tjänster, fysiska förbindelser, IKT-konnektivitet och utbildnings- och arbetstillfällen och å andra sidan förmågan att hålla kvar och locka invånare till vissa områden. Många regioner i EU, inbegripet landsbygdsområden som utgör 44 procent av EU:s yta, avlägset belägna områden, randområden, ömråden och bergsområden, som ur ett geografiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv är missgynnade, brottas fortfarande med en vid klyfta vad gäller tillhandahållandet av sådana tjänster. Dessa områden är särskilt påverkade av låg befolkningstäthet, utflyttning från landsbygden och avfolkning, vilket inverkar negativt på åldrandet, generationsskiftet och jordbrukets utveckling. Synergierna med EU:s transportpolitik bör utökas för att ta itu med de specifika behoven i regioner med låg befolkningstäthet och avfolkningsproblem. Den nuvarande tendensen med en åldrande EU-befolkning har stora ekonomiska och sociala konsekvenser, såsom högre demografiska försörjningskvoter, påfrestningar för den finanspolitiska hållbarheten och socialförsäkringssystemens hållbarhet och större press på hälso- och sjukvården och de sociala tjänsterna.
- E. Arbetskraftens fria rörlighet är en av Europeiska unionens och dess inre marknads fyra friheter.
- F. Även om EU:s befolkning har ökat avsevärt under de senaste årtiondena sjunker nu ökningstakten och befolkningen förväntas minska påtagligt på längre sikt. 2015 upplevde EU sin första naturliga befolkningsminskning, med fler dödsfall än födselar. 2019 stod Europa för enbart 6,9 procent av världens befolkning och 2070 kommer Europas befolkning att utgöra mindre än 4 procent av världens befolkning, med kraftiga nedgångar särskilt i Öst- och Sydeuropa på grund av en kombination av låga födelsetal och nettoutflyttning från dessa områden till andra delar av EU. Långsiktiga demografiska tendenser i EU:s regioner visar fortsatt på lägre födelsetal och åldrande samhällen med undantag för några av de yttersta randområdena, särskilt Mayotte där befolkningen väntas öka med 38 procent till 2050 jämfört med nivån 2010 och Franska Guyana, där motsvarande ökning förväntas bli 26 procent⁽¹⁰⁾.
- G. Demografiska aspekter bör införlivas i olika politikområden, bl.a. genom att låta dem avspeglas i långsiktiga prioriteringar. Det är också viktigt att samla in och kontrollera tillförlitlig statistisk och att stödja forskning och utbyte av god praxis på alla nivåer, i syfte att främja en bättre förståelse för de demografiska utmaningarna, föregripa följderna av dem på arbetsmarknaderna och utveckla innovativa och ändamålsenliga lösningar på frågan om hur man ska säkerställa åldersvänliga miljöer.

⁽¹⁰⁾ Källor: INSEE (franska nationella byrån för statistik och ekonomiska studier), FN.

Torsdagen den 20 maj 2021

- H. Den hälsokris och ekonomiska kris som följt i covid-19-pandemins spår har tydligt visat att solidaritet mellan generationerna, tillsammans med tillräcklig finansiering till hälso- och sjukvården och den sociala omsorgen samt en hållbar ekonomi, utgör drivkrafter för återhämtningsprocessen och för skapandet av mer inkluderande och motståndskraftiga samhällen. Covid-19-pandemin har avslöjat hur pass sårbara våra hälso- och sjukvårdssystem är, särskilt när det gäller vår åldrande befolkning. Covid-19-pandemin har än en gång understrukit vikten av att garantera och främja äldres värdighet och grundläggande rättigheter i EU.
- I. Covid-19-krisen kommer sannolikt att få betydande följder för födelsetalen, dödstalen och migrationsströmmarna i Europa, men det går än så länge inte att förutsäga pandemins fulla ekonomiska, sysselsättningsmässiga och sociala konsekvenser. De kort- och långsiktiga följderna för den demografiska utvecklingen av de extraordinära åtgärder som vidtagits för att hantera krisen kommer att behöva analyseras noggrant, inbegripet ur ett könsperspektiv. Preliminära studier tyder på att pandemin har förvärrat den befintliga ojämlikheten mellan män och kvinnor, bland annat genom en ökning av det obetalda omsorgsarbetet och förlorade arbetstillfällena. Folkhälsokrisen påverkar kvinnor och flickor i opropotionerligt hög grad, särskilt kvinnor och flickor ur de mest sårbara grupperna, vilket bör beaktas i sammanhållningspolitiken, bl.a. genom investeringar i omsorgstjänster, förbättring av arbetsvillkoren i denna sektor och stöd till övergången till en omsorgsekonomi.
- J. Inom EU har den trend där unga utbildade arbetstagare flyttar från Syd- och Östeuropa till nordvästra Europa noterats sedan början av den ekonomiska krisen 2008. Det finns ett stort samband mellan en regions socioekonomiska förhållanden och dess situation vad gäller kompetensflykt visavi kompetensinflöde. Utsändande och mottagande regioner kommer att behöva samarbeta för att ta itu med utmaningarna på detta område och använda integrerade strategier för att utveckla en långsiktig politik som är inriktad på att maximera befolkningens livskvalitet.
- K. Innovation och investeringar i humankapital är de främsta drivkrafterna för socioekonomisk och sysselsättningsrelaterad tillväxt i medlemsstaterna och deras regioner på medellång till lång sikt.

Demografiska förändringar i EU – nuvarande kännetecken och utmaningar*Allmänna överväganden*

1. Europaparlamentet understryker att de fyra friheterna är grundvalen för EU:s konkurrenskraft och värderingar. Parlamentet noterar emellertid att man bättre bör uppmärksamma hur de påverkar de demografiska tendenserna och vilka konsekvenser de får för balansen mellan och inom medlemsstaterna liksom för medlemsstaternas ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning. Parlamentet understryker att EU är konfronterat med en stor demografisk utmaning, som trots att den påverkar regionerna på olika sätt måste erkännas och tacklas på ett övergripande sätt för att rätta till de senaste årens naturliga demografiska obalans. EU bör prioritera att vända dagens negativa demografiska utveckling i EU:s regioner med hjälp av åtgärder som tar itu med den underliggande orsaken och inte bara följderna av den, vid sidan av det dubbla målet att påskynda klimatomställningen och den digitala omställningen.
2. Europaparlamentet uppmärksammar i detta sammanhang betydande demografiska skillnader kopplade till skilda ekonomiska möjligheter, tillhandahållande av tjänster, tillgänglighet, transporter och digital konnektivitet på både EU-nivå och medlemsstatsnivå mellan de centrala storstadsområdena och randområdena. Parlamentet upprepar i detta sammanhang att det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) bara kan vara effektivt om den lokala transportinfrastrukturen fungerar ändamålsenligt. Parlamentet betonar att dessa skillnader är särskilt synliga i landsbygdsområden eller i områden med naturliga eller specifika begränsningar, såsom glesbefolkade områden och bergsområden, liksom mellan fastlandet och öar och de yttersta randområdena. Parlamentet upprepar att möjligheten att nå de flesta öar och yttersta randområden, alltså deras tillgänglighet, kännetecknas av transporter med få avgångar som ofta är dyra.
3. Europaparlamentet uppmärksammar att BNP per capita, inkomstnivåer, sysselsättningsgrad, födelsetal, socioekonomiska faktorer, klyftan mellan stad och landsbygd och befolkningens åldrande är några av de viktigaste faktorer som direkt påverkar befolkningsstatistiken. Parlamentet noterar att i synnerhet den nuvarande sysselsättningsdynamiken skapar demografiska förändringar inom EU:s regioner, vilket leder till sociala skillnader och utmaningar kopplade till bostadsort som sammanhållningspolitiken efter 2020 kommer att behöva ta itu med. Parlamentet understryker att mönstren med

Torsdagen den 20 maj 2021

intern migration från regioner i östra, södra och centrala EU till regioner i norr och nordväst i första hand omfattar unga, utbildade och kvalificerade arbetstagare. Parlamentet noterar att migration som omfattar tredjelandsmedborgare har gjort att EU har kunnat undvika sjunkande befolkningsciffror under de senaste åren.

4. Europaparlamentet påpekar att EU:s befolkning utan tvekan håller på att åldras samtidigt som födelsetalen sjunker, vilket påverkar den demografiska försörjningskvoten och får negativa konsekvenser för arbetskraftens tillväxt, som är mycket lägre än under de senaste tio åren. Parlamentet slår larm om en tydlig arbetskraftsminskning i EU:s östra, södra och centrala regioner. Parlamentet framhåller att befolkningens åldrande även påverkar bostads- och transportplaneringen, infrastruktur- och servicebehoven liksom den finanspolitiska hållbarheten och socialförsäkringssystemens hållbarhet. Parlamentet noterar att det behövs strategier för ett aktivt åldrande för att minska de demografiska förändringarnas negativa aspekter, särskilt i landsbygdsområden och avlägset belägna områden, och för att säkerställa en rimlig livskvalitet för alla invånare.

5. Europaparlamentet pekar på den pågående covid-19-hälsokrisen och de eventuella socioekonomiska konsekvenserna på medellång och lång sikt för dynamiken på arbetsmarknaden. Parlamentet beklagar dessutom att covid-19-pandemin har påverkat den genomsnittliga förväntade livslängden i Europa negativt. Parlamentet understryker att åtgärderna för självisolering och social distansering, trots deras positiva inverkan för att minska smittspridningen, har gjort tydliga avtryck på produktionen, efterfrågan och handeln och har inneburit en nedgång i den ekonomiska verksamheten, högre arbetslöshet, kraftigt minskade intäkter för företagen och större offentliga underskott. Parlamentet noterar att man som en följd av detta kan förvänta sig en ny våg av unga människor som flyttar både inom mellan medlemsstaterna.

6. Europaparlamentet understryker att den pågående covid-19-krisen har avslöjat avsevärda skillnader i fråga om kvaliteten på och tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster. Parlamentet påminner i detta avseende om behovet av att stärka de offentliga tjänsterna i landsbygdsområden, såsom hälso- och sjukvårdsinrättningar, i syfte att ta itu med de mycket betydande ojämlikheterna och skillnaderna vad gäller förväntad livslängd utifrån bostadsort, samhällsposition och utbildningsnivå. Parlamentet påminner om att även den digitala klyftan har tydliggjorts av pandemin, vilken i synnerhet drabbar äldre människor och människor som bor i mindre utvecklade regioner, avlägset belägna landsbygdsområden eller bergsområden, liksom i de yttersta randområdena.

7. Europaparlamentet understryker ytterligare en utmaning som har synliggjorts av pandemin, nämligen behovet av att säkerställa anständiga arbets- och levnadsvillkor för säsongarbetare som är viktiga för att kompensera för bristen på arbetskraft inom vissa ekonomiska sektorer, särskilt jordbruket.

8. Europaparlamentet betonar att det är en utmaning i sig att fastställa hur omfattande avfolkningsprocessen är, eftersom statistiken inte tillhandahåller tillförlitliga data, då uppgifterna om personer som flyttar från vissa områden blir tillgängliga först efter många år. Parlamentet noterar vidare att Eurostats befolkningsprognoser för det kommande årtiondet visar att både landsbygds- och stadsområden kan komma att uppleva en befolkningsförlust. Parlamentet poängterar i detta sammanhang vikten av att korrekt utvärdera omfattningen på de demografiska utmaningarna och av att på lämpligt sätt ta itu med dem, bl.a. för att motverka radikaliserings- och rörelser som motsätter sig den europeiska integrationsprocessen och för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen. Parlamentet rekommenderar att man utforskar möjligheten att använda andra indikatorer utöver BNP och befolkningstäthet för att klassificera regioner med allvarliga och permanenta nackdelar. Parlamentet betonar dessutom vikten av aktualiserade statistiska befolkningsuppgifter som är uppdelade på minst Nuts 3-nivå, för att förbättra kontrollen av hur den demografiska utvecklingen påverkar regionerna och göra det möjligt att vidta effektivare och mer fokuserade åtgärder för att ta itu med den. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att investera i en modernisering av datainsamlingskapaciteten för demografiska utvärderingar på olika Nuts-nivåer.

Lokala och regionala dimensioner

Utsändande regioner

9. Europaparlamentet noterar att landsbygdsområden, postindustriella områden och städer, som är underutvecklade jämfört med större storstadsområden, liksom avlägset belägna områden, inbegripet öar och de flesta av de yttersta randområdena, i allmänhet måste hantera en rad specifika situationer: en avsevärd nedgång i antalet invånare, bl.a. på grund av födelsetalen, inkomstnivåer som ligger under det nationella genomsnittet eller EU-genomsnittet och problem avseende territoriell integration med andra regioner, vilket gör dem mer utsatta för risken att avfolkas. Parlamentet betonar att denna situation även gör det svårt att få tillgång till offentliga tjänster såsom bostäder, utbildning och hälso- och sjukvård, inklusive tillgång till livsviktiga läkemedel. Parlamentet påpekar att 28 procent av EU:s befolkning för närvarande bor i landsbygdsregioner, men att denna siffra spås sjunka avsevärt i framtiden. Parlamentet betonar att EU-initiativ som är avsedda för landsbygdsområden, såsom sammanhållnings- och jordbrukspolitiken, bör stärkas ytterligare genom främjande

Torsdagen den 20 maj 2021

av bättre samordning av politiska initiativ som ökar ungdomssysselsättningen, företagandan, digitaliseringen och stödet till unga och nya jordbrukare. Parlamentet välkomnar i detta avseende kommissionens avsikt att skynda på utbyggnaden av bredbandsinfrastruktur med hög kapacitet i glesbefolkade områden och landsbygdsområden och ser detta som en chans att förbättra livskvaliteten och att främja utbildningsmöjligheter, skapandet av sysselsättning, innovation, bättre tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster och andra offentliga tjänster, anpassning till tekniska förändringar och utveckling av kulturinrättningar och fritidsaktiviteter. Parlamentet betonar att kvinnor i landsbygdsområden spelar en viktig roll för utvecklingen av dessa samhällen och att ett större erkännande av kvinnors arbete och rättigheter på arbetsmarknaden på landsbygden skulle minska avfolkningsrisken avsevärt. Parlamentet uppmuntrar kommissionen och medlemsstaterna att inrätta särskilda strategier för att främja kvinnors inflytande i landsbygdsområden. Parlamentet uppmuntrar insamlingen av könsuppdelade data för att kartlägga och ta itu med den bristande jämställdhet som eventuellt förekommer.

10. Europaparlamentet uppmärksammar några av de faktorer som driver fram demografiska förändringar och som tvingar människor att flytta från ovan nämnda områden och avskräcker andra från att flytta dit: dålig infrastruktur, bl.a. avsaknad av snabbt bredbandsinternet och transportnät, hög ungdomsarbetslöshet, färre arbetstillfällen, i synnerhet på befattningar som kräver högre utbildning, och även i allmänhet för kvinnor, brist på offentliga och privata tjänster, besvärlig tillgång till hälso- och sjukvård, färre utbildningsmöjligheter, allmännyttiga företag och sociala tjänster, vilket försvårar anpassningen till den tekniska förändringen, samt brist på kulturinrättningar och fritidsaktiviteter. Parlamentet påminner dessutom om hur klimatförändringarna och de naturkatastrofer som följer i spåren av dem påverkar avfolkningsrisken, såsom intensiva värmeböljor som leder till ökenspridning i vissa områden i söder.

11. Europaparlamentet betonar att denna bristande diversifiering i vissa regioners regionala ekonomiska struktur riskerar att skapa en negativ "stämpel", bl.a. bland de egna invånarna, som kanske är missnöjda med sin livskvalitet och med de inrättningar och tjänster som står till deras förfogande. Parlamentet oroas i detta avseende över den "missnöjets geografi" som breder ut sig i många av EU:s regioner där människor känner sig övergivna, vilket har en nära koppling till demografiska förändringar. Parlamentet framhäver i detta sammanhang kompetensflyktseffekten, som leder till att högutbildade och kvalificerade personer flyttar från en viss region till en annan eller från ett visst land till ett annat. Parlamentet påpekar särskilt att "flykten" av sjukvårdspersonal, såsom läkare och sjuksköterskor, och lärare, som har förvärrats av de senaste årens kraftiga nedskärningar i de offentliga anslagen till hälso- och sjukvården och den sociala omsorgen, har försämrat vårdens och utbildningens kvalitet och gjort det svårt, särskilt i avlägset belägna områden, i landsbygdsområden och i de yttersta randområdena, att få tillgång till vård och utbildning av god kvalitet.

12. Europaparlamentet anser att även stadsområden är utsatta för avfolkning med tanke på att folkmängden har minskat i vart femte stad i EU sedan 1990. Parlamentet noterar emellertid att den minskade folkmängden i städerna inte alltid är en kontinuerlig linjär process utan att den kan vara knuten till vissa händelser eller tidpunkter, beroende på de lokala eller regionala förhållandena.

13. Europaparlamentet understryker ett mönster av en sorts inre diskrepans (*inner peripheralisation*), i den bemärkelsen att regionerna i centrala, östra och södra EU rapporterar en avsevärt negativ nettoutflyttningsgrad, samtidigt som regionerna i norra och västra EU rapporterar en avsevärt positiv grad, då de kontinuerligt tar emot ett stort antal ekonomiska migranter. Parlamentet anser att dessa skillnader dessutom fördjupas i landsbygdsområden där de sammanhållningspolitiska medlen och medlen i den gemensamma jordbrukspolitikens tydligare måste fokusera på innovation för att uppmuntra unga människor att börja bedriva jordbruksverksamhet liksom på digitalisering, rörlighet på landsbygden och utvecklingen av smarta byar samt på att hjälpa familj jordbruk att dra fördel av innovation och ny teknik.

Mottagande regioner

14. Europaparlamentet konstaterar att storstadsområdena runt större städer uppvisar en positiv migrationsgrad, med karakteristiska befolkningsrörelser från landsbygd till stad, till följd av att sysselsättningsökningen i allt högre grad är koncentrerad till stadsområdena.

15. Europaparlamentet noterar även att regioner med en stor andel högutbildade människor och som erbjuder fler sysselsättningsmöjligheter för högutbildade människor är mindre utsatta för avfolkningsprocessen.

16. Europaparlamentet framhäver att sektorer inom kunskapsekonomin bidrar till regional utveckling genom att erbjuda höga nivåer av socialt kapital, nätverk och teknik. Parlamentet konstaterar att innovativ ekonomisk verksamhet typiskt sett bedrivs i tekniskt sett mer avancerade regioner där tillräckliga anhopningar av "smarta" företag är mer tillgängliga.

Torsdagen den 20 maj 2021

17. Europaparlamentet understryker å andra sidan att alltför stora befolkningskoncentrationer i vissa stadsområden redan har fått negativa sidoeffekter, såsom trängsel, stigande bostads- och transportkostnader, föroreningar, otillräcklig vattenförsörjning, avfallshanteringsproblem, hög energiförbrukning, sämre livskvalitet och förortsutbredning liksom betydande risker för fattigdom och social utestängning, och osäkerhet för vissa grupper av befolkningen. Parlamentet understryker att dessa negativa effekter således har lett till att de lokala myndigheterna inte är i stånd att tillhandahålla service till alla invånare i stadsområden. Parlamentet slår larm om några av de negativa effekter som en hög befolkningskoncentration i stadsområden kan ha för folkhälsan, vilket har belysts av covid-19-pandemin.

18. Europaparlamentet noterar att migrationen direkt påverkar hur inkluderande städerna är, vilket kräver skraddarsydd politiska åtgärder och stödåtgärder som är anpassade till olika lokala eller regionala förhållanden. Parlamentet påminner i detta avseende om att ekonomiska migranter bidrar mer i form av skatter och sociala avgifter än vad de får tillbaka i form av individuella förmåner. Parlamentet framhäver behovet av att stärka integrationspolitiken och stödja de lokala och regionala myndigheterna i detta avseende.

Skraddarsydda åtgärder: att hitta lösningar på den demografiska nedgången

19. Europaparlamentet betonar betydelsen av sådana befintliga initiativ som det europeiska innovationspartnerskapet för aktivt och hälsosamt åldrande, it-stöd i hemmet och EIT:s kunskapscentrum för innovation på det digitala området samt inom hälso- och sjukvård. Parlamentet uppmanar kommissionen att beakta de lösningar som redan har utvecklats inom ramen för dessa initiativ för att hantera den demografiska omställningen när den tar itu med de demografiska utmaningar som EU:s regioner står inför. Parlamentet understryker den betydelse som den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande har för att stödja utbildning i områden som riskerar att avfolkas.

20. Europaparlamentet betonar att lokala, och regionala och nationella myndigheter, branschsammanlutningar och icke-statliga organisationer är viktiga för att kartlägga och bedöma landsbygdsområdets och städers särskilda behov av investeringar i rörlighet, territoriell tillgänglighet och grundläggande tjänster, och därmed för att frigöra de berörda områdenas potential, inbegripet ekonomiska, sociala och demografiska tendenser. Parlamentet anser därför att de borde spela en avgörande roll som aktiva deltagare i utvecklingen av territoriella strategier som kommer från lokalsamhällena. Parlamentet framhäver vikten av att när så är möjligt inkludera ett specifikt budgetanslag för att vända de demografiska tendenserna i relevanta EU-program och av att göra konsekvensbedömningar av den offentliga politikens påverkan på demografin. Parlamentet påpekar att ett territoriellt perspektiv på EU:s instrument, såsom hållbar stadsutveckling, strategier för lokalt ledd utveckling eller integrerade territoriella investeringar, skulle kunna vara ett användbart verktyg som kan användas för att behålla och skapa arbetstillfällen, förbättra regionens attraktionskraft och öka tillgången till service på lokal nivå. Parlamentet konstaterar att den cirkulära ekonomin och bioekonomin har stor potential att blåsa nytt liv i dessa områden och efterlyser skraddarsytt tekniskt stöd för att stödja lokala och regionala myndigheter vid utformningen och genomförandet av dessa strategier, bl.a. med hjälp av deltagarbaserade metoder som engagerar lokala intressenter, arbetsmarknadens parter och det civila samhället.

21. Parlamentet påpekar att det måste utarbetas en europeisk agenda för landsbygdsområden för att förbättra landsbygdsområdenas och de avlägset belägna områdenas tillgänglighet, attraktionskraft och hållbara utveckling för att utverka positiva effekter som gör att leveranskedjan och den inre marknaden fungerar väl. Parlamentet noterar att dessa områdenas tillgänglighet och attraktionskraft kan förbättras genom att entreprenörer och små och medelstora företag får tillgång till kapital och genom investeringar i innovationsekosystem för att stödja kunskapsskapande och teknikspridning liksom genom tillhandahållande av offentliga och nödvändiga tjänster av god kvalitet, digitalisering, inbegripet för småföretag, digital innovation, digital konnektivitet och transporttjänster av god kvalitet. Parlamentet anser att de lokala och regionala myndigheterna på effektivast möjliga sätt bör kartlägga lämpligt tillhandahållande av tjänster, och att konceptet "landsbygdssäkring" (*rural-proofing*) bör användas för att tillgodose landsbygdsområdenas och de avlägset belägna områdenas specifika behov, med fokus på genomförandet av strategier och utarbetandet av lämpliga lösningar.

22. Europaparlamentet upprepar att transportnäten kan spela en avgörande roll för att ta itu med de demografiska förändringarna och hejda avfolkningen genom att stärka förbindelserna mellan landsbygd och stad, bl.a. genom investeringar i kollektivtrafik och andra mobilitetstjänster på landsbygden. Parlamentet understryker i detta avseende vikten av att förbättra transportinfrastrukturen, t.ex. genom att underhålla och återuppliva befintliga transportförbindelser och uppföra förbindelser till TEN-T, som är särskilt viktiga på landsbygden, i randområden, på öar och i de yttersta randområdena, genom att stödja övergången till hållbara och smarta transportnät och genom att stärka transportsystemens driftskompatibilitet som ett led i strategin för hållbar och smart mobilitet.

Torsdagen den 20 maj 2021

23. Europaparlamentet anser att hållbar landsbygdsturism skulle kunna spela en mycket viktig roll för att ta itu med avfolkningen och främja skapandet av arbetstillfällen och den ekonomiska och demografiska diversifieringen i landsbygdsområdena.

24. Europaparlamentet konstaterar att hänsyn måste tas till landsbygdsregionernas behov och utmaningar, inbegripet de behov och utmaningar som är kopplade till klimatförändringarna, i samband med omställningen till klimatneutralitet och hållbar och smart mobilitet i linje med målen i den gröna given. Parlamentet anser vidare att dessa investeringar kommer att möjliggöra en rättvis och jämlik omställning till en digital ekonomi och ett digitalt onlinebaserat utbildningssystem som är tillgängligt för alla medborgare, särskilt de mest utsatta i samhället. Parlamentet anser i detta avseende att sammanhållningspolitiken spelar en grundläggande roll genom investeringar i offentliga och nödvändiga tjänster av god kvalitet.

25. Europaparlamentet anser att EU-agendan för städer, som identifierar större prioriteringar och åtgärder för att förbättra livskvaliteten i stadsområden, skulle kunna bidra till att forma lämpliga verktyg för att främja tillväxt, integration, samarbete och innovation och för att tackla sociala utmaningar. Parlamentet insisterar även på att det måste utvecklas strategier för att stärka kunskapsekonomin och den smarta specialiseringen i EU:s regioner, bl.a. genom utformningen av kunskapsnätverk och tillhandahållandet av stöd till investeringar i humankapital. Parlamentet framhåller den roll som spelas av städer och regioner både i avfolkade och i överbefolkade områden. Parlamentet upprepar att det måste ställas fler finansieringsmöjligheter till direkt förfogande för städer och regioner för att genomföra program lokalt, och förespråkar maximal användning av det europeiska stadsinitiativet.

26. Europaparlamentet understryker att sammanhållningspolitiken bör bidra till att kvinnor integreras bättre i den politiska planeringen av regional utveckling och stadsutveckling, i syfte att utforma könsinkluderande städer och samhällen för alla. Parlamentet anser dessutom att investeringar som sker inom ramen för ESF+ bör främja anställbarheten för kvinnor och ensamstående föräldrar som kämpar för att hitta ett arbete, säkerställa finansiering till överkomlig barnomsorg och stödja unga familjer. Parlamentet påminner om att behoven hos barn som bor hos en anhörig eller som bor ensamma medan deras föräldrar arbetar utomlands också bör tillgodoses genom rådgivningstjänster, tillgång till bostäder, hälso- och sjukvård och utbildning. Parlamentet framhäver också betydelsen av lagstiftning som gör det möjligt för familjer att på ett tillfredsställande sätt förena arbete och privatliv.

27. Europaparlamentet understryker att investeringarna också bör vara inriktade på att hjälpa unga och äldre människor, personer med funktionsnedsättning och andra utsatta grupper att komma in på arbetsmarknaden eller att inte slås ut därifrån och att hitta ett kvalitetsjobb, med särskild inriktning på de mest avfolkade landsbygdsområdena och avlägset belägna områdena. Parlamentet anser att skräddarsydd utbildning också bör utforskas i syfte att främja konceptet "välfärdsekonomi" liksom strategier för ett sunt och aktivt åldrande.

28. Europaparlamentet påminner om att etniska minoriteters behov också bör tillgodoses i samband med att man tar itu med demografiska förändringar.

29. Europaparlamentet påminner om att det behövs strategier på EU-nivå samt nationell och regional nivå för att vända arbetskraftsmigrationen. Parlamentet uppmanar de lokala, regionala och nationella myndigheterna samt myndigheterna på EU-nivå att utveckla strategier som ökar deras regioners attraktionskraft i fråga om sysselsättningsmöjligheter och att motverka kompetensflykten i utsändande regioner genom förebyggande, mildrande och lämpliga åtgärder, bl.a. med hjälp av sammanhållningspolitiska verktyg. Parlamentet understryker i detta sammanhang att det redan pågår flera initiativ i olika medlemsstater, såsom incitament för arbetstagare med mycket specialiserade färdigheter, vilka syftar till att vända kompetensflykten till kompetensinflyttning i regionerna i fråga.

30. Europaparlamentet betonar att covid-19-hälsokrisen har påverkat medlemsstaterna och regionerna i olika utsträckning och att den sannolikt kommer att leda till nya tendenser vad gäller befolkningsutvecklingen. Parlamentet påminner i detta sammanhang om att de extra resurser för Eruf och ESF som tillhandahålls genom React-EU, som visserligen bara är ett tillfälligt instrument för att säkerställa en sund och stabil återhämtning av EU:s ekonomi efter krisen, i väsentlig grad skulle kunna bidra till att hålla människor i sysselsättning och skapa nya arbetstillfällen i områden som riskerar att avfolkas, bl.a. genom stöd till små och medelstora företag och egenföretagare. Parlamentet välkomnar införandet av flexibla arbetsformer, inbegripet distansarbete och korttidsarbete, och understryker att ingen diskriminering får ske i samband med beviljandet av detta stöd.

31. Europaparlamentet påminner i detta avseende om att pandemin har belyst digitaliseringens betydelse i hela ekonomin för att mildra konsekvenserna av den sociala distanseringen och inskränkningarna i den fria rörligheten liksom för att förenkla hälsoövervakningen eller medicinsk rådgivning på distans och tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster i glesbygden eller i områden med naturbetingade eller demografiska utmaningar. Parlamentet anser att dessa möjligheter bör utnyttjas för att skapa nya arbetstillfällen i områden med en åldrande befolkning.

Torsdagen den 20 maj 2021

32. Europaparlamentet framhåller distansarbetets utbredning under covid-19-krisen, och anser att detta kan visa sig vara ett användbart verktyg för att vända avfolkningstendenser på landsbygden genom att göra det möjligt för unga utbildade människor att stanna kvar i områden som de annars skulle flytta ifrån. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att reflektera över hur distansarbete skulle kunna påverka den framtida rörligheten inom EU och uppfattningen om olika regioners attraktionskraft.

Politiska rekommendationer

33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en strategi för de demografiska förändringarna som är indelad i följande huvudområden: anständiga anställningsvillkor, balans mellan arbete och privatliv, den territoriella aspekten av politik som främjar ekonomisk verksamhet och sysselsättning, ett tillräckligt utbud av sociala tjänster av allmänt intresse i alla områden, välfungerande lokal kollektivtrafik och tillräckliga omsorgstjänster för personer i beroendeställning och långvård, med särskild tonvikt på nya arbetsformer och deras sociala konsekvenser.

34. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna och de regionala myndigheterna att begagna sig av ett integrerat tillvägagångssätt för att ta itu med de demografiska utmaningarna inom ramen för de sammanhållningspolitiska instrumenten, och uppmanar främjande av smarta städer och andra former av incitament för att hålla kvar befolkningen och locka unga människor till landsbygdsområden och halvurbana områden.

35. Europaparlamentet påminner om att mekanismen för återhämtning och resiliens kommer att tillhandahålla omfattande ekonomiskt stöd för att göra medlemsstaternas ekonomier mer motståndskraftiga och bättre rustade för framtiden, och insisterar på att medlemsstaterna, utifrån sina särskilda omständigheter, bör föreslå åtgärder för att hantera de demografiska förändringarna, i synnerhet i de mest utsatta områdena, i sina nationella planer för återhämtning och resiliens. Parlamentet anser att lokala och regionala organ måste delta aktivt i utarbetandet av dessa planer, eftersom detta är ett område av särskild vikt när planerna ska utvärderas, och att de därefter också ska vara delaktiga i medlemsstaternas förvaltning av planerna. Parlamentet anser att det bör utvecklas synergier mellan sammanhållningspolitiken och programmen inom Next Generation EU, för att säkerställa en mer mångsidig strategi för att ta itu med de demografiska utmaningarna.

36. Europaparlamentet framhäver betydelsen av FRO och dess genomförandemekanism, vilka har till syfte att stödja de samhällen som påverkas av energiomställningen genom att bidra till att det skapas nya möjligheter för landsbygdsområden och postindustriella områden och till att risken för avfolkning minskar. Parlamentet anser att lokala och regionala samarbetsinitiativ bör få stöd i detta avseende.

37. Europaparlamentet upprepar att de demografiska förändringarna är en grundläggande utmaning för EU och att hanteringen av dem bör prioriteras i utformningen och genomförandet av program. Parlamentet påminner i detta avseende om att ett av de främsta mål som fastställs i förordningen om Eruf och Sammanhållningsfonden för den kommande fleråriga budgetramen (2021–2027) är att stödja stads- och landsbygdsområden med geografiska eller demografiska nackdelar och att medlemsstaterna som ett led i detta måste fördela ekonomiskt stöd från EU till projekt som främjar miljömässigt hållbar och socialt inkluderande ekonomisk utveckling i de berörda regionerna. Parlamentet påminner i detta avseende om att särskilt stöd bör ges till Nuts 3-områden eller kluster av lokala administrativa enheter med en befolkningstäthet på under 12,5 invånare/km² eller med en genomsnittlig årlig befolkningsminskning på mer än 1 procent mellan 2007 och 2017, som bör omfattas av särskilda regionala och nationella strategier för att säkerställa bättre fysiska förbindelser och IKT-konnektivitet, förbättra tillgången till och kvaliteten på sociala tjänster samt främja entreprenörskap och skapandet av arbetstillfällen av god kvalitet genom sammanhållningsinstrumenten. Parlamentet välkomnar den nya artikeln i förordningen om Eruf och Sammanhållningsfonden som efterlyser nationella planer för att stödja regionala och lokala områden som konfronteras med en konstant demografisk nedgång.

38. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i större utsträckning mobilisera medel ur ESF och FRO och att kombinera dessa medel med nationella och lokala investeringar för att ta itu med social utestängning, energifattigdom och materiell fattigdom, effektivt bekämpa den digitala klyftan och den digitala utestängningen, särskilt på landsbygden och bland unga, äldre och personer med funktionsnedsättning, och säkerställa tillgång till digitala verktyg och program och till rimligt prissatt kommunikationsinfrastruktur. Parlamentet efterlyser därför faktiska möjligheter att till en rimlig kostnad tillägna sig digital kompetens på ett sätt som är anpassat till de äldres behov. Parlamentet påpekar att dessa initiativ har större chanser att lyckas om de är kopplade till möjligheter till utbyte mellan generationerna. Parlamentet anser i den bemärkelsen att digitaliseringens, robotiseringens och den artificiella intelligensens potential skulle kunna utforskas och främjas ännu mer, parallellt med säkerställande av höga etiska standarder och säkerställande av delaktighet, i syfte att öka äldre människors självständighet och förbättra deras levnadsvillkor och hälsa.

Torsdagen den 20 maj 2021

39. Europaparlamentet upprepar behovet av ytterligare lokala och integrerade sätt att behandla sammanhållningspolitiken, de nationella strategiska planerna för den gemensamma jordbrukspolitiken och de nationella strategiska återhämtningsplanerna för att möjliggöra en enklare men ändå sund förvaltning av ekonomiska resurser och för att maximera synergierna mellan EU:s olika fonder och integrerade verktyg. Parlamentet betonar behovet av att stärka den administrativa kapaciteten för att minska byråkratin och av att säkerställa konsekvent lagstiftning genom hela projektgenomförandeprocessen och riktat tekniskt stöd i alla faser.

40. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra programplanerings- och genomförandeprocessen inom ramen för sammanhållningspolitiken 2021–2027 med fullt iakttagande av partnerskapsprincipen och att i sina partnerskapsavtal ta hänsyn till de särskilda behoven i regioner med demografiska begränsningar. Parlamentet betonar vikten av att prioritera regionala och subregionala behov, inbegripet demografiska aspekter och migrationsaspekter och territoriella utmaningar (stadsrelaterade och landsbygdsrelaterade). Parlamentet anser att dessa strategier bör åtföljas av territoriella och demografiska konsekvensbedömningar som ska genomföras parallellt med ekonomiska, miljömässiga och sociala bedömningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att kontrollera och där så är lämpligt säkerställa ett fullständigt genomförande av uppförandekoden för partnerskap, som kan bidra till att öka utnyttjandet av de sammanhållningspolitiska medlen och samtidigt höja projektkvaliteten.

41. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att beakta de olika demografiska utmaningarna i utformningen av sina nationella planer för återhämtning och resiliens, nationella utvecklingsstrategier, långsiktiga strategier för hållbar utveckling och skräddarsydda sammanhållningspolitiska program, som ska vara knutna till den europeiska planeringsterminens mål, i syfte att säkerställa tillräcklig finansiering för att tackla avfolkning, vända negativa tendenser och stärka områdenas attraktionskraft.

42. Europaparlamentet uppmanar de lokala, regionala och nationella myndigheterna i regioner som riskerar att avfolkas att fokusera investeringarna på former för att uppmuntra unga familjer att bosätta sig i dessa regioner liksom på allmän tillgång till kvalitetstjänster och infrastruktur, med deltagande av små och medelstora företag och tjänstehanteringsföretag, och att fokusera på skapande av sysselsättning, särskilt för unga människor, omskolning av arbetstagare, skapande av förutsättningar som främjar entreprenörsandan och stöd till små och medelstora företag. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stärka sitt stöd till detta. Parlamentet anser att man bör prioritera investeringar i utbildning på alla nivåer, inbegripet förskoleverksamhet, överkomliga, tillgängliga och rättvisa mobilitetstjänster, barnomsorg för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och livslångt lärande, särskilt i landsbygdsområden och i de yttersta randområdena. Parlamentet anser att det är särskilt viktigt att skapa de rätta förutsättningarna för att få unga människor att stanna kvar i dessa regioner och förhindra att elever lämnar skolan med endast grundskoleutbildning, genom att erbjuda dem attraktiva möjligheter till utbildning, yrkesutbildning, fortbildning och omskolning på lokal och regional nivå, inbegripet digital kompetens, genom klassrums- eller distansundervisning, för att uppmuntra dem att studera vidare i dessa regioner. Parlamentet inser att regionerna kommer att behöva ett samlat stöd från EU och medlemsstaterna i detta arbete.

43. Europaparlamentet förordar att mer ska göras för att stödja de regioner som står inför kraftiga befolkningsökningar, till exempel Mayotte och Franska Guyana, genom att tillräckliga ekonomiska medel anslås för att säkerställa att det fortlöpande och i tillräcklig omfattning tillhandahålls bastjänster av god kvalitet, särskilt inom utbildningsväsendet, hälso- och sjukvården och transportsektorn.

44. Europaparlamentet anser att de lokala och regionala myndigheterna bör involveras i långsiktiga initiativ på olika nivåer för samarbetsbaserad styrning och planering. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att sprida god praxis om användningen av och fördelarna med denna form av styrnings- och planeringsverktyg för att främja polycentrisk utveckling, och att använda de territoriella konsekvensbedömningarna för att ytterligare utforma de EU-strategier och nationella strategier som påverkar de demografiska förändringarna. Parlamentet upprepar i detta avseende hur viktigt det är att regionerna verkligen deltar aktivt i planeringen och hanteringen av faciliteten för återhämtning och resiliens för att göra instrumentet effektivare.

45. Europaparlamentet anser att innovation och forskning kan ha positiva spridningseffekter på regional nivå, och uppmuntrar beslutsfattare på regional och lokal nivå att använda sig av den nya faciliteten för återhämtning och resiliens och Eruf för att investera i bredbandsutbyggnaden för att främja den digitala och kunskapsbaserade ekonomin, liksom i tillhandahållandet av resurser, offentliga tjänster och incitament av hög kvalitet, i syfte att hålla kvar högt utbildade arbetstagare för att utveckla forskningscentrum i de olika regionerna, och därmed göra avfolkningsområdena mer attraktiva inte minst för unga talanger och företagare. Parlamentet efterlyser en vidareutveckling av synergierna mellan de europeiska struktur- och investeringsfonderna och Horisont Europa-programmet liksom andra initiativ, såsom de som främjas av Europeiska institutet för innovation och teknik. Parlamentet anser dessutom att en attraktiv finanspolitik för

Torsdagen den 20 maj 2021

företagsinvesteringar genom reducerade skattesatser för familjer och skattemässiga stimulansåtgärder för arbetsgivare och egenföretagare skulle underlätta skapandet av arbetstillfällen och öka investeringsmöjligheterna. Parlamentet anser vidare att åtgärder för att uppmuntra unga familjer att köpa sin första bostad liksom mer flexibilitet i fråga om statlig reglering skulle kunna övervägas för att lösa de utmaningar som avfolkningen innebär.

46. Europaparlamentet uppmuntrar regionerna att dra nytta av sina konkurrensfördelar utifrån vad som fastställts i strategierna för smart specialisering. Parlamentet rekommenderar att man utvecklar så kallade "oasstrategier" genom att fokusera på de mest framgångsrika sektorerna som befinner sig i full expansion, genom att exploatera regionens lokala utvecklingspotential. Parlamentet uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att investera i ungdomsgarantiinitiativet, som är inriktat på att locka unga och utbildade arbetstagare, behålla personer som redan har en anställning, uppmuntra entreprenörskap och utnyttja lokala och nationella incitament samt EU-incitament. Parlamentet understryker dessutom vikten av att vidta åtgärder för att främja solidaritet mellan generationerna, aktivt åldrande och de möjligheter som den så kallade silverekonomin innebär för att i grunden ändra politiken för landsbygdsområden och vända problemet med en åldrande befolkning till en möjlighet till utveckling för landsbygdsområdena.

47. Europaparlamentet betonar behovet av ett bredare lokalt och regionalt perspektiv i linje med den nya Leipzigstadgan om hållbara städer i Europa (*New Leipzig Charter: The Transformative Power of Cities for the Common Good*) och den "territoriella agendan 2030" för att stärka mellanstora städers och mindre orters urbana nätverk, i syfte att utnyttja deras betydande potential att driva på territoriell, ekonomisk och social sammanhållning bortom sina omedelbara gränser, genom bättre kopplingar mellan stad och landsbygd, funktionella områden och regionalt samarbete.

48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fokusera på politisk samordning på EU-nivå av frågor som rör funktionella samarbetsområden på olika nivåer, såsom gränsöverskridande nivå, makroregional nivå och nivån stad-landsbygd, för att hantera de demografiska utmaningarna.

49. Europaparlamentet insisterar på att investeringarna bör fokusera på informations- och kommunikationsteknik och humankapital, eftersom detta har potential att minska avstånden mellan användarna och locka högt utbildade arbetstagare för att undvika den digitala klyftan och säkerställa digital sammanhållning. Parlamentet betonar vikten av att finansiera IKT-infrastruktur, utvecklingen och användningen av denna teknik bland små och medelstora företag och skolor i landsbygdsområden, ömråden, bergsområden, isolerade områden och områden stadda i industriell omvandling, inklusive genom finansiering från faciliteten för återhämtning och resiliens och genom sammanhållningspolitiska medel rent allmänt. Parlamentet betonar vikten av att sträva efter ett jämlikt och parallellt ibruktagande av dessa tekniker i regionerna och medlemsstaterna för att minska skillnaderna vad gäller attraktionskraft och den digitala klyftan.

50. Europaparlamentet konstaterar att "magnetstäder" först och främst bidrar till uppbyggnaden av regionala "tillväxtcentrum". Parlamentet understryker likväl att mellanstora städer spelar en avgörande roll för den regionala utvecklingen, och uppmanar i detta avseende kommissionen och medlemsstaterna att tillämpa strategier för en harmoniserad utveckling av dessa städer.

51. Europaparlamentet anser att kommunerna bör främja initiativ för "öppen innovation", och utnyttja kunskaper för att påskynda innovationsprocessen och utveckla ett samarbetsbaserat tillvägagångssätt med relevanta partner och berörda aktörer i syfte att skapa regionala innovationsekosystem.

52. Europaparlamentet belyser den blå ekonomins potential för att vända den negativa demografiska utvecklingen på småöar och i havsregioner i EU:s randområden. Parlamentet betonar att korrekt genomförda verksamheter inom ramen för den blå ekonomin, om de övervakas noggrant för att begränsa eventuella negativa externa miljöeffekter och för att öka de socioekonomiska fördelarna för hela värdekedjan, inklusive småföretag, områden i inlandet och lokalbefolkningen, skulle kunna bidra till att bekämpa avfolkningen i Sydeuropa och medverka till att sprida intäkterna från kuststäder till byar på landsbygden, till att öka den sociala integrationen och till att uppnå målen i den europeiska gröna given.

53. Där så är lämpligt rekommenderar Europaparlamentet att medlemsstaternas utbildningssystem tas under omprövning, bland annat genom att det utvecklas utbildningsvägar till yrken som är förenliga med distansarbete, kombinerat med åtgärder för att förhindra en konstant kompetensflykt från de utsändande regionerna. Parlamentet insisterar på utnyttjandet av lokala och regionala fördelar liksom på utvecklingen av lokala ekonomiska och sociala faciliteter och skräddarsydda lösningar, inte bara för att förhindra kompetensflykten utan också för att vända detta fenomen. Parlamentet anser att yrkesutbildning, inbegripet arbetskraftens rörlighet, kan vara ett effektivt sätt att dela färdigheter och yrkeserfarenheter för att höja arbetstagarnas kompetens och öka deras motståndskraft mot de snabba förändringarna på arbetsmarknaden, vilket därmed bidrar till att förebygga kompetensflykten. Parlamentet uppmuntrar lokala och regionala myndigheter att underlätta tillgången till utbildning som varvas med praktik för att förbättra övergången från utbildning till

Torsdagen den 20 maj 2021

anställning. Parlamentet anser dessutom att man bör främja "diasporastrategier" för hela Europa, som är inriktade på att uppmuntra personer som har flyttat till en attraktivare region att flytta tillbaka, med fokus på studenter som studerar jordbruk och jordbruksekonomi på universitet eller annan inrättning för högre utbildning som bör ges incitament för att återvända till sin hemregion efter examen för att bidra till den utsändande regionens ekonomiska bärkraft.

54. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att initiativet om en långsiktig vision för landsbygdsområden innefattar praktiska lösningar och medel för att stödja hanteringen av randområdena och de demografiska förändringarna. Parlamentet anser att denna långsiktiga vision för landsbygdsområden bör utvecklas till en sann europeisk agenda för landsbygdsområden, med faktiska och konkreta mål, och att alla berörda regionala och lokala aktörer bör delta i såväl utformningen som genomförandet av den. Parlamentet anser vidare att den bör innehålla en strategi för jämställdhetsintegrering åtföljd av konsekvensbedömningsverktyg. Parlamentet uppmanar kommissionen att i samförstånd med medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna föreslå en ny giv för befolkningsstatistik i EU som en politisk flernivåstrategi som skulle utmynna i en europeisk strategi för demografiska tendenser. Parlamentet anser att demografiska frågor, däribland avfolkning och åldrande, bör diskuteras under konferensen om Europas framtid.

o

o o

55. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och medlemsstaternas nationella och regionala parlament.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0249

Konsekvenserna av EU:s bestämmelser om fri rörlighet för arbetstagare och tjänster: arbetskraftens rörlighet inom EU som ett redskap för att matcha behov och kompetens på arbetsmarknaden**Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om konsekvenserna av EU:s bestämmelser om fri rörlighet för arbetstagare och tjänster: arbetskraftens rörlighet inom EU som ett redskap för att matcha behov och kompetens på arbetsmarknaden (2020/2007(INI))**

(2022/C 15/12)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),
- med beaktande av artiklarna 45, 56, 153, 154 och 174 i EUF-fördraget,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europeiska rådet, parlamentet och kommissionen i november 2017,
- med beaktande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning,
- med beaktande av Internationella arbetsorganisationens (ILO) grundläggande arbetsnormer och dess konventioner och rekommendationer om arbetsmarknadsförvaltning och yrkesinspektion,
- med beaktande av unionens omfattande regelverk om hälsa och säkerhet i arbetet, särskilt rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet ⁽¹⁾ och dess enskilda och därmed sammanhängande direktiv,
- med beaktande av rådets slutsatser från den 8 juni 2020 om omskolning och kompetensutveckling som en grund för ökad hållbarhet och anställbarhet, i syfte att stödja ekonomisk återhämtning och social sammanhållning,
- med beaktande av *Politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission, 2019–2024: En ambitiösare union*, som lagts fram av Ursula von der Leyen, kandidat till befattningen som Europeiska kommissionens ordförande,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1149 av den 20 juni 2019 om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten, om ändring av förordningarna (EG) nr 883/2004, (EU) nr 492/2011 och (EU) 2016/589 och om upphävande av beslut (EU) 2016/344 ⁽²⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen ⁽³⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 av den 13 april 2016 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013 ⁽⁴⁾,
- med beaktande av kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/170 av den 2 februari 2018 om enhetliga detaljerade specifikationer för insamling och analys av uppgifter för att övervaka och utvärdera hur Euresnätverket fungerar,

⁽¹⁾ EGT L 183, 29.6.1989, s. 1.⁽²⁾ EUT L 186, 11.7.2019, s. 21.⁽³⁾ EUT L 141, 27.5.2011, s. 1.⁽⁴⁾ EUT L 107, 22.4.2016, s. 1.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av kommissionens rapport av den 2 april 2019 om Eures verksamhet januari 2016–juni 2018,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ⁽⁵⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ⁽⁶⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG ⁽⁷⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg ⁽⁸⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen ⁽⁹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet och om ändring av rådets förordningar (EEG) nr 3821/85 och (EG) nr 2135/98 samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 3577/92 av den 7 december 1992 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet inom medlemsstaterna (cabotage) ⁽¹¹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/54/EU av den 16 april 2014 om åtgärder som underlättar utövandet av arbetstagares rättigheter i samband med fri rörlighet för arbetstagare ⁽¹²⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer ⁽¹³⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG av den 11 mars 2002 om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter ⁽¹⁴⁾,
- med beaktande av rådets direktiv 1999/63/EG av den 21 juni 1999 om det avtal om arbetstidens organisation för sjömän som ingåtts av European Community Shipowners' Association (ESCA) och Federation of Transport Workers' Unions in the European Union (FST) ⁽¹⁵⁾ i dess ändrade lydelse enligt rådets direktiv 2009/13/EG av den 16 februari 2009 om genomförande av det avtal som ingåtts av European Community Shipowners' Associations (ECSA) och European Transport Workers' Federation (ETF) om 2006 års konvention om arbete till sjöss ⁽¹⁶⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster ⁽¹⁷⁾,

⁽⁵⁾ EUT L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁽⁶⁾ EUT L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁽⁷⁾ EUT L 300, 14.11.2009, s. 51.

⁽⁸⁾ EUT L 300, 14.11.2009, s. 72.

⁽⁹⁾ EUT L 293, 31.10.2008, s. 3.

⁽¹⁰⁾ EUT L 102, 11.4.2006, s. 1.

⁽¹¹⁾ EGT L 364, 12.12.1992, s. 7.

⁽¹²⁾ EUT L 128, 30.4.2014, s. 8.

⁽¹³⁾ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

⁽¹⁴⁾ EGT L 80, 23.3.2002, s. 35.

⁽¹⁵⁾ EGT L 167, 2.7.1999, s. 33.

⁽¹⁶⁾ EUT L 124, 20.5.2009, s. 30.

⁽¹⁷⁾ EGT L 18, 21.1.1997, s. 1.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/957 av den 28 juni 2018 om ändring av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster⁽¹⁸⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/67/EU av den 15 maj 2014 om tillämpning av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen)⁽¹⁹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1057 av den 15 juli 2020 om fastställande av särskilda regler med avseende på direktiv 96/71/EG och direktiv 2014/67/EU för utstationering av förare inom vägtransportsektorn och om ändring av direktiv 2006/22/EG vad gäller tillsynskrav och förordning (EU) nr 1024/2012⁽²⁰⁾,
- med beaktande av rådets beslut (EU) 2019/1181 av den 8 juli 2019 om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik⁽²¹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2016/344 av den 9 mars 2016 om inrättande av ett europeiskt forum för att förbättra samarbetet när det gäller att bekämpa odeklarerat arbete,⁽²²⁾
- med beaktande av rådets rekommendation av den 22 maj 2017 om den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande och om upphävande av Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande⁽²³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 19 juni 2020 om europeiskt skydd av gränsöverskridande arbetare och säsongarbetare i samband med covid-19-krisen⁽²⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 14 september 2017 om en ny kompetensagenda för Europa⁽²⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 14 januari 2014 om yrkesinspektioner för att förbättra arbetsförhållandena i Europa⁽²⁶⁾,
- med beaktande av yttrandet av den 15 juli 2020 från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén *Den europeiska återhämtningsplanen och den fleråriga budgetramen 2021–2027*,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 5 maj 2020 *Hållbar finansiering för livslångt lärande och kompetensutveckling i samband med brist på kvalificerad arbetskraft (förberedande yttrande på begäran av det kroatiska ordförandeskapet)*,
- med beaktande av Regionkommitténs yttrande *Kompetensflykt i EU: ta itu med utmaningen på alla nivåer* (C 141/34),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 1 juli 2020 *Den europeiska kompetensagendan för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft* (COM(2020)0274) och av de åtföljande arbetsdokumenten från kommissionens avdelningar (SWD(2020)0121) och (SWD(2020)0122),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 januari 2020 *Ett starkt socialt Europa för rättvisa omställningar* (COM(2020)0014),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 december 2019 *Årlig strategi för hållbar tillväxt 2020* (COM(2019)0650),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 juni 2016 *En ny kompetensagenda för Europa* (COM(2016)0381),

⁽¹⁸⁾ EUT L 173, 9.7.2018, s. 16.

⁽¹⁹⁾ EUT L 159, 28.5.2014, s. 11.

⁽²⁰⁾ EUT L 249, 31.7.2020, s. 49.

⁽²¹⁾ EUT L 185, 11.7.2019, s. 44.

⁽²²⁾ EUT L 65, 11.3.2016, s. 12.

⁽²³⁾ EUT C 189, 15.6.2017, s. 15.

⁽²⁴⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0176.

⁽²⁵⁾ EUT C 337, 20.9.2018, s. 135.

⁽²⁶⁾ EUT C 482, 23.12.2016, s. 31.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av det utkast till gemensam sysselsättningsrapport av den 17 december 2019 från kommissionen och rådet som åtföljer meddelandet om den årliga strategin för hållbar tillväxt 2020,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* (COM(2019)0640),
- med beaktande av kommissionens rapport av den 25 september 2019 om tillämpningen och genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/67/EU av den 15 maj 2014 om tillämpning av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen) (COM(2019)0426),
- med beaktande av kommissionens årsrapport för 2019 om arbetskraftens rörlighet inom EU,
- med beaktande av Cedefops rapport *Skills forecast trends and challenges to 2030*,
- med beaktande av Eurofound's rapport om utstationerade arbetstagare i Europeiska unionen (2010)⁽²⁷⁾ och de nationella rapporterna,
- med beaktande av kommissionens ekonomiska vårprognos 2020 av den 6 maj 2020,
- med beaktande av riktlinjerna av den 24 april 2020 från Europeiska arbetsmiljöbyrån (EU-Osha) *Covid-19: Tillbaka till arbetet – Anpassa arbetsplatsen och skydda arbetstagarna*,
- med beaktande av parlamentets studie från 2015 *EU Social and Labour Rights and EU Internal Market Law*,
- med beaktande av kommissionens riktlinjer av den 17 juli 2020 för säsongarbetare i EU i samband med covid-19-utbrottet,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 9 oktober 2020 om förbättring av arbets- och levnadsvillkoren för säsongarbetare och andra mobila arbetstagare,
- med beaktande av rådets rekommendation av den 13 oktober 2020 om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin,
- med beaktande av kommissionens studie från 2015 *Study on wage setting systems and minimum rates of pay applicable to posted workers in accordance with Directive 96/71/EC in a selected number of Member States and sectors*,
- med beaktande av kommissionens riktlinjer av den 30 mars 2020 för fri rörlighet för arbetstagare under covid-19-utbrottet,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 15 maj 2020 *Med sikte på ett stegvist och samordnat återställande av den fria rörligheten och avskaffande av kontrollerna vid de inre gränserna – Covid-19* (2020/C 169/03),
- med beaktande av Eurofound's studie från 2015 *Den sociala dimensionen av rörligheten inom EU: Effekter på de offentliga tjänsterna*,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd och utskottet för jordbruk och landsbygds utveckling,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A9-0066/2021), och av följande skäl:

⁽²⁷⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2010/working-conditions-industrial-relations/posted-workers-in-the-european-union>

Torsdagen den 20 maj 2021

- A. Icke-diskriminering är en grundläggande princip i fördragen. Den fria rörligheten för arbetstagare är en grundläggande princip i unionen. Principen om likabehandling, som är förankrad i artikel 45.2 i EUF-fördraget, föreskriver att fri rörlighet för arbetstagare ska innebära att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor.
- B. Enligt artikel 3.3 i EU-fördraget ska unionen "främja social rättvisa och socialt skydd". I artikel 9 i EUF-fördraget anges att "vid fastställandet och genomförandet av sin politik och verksamhet ska unionen beakta de krav som är förknippade med främjandet av hög sysselsättning, garantier för ett fullgott socialt skydd, kampen mot social utestängning samt en hög utbildningsnivå och en hög hälsoskyddsnivå för människor".
- C. Den fria rörligheten för arbetstagare, etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster hör till den inre marknadens grundläggande principer.
- D. Den fria rörligheten för arbetstagare och tjänster bör vara förenlig med principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Unionens engagemang för FN:s Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling, den europeiska gröna given och EU:s jämställdhetsstrategi, inbegripet skydd och främjande av rättvisa löner, jämställdhet och anständiga arbets- och anställningsvillkor, måste integreras i all politik för den inre marknaden, för att på så sätt ta vederbörlig hänsyn till sociala och miljömässiga aspekter.
- E. Fri rörlighet för arbetstagare, inbegripet säsongsarbetare, är avgörande för den europeiska integrationen, kan vara till ömsesidig nytta för både utsändande och mottagande medlemsstater och främjar målen för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning. Unionen och medlemsstaterna måste fullt ut utnyttja den EU-interna rörlighetens potential och samtidigt effektivt se till att tillämpliga regler om arbetskraftens rörlighet följs.
- F. Fri rörlighet för arbetskraft och tjänster bidrar till ekonomisk tillväxt och sammanhållning inom unionen och skapar arbetstillfällen. Den inre marknaden kan bara vara hållbar och öka välbördet om den bygger på rättvisa och gemensamma regler och på principen om likabehandling, särskilt i fråga om den fria rörligheten för arbetstagare och tjänster.
- G. Unionen bör fortsatt ha en viktig roll i att stödja utbytet av god praxis på alla förvaltningsnivåer och i utarbetandet av vägledning och rekommendationer i samarbete med arbetsmarknadens parter om säkerställandet av anständiga arbets- och anställningsvillkor för alla, även för utsatta grupper av arbetstagare.
- H. De sociala konsekvenserna av den fria rörligheten för tjänster kan påverka ursprungsregioner och regioner som tar emot mobila arbetstagare på ett både positivt och/eller negativt sätt. Arbetskraftsbrist och kompetensflykt, som utlösts av nuvarande ekonomiska och sociala obalanser mellan unionens regioner, särskilt efter finanskrisen, har nått kritiska nivåer i vissa medlemsstater, vilket har lett till ytterligare problem såsom demografiska obalanser, brist på vårdpersonal och medicinsk personal, och totalt sett ökad ojämlikhet mellan regionerna. Landsbygdsområden och avlägsna områden påverkas särskilt av dessa fenomen. Det krävs en hållbar industripolitik och en kraftfull sammanhållningspolitik för att bevara och skapa sysselsättning av hög kvalitet inom sektorer och i regioner under omvandling för att förhindra kompetensflykt och ofrivillig rörlighet.
- I. Konkurrensen med arbetskraftskostnader är skadlig för sammanhållningen mellan medlemsstaterna. En samordnad strategi på unionsnivå är nödvändig för att förhindra osund konkurrens med arbetskraftskostnader och öka den uppåtgående sociala konvergensen för alla. Effektiv reglering och kollektivavtal är av avgörande betydelse för att säkerställa anständiga arbets- och anställningsvillkor, tjänster av god kvalitet och en rättvis konkurrens.
- J. Gränsarbetare skapar sociala och ekonomiska fördelar för vissa regioner.
- K. För att skydda mobila arbetstagares rättigheter, stärka efterlevnaden av tillämpliga regler och främja lika villkor och rättvis konkurrens mellan alla företag är det mycket viktigt att förbättra, anpassa och samordna den gränsöverskridande tillämpningen av unionens regler om arbetskraftens rörlighet och att bekämpa missbruk, inbegripet odeklarerat arbete.

Torsdagen den 20 maj 2021

- L. En majoritet av arbetstagarna i unionen är anställda vid mikroföretag eller små och medelstora företag. Mikroföretag samt små och medelstora företag och egenföretagare är de som är mest utsatta för överträdelser av unionslagstiftningen. Motstridig nationell lagstiftning, onödiga administrativa bördor och illojal konkurrens är en stor källa till svårigheter för mikroföretag, små och medelstora företag, egenföretagare och ärliga företag på den inre marknaden. Initiativ som riktar sig till mikroföretag, små och medelstora företag samt nystartade företag bör hjälpa företag att följa gällande regler och får inte leda till onödiga administrativa bördor, dubbla måttstockar eller lägre skyddsstandarder för arbetstagare.
- M. Digitaliseringen av förfaranden innebär en aldrig tidigare skådad möjlighet att underlätta rörligheten, samtidigt som den bidrar till att kontrollera att unionens regler om arbetskraftens rörlighet strikt efterlevs.
- N. Europeiska arbetsmyndigheten inrättades för att bidra till att stärka rättvisan på och förtroendet för den inre marknaden, den fria rörligheten för arbetstagare, utstationeringen av arbetstagare och utpräglade mobila tjänster, för att övervaka efterlevnaden av unionens regler om arbetskraftens rörlighet och samordningen av de sociala trygghetssystemen samt för att förbättra utbytet av bästa praxis liksom samarbetet mellan medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter när det gäller att säkerställa rättvis rörlighet för arbetstagare och bekämpa odeklarerat arbete. Främjandet av rättvisa löner, jämställdhet mellan kvinnor och män samt anständiga arbets- och anställningsvillkor spelar en nyckelroll i skapandet av en väl fungerande, rättvis och hållbar inre marknad.
- O. Europeiska arbetsmyndigheten är ett nyligen inrättat organ som förväntas nå sin fulla operativa kapacitet senast 2024.
- P. Utstationering av arbetstagare, personaluthyrning och säsongarbete är tillfälliga arbetsformer till sin natur och sin rättsliga definition.
- Q. Bristen på lämpligt rättsligt skydd och på tillgång till sociala trygghetssystem för arbetstagare beror ofta på otillbörliga former av atypiskt arbete, konstgjorda arrangemang, såsom falskt egenföretagande, oavlönade och/eller endast dåligt avlönade behovsarbetsformer, så kallade nolltidskontrakt, missbruk av tillfälliga anställningsavtal och praktikplatser som ersättning för vanliga anställningsavtal, även inom den offentliga sektorn, och användning av brevlådeföretag. Dessa problem bör därför motverkas. Den ökande användningen av olika underleverantörsavtal skulle också kunna leda till oegentligheter, vilket skulle kräva motåtgärder. Arbetskraftens rörlighet inom EU, som grundar sig direkt på artikel 45 i EUF-fördraget, kan naturligtvis bidra till att tillgodose långsiktiga behov av arbetskraft genom standardiserade anställningsformer som är öppna för unionsmedborgare utan diskriminering på grund av nationalitet.
- R. Social sammanhållning är en av unionens huvudprinciper. Trots detta kvarstår stora skillnader i levnads- och arbetsvillkor inom unionen. Högre löner och BNP, stabil social trygghet, enklare tillgång till arbetsmarknaden och högre sysselsättningsgrad är bland de mest relevanta pullfaktorerna för rörlighet inom EU⁽²⁸⁾. Å andra sidan är fattigdom, social utestängning, dåliga levnads- och arbetsvillkor och brist på socialt stöd pushfaktorer för rörlighet inom EU. En bestående brist på arbetskraft inom vissa av de kritiska sektorerna i somliga medlemsstater kan också till stor del förklaras av dåliga arbetsvillkor och låga lönenivåer. Sådana brister bör åtgärdas genom att man förbättrar

⁽²⁸⁾ Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering, årsrapport för 2017 om arbetskraftens rörlighet inom EU, slutrapport januari 2018, 2018; Europeiska kommissionen, *Study on the movement of skilled labour, Final report* (studie om yrkesarbeters rörlighet, slutrapport) (författad av ICF), 2018; Malmström, Cecilia, förord till *Rethinking the attractiveness of EU Labour Immigration Policies: Comparative perspectives on the EU, the US, Canada and beyond*, redigerad av S. Carrera, E. Guild och K. Eisele, Centre for European Policy Studies, 2018.

Torsdagen den 20 maj 2021

arbetsvillkoren inom dessa sektorer, särskilt genom social dialog och kollektiva förhandlingar, i stället för att arbete med sämre arbetsvillkor lämnas åt migrerande och mobila arbetstagare, inklusive gränsarbetare, och/eller odeklarerade arbetstagare.

- S. Valet att utöva sin rätt till fri rörlighet bör alltid vara frivilligt och inte påtvingas på grund av bristande möjligheter i den medlemsstat där personen har sin hemvist. Rättvis rörlighet baserad på solida sociala rättigheter och arbetstagarrättigheter är en förutsättning för hållbar europeisk integration, social sammanhållning och en rättvis omställning.
- T. Otillbörliga metoder, såsom social dumpning och miljödumpling, försvarar allmänhetens stöd för unionen och för fortsatt europeisk integration, är till skada för den inre marknadens funktion och företagens konkurrenskraft, särskilt när det gäller mikroföretag, små och medelstora företag samt egenföretagare, och undergräver arbetstagarnas rättigheter. Övervakningen av efterlevnaden av tillämplig lagstiftning måste därför stärkas. Principen att "tänka småskaligt först" bör beaktas vederbörligen på unionsnivå i samband med utarbetandet av lagförslag. Motstridiga bestämmelser i nationell lagstiftning skapar hinder för mikroföretag samt små och medelstora företag och bör undvikas.
- U. Principen om likabehandling är en förutsättning för den sociala marknadsekonomi och för uppåtgående social konvergens och kräver efterlevnad av gällande lagstiftning och kollektivavtal i destinationslandet, för att därmed säkerställa lika villkor mellan lokala och mobila arbetstagare samt mellan lokala och utländska tjänsteleverantörer.
- V. Över 8 % av de mobila arbetstagarna arbetar inom hälso- och sjukvårdssektorn och den sociala sektorn, mer än 7 % arbetar inom transporttjänstesektorn och över 10 % arbetar inom hotell- och restaurangbranschen. Mobila arbetstagare och säsongarbetare är ofta avgörande för medlemsstaterna, exempelvis inom sektorer såsom hälso- och sjukvård, äldreomsorg och omsorg för personer med funktionsnedsättning eller byggbranschen.
- W. Minst 80 miljoner arbetstagare i Europa är mismatchade när det gäller deras kvalifikationer, och fler än fem av tio svårtillsatta tjänster är högkvalificerade yrken ⁽²⁹⁾.
- X. Covid-19-pandemin har återigen visat att utpräglad mobila arbetstagare som ofta flyttar inom unionen är viktiga. Pandemin har också visat att säsongarbetare, utstationerade arbetstagare, migrantarbetare och mobila arbetstagare, inklusive gränsarbetare, i mycket hög grad har bidragit till att unionens ekonomi och unionens internationella handel klarat sig under pandemin. Som gränsarbetare har de gjort detta med en enorm hälsorisk för både sig själva och sina familjer. Säsongarbetare har visat sig vara nödvändiga för att många europeiska jordbruk ska kunna fortsätta att drivas. Samtidigt är utpräglad mobila arbetstagare fortfarande också de mest utsatta och de minst skyddade. Under den första fasen av covid-19-pandemin var dessa arbetstagare bland dem som drabbades mest av de icke-samordnade gränsförvaltningsåtgärderna.
- Y. Under covid-19-pandemin har säsongarbetare och utstationerade arbetstagare ofta saknat grundläggande hälso- och sjukvård, anständig inkvartering, personlig skyddsutrustning och adekvat information. De har ofta endast haft otillräcklig tillgång eller ingen tillgång alls till sociala trygghetssystem i värdmedlemsstaterna, bland annat sjukersättning och system för korttidsarbetslöshet. I vissa fall har de till och med deporterats. Arbetstagarnas rörlighet är starkt beroende av tillgängliga transportmedel, och arbetstagare från öar och unionens yttersta randområden påverkas särskilt. Gränsstängningar har också påverkat gränsarbetarna genom att det blivit svårare för dem att ta sig till sina arbetsplatser och tillbaka till sina familjer, och genom att deras tillgång till sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster begränsats. I vissa fall har mobila arbetstagare utsatts för diskriminering och dåliga arbets- och levnadsvillkor som har lett till utbrott av covid-19-infektion.

⁽²⁹⁾ OECD Skills for Jobs Database, <https://www.oecdskillsforjobsdatabase.org/#SE/>.

Torsdagen den 20 maj 2021

- Z. Covid-19-utbrottet har blottlagt och förvärrat de svåra och ofta bedrövliga arbets- och levnadsvillkoren för hundratusentals säsongarbetare, varav de allra flesta är mobila arbetstagare, och för vissa av de över en miljon utstationerade arbetstagarna inom EU. Deras redan otrygga villkor undergrävs ytterligare av fall av strukturell diskriminering på arbetsmarknaden och brist på korrekt verkställande av nuvarande lagar och förordningar.
- AA. Covid-19-pandemin har avslöjat många strukturella brister i det europeiska och det nationella regelverket. Många av dessa brister har inte bara berott på pandemin. Dessa brister bör omgående hanteras på unions- och medlemsstatsnivå för att säkerställa rättvis konkurrens och likabehandling på den inre marknaden. Covid-19-pandemin har en grundläggande och långvarig inverkan på de europeiska arbetsmarknaderna.
- AB. Arbetskraftens rörlighet och i synnerhet utstationeringen av arbetstagare får inte leda till konkurrens på grundval av otrygga arbetsvillkor och arbetsgivarnas undvikande av sina skyldigheter, och/eller kringgående av tillämplig nationell lagstiftning och kollektivavtal i värdmedlemsstaten, eftersom sådana otillbörliga metoder endast leder till spänningar mellan medlemsstaterna, illojal konkurrens mellan företagen och misstro mellan arbetstagarna. Dessa negativa effekter, däribland kompetensflykt och illojal konkurrens, kan också bero på avsaknaden av uppåtgående social konvergens. Arbetskraftens rörlighet bör i stället ses som en möjlighet, underlätta utbytet av färdigheter och yrkeserfarenhet samt främja uppåtgående social konvergens. Reglerna om arbetskraftens rörlighet och utstationering av arbetstagare får inte leda till en oproportionerlig administrativ börda. Utstationeringsreglerna gäller också för medborgare som är utstationerade från en medlemsstat till en annan, som är särskilt utsatta för exploatering, och därför behöver uppmärksammas särskilt av de nationella arbetsinspektionerna och Europeiska arbetsmyndigheten.
- AC. Kompetensglapp och kompetensbrister utgör stora utmaningar för unionens arbetsmarknad och utbildningssystem. Detta avslöjar ett avsevärt behov av en förbättring av systemen för utbildning och yrkesutbildning för att göra dem mer framtidssäkra och framtidsinriktade samt en förbättring av systemet för omskolning och fortbildning av arbetstagare. Det finns dock fortfarande ingen officiell statistik eller några indikatorer för att mäta kompetensglapp på de europeiska arbetsmarknaderna.
- AD. Sysselsättningspolariseringen förväntas öka ytterligare och det kommer att finnas fler arbetstillfällen inom de högre och lägre delarna av kompetensspektrumet.
- AE. Den digitala klyftan mellan stad och landsbygd samt effekten av socioekonomiska faktorer på den digitala klyftan utgör fortfarande stora utmaningar som måste hanteras utan dröjsmål. Det råder en enorm brist på digital och grön kompetens bland arbetstagare, vilken bör åtgärdas genom bland annat livslångt lärande.
- AF. Företagsinvesteringar i utbildning samt i arbets- och anställningsvillkor är ett viktigt instrument för att locka till sig kompetenta arbetstagare. Ömsesidigt erkännande och insyn i kvalifikationer spelar en viktig roll för att uppnå konvergens mellan yrken, frihet att tillhandahålla tjänster och rättvis rörlighet för arbetstagare.
- AG. Utvecklingen av system för erkännande av informellt erhållen kunskap och kompetens, exempelvis när det gäller anhörigvårdare, bör beaktas i detta sammanhang. Denna utveckling är extremt viktig mot bakgrund av de nuvarande demografiska utmaningarna och trenderna med avseende på de åldrande samhällena i medlemsstaterna.
- AH. En effektiv trepartsdialog och den sociala dialogen kan på ett framgångsrikt sätt komplettera regeringars och institutioners insatser för att få bukt med de spänningar och motsättningar som finns i EU. Arbetsmarknadsparternas medverkan har potential att förbättra beslutsprocesserna, genomförandet och verkställigheten, och behöver stärkas ytterligare på alla politiska nivåer.
- AI. Det finns ingen EU-omfattande, systematisk datainsamling som syftar till att tillhandahålla adekvata uppgifter om mobila arbetstagare eller göra det möjligt för dem att fastställa sin socialförsäkringsstatus och göra anspråk på olika förvärvade rättigheter. Tillgång till information om tillämpliga regler samt effektiv efterlevnad, övervakning och verkställighet är nödvändiga förutsättningar för rättvis rörlighet och kampen mot missbruk av systemet. Digital teknik, som kan underlätta tillsyn och verkställighet av lagstiftning som skyddar mobila arbetstagares rättigheter, bör därför främjas och användas, i enlighet med dataskyddsbestämmelserna.

Torsdagen den 20 maj 2021

1. Europaparlamentet anser att bestämmelsen om destinationsland är den vägledande princip som styr tjänstedirektivet och att denna bestämmelse inte bör ändras. Parlamentet betonar att fri rörlighet för tjänster måste uppnås utan att undergräva arbetstagarnas rättigheter och de sociala rättigheterna. Parlamentet påminner om att principerna om likabehandling och fri rörlighet inte bara gäller för tjänsteleverantörer, utan i lika hög grad för arbetstagare. Parlamentet anser att den fria rörligheten för tjänster går hand i hand med fri och rättvis rörlighet för de arbetstagare som tillhandahåller dessa tjänster, och att den inre marknaden gynnas när arbetsvillkoren upprätthålls och de mobila arbetstagarnas hälsa och säkerhet skyddas. Parlamentet understryker att genomförandet av principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter som en minimistandard skulle kunna bidra till att förbättra de europeiska arbetstagarnas rättigheter och skydd.
2. Europaparlamentet betonar att unionslagstiftningen rörande den fria rörligheten för tjänster inte på något sätt får påverka utövandet av de grundläggande rättigheter som erkänns i medlemsstaterna och på unionsnivå, inklusive rätten att strejka eller att vidta annan åtgärd som omfattas av medlemsstaterna specifika arbetsmarknadsmodeller, i enlighet med nationell rätt och/eller praxis, och inte heller kan påverka rätten att förhandla, att ingå och tillämpa kollektivavtal eller att vidta kollektiva åtgärder i enlighet med nationell rätt och/eller praxis. Parlamentet betonar att kvalitetslagstiftning och ett effektivt genomförande av den är en långsiktig investering.
3. Europaparlamentet påminner om att skyddet av mobila arbetstagares arbets- och levnadsvillkor baserat på principen om likabehandling måste omfatta såväl den fria rörligheten för arbetstagare som friheten att tillhandahålla tjänster. Parlamentet är bekymrat över att det fortfarande finns brister i skyddet av mobila arbetstagare, inbegripet gränsarbetare, något som har belysts under covid-19-pandemin. Parlamentet betonar att arbetstagare inte får drabbas av några nackdelar till följd av att de har utövat sin rätt till fri rörlighet eller på grund av unionens regler om fritt tillhandahållande av tjänster. Parlamentet betonar behovet av att utan onödigt dröjsmål åtgärda eventuella brister i lagstiftningen på unionsnivå och nationell nivå. Parlamentet understryker dessutom att tillämplig lagstiftning om tillgång till sociala rättigheter och socialt skydd, inbegripet möjligheten att överföra dem, erkännande av examensbevis, kvalifikationer och färdigheter samt tillgång till utbildning, måste respekteras när det gäller fri rörlighet för arbetstagare och fri rörlighet för tjänster. Parlamentet påminner om att man vid alla gränsbegränsningar inom EU, även om de antas som svar på en allvarlig folkhälsokris, bör ta hänsyn till deras inverkan på mobila arbetstagare och ta deras specifika situation i beaktande.
4. Europaparlamentet är bekymrat över att medlemsstaterna för närvarande inte tolkar EU-lagstiftningen på ett harmoniserat sätt, till exempel det nyligen reviderade direktivet om utstationering av arbetstagare⁽³⁰⁾, vilket leder till bristande rättslig klarhet och betungande byråkrati för företag som tillhandahåller tjänster i mer än en medlemsstat. Parlamentet uppmanar kommissionen att bistå medlemsstaterna direkt under införlivandeprocessen så att en enhetlig tolkning av EU-lagstiftningen säkerställs.
5. Europaparlamentet betonar i detta sammanhang behovet av att ägna särskild uppmärksamhet åt arbetstagare som bor i EU:s yttersta randområden och att underlätta deras rörlighet till och från fastlandet samt mellan de olika yttersta randområdena.
6. Europaparlamentet beklagar att endast 4,2 % av EU-medborgarna i arbetsför ålder är bosatta i ett annat EU-land än det i vilket de var medborgare 2019⁽³¹⁾. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka sina insatser för att minska hinder för arbetstagarnas och företagens rörlighet.
7. Europaparlamentet påminner om att den fria rörligheten för arbetskraft måste säkerställas för att bevara sysselsättningen och ekonomin i vissa regioner och för att upprätthålla olika verksamheter, exempelvis jordbruket.
8. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra och övervaka det reviderade direktivet om utstationering av arbetstagare på ett korrekt sätt och så snart som möjligt, för att skydda utstationerade arbetstagare och deras frihet att tillhandahålla tjänster under deras utstationering genom att fastställa obligatoriska bestämmelser om arbetsvillkor och skyddet av arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullt ut utnyttja möjligheten att tillämpa de bestämmelser om löner och arbetsvillkor som ingår i alla kollektivavtal för utstationerade arbetstagare i EU, och säkerställa lika lön för lika arbete på samma plats för arbetstagare liksom lika villkor för företag som en del av genomförandet av det reviderade direktivet om utstationering av arbetstagare.

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/957 av den 28 juni 2018 om ändring av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster (EUT L 173, 9.7.2018, s. 16).

⁽³¹⁾ Europeiska kommissionen, årsrapport för 2019 om arbetskraftens rörlighet inom EU, januari 2020.

Torsdagen den 20 maj 2021

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedriva djupgående forskning om trender som påverkar arbetsvillkoren för utstationerade tredjelandsmedborgare. Parlamentet betonar behovet av möjliga politiska åtgärder på unionsnivå eller nationell nivå baserade på resultatet av denna forskning. Parlamentet är djupt oroat över den nuvarande ökningen av andelen tredjelandsmedborgare inom sektorer som är kända för otrygga arbetsvillkor och fall av missbruk. Parlamentet understryker att tredjelandsmedborgare ofta är mer utsatta för exploatering och därför behöver skydd. Parlamentet betonar att exploatering inkluderar otillbörliga metoder såsom falsk utstationering, falskt egenföretagande, bedrägliga underentreprenader och bedrägliga rekryteringsföretag, brevlådeföretag och odeklarerat arbete. Parlamentet understryker att arbetstagare som är tredjelandsmedborgare kan arbeta med arbetstillstånd i EU, under förutsättningen att alla säkerhetsgarantier i nationell arbetsrätt och EU:s arbetsrätt på ett effektivt sätt säkerställer skydd och anständiga arbetsvillkor även för tredjelandsmedborgare och att detta inte kommer att leda till snedvridningar på arbetsmarknaden. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa efterlevnad av tillämpliga lagar och regler om anställningsvillkor när de hanterar tredjelandsmedborgare, i syfte att undanröja missförhållanden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra skyddsbestämmelserna i direktiv 2009/52/EG för att säkerställa tillgängliga och effektiva klagomålsmekanismer som gör det möjligt att effektivt kräva tillbaka förfallna löner och sociala avgifter.

11. Europaparlamentet påminner om strategiska industrisektorer europeiska leveranskedjor som är en viktig källa till sysselsättning och verksamhet för mobila arbetstagare och tjänsteföretag, som drabbas hårt av icke samordnade åtgärder, såsom olika regler om covid-19-testning och karantäner, som medlemsstaterna inför i sina insatser för att bekämpa pandemin. Parlamentet uppmanar kommissionen att fästa samma vikt vid att säkerställa säkra villkor för arbetstagare som att återställa den fria rörligheten och varuflödet.

12. Europaparlamentet påminner om att bristen på harmoniserade karantänperioder, testkrav och reseregler inom unionen innebär en stor utmaning för såväl många företag som många mobila arbetstagare och deras familjer, särskilt inom sektorer med stor rörlighet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att samordna insatserna för att utöka den sociala tryggheten, tillgången till sjukersättning och system för korttidsarbetslöshet, för att även skydda gränsarbetare och mobila arbetstagare, särskilt de som drabbats av krisen och som därför lider av fattigdom, arbetslöshet, social utestängning och dåliga levnadsvillkor.

13. Europaparlamentet uppmanar att det är avgörande för människors vardag att nödvändiga varor som livsmedel, medicintekniska produkter och skyddsutrustning alltid levereras i hela EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa fortsatt fri rörlighet för nödvändiga varor och tjänster på den inre marknaden i kristider, såsom en pandemi.

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att erkänna mobila arbetstagare i strategiska leveranskedjor för tillverkning, till exempel för medicinsk utrustning och andra områden, som nödvändiga eller kritiska, och att därför se över det tillämpliga karantänkravet om det inte föreligger någon risk för folkhälsan eller den allmänna säkerheten, vilket bevisas genom relevanta tester i enlighet med rådets rekommendation om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka luckor i skyddet, i syfte att säkerställa anständiga arbets- och levnadsvillkor för mobila arbetstagare och förhindra otillbörliga metoder, och att korrekt verkställa unionslagstiftningen om underleverantörer. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa ett allmänt solidariskt ansvar i hela underleverantörskedjan för att skydda arbetstagarnas rättigheter. Parlamentet betonar att ett sådant initiativ bör öka öppenheten och stärka huvudleverantörernas ansvar i underleverantörskedjor genom att i lag garantera betalning av alla de sociala avgifter och arbetstagarförmåner som ska betalas, och genom att uppmåna de nationella myndigheterna att effektivt införa avskräckande sanktioner närhelst det är nödvändigt. Parlamentet uppmanar kommissionen att främja, och medlemsstaterna att garantera, fackföreningars tillträde till alla arbetsplatser, även arbetsplatser utanför anställningslandet. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att stärka och främja dialogen mellan arbetsmarknadens parter samt arbetsmarknadsparternas självständighet och att uppmantra arbetstagarna att organisera sig, eftersom det är ett centralt instrument för att uppnå höga arbetsrättsliga normer.

16. Europaparlamentet begär att kommissionen analyserar den negativa utvecklingen när det gäller arbetskraftens rörlighet, i synnerhet kompetensflykten inom vissa sektorer och regioner. Parlamentet betonar att åtgärder för att motverka kompetensflykt måste gå hand i hand med åtgärder för att främja uppåtgående social konvergens. Parlamentet insisterar på att medlemsstaterna, trots covid-19-pandemin, bör tillåta och underlätta gränspassage av yrkesmässiga skäl, när yrkesverksamhet inom de berörda sektorerna tillåts i värdmedlemsstaten, för att säkerställa likabehandling av lokala och mobila arbetstagare. Parlamentet uppmanar kommissionen att fastställa tydliga kvantitativa och kvalitativa indikatorer för

Torsdagen den 20 maj 2021

den europeiska planeringsterminen och offentliggörandet av landsspecifika rekommendationer, för att övervaka genomförandet och efterlevnaden av reglerna om fri rörlighet för arbetstagare. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram rekommendationer för att säkerställa rättvisa, skäliga och anständiga levnads- och arbetsvillkor för mobila arbetstagare.

17. Europaparlamentet understryker att målen med den europeiska pelaren för sociala rättigheter, FN:s mål för hållbar utveckling, den europeiska gröna given och EU:s jämställdhetsstrategi också måste avspeglas i strategin för den inre marknaden genom att man främjar höga sociala och miljömässiga standarder som en förutsättning för produktivitetsökningar. Parlamentet framhåller vikten av offentlig upphandling för att uppnå dessa mål.

18. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att se till att Europeiska arbetsmyndigheten blir fullt operativ som en prioriterad fråga, för att övervaka och främja tillämpningen och efterlevnaden av unionsrätten om arbetskraftens rörlighet och samordning av de sociala trygghetssystemen. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att stödja och stärka kapaciteten hos liksom samarbetet mellan behöriga nationella myndigheter, samt arbetsmarknadens parter, för att säkerställa rättvis rättighetsbaserad rörlighet, adekvat information till arbetstagare och arbetsgivare om deras rättigheter och skyldigheter, och ett effektivt gränsöverskridande säkerställande av arbetstagarnas rättigheter, inbegripet möjligheten att överföra rättigheter och förmåner, och att effektivt bekämpa bidragsbedrägeri och otillbörliga metoder. Parlamentet anser att Europeiska arbetsmyndigheten bör fokusera på bättre verkställighet och genomförande av befintlig unionslagstiftning, så att konkurrensen på den inre marknaden är rättvis. Parlamentet betonar att för att Europeiska arbetsmyndigheten effektivt ska kunna bekämpa olagliga metoder bör den prioritera att utveckla en realtidsdatabas för att validera uppgifter från utländska tjänsteleverantörer. Parlamentet betonar att Europeiska arbetsmyndigheten måste ha tillräckliga resurser för att utföra sina uppgifter. Parlamentet understryker att den delvisa integrationen av Eures i Europeiska arbetsmyndigheten bör stärka kopplingen mellan främjandet av den fria rörligheten och tillhandahållandet av information samt efterlevnaden av det relevanta regelverk som skyddar mobila arbetstagare och medborgare.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå ett europeiskt ramverk för kampen mot illojal konkurrens om arbetskraftskostnader för att garantera full efterlevnad av principen om likabehandling och samtidigt om lika lön och lika arbetskostnad för lika arbete på samma plats.

20. Europaparlamentet påminner om att parlamentet upprepade gånger bett kommissionen att dra tillbaka sina förslag om ett europeiskt elektroniskt tjänstekort och om en översyn av anmälningsförfarandet för tjänster. Parlamentet välkomnar att detta slutligen gjorts i kommissionens arbetsprogram för 2021.

21. Europaparlamentet betonar att upprättandet av ett digitalt system för datautbyte mellan medlemsstaterna skulle kunna underlätta en rättvis och jämlik fri rörlighet för arbetstagare samt tillämpning av relevanta unionsregler. Parlamentet uppmanar kommissionen att efter en konsekvensbedömning lägga fram sitt förslag om ett digitalt europeiskt socialförsäkringsnummer utan onödigt dröjsmål, samtidigt som man säkerställer att det europeiska socialförsäkringsnumret kommer att omfattas av strikta dataskyddsregler, vilket är nödvändigt för att garantera rättssäkerhet för arbetstagare och företag, rättvis rörlighet, effektivt skydd, överförbarhet, spårbarhet och tillämpning av arbetstagarnas rättigheter, samt för att stödja rättvis konkurrens och säkerställa lika villkor för företagen. Parlamentet anser att det europeiska socialförsäkringsnumret bör komplettera nationella socialförsäkringsnummer samt tillhörande bestämmelser, och underlätta systemet för elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter för att förbättra samordningen och informationsutbytet mellan behöriga nationella myndigheter. Parlamentet påpekar att elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter bör möjliggöra snabb och korrekt verifiering av socialförsäkringsstatusen, vilket ger både individer och myndigheter en kontrollmekanism för att enkelt kontrollera täckning och inbetalning.

22. Europaparlamentet betonar behovet av ytterligare anpassning och samordning av bestämmelser och kontrollförfaranden för arbetskraftens rörlighet, inbegripet gemensamma kontrollstandarder, gemensamma inspektioner och informationsutbyte, under ledning av Europeiska arbetsmyndigheten och i samarbete med nationella behöriga myndigheter. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att intensifiera utbytet av bästa praxis mellan behöriga nationella myndigheter. Parlamentet begär att Europeiska arbetsmyndigheten ska ha verkliga yrkesinspektionsbefogenheter i gränsöverskridande fall, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Parlamentet uppmanar Europeiska arbetsmyndigheten att förbättra datainsamlingen och upprätta realtidsdatabaser om arbetskraftens rörlighet för analyser och riskbedömningar, samt att utarbeta informationskampanjer och riktade inspektioner. Europaparlamentet påminner om att ILO rekommenderar att det fastställs ett riktmärke på en arbetsplatsinspektör per 10 000 arbetstagare.

23. Europaparlamentet framhåller att finansiering och bidrag från unionen bör bidra till anständigt arbete för att främja hållbar utveckling och sociala framsteg.

Torsdagen den 20 maj 2021

24. Europaparlamentet påminner om vikten av social dialog, och uppmanar i detta avseende arbetsmarknadens parter att delta mer i unionens byråer, offentliga myndigheter, kommittéer och institutioner för att säkerställa praktiskt inriktade initiativ och lagstiftningar som tar hänsyn till de olika europeiska arbetsmarknadsmodellerna. Parlamentet påminner om behovet av att stärka trepartsdialogen på EU-nivå när det gäller utformning och genomförande av bestämmelser om tillhandahållande av tjänster och arbetstagares rörlighet, samt när det gäller ömsesidigt erkännande av yrken, examensbevis, kvalifikationer och färdigheter, i enlighet med de principer som föreskrivs i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och de lokala myndigheterna att samarbeta med arbetsmarknadens parter för att utforma och införa nödvändiga stödstrukturer för kompetenshöjning och omskolning av arbetstagare, genomföra relevant offentlig politik och tillhandahålla högkvalitativa arbetstillfällen.

25. Europaparlamentet betonar behovet av att sätta skyddet av arbetstagare och arbetsmarknadsparternas medverkan i centrum för unionspolitiken på detta område för att säkerställa ett demokratiskt funktionssätt, ekonomisk tillväxt samt höga sociala standarder och miljöstandarder.

26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att så snart som möjligt lägga fram en ny strategisk ram för arbetsmiljö efter 2020 och att förbinda sig att utrota arbetsrelaterade dödsfall senast 2030. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram förslag till ett direktiv om arbetsrelaterad stress och muskuloskeletala sjukdomar, till ett direktiv om psykiskt välmående på arbetsplatsen och till en EU-strategi för psykisk hälsa för att skydda alla arbetstagare på arbetsplatsen. Parlamentet uppmanar kommissionen att även lägga fram en mer ambitiös översyn av direktivet om carcinogener och mutagena ämnen, och att inkludera gränsvärden för minst 50 ämnen i direktivet om exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet. Parlamentet begär att ämnen med skadliga effekter på fortplantningssystemet inkluderas i direktivet.

27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillgodose behovet av säkra och hälsosamma arbetsvillkor för arbetstagare och egenföretagare, inbegripet ett särskilt fokus på den fria rörligheten för arbetstagare, och att garantera dem anständiga arbets- och levnadsvillkor, framför allt i samband med den kommande översynen av unionens strategiska ram för arbetsmiljö. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att ta itu med problemet med odeklarerat arbete, inbegripet odeklarerat säsongarbete, genom ett fördjupat samarbete med det europeiska forumet för att bekämpa odeklarerat arbete, bland annat genom att främja ökad medvetenhet bland arbetstagare och arbetsgivare om deras rättigheter och skyldigheter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa åtgärder på ett enhetligt sätt utan diskriminering.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska arbetsmyndigheten att undersöka de många fallen av nekat tillträde till arbetsmarknaden samt av missbruk och diskriminering som rör arbetsvillkor, på grund av nationalitet, vilket i hög grad har synliggjorts under covid-19-krisen. Parlamentet uppmanar Europeiska arbetsmyndigheten att säkerställa att det finns tillgängliga, transparenta och icke-diskriminerande förfaranden för nationella arbetsmarknadsparter för att lämna in ärenden till myndigheten och garantier för att de följs upp på ett effektivt sätt i enlighet med förordning (EU) 2019/1149.

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillämpa alla kommissionens rekommendationer om antagande, samordning och upphävande av åtgärder med anknytning till covid-19-pandemin. Parlamentet uppmanar dessutom medlemsstaterna att upprätta ett gemensamt hälso- och sjukvårdsprotokoll för mobila arbetstagare, inklusive gränsarbetare, med beaktande av riktlinjerna från Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC). Parlamentet betonar att de vägledande principerna för alla åtgärder som vidtas i samband med krisen och vägen till återhämtning bör vara hälsa och säkerhet för alla arbetstagare samt respekt för de grundläggande rättigheterna, inbegripet likabehandling av lokala och mobila arbetstagare, samtidigt som man erkänner den särskilt utsatta situationen för gränsarbetare, utstationerade arbetstagare, säsongarbetare och andra mobila arbetstagare under covid-19-pandemin och dess efterdyningar. Parlamentet påminner om medlemsstaternas författningensenliga rätt att gå utöver de miniminivåer som fastställs i EU:s direktiv som en del av deras nationella demokratiska lagstiftningsprocess för att uppnå politiska mål såsom att säkerställa offentliga tjänster av god kvalitet och en hög skyddsnivå för arbetstagare, konsumenter och miljön.

30. Europaparlamentet betonar att den fria rörligheten allvarligt har påverkats av att medlemsstaterna helt eller delvis stängt gränserna under covid-19-pandemin. Parlamentet beklagar att den påskyndade, icke-samordnade och plötsliga stängningen av gränser, och införandet av kompletterande åtgärder, ledde till att personer i transit blev strandsatta, och att detta allvarligt har påverkat dem som bor i gränsregioner genom att deras möjligheter att passera gränsen för att arbeta, tillhandahålla och utnyttja tjänster eller besöka vänner och släktingar har begränsats. Parlamentet betonar den negativa

Torsdagen den 20 maj 2021

inverkan som stängningen av de inre och yttre gränserna har haft på sektorerna för internationell affärsverksamhet, vetenskap och turism. Parlamentet betonar att medlemsstaterna, i stället för att införa gränskontroller, bör sträva efter att vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra gränspassage för personer, samtidigt som de bör garantera största möjliga säkerhet och skydd av hälsan.

31. Europaparlamentet betonar den mycket viktiga roll som vårdpersonal spelar, särskilt under pandemin. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa deras rörlighet för att tillgodose behoven i olika medlemsstater och regioner mot bakgrund av demografiska utmaningar och eventuella framtida pandemi- eller hälsoutmaningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att, i nära samarbete med medlemsstaterna och de lokala myndigheterna, inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet, införa ett gemensamt, unionsomfattande vetenskapligt baserat protokoll för fri rörlighet under hälsokriser och i andra krissituationer, och att noga överväga Europeiska arbetsmyndighetens roll i detta avseende. Parlamentet uppmanar de medlemsstaterna som ännu inte har ratificerat och genomfört ILO-konventionen nr 189 om hushållsanställdas rättigheter att utan onödigt dröjsmål ratificera och genomföra den. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta regelverk för att underlätta laglig anställning för hushållsanställda och vårdare.

32. Europaparlamentet understryker behovet av fortsatt användning av verktyg för harmonisering och ömsesidigt erkännande för att erkänna examensbevis, färdigheter och kvalifikationer i hela unionen, undvika byråkrati och underlätta handel och transport, med respekt för den grundläggande principen om likabehandling och utan att medlemsstaternas utbildningsstandarder sänks eller deras valideringsmekanismer försämrats. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att främja och förbättra nuvarande mekanismer för ömsesidigt erkännande och portaler för rörlighet i arbetslivet, för att underlätta och främja öppen rörlighet, såsom Eures-portalen för rörlighet i arbetslivet, onlineplattformen Europass och systemet för europeisk klassificering av färdigheter, kvalifikationer och yrken (Esco). Parlamentet uppmanar i synnerhet medlemsstaterna att ingå gränsöverskridande partnerskap som hjälp för mobila arbetstagare i gränsregioner. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att underlätta den fria rörligheten för personer med funktionsnedsättning inom unionen och säkerställa antagandet av en gemensam europeisk definition av statusen som person med funktionsnedsättning i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och ett ömsesidigt erkännande av statusen som person med funktionsnedsättning mellan medlemsstater.

33. Europaparlamentet anser att nationella bestämmelser, metoder och regleringar med avseende på tillgången till och utövandet av särskilda yrken samt tillgången till liksom tillhandahållandet av tjänster för att skydda allmänintresset och skydda arbetstagare och/eller konsumenter inte utgör ett hinder för en fördjupning av den inre marknaden.

34. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att mobila arbetstagare har tillgång till utbildning och omskolning för att åtgärda bristen på arbetskraft inom vissa sektorer och att stödja digitalisering och åtgärder för en klimatneutral ekonomi.

35. Europaparlamentet påminner om medlemsstaternas grundläggande rätt att gå längre än de miniminivåer som fastställs i EU-direktiven utan att skapa otillbörliga och oproportionella hinder.

36. Europaparlamentet noterar med oro svårigheterna och bristen på tillräcklig tillgång i samband med sociala trygghetssystem för mobila arbetstagare, särskilt gränsarbetare. Parlamentet betonar vikten av samordnade åtgärder på unionsnivå, men erkänner och välkomnar de framgångsrika bilaterala avtal som ingåtts mellan medlemsstaterna för att garantera socialförsäkringsrättigheter för alla arbetstagare i enlighet med rådets rekommendation om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa mobila arbetstagares sociala rättigheter i händelse av en hälsokris eller andra krissituationer.

37. Europaparlamentet påminner om att goda arbetsförhållanden och anställningsvillkor utgör en konkurrensfördel för företag när det gäller att locka till sig kompetent personal. Parlamentet understryker vikten av företagets investeringar i formell och informell utbildning samt livslångt lärande för att stödja den rättvisa omställningen till den digitala och cirkulära ekonomin. Parlamentet betonar att företag som använder artificiell intelligens, robotteknik och relaterad teknik har ansvar för att tillhandahålla alla berörda anställda lämplig omskolning och kompetensutveckling så att de kan lära sig att använda digitala verktyg och arbeta med kollaborativa robotar och annan ny teknik, och därmed anpassa sig till arbetsmarknadens föränderliga behov och behålla sin anställning. Parlamentet betonar i detta hänseende vikten av de europeiska arbetsmarknadsparternas ramavtal om digitalisering. Parlamentet påminner om att det ovannämnda avtalet redogör för arbetsgivarnas ansvar när det gäller att säkerställa omskolning och kompetensutveckling av arbetstagarna, särskilt med avseende på digitaliseringen av arbetena.

Torsdagen den 20 maj 2021

38. Europaparlamentet betonar behovet av en fullständig digitalisering av de förfaranden som rör arbetskraftens rörlighet och utstationeringen av arbetstagare för att förbättra tillhandahållandet och utbytet av information mellan nationella myndigheter och för att möjliggöra ett effektivt verkställande, bland annat genom att inrätta en gemensam hjälpcentral för arbetstagare och framtida arbetsgivare avseende tillämpliga unionsregler, som både digitalt och fysiskt är belägen inom Europeiska arbetsmyndigheten. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullt ut främja digitalisering av offentliga tjänster, särskilt socialförsäkringsinstitut, för att underlätta europeiska förfaranden för arbetstagares rörlighet, samtidigt som man säkerställer möjligheten att överföra rättigheter och fullgörandet av skyldigheter i samband med den fria rörligheten. Parlamentet betonar behovet av att skapa bättre statistikverktyg för att mäta kompetensglapp på de europeiska arbetsmarknaderna och att bedöma arbetsmarknadernas behov och skillnaderna emellan dem. Parlamentet framhåller Eures betydelse och uppmärksammar särskilt kopplingen av Eures verksamhet till arbetsmarknadens behov, i syfte att tillgodose prioriterade behov i olika sektorer och av olika kompetens samt stödda arbetssökande när det gäller att hitta ny sysselsättning.
39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inom en rimlig tid fortsätta med utvärderingen av Europeiska arbetsmyndighetens mandat, efter att myndigheten har varit fullt operativ i minst två år. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att engagera berörda parter med djupgående kunskap om olika arbetsmarknadsmodeller i Europeiska arbetsmyndighetens arbete och i utvärderingarna av myndigheten.
40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en rättslig ram i syfte att reglera förhållandena för distansarbete i hela EU och att säkerställa anständiga arbetsförhållanden och anställningsvillkor.
41. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och de lokala myndigheterna att samarbeta med arbetsmarknadsparterna och Europeiska arbetsmyndigheten för att ta fram specifika sektorstrategier inte bara för att främja och underlätta arbetstagarnas frivilliga rörlighet, utan även för att utforma och genomföra nödvändiga stödstrukturer för fortbildning och omskolning av arbetstagare, bedriva relevant offentlig politik och tillhandahålla högkvalitativa arbetstillfällen som motsvarar arbetstagarnas kompetens. Parlamentet betonar mervärdet av det ömsesidiga erkännandet av kompatibilitet mellan färdigheter och kvalifikationer, med stöd av nuvarande mekanismer för erkännande, såsom Eures-portalen för rörlighet i arbetslivet, onlineplattformen Europass och klassificeringssystemet Esco.
42. Europaparlamentet är bekymrat över att tillgången till information för arbetstagare och arbetsgivare om arbetskraftens och tjänsternas rörlighet fortfarande är en utmaning. Parlamentet noterar att information om anställningsvillkor och kollektivavtal som tillgängliggörs på gemensamma officiella nationella webbplatser ofta är begränsade och endast är tillgängliga på ett fåtal språk. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att förbättra tillgången till information genom att skapa en gemensam mall för officiella nationella webbplatser.
43. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att säkerställa lämplig samordning av de sociala trygghetssystemen, bland annat genom den pågående översynen av förordning (EG) nr 883/2004, och genom ökade möjligheter att överföra rättigheter, med särskild uppmärksamhet på möjligheten att överföra sociala trygghetsförmåner för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet betonar att digitaliseringen ger en aldrig tidigare skådad möjlighet att underlätta gränsöverskridande drift av mikroföretag samt små och medelstora företag, samtidigt som man säkerställer strikt efterlevnad av reglerna för rättvis rörlighet. Parlamentet betonar vikten av förhandsanmälan och tillämpning av A1-intyg innan arbetstagarens gränsöverskridande uppdrag påbörjas.
44. Europaparlamentet betonar att genomförandet av unionens regler om arbetskraftens rörlighet måste säkerställa principen om likabehandling, principen om icke-diskriminering och skydd av arbetstagare, samt minska onödiga administrativa bördor.
45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka luckor i skyddet och överväga behovet av en översyn av direktiv 2008/104/EG om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag, för att säkerställa anständiga arbets- och anställningsvillkor för arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag.
46. Europaparlamentet betonar att arbetstagare med funktionsnedsättning fortsatt stöter på flera hinder som gör det svårt eller omöjligt för dem att fullt ut dra nytta av den fria rörligheten för tjänster. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utan dröjsmål genomföra direktiv (EU) 2019/882 (den europeiska rättsakten om tillgänglighet), för att på ett effektivt sätt undanröja hinder för arbetstagare med funktionsnedsättning och säkerställa åtkomst till tillgängliga tjänster samt lämpliga villkor för tillhandahållande av tjänster. Parlamentet betonar hur viktigt det är att uppnå en fullständigt tillgänglig inre marknad som garanterar likabehandling och ekonomisk och social integration av arbetstagare med funktionsnedsättning.
47. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0250

Påskynda framstegen och åtgärda ojämlikheterna för att utrota aids som ett folkhälsohot senast 2030**Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om att påskynda framstegen och åtgärda ojämlikheterna för att utrota aids som ett folkhälsohot senast 2030 (2021/2604(RSP))**

(2022/C 15/13)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av FN:s generalförsamlings högnivåmöte om hiv/aids, som är planerat att äga rum i New York den 8–10 juni 2021,
- med beaktande av den politiska förklaringen om hiv och aids: *On the Fast Track to Accelerating the Fight Against HIV and to Ending the AIDS Epidemic by 2030*, som antogs av FN:s generalförsamling den 8 juni 2016,
- med beaktande av den politiska förklaringen från högnivåmötet om allmän hälso- och sjukvård, som antogs av FN:s generalförsamling den 18 oktober 2019,
- med beaktande av Unaid Global AIDS Update 2020 med titeln *Seizing the Moment – Tackling entrenched inequalities to end epidemics*,
- med beaktande av årsrapporten för 2019 från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter som en del av åtgärderna mot hiv,
- med beaktande av Abuja-förklaringen om hiv/aids, tuberkulos och andra relaterade infektionssjukdomar av den 27 april 2001, den gemensamma afrikanska ståndpunkten som lades fram vid 2016 års högnivåmöte och 2016 års katalytiska ram för att utrota aids, tuberkulos och malaria i Afrika senast 2030,
- med beaktande av Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess mål för hållbar utveckling, som antogs i New York i september 2015,
- med beaktande av handlingsplanen från Peking och handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling samt resultaten från deras översynskonferenser,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 26 maj 2015 om jämställdhet i utvecklingssamarbetet,
- med beaktande av EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet för 2021–2025,
- med beaktande av EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati för 2020–2024,
- med beaktande av det europeiska samförståndet om utveckling: vår värld, vår värdighet, vår framtid,
- med beaktande av sina resolutioner av den 8 juli 2010 om en rättighetsbaserad strategi för EU:s åtgärder mot hiv/aids ⁽¹⁾ och av den 5 juli 2017 om EU:s åtgärder mot hiv/aids, tuberkulos och hepatit C ⁽²⁾,
- med beaktande av frågan till kommissionen *Påskynda framstegen och åtgärda ojämlikheterna för att utrota aids som ett folkhälsohot senast 2030* (O-000027/2021 – B9-0015/2021),
- med beaktande av artiklarna 136.5 och 132.2 i arbetsordningen,
- med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för utveckling, och av följande skäl:

⁽¹⁾ EUT C 351 E, 2.12.2011, s. 95.⁽²⁾ EUT C 334, 19.9.2018, s. 106.

Torsdagen den 20 maj 2021

- A. Närmare 76 miljoner människor har smittats och närmare 36 miljoner människor har dött av aidsrelaterade orsaker sedan epidemin bröt ut 1981. Hiv-epidemin är fortfarande en global kris och totalt 38 miljoner människor lever med hiv. 2019 smittades 1,7 miljoner människor av hiv.
- B. Under 2109 fick 12 miljoner människor som levde med hiv inte livräddande antiretroviral behandling och närmare 700 000 personer dog av aidsrelaterade orsaker världen över.
- C. Allmän tillgång till antiretroviral hiv-behandling och hiv-vård minskar avsevärt risken för vidare smittspridning och gör att människor som lever med hiv har fått en nästan normal förväntad livslängd och en jämförbar livskvalitet.
- D. De ojämlikheter som ligger till grund för hiv-epidemin, inbegripet kränkningar av mänskliga rättigheter och av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inom ramen för handlingsplanen från Peking och handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling samt resultaten från deras översynskonferenser, liksom stigmatisering och diskriminering, har ökat och har ytterligare förvärrats av covid-19.
- E. Män som har sex med män, transpersoner, sprutnarkomaner, sexarbetare och deras kunder samt fångar (målgrupper) löper större risk att drabbas av hiv än andra grupper. Det är viktigt att dessa grupper involveras i åtgärderna mot hiv.
- F. 159 länder har minst en diskriminerande eller repressiv lag som hämmar åtgärderna mot hiv. Kriminaliseringen av människor som lever med eller som risker att smittas av hiv underblåser stigmatisering och diskriminering, minskar utnyttjandet av tjänster för förebyggande och behandling och ökar förekomsten av hiv.
- G. Klyftan mellan könen, ojämlik tillgång till utbildning och tjänster och information avseende sexuell och reproduktiv hälsa samt sexuellt och könsrelaterat våld ökar kvinnors och flickors utsatthet för hiv, och aidsrelaterade sjukdomar är några av de främsta dödsorsakerna bland kvinnor i fertil ålder världen över.
- H. Befintliga metoder för förebyggande har inte gjort tillräckligt för att hejda spridningen av hiv, särskilt bland kvinnor, som i oproportionerligt stor utsträckning är drabbade av epidemin, i synnerhet i Afrika söder om Sahara. Det krävs investeringar i forskning och innovation för att ta fram nya och bättre verktyg för att förebygga, diagnosticera och behandla hiv och aids, inbegripet verktyg som beaktar kön, och nya behandlingsalternativ för att hantera uppkomsten av hiv-läkemedelsresistens.
- I. Unga människor mellan 15 och 27 år står för över en tredjedel av alla nya smittfall bland vuxna och de aidsrelaterade dödsorsakerna ökar bland ungdomar. Många unga människor har begränsad tillgång till socialt skydd, sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård och program som stärker deras möjlighet att skydda sig själva mot hiv.
- J. Det är viktigt med obligatorisk mångsidig sexualundervisning i skolsystemen för att hindra spridningen av aids och andra sexuellt överförbara sjukdomar.
- K. Människor som befinner sig i svåra humanitära situationer och i informella och instabila miljöer, personer med funktionsnedsättning, ursprungsbefolkningar, hbtqi-personer samt migranter och rörliga befolkningsgrupper löper stor risk att smittas av hiv, och det är en enorm utmaning för dem att få tillgång till hiv-tjänster.
- L. Afrika söder om Sahara är fortsatt det område som drabbats värst; där återfinns 57 % av alla nya hiv-infektioner och 84 % av hiv-infektionerna bland barn (upp till 14 år), med en mycket större förekomst av hiv bland kvinnor än bland män, och varje vecka smittas 4 500 flickor och unga kvinnor (15–24 år) av hiv och 25,6 miljoner människor lever med hiv.
- M. Covid-19-pandemin innebär ytterligare utmaningar för arbetet med att bekämpa aids och har omintetgjort några av de framsteg som hittills har gjorts, och flera länder har inte uppnått sina mål för 2020. Detta äventyrar uppnåendet av målet för hållbar utveckling om att senast 2030 utrota aids som ett folkhälsot.

Torsdagen den 20 maj 2021

- N. Det är nödvändigt att stärka motståndskraftiga och hållbara hälso- och sjukvårdssystem som en del av den allmänna hälso- och sjukvården, samtidigt som man upprätthåller de framsteg som har gjorts i arbetet med att bekämpa aids.
- O. Uppnåendet av rätten till hälsa förutsätter att man tar itu med den ojämlika tillgången till tjänster och att livskvaliteten och välbefinnandet för människor som lever med eller som riskerar att smittas av hiv främjas så länge de lever.
- P. Lokalsamhällen och lokalt ledda insatser, som är avgörande i arbetet för att bekämpa hiv, fortsätter att undergrävas till följd av akut finansieringsbrist, ett minskande utrymme för det civila samhället och det faktum att de inte är fullt involverade och integrerade i åtgärderna på nationell nivå.
- Q. Flera medelinkomstutvecklingsländer har svårt att importera eller själva producera generiska versioner av antiretrovirala läkemedel till följd av patentskydd. Multinationella läkemedelsföretag utestänger i allt större utsträckning medelinkomstutvecklingsländer från donationer, prisnedsättningar och frivilliga licenser och hämmar därmed deras möjlighet att få tillgång till rimligt prissatta generiska läkemedel.
- R. Den mänskliga rättigheten till hälsa har företräde framför bestämmelserna om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips). Dohadeklarationen om Trips-avtalet och folkhälsa bekräftar utvecklingsländers rätt att fullt ut nyttja flexibilitetsbestämmelserna i Trips-avtalet för att skydda folkhälsan och i synnerhet tillhandahålla läkemedel för alla.
- S. Globala fonden för bekämpning av aids, tuberkulos och malaria, som inrättades efter det globala utbrottet av hiv/aids, har spelat en viktig roll för att bekämpa hiv/aids.
1. Europaparlamentet betonar vikten av att FN:s högnivåmöte om hiv/aids, som ska hållas den 8–10 juni 2021, ger ett positivt resultat. Parlamentet begär att rådet ska bidra till antagandet av en uppsättning framåtblickande och ambitiösa åtaganden i den politiska förklaringen.
 2. Europaparlamentet intygar på nytt att alla har rätt att åtnjuta bästa möjliga hälsa liksom jämlikhet som bidrar till ett värdigt liv.
 3. Europaparlamentet lovordar EU för dess roll i det sektorsövergripande globala arbetet med att bekämpa aids och uppmanar kommissionen att behandla aids som en global folkhälsokris och påskynda alla insatser för att uppfylla målen för 2025, bl.a. genom att öka investeringarna till Unaid och Globala fonden för bekämpning av aids, tuberkulos och malaria.
 4. Europaparlamentet trycker på att Globala fonden för bekämpning av aids, tuberkulos och malaria behöver tillräckliga medel för att kunna bidra på ett avgörande sätt till bekämpningen av hiv/aids.
 5. Europaparlamentet understryker att det globala arbetet med att bekämpa aids kräver ett sektorsövergripande tillvägagångssätt och samarbete på flera nivåer som sätts in i rätt tid, är omfattande och inkluderande och som bygger på partnerskap och innovation.
 6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att planeringen av NDICI stöder partnerländernas insatser för att bygga upp kraftfulla och motståndskraftiga hälso- och sjukvårdssystem, inbegripet forskning inom hälsa och sjukvård och regelverk och lokala hälso- och sjukvårdssystem som kan tillhandahålla en allmän hälso- och sjukvård som även omfattar hiv.
 7. Europaparlamentet begär att Europeiska utrikestjänsten, kommissionen och medlemsstaterna ska utnyttja genomförandet av EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet för att ta itu med de människorättsrelaterade faktorer och faktorer som bottenar i bristande jämställdhet som ligger till grund för hiv/aids, genom att prioritera kampen mot stigmatisering och diskriminering, sexuellt och könsrelaterat våld, kriminalisering av samkönade relationer och andra repressiva och diskriminerande lagar och strategier, i syfte att bidra till allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, tillgång till kvalitetsutbildning, inbegripet omfattande sexualundervisning, rättvis och rimligt prissatt tillgång till hälso- och sjukvård, tillträde till arbetsmarknaden och berörda gruppers deltagande i alla delar av det offentliga livet.
 8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att arbeta med partnerländerna för att införa obligatorisk omfattande sexualundervisning i deras nationella kursplaner i syfte att hindra spridningen av aids och andra sexuellt överförbara sjukdomar, särskilt i de länder som har de högsta smittalen.

Torsdagen den 20 maj 2021

9. Europaparlamentet erinrar om att hälsa är en nödvändig förutsättning för mänsklig utveckling. Parlamentet begär att kommissionen ska prioritera hälsa som en del av EU:s strategi för Afrika, vilket innebär mobilisering av ytterligare offentliga medel för att säkerställa allmän hälso- och sjukvård, inbegripet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, hiv, tuberkulos och malaria, samt fokus på global forskning och utveckling inom hälsofrågor, utökning av samarbetet mellan EU och Afrika kring forskning och innovation inom hälsofrågor samt gemensamt främjande av den afrikanska och den europeiska produktionskapaciteten vad gäller hälsoprodukter, hälsoutrustning och läkemedel. Parlamentet understryker att utvecklingsbiståndet i första hand bör användas för att tillhandahålla ett övergripande hälso- och sjukvårdssystem med allmän täckning genom en heltäckande och rättighetsbaserad strategi som bland annat tar full hänsyn till att hälsan är flerdimensionell (med nära kopplingar till kön, tryggad livsmedelsförsörjning och näringstillgång, vatten och sanitet, utbildning och fattigdom) i linje med One Health-modellen. Parlamentet förespråkar särskilt att man ska främja investeringar i integrerade hiv-rättigheter och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, med fokus på kvinnor och flickor, sexarbetare, transpersoner, sprutnarkomaner, människor som sitter i fängelse och andra sårbara grupper.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta itu med den bedrövt låga täckningen vad gäller behandling av barn som lever med hiv och att säkerställa att gravida kvinnor och ammande mödrar har tillgång till hiv-tjänster, i syfte att undvika att hiv överförs från mamman till barnet.

11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att säkerställa den utgiftsnivå och resursmobilisering som krävs för att uppnå målen för 2025 i samtliga EU-medlemsstater.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta med medlemsstaterna och partnererna för att prioritera ett integrerat förhållningssätt till global hälsosäkerhet som innefattar bekämpning både av befintliga pandemier, såsom hiv, och nya sådana, som en del av agendan för allmän hälso- och sjukvård.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att inta en framträdande politisk roll i dialogen med EU:s partnerutvecklingsländer, inbegripet grannländerna, och se till att det finns planer för en hållbar övergång till inhemsk finansiering, så att hiv-programmen förblir effektiva och inte avbryts och kan byggas ut efter det att de internationella givarnas stöd har upphört. Parlamentet uppmanar kommissionen och rådet att fortsätta att ha ett nära samarbete med dessa länder för att säkerställa att de övertar ansvaret för arbetet med att bekämpa hiv.

14. Europaparlamentet uppmanar EU att inrätta en tydlig och samstämd global EU-strategi för vaccination mot covid-19, med fokus på att säkerställa rättvis och överkomlig tillgång i rätt tid till vaccination för människor i utvecklingsländerna, särskilt för sårbara grupper och högriskgrupper, inbegripet människor som smittats av hiv/aids. Parlamentet uppmanar därför EU att stödja det förslag som Indien och Sydafrika lämnat in till Världshandelsorganisationen om ett tillfälligt upphävande av immaterialrätten för vaccin, utrustning och läkemedel mot covid-19, och uppmanar enträget läkemedelsföretagen att dela med sig av sin kunskap och sina data genom Världshälsoorganisationens plattform för tillgång till teknik som rör covid-19 (C-TAP).

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att de globala åtgärderna mot covid-19 inkluderar lärdomar från bekämpningen av hiv, såsom skydd av mänskliga rättigheter och motverkande av stigmatisering och diskriminering, särskilt bland målgrupper och andra sårbara befolkningsgrupper; bekämpning av könsrelaterade hinder för hälsa; stöd till vårdpersonal och forskare, särskilt i miljöer med få resurser; samhällsengagemang på lokal nivå i arbetet och rättvis fördelning av begränsade resurser och nya verktyg så att ingen hamnar på efterkälken.

16. Europaparlamentet uppmanar enträget EU att inrätta en omfattande global strategi och en färdplan för att uppnå målen för hållbar utveckling, inbegripet de mål som avser hälsa och målen för att minska förekomsten av hiv/aids. Parlamentet noterar att denna strategi särskilt bör beakta påverkan av covid-19, eftersom det är viktigt att uppnå målen för hållbar utveckling för att säkerställa vår beredskap inför framtida pandemier och andra chocker, bl.a. för hälso- och sjukvårdssystemen. Parlamentet efterlyser en effektiv och långsiktig global EU-hälsostrategi. Parlamentet insisterar på att kommissionen måste fördubbla sina insatser och stärka sitt arbete för att få till stånd ändamålsenliga globala hälsoprogram som är inriktade på hälso- och sjukvårdssystemen i utvecklingsländerna.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta med medlemsstaterna och partnererna för att stödja tjänster som tillgodoser behoven hos målgrupper och andra prioriterade befolkningsgrupper som har enorma svårigheter att få tillgång till hiv-tjänster, inbegripet genom att tillhandahålla tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa för unga människor som är utformade efter deras behov.

Torsdagen den 20 maj 2021

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta med medlemsstaterna och partnererna för att främja och förespråka större åtaganden för tillhandahållande av hiv-behandling i alla konfliktområden och sätta stopp för hiv-relaterad diskriminering mot flyktingar, särskilt med avseende på rättvis tillgång till antiretroviral behandling och hälso- och sjukvårdstjänster i värdländerna.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta med medlemsstaterna och partnererna för att öka stödet för socialt skydd, inbegripet för tryggad livsmedelsförsörjning och näringstillgång för sårbara befolkningsgrupper, särskilt personer med funktionsnedsättning, äldre människor som lever med hiv och barn som har förlorat sina föräldrar till följd av aids.
20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta med medlemsstaterna och partnererna för att stödja och investera i samhällsengagemang och lokalt ledda insatser som viktiga komponenter för effektiva åtgärder mot hiv/aids och i bekämpningen av stigmatisering och diskriminering med koppling till hiv/aids, samt att integrera hiv-förebyggande åtgärder och hiv-vård i andra erbjudanden om lokala hälso- och sjukvårdstjänster som en gemensam kontaktpunkt för information, utbildning och kommunikation om hiv.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja investeringar i datainsamling i realtid och i utarbetandet av en stadig uppsättning potentiella diagnos- och behandlingsverktyg och vacciner – som är överkomliga och tillgängliga och som beaktar könsaspekter – beträffande hiv och andra fattigdomsrelaterade och försummade infektionssjukdomar och att stärka den regionala och interregionala kapaciteten och samarbetet inom vetenskap, forskning och innovation. Parlamentet uppmanar enträget EU att erbjuda utvecklingsländerna särskilt stöd, i synnerhet de minst utvecklade länderna, för att effektivt tillämpa den flexibilitet som Trips-avtalet erbjuder för skydd av folkhälsan, i synnerhet avseende tvångslicenser och parallellimport, och att optimera användningen av frivilliga mekanismer för licensiering och teknikutbyte för att uppfylla folkhälsomålen genom att insistera på att multinationella läkemedelsbolag måste inkludera medelinkomstutvecklingsländer i sådana mekanismer och erbjuda överkomlig hiv-behandling i de länderna. Mer allmänt förordar parlamentet att utgifter för forskning och utveckling ska fränkopplas från priset på läkemedel, t.ex. genom användning av patentpools, forskning med hjälp av öppna källor, bidrag och subventioner, i syfte att säkerställa konsekvent åtkomst, överkomlighet, tillgänglighet och tillgång till behandling för alla behövande.
22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inte gå med på att Trips-plusåtgärder införs i frihandelsavtal med medelinkomstutvecklingsländer, i syfte att säkerställa att alla antiretrovirala hiv-behandlingar är överkomliga, med full respekt för Dohaförklaringen om Trips-avtalet och folkhälsa.
23. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, ordföranden för FN:s generalförsamling och Un aids.
-

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0251

Krigsfångar efter den senaste konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om krigsfångar efter den senaste konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan (2021/2693(RSP))

(2022/C 15/14)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Armenien och Azerbajdzjan,
- med beaktande av mötet i partnerskapsrådet EU–Armenien av den 17 december 2020 och mötet i samarbetsrådet EU–Azerbajdzjan av den 18 december 2020 samt slutsatserna från dessa,
- med beaktande av FN-stadgan, FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna samt Genèvekonventionen (III) angående krigsfångars behandling,
- med beaktande av trepartsuttalandet om vapenvila, som gjordes av Armenien, Azerbajdzjan och Ryssland den 9 november 2020 och som började gälla den 10 november 2020,
- med beaktande av rapporten från Human Rights Watch av den 19 mars 2021 om Azerbajdzjan och övergrepp mot armeniska krigsfångar,
- med beaktande av EU:s uttalande av den 28 april 2021 om fångar från den senaste konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan,
- med beaktande av uttalandena av medordförandena för OSSE:s Minskgrupp av den 25 oktober 2020, 30 oktober 2020, 14 december 2020, 13 april 2021 och 5 maj 2021,
- med beaktande av meddelandet från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna till Europarådets ministerkommitté av den 9 mars 2021, i enlighet med artikel 39 i domstolens arbetsordning, angående interimsåtgärder med avseende på den senaste väpnade konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan,
- med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Sedan det första kriget om Nagorno-Karabach 1988–1994 har världssamfundet försökt medla för att få till stånd en bestående och fullständig fredsuppgörelse i Nagorno-Karabach-konflikten under ledning av medordförandena för OSSE:s Minskgrupp.
 - B. Den senaste väpnade konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan den 27 september–10 november 2020 kostade över 5 000 soldater livet, medan hundratals civila dödades eller sårades och tusentals tvingades på flykt. Befolkningen fortsätter att vara drabbad av konflikten på grund av bristande information om var anhöriga befinner sig, krigsfångars och andra tillfångatagna personers ofullständiga återvändande, problem med återlämnande av kvarlevor, begränsad tillgång till humanitärt bistånd och förstörelse av grundläggande infrastruktur.
 - C. De människor som drabbats under denna långvariga konflikt har redan tvingats uppleva alltför mycket lidande. Konflikten har överhuvudtaget lett till alltför många, oacceptabla civila dödsfall.
 - D. Fientligheterna upphörde efter 44 dagar sedan Armenien, Azerbajdzjan och Ryssland nått en överenskommelse om en fullständig vapenvila i och omkring Nagorno-Karabach som undertecknades den 9 november 2020 och trädde i kraft den 10 november 2020.
 - E. Enligt punkt 8 i trepartsuttalandet om vapenvilan ska det ske ett utbyte av krigsfångar, gisslan och andra fångar samt av kvarlevorna av de omkomna. Utbytena bör ske enligt "alla-för-alla"-principen.

Torsdagen den 20 maj 2021

- F. Både Armenien och Azerbajdzjan är parter i Genèvekonventionen (III) angående krigsfångars behandling, där det i artikel 118 stipuleras att krigsfångar utan dröjsmål måste frigges och hemsändas efter de aktiva fientligheternas upphörande. Enligt artikel 13 i Genèvekonventionen (III) ska krigsfångar hela tiden behandlas med humanitet, och varje otillåten handling eller underlåtenhet från den kvarhållande maktens sida som medför krigsfånges död eller allvarligt äventyrar krigsfånges hälsa är förbjuden och ska anses som svår överträdelse av konventionen. Konventionen skyddar även krigsfångar mot våldshandlingar eller hot, förolämpningar och allmänhetens nyfikenhet.
- G. Militärpersonal och civila som kvarhålls före och efter vapenvila åtnjuter olika folkrättslig status. Å ena sidan bör militärpersonal som tillfångatas före och efter vapenvila erkännas som krigsfångar och åtnjuta skydd inom ramen för Genèvekonventionerna. Å andra sidan måste civila som kvarhålls under konflikten erkännas som skyddade personer och skyddas också enligt Genèvekonventionerna. Civila som kvarhålls efter vapenvila skyddas i stället av internationell människorättslagstiftning.
- H. Sedan fientligheterna ställdes in har det skett flera fångutväxlingar av både militärer och civila, den senaste den 4 maj 2021.
- I. Enligt oroväckande rapporter befinner sig runt 200 armenier i azerbajdzjansk fångenskap. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) uppger att den tagit emot klagomål rörande 249 armenier som tillfångatagits av Azerbajdzjan. Europadomstolen har tillämpat interimåtgärder på 229 armenier, och 183 är alltså i kraft. Den 9 mars 2021 kom Europadomstolen fram till att Azerbajdzjan brustit i efterlevnaden av åtgärderna och bedömde den tillhandahållna informationen som alltför allmän och begränsad. De azerbajdzjanska myndigheterna erkände att 72 armenier är i deras fångenskap. Europadomstolen har inte fått någon information av Azerbajdzjan angående ytterligare 112 personer. Vad som hänt de övriga armeniska krigsfångarna är okänt. Sedan fientligheterna upphörde har 73 armeniska krigsfångar och civila återbördats till Armenien.
- J. Europadomstolen har även fått in klagomål om 16 azerbajdzjaner som ska ha tillfångatagits av Armenien och av vilka 12 återbördades i december 2020. Europadomstolen har ställt in utredningen av de övriga fyra personerna enligt artikel 39, med anledning av den information som inkommit från Armeniens regering.
- K. Det har förekommit trovärdiga rapporter om att armeniska militärer och civila även tagits till fånga efter att fientligheterna upphörde den 10 november 2020. De azerbajdzjanska myndigheterna hävdar att dessa gisslantagna personer och fångar är terrorister och inte förtjänar status som krigsfångar enligt Genèvekonventionen.
- L. Human Rights Watch rapporterade den 19 mars 2021 att azerbajdzjanska säkerhetsstyrkor och väpnade styrkor begått övergrepp mot armeniska krigsfångar och utsatt dem för grym och förnedrande behandling och tortyr, antingen under tillfångatagandet eller förflyttningen eller under kvarhållandet i olika interneringsanläggningar. Azerbajdzjanska styrkor har använt våld för att hålla kvar civila och utsatt dem för tortyr och omänskliga och förnedrande förhållanden under kvarhållandet, vilket lett till att minst två personer i azerbajdzjansk fångenskap mist livet. De azerbajdzjanska styrkorna höll kvar dessa civila trots att det inte fanns några bevis för att de utgjorde något säkerhetshot som kunde motivera kvarhållandet enligt internationell humanitär rätt. Azerbajdzjan tillbakavisar anklagelserna om att armeniska krigsfångar ska ha utsatts för behandling som strider mot Genèvekonventionerna.
- M. Videor som cirkulerat på internet och sociala medier uppges visa belägg för övergrepp och misshandel av fångar som begåtts av medlemmar av de väpnade styrkorna på bägge sidor. Det finns inget som tyder på att de azerbajdzjanska eller armeniska myndigheterna gjort snabba, offentliga och effektiva utredningar av dessa händelser eller att eventuella utredningar lett fram till åtal. Det förekommer beskyllningar om att krigsfångar och andra skyddade personer ska ha utsatts för utomrättsligt dödande, påtvingade försvinnanden och skändning av döda.

Torsdagen den 20 maj 2021

- N. Den 17 maj 2021 aviserade kommissionen ytterligare 10 miljoner EUR i humanitärt bistånd för att hjälpa civila som drabbats av den senaste konflikten i och omkring Nagorno-Karabach. Därmed uppgår EU:s bistånd till behövande till över 17 miljoner EUR sedan fientligheterna inleddes i september 2020.
- O. Alla sidor bör tillhandahålla uppdaterade kartor över minfält för att låta civila återvända till tidigare konfliktregioner.
- P. "Militärtroféparken", som invigdes i Baku den 12 april 2021, ställer enligt uppgift ut armenisk militärutrustning, vaxdockor som föreställer döda och döende armeniska soldater och modeller av armeniska krigsfångar som sitter fastkedjade i en cell. Detta kan uppfattas som våldsförhärlikande och riskerar att ge ytterligare bränsle åt den fientliga stämningen, hatretoriken och rentav den omänskliga behandlingen av kvarvarande krigsfångar och andra civila armeniska fångar och därigenom befästa den hatiska atmosfären och motverka eventuella officiella uttalanden om försoning.
- Q. Den 12 maj 2021 tog sig trupper från Azerbajdzjan tillfälligt in på armeniskt territorium, vilket är en kränkning av Armeniens territoriella integritet och av folkrätten. Denna kränkning av Armeniens suveräna territorium följer på oroväckande uttalanden av azerbajdzjanska företrädare, däribland presidenten, som tycks ha tagit upp territoriella anspråk och hotat med våld och därmed undergrävt insatserna för säkerhet och stabilitet i regionen.
- R. Återbördande av mänskliga kvarlevor och tillhandahållande av humanitärt bistånd till svårt konfliktdrabbade befolkningsgrupper har skett under de senaste månaderna.
- S. Det krävs förnyade insatser för att bygga upp förtroendet mellan de båda länderna och göra framsteg mot varaktig fred.
1. Europaparlamentet begär ett omedelbart och villkorslöst frigivande av alla armeniska fångar, såväl militära som civila, som kvarhållits under och efter konflikten och kräver att Azerbajdzjan avstår från godtyckliga kvarhållanden i framtiden. Parlamentet uppmanar med kraft parterna att till fullo genomföra trepartsuttalandet av den 9 november 2020 om vapenvilan, enligt vilket det ske ett utbyte av krigsfångar, gisslan och andra fångar samt av kvarlevorna av dem som dödats under fientligheterna.
 2. Europaparlamentet beklagar djupt våldet under det senaste kriget mellan Armenien och Azerbajdzjan om Nagorno-Karabach. Parlamentet uttrycker solidaritet med offren och deras familjer. Parlamentet beklagar djupt brottet mot vapenvilan, som lett till ytterligare mänskligt lidande, dödsfall och förstörelse. Parlamentet fördömer alla attacker som riktar sig mot civila och erinrar om staternas skyldigheter enligt internationell humanitär rätt att skydda civila liv.
 3. Europaparlamentet uppmanar med kraft Azerbajdzjans regering att tillhandahålla uttömmande förteckningar över alla personer som hållits fångna i landet i samband med den väpnade konflikten och att lämna information om var de befinner sig och om deras hälsotillstånd, varvid informationen även ska avse personer som dött i fångenskap.
 4. Europaparlamentet erinrar om att underlåtenhet att lämna ut information om vad som hänt med saknade personer och var de befinner sig kan utgöra ett påtvingat försvinnande, vilket både Azerbajdzjan och Armenien har förbundit sig att förhindra. Parlamentet uppmanar alla sidor att tydliggöra vad som hänt med de försvunna och var de befinner sig och att behandla döda kroppar med värdighet.
 5. Europaparlamentet kräver att Azerbajdzjans regering respekterar rättsliga garantier, ger advokater, läkare och människorättsförsvarare tillgång till de armeniska fångarna och underlättar deras kommunikation med anhöriga.
 6. Europaparlamentet uttrycker djup oro över de trovärdiga rapporter som gör gällande att armeniska krigsfångar och andra tillfångatagna personer har kvarhållits och alltjämt kvarhålls under förnedrande förhållanden och att de utsatts för omänsklig behandling och tortyr under tillfångatagandet eller i fångenskap. Parlamentet fördömer alla fall av tortyr och påtvingade försvinnanden, bland annat de som inträffat under konflikten, samt misshandeln och skändningen av kroppar.
 7. Europaparlamentet uppmanar de azerbajdzjanska myndigheterna att se till att de som alltjämt är frihetsberövade får allt det skydd som krävs enligt internationella mänskliga rättigheter och humanitär rätt, däribland frihet från tortyr och omänsklig behandling. Parlamentet uppmanar de armeniska och azerbajdzjanska myndigheterna att företa oberoende, snabba offentliga och effektiva utredningar av, samt lagföra, alla trovärdiga beskyllningar om svåra brott mot Genèvekonventionerna och andra kränkningar av folkrätten och krigsförbrytelser för att utkräva ansvar av de skyldiga och

Torsdagen den 20 maj 2021

säkerställa upprättelse för offren, eventuellt med bistånd av ett särskilt internationellt uppdrag. Parlamentet uppmanar Azerbajdzjans regering att till fullo samarbeta med Europadomstolen för att utreda giltigheten i rapporterna om avhumaniserande behandling av armeniska fångar och ställa de ansvariga till svars.

8. Europaparlamentet erinrar om att det för närvarande inte finns några trovärdiga uppgifter om azerbajdzjanska krigsfångar och frihetsberövade i armenisk fångenskap.

9. Europaparlamentet erinrar alla konfliktparter om deras skyldighet att respektera internationell humanitär rätt, som förbjuder tortyr och annan förnedrande eller omänsklig behandling, och uppmanar att tortyr och misshandel av krigsfångar är krigsförbrytelser.

10. Europaparlamentet fördömer skarpt händelsen den 9 april 2021, då azerbajdzjanska myndigheter skickade iväg ett tomt flygplan som egentligen skulle föra tillbaka armeniska fångar till deras land. Parlamentet anser att detta är en ytterst okänslig åtgärd, som dessutom belyser en allmänt försämrad attityd från Azerbajdzjans sida gentemot armeniska fångar och deras anhöriga.

11. Europaparlamentet framhåller det akuta behovet av att avstå från fientlig retorik eller åtgärder som kan uppfattas som uppvisning till hat eller regelrätt våld eller som stöd till straffrihet, eller som riskerar att undergräva ansträngningarna att skapa och främja en gynnsam atmosfär för förtroende och försoning, samarbete och varaktig fred.

12. Europaparlamentet uppmanar Azerbajdzjans regering att samarbeta fullt ut med Europadomstolen i frågan om armeniska fångar och att följa domstolens interimsåtgärder, enligt vilka Azerbajdzjan beordras att tillhandahålla ingående information om fångarnas förhållanden under kvarhållandet, om deras hälsotillstånd och om de åtgärder som vidtagits för deras återsändande.

13. Europaparlamentet är övertygat om att ett fullständigt utbyte av fångar och av de omkomnas kvarlevor samt en slutgiltig lösning på denna fråga är en humanitärt brådskande angelägenhet, särskilt för de drabbades anhöriga, och att detta vore en första, oerhört välbehövlig förtroendeskapande åtgärd för att skapa grundläggande stabilitet i regionen.

14. Europaparlamentet uppmanar Azerbajdzjans regering att garantera fri och obehindrad tillgång till fångar för relevanta internationella organisationer, såsom Internationella rödakorskommittén och Europeiska kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

15. Europaparlamentet framhåller det akuta behovet av att se till att humanitärt bistånd kan nå dem som behöver det, att säkerheten för den armeniska befolkningen och dess kulturarv i Nagorno-Karabach garanteras och att internflyktingar och flyktingar tillåts återvända till sina tidigare bostättningsorter.

16. Europaparlamentet insisterar med kraft på att båda parter måste avstå från alla åtgärder som förstär armeniskt kulturarv i Azerbajdzjan och azerbajdzjanskt kulturarv i Armenien. Parlamentet vill se ett fullständigt återställande av förstörda platser och större delaktighet av världssamfundet i skyddet av regionens världskulturarv.

17. Europaparlamentet erinrar om världssamfundets ansträngningar under ledning av medordförandena för OSSE:s Minskgrupp för att finna en fredlig, varaktig, fullständig och hållbar lösning baserad på OSSE:s grundläggande principer från 2009 (icke-våld, territoriell integritet samt folkens lika rättigheter och självbestämmande) med målet att fastställa Nagorno-Karabachs framtida status. Parlamentet erinrar om att detta kan uppnås endast genom en politisk förhandlingslösning med ett genuint engagemang från alla berörda parter sida. Parlamentet uppmanar parterna att återuppta den politiska högnivådialogen så snart som möjligt under överinseende av medordförandena för OSSE:s Minskgrupp. Parlamentet uppmanar Armeniens och Azerbajdzjans regeringar samt internationella medlare att systematiskt ta med kvinnor i fredsprocessen och att samråda med kvinnliga människorättsförsvarare.

18. Europaparlamentet beklagar att de EU-medlemsstater som deltar i OSSE:s Minskgrupp inte var närvarande när avtalet om vapenvila förhandlades fram och att EU inte visade prov på ledarskap genom att samla två av sina högt värderade östliga partner kring förhandlingsbordet.

19. Europaparlamentet beklagar djupt att den så kallade troféparken i Baku öppnade för allmänheten den 14 april 2021, eftersom detta ytterligare spär på de fientliga stämningarna och undergräver det ömsesidiga förtroendet mellan Armenien och Azerbajdzjan. Parlamentet begär därför eftertryckligen att den stängs utan dröjsmål.

Torsdagen den 20 maj 2021

20. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik samt kommissionen att erbjuda allt nödvändigt bistånd till både Armenien och Azerbajdzjan för att befästa vapenvilan och att stödja alla ansträngningar som leder till stabilitet, återuppbyggnad, förtroendeskapande och återställande efter kriget samt nära följa tillämpningen av vapenvilans villkor, särskilt övervakningsmekanismen. Parlamentet uppmanar Europeiska utrikestjänsten, kommissionen och medlemsstaterna att öka sitt stöd till och samarbete med civilsamhället och med människorättsförsvare, särskilt i fråga om begränsningarna i deras arbete. Parlamentet anser att EU:s särskilda representant för Sydkaukasien har en viktig roll att spela i detta avseende.

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta att stödja tillhandahållandet av akut humanitärt bistånd och arbetet bland internationella organisationer i detta område när det gäller skydd av kultur- och religionsarvet, samt att stödja civilsamhällesorganisationer i Armenien och Azerbajdzjan som verkligen bidrar till försoning.

22. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att tillsammans med medlemsstaterna även ta upp säkerhet, stabilitet och regionalt samarbete i Sydkaukasien vid det kommande toppmötet inom det östliga partnerskapet hösten 2021.

23. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, FN:s generalsekreterare, Europarådet, OSSE:s generalsekreterare, Minskgruppens medordförande, Armeniens president, regering och parlament samt Azerbajdzjans president, regering och parlament.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0252

Situationen i Haiti

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om situationen i Haiti (2021/2694(RSP))

(2022/C 15/15)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Haiti, särskilt resolutionen av den 19 januari 2011 om situationen i Haiti ett år efter jordbävningen: humanitärt bistånd och återuppbyggnad ⁽¹⁾, av den 8 februari 2018 om barnslaveri i Haiti ⁽²⁾, och av den 28 november 2019 ⁽³⁾,
- med beaktande av uttalandet av den 24 mars 2021 från ordföranden för FN:s säkerhetsråd om Haiti,
- med beaktande av rapporten av den 11 februari 2021 från FN:s integrerade kontor (BINUH) i Haiti,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från december 1948,
- med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter av den 16 december 1966,
- med beaktande av den amerikanska konventionen om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av den internationella konventionen om barnets rättigheter av den 20 november 1989,
- med beaktande av FN:s grundläggande principer om domarkårens oberoende,
- med beaktande av den allmänna domarstadgan och den Iberoamerikanska domarstadgan,
- med beaktande av Cotonouavtalet,
- med beaktande av Haitis konstitution från 1987,
- med beaktande av den gemensamma rapporten av den 18 januari 2021 från kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR) och BINUH *Unrest in Haiti: Their impact on Human Rights and the State's obligation to protect all citizens*,
- med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Uteblivna val i oktober 2020 ledde också till ett beslut att styra genom dekret, med rapporter om misslyckade kupp försök som innebar växande politisk och social oro i Haiti.
 - B. Den politiska oppositionen och grupper i det civila samhället hävdar att president Moïses mandat löpte ut den 6 februari 2021, enligt beslut från Haitis högsta domstolsråd, och insisterar på att en tillfällig president ska utses. Jovenel Moïse vägrar att avgå eftersom han anser att hans mandat inleddes i februari 2017, efter ett andra val 2016, då det tidigare valresultatet hade ifrågasattes till följd av anklagelser om bedrägeri.
 - C. Tusentals haitier har sedan den 14 januari 2021 protesterat mot förlängningen av president Moïses mandatperiod med ett år, och mot folkomröstningen. Protesterna undertrycks med våld.

⁽¹⁾ EUT C 136 E, 11.5.2012, s. 46.

⁽²⁾ EUT C 463, 21.12.2018, s. 40.

⁽³⁾ Antagna texter, P9_TA(2019)0074.

Torsdagen den 20 maj 2021

- D. På grund av att man inte lyckades hålla något val på utsatt tid 2019 löpte mandatet ut i januari 2020 för alla lagstiftare i deputeradekammaren och för två tredjedelar av senaten, och mandatet för alla borgmästare löpte ut i juli 2020. President Moïse har ända sedan dess styrt genom dekret, och ett stort antal dekret har inneburit stärkt makt för honom som president. President Moïse har planerat att val till parlamentet, lokalval och presidentval ska hållas den 19 september 2021.
- E. Den 5 januari 2021 bestämde president Moïse att en konstitutionell folkomröstning skulle hållas den 27 juni 2021, och nyligen bekräftade han detta beslut, trots protester både i landet och från det internationella samfundet. Den föreslagna konstitutionella reformen skulle innebära att den verkställande makten koncentrerades ytterligare. Enligt artikel 284.3 i den haitiska konstitutionen är allmänna val för en ändring av konstitutionen absolut förbjudna. Tusentals haitier har sedan dess gått ut på gatorna för att protestera mot folkomröstningen.
- F. Den 6 maj 2021 tillkännagav EU att man varken skulle finansiera organisationen av den folkomröstning som planeras att hållas i Haiti den 27 juni 2021 eller sända observatörer för att övervaka den, och att man anser att processen inte är tillräckligt öppen och demokratisk i ett land präglad av osäkerhet och politisk instabilitet.
- G. Kärngruppen för Haiti (bestående av FN:s generalsekreterares särskilda representant, ambassadörerna för Brasilien, Kanada, Frankrike, Tyskland, Spanien, EU och Förenta staterna samt Amerikanska samarbetsorganisationens särskilda representant) uttryckte sin oro över att processen för att ändra konstitutionen inte har varit tillräckligt inkluderande, deltagarbaserad och transparent.
- H. President Moïse ska, enligt en undersökning av senaten och en rapport från Haitis högsta revisionsrätt, vara inblandad i ett fall av förskingring och bedrägeri, då han tagit emot medel från PetroCaribe-programmet.
- I. Domare Yvickel Dieujuste Dabrézil i Haitis högsta domstol greps den 7 februari 2021 tillsammans med 18 andra personer, anklagad för konspiration mot regeringen. Domare Dabrézil släpptes den 11 februari 2021, men de övriga 17 personerna sitter fortfarande häktade.
- J. President Moïse utfärdade den 8 februari 2021 ett dekret genom vilket tre domare i högsta domstolen (Yvickel Dieujuste Dabrézil, Joseph Mécène Jean-Louis och Wendelle Coq Thelot) beordrades att gå i pension, och utfärdade några dagar senare ett nytt dekret genom vilket tre nya domare utsågs i högsta domstolen, utan att följa det lagstadgade förfarandet. Som en motreaktion inledde personal inom rättsväsendet en icke tidsbegränsad strejk den 15 februari 2021.
- K. I mars 2021 grep den haitiska regimen en högre polistjänsteman, vilket därmed exponentiellt förvärrade landets konstitutionella kris.
- L. Under den senaste månaden har våldet i Haiti ökat kraftigt, med kidnappningar, våldtäkter, mord och massakrer, oftast utförda av väpnade gäng som verkar med nästan total straffrihet. Under de tre första månaderna 2021 mördades 117 människor och 142 kidnappades. Bara i april 2021 förekom 91 fall av bortförande.
- M. Kidnappningen i Port-au-Prince den 11 april 2021 av flera personer i det katolska prästerskapet (de släpptes sedermera) som arbetade för lokalbefolkningen, chockade den allmänna opinionen i Haiti och internationellt, och ledde till alltfler demonstrationer mot den sittande regeringen.
- N. Sedan 2015 har över 300 000 människor lämnat landet. Det tilltagande våldet och det försämrade säkerhetsläget i landet har lett till att antalet asylsökande från Haiti, särskilt i Franska Guyana, kraftigt ökat och till att många internationella och humanitära icke-statliga organisationer lämnar Haiti.
- O. Under de senaste åren har många invånare i Haiti vid flera tillfällen mobiliserat sig mot de höga levnadskostnaderna, det auktoritära styret och korruption. Den pågående politiska krisen är kopplad till och sammanfaller med en försämring av alla sociala, ekonomiska och säkerhetsmässiga indikatorer samt människorättsindikatorer. Fattigdomen har ökat, tillgången till grundläggande sociala tjänster, som redan var reducerad, har ytterligare minskat, och den osäkra

Torsdagen den 20 maj 2021

livsmedelsförsörjningen har nästan fördubblats på två år och berör nu miljontals haitier. Haiti är det enda minst utvecklade landet i Nord- och Sydamerika. Haiti, som ligger på plats 170 av världens länder i FN:s utvecklingsprogram (UNDP) index för mänsklig utveckling 2019, är i ständigt behov av humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd och är fortfarande det fattigaste landet i Nord- och Sydamerika och ett av de fattigaste länderna i världen, med 59 % av befolkningen som lever under den nationella fattigdomsgränsen. Korruptionen på regeringsnivå är omfattande och enligt Transparency Internationals korruptionsindex 2018 hamnar Haiti på plats 161 av de 180 undersökta länderna.

- P. Mellan augusti 2020 och februari 2021 drabbades omkring fyra miljoner människor⁽⁴⁾ i Haiti av akut osäker livsmedelsförsörjning. Ekonomisk nedgång, dåliga skördar, orkanen Laura (den 23 augusti 2020) och covid-19-pandemin är några av de främsta orsakerna till att livsmedelsförsörjningen försämrats.
- Q. Oro och byråkratiskt kaos har hamnat i centrum, vilket har stört distributionen av Haitis covid-19-vaccin, och därmed lett till en risk för fler dödsfall och till att man har halkat efter i den globala kampen mot viruset. Den otillräckliga hanteringen av covid-19-pandemin har endast bidragit till de underliggande samhällsproblem som redan finns.
- R. Det internationella samfundet gav Haiti mer stöd än någonsin för att finansiera återuppbyggnaden efter jordbävningen 2010. Den haitiska befolkningen kan idag inte se några tecken på dessa insatser, vilket leder till farhågor om vanstyre och omfattande misshushållning med pengar.
- S. Till följd av misshushållningen med de internationella medel som landet fått, de höga utbildningsavgifterna i kombination med familjers allmänt låga inkomster och den låga kvaliteten på den tillgängliga utbildningen, är ungefär hälften av haitierna från 15 år och uppåt analfabeter. På grund av att oroligheterna och pandemin trappats upp ytterligare och att de påverkar haitiers dagliga liv har 70 % av de haitiska barnen hållits borta från skolan. Det är fortfarande minst 350 000 barn och ungdomar runt om i landet som inte går i grundskolan och på gymnasiet.
- T. Restavèk-systemet, en modern form av slaveri, är fortfarande vanligt förekommande i Haiti. Denna praxis innebär att haitiska barn från fattiga familjer skickas av sina föräldrar att bo tillsammans med andra familjer för att arbeta som hushållsarbetare. Dessa barn utsätts ofta för övergrepp och misshandel, utan tillgång till skolgång.
1. Europaparlamentet uppmanar de haitiska myndigheterna att anordna fria, rättvisa, öppna och trovärdiga parlamentsval, lokalval och presidentval, och att garantera varaktig säkerhet under dessa valprocesser. Parlamentet påminner om att så länge villkoren för transparens, rättvisa och demokrati inte är uppfyllda bör EU inte ge något ekonomiskt och tekniskt stöd till valen. Parlamentet påminner om att endast en trovärdig, öppen, deltagarbaserad och fredlig valprocess kan lösa den utdragna politiska krisen i Haiti.
 2. Europaparlamentet betonar vikten av ett oberoende och mer tillgängligt rättsväsende och uppmanar den haitiska regeringen att respektera den haitiska konstitutionen från 1987, särskilt artikel 284.3 i denna, att respektera demokratins grundläggande principer och att stärka rättsstatsprincipen. Parlamentet uppmanar hur viktigt det är att kvinnor deltar fullt ut, på ett jämlikt och meningsfullt sätt, och att alla haitier, inbegripet ungdomar, personer med funktionsnedsättning och det civila samhället, inkluderas i Haitis politiska processer.
 3. Europaparlamentet insisterar bestämt på att de haitiska myndigheterna måste göra mer för att sammandrabbningar mellan gäng och väpnade attacker mot civilbefolkningen och brottsbekämpande organ ska få ett slut, och för att de ansvariga ska ställas inför rätta i rättvisa rättegångar.
 4. Europaparlamentet uppmanar sin djupa oro över den försämrade humanitära, politiska och säkerhetsmässiga situationen i Haiti. Parlamentet fördömer kraftigt alla kränkningar av mänskliga rättigheter och våldshandlingar, särskilt ökningen av kidnappningar, handeln med barn till Dominikanska republiken, mord och våldtäkt, och betonar behovet av att bekämpa våld mot kvinnor, flickor och äldre. Parlamentet fördömer kraftigt kidnappningen av flera personer i det katolska prästerskapet förra månaden i Port-au-Prince. Parlamentet påminner om att våldet i Haiti är starkt kopplat till

⁽⁴⁾ Enligt uppgifter från IPC (Integrated Food Security Phase Classification).

Torsdagen den 20 maj 2021

väpnade gäng, varav vissa stöds och finansieras av den lokala oligarkin. Parlamentet efterlyser omedelbara och samordnade insatser från de haitiska myndigheterna för att förebygga våld, ta itu med de bakomliggande orsakerna och sätta stopp för straffriheten för de ansvariga. Parlamentet påminner om att reformen av rättsväsendet och kampen mot korruption måste fortsätta att prioriteras.

5. Europaparlamentet efterlyser en oberoende utredning av massakern i La Saline och av liknande grymheter. Parlamentet kräver att alla som gjort sig skyldiga till dessa brott ställs inför rätta och ges en rättvis rättegång.

6. Europaparlamentet fördömer den påstådda användningen av dödligt våld mot demonstranter, godtyckliga gripanden och frihetsberövanden. Parlamentet fördömer våldet mot journalister. Parlamentet uppmanar med kraft den haitiska regeringen att upphöra med det långvariga frihetsberövandet före rättegång. Parlamentet uppmanar de haitiska myndigheterna att respektera de grundläggande rättigheterna, yttrandefriheten och föreningsfriheten.

7. Europaparlamentet påminner om sitt starka stöd för alla människorätts- och miljöförsvare i Haiti och för deras arbete.

8. Europaparlamentet uppmanar de haitiska myndigheterna att säkerställa bättre styrelseformer på alla statliga nivåer och samhällsnivåer, inbegripet kampen mot korruption och klientilism. Parlamentet kräver bestämt att kommissionen systematiskt ser till att allt bistånd, inklusive humanitärt bistånd, övervakas effektivt för att säkerställa att det används för de specifika projekt som det är avsett för.

9. Europaparlamentet uppmanar de haitiska myndigheterna att skingra misstankarna om bedrägeri och misshushållning med de internationella medel som mottogs efter jordbävningen 2010 och att straffa förövarna.

10. Europaparlamentet efterlyser en revision och en rapport från Europeiska revisionsrätten om hur EU-medel används i Haiti, särskilt mot bakgrund av den senaste tidens påståenden om korruption och rapporten från Haitis högsta revisionsrätt.

11. Europaparlamentet uppmanar Europeiska unionen att fortsätta ge Haiti finansiering för att ta itu med den mycket osäkra livsmedelsförsörjningen och undernärningen som har förvärrats av covid-19-pandemin. Parlamentet uppmanar också berörda EU-enheter att se till att det europeiska biståndet övervakas och förvaltas på lämpligt sätt så att det direkt gynnar den behövande befolkningen.

12. Europaparlamentet beklagar att Haiti inte har slutfört de åtgärder som krävs för att få covid-19-vaccin. Parlamentet uppmanar med kraft de haitiska myndigheterna att vidta de åtgärder som krävs för att ta emot vaccin.

13. Europaparlamentet välkomnar EU:s anslag på 17 miljoner euro för att stödja de mest utsatta i Haiti och andra länder i Västindien. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att prioritera humanitärt bistånd till Haiti. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att tillhandahållandet av humanitärt bistånd till Haiti verkligen kopplas till landets utvecklingsstrategi.

14. Europaparlamentet vill se ett slut på Restavèk-systemet. Parlamentet uppmanar den haitiska regeringen att genomföra åtgärder som säkerställer att barn registreras och skyddas, både fysiskt och psykologiskt, och att genomdriva skolplikt. Parlamentet uppmanar EU att samarbeta med den haitiska regeringen för att genomföra en rättslig ram som skyddar barns rättigheter.

15. Europaparlamentet uppmanar den haitiska regeringen att garantera sina medborgares välbefinnande på alla grundläggande sätt. Parlamentet betonar att underlåtenhet att göra detta skulle kunna leda till en oundviklig kompetensflykt och till att Haiti inte kan fungera.

16. Europaparlamentet uttrycker sin oro över det stora antal haitiska medborgare som kommer till Franska Guyana för att söka asyl eller som befinner sig i en irreguljär situation, och uppmanar EU att stödja de europeiska territorierna i regionen när det gäller att stärka åtgärder för att bekämpa människohandel.

17. Europaparlamentet upprepar vikten av harmoniserade, samordnade och stärkta internationella insatser för att stödja det haitiska folket. Parlamentet betonar vikten av fortsatt EU-stöd och internationellt stöd till Haiti för att hjälpa landet att skapa förutsättningar för fredliga och demokratiska val samt för att åstadkomma långsiktig stabilitet, utveckling och ekonomisk självförsörjning i landet.

Torsdagen den 20 maj 2021

18. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament, EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och FN:s generalsekreterare, Organisationen för stater i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet, EU:s ministerråd och gemensamma parlamentariska församling, Cariforums institutioner och de haitiska myndigheterna.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0253

Situationen i Tchad

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om situationen i Tchad (2021/2695(RSP))

(2022/C 15/16)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sin resolution av den 16 september 2020 om säkerhetssamarbete mellan EU och Afrika i Sahelregionen, Västafrika och Afrikas horn⁽¹⁾,
- med beaktande av uttalandet från kommissionens vice ordförande/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik efter rådets (utrikes frågor) möte den 20 april 2021 om president Idriss Déby Itnos död,
- med beaktande av uttalandet av den 20 april 2021 om Tchad från talespersonen för FN:s generalsekreterare,
- med beaktande av G7-utrikes- och utvecklingsministrarnas kommuniké av den 5 maj 2021,
- med beaktande av rapporten från det informationsuppdrag i Tchad som Afrikanska unionens freds- och säkerhetsråd utförde den 29 april–5 maj 2021,
- med beaktande av den gemensamma förklaringen från Europeiska rådet och medlemsstaterna i G5 Sahel av den 28 april 2020 om säkerhet, stabilitet och utveckling i Sahel,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 16 april 2021, där vikten av ett stabilt och långsiktigt partnerskap mellan EU och Sahel bekräftas,
- med beaktande av Europeiska utvecklingsfondens (EUF) nationella vägledande program för Tchad 2014–2020,
- med beaktande av resolutionen av den 11 mars 2021 från den gemensamma parlamentariska församlingen för staterna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS) och EU om demokrati och respekt för konstitutionerna i EU- och AVS-länderna,
- med beaktande av Tchads konstitution,
- med beaktande av Cotonouavtalet,
- med beaktande av den afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter och folkens rättigheter som antogs den 27 juni 1981 och trädde i kraft den 21 oktober 1986,
- med beaktande av Afrikanska stadgan om demokrati, val och samhällsstyrning,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Den 20 april 2021 dog Tchads president Idriss Déby Itno, som hade suttit vid makten i 31 år, i en militär konfrontation med rebellgrupper dagen efter att ha utsetts till vinnare i det presidentval som hölls den 11 april 2021.
 - B. Efter Idriss Débys död organiserade det militära övergångsrådet TMC ett författningsvidrigt maktövertagande och inrättade en övergångsregering under ledning av Mahamat Idriss Déby, sonen till Tchads president. TMC upphävde författningen, upplöste regeringen och nationalförsamlingen och upprättade en "övergångsstadga" som ska ersätta konstitutionen för en period på 18 månader och som kan förlängas en gång.
 - C. Tchads konstitution föreskriver att om ämbetet som statschef är vakant eller om statschefen är bestående arbetsoförmögen ska detta ämbete tillfälligt utövas av nationalförsamlingens talman, som måste anordna val inom 45–90 dagar.

⁽¹⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0213.

Torsdagen den 20 maj 2021

- D. Den 2 maj 2021 utnämnde TMC en övergångsregering med den civila premiärministern Albert Pahimi Padacké och med deltagande av vissa oppositionsmedlemmar. Padacké kom på andra plats i presidentvalet den 11 april 2021 trots att han ansågs vara en av den avlidne presidenten Débys bundsförvanter och att han tjänstgjorde som premiärminister mellan 2016 och 2018.
- E. Det undersökningsuppdrag i Tchad som Afrikanska unionens freds- och säkerhetsråd utförde den 29 april–5 maj 2021 underströk vikten av att utarbeta en hållbar och allmänt godtagbar konstitution för Tchad och anser att övergångsstadgan inte är tillräcklig för att garantera befolkningens politiska och medborgerliga rättigheter under övergångsperioden.
- F. Den militära regeringen beordrade den 27 april 2021 olagliga och oproportionerliga insatser av väpnade styrkor mot demonstranter. Detta fördömdes allmänt av människorättsorganisationer och det internationella samfundet, däribland Afrikanska unionen och Europeiska unionen. Minst sex personer har dödats, dussintals människor har skadats och många har godtyckligt gripits och frihetsberövats som svar på protesterna sedan president Débys död. Över 600 personer tros ha gripits i sammandrabbningarna.
- G. President Débys ämbetsperiod kännetecknades av systematiska och ihållande kränkningar av de mänskliga rättigheterna.
- H. Perioden före valet präglades av förföljelse och godtyckliga gripanden av över 112 politiska motståndare och människorättsförsvarare. Under de veckor som föregick valkampanjen brukade säkerhetsstyrkorna oproportionerligt och olagligt våld mot fredliga demonstranter. Valet bojkottades till stor del av oppositionen och vissa medlemmar av det civila samhället.
- I. Säkerhetssituationen i Sahelregionen har försämrats avsevärt under de senaste åren och utgör ett allvarligt hot mot den regionala och internationella säkerheten. Människorättskränkningar och massmord är vanligt förekommande. Sahel var den region som hade den snabbaste ökningen av våldsam extremistverksamhet under 2019. Den multinationella gemensamma insatsstyrkan har fördrivit terroristgrupper från många områden som de kontrollerat sedan insatsstyrkan inrättades 2015, även om regionen fortfarande är mycket instabil.
- J. Tchad har drabbats hårt av terroristverksamhet och terroristattacker. Boko Haram, som är bundsförvant till Islamiska staten sedan 2015, har spridit sig över hela regionen och orsakat betydande tvångsflyttningar i området kring Tchadsjön. Det finns för närvarande 133 000 internflyktingar och omkring 500 000 flyktingar i Tchad. Den militära konfrontationen med rebellgrupper såsom fronten för förändring och enighet i Tchad (FACT) har intensifierats sedan årets val. Tchads armé hävdade nyligen att FACT besegrats. TMC avisade förslaget från FACT-rebellgrupper om eldupphör och förhandlingar.
- K. EU stöder G5 Sahel, en gemensam försvarsinsats mellan Burkina Faso, Tchad, Mali, Mauretanien och Niger, som samordnar insatserna för regional utveckling och säkerhet för att bekämpa terrorism och skapar stabilitet i regionen, där Tchads armé är en nyckelfaktor. Mandatet för EU:s utbildningsuppdrag (EUTM) i Mali förlängdes i mars 2020 och syftar till att ge råd och utbildning till de nationella väpnade styrkorna i G5 Sahel-länderna, däribland Tchad. Mauretanien och Niger har utsetts till medlare av de andra länderna i G5 Sahel för att säkerställa en inkluderande dialog mellan alla aktörer i de nuvarande oroligheterna i Tchad och skapa förutsättningar för en samförståndsriktad, fredlig och framgångsrik övergång.
- L. Trots att Tchad är ett oljeproducerande land är fattigdom, osäker livsmedelsförsörjning, korruption, straffrihet, våld mot kvinnor och flickor och brist på ekonomiska möjligheter allmänt förekommande i landet. Landet ligger på 187:e plats av 189 länder i 2019 års index för mänsklig utveckling.
- M. EU stöder utvecklings-, freds- och säkerhetsinsatser i Tchad och i hela Sahel genom EUF, den fredsbevarande resursen för Afrika, instrumentet som bidrar till stabilitet och fred och EU:s förvaltningsfond för Afrika. EU anslög 542 miljoner euro till Tchad inom ramen för EUF mellan 2014 och 2020 för stöd till bland annat konsolidering av rättsstaten. Den framtida europeiska fredsbevarande resursen ska ta över från den fredsbevarande resursen för Afrika den 1 juli 2021.

Torsdagen den 20 maj 2021

1. Europaparlamentet beklagar djupt dödandet av president Idriss Déby och den senaste tidens våld och förlorade människoliv till följd av attacker från väpnade grupper i regionen. Parlamentet uppberor sin oro över den utdragna krisen i Tchad och den instabila säkerhetssituationen i norr, och fördömer kraftfullt de upprepade kränkningarna av de mänskliga rättigheterna och av folkrätten och humanitär rätt.
2. Europaparlamentet fördömer det militära maktövertagande som genomfördes av TMC den 20 april 2021, det därpå följande upphävandet av Tchads konstitution och regeringens upplösning. Parlamentet avvisar TMC:s upprättande av en stadga som inte har varit föremål för demokratiska samråd.
3. Europaparlamentet är övertygat om att de nuvarande splittringarna i det tchadiska samhället inte kan hanteras med militära medel och uppmanar alla parter att avstå från våldsamma handlingar, att inleda en politisk dialog och att skydda civilbefolkningens liv.
4. Europaparlamentet uppmanar TMC att säkerställa en ohindrad och snabb återgång till den konstitutionella ordningen och att se till att demokratiska värden upprätthålls. Parlamentet konstaterar att utnämningen av en civil övergångsregering med medlemmar från vissa oppositionsgrupper är ett första steg mot en återgång till den konstitutionella ordningen. Parlamentet uppmanar dessutom TMC att skapa och säkra förutsättningarna för en inkluderande nationell dialog mellan regeringen och det civila samhällets aktörer och att säkerställa en fredlig, civilt ledd och skyndsam övergång till demokratiska, fria och rättvisa val så snart som möjligt, vilket skulle leda till en demokratiskt vald president och en inkluderande regering.
5. Europaparlamentet påminner om att en verklig demokratisk övergång och reformering måste vara civilt ledd och möjliggöra ett fullständigt och aktivt deltagande av det civila samhällets organisationer, kvinnor och ungdomar, oppositionspartier och en fri press, som bör kunna verka utan våld, hot eller restriktioner.
6. Europaparlamentet fördömer den inskränkta rätten att demonstrera och TMC:s bruk av våld mot demonstranter. Parlamentet uppmanar med kraft TMC att frige alla som fängslats efter de senaste demonstrationerna. Parlamentet efterlyser dessutom inrättandet av en oberoende och opartisk undersökningskommission för att utreda de övergrepp som begåtts under demonstrationerna och alla kränkningar av de mänskliga rättigheterna som kan ha ägt rum, inbegripet det onödiga eller oproportionerliga våld som uppenbarligen använts för att skingra protester.
7. Europaparlamentet är oroat över korrruptionen och straffriheten i Tchad. Parlamentet konstaterar att underlåtenheten att ta itu med människorättskränkningar bidrar till fortsatta övergrepp och försvagar allmänhetens förtroende för statliga institutioner.
8. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten och EU:s delegation och uppdrag i Tchad att säkerställa ett fullständigt genomförande av EU:s riktlinjer om människorättsförsvare och EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati, bland annat genom att genomföra observationer av protester och tillhandahålla det stöd som begärts i det civila samhällets övergångsplan på vägen mot ett slut på krisen.
9. Europaparlamentet uppmanar det internationella samfundet att stödja Tchad i dess insatser för demokrati. Parlamentet uppmanar särskilt Afrikanska unionen och G5 att stödja Tchad för att möjliggöra en inkluderande och samhällsövergripande dialog med en varaktig och fredlig lösning. Parlamentet uppberor behovet av att avstå från inkräktande yttre inblandning och att skydda Tchads enhet, stabilitet och territoriella integritet. Parlamentet uppmanar Mauretaniens och Nigers presidenter att fortsätta att bistå Tchad som medlare i landets kris fram till dess att en långvarig och fredlig lösning på den nuvarande krisen har nåtts.
10. Europaparlamentet erkänner den viktiga roll som Tchad spelar i kampen mot terrorism inom G5 Sahel-gruppen. Parlamentet insisterar på vikten av att respektera internationella människorättskonventioner. Parlamentet insisterar på att Tchads territoriella integritet och stabilitet ska bevaras i den bräckliga säkerhetssituationen i regionen. Parlamentet betonar de humanitära behoven i Sahel.
11. Europaparlamentet påminner om att regionala organisationer och partnerskap, däribland Afrikanska unionen och G5, är nyckelaktörer när det gäller att organisera och stödja en Afrikaledd strategi för att ta itu med terrorism och instabilitet i Sahel. Parlamentet bekräftar sitt stöd till den regionala multinationella gemensamma insatsstyrkan och sitt fortsatta stöd genom den fredsbevarande resursen för Afrika, som snart ska överföras till den europeiska fredsbevarande resursen. Parlamentet begär att de civila aktörer som rapporterar om brott mot de mänskliga rättigheterna ska skyddas och inte behöva utsättas för hot.
12. Europaparlamentet påminner om att klimatförändring, osäker livsmedelsförsörjning, befolkningstillväxt, exploatering av naturresurser, fattigdom, brist på utbildningsmöjligheter och ekonomiska möjligheter, liksom våldsamma och ideologiskt motiverade inblandningar från utländska jihadistgrupper, är bakomliggande orsaker till instabilitet, våld och rekrytering av terrorister i hela Sahel. Parlamentet noterar att covid-19-pandemin har förvärrat dessa påfrestningar och

Torsdagen den 20 maj 2021

avsevärt hämmat utvecklingsframstegen. Parlamentet betonar att en samordning av stöd till säkerhet, utveckling, humanitärt bistånd och demokrati är nödvändig för att säkerställa en varaktig hållbar utveckling i hela regionen. Parlamentet stöder en omställning mot en mer integrerad strategi för stabilisering med ett klart fokus på civila och politiska dimensioner.

13. Europaparlamentet betonar att Tchad är och bör förbli en stark partner till EU och upprepar sitt åtagande att säkerställa dialog och en fredlig lösning på den nuvarande politiska krisen.

14. Europaparlamentet efterlyser en utvärdering av de EU-medel som anslagits till regionen för att säkerställa att medlen inte missbrukas.

15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Tchads regering och nationalförsamling samt Afrikanska unionen och dess institutioner.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0255

Kinesiska motsanktioner mot EU-enheter, ledamöter av Europaparlamentet och nationella parlamentsledamöter

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om kinesiska motsanktioner mot EU-enheter, ledamöter av Europaparlamentet och nationella parlamentsledamöter (2021/2644(RSP))

(2022/C 15/17)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner och betänkanden om situationen i Kina och förbindelserna mellan EU och Kina, särskilt av den 21 januari 2021 om ingripandena mot den demokratiska oppositionen i Hongkong ⁽¹⁾ och av den 17 december 2020 om tvångsarbete och uigurernas situation i Uiguriska autonoma regionen Xinjiang ⁽²⁾,
- med beaktande av sina tidigare rekommendationer om Hongkong, särskilt av den 13 december 2017 till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om Hongkong – 20 år efter överlämnandet ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 20 januari 2021 om genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken – årsrapport 2020 ⁽⁴⁾,
- med beaktande av att 2019 års Sacharovpris tilldelades Ilham Tohti, en uigurisk ekonom som kämpar för Kinas uiguriska minoritets rättigheter,
- med beaktande av uttalandet av den 23 mars 2021 från ledande ledamöter av Europaparlamentet till följd av de kinesiska myndigheternas beslut att införa sanktioner mot parlamentets underutskott för mänskliga rättigheter och andra europeiska enheter och tjänstemän,
- med beaktande av de tal som vid öppnandet av Europaparlamentets sammanträdesperiod den 24 mars 2021 hölls av dess talman, David Maria Sassoli, ordföranden för dess underutskott för mänskliga rättigheter, Maria Arena, och ordföranden för dess delegation för förbindelserna med Folkrepubliken Kina, Reinhard Bütikofer,
- med beaktande av uttalandet av *European Research Institutes* direktörer av den 25 mars 2021,
- med beaktande av det tal som hölls av vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik Josep Borrell vid parlamentets debatt den 28 april 2021 om Kinas motsanktioner mot EU-enheter, ledamöter av Europaparlamentet och nationella parlamentsledamöter och den debatt som följde därav,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 29 mars 2021 från Europaparlamentets talman, ordföranden för det belgiska representanthuset, ordföranden för det nederländska representanthuset och talmannen i Republiken Litauens seimas om de kinesiska sanktionerna mot parlamentsledamöter,
- med beaktande av rådets genomförandeförordning (EU) 2021/478 av den 22 mars 2021 om genomförande av förordning (EU) 2020/1998 om restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna ⁽⁵⁾ och rådets beslut (Gusp) 2021/481 av den 22 mars 2021 om ändring av beslut (Gusp) 2020/1999 om restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna ⁽⁶⁾,
- med beaktande av G7:s uttalande av den 12 mars 2021 om förändringar av valsystemet i Hongkong och kommunikén från G7:s utrikesministrar och utvecklingsministrar av den 5 maj 2021,

⁽¹⁾ Antagna texter, P9_TA(2021)0027.

⁽²⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0375.

⁽³⁾ EUT C 369, 11.10.2018, s. 156.

⁽⁴⁾ Antagna texter, P9_TA(2021)0012.

⁽⁵⁾ EUT L 99 I, 22.3.2021, s. 1.

⁽⁶⁾ EUT L 99 I, 22.3.2021, s. 25.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av uttalandet av den 17 april 2021 från talespersonen för vice ordföranden/den höga representanten om domarna mot demokrativänliga aktivister i Hongkong,
- med beaktande av uttalandet av den 29 december 2020 från talespersonen för vice ordföranden/den höga representanten om domarna mot journalister, advokater och människorättsförsvarare,
- med beaktande av meddelandet av den 22 mars 2021 från talespersonen för Folkrepubliken Kinas utrikesministerium om sanktioner mot relevanta EU-enheter och EU-personal,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet av ordförande Michel och ordförande von der Leyen om försvar av EU:s intressen och värderingar i ett komplext och viktigt partnerskap efter det 22:a toppmötet mellan EU och Kina den 22 juni 2020,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet från det 21:a toppmötet mellan EU och Kina den 9 april 2019,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 12 mars 2019 från kommissionen och vice ordföranden/den höga representanten *EU och Kina – En strategisk hållning* (JOIN(2019)0005),
- med beaktande av artikel 36 i Folkrepubliken Kinas konstitution, som garanterar alla medborgare rätten till religionsfrihet, och artikel 4, som värnar om nationella minoriteters rättigheter,
- med beaktande av FN-experternas vädjan av den 26 juni 2020 om beslutsamma åtgärder för att skydda de grundläggande rättigheterna i Kina,
- med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter av den 16 december 1966, som Kina undertecknade 1998 men aldrig har ratificerat,
- med beaktande av Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen,
- med beaktande av FN:s konvention om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord,
- med beaktande av 2014 års protokoll till Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention om tvångsarbete från 1930, som inte har undertecknats av Kina,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948,
- med beaktande av artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Främjandet av och respekten för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen bör fortsätta att stå i fokus för de mångåriga förbindelserna mellan EU och Kina, i överensstämmelse med EU:s åtagande att upprätthålla dessa värden i sin externa verksamhet och Kinas visade intresse för att respektera dem i sin egen utveckling och i sitt internationella samarbete.
 - B. Den 7 december 2020 antog rådet förordning (EU) 2020/1998 om inrättande av det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter, som ger EU möjlighet att införa riktade restriktiva åtgärder mot enskilda personer samt enheter och organ, däribland stater och icke-statliga aktörer, som ansvarar för, deltar i eller har anknytning till allvarliga kränkningar av och brott mot mänskliga rättigheter i hela världen. Det är viktigt att betona att EU har ansvaret för att använda denna förordning om det inträffar massiva människorättskränkningar.
 - C. Den 22 mars 2021 antog rådet (utrikes frågor) restriktiva åtgärder inom ramen för det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter mot Zhu Hailun, f.d. biträdande chef för den 13:e folkkongressen i Uiguriska autonoma regionen Xinjiang, Wang Junzheng, partisekreterare för Xinjiang Production and Construction Corps (XPCC) och vice sekreterare för partikommittén i Kinas Uiguriska autonoma region Xinjiang, Wang Mingshan, ledamot av den ständiga kommittén för partikommittén i Uiguriska autonoma regionen Xinjiang och sekreterare i kommittén för politiska och rättsliga frågor i Uiguriska autonoma regionen Xinjiang och Chen Mingguo, direktör för Xinjiangs byrå för den allmänna säkerheten (Xinjiang Public Security Bureau, XPSB) och vice ordförande i Uiguriska autonoma regionen Xinjiangs folkregering och XPCC Public Security Bureau som förvaltar förvarsenheterna i Xinjiang. Dessa fyra personer och en enhet är ansvariga för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna, däribland omfattande godtyckliga frihetsberövanden och förnedrande behandling av uigurer och personer från andra muslimska etniska minoriteter i Uiguriska autonoma regionen Xinjiang.

Torsdagen den 20 maj 2021

- D. Kort efter godkännandet av EU:s förteckning meddelade talespersonen för Folkrepubliken Kinas utrikesministerium att sanktioner hade antagits mot fem ledamöter av Europaparlamentet, Reinhard Bütikofer, Michael Gahler, Raphaël Glucksmann, Ilhan Kyuchyuk och Miriam Lexmann, parlamentets underutskott för mänskliga rättigheter, tre parlamentsledamöter från EU-medlemsstater (Sjoerd Wiemer Sjoerdsma, Samuel Cogolati och Dovile Sakaliene), rådets kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik som innefattar de 27 EU-medlemsstaternas ambassadörer, två akademiker (Arian Zenz och Björn Jerdén) och två tankesmedjor (Mercator Institute for China Studies (MERICS) i Tyskland och Alliance of Democracies Foundation i Danmark) för att "allvarligt ha skadat Kinas suveränitet och intressen och för att med ont uppsåt ha spridit lögn och desinformation".
- E. Enligt talespersonens pressmeddelande har de berörda personerna och deras familjer inreseförbud till Fastlandskina, Hongkong och Macao, och det är också förbjudet för dem och de företag och institutioner som är knutna till dem att bedriva affärsverksamhet med Kina.
- F. Några få dagar senare antog Kina sanktioner mot parlamentsledamöter, enheter och tankesmedjor i Förenade kungariket, Kanada och Förenta staterna, som också hade infört åtgärder mot brott mot de mänskliga rättigheterna i Xinjiang.
- G. De kinesiska åtgärderna utgör ett angrepp mot Europeiska unionen och dess parlament som helhet taget, som är kärnan i den europeiska demokratin och de europeiska värdena, och ett angrepp mot forskningsfriheten.
- H. EU:s sanktioner riktar sig mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna och baseras på legitima, proportionerliga och folkrättsligt förankrade åtgärder, medan Kinas sanktioner saknar varje rättslig motivering, har absolut inget fog för sig och riktar sig mot kritiken mot sådana kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Sanktionerna är klart ett försök att avskräcka EU från att fortsätta sitt arbete och sina åtgärder mot kränkningarna av mänskliga rättigheter i Kina.
- I. Kina har ett förflutet som präglas av människorättskränkningar, varvid landets bilaterala och multilaterala åtaganden på detta område åsidosatts. I vederhäftiga rapporter står det att människorättsituationen i Kina nu blivit den sämsta sedan massakern på Himmelska fridens torg. Kina har regelbundet lagt fram resolutioner i FN:s råd för mänskliga rättigheter med avseende på att göra suveränitet, icke-inblandning och ömsesidig respekt till grundläggande icke-förhandlingsbara principer och främjandet och skyddet av mänskliga rättigheter till en bisak.
- J. I december 2020 enades EU och Kina i princip om ett övergripande investeringsavtal mellan EU och Kina. Europaparlamentets möjligheter att i vederbörlig ordning gå igenom detta avtal hindras kännbart genom de kinesiska sanktionerna, som åtminstone leder till att underutskottet för mänskliga rättigheter inte kan samarbeta med kinesiska experter. Det är oacceptabelt att behandla handels- och investeringsförbindelserna utanför den allmänna kontexten av människorättsfrågor och de bredare politiska förbindelserna.
- K. Kinas påförande av sanktioner är den senaste händelsen i det kinesiska kommunistpartiets ledares gradvisa övergång till en konfrontationsinriktad strategi, bland annat genom spridning av desinformation och cyberattacker i EU, medan förbindelserna mellan EU och Kina blir alltmer ansträngda på grund av åtgärderna mot uigurer och andra etniska minoriteter, tillslaget mot demokratin i Hongkong och den alltmer konfrontationsinriktade strategin i Taiwansundet. EU:s nuvarande strategi för förbindelserna med Kina har visat sina begränsningar och därför kan förbindelserna mellan EU och Kina inte fortsätta precis som förut.
- L. De kinesiska sanktionerna mot ledamöter av Europaparlamentet har fått en efterföljare i de ryska myndigheternas beslut av den 30 april 2021 att belägga åtta unionsmedborgare med sanktioner, bland annat Europaparlamentets talman David Sassoli och vice ordföranden för kommissionen Věra Jourová.
- M. Sedan Kinas regering under 2014 satte i gång kampanjen "Slå hårt mot våldsbejakande terrorism", som huvudsakligen inriktar sig på uiguriska minoriteter i Xinjiang, har över en miljon människor hållits i interneringsläger som kallas centrum för "politisk omskolning" eller "yrkesutbildning". Detta är världens mest omfattande system för massinternering. Uigurbefolkningen är ett offer för Kinas regerings strävanden att utrota dess unika identitet och rätt att finnas till som befolkningsgrupp. Detta sker med hjälp av tortyr, påtvingade försvinnanden, massövervakning,

Torsdagen den 20 maj 2021

utplånande av kultur och religion, tvångssterilisering av kvinnor, sexuellt våld, kränkningar av reproduktiva rättigheter och splittring av familjer. Människorättsorganisationer har påtalat att dessa brott folkrättsligt sett skulle kunna utgöra brott mot mänskligheten.

- N. Förtrycket mot den politiska oppositionen i Hongkong har blivit allt värre sedan parlamentets resolution av den 21 januari 2021, och på senaste tiden har ett flertal demokrativänliga aktivister och politiska företrädare såsom Joshua Wong, Martin Lee, Jimmy Lai, Andy Li och Lester Shum blivit fällda inför domstol för sin fredliga medverkan vid protester, och i vissa fall även utan bevis på någon aktiv roll i upploppen. I mars i år gjordes den mest genomgripande ändringen av Hongkongs valordning, i och med att regelverket för den byggdes ut med krav på att Fastlandskina skulle ses som fosterlandet, så att makt och inflytande koncentrerades till Hongkongs valkommitté, vilket kommer att leda till en drastisk proportionell minskning av antalet direktvalda företrädare i Hongkongs lagstiftningsråd.
- O. Tio EU-medlemsstater har fortfarande aktiva utlämningsavtal med Kina, vilket innebär att uigurer, Hongkongmedborgare, tibetaner och kinesiska dissidenter i Europa kan utlämnas för att ställas inför rätta i en politisk rättegång i Kina.
- P. Gui Minhai, som är bosatt i Hongkong och svensk medborgare, är fortfarande frihetsberövad trots att Europaparlamentet flerfaldiga gånger yrkat på att han ska frigges.
1. Europaparlamentet fördömer på det skarpaste de grundlösa och godtyckliga sanktioner som har införts av de kinesiska myndigheterna och utgör ett angrepp på yttrandefriheten, den akademiska friheten och det internationella engagemanget och förståelsen för de allmänna mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar med kraft de kinesiska myndigheterna att upphäva dessa omotiverade sanktioner.
 2. Europaparlamentet ställer sig helt solidariskt med sina ledamöter, med sitt underutskott för mänskliga rättigheter och med alla övriga enskilda personer och enheter som drabbats av Kinas sanktioner, alltså Europeiska unionens råds kommitté för utrikespolitik och säkerhet, ledamöterna av nationella parlament, de svenska och tyska akademikerna och tankesmedjorna i Tyskland och Danmark. Parlamentet uttrycker full solidaritet med parlamentsledamöter från andra länder som också blivit föremål för sanktioner, t.ex. i Förenade kungariket, Kanada, Förenta staterna och Australien.
 3. Europaparlamentet bekräftar att grundläggande friheter såsom yttrandefrihet, fritt deltagande i beslutsprocesser, akademisk frihet och försvar av mänskliga rättigheter är grundpelare i våra demokratier och att man i förbindelserna mellan EU och Kina aldrig kommer att ge avkall på dessa värden. Parlamentet betonar att skrämselförsök är meningslösa och att vi, som folkvalda ledamöter av Europaparlamentet, kommer att fortsätta att aktivt och oförtrutet fördöma och motarbeta kränkningar av mänskliga rättigheter och överträdelser av internationell rätt, och att med kraft uppmana EU att ställa respekten för mänskliga rättigheter i centrum i all sin yttre politik. Parlamentet betraktar dessa attacker från Kinas sida som ett uttryck för den systemrelaterade rivaliteten i förbindelserna mellan EU och Kina.
 4. Europaparlamentet fördömer skarpt detta nya försök, liksom tidigare försök, från kinesiska statliga och icke-statliga aktörers sida att blanda sig i medlemsstaternas och själva Europeiska unionens demokratiska liv och sprida desinformation i den offentliga debatten hos oss. Parlamentet anser att sanktionerna är ett uttryck för viljan att kontrollera den politiska diskursen om Kina i världen och fastställa vad som får sägas och diskuteras globalt, och betraktar detta som en del av ett totalitärt hot.
 5. Europaparlamentet upprepar sin starka oro över de olika brotten mot grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter i Kina, såsom kränkningar av människovärdet, av rätten att fritt uttrycka sin kultur och sin religiösa övertygelse, yttrandefriheten, rätten till fredliga sammankomster och föreningsfriheten, och framför allt den systeminbyggda förföljelsen av det uiguriska folket, tibetaner, mongoler och andra etniska minoriteter, människorättsförsvarare, samhällsaktivister, religiösa grupper, journalister samt personer som ingått med framställningar och protesterat mot orättvisor, liksom också över det allt hårdare förtrycket mot alla oliktankande och oppositionella, särskilt i Hongkong.
 6. Europaparlamentet upprepar sin ståndpunkt i resolutionen av den 17 december 2020 om att kränkningarna i Xinjiang utgör brott mot mänskligheten och betonar de allt fler bevisen för sådana brott. Parlamentet uppmanar med kraft EU och dess medlemsstater att intensifiera sina ansträngningar för att uppnå tillräckligt internationellt stöd för en oberoende FN-utredning om Xinjiang. Parlamentet välkomnar därför att fyra kinesiska personer och en enhet från Kina förts upp på förteckningen inom ramen för det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter, eftersom

Torsdagen den 20 maj 2021

de är ansvariga för allvarliga människorättskränkningar i Kina. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen, rådet och medlemsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder och använda alla tillbudsstående påtryckningsmedel, framför allt av ekonomiskt slag, för att få Kinas regering att stänga lägren och sluta upp med alla människorättskränkningar i Xinjiang och på andra ställen, såsom i Tibet.

7. Europaparlamentet beklagar att flera internationella företag, framför allt inom tekoindustrin, råkat ut för en genomgripande och omfattande bojkott efter att de uttryckt oro över tvångsarbete i Xinjiang och beslutat att bryta kontakterna med leveranskedjor i Xinjiang. Parlamentet fördömer skarpt det aggressiva politiska tvång som Kinas regering utsatt dem för. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att snabbt ta fram företagsrådgivning avseende leveranskedjan för att hjälpa företagen att bedöma risken för att uiguriskt tvångsarbete används och ge stöd för att snabbt hitta alternativa försörjningskällor.

8. Europaparlamentet är bekymrat över att motåtgärderna mot EU:s och medlemsstaternas institutioner och deras arbete med mänskliga rättigheter utgör en del av en medveten strategi för att försvaga de mänskliga rättigheterna internationellt och omdefiniera dessa rättigheter så att de i slutändan töms på sin ursprungliga mening. Parlamentet beklagar att EU:s tillvägagångssätt och redskap hittills inte har resulterat i några konkreta framsteg med avseende på mänskliga rättigheter i Kina, utan att situationen bara försämrats under det senaste decenniet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utarbeta och genomföra en helhetsstrategi för EU i syfte att eftersträva verkliga framsteg med mänskliga rättigheter i Kina.

9. Europaparlamentet anser de kinesiska motsanktionerna, som saknar folkrättslig grund, som ett betydande bakslag för förbindelserna mellan EU och Kina. Parlamentet anser att det är mycket viktigt att EU och alla dess institutioner står enade mot sådana angrepp mot den europeiska demokratin och ställer upp till försvar för våra värden. Parlamentet uppmanar rådets och kommissionens ordförande att göra ett tydligt uttalande om att Kinas motsanktioner mot valda politiker är ett försök att undergräva vår demokrati och kommer inte att accepteras. Parlamentet anser det lämpligt och nödvändigt att vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik tar upp frågan vid bilaterala diskussioner med kinesiska motparter på alla nivåer och vill att parlamentet hålls underrättat om denna ordning.

10. Europaparlamentet intar en ståndpunkt om att det är helt rätt att all behandling av det övergripande investeringsavtalet mellan EU och Kina, liksom alla diskussioner om parlamentets ratificering av det, lagts på is så länge de kinesiska sanktionerna upprätthålls. Parlamentet kräver att Kina upphäver sanktionerna innan parlamentet kan hantera det övergripande investeringsavtalet, utan att detta påverkar slutresultatet av processen med att ratificera detta avtal. Parlamentet förväntar sig att kommissionen samråder med parlamentet innan den vidtar några åtgärder för att ingå och underteckna det övergripande investeringsavtalet. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda sig av debatten runt det övergripande investeringsavtalet för att förbättra skyddet av de mänskliga rättigheterna och stödet till det civila samhället i Kina, och påminner kommissionen om sin avsikt att ta hänsyn till människorättsituationen i Kina, inräknat i Hongkong, när parlamentet anmodas samtycka till nyssnämnda avtal.

11. Europaparlamentet betonar att det är angeläget att återupprätta balansen i förbindelserna mellan EU och Kina genom att anta en verktygslåda med autonoma åtgärder inklusive lagstiftning mot snedvridande effekter av utländska subventioner på den inre marknaden, ett internationellt upphandlingsinstrument, lagstiftning om leveranskedjan med obligatoriska krav på tillbörlig aktsamhet och ett förbud mot import av varor som framställts genom tvångsarbete, en förbättrad och förstärkt EU-förordning om granskning av utländska investeringar, ett effektivt instrument mot tvång, ytterligare riktade åtgärder inom ramen för det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter, vid behov, för att bekämpa förtrycket i Xinjiang och Hongkong och med målet att få Kina att upphöra med alla kränkningar, lämpliga åtgärder för att hantera Kinas cybersäkerhetshot, hybridattacker och det civil-militära fusionsprogrammet.

12. Europaparlamentet uppmanar med kraft den kinesiska regeringen att ratificera och genomföra Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention nr 29 om tvångsarbete, nr 105 om avskaffande av tvångsarbete, nr 87 om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten och nr 98 om organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten. Parlamentet uppmanar med kraft Kina att ratificera den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

13. Europaparlamentet uppmanar de kinesiska myndigheterna och myndigheterna i Hongkong att återupprätta förtroendet för Hongkongs demokratiska process och att omedelbart upphöra med förföljelsen av dem som arbetar för demokratiska värderingar. Parlamentet beklagar djupt bristen på enighet i Europeiska unionens råd när det gäller antagandet av åtgärder för att hantera tillslaget mot demokratin i Hongkong. Parlamentet uppmanar med kraft vice ordföranden/den

Torsdagen den 20 maj 2021

höga representanten och rådet att föreslå och anta slutsatser om Hongkong, trots avsaknaden av enhälligt stöd, och yrkar på att medlemsstaternas avtal om utlämning till Kina tillfälligt ska upphöra tillämpas.

14. Europaparlamentet understryker att det måste inrättas ett system där man kan se efter om enheter med verksamhet på EU:s inre marknad är direkt eller indirekt inblandade i brott mot de mänskliga rättigheterna i Xinjiang, och införa handelsrelaterade åtgärder, såsom uteslutning från offentlig upphandling och andra sanktioner. Parlamentet håller fast vid att upphandling av exploaterande teknologi, som används vid människorättskränkningar, bör förebyggas på alla nivåer inom EU och inom alla EU-institutioner.

15. Europaparlamentet uppmanar Europeiska rådet att inta en fast hållning mot de kinesiska sanktionerna och att anta slutsatser i denna fråga. Parlamentet anser att dessa sanktioner, liksom den negativa utvecklingen och försämringen inom Kina och av Kinas roll som internationell aktör, bör återspeglas på lämpligt sätt och bemötas i den pågående översynen av det gemensamma meddelandet *EU och Kina – En strategisk hållning*, som ett steg på väg mot en mera resolut EU-strategi för Kina, om vilken alla medlemsstater ska kunna enas.

16. Europaparlamentet uppmanar EU att öka sin samordning och sitt samarbete med Förenta staterna inom ramen för den transatlantiska dialogen om Kina, också med tanke på ett samlat grepp på åtgärder mot människorättskränkningar, och vill att denna dialog ska få en stark parlamentarisk dimension.

17. Europaparlamentet anser att andra handels- och investeringsavtal med partner i regionen, bland dem också Taiwan, inte bör komma på mellanhand bara för att ratificeringen av det övergripande investeringsavtalet uppskjutits tills vidare.

18. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament samt Folkrepubliken Kinas regering och parlament.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0256

Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland Limited och Maximilian Schrems ("Schrems II") – Mål C-311/18

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om Europeiska unionens domstols dom av den 16 juli 2020 i mål C-311/18 – Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland Limited, Maximilian Schrems (*Schrems II*) (2020/2789(RSP))

(2022/C 15/18)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), särskilt artiklarna 7, 8, 16, 47 och 52,
- med beaktande av Europeiska unionens domstols dom av den 16 juli 2020 i mål C-311/18, Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland Limited och Maximilian Schrems (*Schrems II*) ⁽¹⁾,
- med beaktande av Europeiska unionens domstols dom av den 6 oktober 2015 i mål C-362/14, Maximilian Schrems mot Data Protection Commissioner (*Schrems I*) ⁽²⁾,
- med beaktande av Europeiska unionens domstols dom av den 6 oktober 2020 i mål C-623/17 Privacy International mot Secretary of State of Foreign and Commonwealth Affairs m.fl. ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 26 maj 2016 om transatlantiska dataflöden ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 6 april 2017 om huruvida ett adekvat skydd säkerställs genom skölden för skydd av privatlivet i EU och USA ⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2018 om huruvida ett adekvat skydd säkerställs genom skölden för skydd av privatlivet i EU och USA ⁽⁶⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2018 om Cambridge Analyticas utnyttjande av Facebooks användaruppgifter och dess inverkan på uppgiftsskyddet ⁽⁷⁾,
- med beaktande av kommissionens beslut 2010/87/EU av den 5 februari 2010 om standardavtalsklausuler för överföring av personuppgifter till registerförare etablerade i tredjeland i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG (delgivet med nr C(2010) 593) ⁽⁸⁾,
- med beaktande av kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/1250 av den 12 juli 2016 enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om huruvida ett adekvat skydd säkerställs genom skölden för skydd av privatlivet i EU och Förenta staterna (delgivet med nr C(2016) 4176) ⁽⁹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 26 november 2020 om översynen av EU:s handelspolitik ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*) ⁽¹¹⁾, särskilt kapitel V,

⁽¹⁾ Domstolens dom av den 16 juli 2020, Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland Limited och Maximilian Schrems, C-311/18, ECLI:EU:C:2020:559.

⁽²⁾ Domstolens dom av den 6 oktober 2015, Maximilian Schrems mot Data Protection Commissioner, C-362/14, ECLI:EU:C:2015:650.

⁽³⁾ Dom av den 6 oktober 2020, C-623/17, Privacy International mot Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs m.fl., ECLI:EU:C:2020:790.

⁽⁴⁾ EUT C 76, 28.2.2018, s. 82.

⁽⁵⁾ EUT C 298, 23.8.2018, s. 73.

⁽⁶⁾ EUT C 118, 8.4.2020, s. 133.

⁽⁷⁾ EUT C 345, 16.10.2020, s. 58.

⁽⁸⁾ EUT L 39, 12.2.2010, s. 5.

⁽⁹⁾ EUT L 207, 1.8.2016, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0337.

⁽¹¹⁾ EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av kommissionens förslag till förordning om integritet och elektronisk kommunikation (COM(2017)0010), med beaktande av beslutet att inleda interinstitutionella förhandlingar som bekräftades av parlamentets plenarsammanträde den 25 oktober 2017, och rådets allmänna strategi som antogs den 10 februari 2021 (6087/21),
- med beaktande av Europeiska dataskyddsstyrelsens rekommendationer 01/2020 om åtgärder som komplement till överföringsverktyg för att säkerställa överensstämmelse med EU:s nivå för skydd av personuppgifter och Europeiska dataskyddsstyrelsens rekommendationer 02/2020 om europeiska nödvändiga garantier för övervakningsåtgärder, samt Europeiska dataskyddsstyrelsens uttalande av den 19 november 2020 om integritet och elektronisk kommunikation och tillsynsmyndigheternas och Europeiska dataskyddsstyrelsens framtida roll,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Möjligheten att överföra personuppgifter över gränserna kan bli en viktig drivkraft för innovation, produktivitet och ekonomisk konkurrenskraft. Detta är ännu viktigare mot bakgrund av den pågående covid-19-pandemin, eftersom sådana överföringar är avgörande för att säkerställa fortsatt verksamhet i företag och förvaltningar samt sociala interaktioner. De kan även vara till stöd för exitstrategier från pandemin och bidra till den ekonomiska återhämtningen.
 - B. Europeiska unionens domstol ogiltigförklarade i sin dom i "Schrems I"-målet kommissionens beslut om safe harbour på grundval av sina slutsatser, och påpekade att odifferentierad tillgång för underrättelsemyndigheter till innehållet i elektronisk kommunikation kränker det väsentliga innehållet i rätten till konfidentialitet vid kommunikation enligt artikel 7 i stadgan.
 - C. I sin dom i "Schrems II"-målet fastställde domstolen att Förenta staterna (USA) inte tillhandahåller tillräckliga rättsmedel mot massövervakning av icke-amerikanska medborgare och att detta strider mot den väsentliga rätten till rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan.
 - D. Den allmänna dataskyddsförordningen gäller för alla företag som behandlar personuppgifter om registrerade i unionen när behandlingen avser erbjudande av varor eller tjänster till registrerade i unionen eller övervakning av deras beteende i den mån beteendet sker inom unionen.
 - E. EU-medborgares uppgifter som lagras och överförs av telekommunikationsoperatörer och företag är en viktig resurs som bidrar till EU:s strategiska intressen.
 - F. Statliga aktörers omfattande massövervakning skadar europeiska medborgares, förvaltningars och företags förtroende för digitala tjänster och i förlängningen för den digitala ekonomin.
 - G. Konsumentorganisationer och organisationer i det civila samhället har begränsade resurser och verkställandet av rättigheterna och skyldigheterna när det gäller dataskydd kan inte göras beroende av deras åtgärder. Det finns ett lapptäcke av nationella förfaranden och metoder, vilket är en utmaning för den samarbetsmekanism som anges i den allmänna dataskyddsförordningen för gränsöverskridande klagomål. Det saknas tydliga tidsfrister, förfarandena går allmänt långsamt, det saknas tillräckliga resurser för tillsynsmyndigheter och i vissa fall saknas beredvillighet eller effektiv användning av redan tilldelade resurser. För närvarande finns dessutom en koncentration av klagomål mot påstådda överträdelse som begåtts av stora teknikföretag i händerna på en enda nationell myndighet, vilket har lett till en flaskhals när det gäller verkställandet.
 - H. De förfaranden som ledde till Europeiska unionens domstols dom visar också på de svårigheter som de registrerade och konsumenterna har stött på när de har försvarat sina rättigheter, vilket har försämrat deras möjlighet att försvara sina rättigheter inför Irlands dataskyddskommissionär.
 - I. Eftersom Förenta staterna inte hade respekterat tidsfristen 1 september 2018 för att fullständigt uppfylla villkoren i skölden för skydd av privatlivet, uppmanade Europaparlamentet redan i sin resolution av den 25 oktober 2018 kommissionen att upphäva skölden för skydd av privatlivet tills de amerikanska myndigheterna uppfyller dess villkor.

Torsdagen den 20 maj 2021

- J. Registrerades rättigheter som garanteras enligt EU:s dataskyddslagstiftning bör respekteras oavsett vilken risknivå de utsätts för genom behandlingen av personuppgifter, inklusive när det gäller överföring av personuppgifter till tredjeländer. Personuppgiftsansvariga bör alltid ansvara för att skyldigheter i fråga om dataskydd efterlevs, inbegripet genom att visa att all uppgiftsbehandling, oavsett behandlingens typ, omfattning, sammanhang, ändamål eller risk för de registrerade, görs i enlighet med dessa skyldigheter.
- K. Fram till i dag och trots betydande utveckling av Europeiska unionens domstols rättspraxis under de senaste fem åren samt den effektiva tillämpningen av den allmänna dataskyddsförordningen sedan den 25 maj 2018 har tillsynsmyndigheterna inte fattat något beslut om utförande av korrigerande åtgärder med avseende på överföringar av personuppgifter i enlighet med mekanismen för enhetlighet i den allmänna dataskyddsförordningen. Tillsynsmyndigheter på nationell nivå har inte antagit något meningsfullt beslut om genomförande av korrigerande åtgärder eller utdömmande av avgifter med avseende på överföring av personuppgifter till tredjeländer.
- L. Förenta staternas president Biden utsåg under sin första ämbetsdag en biträdande tjänsteminister vid Förenta staternas handelsministerium, som kommer att vara chefsförhandlare när det gäller kommersiella dataöverföringar till och från EU. Presidentens kandidat till den amerikanska handelsministerposten, Gina Raimondo, kallade ett snabbt slutförande av förhandlingar om ett avtal som ersätter avtalet om skölden för skydd av privatlivet för en "topprioritering" under en utfrågning i senaten.

Allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet noterar Europeiska unionens domstols dom av den 16 juli 2020, där domstolen i princip bekräftade giltigheten av beslut 2010/87/EU om standardavtalsklausuler, som är den mest använda mekanismen vid internationell överföring av uppgifter. Parlamentet noterar vidare att domstolen ogiltigförklarade kommissionens beslut (EU) 2016/1250 om huruvida det skydd som erbjuds genom skölden för skydd av privatlivet i EU och Förenta staterna är tillräckligt. Parlamentet noterar att fram till i dag har ingen hållbar enskild mekanism för att garantera laglig överföring av kommersiella personuppgifter mellan EU och Förenta staterna godkänts i en rättslig prövning i Europeiska unionens domstol.
2. Europaparlamentet noterar att Europeiska unionens domstol ansåg att standardavtalsklausuler var en effektiv mekanism för att säkerställa efterlevnaden av den skyddsnivå som tillhandahålls i EU, men föreskrev att en personuppgiftsansvarig/ett personuppgiftsbiträde som är etablerat i EU och mottagaren av personuppgifter före varje överföring ska kontrollera om den skyddsnivå som krävs enligt EU-lagstiftningen respekteras i det berörda tredjelandet. Parlamentet påminner om att detta inbegriper en bedömning av det rättsliga systemet för offentliga myndigheters tillgång till personuppgifter, för att säkerställa att de registrerade och deras överförda uppgifter inte riskerar att omfattas av Förenta staternas övervakningsprogram som möjliggör massinsamling av personuppgifter. Parlamentet påminner om att domstolen fastställde att när mottagaren inte kan följa standardavtalsklausulerna är de personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträdena skyldiga att avbryta överföringen av uppgifter och/eller häva avtalet. Parlamentet noterar dock att många företag, särskilt små och medelstora företag, inte har den kunskap eller kapacitet som krävs för att genomföra en sådan kontroll, vilket kan leda till störningar i verksamheten.
3. Europaparlamentet anser att domstolens dom, som fokuserar på den uppgiftsskyddsnivå som erbjuds registrerade i EU vars uppgifter överförs till Förenta staterna inom ramen för mekanismen för skölden för skydd av privatlivet, även har konsekvenser för beslut om adekvat skyddsnivå som rör andra tredjeländer, inklusive Förenade kungariket. Parlamentet upprepar att rättsläget måste vara tydligt och att det måste finnas rättslig förutsebarhet, eftersom förmågan att på ett säkert sätt överföra personuppgifter över gränserna har blivit allt viktigare för enskilda personer när det gäller skyddet av deras personuppgifter och rättigheter, samt för alla typer av organisationer som levererar varor och tjänster internationellt och för företag när det gäller den rättsliga ordning som gäller för deras verksamhet. Parlamentet understryker dock att aktuella beslut om adekvat skyddsnivå fortfarande gäller fram till dess att de har upphävts, ersatts eller ogiltigförklarats av Europeiska unionens domstol.
4. Europaparlamentet är bekymrat över att den irländska dataskyddsmyndigheten väckte talan mot Maximilian Schrems och Facebook vid Förvaltningsöverdomstolen i Irland, i stället för att fatta ett beslut inom ramen för sina befogenheter enligt artikel 4 i beslut 2010/87/EU och artikel 58 i den allmänna dataskyddsförordningen. Parlamentet påminner emellertid om att den irländska dataskyddsmyndigheten använde sig av den rättsliga möjligheten för dataskyddsmyndigheter att uppmärksamma en nationell domare på farhågor om giltigheten av ett genomförandebeslut från kommissionen i syfte att få

Torsdagen den 20 maj 2021

till stånd en begäran om förhandsavgörande till Europeiska unionens domstol. Parlamentet är djupt oroat över att flera klagomål om överträdelse av den allmänna dataskyddsförordningen, vilka ingavs den 25 maj 2018, dagen då den allmänna dataskyddsförordningen trädde i kraft, och andra klagomål från personskyddsorganisationer och konsumentgrupper fortfarande inte har avgjorts av den irländska dataskyddsmyndigheten, som är ansvarig myndighet i dessa fall. Parlamentet oroas över att dataskyddsmyndigheten tolkar "utan dröjsmål" i artikel 60.3 i den allmänna dataskyddsförordningen – i motsats till lagstiftarnas avsikt – som längre än några månader. Parlamentet oroas över att tillsynsmyndigheterna inte har vidtagit proaktiva åtgärder enligt artiklarna 61 och 66 i den allmänna dataskyddsförordningen för att se till att den irländska dataskyddsmyndigheten uppfyller sina skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Parlamentet oroas även över bristen på tekniska specialister som arbetar för den irländska dataskyddsmyndigheten och dess användning av föråldrade system. Parlamentet beklagar konsekvenserna av den irländska dataskyddsmyndighetens misslyckade försök att överföra kostnaderna för rättsförfarandet till svaranden, vilket skulle skapat en enorm dämpande effekt. Parlamentet uppmanar kommissionen att inleda överträdelseförfaranden mot Irland för att landet inte genomför den allmänna dataskyddsförordningen på korrekt sätt.

5. Europaparlamentet oroas över den bristfälliga efterlevnadsnivån av den allmänna dataskyddsförordningen, särskilt när det gäller internationella överföringar. Parlamentet är bekymrat över att nationella tillsynsmyndigheter inte prioriterar eller på det hela taget granskar överföringar av personuppgifter till tredjeländer, trots den betydande utvecklingen av rättspraxis i Europeiska unionens domstol under de senaste fem åren. Parlamentet beklagar djupt avsaknaden av meningsfulla beslut och korrigerande åtgärder i detta hänseende, och uppmanar Europeiska dataskyddsstyrelsen och de nationella tillsynsmyndigheterna att inkludera överföring av personuppgifter som en del av sina strategier för revision, efterlevnad och verkställighet. Parlamentet betonar att harmoniserade bindande administrativa förfaranden för företrädande av registrerade och tillåtlighet behövs för att tillhandahålla rättssäkerhet och hantera gränsöverskridande klagomål.

6. Europaparlamentet noterar kommissionens utkast till genomförandebeslut om standardavtalsklausuler för överföring av personuppgifter till länder utanför EU. Parlamentet uppmanar Europeiska dataskyddsstyrelsen att offentliggöra ytterligare vägledning om internationella dataöverföringar för företag, särskilt för små och medelstora företag, däribland en checklista för bedömning av överföringar, verktyg för att bedöma huruvida regeringar får eller kan ha tillgång till data och information om de kompletterande åtgärder som krävs för överföringar med hjälp av standardavtalsklausuler. Parlamentet uppmanar Europeiska dataskyddsstyrelsen att även inhämta synpunkter från oberoende forskare om potentiellt motstridig nationell lagstiftning i länder som är viktiga handelspartner.

7. Europaparlamentet påminner om att i enlighet med Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer 2/2018 för undantagen i artikel 49 enligt förordning (EU) 2016/679⁽¹²⁾ ska de överföringar som sker utanför ramen för beslut om adekvat skyddsnivå eller andra instrument som tillhandahåller lämpliga skyddsåtgärder men som grundas på undantag i särskilda situationer enligt artikel 49 i den allmänna dataskyddsförordningen tolkas strikt så att undantaget inte blir regel. Parlamentet noterar dock att sedan skölden för skydd av privatlivet i EU och Förenta staterna ogiltigförklarades har transatlantiska dataflöden upprätthållits för digitala reklamsyften även när det råder osäkerhet om deras rättsliga grund för överföringar i reklamsyfte. Parlamentet uppmanar Europeiska dataskyddsstyrelsen och dataskyddsmyndigheterna att säkerställa konsekvent tolkning i tillämpningen och kontrollen av sådana undantag i linje med Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer.

8. Europaparlamentet välkomnar de internationella diskussionerna om gränsöverskridande personuppgiftsflöden som är förenliga med den allmänna dataskyddsförordningen och brottsbekämpningsdirektivet⁽¹³⁾. Parlamentet betonar att den allmänna dataskyddsförordningen, brottsbekämpningsdirektivet, reglerna om integritet och elektronisk kommunikation samt andra befintliga och framtida åtgärder som skyddar de grundläggande rättigheterna till privatliv och personuppgiftsskydd inte får undergrävas av eller införlivas i internationella handelsavtal. Parlamentet uppmanar kommissionen att följa och inte avvika från EU:s horisontella ståndpunkt från 2018⁽¹⁴⁾ och att beakta tredjeländers relevanta åtaganden inom ramen för handelslagstiftningen vid bedömningen av deras adekvata skyddsnivå, däribland vidare överföring av data.

⁽¹²⁾ https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_sv.pdf

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽¹⁴⁾ EU proposal for provisions on cross-border data flows and protection of personal data and privacy (EU:s förslag till bestämmelser om gränsöverskridande dataflöden samt skydd av personuppgifter och privatlivet), http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/july/tradoc_157130.pdf.

Torsdagen den 20 maj 2021

Standardavtalsklausuler

9. Europaparlamentet noterar kommissionens utkast till genomförandebeslut och till standardavtalsklausuler. Parlamentet välkomnar att kommissionen har efterlyst återkoppling från berörda parter genom att anordna ett offentligt samråd om sitt utkast. Parlamentet noterar att Europeiska dataskyddsstyrelsen och Europeiska datatillsynsmannen i ett gemensamt yttrande av den 15 januari 2021⁽¹⁵⁾ lämnade positiva kommentarer till utkastet till standardavtalsklausuler men föreslog vissa ytterligare förbättringar. Parlamentet förväntar sig att kommissionen beaktar den mottagna återkopplingen innan kommittéförfarandet inleds.

10. Europaparlamentet påminner om att ett stort antal små och medelstora företag använder sig av standardavtalsklausuler. Parlamentet betonar att alla typer av företag snarast behöver tydliga riktlinjer och stöd för att säkerställa rättssäkerheten vid tillämpningen och tolkningen av domstolens dom.

11. Europaparlamentet noterar Europeiska dataskyddsstyrelsens rekommendationer 01/2020 om åtgärder som komplement till överföringsverktyg för att säkerställa överensstämmelse med EU:s nivå för skydd av personuppgifter⁽¹⁶⁾. Parlamentet välkomnar att Europeiska dataskyddsstyrelsen anordnade ett offentligt samråd om sina rekommendationer. Parlamentet är oroat över de potentiella konflikterna mellan dessa rekommendationer och kommissionens förslag till standardavtalsklausuler. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska dataskyddsstyrelsen att samarbeta för att slutföra sina respektive dokument i syfte att säkerställa rättssäkerhet enligt domstolens dom. Parlamentet anser att kommissionen bör följa Europeiska dataskyddsstyrelsens vägledning.

12. Europaparlamentet välkomnar särskilt Europeiska dataskyddsstyrelsens rekommendationer om att personuppgiftsansvariga ska förlita sig på objektiva faktorer vid bedömningen av huruvida något i tredjelandets lagstiftning eller praxis kan inverka på ändamålsenligheten hos lämpliga skyddsåtgärder i överföringsverktygen för de aktuella överföringarna, snarare än på subjektiva faktorer, såsom sannolikheten för att offentliga myndigheter får tillgång till uppgifterna på ett sätt som inte överensstämmer med EU:s standarder, vilket upprepade gånger har avvisats av Europeiska unionens domstol. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att säkerställa att dess förslag om standardavtalsklausuler är fullständigt förenligt med domstolens tillämpliga rättspraxis.

13. Europaparlamentet understryker att det är av avgörande betydelse att EU:s företag förlitar sig på solida mekanismer som är förenliga med domen av Europeiska unionens domstol. Parlamentet anser i detta avseende att kommissionens nuvarande förslag till mall för standardavtalsklausuler bör ta hänsyn till Europeiska dataskyddsstyrelsens alla relevanta rekommendationer. Parlamentet stöder inrättandet av en verktygslåda med kompletterande åtgärder att välja från, t.ex. säkerhetscertifiering och certifiering av uppgiftsskydd samt krypteringsgarantier och pseudonymisering, som godtas av regleringsmyndigheterna, samt allmänt tillgängliga resurser om relevant lagstiftning för EU:s viktigaste handelspartner.

14. Europaparlamentet påpekar att för personuppgiftsansvariga som omfattas av den amerikanska lag som reglerar övervakning av utländsk underrättelseverksamhet (*Foreign Intelligence Surveillance Act (FISA)*) är en överföring av personuppgifter från EU inte möjlig enligt dessa standardavtalsklausuler, på grund av den höga risken för massövervakning. Parlamentet förväntar sig att dessa överföringar tillfälligt upphör tills situationen är löst, om inget arrangemang snabbt ingås med Förenta staterna för att säkerställa en väsentligen likvärdig och därmed adekvat skyddsnivå jämfört med den som föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen och i EU-stadgan. Parlamentet understryker att domstolens slutsats att varken avsnitt 702 i FISA eller Executive Order 12333 (presidentorder 12333), jämförda med Presidential Policy Directive 28 (presidentens policydirektiv 28), motsvarar de lägsta skyddsåtgärder som enligt EU:s lagstiftning följer av proportionalitetsprincipen, vilket medför att de övervakningsprogram som grundas på dessa bestämmelser inte kan anses vara begränsade till vad som är absolut nödvändigt. Parlamentet betonar behovet av att lösa de problem som fastställdes i domstolens dom på ett hållbart sätt för att skapa adekvat skydd av personuppgifter för registrerade. Parlamentet påminner om att avtal mellan företag inte kan tillhandahålla vare sig skydd mot underrättelsemyndigheters odifferentierade tillgång till innehållet i elektronisk kommunikation eller tillräckliga rättsmedel mot massövervakning. Parlamentet betonar att detta kräver en reform av den amerikanska övervakningslagstiftningen och praxis i syfte att säkerställa att de amerikanska säkerhetsmyndigheternas tillgång till uppgifter som överförs från EU begränsas till vad som är nödvändigt och proportionellt samt att europeiska registrerade har tillgång till effektiv rättslig prövning vid amerikanska domstolar.

⁽¹⁵⁾ EDPB-EDPS Joint Opinion 2/2021 on standard contractual clauses for the transfer of personal data to third countries (Europeiska dataskyddsstyrelsens och Europeiska datatillsynsmannens gemensamma yttrande 2/2021 om standardavtalsklausuler för överföring av personuppgifter till tredjeländer) av den 14 januari 2021, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpb-edps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-22021-standard_sv.

⁽¹⁶⁾ Europeiska dataskyddsstyrelsens rekommendationer 01/2020 om åtgärder som komplement till överföringsverktyg för att säkerställa överensstämmelsen med EU-nivån för skydd av personuppgifter av den 11 november 2020, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/recommendations-012020-measures-supplement-transfer_sv.

Torsdagen den 20 maj 2021

15. Europaparlamentet framhåller den begränsade förhandlingsstyrkan och rättskapaciteten och den finansiella kapaciteten hos de europeiska små och medelstora företagen samt icke-vinstdrivande organisationer och föreningar, som genom de föreskrivna självbedömningarna av huruvida skyddsnivån är adekvat i tredjeländer förväntas söka sig igenom de komplexa rättsliga ramarna i olika länder utanför EU. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska dataskyddsstyrelsen att tillhandahålla vägledning om den praktiska användningen av tillförlitliga kompletterande åtgärder, särskilt för små och medelstora företag.

16. Europaparlamentet uppmanar dataskyddsmyndigheterna att efterleva sina skyldigheter, vilket betonas i domstolens dom, för att säkerställa ett korrekt och snabbt genomförande av den allmänna dataskyddsförordningen genom att noga övervaka verkställandet av standardavtalsklausulerna. Parlamentet uppmanar dataskyddsmyndigheterna att hjälpa företag att efterleva domstolens rättspraxis. Parlamentet uppmanar dataskyddsmyndigheterna att även använda alla sina utredningsbefogenheter och korrigerande befogenheter enligt artikel 58 i den allmänna dataskyddsförordningen i fall där uppgiftsutföraren överför personuppgifter trots att det finns lagstiftning i det mottagande tredjelandet som hindrar uppgiftsutföraren från att uppfylla standardavtalsklausulerna och bristen på effektiva kompletterande åtgärder. Parlamentet påminner om att domstolen ansåg att varje tillsynsmyndighet är "skyldig att fullgöra sitt uppdrag [...] och att därvid tillse att DSF [den allmänna dataskyddsförordningen] iaktas fullt ut".

Skölden för skydd av privatlivet

17. Europaparlamentet noterar att Europeiska unionens domstol fann att skölden för skydd av privatlivet i EU och Förenta staterna inte garanterar en väsentligen likvärdig och därmed adekvat skyddsnivå jämfört med den som föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen och i stadgan, bland annat på grund av att amerikanska myndigheters masstillgång till personuppgifter som överförs inom ramen för skölden för skydd av privatlivet inte är förenlig med principerna om nödvändighet och proportionalitet, samt på grund av att registrerade i EU saknar rättigheter att föra talan mot de amerikanska myndigheterna i amerikanska domstolar eller inför någon annan oberoende myndighet som agerar som domstol. Parlamentet förväntar sig att den nuvarande amerikanska administrationen i högre grad uppfyller sina skyldigheter enligt eventuella framtida överföringsmekanismer jämfört med tidigare administrationer, som saknade politiskt engagemang att efterleva safe harbour-reglerna och reglerna för skölden för skydd av privatlivet.

18. Europaparlamentet påpekar att vissa företag, som ett svar på domen i Schrems II-målet, skyndsamt har sett över sina integritetspolicyer och tredjepartsavtal som avser deras åtaganden inom ramen för skölden för skydd av privatlivet utan att göra en bedömning av de bästa åtgärderna för att överföra uppgifter på ett lagligt sätt.

19. Europaparlamentet beklagar att kommissionen har underlåtit att agera i enlighet med artikel 45.5 i den allmänna dataskyddsförordningen, trots parlamentets många uppmaningar till kommissionen i sina resolutioner från 2016, 2017 och 2018 att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att skölden för skydd av privatlivet helt och hållet följer den allmänna dataskyddsförordningen och stadgan. Parlamentet beklagar att kommissionen har underlåtit att agera trots parlamentets uppmaningar att upphäva skölden för skydd av privatlivet tills de amerikanska myndigheterna uppfyller dess villkor, vilket understryker risken att skölden för skydd av privatlivet ogiltigförklaras av Europeiska unionens domstol. Parlamentet påminner om att problemen med hur skölden för skydd av privatlivet fungerar upprepade gånger togs upp av artikel 29-arbetsgruppen och Europeiska dataskyddsstyrelsen.

20. Europaparlamentet beklagar djupt att kommissionen satte förbindelserna med Förenta staterna framför EU-medborgarnas intressen, och att kommissionen därmed lämnade över uppgiften att försvara EU-lagstiftningen till enskilda medborgare.

Massövervakning och rättsliga ramar

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att proaktivt övervaka användningen av massövervakningsteknik i Förenta staterna och i andra tredjeländer som omfattas av eller kan komma att omfattas av ett konstaterande om adekvat skyddsnivå, såsom Förenade kungariket. Parlamentet uppmanar kommissionen att inte anta beslut om adekvat skyddsnivå i länder där lagar och program om massövervakning inte uppfyller Europeiska unionens domstols kriterier, varken i lydelse eller andemening.

22. Europaparlamentet noterar att Kaliforniens Consumer Privacy Act (lag om skydd av konsumenters personuppgifter) nyligen trädde i kraft i Förenta staterna. Parlamentet noterar relaterade diskussioner och lagstiftningsförslag på federal nivå. Parlamentet påpekar att varken Kaliforniens Consumer Privacy Act eller något av de federala förslagen hittills uppfyller den allmänna dataskyddsförordningens krav avseende en adekvat skyddsnivå, även om de utgör steg i rätt riktning. Parlamentet uppmanar eftertryckligen den amerikanska lagstiftaren att anta lagstiftning som uppfyller dessa krav och därigenom bidra till att se till att amerikansk lagstiftning i huvudsak ger en likvärdig skyddsnivå jämfört med den som för närvarande garanteras i EU.

Torsdagen den 20 maj 2021

23. Europaparlamentet påpekar att sådan lagstiftning om uppgiftsskydd och skydd av personlig integritet för konsumenter inte i sig kommer att räcka för att avhjälpa de grundläggande problem som domstolen identifierat avseende amerikanska underrättelsetjänsters massövervakning och den otillräckliga tillgången till rättsmedel. Parlamentet uppmanar Förenta staternas federala lagstiftare att ändra avsnitt 702 i Foreign Intelligence Surveillance Act samt Förenta staternas president att ändra Executive Order 12333 och Presidential Policy Directive 28, särskilt när det gäller massövervakning och beviljande av samma skyddsnivå för EU-medborgare och amerikanska medborgare. Parlamentet uppmanar Förenta staterna att tillhandahålla mekanismer för att säkerställa att individer får (fördröjda) meddelanden och ges möjlighet att ifrågasätta otillbörlig övervakning enligt avsnitt 702 och Executive Order 12333 samt att fastställa en lagstadgad mekanism för att säkerställa att icke-amerikanska medborgare har verkställbara rättigheter utöver Judicial Redress Act (lagen om rättslig prövning).

24. Europaparlamentet påminner om att medlemsstaterna fortsätter att utbyta personuppgifter med Förenta staterna inom ramen för programmet för att spåra finansiering av terrorism (TFTP), avtalet mellan EU och Förenta staterna om passageraruppgiftssamlingar (PNR), det automatiska utbytet av skatteinformation via de mellanstatliga avtal som genomför USA:s utlandsskattelag (FATCA), som inverkar negativt på "oavsiktliga amerikaner", enligt parlamentets resolution av den 5 juli 2018 om de negativa effekterna av USA:s utlandsskattelag FATCA på EU-medborgare och särskilt "ofrivilliga amerikaner" ⁽¹⁷⁾. Parlamentet påminner om att Förenta staterna fortfarande har tillgång till medlemsstaternas databaser för brottsbekämpande som innehåller EU-medborgarnas fingeravtryck och DNA-uppgifter. Parlamentet uppmanar kommissionen att analysera hur domarna i målen Schrems I och II inverkar på dessa uppgiftsutbyten samt att offentliggöra sin analys och förklara hur den har för avsikt att anpassa dem till domarna, och lägga fram den skriftligen för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor senast den 30 september 2021.

25. Europaparlamentet uppmanar också kommissionen att analysera situationen för molnleverantörer som omfattas av avsnitt 702 i FISA och som överför data med hjälp av standardavtalsklausulerna. Parlamentet uppmanar även kommissionen att analysera inverkan på de rättigheter som beviljas enligt paraplyavtalet mellan EU och Förenta staterna, inbegripet rätten till rättslig prövning, med tanke på att Förenta staterna uttryckligen endast beviljar denna rätt till medborgare i utsedda länder som tillåter dataöverföringar till Förenta staterna för kommersiella ändamål. Parlamentet anser att det är oacceptabelt att kommissionen fortfarande inte har offentliggjort sina resultat av den första gemensamma översynen av paraplyavtalet ett år efter tidsfristen och uppmanar kommissionen att i förekommande fall utan dröjsmål anpassa avtalet till de standarder som fastställs i domstolens dom.

26. Europaparlamentet anser att det mot bakgrund av de tydliga luckorna i skyddet av EU-medborgarnas uppgifter som överförs till Förenta staterna är nödvändigt att stödja investeringar i europeiska verktyg för datalagring (t.ex. molntjänster) för att minska unionens beroende av tredjeländer för lagringskapacitet och stärka unionens strategiska oberoende när det gäller hantering och skydd av uppgifter.

Beslut om adekvat skyddsnivå

27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att alla nya beslut om adekvat skyddsnivå med avseende på Förenta staterna är helt förenliga med förordning (EU) 2016/679, med stadgan och med alla aspekter av domen från Europeiska unionens domstol. Parlamentet påminner om att de rättsliga ramarna för adekvat skyddsnivå avsevärt underlättar den ekonomiska verksamheten, särskilt för små och medelstora företag och nystartade företag, som till skillnad från stora företag ofta inte besitter finansiell, rättslig och teknisk kapacitet att använda sig av andra överföringsverktyg. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ingå ett antispyionageavtal med Förenta staterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda sina kontakter med amerikanska motparter för att förmedla budskapet att om Förenta staternas övervakningslagar och övervakningspraxis inte ändras skulle det enda möjliga alternativet för att underlätta ett framtida beslut om adekvat skyddsnivå vara att ingå ett antispyionageavtal med medlemsstaterna.

28. Europaparlamentet anser att inga av kommissionens framtida beslut om adekvat skyddsnivå ska grundas på system med självcertifiering, vilket var fallet med både safe harbour och skölden för skydd av privatlivet. Parlamentet uppmanar kommissionen att till fullo involvera Europeiska dataskyddsstyrelsen i bedömningen av efterlevnad och verkställande av alla nya beslut om adekvat skyddsnivå med avseende på Förenta staterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att i detta avseende komma överens med den amerikanska administrationen om de åtgärder som krävs för att Europeiska dataskyddsstyrelsen ska kunna utföra denna uppgift effektivt. Parlamentet förväntar sig att kommissionen mer seriöst överväger parlamentets ståndpunkt om alla nya beslut om adekvat skyddsnivå med avseende på Förenta staterna innan ett sådant beslut antas.

⁽¹⁷⁾ EUT C 118, 8.4.2020, s. 141.

Torsdagen den 20 maj 2021

29. Europaparlamentet påminner om att kommissionen för närvarande håller på att se över alla beslut om adekvat skyddsnivå som antagits enligt direktiv 95/46/EG. Parlamentet betonar att kommissionen bör tillämpa de strängare standarder som fastställs i den allmänna dataskyddsförordningen och i Europeiska domstolens dom i målen Schrems I och II för att bedöma huruvida en i grunden likvärdig skyddsnivå ges jämfört med den som anges i den allmänna dataskyddsförordningen, inbegripet när det gäller tillgång till ett effektivt rättsmedel och skydd mot otillbörlig tillgång till personuppgifter för tredjelandets myndigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att skyndsamt slutföra dessa översyner och att upphäva eller tillfälligt upphäva beslut som fattats före den allmänna dataskyddsförordningen om den finner att tredjelandet i fråga inte tillhandahåller en i grunden likvärdig skyddsnivå och om situationen inte kan avhjälpas.

30. Europaparlamentet anser att Bidenadministrationen, genom att utse en erfaren integritetsexpert som chefsförhandlare för det avtal som ska efterfölja skölden för skydd av privatlivet, visade sitt prioriterade engagemang att hitta en lösning för kommersiella dataöverföringar mellan EU och Förenta staterna. Parlamentet förväntar sig att dialogen mellan kommissionen och dess amerikanska motparter, som inleddes direkt efter domstolens dom, kommer att intensifieras under de närmaste månaderna.

31. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inte anta något nytt beslut om adekvat skyddsnivå i förhållande till Förenta staterna, såvida inte meningsfulla reformer införs, särskilt för nationella säkerhets- och underrättelseändamål, som kan uppnås genom tydliga, rättsligt hållbara, genomförbara och icke-diskriminerande reformer av Förenta staternas lagar och praxis. Parlamentet upprepar i detta avseende vikten av kraftfulla skyddsåtgärder när det gäller offentliga myndigheters tillgång till personuppgifter. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillämpa sina "geopolitiska ambitioner" i praktiken för att verkställa ett väsentligen likvärdigt uppgiftsskydd i Förenta staterna och andra tredjeländer jämfört med det som erbjuds i EU.

32. Europaparlamentet rekommenderar att de nationella dataskyddsmyndigheterna avbryter överföringen av personuppgifter som amerikanska offentliga myndigheter kan komma att få tillgång till om kommissionen skulle anta något nytt beslut om adekvat skyddsnivå med avseende på Förenta staterna om sådana meningsfulla reformer uteblir.

33. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen följer kriterierna i artikel 29-arbetsgruppens referensram för adekvat skyddsnivå inom ramen för den allmänna dataskyddsförordningen⁽¹⁸⁾ (som har godkänts av Europeiska dataskyddsstyrelsen) och i Europeiska dataskyddsstyrelsens rekommendation 01/2021 om referensramen för adekvat skyddsnivå enligt direktivet om uppgiftsskydd vid brottsbekämpning⁽¹⁹⁾. Parlamentet anser att kommissionen inte bör gå under dessa kriterier vid bedömningen av huruvida ett tredjeland uppfyller kraven för ett beslut om adekvat skyddsnivå. Parlamentet noterar att Europeiska dataskyddsstyrelsen nyligen har uppdaterat sina rekommendationer om europeiska nödvändiga garantier för övervakningsåtgärder⁽²⁰⁾ mot bakgrund av EU-domstolens rättspraxis.

o

o o

34. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen, Europeiska rådet, Europeiska unionens råd, Europeiska dataskyddsstyrelsen, medlemsstaternas nationella parlament, Förenta staternas kongress och regering samt Förenade kungarikets parlament och regering.

⁽¹⁸⁾ <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/614108>.

⁽¹⁹⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/recommendations/recommendations-01-2021-adequacy-referential-under-law_sv.

⁽²⁰⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/recommendations/recommendations-02-2020-european-essential-guarantees_sv.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0257

Parlamentets rätt till information om den pågående bedömningen av de nationella planerna för återhämtning och resiliens

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om parlamentets rätt till information om den pågående bedömningen av de nationella planerna för återhämtning och resiliens (2021/2703(RSP))

(2022/C 15/19)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens ⁽¹⁾,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens antogs enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet.
 - B. Faciliteten för återhämtning och resiliens är ett instrument som saknar motstycke i fråga om volym och finansieringssätt.
 - C. Demokratisk och parlamentarisk kontroll av genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens är endast möjlig om parlamentet deltar fullt ut i alla skeden.
 - D. Genom artikel 26 i förordningen inrättas en dialog om återhämtning och resiliens för att säkerställa större insyn och ansvarsskyldighet och för att kommissionen ska informera parlamentet om bland annat medlemsstaternas planer för återhämtning och resiliens och sin bedömning av dessa.
 - E. Europaparlamentet får ge sina synpunkter om de frågor som behandlas inom ramen för dialogen om återhämtning och resiliens, bland annat genom resolutioner och diskussioner med kommissionen, och kommissionen måste beakta dessa synpunkter.
 - F. Parlamentet får uppmana kommissionen att redogöra för läget i bedömningen av planerna för återhämtning och resiliens inom ramen för dialogen om återhämtning och resiliens.
 - G. Senast den 30 april 2021 skulle medlemsstaterna ha lämnat in sina nationella planer för återhämtning och resiliens till kommissionen.
 - H. Hittills har 18 medlemsstater lämnat in sina planer för återhämtning och resiliens till kommissionen.
 - I. Kommissionen måste bedöma varje nationell plan för återhämtning och resiliens inom två månader efter det att den har lämnats in.
 - J. Kommissionen har gjort de inlämnade nationella planerna för återhämtning och resiliens tillgängliga för parlamentet och rådet.
 - K. Parlamentet höll en plenardebatt den 11 mars 2021 om att respektera partnerskapsprincipen vid utarbetandet och genomförandet av nationella planer för återhämtning och resiliens samt säkerställa god förvaltning av utgifter.
 - L. Regionkommittén och Europeiska kommuners och regioners råd offentliggjorde den 20 januari 2021 resultaten av sitt riktade samråd om kommuners, städers och regioners medverkan i utarbetandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens.

⁽¹⁾ EUT L 57, 18.2.2021, s. 17.

Torsdagen den 20 maj 2021

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens insatser för att säkerställa ett snabbt antagande av rådets relevanta genomförandebeslut med koppling till de nationella planerna för återhämtning och resiliens före sommaren och dess fortsatta samarbete med medlemsstaterna för att hjälpa dem att ta fram planer av god kvalitet.
2. Europaparlamentet påminner kommissionen om att fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens att förse parlamentet med all relevant information om läget i genomförandet av förordningen och att ta hänsyn till de synpunkter som framförs inom ramen för dialogen om återhämtning och resiliens, inbegripet synpunkter som inkommer från berörda utskott och genom resolutioner i plenum.
3. Europaparlamentet anser att kommissionen, för att säkerställa ordentlig demokratisk tillsyn över och parlamentarisk kontroll av genomförandet av förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens och större insyn och demokratisk ansvarsskyldighet, regelbundet måste informera parlamentet, muntligen och skriftligen, om läget i bedömningen av de nationella planerna för återhämtning och resiliens. Parlamentet betonar att i enlighet med förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens har det rätt att få sådan information inom ramen för dialogen om återhämtning och resiliens.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla all relevant bakgrundsinformation och en sammanfattning av de reformer och investeringar i de inlämnade planerna som har anknytning till tillämpningsområdet som bygger på sex pelare (inbegripet de allmänna och särskilda målen och de övergripande principerna) och de 11 bedömningskriterier som fastställs i förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens.
5. Europaparlamentet upprepar att det förväntar sig att informationen ska tillhandahållas i ett lättförståeligt och jämförbart format, inbegripet eventuella befintliga översättningar av handlingar som lämnats in av medlemsstaterna.
6. Europaparlamentet anser att en eventuell preliminär bedömning av planerna inte föregriper resultatet av förfarandet. Parlamentet anser att det skulle förbättra dialogen om återhämtning och resiliens eftersom de flesta nationella planer för återhämtning och resiliens vid tidpunkten för inlämnandet befinner sig i slutskedet och sannolikt kommer att godkännas.
7. Europaparlamentet är övertygat om att full insyn och ansvarsskyldighet krävs från kommissionens sida för att säkerställa och stärka den demokratiska legitimiteten och medborgarnas delaktighet i förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens.
8. Europaparlamentet påminner om att artikel 18.4 q i förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens anger att de nationella planerna för återhämtning och resiliens ska innehålla "en sammanfattning av den samrådsprocess som i enlighet med den nationella rättsliga ramen har genomförts med lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhällets organisationer, ungdomsorganisationer och andra berörda parter, för utarbetandet och, när så är möjligt, genomförandet av planen för återhämtning och resiliens och hur intressenternas synpunkter återspeglas i planen för återhämtning och resiliens". Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmana medlemsstaterna att samråda med alla nationella berörda parter och att se till att det civila samhället och de lokala och regionala myndigheterna involveras i genomförandet av planerna och i synnerhet i övervakningen av dem, och att se till att samråd äger rum om eventuella framtida ändringar eller nya planer.
9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa full insyn när det gäller tidsplanen för godkännande av de delegerade akter som följer på förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens, närmare bestämt de delegerade akterna om resultatavlan för återhämtning och resiliens och om metoden för rapportering av sociala utgifter, inbegripet för barn och ungdomar, och att beakta relevanta inslag i dialogen om återhämtning och resiliens. Parlamentet efterlyser vidare ett snabbt godkännande av dessa delegerade akter före sommaruppehållet.
10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att parlamentet, före bedömningen av uppfyllandet av de delmål och mål som överenskommit i rådets genomförandebeslut och i de nationella planerna för återhämtning och resiliens, förses med de preliminära slutsatserna när det gäller uppfyllandet av delmålen och målen, i enlighet med artikel 25.4 i förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens.
11. Europaparlamentet påminner rådet om att "relevanta resultat av de diskussioner som förs i rådets förberedande organ ska delges Europaparlamentets behöriga utskott".
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att följa en öppen, transparent och konstruktiv strategi under dialogen om återhämtning och resiliens.
13. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, Europeiska rådet och kommissionen.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0259

Företagens ansvar för miljöskador

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om företagens ansvar för miljöskador (2020/2027(INI))

(2022/C 15/20)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador ⁽¹⁾ (*miljöansvarsdirektivet*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG av den 19 november 2008 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser ⁽²⁾ (*miljöbrottsdirektivet*),
- med beaktande av rapporten från kommissionen till rådet och Europaparlamentet av den 14 april 2016 enligt artikel 18.2 i direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (COM(2016)0204),
- med beaktande av artiklarna 4 och 191 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av artikel 37 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*),
- med beaktande av ändringen av direktiv 2004/35/EG genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG av den 15 mars 2006 om hantering av avfall från utvinningsindustrin ⁽³⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid ⁽⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs ⁽⁵⁾,
- med beaktande av arbetsdokumentet av den 14 april 2016 från kommissionens avdelningar om Refit-utvärderingen av miljöansvarsdirektivet (SWD(2016)0121), som bifogas kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet enligt artikel 18.2 i direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador,
- med beaktande av briefinggen från Europaparlamentets utredningstjänst (EPRS) av den 6 juni 2016 med titeln *The implementation of the Environmental Liability Directive: a survey of the assessment process carried out by the Commission*,
- med beaktande av studien från sin utredningsavdelning för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor från den 15 maj 2020 med titeln *Environmental liability of companies*,
- med beaktande av kommissionens studie från maj 2020 med titeln *Improving financial security in the context of the Environmental Liability Directive*,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs utvärdering av den 11 december 2019 av direktivet om miljöbrott,
- med beaktande av briefingmeddelandet från EPRS från oktober 2020 med titeln *Environmental liability of companies: selected possible amendments of the ELD*,
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 28 oktober 2020 om utvärderingen av direktivet om miljöbrott (SWD(2020)0259),

⁽¹⁾ EUT L 143, 30.4.2004, s. 56.

⁽²⁾ EUT L 328, 6.12.2008, s. 28.

⁽³⁾ EUT L 102, 11.4.2006, s. 15.

⁽⁴⁾ EUT L 140, 5.6.2009, s. 114.

⁽⁵⁾ EUT L 178, 28.6.2013, s. 66.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av slutsatserna och rekommendationerna från forskningsprojektet *European Union Action to Fight Environmental Crime* (EFFACE) från mars 2016,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för utveckling, utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet och utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor (A9-0112/2021), och av följande skäl:
 - A. Enligt artikel 191.1 i EUF-fördraget ska unionens miljöpolitik bidra till att uppnå sådana mål som att skydda människors hälsa, skydda och förbättra miljöns kvalitet, främja ett varsamt och rationellt utnyttjande av naturresurserna och främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller världsomspännande miljöproblem.
 - B. I artikel 37 i stadgan föreskrivs att en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet ska integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om hållbar utveckling.
 - C. EU:s samordnade miljöstrategi uppmuntrar till samarbete och säkerställer att EU-politiken är konsekvent. Den europeiska gröna given har en nollutsläppsambition, som ska uppnås genom en övergripande strategi för att skydda EU-medborgarnas hälsa mot miljöförstöring och föroreningar, samtidigt som omställningen måste vara rättvis och inte får lämna någon utanför.
 - D. Ansvarsfullt företagande innebär att företag tar vederbörliga miljöhänsyn. Säkerställande av miljöskadeansvar är avgörande för att göra Europas företag mer hållbara på lång sikt. Uppnåendet av detta är nära kopplat till utvecklingen av tillhörande lagstiftning om företags tillbörliga aktsamhet, företags sociala ansvarsskyldighet och hållbar företagsstyrning. Ansvaret måste vara förenligt med nationell rätt.
 - E. Miljöförstörelse, farliga och skadliga kemikalier och klimatförändringar kan medföra betydande risker för människors hälsa genom luft-, jord- och vattenföroreningar.
 - F. Miljöansvarsdirektivet existerar sida vid sida med andra ansvarsinstrument och ansvarsbestämmelser, både på EU-nivå och på medlemsstatsnivå. Tillbud som medför ansvar enligt miljöansvarsdirektivet kan föranleda straffrättsliga, civilrättsliga eller administrativa förfaranden parallellt med varandra, vilket skapar rättslig osäkerhet och otrygghet både för de berörda företagen och för potentiella offer.
 - G. I sin rapport om miljöansvar från 2016 skriver kommissionen att EU, trots miljöansvarsdirektivets fördelar i arbetet med att förbättra den rättsliga samstämmigheten på EU-nivå, fortfarande lider av ett fragmenterat regelverk på detta område och bristande enhetlighet både rättsligt och praktiskt.
 - H. Miljöansvarsdirektivets befintliga definitioner av "miljöskada" och "verksamhetsutövare" har varit föremål för olika analyser som pekat på svårigheter med tolkningen. Innebörden i tröskelvärdet för miljöskada tolkas och tillämpas olika och kräver därför ytterligare förtydligande.
 - I. Det har förekommit ett ökande antal fall där offer för föroreningar orsakade av dotterbolag till europeiska företag verksamma utanför EU har försökt stämma moderbolagen vid domstolar i EU för att avkräva miljöansvar.
 - J. Ansvarssystemen för diffus förorening i EU-lagstiftningen är fragmenterade.

Torsdagen den 20 maj 2021

- K. I miljöansvarsdirektivet fastställs en ram för miljöansvar enligt principen om att förorenaren betalar, för att förebygga och avhjälpa miljöskador. Miljöansvarsdirektivet kompletterar viktiga delar av EU:s miljölagstiftning som det har direkt eller indirekt anknytning till, särskilt habitatdirektivet⁽⁶⁾, fågeldirektivet⁽⁷⁾, ramdirektivet för vatten⁽⁸⁾, ramdirektivet om en marin strategi⁽⁹⁾ och direktivet om säkerhet till havs⁽¹⁰⁾.
- L. I sin rapport om miljöansvar från 2016 rådde kommissionen alla medlemsstater att åta sig att registrera uppgifter om tillbud enligt miljöansvarsdirektivet och att offentliggöra registren enligt det direktivet om de inte redan gjort det⁽¹¹⁾. Trots detta har endast sju medlemsstater ett allmänt tillgängligt register för fall inom ramen för miljöansvarsdirektivet, medan fyra andra medlemsstater har ett icke-offentligt register. Flera medlemsstater samlar in information som omfattas av annan EU-lagstiftning, men inte specifikt miljöansvarsdirektivet, eller har register med ett vidare eller ett annat tillämpningsområde. Flera medlemsstater samlar in uppgifter på regional nivå. Fjorton medlemsstater har inte någon databas för miljöolyckor eller för fall inom ramen för miljöansvarsdirektivet. Genomförandet av miljöansvarsdirektivet kännetecknas av ett stort mått av flexibilitet för medlemsstaterna, som bottenar i ett fragmenterat regelverk och bristande enhetlighet både rättsligt och praktiskt.
- M. Det framgår att en majoritet av medlemsstaterna inte föreskriver obligatoriska instrument för ekonomisk säkerhet i sin lagstiftning men att flera länder ändå kräver det⁽¹²⁾. Där sådana instrument införts tycks de ha visat sig värdefulla och tydliggjort behovet av att studera införandet av ett obligatoriskt system för ekonomisk säkerhet.
- N. Även om tillräckligt försäkringsskydd finns på de flesta marknader, även för kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder, är efterfrågan generellt sett låg på grund av avsaknad av inrapporterade tillbud, bristfällig tillämpning och långsammare utveckling på tillväxtmarknader⁽¹³⁾. Detta är inte i sig ett hinder för införandet av obligatoriska ekonomiska garantier.
- O. Insolvens hos verksamhetsutövare till följd av större olyckor är alltjämt ett problem i EU. Kommissionen bör analysera befintliga nationella och rättsliga ramar och anta en harmoniserad EU-linje för att skydda skattebetalarna mot konsekvenserna av ett företags insolvens.
- P. Tillgången på instrument för ekonomisk säkerhet har ökat betydligt sedan miljöansvarsdirektivet antogs.
- Q. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 av den 25 november 2020 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen⁽¹⁴⁾, genom vilket direktiv 2009/22/EG upphävs, har antagits och kommer att tillämpas av medlemsstaterna från och med den 25 juni 2023.
- R. I vissa fall är ledamöter i bolagsstyrelser medvetna om verksamhet som innebär hög risk för miljöskador, men deras beslutsfattande förblir trots detta vinstinriktat på bekostnad av ett ansvarsfullt agerande och miljön.
- S. Översynen av miljöansvarsdirektivet bör med nödvändighet sträva efter balans mellan företagshänsyn och miljöskydd.

⁽⁶⁾ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (EUT L 164, 25.6.2008, s. 19).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs (EUT L 178, 28.6.2013, s. 66).

⁽¹¹⁾ COM(2016)0204, s. 10.

⁽¹²⁾ Generaldirektoratet för miljö, *Outcome of the Specific Contract 'Support for the REFIT actions for the ELD – phase 2*, Europeiska kommissionen, Bryssel, 2019, s. 17.

⁽¹³⁾ Refit-utvärdering av miljöansvarsdirektivet, s. 47.

⁽¹⁴⁾ EUT L 409, 4.12.2020, s. 1.

Torsdagen den 20 maj 2021

- T. Under de senaste åren har Europaparlamentet intagit en proaktiv roll när det gäller att verka för en miljöansvarsordning för miljö- och människorättsrelaterade skador i tredjeländer, särskilt genom antagandet av sin resolution av den 25 oktober 2016 om företagens ansvar för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i tredjeländer ⁽¹⁵⁾.
- U. Ett mandat för kommissionen bör säkerställa att bestämmelser om att skapa eller upprätthålla lika villkor i miljöfrågor i EU:s handelsavtal tillämpas, när sådana bestämmelser ingår i avtalen.
- V. Europeiska miljöbyrån undersöker för närvarande hur miljörisiker och miljövinster är fördelade i samhället. I Parisavtalet om klimatförändringar från 2015 betonas vikten av att ta hänsyn till utsatta människors rättigheter. Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter offentliggjorde nyligen ramprinciperna om de mänskliga rättigheterna och miljön, där ländernas människorättsskyldigheter förtydligas i fråga om en ren, hälsosam och hållbar miljö. Dessutom pågår just nu FN-förhandlingar om ett system med företagsansvar för brott mot mänskliga rättigheter.
- W. Konsekvenserna av miljöskador och miljöbrott är negativa inte bara för den biologiska mångfalden och klimatet, utan även för de mänskliga rättigheterna och människors hälsa. En översyn bör ta hänsyn till riskerna med den gränsöverskridande karaktären hos miljöskador, allvarlig organiserad brottslighet och korruption, tillsammans med riskerna för de mänskliga rättigheterna och miljön.
- X. I princip 21 i Stockholmsdeklarationen och princip 2 i Riodeklarationen erkänns staternas suveräna rätt att utnyttja sina egna resurser i enlighet med sin egen miljöpolitik, men i lika hög grad deras ansvar att se till att verksamhet inom deras nationella jurisdiktioner eller under deras kontroll inte orsakar skada på miljön i andra stater eller i områden utanför deras jurisdiktioner.

Allmänna synpunkter

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens ansträngningar att bedöma och täppa till luckorna i genomförandet av miljöansvarsdirektivet och miljöbrottsdirektivet i medlemsstaterna.
2. Europaparlamentet beklagar att utrymmet för skönsmässig bedömning i miljöansvarsdirektivet, den bristande medvetenheten och informationen om miljöansvarsdirektivet, de otillräckliga resurserna och expertkunskaperna och de svaga mekanismerna för att säkerställa efterlevnad och effektiv styrning på nationell, regional och lokal nivå har lett till brister i genomförandet, avsevärda skillnader mellan medlemsstaterna i fråga om graden av tillämpning och efterlevnad av miljöansvarsdirektivet och antalet fall i all synnerhet samt ojämlika villkor för verksamhetsutövarna. Parlamentet beklagar att sådana brister även påverkar genomförandet av miljöbrottsdirektivet. Parlamentet anser därför att det krävs ytterligare ansträngningar för att säkerställa standardisering av regelverket i EU och stärka allmänhetens tilltro till EU-lagstiftningens ändamålsenlighet i syfte att förhindra och avhjälpa miljöskador effektivare och skapa lämplig balans mellan företagshänsyn och miljöskydd.
3. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av forumet för efterlevnad och styrning på miljöområdet, som sammanför yrkesutövare med ansvar för säkerställandet av miljölagstiftningens efterlevnad, som en uppföljning av kommissionens handlingsplan ⁽¹⁶⁾ från 2018 samt arbetsprogrammet 2020–2022 för bättre efterlevnad och styrning på miljöområdet, som forumet godkände i februari 2020 ⁽¹⁷⁾.
4. Europaparlamentet beklagar att miljöinspektionernas budgetar i många medlemsstater har stagnerat eller minskat på grund av finanskrisen och att även stora, resursstarka myndigheter kan ha svårt att självständigt utveckla kunskap om de bästa sätten att säkerställa efterlevnad. Parlamentet anser därför att det behövs starkare stöd på EU-nivå, t.ex. genom tillgängliga informationsportaler, allmänt använda nätverk (EU-nätverk för yrkesutövare), information och vägledning om bästa praxis, ytterligare utbildningsprogram om miljörettens och miljöbrottens särdrag på EU-nivå och nationell nivå för

⁽¹⁵⁾ EUT C 215, 19.6.2018, s. 125.

⁽¹⁶⁾ Kommissionens meddelande av den 18 januari 2018 om EU:s åtgärder för att förbättra efterlevnaden av miljölagstiftningen och miljöstyrningen, COM(2018)0010.

⁽¹⁷⁾ Forumet för efterlevnad och styrning på miljöområdet, godkänt arbetsprogram 2020–2022 för bättre efterlevnad och styrning på miljöområdet, Europeiska kommissionen, Bryssel, 2020.

Torsdagen den 20 maj 2021

domare och yrkesutövare, utbildningsmaterial samt vägledning om färdigheter, i samordning med nationella myndigheter, eftersom detta kan öka pressen på de företag som är "svarta får" och gynna de företag som följer lagen och skulle göra det möjligt för intressenter, verksamhetsutövare och allmänheten att bli mer medvetna om miljöansvarsdirektivsystemets existens och tillämpning och därigenom bidra till bättre förebyggande och avhjälpande av miljöskador.

5. Europaparlamentet beklagar att miljöbrott är en av de mest lönsamma formerna av gränsöverskridande brottslighet. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att anslå lämpliga ekonomiska och mänskliga resurser för att förebygga, utreda och lagföra miljöbrott och att öka sakkunskapen hos de berörda myndigheterna, inbegripet åklagare och domare, i syfte att effektivare lagföra och bestraffa miljöbrott. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta eller förstärka specialiserade enheter inom sina nationella polismyndigheter på lämpliga nivåer för utredning av miljöbrott. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen och medlemsstaterna att se till att alla medlemsstater har lämpliga krishanteringsförfaranden på miljöområdet på både nationell och transnationell nivå, och uppmanar medlemsstaterna att begagna sig av gemensamma utredningsgrupper och informationsutbyte i gränsöverskridande miljöbrottsmål, vilket underlättar samordningen av utredningar och åtal som genomförs parallellt i flera medlemsstater.

6. Europaparlamentet anser att den bristande harmoniseringen av miljöansvarsdirektivet bland annat beror på att det inte föreskrivs något administrativt standardförfarande för att underrätta behöriga myndigheter om överhängande hot om eller faktiska miljöskador. Parlamentet beklagar därför att det inte finns någon skyldighet att offentliggöra sådana underrättelser eller information om hur fallen hanteras. Parlamentet noterar att vissa medlemsstater har identifierat denna begränsning i sin nationella lagstiftning och därför upprättat databaser för underrättelser, tillbud och fall. Parlamentet framhåller dock att denna praxis varierar kraftigt från medlemsstat till medlemsstat och är ganska begränsad.

7. Europaparlamentet påpekar att tillförlitliga uppgifter om miljöolyckor som föranleder tillämpning av miljöansvarsdirektivet eller andra administrativa, civilrättsliga eller straffrättsliga instrument bör samlas in under överinseende av en EU-arbetsgrupp för miljöansvarsdirektivet och att relevanta uppgifter bör offentliggöras. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma situationen i vederbörlig ordning för att fastställa om miljöskadan kan hanteras på adekvat sätt med en kombination av olika rättsinstrument eller om det finns kvar allvarliga luckor som behöver åtgärdas. Parlamentet insisterar på ett korrekt genomförande av miljöansvarsdirektivet genom att medlemsstaterna uppmanas att dokumentera uppgifter om tillbud och offentliggöra register inom ramen för direktivet samt samla in de uppgifter som krävs för att kunna dokumentera att direktivet tillämpas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt i deras land i syfte att öka tilltron till miljöansvarsdirektivets system och förbättra genomförandet.

8. Europaparlamentet understryker att verksamhetsutövarna i nästan alla fall inom ramen för miljöansvarsdirektivet samarbetar med de administrativa myndigheterna om hjälpåtgärder. Parlamentet konstaterar samtidigt att den genomsnittliga kostnaden för hjälpåtgärder är 42 000 euro⁽¹⁸⁾ men att kostnaderna varit avsevärt högre i en del betydelsefulla fall. Parlamentet beklagar därför att ersättning för kostnader i de fallen inte varit möjlig på grund av verksamhetsutövarens insolvens och att kostnaderna till följd av detta fått ersättas av staten, och indirekt skattebetalarna, en företeelse som måste undvikas i framtiden.

9. Europaparlamentet konstaterar att antalet företag som åtalas i miljömål är litet i medlemsstaterna, även om brott i den mening som avses i miljöansvarsdirektivet bevisligen äger rum. Parlamentet påpekar i detta sammanhang att orsakerna till denna situation inte har analyserats eller förklarats utförligt av kommissionen eller medlemsstaterna.

Rekommendationer

10. Europaparlamentet vill att miljöansvarsdirektivet revideras så snart som möjligt och omvandlas till en fullt ut harmoniserad förordning. Parlamentet framhåller samtidigt behovet av att uppdatera miljöansvarsdirektivet och lägga det i linje med annan EU-lagstiftning avsedd att skydda miljön, däribland miljöbrottsdirektivet. Parlamentet framhåller att olikheter i genomförandet och tillämpningen av EU-reglerna om företagens ansvar för miljöskador för närvarande inte skapar lika villkor för EU-industrin, vilket snedvrider den inre marknadens funktion. Parlamentet vill se större ansträngningar för att harmonisera genomförandet av miljöansvarsdirektivet i medlemsstaterna.

11. Europaparlamentet vill att miljöansvarsdirektivet uppdateras efter en ingående konsekvensbedömning, där bland annat direktivets tillämpningsområde bör studeras, samtidigt som hänsyn tas till nya typer och mönster av miljöbrott. Parlamentet framhåller vidare behovet av att se till att befintlig lagstiftning tillämpas ordentligt.

⁽¹⁸⁾ Utredningsavdelningen för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor, Environmental liability of companies, Europaparlamentet, Bryssel, 2020, s. 110.

Torsdagen den 20 maj 2021

12. Europaparlamentet noterar medlemsstaternas växande engagemang för att arbeta för ett erkännande av miljömord på nationell och internationell nivå. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka relevansen av miljömord för EU-rätten och EU:s diplomati.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ge ytterligare förtydliganden och vägledning till behöriga nationella myndigheter och åklagare om miljöansvarsdirektivets centrala juridiska termer och att utveckla en harmoniserad klassificering av miljöbrott.
14. Europaparlamentet framhåller att icke-bindande instrument, såsom vägledningar om tolkningen av juridiska termer som används i både miljöansvars- och miljöbrottsdirektivet, utvärdering av skada eller information om och jämförelse av sanktionspraxis i medlemsstaterna, har en viktig roll för att effektivisera genomförandet av direktiven. Parlamentet framhåller behovet av mycket mer punktliga och stringenta regleringsåtgärder i medlemsstaterna.
15. Europaparlamentet anser att tillämpningen bör harmoniseras och att en EU-arbetsgrupp för miljöansvarsdirektivet med högkvalificerade experter och kommissionstjänstemän bör tillsättas för att på begäran dels stödja medlemsstaterna med genomförandet och tillämpningen av direktivet, dels stödja offer för miljöskador och ge dem råd om vilka möjliga rättsliga åtgärder som står till buds på EU-nivå (jämförbart med Solvit).
16. Europaparlamentet anser att det reviderade regelverket bör föreskriva bättre EU-omfattande datainsamling, informationsutbyte, öppenhet och utbyte av bästa praxis i medlemsstaterna, med understöd av EU:s arbetsgrupp för miljöansvarsdirektivet.
17. Europaparlamentet rekommenderar att EU:s framtida arbetsgrupp för miljöansvarsdirektivet stöder genomförandet av ett heltäckande övervakningssystem för att ge behöriga myndigheter en effektiv verktygslåda för att övervaka och säkerställa efterlevnaden av miljölagstiftningen.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna, understödda av EU:s arbetsgrupp för miljöansvarsdirektivet, att inrätta skydds- och stödsystem för dem som drabbats av miljöskador och att se till att de har full tillgång till rättslig prövning, information och ersättning. Parlamentet framhåller icke-statliga miljöorganisationers roll för att öka medvetenheten och identifiera eventuella överträdelse av EU:s miljölagstiftning och nationell miljölagstiftning.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma effektiviteten i snabbmekanismer för klagomål för att tillförsäkra de drabbade snabb ersättning i insolvensfall, som kan förorsaka ytterligare skada.
20. Europaparlamentet välkomnar antagandet av direktiv (EU) 2020/1828.
21. Europaparlamentet konstaterar att Århusförordningen för närvarande ses över⁽¹⁹⁾. Parlamentet upprepar att Århusförordningen möjliggör tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor och därigenom medger offentlig granskning av EU-akter som påverkar miljön. Parlamentet betonar att Århusförordningen inbegriper miljöansvarsdirektivet.
22. Europaparlamentet framhåller i synnerhet rollen för miljöområdets människorättsförsvarare som kämpar för rättigheter och grundläggande friheter, eftersom dessa även omfattar åtnjutande av en säker, hälsosam och hållbar miljö, och parlamentet fördömer skarpt alla former av våld, hot, trakasserier och skrämelse mot dem, även när syftet är att processvägen undergräva deras försök att ställa dem som orsakar miljöskador till svars. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att sådana handlingar utreds och lagförs på ett korrekt och effektivt sätt.
23. Europaparlamentet stöder de befintliga kraven på att även rapportera om icke-finansiella frågor. Parlamentet konstaterar emellertid att sådan rapportering hittills har varit en rättslig skyldighet endast för stora företag. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga tonvikt på att säkerställa efterlevnaden av sådana rapporteringskrav i händelse av underlåtenhet vid den kommande översynen av direktivet om icke-finansiell rapportering⁽²⁰⁾.

⁽¹⁹⁾ Kommissionens förslag av den 14 oktober 2020 till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ (COM(2020)0642).

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU av den 22 oktober 2014 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy (EUT L 330, 15.11.2014, s. 1).

Torsdagen den 20 maj 2021

24. Europaparlamentet anser att de flesta definitioner i miljöansvarsdirektivet, särskilt "miljöskada" och "verksamhetsutövare", bör förtydligas ytterligare och om lämpligt utvidgas för att göra direktivet rättvist och tydligt för alla berörda parter och hålla jämna steg med den snabba utvecklingen när det gäller föroreningar. Parlamentet välkomnar därför de pågående försöken att utarbeta ett samsynsdokument om viktiga definitioner och begrepp i miljöansvarsdirektivet. Parlamentet beklagar emellertid att kommissionen och regeringsexpertgrupperna för miljöansvarsdirektivet inte enats om dess format, vilket innebär att samsynsdokumentet fortsätter att vara ett dokument framställt av den konsulttjänst som anlätades av kommissionen för att hjälpa till med genomförandet av miljöansvarsdirektivets fleråriga arbetsprogram för 2017–2020.

25. Europaparlamentet anser att översynen av miljöansvarsdirektivet bör anpassas till klimatavtalet från Paris för att värna såväl EU-medborgarnas intressen som miljön. Parlamentet erkänner miljöns och ekosystemens egenvärde och deras rätt till effektivt skydd.

26. Europaparlamentet noterar att ansvarssystemen för diffus förorening i EU-rätten är fragmenterade. Parlamentet uppmanar kommissionen att göra en studie om hur diffus förorening hanteras i de olika ansvarssystemen i EU.

27. Europaparlamentet påpekar att skillnader i tolkning och tillämpning av kriterierna i bilaga I till miljöansvarsdirektivet, som går in på definitionen av "miljöskada" enligt artikel 2.1 a i samma direktiv, är en av orsakerna till den inkonsekventa tillämpningen av direktivet. Parlamentet efterlyser därför en mer konsekvent tillämpning samt ytterligare förtydligande av och vägledning om kriterierna och därigenom även frågan om vad som utgör en "betydande skada" enligt miljöansvarsdirektivet.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera om en utvidgning av miljöansvarsdirektivets tillämpningsområde och verksamheterna i bilaga III skulle kunna begränsa de kort- och långsiktiga skadorna på miljön, människors hälsa och luftkvaliteten. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att bedöma om försiktighetsprincipens ansats korrekt och ändamålsenligt utgår från potentiellt farliga risker eller effekter.

29. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att betrakta miljöbrott som en prioritering. Parlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut utnyttja artikel 83.2 i EUF-fördraget och att överväga att anta ett övergripande ramdirektiv om miljöbrott och effektiva och proportionella sanktioner, i vilket det fastställs vilka beteenden som ska bestraffas, överträdelsernas art, typerna av brott, ersättningssystemen, återställandeåtgärderna och minimipåföljderna, inbegripet juridiska och fysiska personers övergripande ansvar. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera möjligheten att inkludera miljöbrott bland de kategorier av brott som anges i artikel 83.1 i EUF-fördraget.

30. Europaparlamentet anser att heltäckande och effektiva förebyggande åtgärder och avskräckande och proportionella straffrättsliga påföljder har en viktig avskräckande effekt mot miljöskador. Parlamentet beklagar den låga graden av upptäckt, utredning och lagföring av samt fällande domar för miljöbrott. Parlamentet anser vidare att företagen i enlighet med principen att förorenaren betalar bör bära hela kostnaden för den miljöskada som de direkt orsakat, så att de får incitament att internalisera externa miljöeffekter och så att en externalisering av dessa kostnader undviks.

31. Europaparlamentet framhåller att miljöskada bör medföra administrativt, civilrättsligt och straffrättsligt ansvar för de ansvariga företagen i enlighet med principen *ne bis in idem*. Parlamentet konstaterar att dessa former av ansvar samexisterar med andra affärsrättsliga ansvarssystem, t.ex. inom konsument- eller konkurrensrätten.

32. Europaparlamentet uttrycker oro över den höga förekomsten av miljöbrott, med tanke på att de kombinerade uppskattningarna från OECD, FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC), FN:s miljöprogram (Unep) och Interpol av det ekonomiska värdet av all miljöbrottslighet visar att detta är den fjärde största kategorin av internationell brottslighet. Parlamentet erkänner det direkta eller indirekta sambandet mellan miljöbrott och gränsöverskridande organiserad brottslighet och korruption⁽²¹⁾. Parlamentet uppmanar Europol att uppdatera studien från 2015⁽²²⁾ och att regelbundet tillhandahålla uppdaterade uppgifter. Parlamentet påpekar att frysning och förverkande av vinning av brott, inklusive miljöbrott, är avgörande sätt att bekämpa organiserad brottslighet, och betonar vikten av att använda sådan vinning även för sociala ändamål i syfte att återställa skadorna och förbättra miljön.

⁽²¹⁾ Se den för EFFACE offentliggjorda rapporten *Organised Crime and Environmental Crime: Analysis of International Legal Instruments* (2015) eller studien *Transnational environmental crime threatens sustainable development* (2019).

⁽²²⁾ Europol, *Report on Environmental Crime in Europe*, 5 juni 2015.

Torsdagen den 20 maj 2021

33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka möjligheten att när Europeiska åklagarmyndigheten är fullt inrättad och funktionsduglig utvidga dess mandat till att även omfatta miljöbrott.
34. Europaparlamentet uppmanar Europol och Eurojust att stärka dokumentationen, utredningen och lagföringen av miljöbrott. Parlamentet uppmanar kommissionen, Europol och Eurojust att tillhandahålla mer stöd och en mer ändamålsenlig och institutionaliserad struktur för befintliga nätverk av yrkesutövare, gränsöverskridande brottsbekämpning, miljöbyråer och specialiserade åklagare, såsom det europeiska nätverket för miljöåklagare (ENPE) och Europeiska unionens domarforum för miljöfrågor (EUFJE).
35. Europaparlamentet betonar vikten av (e-)utbildning för brottsbekämpande aktörer inom miljöbrott och uppmanar Cepol att intensifiera sin utbildning på detta område.
36. Europaparlamentet framhåller vikten av att stärka Europols nätverk för bekämpande av miljöbrott (EnviCrimeNet) på nationell och europeisk nivå för att möjliggöra oberoende och effektiva utredningar i syfte att bekämpa miljöbrott.
37. Europaparlamentet betonar att EU:s miljöansvarsordning måste vara i överensstämmelse med en konsekvent politik för utveckling och principen om att inte vålla skada.
38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att studera införandet av en sekundär ansvarsordning, alltså ansvar för moderbolaget och kedjeansvar för skador på människors hälsa och miljön⁽²³⁾, och att göra en bedömning av den rådande ansvarssituationen för dotterbolag som är verksamma utanför EU, bland annat med eventuella förbättringar i händelse av miljöskada.
39. Europaparlamentet välkomnar kommissionens tillkännagivande att dess förslag om företagens tillbörliga aktsamhet och ansvarsskyldighet kommer att omfatta en ansvarsordning. För att offren ska kunna få tillgång till ett effektivt rättsmedel bör ett företag hållas ansvarigt i enlighet med nationell rätt för den skada som företag som det kontrollerar har orsakat eller bidragit till genom handlingar eller underlåtenheter, om de sistnämnda har gjort sig skyldiga till kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller har orsakat miljöskador, såvida inte företaget kan bevisa att det agerade med vederbörlig omsorg i enlighet med sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet och vidtog alla rimliga åtgärder för att förhindra sådan skada.
40. Europaparlamentet anser att möjligheten till ansvarsfrihet grundad på tillstånd och ansvarsfrihet grundad på teknikens ståndpunkt inom ramen för ansvarsfrihetsdirektivet bör bibehållas endast om ett företag kan bevisa att det inte kunde känna till faran med sin verksamhet (omvänd bevisbörda). Därför bör man i den reviderade miljöansvarsordningen begränsa tillämpningsområdet för ansvarsfrihet grundad på tillstånd och ansvarsfrihet grundad på teknikens ståndpunkt för att öka dess effektivitet, i överensstämmelse med principen om att förorenaren betalar.
41. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka möjligheten att jämka samman miljöansvarsdirektivet med lagstiftningen om skadeståndsansvar för bolagsstyrelser när det kan fastställas ett orsakssamband mellan en bolagsstyrels handlingar eller underlåtenheter och en miljöskada enligt definitionen i miljöansvarsdirektivet, bland annat när skadan är resultatet av förorenande verksamhet som bedrivs för att maximera företagets vinst och höja medlemmarnas bonusar⁽²⁴⁾.
42. Europaparlamentet framhåller att skattebetalarnas och de ansvariga verksamhetsutövarnas kostnader för miljöskador skulle kunna minska betydligt genom användning av instrument för ekonomisk säkerhet. Parlamentet konstaterar emellertid att miljöansvarsdirektivet inte föreskriver ett obligatoriskt system för ekonomisk säkerhet.
43. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att studera införandet av ett obligatoriskt system för ekonomisk säkerhet (som omfattar försäkring, bankgarantier, företagspooler, värdepapper och obligationer eller fonder), med en högsta gräns per fall, i syfte att förhindra att skattebetalarna tvingas bekosta hjälpåtgärder vid miljöskador. Parlamentet uppmanar kommissionen att dessutom utveckla en harmoniserad EU-metod för att beräkna den högsta ansvarsgränsen, med beaktande av verksamheten och miljökonsekvenserna. Parlamentet framhåller behovet av att se till att ekonomisk ersättning kan erhållas, även när den ansvariga verksamhetsutövaren är insolvent.
44. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att sammanställa en studie om införandet av ett system för ekonomisk ersättning inom ramen för miljöansvarsdirektivet på EU-nivå eller nationell nivå för sådana fall där de tillgängliga hjälpåtgärderna är otillräckliga mot bakgrund av skadans omfattning. Parlamentet framhåller att diskussionerna om detta bland annat bör handla om möjliga sätt att kvantifiera miljöskada.

⁽²³⁾ Se t.ex. domstolens dom av den 10 september 2009, Akzo Nobel NV m.fl. mot Europeiska kommissionen, C-97/08 B, ECLI:EU:C:2009:536.

⁽²⁴⁾ T.ex. dieseltgateskandalen och fallet med Volkswagens vd.

Torsdagen den 20 maj 2021

45. Europaparlamentet anser, med tanke på att syftet med miljöansvarsdirektivet är att förebygga och avhjälpa miljöskador, att en framtida förordning (miljöansvarsförordning) bör vara tillämplig på alla företag som verkar i EU oavsett var de är registrerade eller baserade och att ett samlat grepp samt ömsesidighet krävs för att tillgodose företagens behov i en global ekonomi. Parlamentet anser vidare att tillämpningen av den framtida förordningen bör utvidgas till att gälla alla enheter som tar emot EU-medel, nationella medel eller regionala medel och som orsakar eller kan orsaka miljöskada i sin verksamhet.
46. Europaparlamentet välkomnar att allt fler europeiska företag eftersträvar målet om hållbart värdeskapande, och uppmanar alla företag att tillämpa en tredelad resultatredovisning.
47. Europaparlamentet inser att omställningen till mer hållbara och miljövänliga produktionsmetoder kan vara tids- och kostnadsintensiv för företag och framhåller betydelsen av rättslig och administrativ säkerhet för de berörda företagen.
48. Europaparlamentet påminner om att EU bör främja en hög miljöskyddsnivå på sitt eget territorium och göra sitt yttersta för att i tredjeländer förebygga miljöförstöring orsakad av företag med säte i en medlemsstat. Parlamentet påminner även om att det inte finns något rättsligt instrument på EU-nivå som behandlar möjligheten att åtala europeiska företag utomlands för miljöbrott eller verksamhet som orsakar miljöskador. Parlamentet vill att EU uppmuntrar moderbolag att tillämpa hållbara och ansvarsfulla metoder i sitt samarbete med tredjeländer, i linje med internationella mänskliga rättigheter och miljöstandarder, och att avstå från investeringsstrategier som direkt leder till riskfyllda utfall. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att skapa incitament för företag som frivilligt vidtar naturskyddsåtgärder som går utöver bestämmelserna om natur- och artskydd och att utvärdera dessa åtgärder för att slutligen utarbeta de bästa metoderna och ställa insikterna till andra företags förfogande som goda exempel.
49. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa ett fullt genomförande och upprätthållande av bestämmelserna om biologisk mångfald i alla handelsavtal, inklusive genom sin funktion med en ansvarig för efterlevnaden av handelsbestämmelserna. Parlamentet anser att kommissionen bättre bör bedöma handelsavtals konsekvenser för den biologiska mångfalden, bland annat genom uppföljningsinsatser för att i förekommande fall skärpa mångfaldsbestämmelserna i befintliga och framtida avtal.
50. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att bestämmelser om att skapa eller upprätthålla lika villkor i miljöfrågor i EU:s handelsavtal efterlevs, när sådana bestämmelser ingår i avtalen.
51. Europaparlamentet anser att man i fördefinierade fall med extremt omfattande föroreningar bör tillämpa inte bara miljöansvarsinstrument utan ett flertal olika instrument, bland annat administrativa åtgärder, ekonomiska påföljder och i vissa fall lagföring, för att avhjälpa problemet.
52. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att påföljder som fastställs i enlighet med miljöbrottsdirektivet tillämpas.
53. Europaparlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att se till att företagens sociala ansvar i fråga om att förebygga och avhjälpa miljöskador beaktas i samband med upphandlingskontrakt och tilldelning av offentliga medel.
54. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utan vidare dröjsmål lägga fram ett förslag om miljöinspektioner på EU-nivå, som forumet för efterlevnad och styrning på miljöområdet föreslagit i åtgärd nio i sitt arbetsprogram, men anser att en rekommendation om att fastställa minimikriterier för miljöinspektioner inte räcker.
55. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja åtgärder från EU, dess medlemsstater och det internationella samfundet för att intensifiera insatserna mot miljöbrott. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka medvetenheten och främja lösningar i internationella forum.
56. Europaparlamentet föreslår att parlamentets och rådets rekommendation av den 4 april 2001 ⁽²⁵⁾, som innehåller en utförlig förklaring av hur miljöinspektioner bör utföras, om nödvändigt ska uppdateras och att den ska göras om till en bindande handling eller förordning.

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 4 april 2001 om införande av minimikriterier för miljötillsyn i medlemsstaterna (EGT L 118, 27.4.2001, s. 41).

Torsdagen den 20 maj 2021

57. Europaparlamentet uppmanar EU:s ombudsman att öka sitt fokus på frågor som rör miljöregelverket.
58. Europaparlamentet anser att företag som dömts för miljöbrott inte bör tillåtas dra nytta av de åtgärder som planeras för registrerade i öppenhetsregistret under en lämplig men begränsad tidsperiod. Parlamentet föreslår därför en översyn av öppenhetsregistrets tillämpningsområde och uppförandekod för att inkludera bestämmelser om att företag som dömts för miljöbrott tillfälligt ska avföras.
59. Europaparlamentet påpekar att den konfidentiella behandlingen av information om effekterna av industriverksamhet, i kombination med svårigheterna att övervaka och identifiera metoder som t.ex. olaglig dumpning av ämnen eller avfall i havet, avgasning och oljetömning, kan leda till ett ökat antal lagöverträdelser avseende vattenförorening. Parlamentet framhåller därför att medlemsstaterna måste göra relevant information allmänt tillgänglig för att underlätta utvärderingen av ett eventuellt orsakssamband mellan industriverksamhet och miljöskador.
60. Europaparlamentet stöder FN:s krav på ett globalt erkännande av rätten till en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö på FN-nivå.
61. Europaparlamentet påminner om att den globala ökningen av miljöbrottslighet är ett växande hot mot uppnåendet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och att människor i utvecklingsländer är direkt beroende av miljön för sin livsmedelsförsörjning, hälsa och ekonomiska säkerhet. Parlamentet beklagar djupt att den försämring av den biologiska mångfalden som miljöbrottsligheten orsakar, och den förlust av resurser som det leder till, gör dem ännu mer sårbara.
62. Europaparlamentet efterlyser ökat stöd till lokala myndigheter och regeringar i utvecklingsländer i fråga om att harmonisera den inhemska lagstiftningen och politiken efter internationella miljöstandarder. Parlamentet framhåller behovet av att stödja civilsamhället och lokala aktörer i tredjeländer och utvecklingsländer när det gäller att ställa statliga myndigheter till svars för miljöskador som orsakas av privata och statliga företag och som tolereras eller godkänns av staten.

o

o o

63. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.
-

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0260

Nya vägar för laglig arbetskraftsmigration

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om nya vägar för laglig arbetskraftsmigration (2020/2010(INI))

(2022/C 15/21)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 3.2, och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artikel 79,
- med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, särskilt artikel 2 i protokoll nr 4,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 45,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948, särskilt artikel 13,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt principerna 5, 6, 10, 12 och 16,
- med beaktande av de internationella arbetsnormer om arbetskraftsmigration som antagits av Internationella arbetskonferensen vid Internationella arbetsorganisationen (ILO) och den internationella konventionen om skydd för alla migrerande arbetare och deras familjemedlemmar, som antogs av FN:s generalförsamling den 18 december 1990,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 13 maj 2015 *En europeisk migrationsagenda* (COM(2015)0240),
- med beaktande av kommissionens meddelanden av den 6 april 2016 *För en reform av det gemensamma asylsystemet och ökade möjligheter till laglig inresa till Europa* (COM(2016)0197) och av den 12 september 2018 *Bättre lagliga migrationsvägar till Europa: en nödvändig del av en balanserad och övergripande migrationsstrategi* (COM(2018)0635),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 23 september 2020 om en ny migrations- och asylpakt (COM(2020)0609),
- med beaktande av den handlingsplan och politiska förklaring som antogs vid migrationstoppmötet mellan EU och Afrika i Valletta den 11 och 12 november 2015, särskilt deras respektive delar om laglig migration och rörlighet,
- med beaktande av den globala pakten för säker, ordnad och reguljär migration av den 10 december 2018,
- med beaktande av EU:s förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika,
- med beaktande av sin resolution av den 12 april 2016 om situationen i Medelhavet och behovet av ett helhetsgrepp på migration i EU ⁽¹⁾,
- med beaktande av sitt arbetsdokument av den 15 januari 2016 om att utveckla adekvata kanaler för laglig ekonomisk migration ⁽²⁾,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 november 2020 *Handlingsplan för integration och inkludering för 2021–2027* (COM(2020)0758),
- med beaktande av sin resolution av den 19 juni 2020 om europeiskt skydd av gränsöverskridande arbetare och säsongarbetare i samband med covid-19-krisen ⁽³⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1149 av den 20 juni 2019 om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ EUT C 58, 15.2.2018, s. 9.

⁽²⁾ PE573.223v01-00.

⁽³⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0176.

⁽⁴⁾ EUT L 186, 11.7.2019, s. 21.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av studierna från utredningsavdelningen för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor vid generaldirektoratet för EU-intern politik från september 2015 *Exploring new avenues for legislation for labour migration to the European Union* ("Nya vägar för lagstiftning för arbetskraftsmigration till EU") och från oktober 2015 *EU cooperation with third countries in the field of migration* ("EU:s samarbete med tredjeländer på migrationsområdet") samt utredningstjänstens studie från mars 2019 *The cost of non-Europe in the area of legal migration* ("Rapport om kostnaden för uteblivna EU-åtgärder på området för laglig migration"),
- med beaktande av kommissionens kontroll av ändamålsenligheten av EU:s lagstiftning om laglig migration av den 29 mars 2019 (*kontrollen av ändamålsenligheten*),
- med beaktande av kommissionens gemensamma forskningscentrums studie av den 23 april 2020 *Immigrant key workers: Their contribution to Europe's COVID-19 response* ("Invandrare som nyckelarbetskraft: deras bidrag till insatserna mot covid-19 i Europa") och dess tekniska rapport av den 19 maj 2020 *A vulnerable workforce: Migrant workers in the COVID-19 pandemic* ("Utsatt arbetskraft: migrerande arbetstagare under covid-19-pandemin"),
- med beaktande av det europeiska migrationsnätverkets studier,
- med beaktande av de studier som genomförts av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling,
- med beaktande av det arbete som utförs av FN:s särskilda rapportör om migranternas mänskliga rättigheter och de rapporter som denne utarbetat,
- med beaktande av Europarådets arbete, rapporter och resolutioner,
- med beaktande av arbetet vid och rapporterna från Internationella organisationen för migration,
- med beaktande av det EU-regelverk om laglig arbetskraftsmigration som utvecklades mellan 2004 och 2016, och som reglerar villkoren för inresa och vistelse och rättigheterna för arbetstagare som är tredjelandsmedborgare, vilket inbegriper
- rådets direktiv 2009/50/EG av den 25 maj 2009 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning ⁽⁵⁾ (blåkortsdirektivet),
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/98/EU av den 13 december 2011 om ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat ⁽⁶⁾ (direktivet om ett kombinerat tillstånd),
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/36/EU av den 26 februari 2014 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning ⁽⁷⁾ (direktivet om säsongarbetare),
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU av den 15 maj 2014 om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal ⁽⁸⁾ (direktivet om företagsintern förflyttning),
- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete ⁽⁹⁾,

⁽⁵⁾ EUT L 155, 18.6.2009, s. 17.

⁽⁶⁾ EUT L 343, 23.12.2011, s. 1.

⁽⁷⁾ EUT L 94, 28.3.2014, s. 375.

⁽⁸⁾ EUT L 157, 27.5.2014, s. 1. Personer som är föremål för företagsintern förflyttning är utstationerade från ett företag med säte utanför EU till en enhet som tillhör samma företagskoncern med säte i EU.

⁽⁹⁾ EUT L 132, 21.5.2016, s. 21.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av kommissionens förslag av den 7 juni 2016 till Europaparlamentets och rådets direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkompetent anställning (COM(2016)0378) och de ståndpunkter som Europaparlamentet respektive rådet antog 2017,
- med beaktande av de direktiv som reglerar villkoren för inresa och bosättning och rättigheterna för andra mer allmänna kategorier av tredjelandsmedborgare, såsom direktiven om rätt till familjeåterförening ⁽¹⁰⁾ och om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning ⁽¹¹⁾,
- med beaktande av de direktiv som reglerar villkoren för inresa och vistelse för kategorier av tredjelandsmedborgare som inte reser in i EU för att arbeta, men som har rätt att göra det, såsom de direktiv som ger personer som beviljats internationellt skydd rätt till tillträde till arbetsmarknaden och att bedriva verksamhet som egenföretagare efter att deras ställning erkänts, eller som ger personer som ansöker om internationellt skydd tillträde till arbetsmarknaden senast nio månader efter att deras ansökan lämnats in,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0143/2021), och av följande skäl:
 - A. Unionens nuvarande lagstiftningsramar för laglig arbetskraftsmigration är splittrad och består av sektorsdirektiv som fastställer villkoren för inresa och bosättning för särskilda kategorier av tredjelandsmedborgare.
 - B. Ett lapptäcke av regler som bygger på 27 nationella strategier gör unionen och dess medlemsstater till en oattraktiv destination för laglig migration.
 - C. Trots avsikten i den europeiska migrationsagendan om ett helhetsgrepp har laglig migration knappt funnits med i utvecklingen av EU:s migrationspolitik sedan 2015.
 - D. Den nya pakten för migration och asyl innehåller inga specifika förslag om laglig arbetskraftsmigration, trots att laglig arbetskraftsmigration är en ofrånkomlig del av en övergripande migrations- och asylpolitik.
 - E. De nuvarande lagstiftningsramarna har en slagsida mot anställning antingen i multinationella företag (direktivet om företagsintern förflyttning av personal) eller i företag i högkvalificerade eller högavlönade sektorer på unionens arbetsmarknad (blåkortsdirektivet), och bara ett direktiv är inriktat på migration av lågavlönad arbetskraft (direktivet om säsongsarbetare).
 - F. Det råder brist på arbetskraft i EU för specifika kompetensnivåer, sektorer och yrken, däribland för lågkvalificerade yrken ⁽¹²⁾. I sitt meddelande från 2018 om bättre lagliga migrationsvägar till Europa konstaterar kommissionen att det råder brist inom "kvalificerade yrken" och "yrken som inte kräver höga formella kvalifikationer".
 - G. Covid-19-pandemin har kastat ljus på vårt stora beroende av arbetstagare i frontlinjen och den nyckelroll som migrerande arbetstagare spelar för att tillhandahålla tjänster i frontlinjen i EU, där befolkningen snabbt åldras och i genomsnitt 13 procent av nyckelarbetskraften är invandrare ⁽¹³⁾. Covid-19 har avsevärt påverkat migranter, deras familjer, vårdsamhällen och hemländer och har gjort migrerande arbetstagare och deras familjer än mer utsatta i hela EU, genom att pandemin hindrat deras rörlighet, tillträde till arbetsmarknaden, rätt till anständiga arbetsvillkor samt tillgång till social omsorg och hälso- och sjukvård.

⁽¹⁰⁾ Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 3.10.2003, s. 12).

⁽¹¹⁾ Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, (EUT L 16, 23.1.2004, s. 44).

⁽¹²⁾ Studier från utredningsavdelning C: *Exploring new avenues for legislation for labour migration to the European Union* ("Nya vägar för lagstiftning för arbetskraftsmigration till EU") och *EU cooperation with third countries in the field of migration* ("EU:s samarbete med tredjeländer på migrationsområdet").

⁽¹³⁾ Fasani, F. och Mazza, J., *Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response* ("Invandrare som nyckelarbetskraft: deras bidrag till insatserna mot covid-19 i Europa"), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2020.

Torsdagen den 20 maj 2021

H. Den globala pakten för säker, ordnad och reguljär migration förbättrar samarbetet inom migration och erkänner alla staters delade ansvar att bemöta varandras behov och problem i fråga om migration och den övergripande skyldigheten att respektera, skydda och uppfylla alla migranternas mänskliga rättigheter, oavsett deras migrationsstatus, samtidigt som man främjar alla samhällens säkerhet och välbefinnande.

1. Europaparlamentet utgår från principen att migration är normalt och att människor alltid kommer att röra på sig. Parlamentet erkänner det bidrag som tredjelandsmedborgare ger till våra samhällen, ekonomier och kulturer och betonar att migration måste hanteras på ett ordnat, säkert och reguljärt sätt. För att skapa nya vägar för laglig arbetskraftsmigration bör EU fastställa ambitiösa och framtidssäkra mål och samtidigt på ett effektivt sätt använda sig av och förbättra de befintliga rättsliga och politiska ramarna.

De nuvarande lagstiftningsramarna i EU

2. Europaparlamentet konstaterar att artikel 79 i EUF-fördraget föreskriver att den lagliga migrationen ska hanteras på unionsnivå och förpliktigar medlemsstaterna att utveckla en gemensam invandringspolitik, inbegripet gemensamma regler om villkor för inresa och bosättning för tredjelandsmedborgare och fastställande av de rättigheter de åtnjuter när de väl är lagligen bosatta i unionen, inbegripet villkor för rätten att röra sig fritt och att bosätta sig i andra medlemsstater. I artikel 79.5 i EUF-fördraget slås det fast att det är medlemsstaterna som har rätten att bestämma hur många tredjelandsmedborgare som får beviljas inresa till deras territorium för att söka sysselsättning.

3. Europaparlamentet understryker de positiva effekter av EU:s ramar för laglig arbetskraftsmigration som kommissionen identifierat i sin kontroll av ändamålsenligheten. Det finns en viss grad av harmonisering när det gäller villkor, förfaranden och rättigheter, liksom ökad rättssäkerhet för tredjelandsmedborgare, arbetsgivare och lokala, regionala och nationella förvaltningar. Parlamentet konstaterar vidare fördelarna med denna harmonisering för konkurrensen på arbetsmarknaderna i EU.

4. Europaparlamentet understryker att en EU-strategi för laglig arbetskraftsmigration inte automatiskt utesluter behovet av nationella lagstiftningsramar. Parlamentet påminner dock om att de befintliga unionsramarna som reglerar laglig migration till unionen är splittrade, fokuserar på specifika kategorier av arbetstagare, främst arbetstagare med anställning i höglönessektorer, inte behandlar dessa kategorier av arbetstagare på samma sätt – bland annat genom att föreskriva olika nivåer av rättigheter – samt tillåter förekomsten av parallella nationella lagstiftningsramar. Parlamentet betonar att det nuvarande asymmetriska lapptäcket av nationell lagstiftning och EU-lagstiftning, som visserligen återspeglar skillnader mellan de nationella arbetsmarknaderna, ställer dessa nationella lagstiftningsramar mot varandra och mot unionens regelverk, vilket i förlängningen innebär byråkratiska förfaranden för både presumtiva arbetstagare och arbetsgivare.

5. Europaparlamentet anser att detta förhållningssätt endast tjänar till att tillgodose kortsiktiga behov och inte är förenligt med unionens mål att ha en övergripande strategi för migrationspolitiken. Laglig arbetskraftsmigration som utformas och hanteras väl kan bli en källa till välbefinnande, innovation och tillväxt, både för ursprungs- och mottagarländerna.

6. Europaparlamentet betonar att kommissionen i sin kontroll av ändamålsenligheten kom fram till en liknande slutsats och såg ett behov att åtgärda inkonsekvenser, luckor och brister genom en rad olika åtgärder, däribland lagstiftningsåtgärder. Parlamentet konstaterar vidare de positiva effekterna av nya vägar för laglig arbetskraftsmigration för att minska den irreguljära migrationen, som är riskfylld för tredjelandsmedborgare som söker anställning i unionen och som kan få negativa effekter på medlemsstaternas arbetsmarknader.

7. Europaparlamentet är medvetet om att unionens nuvarande regelverk för laglig migration utvecklats delvis för att förhindra arbetskraftsexploatering och skydda tredjelandsmedborgares rättigheter. Parlamentet konstaterar dock att de befintliga direktiven endast haft en begränsad inverkan på förhindrandet av arbetskraftsexploatering och att migrerande arbetstagare fortfarande utsätts för ojämlik behandling och arbetskraftsexploatering. Parlamentet uppmanar unionen att vidta samordnade åtgärder för att komma till rätta med sådan ojämlik behandling och exploatering. Användningen av tidsbegränsade tillstånd i fall av exploatering är en god praxis som bör främjas i hela unionen. Det behövs åtgärder som förbättrar tillgängligheten och effektiviteten i övervakningen av arbetsplatsen. Det bör finnas verkningfulla klagomålsmekanismer som skyddar alla migrerande arbetstagare mot exploatering, i linje med direktivet om sanktioner mot arbetsgivare från 2009⁽¹⁴⁾, som i synnerhet bör garantera faktisk tillgång till rättvisa och rättslig prövning, och på så sätt säkerställa lika villkor.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/52/EG av den 18 juni 2009 om minimistandarder för sanktioner och åtgärder mot arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt (EUT L 168, 30.6.2009, s. 24).

Torsdagen den 20 maj 2021

Ett förenklat tillvägångsätt

8. Europaparlamentet påpekar att de nuvarande rättsliga ramarna och medlemsstaternas skiljaktiga genomförande av de befintliga direktiven har lett till många inkonsekvenser för tredjelandsmedborgare när det gäller likabehandling, villkor för inresa och återinresa, arbetstillstånd, ställning som bosatt, rörlighet inom EU, social trygghet, erkännande av kvalifikationer samt familjeåterförening. Dessa inkonsekvenser kan hindra integrationen. Parlamentet betonar dessutom att dessa inkonsekvenser också skapar svårigheter för företag som anställer tredjelandsmedborgare⁽¹⁵⁾ och för lokala myndigheter som tillhandahåller integrationstjänster. Parlamentet efterlyser spridning på nationell nivå av relevant information till företag.

9. Europaparlamentet betonar mervärdet av att ha en övergripande unionsram för laglig migration som en del av ett helhetsgrepp på migration, eftersom den erbjuder möjligheter genom lagliga och säkra vägar för arbetskraftsrelaterad migration, förbättrar tredjelandsmedborgares tillträde till unionens arbetsmarknad, uppmuntrar till en mer ordnad migration, lockar till sig arbetstagare, studerande och företag som EU:s arbetsmarknad och de nationella arbetsmarknaderna behöver, bidrar till att undergräva smugglarnas och människohandlarnas kriminella affärsmodell, säkerställer att tredjelandsmedborgare behandlas i enlighet med de grundläggande rättigheterna, förbättrar tillgången till anständiga arbetsvillkor och främjar integration på lika villkor för kvinnor och män. Ett sådant helhetsgrepp gynnar tredjelandsmedborgare och deras familjemedlemmar, värdsamhällen och hemländer.

10. Europaparlamentet upprepar att ett bättre och mer konsekvent genomförande av de nuvarande rättsliga ramarna, bättre efterlevnad av de rättigheter som fastställs i de befintliga direktiven och bättre spridning av information för att öka medvetenheten om de tillämpliga förfarandena är de första praktiska åtgärder som måste vidtas.

11. Europaparlamentet rekommenderar att de rättsliga ramarna förenklas och harmoniseras genom en harmonisering av bestämmelserna i de olika befintliga direktiven om laglig migration beträffande ansökningsförfaranden, skäl för inresa och avslag, rättssäkerhetsgarantier, likabehandling, tillträde till arbetsmarknaden, inbegripet rätten att byta arbetsgivare, familjeåterförening i linje med Europeiska unionens domstols rättspraxis samt rörlighet inom EU.

12. Europaparlamentet välkomnar kommissionens planerade översyn av direktivet om ett kombinerat tillstånd. Parlamentet föreslår att direktivets räckvidd och tillämpning utökas så att det når en bredare kategori av arbetstagare. Parlamentet välkomnar vidare kommissionens planerade översyn av direktivet om varaktigt bosatta, som innebär en möjlighet att förbättra rörligheten och förenkla och harmonisera förfarandena. Parlamentet ser fram emot kommissionens kommande genomföranderapport om direktivet om säsongarbetare, som i detalj bör undersöka bestämmelserna om ställning som bosatt, likabehandling och maximal vistelseperiod. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga en lagstiftningsrevidering av detta direktiv efter utvärderingen. Kommissionen uppmanas att föreslå lämpliga lagstiftningsåtgärder för att förbättra de befintliga direktiven genom att anpassa dem efter de mest fördelaktiga bestämmelserna.

Förbättrad rörlighet inom EU

13. Europaparlamentet betonar att tredjelandsmedborgares rörlighet inom EU är en central del av EU:s politik för laglig migration, eftersom den tillför ett tydligt mervärde som inte kan uppnås på medlemsstatsnivå. Parlamentet påminner om att den fria rörligheten för arbetstagare bidrar till att matcha efterfrågan med utbudet på EU:s arbetsmarknader och i kristider även kan bidra till justeringar på arbetsmarknaden och allmän ekonomisk tillväxt.

14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra samordningen mellan nationella myndigheter när det gäller ordningar för tredjelandsmedborgares rörlighet inom EU. Parlamentet pekar på behovet att underlätta insamling av data, statistik och bevis och att förbättra informationsutbytet, samordningen och samarbetet mellan nationella myndigheter för att förbättra effektiviteten och ändamålsenligheten i regelverket och utnyttja det europeiska mervärdet till fullo.

⁽¹⁵⁾ Vid kontrollen av ändamålsenligheten identifierades följande huvudområden lida som mest av intern inkonsekvens: ansökningsförfaranden, villkor för inresa och bosättning (inklusive skäl för avslag och återkallande), villkor för likabehandling, rörlighet inom EU och familjeåterförening.

Torsdagen den 20 maj 2021

15. Europaparlamentet betonar att mer harmoniserade och flexibla regler som underlättar rörligheten inom EU skulle fungera som ett incitament för tredjelandsmedborgare, utgöra en positiv åtgärd för arbetsgivarna och hjälpa medlemsstaterna att fylla luckorna på sina arbetsmarknader och stärka sina ekonomier. Parlamentet betonar vidare att förbättrad rörlighet inom EU skulle göra det möjligt för tredjelandsmedborgare som redan befinner sig i unionen att förbättra sina integrationsutsikter.

16. Europaparlamentet noterar att mer nyligen antagna direktiv om studerande, forskare och personer som är föremål för företagsintern förflyttning ger tredjelandsmedborgare mer långtgående rätt till rörlighet än direktiv om laglig migration som antagits tidigare, såsom det ursprungliga blåkortsdirektivet och direktivet om varaktigt bosatta.

17. Som ett första steg mot förenkling rekommenderar Europaparlamentet att rätten till rörlighet inom EU stärks i alla de befintliga direktiven om laglig migration. Parlamentet upprepar att kommissionen bör föreslå lämpliga lagstiftningsåtgärder.

Inrättande av en begåvningsreserv

18. Europaparlamentet understryker att det behövs nya verktyg som hjälper till att matcha arbetsgivare med presumtiva anställda, hantera brist på arbetskraft och underlätta erkännandet av formella kvalifikationer och färdigheter från tredjeländer på unionsnivå. Arbetsgivare och tredjelandsmedborgare behöver få bättre information om laglig migration till EU, och det behövs en mer omfattande strukturerad och meningsfull dialog med relevanta tredjeländer om laglig migration.

19. Europaparlamentet rekommenderar att man utvecklar en EU-plattform med en begåvningsreserv för matchning som ska fungera som en enda kontaktpunkt för tredjelandsmedborgare, arbetsgivare i EU och nationella förvaltningar. Parlamentet noterar kommissionens plan att undersöka utvecklingen av en sådan begåvningsreserv, och rekommenderar att den omfattar alla sysselsättningssektorer för låg-, medel- och högkvalificerade arbetstagare samt avlönad arbetskraft och egenföretagare, även i små och medelstora företag och nystartade företag. Ett deltagande av offentliga arbetsförmedlingar, även på lokal nivå, i en sådan plattform i både EU och ursprungsländerna skulle kunna bidra till att förbättra partnerskapen och bygga upp förtroendet mellan medlemsstater och tredjeländer, skapa ett gynnsamt investeringsklimat och bättre svara mot sysselsättningsbehov eller brist på arbetskraft. Parlamentet rekommenderar att tredjeländers deltagande i en sådan begåvningsreserv underlättas, till exempel online eller via EU:s och medlemsstaternas diplomatiska beskickningar.

20. Europaparlamentet framhåller att en sådan begåvningsreserv för EU skulle kunna fungera som ett viktigt nytt verktyg för att förvalta kompetensutbudet och matcha det med de nationella arbetsmarknaderna, och att EU skulle kunna spela en viktig roll för att inrätta, övervaka och utöva tillsyn över ett sådant verktyg, bland annat genom finansiering och kunskapsdelning. Parlamentet rekommenderar att plattformen används för att förtydliga och bättre anpassa utbildningskraven mellan deltagande medlemsstater och tredjeländer. Harmoniserade ramar på EU-nivå för ansökningar, baserade på denna begåvningsreserv, skulle bidra till att minska byråkratin på medlemsstatsnivå. EU kan spela en viktig roll när det gäller förhandskontroll av kandidaternas kvalifikationer, språkkunskaper och kompetens. Parlamentet framhåller hur viktig riktad informationsspridning skulle vara för att främja plattformen med en begåvningsreserv för matchning i tredjeländer och deltagande medlemsstater.

21. Europaparlamentet rekommenderar att bedömningen, det ömsesidiga erkännandet och certifieringen av examensbevis, utbildningsbevis och andra yrkeskvalifikationer, inbegripet formellt och icke-formellt förvärvande av kompetens i tredjeländer, görs enklare, snabbare, rättvisare och enhetligare i alla medlemsstater genom att påskynda förfarandena och underlätta tillgången till information. Parlamentet anser att detta skulle stärka rörligheten inom EU, och betonar att den europeiska referensramen för kvalifikationer utgör en god grund för att koppla tredjeländers kvalifikationssystem till en gemensam EU-referensram.

22. Europaparlamentet insisterar på att medlemsstaterna omedelbart måste införa mekanismer och arrangemang för validering av yrkeserfarenhet och icke-formellt och informellt lärande i linje med rådets rekommendation från 2012⁽¹⁶⁾. Parlamentet betonar att de nationella myndigheterna behöver utbyta bästa praxis. Parlamentet insisterar på vikten av att involvera relevanta organisationer i det civila samhället, arbetsmarknadens parter och diasporanätverk samt arbetstagare från tredjeländer själva, liksom lokala myndigheter och internationella organisationer (särskilt Internationella organisationen för migration, IOM, Internationella arbetsorganisationen, ILO och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, OECD), i diskussionerna om definitionen av kompetens, som bör inbegripa arbetsplatsutbildning, informella kvalifikationer och arbetslivserfarenhet.

⁽¹⁶⁾ Rådets rekommendation av den 20 december 2012 om validering av icke-formellt och informellt lärande (EUT C 398, 22.12.2012, s. 1).

Torsdagen den 20 maj 2021

Stärkande av förbindelserna med tredjeländer och främjande av lagliga vägar

23. Europaparlamentet betonar att program för arbetskraftens rörlighet, med tanke på EU:s åldrande befolkning och krympande arbetsstyrka, har potential att svetsa samman de europeiska arbetsmarknaderna och bidra till ekonomisk tillväxt.

24. Europaparlamentet stöder globalt och regionalt samarbete om migration som ett sätt att öka tillgängligheten och flexibiliteten när det gäller vägar för reguljär migration. Parlamentet är fortfarande övertygat om att förbättrade kanaler för laglig migration skulle bidra till att få ner den irreguljära migrationen, undergräva människosmugglarnas affärsmodell, minska människohandeln och arbetskraftsexploateringen, stärka lika möjligheter för alla arbetstagare och erbjuda en laglig väg för den som överväger att migrera till unionen. Parlamentet uppmanar i det avseendet kommissionen att reglera rekryteringsbyråerna, eventuellt via Europeiska arbetsmyndigheten.

25. Europaparlamentet anser att en bredare migrationsdialog, till exempel genom regelbundna toppmöten mellan EU och ett flertal tredjeländer, skulle kunna göra det lättare att uppfylla behoven på EU:s arbetsmarknader och utveckla balanserade partnerskap, även på initiativ av företag och det civila samhället, som kan bidra till att förbereda integrationen av tredjelandsmedborgare på arbetsmarknaden i mottagarlandet och främja en hållbar överföring av förvärvad kompetens mellan ursprungs- och mottagarländer. Parlamentet framhåller att man kan låta sig inspireras av befintliga kompetensbaserade avtal om utveckling av begåvningspartnerskap som gör det möjligt för mottagarlandet att vara direkt delaktigt i utformningen av kompetensprofilen för tredjelandsmedborgare som potentiellt är intresserade av att flytta till EU, bland annat genom att inrätta utbildningsmöjligheter och utbildningsprogram i tredjeländer och tillgodose behovet av insyn i partnerskap med tredjeländer, bland annat genom att involvera arbetsmarknadens parter.

26. Europaparlamentet understryker penningöverföringarnas viktiga roll och fördelarna med en säker, reguljär och ordnad migration för både ursprungs- och mottagarländer. Parlamentet stöder insatser för att hantera frågorna om kompetensflykt och kompetensinflyttning genom en vidareutveckling av instrument som möjliggör cirkulär migration. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att analysera fördelarna och nackdelarna med befintliga modeller som tillämpas av andra länder, såsom poängbaserade system och modeller som bygger på intresseanmälningar. I syfte att underlätta cirkulär migration rekommenderar parlamentet ett införande av föredragen rörlighet och tillgång till förnybara tillstånd, rätt till återinresa och en förlängning av den tillåtna frånvarotiden för tredjelandsmedborgare så att de kan återvända till sina hemländer.

En utveckling av EU:s lagstiftningsramar

27. Europaparlamentet påminner om att EU tappar fart i den globala kapplöpningen om begåvningar. Det enda förslag om laglig arbetskraftsmigration som lades fram av den förra kommissionen gällde en revidering av blåkortsdirektivet. Parlamentet är fortfarande fast beslutet att få till stånd en meningsfull och genomgripande revidering av blåkortsdirektivet för att skapa mervärde i fråga om harmonisering, erkännande av kompetens, förenklade förfaranden och förbättrad rörlighet inom EU.

28. Europaparlamentet betonar behovet av en strukturerad dialog och samråd med berörda parter, inbegripet relevanta organisationer i det civila samhället, arbetsmarknadens parter och diasporanätverk, arbetstagare från tredjeländer själva samt lokala myndigheter och internationella organisationer (särskilt IOM, ILO och OECD) när man överväger den framtida utvecklingen av EU:s lagstiftningsramar.

29. Europaparlamentet anser att EU:s politik och nationell politik om laglig migration bör inriktas på att hantera bristen på arbetskraft och kompetens. I detta syfte uppmanas kommissionen att analysera ineffektivitet i arbetsmarknadstester och system för arbetskraftsmigration som inte motsvarar de verkliga arbetsmarknadsbehoven. Parlamentet rekommenderar att unionen utvecklar sina lagstiftningsramar så att de i större utsträckning omfattar tredjelandsmedborgare som söker anställning som låg- eller medelkvalificerad arbetskraft⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ Se t.ex. det europeiska migrationsnätverkets *Determining labour shortages and the need for labour migration from third countries in the EU* ("Fastställande av arbetskraftsbrist och behovet av arbetskraftsmigration från tredjeländer i EU"), Europeiska kommissionen, Bryssel, 2015.

Torsdagen den 20 maj 2021

30. I detta sammanhang konstaterar Europaparlamentet att tredjelandsmedborgare ofta är anställda inom sektorn för hushållstjänster och omsorg i hemmet⁽¹⁸⁾. Detta är en sektor där de flesta anställda är kvinnor. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att ratificera ILO:s konvention nr 189 om hushållsarbetare och att säkerställa fullständig tillämpning av anställningsnormerna. Parlamentet uppmanar dessutom kommissionen att överväga lagstiftningsåtgärder på detta område.

31. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla ett EU-omfattande system för att locka till sig och underlätta gränsöverskridande verksamhet för egenföretagare, entreprenörer och nystartade företag – i syfte att främja innovation – samt yngre tredjelandsmedborgare utan formella kvalifikationer, till exempel genom arbetssökar- och utbildningsvisum, med beaktande av Europassplattformens tjänster i enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2018/646⁽¹⁹⁾.

32. Europaparlamentet konstaterar att sektorsdirektiv inte är någon patentlösning för vare sig EU:s arbetsmarknadsbehov eller frågan om laglig migration mer generell, och inser samtidigt att de flesta medlemsstater har nationella system för att locka till sig arbetskraftsinvandrare. På medellång sikt måste EU gå ifrån en sektorsbaserad strategi och anta en invandringskodex som fastställer allmänna regler för inresa och bosättning för alla tredjelandsmedborgare som söker arbete i unionen och som harmoniserar de rättigheter som dessa tredjelandsmedborgare och deras familjemedlemmar åtnjuter.

33. Europaparlamentet påpekar att ett sådant övergripande lagstiftningsinstrument skulle åtgärda det nuvarande lapptäcket av förfaranden, undanröja de skiljaktiga krav som fastställts runt om i medlemsstaterna och möjliggöra den nödvändiga förenklingen och harmoniseringen av reglerna utan att diskriminera någon sysselsättningssektor eller typ av arbetstagare. Parlamentet anser dessutom att ett sådant instrument skulle underlätta samarbetet mellan medlemsstaterna och mellan EU och tredjeländer.

o

o o

34. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

⁽¹⁸⁾ Se även Utredningstjänsten, *The cost of non-Europe in the area of legal migration* ("Rapport om kostnaden för uteblivna EU-åtgärder på området för laglig migration"), Europaparlamentet, Bryssel 2019, s. 21–22.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2018/646 av den 18 april 2018 om en gemensam ram för tillhandahållande av bättre tjänster för kompetens och kvalifikationer (Europass), (EUT L 112, 2.5.2018, s. 42).

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0261

EU:s digitala framtid: digital inre marknad och användningen av AI för europeiska konsumenter

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om att forma EU:s digitala framtid: undanröja hinder för en fungerande digital inre marknad och förbättra användningen av AI för europeiska konsumenter (2020/2216(INI))

(2022/C 15/22)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 *Att forma EU:s digitala framtid* (COM(2020)0067),
- med beaktande av kommissionens vitbok av den 19 februari 2020 *Om artificiell intelligens – en EU-strategi för spetskompetens och förtroende* (COM(2020)0065),
- med beaktande av kommissionens rapport av den 19 februari 2020 *Konsekvenser för säkerhet och ansvar när det gäller artificiell intelligens, sakernas internet och robotteknik* (COM(2020)0064),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *Kartlägga och åtgärda hinder på den inre marknaden* (COM(2020)0093),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *Långsiktig handlingsplan för bättre genomförande och efterlevnad av inre marknadsreglerna* (COM(2020)0094),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 13 november 2020 *Ny strategi för konsumentpolitiken – En hållbar återhämtning genom stärkt konsumentresiliens* (COM(2020)0696),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 april 2018 *Artificiell intelligens för Europa* (COM(2018)0237),
- med beaktande av arbetsdokumentet *Shaping the digital transformation in Europe* (Forma den digitala omvandlingen i Europa) från februari 2020, utarbetat av McKinsey & Company för kommissionen ⁽¹⁾,
- med beaktande av 2020 års rapporter om indexet för digital ekonomi och digitalt samhälle (Desi) och av resultaten i den särskilda Eurobarometerrapporten *Attitudes towards the impact of digitalisation on daily lives* (Attityder mot digitaliseringens inverkan på det dagliga livet) ⁽²⁾,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 9 juni 2020 om att forma EU:s digitala framtid,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 *En EU-strategi för data* (COM(2020)0066),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktivet om elektronisk handel) ⁽³⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64962.

⁽²⁾ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2228>

⁽³⁾ EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 11, 15.1.2002, s. 4.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation) ⁽⁵⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktivet om otillbörliga affärsmetoder) ⁽⁶⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden ⁽⁷⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG ⁽⁸⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ⁽⁹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 19 januari 2016 om vägen mot en rättsakt för den digitala inre marknaden ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG ⁽¹¹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 ⁽¹²⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler ⁽¹³⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster ⁽¹⁴⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG ⁽¹⁵⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster ⁽¹⁶⁾,

⁽⁵⁾ EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽⁶⁾ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁽⁷⁾ EUT L 376, 27.12.2006, s. 36.

⁽⁸⁾ EUT L 304, 22.11.2011, s. 64.

⁽⁹⁾ EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽¹⁰⁾ EUT C 11, 12.1.2018, s. 55.

⁽¹¹⁾ EUT L 60 I, 2.3.2018, s. 1.

⁽¹²⁾ EUT L 295, 21.11.2018, s. 1.

⁽¹³⁾ EUT L 328, 18.12.2019, s. 7.

⁽¹⁴⁾ EUT L 151, 7.6.2019, s. 70.

⁽¹⁵⁾ EUT L 130, 17.5.2019, s. 92.

⁽¹⁶⁾ EUT L 186, 11.7.2019, s. 57.

Torsdagen den 20 maj 2021

- med beaktande av sin resolution av den 12 februari 2020 angående automatiserat beslutsfattande: att säkerställa konsumentskydd och fri rörlighet för varor och tjänster ⁽¹⁷⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2020 med rekommendationer till kommissionen om en rättsakt om digitala tjänster: förbättring av den inre marknads funktionssätt ⁽¹⁸⁾.
- med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2020 om immateriella rättigheter för utveckling av artificiell intelligens ⁽¹⁹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2020 med rekommendationer till kommissionen om en ram för etiska aspekter av artificiell intelligens, robotteknik och tillhörande teknik ⁽²⁰⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2020 med rekommendationer till kommissionen om en skadeståndsordning för artificiell intelligens ⁽²¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 20 januari 2021 om förstärkning av den inre marknaden: framtiden för den fria rörligheten för tjänster ⁽²²⁾,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för internationell handel, utskottet för industrifrågor, forskning och energi, utskottet för transport och turism, utskottet för kultur och utbildning, utskottet för rättsliga frågor, utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, utskottet för sysselsättning och sociala frågor, utskottet för jordbruk och landsbygds utveckling samt utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (A9-0149/2021), och av följande skäl:
 - A. Det finns fortfarande hinder på den digitala inre marknaden och de måste tas bort för att man ska kunna förverkliga dess fullständiga potential, och en gemensam människocentrerad EU-strategi är avgörande för dess framgång.
 - B. Digitaliseringen har potential att ge ett betydande mervärde till den inre marknaden som helhet och är viktig för både europeiska konsumenter och traditionella och icke-traditionella sektorer och kan innebära en konkurrensfördel på den globala marknaden.
 - C. Den digitala inre marknaden innebär olika utmaningar för traditionella marknader, men principen ”det som är olagligt offline är olagligt online” bör respekteras.
 - D. AI omfattas redan i viss utsträckning av befintliga rättsliga krav.
 - E. Det finns ett behov av att bygga upp allmänhetens förtroende för AI genom att som standard inkludera full respekt för grundläggande rättigheter, konsumentskydd, dataskydd och säkerhet samt främja innovation i Europa.
 - F. I vitboken om artificiell intelligens erkänns jordbruket som en av de sektorer där AI kan öka effektiviteten, och ett av de allmänna målen för den framtida gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) är att främja smart jordbruk. AI-relaterad forskning och verksamhet på området jordbruk och djurhållning har potential att öka sektorns attraktivitet för yngre och förbättra jordbrukets resultat i områden med naturliga begränsningar, liksom djurens välbefinnande och produktiviteten. Från jord till bord-strategin och strategin för biologisk mångfald syftar till att hjälpa jordbrukarna att odla kvalitetsprodukter och minska dels förlusterna av näringsämnen, dels användningen av bekämpningsmedel och gödningsmedel senast 2030.
 - G. Den digitala omställningen kräver ökade investeringar i viktiga möjliggörande faktorer för den digitala ekonomin och samordning med grön omställningspolitik.

⁽¹⁷⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0032.

⁽¹⁸⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0272.

⁽¹⁹⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0277.

⁽²⁰⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0275.

⁽²¹⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0276.

⁽²²⁾ Antagna texter, P9_TA(2021)0007.

Torsdagen den 20 maj 2021

- H. AI erbjuder många fördelar men medför också vissa risker.
- I. EU:s medlemsstater och EU-institutionerna har en skyldighet enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna att säkerställa att varje persons rätt till integritet, dataskydd, yttrande- och mötesfrihet, icke-diskriminering, värdighet och andra grundläggande rättigheter inte begränsas otillbörligt genom användningen av ny och framväxande teknik.
- J. Användningen av AI medför också risker och farhågor avseende etik, tillämpningsområde och transparens i samband med insamling, användning och spridning av personuppgifter.

Del 1: Undanröja hindren för en välfungerande inre marknad

1. Europaparlamentet anser att EU:s digitala politik bör skapa och stödja de väsentliga grunder som behövs för att de europeiska offentliga och privata sektorerna ska bli världsledande inom människocentrerad digital innovation. Parlamentet anser att den digitala inre marknaden är en sådan grund och att den handlar om att säkerställa den fulla potentialen hos ny teknik genom att undanröja omotiverade nationella hinder och skapa rättslig klarhet för konsumenter och företag till förmån för unionsmedborgarna och stärkt konkurrens. Parlamentet anser att en bättre organiserad och gemensam europeisk strategi för marknadsintegration och harmonisering kan bidra till ett sådant resultat. Parlamentet anser att det behövs ytterligare åtgärder på både medlemsstats- och unionsnivå för att uppnå detta.
2. Europaparlamentet betonar vikten av en fullständigt fungerande digital inre marknad till förmån för konsumenter och företag, vill att små och medelstora företag stöds i sin digitala omvandling samt förväntar sig att kommissionen inför en kontroll av ändamålsenligheten för små och medelstora företag innan den föreslår lagstiftning.
3. Europaparlamentet anser att EU:s strategi för digitalisering måste vara helt förenlig med grundläggande rättigheter, konsumentskydd, teknikneutralitet, nätneutralitet och dataskyddsregler, delaktighet och icke-diskriminering.
4. Europaparlamentet anser att digitalisering och framväxande teknik såsom AI kan bidra till att uppnå målen för EU:s industristrategi, den gröna given och för att åtgärda vissa svårigheter som uppstått till följd av covid-19-krisen. Parlamentet anser vidare att en ömsesidigt förstärkande politisk strategi för den gröna given, industristrategin och digitaliseringen skulle kunna bidra till både förverkligandet av deras mål och samtidigt främja EU:s tekniska ledarskap. Parlamentet påpekar potentialen hos digitala lösningar, såsom distansarbete och AI-tillämpningar, för att stödja deltagandet på den digitala inre marknaden för personer med funktionsnedsättningar. Parlamentet anser att covid-19-krisen också erbjuder en möjlighet att påskynda digitaliseringen och att den digitala omvandlingen måste tjäna allmänintresset som helhet. Parlamentet anser att den digitala omvandlingen måste inriktas på att tillgodose behoven i stadsregioner, landsbygdsregioner och isolerade regioner i EU.
5. Europaparlamentet noterar den nya teknikens potential för övergången till en cirkulär och hållbar ekonomi genom att underlätta införandet av cirkulära affärsmodeller, främja energieffektivitet i databehandlings- och datalagringsystem och bidra till mer hållbara värdekedjor samt optimera resursanvändningen.
6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja och stödja införandet och utvecklingen av hållbar teknik i genomförandet av den gröna given, bland annat genom att bedöma miljökonsekvenserna av datadelning och den infrastruktur som krävs för att säkerställa en hållbar digital utbyggnad.
7. Europaparlamentet betonar att det är mycket viktigt att möjliggöra delning av och åtkomst till nödvändiga och väldefinierade dataset för att den fullständiga potentialen hos den gröna given ska kunna uppnås. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma vilka dataset som är nödvändiga för detta ändamål.
8. Europaparlamentet anser att metoder som undergräver konsumenternas rättigheter, uppgiftsskydd och arbetstagares rättigheter bör avskaffas.
9. Europaparlamentet betonar att kommissionen bör anta en balanserad, framtidssäkrad och evidensbaserad lagstiftningsstrategi utgående från subsidiaritetsprincipen för att skapa en digital inre marknad som säkerställer tillhandahållandet av offentliga tjänster, är konkurrenskraftig, tillgänglig, teknikneutral, innovationsvänlig, konsumentvänlig, människocentrerad och tillförlitlig och som bygger upp ett säkert datasamhälle och en säker ekonomi.

Torsdagen den 20 maj 2021

10. Europaparlamentet understryker att lika villkor bör råda när det gäller beskattningen av den digitala ekonomin och den traditionella ekonomin, genom att man hittar en gemensam förståelse av var värdet skapas.
11. Europaparlamentet påpekar att små och medelstora företag och andra ekonomiska aktörer i relevanta fall skulle kunna gynnas av att använda samarbetsmodeller såsom öppen källkod och öppen programvara, beroende på olika situationer eller sammanhang, genom att ta hänsyn till potentiella fördelar, cybersäkerhet, integritet och dataskydd och utan att det påverkar tillämplig lagstiftning. Parlamentet anser att detta kan bidra till att uppnå EU:s strategiska oberoende på det digitala området.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att följa sina vägledande principer i sina framtida lagstiftningsförslag och undvika en fragmentering av den digitala inre marknaden, undanröja alla befintliga omotiverade hinder och onödiga administrativa krav, stödja innovation, särskilt för små och medelstora företag, och använda lämpliga incitament som skapar lika villkor och lika tillgång till investeringsmöjligheter.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av både nuvarande och eventuella nya lagstiftningskrav. Parlamentet anser att kontrollen av efterlevnaden måste fungera effektivt över gränserna och mellan sektorer, med ökat samarbete mellan myndigheter och med vederbörlig hänsyn till varje myndighets sakkunskap och relevanta kompetens. Parlamentet anser att kommissionen bör tillhandahålla en vägledande ram för att säkerställa samordning av eventuella nya rättsliga krav på AI eller relaterade områden.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att sikta på både en innovationsvänlig och konsumentvänlig regleringsmiljö och att stärka det finansiella och institutionella stödet till den europeiska digitala ekonomin i nära samordning med medlemsstaterna och berörda parter genom åtgärder som att investera i undervisning, forskning och utveckling, stödja innovationer i Europa, tillhandahålla ökad och bredare tillgång till lättlästa, driftskompatibla och högkvalitativa industriella och offentliga uppgifter, bygga digital infrastruktur, öka den allmänna tillgången till digitala färdigheter bland befolkningen, främja tekniskt ledarskap för affärs miljön och skapa en proportionerlig och harmoniserad regleringsmiljö.
15. Europaparlamentet noterar den viktiga roll som smart offentlig upphandling, såsom den europeiska GovTech-plattformen, kan spela för att stödja den digitala utvecklingen i hela EU.
16. Europaparlamentet anser att det krävs betydande investeringar och samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn när det gäller AI och annan viktig ny teknik. Parlamentet välkomnar användningen av EU:s finansieringsprogram för att stödja digitaliseringen av vårt samhälle och vår industri i den mån som de bygger på principerna om effektivitet, öppenhet och delaktighet. Parlamentet efterfrågar ett samordnat genomförande av de olika fonderna för att maximera synergieffekterna mellan programmen. Parlamentet föreslår en strategisk prioritering av medel för att bygga den nödvändiga digitala infrastrukturen. Parlamentet uppmanar Next Generation EU samt offentlig och privat finansiering att öka investeringarna för att återspegla EU:s ambition att bli en global teknisk ledare genom att utveckla sin forskning och kunskap och fullt ut dra nytta av digitaliseringen, till förmån för alla samhällsgrupper.
17. Europaparlamentet anser att AI utgör en särskild utmaning för små och medelstora företag och att onödiga komplicerade regleringskrav kan påverka deras konkurrenskraft på ett oproportionerligt sätt. Övergången till AI-lösningar bör gagna dessa företag, och ny lagstiftning om användningen av AI bör inte skapa sådana omotiverade administrativa bördor att deras konkurrenskraft på marknaden äventyras.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa bredare samordning av investeringarna i återhämtningsplanen för Next Generation EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå konkreta åtgärder inom ramen för denna plan för att stödja teknik och infrastruktur med stor genomslagskraft i EU såsom AI, höpresterande datorsystem, kvantdatorteknik, molninfrastruktur, plattformar, smarta städer, 5G och fiberinfrastruktur.
19. Parlamentet påminner om att små och medelstora företag utgör ryggraden i Europas ekonomi och behöver särskilt stöd från EU:s finansieringsprogram för att genomföra den digitala omställningen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka sitt stöd till nystartade företag och mikroföretag samt små och medelstora företag, via inre marknadsprogrammet, digitala innovationsknutpunkter och faciliteten för återhämtning och resiliens, när det gäller utveckling och tillämpning av digital teknik, för att ytterligare driva på den digitala omvandlingen och således göra det möjligt för dem att till fullo utveckla sin digitala potential och konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning i Europa.

Torsdagen den 20 maj 2021

20. Europaparlamentet noterar att det råder stor brist på europeiskt risk- och såddkapital samt riskkapitalfinansiering jämfört med andra marknader. Parlamentet anser att detta ofta får europeiska nystartade företag att öka sin verksamhet på tredjelandsmarknader i stället för att expandera i EU. Parlamentet anser att detta hindrar den bredare europeiska ekonomin att få lika många positiva spridningseffekter från företag med ursprung i Europa. Parlamentet understryker den oproportionerligt stora roll som offentliga organ i dagsläget spelar inom finansieringen av innovation och forskning och de avsevärda skillnaderna mellan medlemsstaterna vad gäller ekosystem för uppstartsföretag och tillgång till finansiering. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att föreslå en övergripande europeisk strategi för att öka kapitalkällorna för tekniska investeringar i EU, inklusive initiativ för att stödja ängelinvesteringar av europeiska ledare i den privata sektorn, och säkerställa tillgängligheten av risk- och såddkapital för europeiska företag, inklusive nystartade företag.

21. Europaparlamentet understryker att programmet för ett digitalt Europa samt programmen Horisont Europa och Fonden för ett sammanlänkat Europa är nödvändiga för att driva på den digitala omvandlingen av Europa och bör få tillräcklig finansiering. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att dessa program tas i bruk så snart som möjligt. Parlamentet påminner om att medlemsstaterna måste infria sina åtaganden enligt Europa 2020-strategin att investera 3 procent av sin BNP i forskning och utveckling.

22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta för att EU ska inta en ledande roll vid antagandet och standardiseringen av ny teknik och säkerställa att AI är människocentrerad och förenlig med europeiska värden, grundläggande rättigheter och normer. Parlamentet understryker behovet av att samarbeta med standardiseringsorganisationer, industrin och även med internationella partner för att fastställa globala standarder, med tanke på den globala karaktären hos teknologiskt ledarskap och teknikutveckling. Parlamentet anser att användningen av Europeiska standardiseringskommitténs workshopdokument inom vissa områden, såsom AI och ny framväxande teknik, är ett sätt att effektivisera arbetet med att skapa harmoniserade standarder.

23. Europaparlamentet stöder kommissionens mål att öka tillgången till och utbytet av andra data än personuppgifter för att stärka Europas ekonomi, Parlamentet anser att man vid uppfyllandet av detta mål bör ta hänsyn till risker som är förknippade med ökad åtkomst till icke-personuppgifter, såsom avidentifiering.

24. Europaparlamentet anser att små och medelstora företag bör stimuleras att få tillgång till fler uppgifter, och efterlyser incitament som syftar till att ge små och medelstora företag åtkomst till icke-personuppgifter som tagits fram av andra privata aktörer i en frivillig process som gynnar bägge parter, i enlighet med alla nödvändiga skyddsåtgärder i förordning (EU) 2016/679 samt den rättsliga ramen för immateriella rättigheter.

25. Europaparlamentet konstaterar att offentliga företag vid fullgörandet av offentliga tjänster eller inom ramen för offentliga upphandlingskontrakt genererar, samlar in och behandlar en betydande mängd andra data än personuppgifter, vilket utgör ett betydande värde för dess kommersiella vidareutnyttjande och gynnar samhället. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra sådana uppgifter mer allmänt tillgängliga för vidareutnyttjande i allmänhetens intresse, i syfte att främja målen i direktivet om öppna data.

26. Europaparlamentet påminner om att vi behöver en dataekonomi som fungerar för hela EU, eftersom den är en viktig möjliggörande faktor för digitalisering. Parlamentet anser att en hög nivå av dataskydd för tillförlitlig AI skulle kunna bidra till att öka konsumenternas förtroende. Parlamentet ser det som viktigt för EU att garantera en hög grad av kontroll från kunders sida och i förekommande fall kundernas kontroll över sina uppgifter, samtidigt som man säkerställer så höga standarder som möjligt för skyddet av personuppgifter, med tydliga och välvägdade regler om bland annat immateriella rättigheter, men anser också att det är viktigt att öppenhet upprätthålls gentemot tredjeländer och att det fria flödet av icke-personuppgifter över gränserna är betydelsefullt.

27. Europaparlamentet noterar rättsakten om digitala tjänster och rättsakten om digitala marknader, och anser att de bör bidra till att stödja innovation, garantera en hög grad av konsumentskydd och förbättra användarnas rättigheter, förtroende och säkerhet på nätet. Parlamentet betonar behovet av att se till att den europeiska marknaden förblir aktiv och mycket konkurrenskraftig.

28. Europaparlamentet påpekar att konsumentskydd bör spela en viktig roll i rättsakten om digitala tjänster och är övertygat om att ökad transparens och tillbörlig aktsamhet för näthandelsplatser skulle förbättra produkternas säkerhet och därmed stärka konsumenternas förtroende för näthandelsplatser.

Torsdagen den 20 maj 2021

29. Europaparlamentet betonar därför att det behövs ett tydligt ansvar för e-marknadsplatser på grundval av proportionalitetsprincipen. Parlamentet påpekar att ansvaret för värdepattformar för innehåll när det gäller varor som säljs eller marknadsförs på dessa plattformar bör klargöras för att täppa till den lucka i lagstiftningen som innebär att köpare inte får den gottgörelse som de har rätt till enligt lag eller varuleverensavtal, till exempel på grund av att den primära säljaren inte kan identifieras (principen om att få kännedom om sin företagskund).

30. Europaparlamentet välkomnar den nya konsumentagenda som kommissionen föreslagit och uppmuntrar kommissionen att vid behov uppdatera konsumentskyddslagstiftningen för att bättre beakta effekterna av ny teknik och eventuella skador för konsumenterna, särskilt för de mest utsatta grupperna och med tanke på covid-19-pandemins effekter. Parlamentet anser att de europeiska konsumenterna bör ges möjlighet att spela en aktiv roll i den digitala omställningen och att konsumenternas förtroende och införandet av digital teknik är beroende av att deras rättigheter skyddas under alla omständigheter.

31. Europaparlamentet påminner om att omotiverad geoblockering av onlinetjänster utgör ett betydande hinder för den inre marknaden och omotiverad diskriminering mellan europeiska konsumenter. Parlamentet noterar kommissionens första översyn på kort sikt av geoblockeringsförordningen och uppmanar med kraft kommissionen att fortsätta sin bedömning och inleda en dialog med berörda parter med beaktande av den ökande efterfrågan på gränsöverskridande tillgång till audiovisuella tjänster i syfte att främja cirkulationen av kvalitetsinnehåll i hela EU.

32. Europaparlamentet påminner om EU:s grundläggande rättigheter till integritet och skydd av personuppgifter, däribland även uttryckligt informerat samtycke enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Parlamentet påpekar att samtycke bör baseras på begriplig och lättillgänglig information om hur personuppgifterna kommer att användas och behandlas, och att detta även bör respekteras när algoritmer används.

33. Europaparlamentet välkomnar EU:s nya strategi för cybersäkerhet för ett digitalt decennium, som är oumbärlig för att säkerställa medborgarnas förtroende och dra full nytta av innovation, konnektivitet och automatisering under den digitala omvandlingen, samtidigt som man säkerställer grundläggande rättigheter. Parlamentet efterlyser också ett effektivt och skyndsamt genomförande av de åtgärder som skisserats.

34. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utan dröjsmål genomföra den europeiska rättsakten om tillgänglighet, för att på ett effektivt sätt undanröja hinder för medborgare med funktionsnedsättning och säkerställa åtkomsten till tillgängliga digitala tjänster samt lämpligheten av de villkor på vilka tjänsterna tillhandahålls, i syfte att uppnå en fullständigt inkluderande och tillgänglig digital inre marknad som säkerställer likabehandling och inkludering av personer med funktionsnedsättning. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att utvidga tillämpningen av direktivet om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer till att omfatta områden som är öppna för offentlig användning, särskilt inom hälso- och sjukvårdssektorn, transportsektorn, postsektorn och telekommunikationssektorn⁽²³⁾.

Del 2: Förbättra användningen av AI för de europeiska konsumenterna

35. Europaparlamentet är fast övertygat om att AI, såvida den utvecklas i enlighet med gällande lagstiftning, har potential att förbättra vissa områden för europeiska medborgare och medföra betydande fördelar och värde för ekonomin, skyddet, säkerheten, utbildningen, hälso- och sjukvården, transporterna och miljön. Parlamentet anser att säkerhet, trygghet, inkludering, icke-diskriminering, tillgänglighet och rättvisa, särskilt för konsumentgrupper som anses befinna sig i utsatta situationer, måste säkerställas när det gäller AI-baserade produkter och tjänster så att ingen hamnar på efterkälken, och fördelarna med dem bör vara tillgängliga i hela samhället.

36. I syfte att dra nytta av AI framhåller Europaparlamentet att såväl kommissionen, medlemsstaterna, den privata sektorn, det civila samhället som forskarsamhället måste samarbeta effektivt för att skapa ett ekosystem för en säker människocentrerad AI som kommer att gynna hela samhället.

37. Europaparlamentet konstaterar att AI visserligen erbjuder goda möjligheter men att den också kan medföra vissa höga risker på grund av problem som snedvridning och brist på insyn. Parlamentet anser att dessa risker kan uppkomma beroende på det specifika sammanhanget och de specifika fall då AI används. Parlamentet vill att spårbarhetsprocesserna för AI-baserade system ska vara transparenta och kunna ses över i händelse av påvisad allvarlig skada.

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (EUT L 327, 2.12.2016, s. 1), skäl 34.

Torsdagen den 20 maj 2021

38. Europaparlamentet anser att förutom några av hindren för utveckling, antagande och effektiv reglering av digital teknik i EU kan brist på tillit och förtroende bland konsumenterna hämma en utbredd användning av AI. Parlamentet påpekar att medborgarna inte alltid förstår de processer genom vilka avancerade algoritmiska system och AI-system fattar beslut.
39. Europaparlamentet konstaterar att konsumenterna behöver en tydlig och förutsägbar rättslig ram när det gäller produkter som inte fungerar.
40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att kontinuerligt förbättra den del av den offentliga förvaltningen som ska ansvara för att reglera och genomföra framtida lagstiftning om AI.
41. Europaparlamentet välkomnar kommissionens vitbok om AI och uppmanar kommissionen att utveckla ett gemensamt EU-regelverk för AI som är människocentrerat, riskbaserat, tydligt och framtidssäkrat. Parlamentet anser att detta är nödvändigt för att övervaka automatiserade beslutssystem och att det bör komplettera befintlig lagstiftning som är relevant för AI och säkerställa att den står i proportion till risknivån.
42. Europaparlamentet betonar att man bör säkerställa en lämplig grad av mänsklig kontroll över beslut som fattas med algoritmer och se till att det finns korrekta och effektiva prövningsmekanismer.
43. Europaparlamentet betonar vikten av att ge konsumenter grundläggande utbildning och kunskap om AI för att göra det möjligt för dem att dra större nytta av denna teknik och samtidigt skydda sig mot eventuella hot.
44. Europaparlamentet noterar att även om AI i varierande grad redan omfattas av gällande EU-lagstiftning ger AI också upphov till nya juridiska frågor som hittills är olösta och som påverkar konsumenterna, och parlamentet uppmanar därför kommissionen att utfärda tydliga riktlinjer för hur all gällande lagstiftning och alla eventuella förslag till nya åtgärder ska fungera och samverka för att täppa till befintliga rättsliga luckor samt uppnå en proportionell och konsekvent rättslig ram. Parlamentet anser att samarbete mellan medlemsstaterna är viktigt för att stärka den digitala inre marknaden.
45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa nära samarbete när de genomför regelverket, i syfte att förhindra en fragmenterad inre marknad.
46. Europaparlamentet anser att AI är en teknik som utvecklas snabbt och som kräver effektiv lagstiftning, inte endast riktlinjer, utgående från principer och proportionalitet. Parlamentet anser att denna AI måste definieras brett, så att alla regleringsåtgärder inom olika sektorer kan förbli flexibla och anpassningsbara för att ta hänsyn till den framtida utvecklingen och på lämpligt sätt ta itu med de olika risknivåerna för AI-användning som ska definieras närmare inom de sektorsspecifika ramarna. Parlamentet anser att den framtida förordningen på ett adekvat sätt måste återspegla i vilken utsträckning de upplevda riskerna med AI uppstår i praktiken till följd av de olika sätt som man använder och inför AI.
47. Europaparlamentet påpekar att användningen av självinlärningsalgoritmer gör det möjligt för företag att få en omfattande inblick i konsumenternas personliga förhållanden och beteendemönster. Därför uppmanar parlamentet kommissionen att reglera AI-teknik på ett omfattande sätt för att förhindra orättvis användning eller missbruk av sådana system.
48. Europaparlamentet anser att målet med ett regelverk för AI bör vara att skapa en inre marknad för tillförlitliga och säkra AI-baserade produkter, tillämpningar och tjänster, och att detta bör grundas på artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
49. Europaparlamentet understryker konsumenternas rätt att i god tid och på ett lättillgängligt sätt få tillräcklig information om AI-systemens existens och möjliga resultat och om hur systemets beslut kan kontrolleras, ifrågasättas och korrigeras på ett meningsfullt sätt.
50. Europaparlamentet efterlyser obligatoriskt tillhandahållande av information för att ange om konsumenterna interagerar med AI-system.
51. Europaparlamentet anser att förklarbarhet och transparens är avgörande för att konsumenterna ska kunna få och bibehålla förtroende för AI-system. Det innebär enligt parlamentet att processerna måste vara transparenta, AI-systemens kapacitet och syfte kommuniceras öppet och besluten gå att förklara för dem som direkt påverkas av dem.
52. Europaparlamentet anser att regelverket måste stödja utvecklingen av tillförlitliga AI-system och bör säkerställa höga konsumentskyddsstandarder för att stärka konsumenternas förtroende för AI-baserade produkter. Parlamentet anser att risker och motsvarande rättsliga krav och säkerhetsgarantier mot skada för konsumenterna behöver fastställas mer successivt. Parlamentet anser också att regelverket bör säkerställa transparens, ansvarsutkrävande och ge både konsumenter och tillsynsmyndigheter tydlig information om relevanta krav och aktivt stimulera utvecklare och spridare av AI att främja tillförlitlig AI.

Torsdagen den 20 maj 2021

53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja utbytet av information om algoritmiska system mellan medlemsstaternas myndigheter och att stödja utvecklingen av ett gemensamt synsätt när det gäller algoritmiska system på den inre marknaden genom att utfärda riktlinjer och synpunkter och tillhandahålla sakkunskap.

54. Europaparlamentet anser att en sådan ram bör bygga på en etisk och människocentrerad strategi utgående från grundläggande rättigheter under hela utformningen, utvecklingen och livscykeln för AI-produkter, en strategi som bygger på bevarande av grundläggande rättigheter och principerna om transparens, förklarbarhet (i förekommande fall) och ansvarsskyldighet samt de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen – även när det gäller uppgiftsminimering, ändamålsbegränsning, inbyggt dataskydd och dataskydd som standard.

55. Europaparlamentet anser att tillämpningsområdet för nya lagstadgade krav bör utvidgas så att AI-applikationer som i sitt specifika sammanhang anses utgöra den största risken omfattas av de mest stringenta lagstadgade kraven och kontrollerna, inklusive möjligheten att förbjuda skadliga eller diskriminerande metoder. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en objektiv metod för att beräkna risken för skada, utöver vad som redan finns i den nuvarande konsumentlagstiftningen. Parlamentet anser att en sådan metod bör undvika en restriktiv, binär strategi som snabbt skulle kunna bli föråldrad, och i stället fokusera på sammanhang, tillämpning och specifik användning av AI.

56. Europaparlamentet betonar att EU-omfattande AI-standardisering bör främja innovation och interoperabilitet samt garantera en hög konsumentskyddsnivå. Parlamentet konstaterar att det visserligen redan finns ett stort antal standarder, men att det krävs ytterligare främjande och utveckling av gemensamma standarder för AI, till exempel dem som gäller för komponentdelar och hela applikationer.

57. Europaparlamentet anser att när det väl har införts tydliga rättsliga bestämmelser och efterlevnadsmekanismer kan man överväga den roll som frivillig tillförlitlig AI-märkning kan spela, samtidigt som det är viktigt att minnas att den asymmetriska information som karakteriserar system för algoritmisk inlärning gör märkningssystemens roll mycket komplicerad. Parlamentet anser att en sådan märkning skulle kunna förbättra insynen i AI-baserad teknik. Parlamentet understryker att varje sådant märkningssystem måste vara begripligt för konsumenter och påvisligen ge en mätbar fördel när det gäller konsumenternas medvetenhet om överensstämmande AI-applikationer, och därmed stärka deras möjlighet att göra ett väl underbyggt val, annars kommer systemet inte att uppnå en tillräckligt hög grad av acceptans i verklig användning.

58. Europaparlamentet anser bestämt att nya lagstadgade krav och bedömningar måste vara både begripliga och genomförbara och bör i mån av möjlighet införlivas i befintliga sektorsspecifika krav samt säkerställa proportionerliga administrativa bördor.

59. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att använda innovativa regleringsverktyg såsom "regelsandlådor" som är förenliga med försiktighetsprincipen för att bidra till att staka ut en tydlig väg till expansion för uppstarts företag och små företag. Parlamentet anser att dessa verktyg bör bidra till att uppmuntra innovation om de används i en kontrollerad miljö. Parlamentet påpekar att skapandet av en konsekvent miljö för innovativ testning och validering av produkter baserade på teknik såsom AI kommer att hjälpa europeiska företag att åtgärda fragmenteringen av den inre marknaden och utnyttja tillväxtpotentialen i hela EU.

60. Europaparlamentet påpekar att det effektivaste sättet att minska snedvridningen är att säkerställa kvaliteten på de dataset som används för att träna AI-system.

61. Europaparlamentet anser att användningen av AI i ett sammanhang med hög risk bör begränsas till specifika syften, med fullständig respekt för tillämplig lagstiftning och med förbehåll för transparenskrav. Parlamentet betonar att endast en tydlig och rättsligt säker lagstiftningsram kommer att vara avgörande för att garantera skydd och säkerhet, data- och konsumentskydd samt allmänhetens förtroende och stöd för att det är nödvändigt och proportionellt att ta i bruk sådan teknik. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant överväga om det finns vissa användningar, situationer eller metoder för vilka särskilda tekniska standarder, inklusive underliggande algoritmer, bör antas. Om sådana tekniska standarder antas är det enligt parlamentet nödvändigt att de regelbundet ses över av behöriga myndigheter och omvärderas, med tanke på den snabba tekniska utvecklingen.

62. Europaparlamentet anser att organisationers och företags inrättande av granskningspaneler för AI-produkter och AI-tjänster för att bedöma potentiella fördelar och eventuella skador, i synnerhet eventuella sociala konsekvenser, av verkningfulla AI-baserade högriskprojekt, kan vara ett användbart verktyg för att hjälpa organisationer att fatta ansvarsfulla beslut om AI-produkter och AI-tjänster, särskilt när de inbegriper relevanta intressenter.

Torsdagen den 20 maj 2021

63. Europaparlamentet betonar betydelsen av utbildning och forskning om AI. Parlamentet understryker att EU måste bygga upp sin digitala kapacitet genom att uppmuntra fler människor att göra karriär inom IKT-relaterade sektorer, genom att utbilda fler datayrkesverksamma på AI-området samt yrkesverksamma inom uppkopplade nya områden såsom AI-investeringar och AI-säkerhet. Parlamentet efterlyser betydande investeringar i det europeiska nätverket för kompetenscentrum för artificiell intelligens och inrättandet av alleuropeiska universitets- och forskningsnätverk med inriktning på AI. Parlamentet anser att detta nätverk bör bidra till att stärka utbytet av kunskap om AI, stödja AI-relaterad talang inom EU och attrahera ny talang, främja samarbetet mellan innovativa företag och institutioner inom högre utbildning och forskning och AI-utvecklare samt tillhandahålla tillsynsmyndigheter specialiserad utbildning och utveckling, i syfte att säkerställa lämplig användning av denna teknik och skydda europeiska medborgare mot eventuella risker och negativa konsekvenser för deras grundläggande rättigheter. Parlamentet betonar dessutom vikten av åtgärder och informationskanaler för att hjälpa små och medelstora företag och uppstarts företag att på ett effektivt sätt digitalisera och avancera till Industri 5.0. Parlamentet inser att införande och användning av AI-lösningar ökar om komponenterna i AI-tillämpningar delas och återanvänds. Parlamentet framhåller vikten av grundläggande forskning om AI:s grundvalar. Parlamentet betonar behovet att tillåta övergripande forskning inom alla typer av AI-tillämpningar och AI-teknik.

64. Europaparlamentet efterlyser konsekvensbedömningar av den digitala klyftans konsekvenser för människor och konkreta åtgärder för att överbygga den. Parlamentet vill att de negativa effekterna lindras genom utbildning, omskolning och kompetensutveckling. Parlamentet understryker att jämställdhetsdimensionen måste beaktas, med tanke på den otillräckliga representationen av kvinnor inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och i digitala företag. Parlamentet anser att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt AI-läs- och skrivkunnighetsprogram.

65. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppdatera den befintliga ramen för produktsäkerhet och produktansvar för att ta itu med nya utmaningar som uppstår till följd av ny digital teknik såsom AI. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att bland annat uppdatera direktivet om allmän produktsäkerhet och direktivet om produktansvar, särskilt genom att överväga att ändra begreppet "bevisbörliga" för skada orsakad av framväxande digital teknik, i tydligt definierade fall och efter en ordentlig bedömning, och anpassa termerna "produkt", "skada" och "defekt" så att de återspeglar komplexiteten hos ny teknik, inbegripet produkter med AI, sakernas internet och robotteknik som ingår i dem, fristående programvara och programvara eller uppdateringar som i praktiken leder till en ny produkt.

66. Europaparlamentet betonar att adekvat konnektivitet bör utvecklas för genomförandet av AI, liksom all ny teknik, även i regioner som står inför demografiska eller ekonomiska utmaningar. Parlamentet vill att unionen tar hänsyn till den ojämlika tillgången till teknik på landsbygden, i synnerhet när EU-medel används för utbyggnaden av 5G-nät, för att minska antalet områden utan täckning och för konnektivetsinfrastruktur i allmänhet. Parlamentet efterfrågar en kommunikationsstrategi från EU:s sida som förser unionsmedborgare med tillförlitlig information samt informationskampanjer om 5G.

67. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma utvecklingen och användningen av teknik för distribuerade liggare, inbegripet blockkedjeteknik, dvs. smarta avtal på den digitala inre marknaden, och att ge vägledning och överväga att ta fram en lämplig rättslig ram för att säkerställa rättssäkerhet för företag och konsumenter, särskilt när det gäller frågan om laglighet, genomförandet av smarta avtal i gränsöverskridande situationer samt krav på attestering i tillämpliga fall.

68. Europaparlamentet begär att Världshandelsorganisationens (WTO) plurilaterala förhandlingar om e-handel slutförs skyndsamt och med ett väl avvägt resultat. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant bedöma konsekvenserna av den källkodklausul som för närvarande diskuteras i e-handelsförhandlingarna på WTO-nivå om EU:s framtida AI-lagstiftning, inbegripet dess konsekvenser för konsumenters rättigheter, och att involvera Europaparlamentet i denna bedömning. Parlamentet beklagar att EU-företag, i avsaknad av globala regler, kan komma att drabbas av icke-tariffära hinder i den digitala handeln, såsom omotiverade krav i fråga om geoblockering, datalokalisering och tekniköverföring. Parlamentet konstaterar att dessa hinder utgör särskilda svårigheter för små och medelstora företag. Parlamentet framhåller att globala regler för digital handel skulle kunna öka konsumentskyddet ytterligare. Parlamentet tillstyrker att WTO:s moratorium för elektroniska överföringar görs permanent och betonar att det är viktigt att göra definitionen av elektroniska överföringar tydlig. Parlamentet kräver att WTO:s avtal om informationsteknikprodukter, dess utvidgning och WTO:s referensdokument om teletjänster genomförs fullt ut och antas i större utsträckning.

Torsdagen den 20 maj 2021

69. Europaparlamentet ger sitt erkännande åt ambitionen att göra EU världsledande inom utveckling och tillämpning av AI. Parlamentet uppmanar EU att arbeta närmare med sina partner, till exempel inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och WTO, för att fastställa globala standarder för AI, i syfte att minska handelshindren och främja tillförlitlig AI i linje med EU:s värden. Parlamentet stöder samarbete om internationell reglering och andra former av samarbete mellan OECD-länderna i fråga om den digitala ekonomin, däribland det globala partnerskapet om artificiell intelligens. Parlamentet uppmanar EU att intensifiera sitt arbete med FN och internationella standardiseringsorgan på detta område. Parlamentet noterar ingåendet av avtalet om det regelbaserade asiatiska regionala övergripande ekonomiska partnerskapet (RCEP), som har banat väg för världens största projekt för ekonomisk integration. Parlamentet anser att EU bör främja digitala regler som är förenliga med demokratiska principer, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. I detta avseende stöder parlamentet förslaget att inrätta ett handels- och teknikråd mellan EU och Förenta staterna.

70. Parlamentet stöder i detta avseende arbetet med ett transatlantiskt AI-avtal för att skapa ett starkare och bredare samförstånd om principerna för etisk AI och dataförvaltning och, inom ramen för dessa principer, främja innovation och datadelning för att utveckla AI och hjälpa till att underlätta handel och utvecklingen av förenliga regler och gemensamma standarder inom digital handel, och säkerställa en central roll för EU när det gäller att fastställa dessa standarder. Parlamentet betonar att detta transatlantiska AI-avtal också bör innehålla ett kapitel om datasäkerhet och dataskydd för användare och konsumenter i syfte att säkerställa skyddet av EU:s regler. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att arbeta med Förenta staterna, Japan och andra likasinnade partner för att reformera WTO:s regler om bland annat subventioner, påtvingad tekniköverföring och statligt ägda företag. Parlamentet understryker betydelsen av EU:s frihandelsavtal för att främja EU:s företags, konsumenters och arbetstagares intressen och värden i den globala digitala ekonomin och ser dem som ett komplement till en konkurrenskraftig digital inre marknad. Särskilt avgörande är enligt parlamentet samarbetet med Förenade kungariket, som spelar en viktig roll i den globala digitala ekonomin.

71. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera projekt för digitalisering av transporter i sina återhämtningsplaner. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa stabil och tillräcklig finansiering för uppbyggnaden av transport- och IKT-infrastruktur för intelligent transportssystem (ITS), inbegripet en säker utbyggnad av 5G, utveckling av 6G-nät och framtida trådlösa nätverk, för att förverkliga den fulla potentialen hos digitaliserade transporter samtidigt som höga transportsäkerhetsstandarder säkerställs. Parlamentet betonar i detta sammanhang behovet av att både utveckla ny infrastruktur och uppgradera befintlig infrastruktur. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillhandahålla säker och motståndskraftig transportinfrastruktur av hög kvalitet som underlättar införandet av uppkopplade och automatiserade rörlighetstjänster. Parlamentet påpekar att moderniseringen av relevant transportinfrastruktur och digital infrastruktur i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) måste påskyndas. Därför uppmanar parlamentet kommissionen att föreslå mekanismer i sin översyn av TEN-T-förordningen och förordningen om godskorridorer på järnväg för att se till att detta genomförs.

72. Europaparlamentet betonar den enorma potentialen hos AI inom transportsektorn och dess förmåga att öka automatiseringen av väg-, järnvägs-, vattenvägs- och lufttransporter. Parlamentet framhåller AI:s roll för att främja multimodalitet och trafikomställning samt utvecklingen av smarta städer, och därmed förbättra reseupplevelsen för alla invånare genom effektivare, säkrare och miljövänligare transporter, logistik och trafikflöden och därmed förkorta restider, minska trängsel, reducera skadliga utsläpp och skära ned på kostnader. Parlamentet betonar den enorma potentialen hos system som använder AI inom transportsektorn när det gäller trafiksäkerhet och uppnåendet av de mål som anges i nollvisionen. Parlamentet betonar att AI kommer att bidra till att vidareutveckla en sömlös multimodalitet, i enlighet med konceptet "rörlighet som en tjänst" (MaaS). Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka hur man kan underlätta en balanserad utveckling av MaaS, särskilt i stadsområden.

73. Europaparlamentet välkomnar de resultat som det gemensamma företaget Sesar (*Single European Sky ATM Research*) uppnått och efterlyser intensifierad forskning och ökade investeringar för att maximera AI-potentialen inom luftfartssektorn med avseende på konsumenterna, genom förbättringar av flygbolagens satsningar på marknadsföring, försäljning, distribution och prissättning samt av markttjänsterna (säkerhetskontroller osv.). Parlamentet konstaterar att AI kan användas för att utveckla automatiserad navigering inom fjärr- och närsjöfart och på inre vattenvägar och förbättra sjöövervakningen i samband med att fartygstrafiken ökar. Parlamentet efterlyser införande av AI och en högre grad av digitalisering i stor skala i alla europeiska hamnar för att uppnå ökad effektivitet och konkurrenskraft, och framhåller den avgörande roll som digitalisering, AI och robotteknik kommer att spela inom **turismsektorn** och på så sätt bidra till industrins hållbarhet på lång sikt. Parlamentet konstaterar att det krävs tillräcklig finansiering och incitament för turistföretag, särskilt mikroföretag samt små och medelstora företag, så att de kan dra nytta av digitaliseringens fördelar och modernisera sitt utbud till konsumenterna. Parlamentet konstaterar att detta kommer att bidra till att främja EU:s digitala ledarskap inom hållbar turism genom forskning och utveckling, samriskföretag och offentlig-privata partnerskap.

Torsdagen den 20 maj 2021

74. Europaparlamentet påminner om att AI kan ge upphov till snedvridningar och därmed till olika former av diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Parlamentet påminner i detta avseende om att allas rättigheter måste skyddas fullt ut och att AI-initiativ inte får vara diskriminerande på något sätt. Parlamentet betonar att sådan snedvridning och diskriminering kan härröra från redan snedvridna dataset, vilka återspeglar den diskriminering som för närvarande förekommer i samhället. Parlamentet betonar att AI måste undvika snedvridningar som leder till förbjuden diskriminering och får inte upprepa diskriminerande processer. Parlamentet understryker behovet av att beakta dessa risker vid utformningen av AI-teknik, liksom vikten av att arbeta med leverantörer av AI-teknik för att åtgärda kvarstående brister som möjliggör diskriminering. Parlamentet rekommenderar att de grupper som utformar och utvecklar AI ska återspegla mångfalden i samhället.

75. Europaparlamentet betonar vikten av att algoritmerna är transparenta, så att man till fullo skyddar de grundläggande rättigheterna. Parlamentet understryker att lagstiftarna, med tanke på de viktiga etiska och rättsliga konsekvenserna, måste beakta den komplicerade frågan om ansvar, särskilt för skador på personer och egendom, och att ansvaret inom alla AI-applikationer alltid bör ligga hos en fysisk eller juridisk person.

76. Europaparlamentet understryker vikten av att AI blir allmänt tillgänglig för kulturella och kreativa sektorer och näringar i hela Europa, för att man ska kunna bibehålla likvärdiga förutsättningar och en rättvis konkurrens för alla berörda aktörer i Europa. Parlamentet betonar AI-teknikens potential för kulturella och kreativa sektorer och näringar när det gäller allt från bättre publikhantering, uppsökande kommunikation och engagemang till understödd innehållskuratering, uppgradering av kulturella arkiv samt understödd faktagranskning och datajournalistik. Parlamentet betonar behovet av att erbjuda möjligheter till lärande och utbildning för att göra det möjligt för det europeiska samhället att få en uppfattning om användning, eventuella risker och möjligheter när det gäller AI. Parlamentet upprepar i detta avseende att AI och innovation inom robotteknik behöver integreras i utbildningsplaner och utbildningsprogram. Parlamentet påminner om de speciella behoven inom yrkesutbildning avseende AI och efterfrågar ett samverkansinriktat arbetssätt på europeisk nivå för att utöka den potential som AI har inom yrkesutbildning i Europa. Parlamentet betonar att införlivandet av direktivet om audiovisuella medietjänster⁽²⁴⁾ i nationell rätt är avgörande för att uppnå en verklig digital inre marknad som främjar kulturell mångfald.

77. Europaparlamentet betonar bristen på europeisk riskkapitalfinansiering, bristen på tillgång till finansiering och bristen på åtkomst till uppgifter, och erkänner dessutom att det finns externa och interna hinder för införandet av AI-teknik, särskilt för mindre mogna sektorer och små och medelstora företag. Parlamentet efterlyser ett enhetligt system i hela unionen som bygger på främjande av entreprenörskap genom investerarvänlig reglering för att säkerställa finansiering för lovande europeiska uppstarts företag under alla tillväxtstadiet. Parlamentet efterfrågar gemensamma insatser för att förebygga och motverka utflyttningen av unga, lovande europeiska företag som ofta lider brist på finansiering direkt efter att de tagit sig in på marknaden.

78. Europaparlamentet påminner om att den nuvarande unionslagstiftningen inte föreskriver obligatoriska cybersäkerhetskrav för produkter och tjänster i allmänhet. Parlamentet vill att grundläggande krav ska inkluderas i utformningsfasen (inbyggd säkerhet) och även att lämpliga standarder och processer för cybersäkerhet ska användas både under produkternas och tjänsternas livscykel och genom hela deras leveranskedjor.

79. Europaparlamentet påpekar att den fjärde industriella revolutionen bland annat kommer att vara beroende av tillgången till råvaror såsom litium och sällsynta jordartsmetaller, och att unionen måste minska sitt beroende av att importera dem genom att begränsa förbrukningen i absoluta tal och genom sin egen miljömässigt ansvarsfulla gruvdrift och cirkulära ekonomi. Parlamentet anser att en kraftfullare politik för den cirkulära ekonomin som tillämpas på digitala enheter och halvledare samtidigt skulle kunna bidra till unionens industriella suveränitet och till att undvika de negativa effekterna av gruvdrift för utvinning av råvaror.

80. Europaparlamentet efterlyser en tydligare strategi för de europeiska digitala innovationsknutpunkterna i syfte att främja små och medelstora företags och uppstarts företags utnyttjande av ny teknik på bred front. Parlamentet påpekar att nätverket med europeiska digitala innovationsknutpunkter bör säkerställa en bred geografisk täckning över hela Europa och även spänna över avlägsna områden, landsbygd och ömråden samt inleda dialog mellan sektorer. Parlamentet uppmanar

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster), mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden (EUT L 303, 28.11.2018, s. 69).

Torsdagen den 20 maj 2021

kommissionen att utarbeta en ambitiös och heltäckande strategi för att stödja skapandet och tillväxten av uppstarts företag, med målet att det inom tio år ska finnas en ny generation europeiska digitala enhörningsföretag, och betonar att strategin i synnerhet bör omfatta åtgärder såsom skatteincitament för uppstarts företag och nystartade små och medelstora företag samt införande av ett EU-visum för uppstarts företag.

81. Europaparlamentet välkomnar kommissionens nya molnstrategi och det europeiska initiativet för molnbaserade tjänster.

82. Europaparlamentet välkomnar den positiva effekt som AI skulle kunna få på de europeiska arbetsmarknaderna, bland annat inrättande av nya arbetstillfällen, säkrare och mer inkluderande arbetsplatser, bekämpning av diskriminering i anslutning till rekrytering och löner samt främjande av bättre matchning av kompetens och arbetsflöden, under förutsättning att riskerna mildras och regelverken uppdateras regelbundet när den digitala vågen går framåt.

83. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att investera i högkvalitativa, flexibla och inkluderande system för utbildning, yrkesutbildning och livslångt lärande samt i strategier för omskolning och kompetenshöjning för arbetstagare inom sektorer som kan påverkas kraftigt av AI, inklusive jord- och skogsbrukssektorn. Parlamentet understryker att särskild uppmärksamhet måste ägnas åt att inkludera missgynnade grupper i detta avseende.

84. Europaparlamentet noterar kompetensklyftan på de europeiska arbetsmarknaderna. Parlamentet välkomnar kommissionens uppdaterade kompetensagenda för Europa och den nya handlingsplanen för digital utbildning (2021–2027), som kommer att hjälpa arbetstagarna att öka sin digitala kompetens och bli kvalificerade för framtidens arbetsliv samt bidra till anpassningen och tillägnet av kvalifikationer och kunskaper inför den digitala och den gröna omställningen. Parlamentet understryker behovet av inbegripa etiska aspekter av AI och utveckling av färdigheter för etiska ändamål som en integrerad del i alla läro- och utbildningsplaner för personer som utvecklar och arbetar med AI. Parlamentet påminner om att utvecklare, programmerare, beslutsfattare och företag som ägnar sig åt AI måste vara medvetna om sitt etiska ansvar. Parlamentet betonar att tillgång till rätt kompetens och kunskap om AI kan överbrygga den digitala klyftan i samhället och att AI-lösningar bör stödja integrationen på arbetsmarknaden av utsatta grupper såsom personer med funktionsnedsättning eller personer som bor i avlägsna områden eller på landsbygden.

85. Europaparlamentet betonar att jämställdhet är en grundläggande princip i Europeiska unionen som bör återspeglas i all EU-politik. Parlamentet vill att man ska erkänna kvinnors grundläggande roll när det gäller att uppnå målen i den europeiska digitala strategin, i linje med jämställdhetsmålen. Parlamentet påminner om att kvinnors deltagande i den digitala ekonomin är avgörande för att skapa ett blomstrande digitalt samhälle och främja EU:s digitala inre marknad. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa genomförandet av åtagandeförklaringen *Women in Digital*. Parlamentet anser att AI kan bidra stort till att överbrygga könsdiskrimineringen och möta de utmaningar som kvinnor ställs inför samt till att främja jämställdhet, förutsatt att en lämplig rättslig och etisk ram utvecklas så att medvetna och omedvetna snedvridningar försvinner och jämställdhetsprinciperna respekteras.

86. Europaparlamentet betonar att jordbruket är en sektor där AI kommer att spela en nyckelroll när det gäller att lösa problem och utmaningar i fråga om livsmedelsproduktion och livsmedelstillgång. Parlamentet betonar att sakernas internet och i synnerhet AI utgör en betydande möjlighet att modernisera, automatisera och förbättra effektiviteten och hållbarheten för den jordbruksbaserade livsmedelssektorn samt åstadkomma lokal utveckling i landsbygdsområden som medför ökad produktion av och bättre kvalitet på grödor. Parlamentet anser att det är nödvändigt att använda digital teknik och AI i den jordbruksbaserade livsmedelssektorn för att förbättra hållbarheten, effektiviteten och precisionen samt styra produktiviteten. Parlamentet betonar potentialen hos sakernas internet och AI i precisionsjordbruk, i synnerhet för att känna av väderförhållandena, näringsämnen i jorden och vattenbehoven, och för att kartlägga skadedjursangrepp och växtsjukdomar. Parlamentet understryker att övervakning genom automatiska och digitala verktyg kan bidra till minskad användning av bekämpningsmedel, och till att minimera jordbrukets miljö- och klimatavtryck. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka de resurser och investeringar som avsatts för jordbrukssektorn för dessa ändamål och att tillhandahålla tillräckliga resurser och utveckla verktyg för forskning om användningen av AI i dessa områden, i syfte att göra det lättare för berörda jordbrukare att bättre utnyttja tillgängliga resurser, öka effektiviteten och produktionen samt främja skapandet av innovationsnav och nystartade företag på detta område.

87. Europaparlamentet anser att tillämpningen av AI inom unionen och den relaterade användningen av EU-medborgarnas personuppgifter bör respektera våra värden och grundläggande rättigheter, vilka erkänns i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, såsom mänsklig värdighet, integritetsskydd, skydd av personuppgifter och säkerhet.

Torsdagen den 20 maj 2021

Parlamentet understryker att eftersom AI per definition omfattar behandling av uppgifter måste AI-tekniken respektera EU:s lagstiftning om uppgiftsskydd, särskilt den allmänna dataskyddsförordningen. Parlamentet upprepar vikten av att förse oberoende offentliga dataskyddsmyndigheter med de resurser som behövs för att de ska kunna övervaka och effektivt kontrollera efterlevnaden av lagstiftningen om uppgiftsskydd.

88. Europaparlamentet betonar att investeringar i vetenskap, forskning och utveckling på områdena för digital teknik och AI, främjande av bättre tillgång till riskkapital och utveckling av en stark cybersäkerhet för kritisk infrastruktur och elektroniska kommunikationsnät, samt tillgång till icke-snedvridna data av hög kvalitet är hörnstenar när det gäller att säkerställa unionens digitala suveränitet. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka de olika sätt på vilka unionen riskerar att bli beroende av externa aktörer. Parlamentet konstaterar att otydlig, överdriven eller fragmenterad lagstiftning kommer att hindra framväxten av innovativa högteknologiska enhörningsföretag, uppstarts företag och små och medelstora företag eller tvinga dem att utveckla sina produkter och tjänster utanför Europa.

89. Europaparlamentet betonar att uppnåendet av ett europeiskt gigabitsamhälle som är säkert och inkluderande är en förutsättning för att unionen ska lyckas med sin digitala omställning. Parlamentet framhåller den roll som konnektivitet – baserad framför allt på 5G- och fiberinfrastruktur – har när det gäller att omvandla arbets- och utbildningsformer, affärsmodeller och hela sektorer såsom tillverkning, transport och hälso- och sjukvård, särskilt i kombination med annan teknik som virtualisering, molnbaserade datortjänster, kantdatorteknik, AI, nätverksskivning och automatisering, och dess potential att uppnå ökad produktivitet och mer innovation och användarerfarenheter.

90. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra europeiska företag att börja utveckla och bygga upp teknisk kapacitet för nästa generations mobila nät. Parlamentet uppmanar kommissionen att analysera konsekvenserna av ojämlig tillgång till digital teknik och skillnader i konnektivitet mellan medlemsstaterna.

91. Europaparlamentet konstaterar att det krävs investering i högpresterande datorsystem för att få ut den fullständiga potentialen hos AI och annan ny teknik. Parlamentet vill att den bristande investeringen i konnektivitet åtgärdas genom Next Generation EU, liksom genom nationell och privat finansiering, för att kompensera för nedskärningarna i EU:s investeringar i framtida teknik i den fleråriga budgetramen för 2021–2027.

92. Europaparlamentet efterlyser ett samhälleligt helhetsgrepp för cybersäkerhet. Parlamentet framhåller att nya strategier för cybersäkerhet bör utformas baserade på motståndskraft och anpassningsförmåga när det gäller påfrestningar och angrepp. Parlamentet efterfrågar en helhetssyn på it-säkerhet, där hela systemet beaktas, från systemutformning och användbarhet till utbildning och yrkesutbildning för medborgarna. Parlamentet betonar att den digitala omvandlingen, inklusive den snabba digitaliseringen av tjänster och det storskaliga införandet av uppkopplade enheter, med nödvändighet gör vårt samhälle och vår ekonomi mer utsatt för it-angrepp. Parlamentet betonar att framsteg på området kvantdatorteknik kommer att ha omstörtande verkan på den befintliga krypteringstekniken. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja forskning som skulle göra det möjligt för Europa att anta denna utmaning och betonar behovet av stark och säker totalsträckskryptering. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka användningen av blockkedjebaserade protokoll och tillämpningar för cybersäkerhet för att förbättra motståndskraften, tillförlitligheten och stabiliteten hos AI-infrastruktur. Parlamentet betonar behovet att inkludera cybersäkerhetskomponenter i all sektorspolitik. Parlamentet understryker att effektivt skydd kräver att EU och nationella institutioner samarbetar med stöd av Enisa för att garantera säkerheten, integriteten, motståndskraften och hållbarheten för kritisk infrastruktur och elektroniska kommunikationsnät. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag om en översyn av direktivet om nät- och informationssäkerhet och dess avsikt att utvidga direktivets tillämpningsområde och minska skillnaderna i medlemsstaternas tillämpning, och efterlyser en försiktig strategi mot eventuella beroendeförhållanden gentemot högriskleverantörer, särskilt för utbyggnaden av 5G-nät.

o

o o

93. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

Fredagen den 21 maj 2021

P9_TA(2021)0262

Tillräckligt skydd av personuppgifter i Förenade kungariket

Europaparlamentets resolution av den 21 maj 2021 om tillräckligt skydd av personuppgifter i Förenade kungariket (2021/2594(RSP))

(2022/C 15/23)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), särskilt artiklarna 7, 8, 16, 47 och 52,
- med beaktande av domen i Europeiska unionens domstol (*domstolen*) av den 16 juli 2020 i mål C-311/18, Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland Limited och Maximillian Schrems (Schrems II-målet) ⁽¹⁾,
- med beaktande av domstolens dom av den 6 oktober 2015 i mål C-362/14, Maximillian Schrems mot Data Protection Commissioner (Schrems I-målet) ⁽²⁾,
- med beaktande av domstolens dom av den 6 oktober 2020 i mål C-623/17, Privacy International mot Secretary of State of Foreign and Commonwealth affairs ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2014 om amerikanska NSA:s övervakningsprogram, övervakningsorgan i olika medlemsstater samt inverkan på EU-medborgarnas grundläggande rättigheter och på det transatlantiska samarbetet i rättsliga och inrikes frågor ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2018 om huruvida ett adekvat skydd säkerställs genom skölden för skydd av privatlivet i EU och USA ⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2018 om Cambridge Analyticas utnyttjande av Facebooks användaruppgifter och dess inverkan på uppgiftsskyddet ⁽⁶⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 20 maj 2021 om Europeiska unionens domstols dom av den 16 juli 2020 – Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland Limited, Maximillian Schrems (Schrems II), mål C-311/18 ⁽⁷⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 26 november 2020 om översynen av EU:s handelspolitik ⁽⁸⁾,
- med beaktande av avtalet om handel och samarbete av den 31 december 2020 mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan ⁽⁹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 28 april 2021 om resultatet av förhandlingarna mellan EU och Storbritannien ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (*den allmänna dataskyddsförordningen*) ⁽¹¹⁾,

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:2020:559.

⁽²⁾ ECLI:EU:C:2015:650.

⁽³⁾ ECLI:EU:C:2020:790.

⁽⁴⁾ EUT C 378, 9.11.2017, s. 104.

⁽⁵⁾ EUT C 118, 8.4.2020, s. 133.

⁽⁶⁾ EUT C 345, 16.10.2020, s. 58.

⁽⁷⁾ Antagna texter, P9_TA(2021)0256.

⁽⁸⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0337.

⁽⁹⁾ EUT L 444, 31.12.2020, s. 14.

⁽¹⁰⁾ Antagna texter, P9_TA(2021)0141.

⁽¹¹⁾ EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

Fredagen den 21 maj 2021

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter ⁽¹²⁾ (*direktivet om dataskydd vid brottsbekämpning*),
 - med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation ⁽¹³⁾,
 - med beaktande av kommissionens förslag av den 10 januari 2017 till Europaparlamentets och rådets förordning om respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter i samband med elektronisk kommunikation (COM(2017)0010) och Europaparlamentets ståndpunkt, som antogs den 20 oktober 2017 ⁽¹⁴⁾,
 - med beaktande av rekommendationerna från Europeiska dataskyddsstyrelsen, inklusive utlåtandet av den 9 mars 2021 om förordningen om integritet och elektronisk kommunikation och rekommendationerna 01/2020 av den 10 november 2020 om åtgärder som kompletterar överföringsverktyg för att säkerställa överensstämmelse med EU:s skyddsnivå för personuppgifter,
 - med beaktande av referensramen för adekvat skyddsnivå, som antogs av artikel 29-gruppen den 6 februari 2018 och som godkänts av dataskyddsstyrelsen,
 - med beaktande av dataskyddsstyrelsens rekommendationer 01/2021 av den 2 februari 2021 om referensramen för adekvat skyddsnivå enligt direktivet om uppgiftsskydd vid brottsbekämpning,
 - med beaktande av de förslag till beslut om adekvat skyddsnivå som offentliggjordes av kommissionen den 19 februari 2021, det ena i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen ⁽¹⁵⁾ och det andra i enlighet med direktivet om uppgiftsskydd vid brottsbekämpning ⁽¹⁶⁾,
 - med beaktande av dataskyddsstyrelsens yttranden 14/2021 och 15/2021 av den 13 april 2021 över utkastet till kommissionens genomförandebeslut om adekvat skydd av personuppgifter i Förenade kungariket i enlighet med direktiv (EU) 2016/680,
 - med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna (Europakonventionen) och Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter samt dess ändringsprotokoll ("konvention 108+"), som Storbritannien är part i,
 - med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter,
 - med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen,
 - med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, och av följande skäl:
- A. Möjligheten att överföra personuppgifter över gränserna kan bli en viktig drivkraft för innovation, produktivitet och ekonomisk konkurrenskraft och är av avgörande betydelse för ett effektivt samarbete i kampen mot gränsöverskridande organiserad och grov brottslighet, liksom i kampen mot terrorism, som i allt högre grad är beroende av utbyte av personuppgifter.
- B. I sin dom i Schrems I-målet påpekar domstolen att odifferentierad tillgång för underrättelsemyndigheter till innehållet i elektronisk kommunikation kränker det väsentliga innehållet i rätten till konfidentialitet vid kommunikation enligt artikel 7 i stadgan och att USA inte tillhandahåller personer som inte är amerikanska medborgare tillräckliga rättsmedel mot massövervakning, vilket strider mot artikel 47 i stadgan.

⁽¹²⁾ EUT L 119, 4.5.2016, s. 89.

⁽¹³⁾ EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽¹⁴⁾ A8-0324/2017.

⁽¹⁵⁾ Utkast till kommissionens genomförandebeslut om tillräckligt skydd av personuppgifter i Förenade kungariket i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679.

⁽¹⁶⁾ Utkast till kommissionens genomförandebeslut om tillräckligt skydd av personuppgifter i Förenade kungariket i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680.

Fredagen den 21 maj 2021

- C. Storbritannien har traditionellt sett varit en viktig handelspartner för många EU-medlemsstater och en nära allierad på säkerhetsområdet. EU och Storbritannien bör upprätthålla detta nära samarbete trots det brittiska utträdet ur EU, eftersom det kommer att gynna båda sidor.
- D. Europeiska företag behöver klarhet och säkerhet angående rättsläget, eftersom möjligheten att överföra personuppgifter över gränserna har blivit allt viktigare för alla typer av företag som levererar varor och tjänster internationellt. Ett beslut om adekvat skyddsnivå för Storbritannien enligt den allmänna dataskyddsförordningen är av yttersta vikt, eftersom många europeiska företag bedriver handel över Engelska kanalen, inte minst med tanke på att landet utträdde ur unionen alldeles nyligen och att dataflöden inom unionen inte har varit föremål för inskränkningar. Om ingen robust ram för adekvat skyddsnivå antas finns det risk för störningar i den kommersiella gränsöverskridande överföringen av personuppgifter mellan EU och Storbritannien, liksom höga efterlevnadskostnader.
- E. Handels- och samarbetsavtalet innehåller ett antal skyddsåtgärder och villkor för utbyte av relevanta personuppgifter i samband med brottsbekämpning. Förhandlingarna om flöden av personuppgifter fördes parallellt med förhandlingarna om handels- och samarbetsavtalet, men hade inte slutförts när övergångsperioden löpte ut den 31 december 2020. En övergångsklausul infördes i handels- och samarbetsavtalet som en tillfällig lösning, på villkor att Storbritannien åtog sig att inte ändra sitt nuvarande system för uppgiftsskydd, i syfte att säkerställa fortsatta flöden av personuppgifter mellan Storbritannien och EU fram till antagandet av ett beslut om adekvat skyddsnivå. Den inledande fyramånadersperioden har förlängts och löper ut i slutet av juni 2021.
- F. Den bedömning som kommissionen gjorde innan den lade fram sitt utkast till genomförandebeslut var ofullständig och oförenlig med domstolens krav på bedömningar av adekvat skyddsnivå, vilket dataskyddsstyrelsen framhåller i sina yttranden över adekvat skyddsnivå, där den rekommenderar kommissionen att göra en ytterligare bedömning av specifika aspekter av brittisk lagstiftning och praxis när det gäller bulkinsamling, utlämnande av uppgifter utomlands och internationella avtal om underrättelseutbyte, ytterligare användning av insamlad information för brottsbekämpande ändamål samt juridiska kommissionärers oberoende.
- G. Vissa aspekter av brittisk lagstiftning och/eller praxis har inte beaktats av kommissionen, vilket har lett till utkast till genomförandebeslut som är oförenliga med EU-rätten. Artikel 45 i den allmänna dataskyddsförordningen anger att kommissionen, när den bedömer om en adekvat skyddsnivå föreligger, särskilt ska beakta "relevant lagstiftning, både allmän lagstiftning och sektorslagstiftning, inklusive avseende allmän säkerhet, försvar, nationell säkerhet och straffrätt och offentliga myndigheters tillgång till personuppgifter samt tillämpningen av sådan lagstiftning, dataskyddsregler, yrkesregler och säkerhetsbestämmelser, inbegripet regler för vidare överföring av personuppgifter till ett annat tredjeland eller en annan internationell organisation som ska följas i det landet eller den internationella organisationen, rättspraxis" samt "vilka internationella åtaganden det berörda tredjelandet eller den berörda internationella organisationen har gjort, eller andra skyldigheter som följer av rättsligt bindande konventioner eller instrument samt av dess deltagande i multilaterala eller regionala system, särskilt rörande skydd av personuppgifter", vilket inbegriper internationella avtal på andra områden som rör tillgång till uppgifter eller informationsdelning och därför kräver en bedömning.
- H. I sin dom i Schrems I-målet fastställer domstolen tydligt följande: "Vid undersökningen av den skyddsnivå som erbjuds av ett tredjeland är kommissionen mot denna bakgrund skyldig att bedöma innehållet i de regler som är tillämpliga i detta land till följd av dess interna lagstiftning eller dess internationella förpliktelser samt praxis vad gäller att säkerställa iakttagandet av dessa regler. I enlighet med artikel 25.2 i direktiv 95/46/EG ska kommissionen härvidlag beakta alla de förhållanden som har samband med en överföring av personuppgifter till ett tredjeland." (punkt 75)
- I. Underrättelseverksamhet och delning med tredjeländer omfattas inte av EU-rätten enligt fördragen när det gäller medlemsstaterna, eftersom dessa ingår i den nödvändiga bedömningen av adekvat skyddsnivå för nivån på de personuppgifter som tillhandahålls av tredjeländer, vilket bekräftas av domstolens dom i Schrems I- och Schrems II-målen.
- J. Dataskyddsstandarder grundar sig inte bara på den gällande lagstiftningen utan även på den praktiska tillämpningen av dessa lagar, och kommissionen har vid utarbetandet av sitt beslut bedömt endast lagstiftningen och inte den praktiska tillämpningen.

Fredagen den 21 maj 2021

- K. Kommissionen anser för närvarande att tolv tredjeländer tillhandahåller adekvat skydd enligt den allmänna dataskyddsförordningen, och har nyligen slutfört samtal med Sydkorea i detta avseende. Storbritannien är det första land för vilket kommissionen har föreslagit att ett beslut om adekvat skyddsnivå ska beviljas inom ramen för direktivet om uppgiftsskydd vid brottsbekämpning.
- L. Fallet Storbritannien skiljer sig från alla tidigare bedömningar av adekvat skyddsnivå, eftersom det rör en före detta EU-medlemsstat som har införlivat bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen i sin nationella rätt och dessutom har föreskrivit att all "inhemsk lagstiftning som härrör från EU", inbegripet den lagstiftning som införlivar direktivet om uppgiftsskydd vid brottsbekämpning, ska fortsätta att gälla efter övergångsperiodens slut.

I. DEN ALLMÄNNA DATASKYDDSFÖRORDNINGEN

Allmänna iakttagelser

1. Europaparlamentet noterar att Förenade kungariket (Storbritannien) har undertecknat Europakonventionen och Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter. Parlamentet förväntar sig att Storbritannien säkerställer samma miniminivå för uppgiftsskydd trots att landet har lämnat Europeiska unionen.
2. Europaparlamentet välkomnar Storbritanniens åtagande att respektera demokratin och rättsstaten och att skydda och ge inhemsk verkan åt grundläggande rättigheter såsom de som fastställs i Europakonventionen, inklusive höga nivåer av uppgiftsskydd. Detta är en nödvändig förutsättning för EU:s samarbete med Storbritannien. Parlamentet påminner om att den brittiska regeringen röstat ned förslaget att inkludera en grundläggande rätt till uppgiftsskydd, trots att Europakonventionens artikel 8 om rätten till personlig integritet är en del av den brittiska nationella lagstiftningen genom 1998 års lag om mänskliga rättigheter och av *common law*, i och med att missbruk av personliga uppgifter har blivit en skadeståndsgrundande händelse.
3. Europaparlamentet påpekar att EU har valt en människorättscentrerad strategi för dataförvaltning genom att utveckla robusta dataskyddsbestämmelser enligt den allmänna dataskyddsförordningen, och är därför djupt bekymrat över de offentliga uttalanden från den brittiske premiärministern där han uppger att Storbritannien kommer att sträva efter att avvika från EU:s dataskyddsbestämmelser och upprätta sina egna "suveräna" kontroller på detta område. Den brittiska nationella datastrategin från 2020 innebär ett skifte från skydd av personuppgifter till en mer omfattande användning och delning av uppgifter som är oförenlig med principerna om rättvisa, uppgiftsminimering och ändamålsbegränsning enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Dataskyddsstyrelsen har i sina yttranden över adekvat skyddsnivå betonat att detta kan leda till möjliga risker i samband med skyddet av personuppgifter som överförs från EU.
4. Europaparlamentet påpekar att giltiga beslut om adekvat skyddsnivå i hög grad bidrar till skyddet av individers grundläggande rättigheter och den rättsliga förutsebarheten för företag. Parlamentet betonar dock att beslut om adekvat skyddsnivå som bygger på ofullständiga bedömningar och som inte verkställs på lämpligt sätt av kommissionen kan få motsatt verkan om de prövas i domstol.
5. Europaparlamentet påpekar att den bedömning som kommissionen gjorde innan den lade fram sitt utkast till genomförandebeslut var ofullständig och oförenlig med domstolens krav på bedömningar av adekvat skyddsnivå, vilket dataskyddsstyrelsen framhåller i sina yttranden över adekvat skyddsnivå, där den rekommenderar kommissionen att göra en ytterligare bedömning av specifika aspekter av brittisk lagstiftning och praxis när det gäller bulkinsamling, utlämnande av uppgifter utomlands och internationella avtal om underrättelseutbyte, ytterligare användning av insamlad information för brottsbekämpande ändamål samt juridiska kommissionärers oberoende.

Verkställighet av den allmänna dataskyddsförordningen

6. Europaparlamentet uttrycker sin oro över att Storbritanniens verkställighet av den allmänna dataskyddsförordningen var bristfällig och ofta obefintlig när landet fortfarande var medlem i EU. Parlamentet pekar i synnerhet på att kontoret för den brittiska informationskommissionären, Information Commissioner's Office (ICO), i det förflutna brustit i sin verkställighet. Som ett exempel kan nämnas att ICO avslutat ett klagomål om annonsteknik (s.k. adtech) efter att ha anordnat två evenemang med intressenter, skrivit en rapport ("Update Report on Adtech") och angett att "branschen för

Fredagen den 21 maj 2021

annonsering förefaller omogen i sin förståelse av dataskyddskraven", utan att ha använt någon av sina verkställighetsbefogenheter⁽¹⁷⁾. Parlamentet är bekymrat över att bristande verkställighet är ett strukturellt problem, så som anges i ICO:s policy för regleringsåtgärder, där det uttryckligen anges: "I de flesta fall kommer vi att spara våra befogenheter för de allvarligaste fall som utgör de grövsta överträdelserna av skyldigheter i fråga om informationsrättigheter. Dessa omfattar i regel avsiktliga, överlagda eller försumliga handlingar, eller upprepade överträdelser av skyldigheter i fråga om informationsrättigheter, som orsakar skador för enskilda personer." Parlamentet understryker att detta i praktiken inneburit att ett stort antal överträdelser av uppgiftsskyddslagstiftningen i Storbritannien därför inte har åtgärdats.

7. Europaparlamentet noterar den brittiska nationella datastrategin, uppdaterad den 9 december 2020, som pekar på ett skifte från skydd av personuppgifter till en ökad och mer omfattande användning och delning av uppgifter. Parlamentet påpekar att den ståndpunkt som anges i strategin om att "undanhållande av uppgifter kan inverka negativt på samhället" är oförenlig med principerna om uppgiftsminimering och ändamålsbegränsning enligt den allmänna dataskyddsförordningen och primärrätten.

8. Europaparlamentet noterar att det brittiska parlamentets utskott för konstitutionella frågor 2004⁽¹⁸⁾ och för offentlig förvaltning 2014⁽¹⁹⁾ rekommenderade att ICO:s oberoende skulle säkerställas genom att kontoret gjordes om till ett ombud som skulle svara inför parlamentet, i stället för att informationskommissionären även fortsättningsvis skulle utses av ministern för digitala medier och idrott. Det är beklagligt att denna rekommendation inte har fullföljts.

Uppgiftsbehandling för invandringskontroll

9. Europaparlamentet noterar att den brittiska dataskyddslagstiftningen innehåller ett undantag från vissa aspekter av de grundläggande rättigheterna och principerna för uppgiftsskydd, såsom rätten till tillgång och rätten för registrerade att få veta vem deras uppgifter delats med, om ett sådant skydd skulle "inverka menligt på en effektiv invandringskontroll". Parlamentet understryker att övervakningen och efterlevnaden av användningen av undantaget måste ske i enlighet med de standarder som krävs i referensramen för adekvat skyddsnivå och som kräver att praxis och principer beaktas, genom att det påpekas att "det är nödvändigt att beakta inte bara innehållet i de bestämmelser som är tillämpliga på personuppgifter som överförs till ett tredjeland [...] utan även det system som inrättats för att säkerställa dessa bestämmelsers verkan". Parlamentet är medvetet om att detta undantag, som är tillgängligt för alla registeransvariga i Storbritannien, har godkänts av ICO och en domstol och endast kan återopas från fall till fall och tillämpas om det är nödvändigt och står i proportion till sitt syfte. Parlamentet påminner om de uppgifter som nyligen avslöjats om att 17 780 begäranden om tillgång gjordes med avseende på uppgifter som behandlats av det brittiska inrikesministeriet mellan den 1 april 2018 och den 31 mars 2019 beträffande 146,75 miljoner registrerade personer och att undantaget för invandring använts för över 70 procent av alla begäranden från registrerade till inrikesministeriet under 2020⁽²⁰⁾. Inte ens i de fall där inrikesministeriet utnyttjade undantaget nekades tillgång till information helt utan begränsades till maskerade handlingar.

10. Europaparlamentet konstaterar att detta undantag nu gäller EU-medborgare som bor i eller planerar att bosätta sig i Storbritannien. Det är djupt oroande att undantaget undanröjer centrala möjligheter till ansvarsutkrävande och rättsmedel, och understryker att detta inte utgör en adekvat skyddsnivå.

⁽¹⁷⁾ Lomas, N., *UK's ICO faces legal action after closing adtech complaint with nothing to show for it*, TechCrunch, San Francisco, 2020.

⁽¹⁸⁾ Sjunde rapporten från det särskilda utskottet för konstitutionella frågor, offentliggjord av underhuset den 13 juni 2006. Punkt 108 har följande lydelse: "Vi ser stora fördelar med att informationskommissionären blir direkt ansvarig inför och finansierad av parlamentet, och rekommenderar att en sådan ändring övervägs när det uppstår ett tillfälle att ändra lagstiftningen."

⁽¹⁹⁾ Rapport från utskottet för offentlig förvaltning *Who's accountable? Relationships between Government and arm's-length bodies*, offentliggjord av underhuset den 4 november 2014. Punkt 64 har följande lydelse: "Informationskommissionären och fängelseinspektionen bör vara mer fullständigt oberoende av regeringen och svara inför parlamentet. Informationskommissionären, kommissionären för offentliga utnämningar och ordföranden för kommittén för normer i offentlig förvaltning bör bli ombud vid parlamentet, så som den parlamentariska ombudsmannen för hälsovårdstjänster och riksrevisorn redan är."

⁽²⁰⁾ Pressmeddelande av den 3 mars 2021 från organisationen "Open Rights Group" om dokument som avslöjar en kontroversiell användning av undantaget för invandring i 70 % av alla begäranden om tillgång som inkommit till det brittiska inrikesministeriet.

Fredagen den 21 maj 2021

11. Europaparlamentet upprepar sin allvarliga oro över ett undantag från registrerade rättigheter i den brittiska invandringsspolitiken. Parlamentet upprepar sin ståndpunkt att undantaget för behandling av personuppgifter för invandringsändamål i den brittiska dataskyddslagen måste ändras innan ett giltigt beslut om adekvat skyddsnivå kan utfärdas, vilket upprepade gånger framhållits, bland annat i parlamentets resolution av den 12 februari 2020 om det föreslagna mandatet för förhandlingarna om ett nytt partnerskap med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland⁽²¹⁾ och yttrandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor av den 5 februari 2021⁽²²⁾. Parlamentet uppmanar kommissionen att försöka få undantaget för invandring slopat eller att se till att det reformeras så att undantaget och dess användning ger de registrerade tillräckliga garantier och inte överträder de standarder som förväntas av ett tredjeländ.

Massövervakning

12. Europaparlamentet påminner om visseblåsaren Edward Snowdens avslöjanden om massövervakning av USA och Storbritannien. Det brittiska programmet "Tempora", som drivs av underrättelseorganet Government Communications Headquarters (GCHQ), avlyssnar kommunikation i realtid genom fiberoptiska kablar i internetstamnätet och registrerar uppgifterna så att de kan behandlas och göras sökbara i ett senare skede. Denna massövervakning av kommunikationsinnehåll och metadata äger rum oavsett om det finns några specifika misstankar eller några måldata.

13. Europaparlamentet påminner om att domstolen i domarna i målen Schrems I och Schrems II slog fast att masstillgång till innehållet i privat kommunikation berör det väsentliga innehållet i rätten till personlig integritet och att det i sådana fall inte längre krävs något nödvändighets- och proportionalitetstest. Parlamentet understryker att dessa principer gäller för dataöverföringar till andra tredjeländer än USA, däribland Storbritannien.

14. Europaparlamentet påminner om sin resolution av den 12 mars 2014, i vilken det konstateras att de massövervakningsprogram som bedrivs av det brittiska underrättelseorganet GCHQ på ett sätt som är urskillningslöst och inte bygger på brottsmisstankar är oförenliga med nödvändighets- och proportionalitetsprinciperna i ett demokratiskt samhälle och inte är adekvata enligt EU:s dataskyddslagstiftning. Parlamentet konstaterar att Storbritannien sedan dess avsevärt har reformerat sin övervakningslagstiftning och infört skyddsåtgärder som går utöver de villkor som Europeiska unionens domstol fastställde i sin dom i Schrems II-målet⁽²³⁾ och de skyddsåtgärder som föreskrivs i de flesta medlemsstaters övervakningslagstiftning. Parlamentet välkomnar i synnerhet den fullständiga tillgången till effektiva rättsmedel. Parlamentet påminner om att FN:s särskilda rapportör för rätten till integritet har välkomnat de kraftfulla skyddsåtgärder som infördes genom Investigatory Powers Act (IPA) 2016 i fråga om nödvändighet, proportionalitet och oberoende tillstånd från ett rättsligt organ.

15. Europaparlamentet påminner om att Europadomstolen i september 2018 bekräftade att de brittiska programmen för massavlyssning och masslagring av uppgifter, däribland Tempora, var "olagliga och oförenliga med de villkor som krävs för ett demokratiskt samhälle"⁽²⁴⁾.

16. Europaparlamentet anser det oacceptabelt att man i utkasten till beslut om adekvat skyddsnivå inte tar hänsyn till avsaknaden av begränsningar för användningen av de brittiska befogenheterna när det gäller bulkdata eller den faktiska omfattningen av den gemensamma brittiska och amerikanska övervakningsverksamhet som Edward Snowden avslöjat, däribland

- a) att det inte sker någon faktisk materiell tillsyn från ICO:s eller domstolarnas sida över användningen av undantaget med hänvisning till nationell säkerhet i den brittiska dataskyddslagstiftningen,
- b) att begränsningarna för användningen av brittiska "bulkbefogenheter" inte anges i själva lagen, vilket krävs av EU-domstolen (utan överläts åt den verkställande makten med förbehåll för en "respektfull" domstolskontroll),

⁽²¹⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0033.

⁽²²⁾ Yttrande från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor över ingåendet, på unionens vägnar, av handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan, och av avtalet mellan Europeiska unionen och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om säkerhetsförfaranden för utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, LIBE_AL(2021)680848.

⁽²³⁾ Dom av den 16 juli 2020, Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland Limited och Maximilian Schrems, C-311/18, ECLI:EU:C:2020:559.

⁽²⁴⁾ Europadomstolens dom av den 13 september 2018, Big Brother Watch m.fl. mot Förenade kungariket, ansökningarna nr 58170/13, 62322/14 och 24960/15.

Fredagen den 21 maj 2021

- c) att beskrivningen av "sekundära uppgifter" (metadata) i utkasten till beslut är allvarligt missvisande och utelämnar att sådana uppgifter kan vara mycket avslöjande och inkräktande och är föremål för sofistikerade automatiserade analyser (såsom EU-domstolen fann i målet *Digital Rights Ireland* ⁽²⁵⁾), men att metadata enligt brittisk rätt inte skyddas på ett meningsfullt sätt mot otillbörlig åtkomst, bulkinsamling och AI-baserade analyser av den brittiska underrättelsetjänsten,
- d) att myndigheterna inom Five eyes-samarbetet, i synnerhet GCHQ och amerikanska National Security Agency (NSA), i praktiken delar samtliga underrättelseuppgifter med varandra.

Vidare påpekar parlamentet att brittiska medborgare i förhållande till USA omfattas av vissa informella skyddsåtgärder mellan GCHQ och NSA. Parlamentet uttrycker djup oro över att dessa skyddsåtgärder inte skulle skydda medborgare eller invånare i EU, vars personuppgifter kan komma att föras vidare och delas med NSA.

17. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ingå avtal om förbud mot spioneri med Storbritannien och uppmanar kommissionen att utnyttja sina utbyten med sina brittiska motparter för att förmedla budskapet att det enda tänkbara alternativet till att underlätta besluten om adekvat skyddsnivå – om brittisk lagstiftning och praxis när det gäller övervakning inte ändras – skulle vara avtal om förbud mot spioneri med medlemsstaterna.

Vidareöverföring

18. Europaparlamentet understryker med eftertryck att European Union (Withdrawal) Act 2018 föreskriver att den rättspraxis från Europeiska unionens domstol som skapas före övergångsperiodens slut kommer att bli "bibehållen EU-rätt" och därmed rättsligt bindande för Storbritannien. Parlamentet påpekar att de principer och villkor för bedömningen av adekvat skyddsnivå i andra tredjeländer som domstolen fastställt i Schrems I- och Schrems II-målen är bindande för Storbritannien. Brittiska domstolar kommer dock inte längre att tillämpa stadgan, vilket är bekymmersamt. Parlamentet påpekar att Storbritannien inte längre omfattas av behörigheten för Europeiska unionens domstol, som är den högsta instans som kan tolka stadgan.

19. Europaparlamentet påpekar att de brittiska reglerna om utlämning av personuppgifter enligt Digital Economy Act 2017 och om vidareöverföring av forskningsdata uppenbart inte är "väsentligen likvärdiga" med reglerna i den allmänna dataskyddsförordningen, såsom denna tolkas av domstolen.

20. Europaparlamentet är oroat över att Storbritannien har beviljat sig självt rätten att förklara att andra tredjeländer eller territorier tillhandahåller adekvat uppgiftsskydd, oavsett om tredjelandet eller territoriet i fråga av EU har ansetts tillhandahålla sådant skydd. Storbritannien har redan förklarat att Gibraltar tillhandahåller ett sådant skydd trots att EU inte har gjort detsamma. Parlamentet är mycket oroat över att ett brittiskt beslut om adekvat skyddsnivå därför skulle leda till att EU:s regler om överföring till länder eller territorier som inte bedöms ha adekvat skyddsnivå enligt EU-rätten kringgås.

21. Europaparlamentet noterar att Storbritannien den 1 februari 2021 begärde att få ansluta sig till det övergripande och progressiva Stilla havspartnerskapet (CPTPP), i synnerhet för att "dra nytta av moderna digitala handelsregler som låter data flöda fritt mellan medlemmarna, undanröjer onödiga hinder för företag [osv.]". Det är bekymmersamt att åtta av CPTPP:s elva medlemmar saknar beslut om adekvat skyddsnivå från EU. Parlamentet är djupt oroat över den potentiella vidareöverföringen av personuppgifter från medborgare och invånare i EU till dessa länder om Storbritannien beviljas ett beslut om adekvat skyddsnivå ⁽²⁶⁾.

⁽²⁵⁾ Domstolens dom av den 8 april 2014, *Digital Rights Ireland Ltd mot Minister for Communications, Marine and Natural Resources m.fl. och Kärntner Landesregierung m.fl.*, C-293/12 och C-594/12, ECLI:EU:C:2014:238.

⁽²⁶⁾ Pressmeddelande från det brittiska ministeriet för internationell handel av den 30 januari 2021, *UK applies to join huge Pacific free trade area CPTPP*.

Fredagen den 21 maj 2021

22. Europaparlamentet beklagar att kommissionen inte gjorde någon bedömning av effekterna av och de potentiella riskerna med avtalet mellan Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och Japan om ett övergripande ekonomiskt partnerskap, som innehåller bestämmelser om personuppgifter och om nivån på uppgiftsskyddet.

23. Europaparlamentet är bekymrat över att den skyddsnivå som den allmänna dataskyddsförordningen erbjuder skulle undergrävas om Storbritannien inkluderar bestämmelser om överföring av data i framtida handelsavtal, bland annat med USA.

II. DIREKTIVET OM UPPGIFTSSKYDD VID BROTTBEKÄMPNING

24. Europaparlamentet framhåller att Storbritannien är det första land för vilket kommissionen har föreslagit att ett beslut om adekvat skyddsnivå enligt direktiv (EU) 2016/680 ska antas.

25. Europaparlamentet noterar Storbritanniens avtal om gränsöverskridande dataåtkomst med USA⁽²⁷⁾ enligt amerikanska CLOUD Act, som underlättar överföring i brottsbekämpningssyfte. Parlamentet är djupt bekymrat över att detta kan ge amerikanska myndigheter otillbörlig åtkomst till personuppgifter om medborgare och invånare i EU. Parlamentet delar dataskyddsstyrelsens oro över att de skyddsåtgärder som föreskrivs i paraplyavtalet mellan EU och USA⁽²⁸⁾ efter nödvändig anpassning kanske inte uppfyller kriterierna för tydliga, exakta och tillgängliga regler när det gäller tillgång till personuppgifter, eller kanske inte i tillräcklig utsträckning är verkningsfulla och genomförbara enligt brittisk rätt.

26. Europaparlamentet påminner om att domstolens dom C-623/17 måste tolkas på så sätt att den utgör hinder för nationell lagstiftning som gör det möjligt för en statlig myndighet att ålägga leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster att utföra generell och odifferentierad överföring av trafikuppgifter och lokaliseringuppgifter till statens säkerhets- och underrättelsetjänst i syfte att skydda den nationella säkerheten.

27. Europaparlamentet konstaterar att domstolen i detta mål slog fast att den insamling av bulkdata som utförts i Storbritannien enligt Regulation of Investigatory Powers Act 2000 var olaglig. Parlamentet påpekar att denna rättsakt numera är ersatt av Investigatory Powers Act (IPA 2016) för att stärka principerna om nödvändighet och proportionalitet. IPA 2016 gör avlyssning till föremål för rättslig tillsyn och ger enskilda rätt att få tillgång till sina personuppgifter och lämna in klagomål till den brittiska domstolen för utredningsbefogenheter. Parlamentet beklagar dock djupt att IPA 2016 fortsätter att möjliggöra lagring av bulkdata.

28. Europaparlamentet är bekymrat över de senaste uppgifterna om att ett system för massinsamling och masslagring av data ingår i ett experiment som det brittiska inrikesministeriet genomfört inom ramen för IPA 2016.

29. Europaparlamentet påminner om att det i sin resolution av den 12 februari 2020 framhöll att "Förenade kungariket inte kan få direkt tillgång till uppgifter från EU:s informationssystem eller delta i EU-organens styrande strukturer inom området frihet, säkerhet och rättvisa och att all delning av information med Förenade kungariket, inbegripet personuppgifter, bör omfattas av stränga skyddsåtgärder och gransknings- och tillsynsvillkor, med likvärdig nivå på skyddet av personuppgifter som den som föreskrivs i unionsrätten". Parlamentet noterar de brister som identifierats i det sätt på vilket Storbritannien genomförde dataskyddslagstiftningen när landet fortfarande var medlem i EU. Parlamentet påminner om att Storbritannien framställde och bevarade en kopia av Schengens informationssystem (SIS). Parlamentet förväntar sig att de brittiska brottsbekämpande myndigheterna fullt ut följer de tillämpliga reglerna när de utbyter personuppgifter i framtiden. Parlamentet påminner om att Storbritannien har kvar sin tillgång till vissa av EU:s databaser för brottsbekämpning, men endast på nivån träff/icke-träff, och att landet rättsligt är uteslutet från åtkomst till SIS.

⁽²⁷⁾ Avtal mellan Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands regering och Amerikas förenta staters regering av den 3 oktober 2019 om åtkomst till elektroniska data för att bekämpa grov brottslighet.

⁽²⁸⁾ Avtal mellan Amerikas förenta stater och Europeiska unionen om skydd av personuppgifter i samband med förebyggande, utredning, avslöjande och lagföring av brott (EUT L 336, 10.12.2016, s. 3).

Fredagen den 21 maj 2021

30. Europaparlamentet uttrycker sin oro över avslöjandet i januari 2021 om att 400 000 kriminalregisterposter av misstag raderats ur den brittiska nationella polisdatenbanken. Detta inger inte förtroende för Storbritanniens ansträngningar för att skydda uppgifter för brottsbekämpningsändamål.

31. Europaparlamentet noterar att det i utkastet till beslut om adekvat skyddsnivå görs en grundlig bedömning av rättigheterna för varje brittisk myndighet som enligt nationell lag har befogenhet att avlyssna och lagra personuppgifter av skäl som rör nationell säkerhet. Parlamentet välkomnar dessutom att detaljerade tillsynsrapporter om de myndigheter som ansvarar för underrättelsetjänsten ger information om Storbritanniens aktuella övervakningsmetoder. Parlamentet uppmanar kommissionen att ytterligare bedöma och övervaka de typer av kommunikationsuppgifter som omfattas av de brittiska befogenheterna för lagring av uppgifter och laglig avlyssning.

32. Europaparlamentet påpekar att handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Förenade kungariket innehåller avsnitt om utbyte av dna-uppgifter, fingeravtrycksuppgifter och uppgifter ur fordonsregister, överföring och behandling av passageraruppgifter (PNR-uppgifter), samarbete om operativ information samt samarbete med Europol och Eurojust, som kommer att gälla med eller utan ett beslut om adekvat skyddsnivå. Parlamentet erinrar dock om de farhågor beträffande handels- och samarbetsavtalet som utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uttryckte i sitt yttrande från februari 2021 när det gäller den särskilda användning och längre lagring av personuppgifter som Storbritannien beviljas enligt avsnitten om Prümfördraget och PNR-uppgifter i handels- och samarbetsavtalet och som inte motsvarar den användning och lagring som gäller i medlemsstaterna. Parlamentet påminner om rätten att väcka talan vid domstolen för att få det föreslagna internationella avtalets laglighet prövad, i synnerhet dess förenlighet med skyddet av en grundläggande rättighet⁽²⁹⁾.

Slutsatser

33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att försäkra EU-företagen om att beslutet om adekvat skyddsnivå kommer att utgöra en solid, tillräcklig och framtidsinriktad rättslig grund för överföring av uppgifter. Det är viktigt att försäkra sig om att detta beslut om adekvat skyddsnivå kommer att bedömas som godtagbart om det ses över av domstolen, och parlamentet betonar att alla rekommendationer i dataskyddsstyrelsens yttrande därför bör antas.

34. Europaparlamentet välkomnar att beslutet om adekvat skyddsnivå endast kommer att gälla i fyra år, eftersom Storbritannien, nu när landet inte längre är medlem i EU, kan välja att ändra den lagstiftning som är föremål för kommissionens bedömning om adekvat skyddsnivå. Parlamentet uppmanar kommissionen att under tiden fortsätta att övervaka nivån på uppgiftsskyddet i Storbritannien i lag och praxis och att göra en noggrann bedömning innan den 2025 förnyar beslutet om adekvat skyddsnivå.

35. Europaparlamentet anser att kommissionen genom att anta de två genomförandebesluten, som inte är förenliga med unionsrätten, utan att ha bemött alla de farhågor som uttrycks i denna resolution, överskrider de genomförandebefogenheter som den tilldelats genom förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680. Parlamentet motsätter sig därför de två genomförandeaakterna eftersom utkastet till genomförandebeslut inte är förenliga med EU-rätten.

36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ändra de två utkastet till genomförandebeslut i syfte att göra dem fullständigt förenliga med EU:s lagstiftning och rättspraxis.

37. Europaparlamentet begär att nationella dataskyddsmyndigheter avbryter överföringen av personuppgifter som brittiska underrättelsemyndigheter kan få odifferentierad tillgång till om kommissionen skulle anta sina beslut om adekvat skyddsnivå för Storbritannien innan landet löser de problem som nämns ovan.

38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och de behöriga brittiska myndigheterna att upprätta en handlingsplan för att så snart som möjligt åtgärda de brister som konstaterats i dataskyddsstyrelsens yttranden och andra kvarstående problem i det brittiska dataskyddet, vilket måste vara en förutsättning för det slutliga beslutet om adekvat skyddsnivå.

39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att noga övervaka nivån på uppgiftsskyddet samt lagar och praxis om massövervakning i Storbritannien. Parlamentet påpekar att det finns andra rättsliga möjligheter för överföring av personuppgifter till Storbritannien i kapitel V i den allmänna dataskyddsförordningen. I enlighet med dataskyddsstyrelsens riktlinjer måste överföringar som bygger på undantag för specifika situationer enligt artikel 49 i den allmänna dataskyddsförordningen utgöra undantagsfall.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets resolution om förslaget till kommissionens beslut om skyddsnivån för de personuppgifter ur bokningsregistret (Passenger Name Records) (PNR) som överförs till Förenta staternas tull- och gränskontrollmyndigheter (EUT C 103 E, 29.4.2004, s. 665).

Fredagen den 21 maj 2021

40. Europaparlamentet beklagar att kommissionen har ignorerat parlamentets begäran om att skölden för skydd av privatlivet tillfälligt ska upphävas till dess att de amerikanska myndigheterna uppfyller villkoren i den, och i stället alltid har föredragit att "övervaka situationen" utan några konkreta resultat i fråga om uppgiftsskydd för enskilda och rättslig förutsebarhet för företag. Kommissionen uppmanas med eftertryck att dra lärdom av sina misstag att inte lyssna på uppmaningar från parlamentet och sakkunniga när det gäller utfärdandet och övervakningen av tidigare beslut om adekvat skyddsnivå och att inte överlåta den korrekta verkställigheten av EU:s dataskyddslagstiftning till domstolen efter klagomål från enskilda personer.

41. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att noga övervaka lagar och praxis på uppgiftsskyddsområdet i Storbritannien, att omedelbart informera och samråda med parlamentet om alla framtida ändringar av det brittiska systemet för uppgiftsskydd och att ge parlamentet en granskningsroll inom den nya institutionella ramen, även för relevanta organ såsom den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor.

o

o o

42. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen, medlemsstaterna och den brittiska regeringen.

Måndag den 17 maj 2021

III

(Förberedande akter)

EUROPAPARLAMENTET

P9_TA(2021)0216

Program för utbyte, stöd och utbildning för att skydda euron mot förfalskning under perioden 2021–2027 (Perikles IV-programmet) *II**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 17 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett program för utbyte, stöd och utbildning för att skydda euron mot förfalskning under perioden 2021–2027 (Perikles IV-programmet) och om upphävande av förordning (EU) nr 331/2014 (06164/1/2021 – C9-0137/2021 – 2018/0194(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: andra behandlingen)

(2022/C 15/24)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets ståndpunkt vid första behandlingen (06164/1/2021 – C9-0137/2021),
 - med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av ärendet ⁽¹⁾, en behandling som avsåg kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2018)0369),
 - med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande av den 19 oktober 2018 ⁽²⁾,
 - med beaktande av artikel 294.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av den preliminära överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 74.4 i arbetsordningen,
 - med beaktande av artikel 67 i arbetsordningen,
 - med beaktande av andrabehandlingsrekommendationen från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0164/2021).
1. Europaparlamentet godkänner rådets ståndpunkt vid första behandlingen.
 2. Europaparlamentet konstaterar att rättsakten är antagen i enlighet med rådets ståndpunkt.
 3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna akten i enlighet med artikel 297.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt sin generalsekreterare att, när det har kontrollerats att alla förfaranden vederbörligen avslutats, underteckna akten och i samförstånd med rådets generalsekreterare se till att den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
 5. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

⁽¹⁾ Antagna texter 13.2.2019, P8_TA(2019)0087.

⁽²⁾ EUT C 378, 19.10.2018, s. 2.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0217

Utnämning av verkställande direktör för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten – kandidat: Natasha Cazenave**Europaparlamentets beslut av den 18 maj 2021 om förslaget till utnämning av verkställande direktör för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (N9-0005/2021 – C9-0114/2021 – 2021/0900(NLE))****(Godkännande)**

(2022/C 15/25)

Europaparlamentet fattar detta beslut

- med beaktande av förslaget från med beaktande av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens tillsynsstyrelse av den 12 mars 2021 (C9-0114/2021),
- med beaktande av artikel 51.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2019 om könsbalans i samband med EU:s nomineringar på områden som rör ekonomiska och monetära frågor ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 16 januari 2020 om institutioner och organ i Ekonomiska och monetära unionen: förhindrande av intressekonflikter efter avslutad anställning i offentlig tjänst ⁽³⁾,
- med beaktande av artikel 131 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för ekonomi och valutafrågor (A9-0137/2021), och av följande skäl:
 - A. Mandatperioden för den nuvarande verkställande direktören för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten löper ut den 29 maj 2021.
 - B. Den 12 mars 2021 föreslog Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, på grundval av ett öppet urvalsförfarande, att utnämna Natasha Cazenave till verkställande direktör för en mandatperiod på fem år, i enlighet med artikel 51.2 och 51.3 i förordning (EU) nr 1095/2010.
 - C. Den 22 april 2021 höll utskottet för ekonomi och valutafrågor en utfrågning med Natasha Cazenave, där hon höll ett inledande anförande och därefter besvarade utskottsledamöternas frågor.
 1. Europaparlamentet tillstyrker utnämningen av Natasha Cazenave till verkställande direktör för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända detta beslut till rådet, kommissionen, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten och till medlemsstaternas regeringar.

⁽¹⁾ EUT L 331, 15.12.2010, s. 84.⁽²⁾ EUT C 23, 21.1.2021, s. 105.⁽³⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0017.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0218

Utnämning av ordföranden för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten – kandidat: Petra Hielkema

Europaparlamentets beslut av den 18 maj 2021 om förslaget till utnämning av ordföranden för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) (N9-0022/2021 – C9-0163/2021 – 2021/0901(NLE))

(Godkännande)

(2022/C 15/26)

Europaparlamentet fattar detta beslut

- med beaktande av den slutlista över kvalificerade kandidater till befattningen som ordförande för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten av den 22 mars 2021 som utarbetats av dess tillsynsstyrelse,
 - med beaktande av rådets skrivelse av den 6 maj 2021 med förslag om att utnämna Petra Hielkema till ordförande för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (C9-0163/2021),
 - med beaktande av artikel 48.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG ⁽¹⁾,
 - med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2019 om könsbalans i samband med EU:s nomineringar på områden som rör ekonomiska och monetära frågor ⁽²⁾,
 - med beaktande av sin resolution av den 16 januari 2020 om institutioner och organ inom Ekonomiska och monetära unionen: förhindrande av intressekonflikter efter avslutad anställning i offentlig tjänst ⁽³⁾,
 - med beaktande av artikel 131 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för ekonomi och valutafrågor (A9-0162/2021), och av följande skäl:
- A. Mandattiden för ordföranden för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten löpte ut den 28 februari 2021.
- B. Den 6 maj 2021 föreslog rådet att Petra Hielkema skulle utnämnas till ordförande för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för en mandatperiod på fem år, i enlighet med artikel 48.2 och 48.3 i förordning (EU) nr 1094/2010.
- C. Den 10 maj 2021 höll utskottet för ekonomi och valutafrågor en utfrågning med Petra Hielkema, där hon höll ett inledande anförande och därefter besvarade utskottsledamöternas frågor.
1. Europaparlamentet tillstyrker utnämningen av Petra Hielkema till ordförande för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända detta beslut till rådet, kommissionen, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och till medlemsstaternas regeringar.

⁽¹⁾ EUT L 331, 15.12.2010, s. 48.

⁽²⁾ EUT C 23, 21.1.2021, s. 105.

⁽³⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0017.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0219

Fonden för en rättvis omställning *I****Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för en rättvis omställning (COM(2020)0022 – C9-0007/2020 – 2020/0006(COD))****(Ordinarie lagstiftningsförfarande: första behandlingen)**

(2022/C 15/27)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2020)0022) och kommissionens ändrade förslag (COM(2020)0460),
 - med beaktande av artiklarna 294.2 och 175 tredje stycket och 322.1 a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag för parlamentet (C9-0007/2020),
 - med beaktande av artikel 294.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av det motiverade yttrande från den tjeckiska deputeradekammaren som lagts fram i enlighet med protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, och enligt vilket utkastet till lagstiftningsakt inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen,
 - med beaktande av revisionsrättens yttrande av den 20 juli 2020 ⁽¹⁾,
 - med beaktande av yttrandena från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 10 juni 2020 och av den 18 september 2020 ⁽²⁾,
 - med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 2 juli 2020 ⁽³⁾,
 - med beaktande av den provisoriska överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 74.4 i arbetsordningen och det skriftliga åtagandet från rådets företrädare av den 3 mars 2021 att godkänna Europaparlamentets ståndpunkt i enlighet med artikel 294.4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av artikel 59 i arbetsordningen,
 - med beaktande av yttrandena från budgetutskottet, utskottet för ekonomi och valutafrågor, utskottet för sysselsättning och sociala frågor, utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, utskottet för industrifrågor, forskning och energi, utskottet för transport och turism samt utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling (A9-0135/2020),
1. Europaparlamentet antar nedanstående ståndpunkt vid första behandlingen ⁽⁴⁾.
 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på nytt lägga fram ärendet för parlamentet om den ersätter väsentligt ändrar eller har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag.
 3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

⁽¹⁾ EUT C 290, 1.9.2020, s. 1.⁽²⁾ EUT C 311, 18.9.2020, s. 55 och EUT C 429, 11.12.2020, s. 240.⁽³⁾ EUT C 324, 1.10.2020, s. 74.⁽⁴⁾ Denna ståndpunkt ersätter de ändringsförslag som antogs den 17 september 2020 (antagna texter, P9_TA(2020)0223).

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TC1-COD(2020)0006

Europaparlamentets ståndpunkt fastställd vid första behandlingen den 18 maj 2021 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/... om inrättande av Fonden för en rättvis omställning.

(Eftersom en överenskommelse nåddes mellan parlamentet och rådet överensstämmer parlamentets ståndpunkt med den slutliga rättsakten, direktiv (EU) 2021/1056.)

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0221

Program för utbyte, stöd och utbildning med avseende på skydd av euron mot förfalskning för perioden 2021–2027 ("Perikles IV-programmet"): utvidgning till att även omfatta icke deltagande medlemsstater ***

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets förordning om utvidgning av tillämpningsområdet för förordning (EU) 2021/... om inrättande av ett program för utbyte, stöd och utbildning för att skydda euron mot förfalskning under perioden 2021–2027 ("Perikles IV-programmet") och om upphävande av förordning (EU) nr 331/2014 till att även omfatta icke deltagande medlemsstater (13255/2020 – C9-0017/2021 – 2018/0219(APP))

(Särskilt lagstiftningsförfarande – godkännande)

(2022/C 15/28)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av utkastet till rådets förordning (13255/2020),
 - med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 352 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0017/2021),
 - med beaktande av artikel 105.1 och 105.4 i arbetsordningen,
 - med beaktande av rekommendationen från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0165/2021).
1. Europaparlamentet godkänner utkastet till rådets förordning.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0222

Avtal mellan EU och Kuba: ändring av medgivanden när det gäller alla tullkvoter på EU:s lista CLXXV till följd av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen ***

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets beslut om ingående på unionens vägnar av avtalet genom skriftväxling mellan Europeiska unionen och Republiken Kuba enligt artikel XXVIII i allmänna tull- och handelsavtalet (Gatt) 1994 om ändring av medgivanden när det gäller alla tullkvoter på EU:s lista CLXXV till följd av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen (10637/2020 – C9-0097/2021 – 2020/0233(NLE))

(Godkännande)

(2022/C 15/29)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av utkastet till rådets beslut (10637/2020),
 - med beaktande av avtalet genom skriftväxling mellan Europeiska unionen och Republiken Kuba enligt artikel XXVIII i allmänna tull- och handelsavtalet (Gatt) 1994 om ändring av medgivanden när det gäller alla tullkvoter på EU:s lista CLXXV till följd av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen (10638/20),
 - med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 207.4 första stycket samt artikel 218.6 andra stycket a led v i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0097/2021),
 - med beaktande av artikel 105.1 och 105.4 samt artikel 114.7 i arbetsordningen,
 - med beaktande av rekommendationen från utskottet för internationell handel (A9-0129/2021).
1. Europaparlamentet godkänner att avtalet ingås.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna och i Republiken Kuba.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0223

Protokoll till Europa-Medelhavsavtalet om associering mellan EU och Tunisien (Kroatiens anslutning) ***

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets beslut om ingående, på Europeiska unionens och dess medlemsstaters vägnar, av ett protokoll till Europa-Medelhavsavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan och Republiken Tunisien, å andra sidan, med anledning av Republiken Kroatiens anslutning till Europeiska unionen (COM(2018)0603 – C9-0302/2020 – 2018/0310(NLE))

(Godkännande)

(2022/C 15/30)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av utkastet till rådets beslut (12294/2018),
 - med beaktande av utkastet till protokoll till Europa-Medelhavsavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan och Republiken Tunisien, å andra sidan, med anledning av Republiken Kroatiens anslutning till Europeiska unionen (12295/2018),
 - med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 217 samt artikel 218.6 andra stycket a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0302/2020),
 - med beaktande av artikel 105.1 och 105.4 samt artikel 114.7 i arbetsordningen,
 - med beaktande av rekommendationen från utskottet för utrikesfrågor (A9-0150/2021),
1. Europaparlamentet godkänner att protokollet ingås.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna och i Republiken Tunisien.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0224

Protokoll till associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika (Kroatiens anslutning) ***

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets beslut om ingående, på unionens och dess medlemsstaters vägnar, av protokollet till avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan, med anledning av Republiken Kroatiens anslutning till Europeiska unionen (06048/2020– C9-0383/2020 – 2020/0024(NLE))

(Godkännande)

(2022/C 15/31)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av utkastet till rådets beslut (06048/2020),
 - med beaktande av utkastet till protokollet till avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan, med anledning av Republiken Kroatiens anslutning till Europeiska unionen (06049/2020),
 - med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 217 samt artikel 218.6 andra stycket a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0383/2020),
 - med beaktande av artikel 105.1 och 105.4 samt artikel 114.7 i arbetsordningen,
 - med beaktande av yttrandet från utskottet för internationell handel,
 - med beaktande av rekommendationen från utskottet för utrikesfrågor (A9-0148/2021).
1. Europaparlamentet godkänner att protokollet ingås.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna och i Centralamerika.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0225

Avtal EU/Förenta staterna/Island/Norge: tidsbegränsningar för avtal om tillhandahållande av luftfartyg med besättning ***

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om utkastet till rådets beslut om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av avtalet om tidsbegränsningar för avtal om tillhandahållande av luftfartyg med besättning mellan Europeiska unionen, Amerikas förenta stater, Island och Konungariket Norge (11645/2020 – C9-0392/2020 – 2019/0126(NLE))

(Godkännande)

(2022/C 15/32)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av utkastet till rådets beslut (11645/2020),
 - med beaktande av utkastet till avtal om tidsbegränsningar för avtal om tillhandahållande av luftfartyg med besättning mellan Europeiska unionen, Amerikas förenta stater, Island och Konungariket Norge (10584/19),
 - med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 100.2 samt artikel 218.6 andra stycket a led v och artikel 218.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0392/2020),
 - med beaktande av artikel 105.1 och 105.4 samt artikel 114.7 i arbetsordningen,
 - med beaktande av rekommendationen från utskottet för transport och turism (A9-0125/2021).
1. Europaparlamentet godkänner att avtalet ingås.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna och i Amerikas förenta stater, Island och Konungariket Norge.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0226

Sjötullsystemet i de franska yttersta randområdena *

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om förslaget till rådets beslut om sjötullsystemet i de franska yttersta randområdena och om ändring av beslut nr 940/2014/EU (COM(2021)0095 – C9-0105/2021 – 2021/0051(CNS))

(Särskilt lagstiftningsförfarande – samråd)

(2022/C 15/33)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till rådet (COM(2021)0095),
 - med beaktande av artikel 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilken Europaparlamentet har hörts av rådet (C9-0105/2021),
 - med beaktande av artikel 82 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling (A9-0138/2021).
1. Europaparlamentet godkänner kommissionens förslag.
 2. Rådet uppmanas att underrätta Europaparlamentet om rådet har för avsikt att avvika från den text som parlamentet har godkänt.
 3. Rådet uppmanas att höra Europaparlamentet på nytt om rådet har för avsikt att väsentligt ändra den text som parlamentet har godkänt.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.
-

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0228

Gemensamt system för mervärdesskatt: undantag från mervärdesskatteplikt för import och vissa leveranser, med avseende på unionsåtgärder som vidtas av hänsyn till allmänintresset *

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om förslaget till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller undantag från mervärdesskatteplikt för import och vissa leveranser, med avseende på unionsåtgärder som vidtas av hänsyn till allmänintresset (COM(2021)0181 – C9-0132/2021 – 2021/0097(CNS))

(Särskilt lagstiftningsförfarande – samråd)

(2022/C 15/34)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till rådet (COM(2021)0181),
 - med beaktande av artikel 113 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilken Europaparlamentet har hörts av rådet (C9-0132/2021),
 - med beaktande av artikel 82 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för ekonomi och valutafrågor (A9-0155/2021).
1. Europaparlamentet godkänner kommissionens förslag.
 2. Rådet uppmanas att underrätta Europaparlamentet om rådet har för avsikt att avvika från den text som parlamentet har godkänt.
 3. Rådet uppmanas att höra Europaparlamentet på nytt om rådet har för avsikt att väsentligt ändra den text som parlamentet har godkänt.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.
-

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0229

Utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter: ansökan EGF/2020/002 EE/Turism – Estland

Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter efter en ansökan från Estland – EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism (COM(2021)0151 – C9-0127/2021 – 2021/0076(BUD))

(2022/C 15/35)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2021)0151 – C9-0127/2021),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1309/2013 av den 17 december 2013 om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (2014–2020) och om upphävande av förordning (EG) nr 1927/2006 ⁽¹⁾ (förordningen om fonden),
- med beaktande av rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 ⁽²⁾, särskilt artikel 8,
- med beaktande av det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ⁽³⁾ ("interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020"), särskilt punkt 9),
- med beaktande av yttrandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor,
- med beaktande av betänkandet från budgetutskottet (A9-0158/2021), och av följande skäl:
 - A. Unionen har inrättat lagstiftnings- och budgetinstrument för att kunna ge kompletterande stöd till arbetstagare som drabbas av konsekvenserna av genomgripande strukturförändringar inom världshandeln eller av den globala finansiella och ekonomiska krisen, och för att underlätta deras återinträde på arbetsmarknaden. Detta stöd ges genom ekonomiskt stöd till arbetstagare och till de företag som de har arbetat för.
 - B. Estland lämnade in ansökan EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism om ekonomiskt stöd från Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (*fonden*) med anledning av 10 080 uppsägningar ⁽⁴⁾ inom de ekonomiska sektorer som enligt Nace rev. 2 klassificeras i huvudgrupperna 45 (Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar), 49 (Landtransport; transport i rörsystem), 50 (Sjötransport), 51 (Lufttransport), 52 (Magasinering och stödtjänster till transport), 55 (Hotell- och logiverksamhet), 56 (Restaurang-, catering- och barverksamhet), 74 (Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik), 77 (Uthyrning och leasing), 79 (Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster), 90 (Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet), 91 (Biblioteks-, arkiv- och museiverksamhet m.m.), 92 (Spel- och vadhållningsverksamhet) och 93 (Sport-, fritids- och nöjesverksamhet) i region Eesti på Nuts 2-nivå (EE00) i Estland ⁽⁵⁾, inom en referensperiod för ansökan från den 13 mars 2020 till den 11 november 2020.
 - C. Ansökan gäller 1 715 egenföretagare vars verksamhet har upphört och 8 365 arbetstagare som har blivit uppsagda inom turistnäringen i Estland.

⁽¹⁾ EUT L 347, 20.12.2013, s. 855.

⁽²⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 11.

⁽³⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽⁴⁾ I den mening som avses i artikel 3 i förordningen om fonden.

⁽⁵⁾ Republiken Estland är inte uppdelad i regioner på Nuts 2-nivå.

Tisdag den 18 maj 2021

- D. Ansökan baseras på insatskriterierna i artikel 4.2 i förordningen om fonden, enligt vilken en ansökan vid särskilda omständigheter, särskilt i samband med gemensamma ansökningar som involverar små och medelstora företag, kan godtas även om de villkor som fastställts i artikel 4.1 i förordningen inte till alla delar uppfylls, när uppsägningarna får allvarliga följder för sysselsättningen samt den lokala, regionala eller nationella ekonomin.
- E. De händelser som gav upphov till dessa uppsägningar och verksamheter som har upphört inträffade oväntat i början av 2020 på grund av den globala spridningen av covid-19-pandemin och den därmed sammanhängande ekonomiska kris som drabbade turistnäringen särskilt hårt, och innebar plötsliga begränsningar av den internationella rörligheten och orsakade en kraftig och oförutsedd minskning av internationella resor och turism.
- F. Covid-19-pandemin och den efterföljande globala ekonomiska krisen orsakade en enorm chock för den estniska ekonomin, särskilt inom turistnäringen, där 90 % av turismens utgifter i Estland genererades av internationell turism före krisen, medan genomsnittet för OECD-länderna låg runt 25 %.
- G. Turismintäkterna i Estland nådde 2019 ett nytt rekord på 2,1 miljarder EUR och turismen ansågs vara en viktig sektor för den estniska konkurrenskraften och betydande investeringar gjordes för att utveckla den ytterligare.
- H. Turistsektorn domineras av små och medelstora företag som har svårare än större företag att stå emot kriser och små och medelstora företag står för 79,2 % av den totala arbetskraften i Estland.
- I. Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter kan genom det stöd den kommer att ge arbetstagarna bidra till övergången till en mer hållbar turism och kan därmed göra det möjligt för Europa att skydda och främja sitt natur- och kulturarv och sina resurser och samtidigt skapa nya arbetstillfällen och innovativa företag.
- J. Kommissionen förklarade att covid-19-hälsokrisen medförde en ekonomisk kris, lade fram en återhämtningsplan för ekonomin och betonade att fonden skulle användas som ett verktyg för nödsituationer ⁽⁶⁾ för att hjälpa personer som förlorat sina jobb på grund av den globala ekonomiska krisen.
- K. I Estland har både nationellt stöd och EU-stöd använts för att upprätthålla sysselsättningen via system för korttidsarbete och SURE-instrumentet har använts för att mildra effekterna av covid-19-pandemin och den därmed sammanhängande krisen på arbetsmarknaden.
- L. Detta är det första utnyttjandet av fonden till följd av covid-19-krisen, efter det att man i Europaparlamentets resolution av den 18 juni 2020 om förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (EGF/2020/000 TA 2020 – tekniskt stöd på kommissionens initiativ) ⁽⁷⁾ angav att fonden kan utnyttjas för att stödja permanent uppsagda arbetstagare och egenföretagare i samband med den globala kris som orsakats av covid-19 utan att ändra förordning (EU) nr 1309/2013.
1. Europaparlamentet delar kommissionens åsikt att villkoren i artikel 4.2 i förordningen om fonden är uppfyllda och att Estland är berättigat till ekonomiskt stöd på 4 474 480 EUR enligt den förordningen, vilket utgör 60 % av de totala kostnaderna på 7 457 468 EUR, inbegripet utgifter för individanpassade tjänster på 7 452 468 EUR och utgifter för förberedande åtgärder samt för förvaltning, information och marknadsföring, kontroll och rapportering på 5 000 EUR.
 2. Europaparlamentet noterar att de estniska myndigheterna lämnade in ansökan den 12 november 2020 samt att kommissionen, utifrån den ytterligare information som Estland lämnade, slutligen fastställde sin bedömning den 31 mars 2021 och underrättade parlamentet samma dag.
 3. Europaparlamentet noterar att ansökan avser totalt 10 080 arbetstagare, 1 715 egenföretagare vars verksamhet har upphört och 8 365 arbetstagare som har blivit uppsagda inom turistnäringen i Estland. Parlamentet beklagar att Estland förväntar sig att endast 5 060 av alla berättigade stödmottagare kommer att delta i åtgärderna (berörda stödmottagare).

⁽⁶⁾ COM(2020)0442.

⁽⁷⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0141.

Tisdag den 18 maj 2021

4. Europaparlamentet påminner om att de sociala konsekvenserna av uppsägningarna förväntas bli betydande samt att det bland arbetstagarna i turismsektorn finns en stor andel lågutbildade arbetstagare, arbetstagare utan yrkeskvalifikationer, ungdomar samt säsongsarbetare och deltidsarbetande.
5. Europaparlamentet påpekar att över 60 % av de stödberättigade personerna är kvinnor och att de mest drabbade personerna är i åldersgruppen 30–64 år.
6. Europaparlamentet noterar att Estland började tillhandahålla individanpassade tjänster till berörda stödmottagare den 1 januari 2021 och att den period som berättigar till ekonomiskt stöd från fonden därför kommer att vara från och med den 1 januari 2021 till och med den 1 januari 2023, med undantag för formell utbildning, inbegripet yrkesutbildning, som varar i minst två år, som kommer att berättiga till ekonomiskt stöd till och med den 1 juli 2023.
7. Europaparlamentet påminner om att de individanpassade tjänster som kommer att erbjudas arbetstagare och egenföretagare består av följande åtgärder: arbetsmarknadsutbildning, starta eget-bidrag och uppföljande stöd, lärlingsutbildning, stöd för formella studier och utbildningsbidrag, inbegripet för yrkesutbildningsbidrag.
8. Europaparlamentet noterar att Estland började få administrativa utgifter för genomförandet av fonden den 1 januari 2021 och att utgifterna för förberedande åtgärder, förvaltning, information och publicitet samt kontroll och rapportering därför ska berättiga till ekonomiskt stöd från fonden från och med den 1 januari 2021 till och med den 1 juli 2023.
9. Europaparlamentet noterar att källan till den nationella förfinansieringen eller samfinansieringen är stiftelsen *Foundation of labour market services and benefits*, genom vilken den estniska arbetslöshetskassan (EUIF) som offentlig arbetsförmedling tillhandahåller aktiva arbetsmarknadsåtgärder i Estland. Parlamentet noterar att stiftelsen har inrättats med medel från fonden för arbetslöshetsersättning – förvaltningsfonden för ersättning vid uppsägning och arbetsgivarens insolvens – och med medel som anslås från statsbudgeten via socialministeriet.
10. Europaparlamentet välkomnar att Estland har tagit fram det samordnade paketet med individanpassade tjänster i samråd med berörda myndigheter och organisationer samt att framstegen kommer att diskuteras i EUIF:s styrelse, som inbegriper arbetsmarknadens parter, dvs. två ledamöter från den estniska arbetsgivarorganisationen, en från den estniska fackliga samorganisationen och en från den estniska arbetstagarorganisationen. Parlamentet välkomnar att det förs ytterligare samråd med företrädare för turistnäringen som kommer att slutföras efter en analys av de uppsagda arbetstagarnas profil.
11. Europaparlamentet noterar att ytterligare samråd med företrädare för turistnäringen kommer att äga rum efter en analys av de uppsagda arbetstagarnas profil och att den lämpligaste typen av stöd kommer att fastställas med hänsyn till stödmottagarnas åldersstruktur, utbildningsprofil och andra egenskaper. Parlamentet noterar att det dessutom planeras ett eventuellt bidrag från Estlands hotell- och restaurangförbund för utformningen av några av de branschrelaterade utbildningsåtgärderna.
12. Europaparlamentet betonar att de estniska myndigheterna har bekräftat att de åtgärder som avses inte får stöd från någon annan unionsfond eller något annat av unionens finansieringsinstrument.
13. Europaparlamentet påminner om att stöd från fonden inte får ersätta åtgärder som åligger företagen enligt nationell rätt eller kollektivavtal.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att minimera den tid det tar att bedöma ansökningar om stöd från fonden och att utnyttja fonden, för att minska trycket på de nationella sociala trygghetssystemen i samband med covid-19-krisen.
15. Europaparlamentet godkänner det bifogade beslutet.
16. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna beslutet och se till att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
17. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution med bilaga till rådet och kommissionen.

Tisdag den 18 maj 2021

BILAGA**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT****om utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter efter en ansökan från Estland –
EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism**

(Texten till denna bilaga återges inte här eftersom den motsvaras av den slutliga rättsakten, beslut (EU) 2021/886.)

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0230

Utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Grekland och Frankrike i samband med naturkatastrofer och till Albanien, Belgien, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Montenegro, Portugal, Rumänien, Serbien, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike i samband med ett hot mot folkhälsan

Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Grekland och Frankrike i samband med naturkatastrofer och till Albanien, Belgien, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Montenegro, Portugal, Rumänien, Serbien, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike i samband med ett hot mot folkhälsan (COM(2021)0201 – C9-0117/2021 – 2021/0077(BUD))

(2022/C 15/36)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2021)0201 – C9-0117/2021),
 - med beaktande av rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond ⁽¹⁾,
 - med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/461 av den 30 mars 2020 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2012/2002 i syfte att ge ekonomiskt bistånd till medlemsstater och länder som förhandlar om anslutning till unionen som är allvarligt drabbade av ett större hot mot folkhälsan ⁽²⁾,
 - med beaktande av rådets förordning (EU, Euratom) nr 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 ⁽³⁾, särskilt artikel 9,
 - med beaktande av det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ⁽⁴⁾, särskilt punkt 10,
 - med beaktande av skrivelsen från utskottet för regional utveckling,
 - med beaktande av betänkandet från budgetutskottet (A9-0157/2021).
1. Europaparlamentet välkomnar beslutet som ett konkret, påtagligt och synligt tecken på unionens solidaritet med unionens medborgare och regioner som drabbats av naturkatastrofer och det allvarliga hot mot folkhälsan som orsakats av covid-19-pandemin under 2020.
 2. Europaparlamentet välkomnar utvidgningen av tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 2012/2002 så att det också omfattar större hot mot folkhälsan, såsom den pågående covid-19-pandemin.
 3. Europaparlamentet uttrycker medkänsla och solidaritet med alla offer för förödande naturkatastrofer och covid-19-pandemin.
 4. Europaparlamentet betonar det akuta behovet av att frigöra finansiellt stöd genom Europeiska unionens solidaritetsfond (*fonden*) och vikten av att se till att det når ut på lämpligt sätt till regionerna och stödmottagarna i de drabbade länderna.
 5. Europaparlamentet beklagar den avsevärda tid det tagit att bedöma de ansökningar om finansiellt stöd till följd av covid-19-pandemin 2020 som lämnades in före den officiella slutliga tidsfristen den 24 juni 2020, vilket ledde till att kommissionen lade fram sitt förslag om utnyttjande av fonden först i slutet av mars 2021. Parlamentet understryker vikten av en snabb mobilisering av fonden i framtiden för att tillhandahålla välbehövlig hjälp efter större naturkatastrofer eller större hot mot folkhälsan.

⁽¹⁾ EGT L 311, 14.11.2002, s. 3.

⁽²⁾ EUT L 99, 31.3.2020, s. 9.

⁽³⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 11.

⁽⁴⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

Tisdag den 18 maj 2021

6. Europaparlamentet påpekar att på grund av klimatförändringarna kommer naturkatastroferna att bli allt våldsammare och återkommande. Parlamentet betonar att vissa regioner såsom öar och kustregioner löper särskild risk att drabbas av naturkatastrofer. Parlamentet betonar att fonden endast är ett avhjälpande instrument och att klimatförändringarna först och främst kräver en förebyggande politik för att förhindra klimatförändringarnas framtida konsekvenser i linje med Parisavtalet och den europeiska gröna given. Parlamentet upprepar vikten av att investera i begränsning av och anpassning till klimatförändringarna för särskilt utsatta regioner och av att säkerställa effektiva synergier mellan fonden och relevanta unionsfinansieringsprogram.
 7. Europaparlamentet godkänner det bifogade beslutet.
 8. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna beslutet och se till att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
 9. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution med bilaga till rådet och kommissionen.
-

Tisdag den 18 maj 2021

BILAGA

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

om utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Grekland och Frankrike i samband med naturkatastrofer och till Albanien, Belgien, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Montenegro, Portugal, Rumänien, Serbien, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike i samband med ett hot mot folkhälsan

(Texten till denna bilaga återges inte här eftersom den motsvaras av den slutliga rättsakten, beslut (EU) 2021/885.)

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0231

Förslag till ändringsbudget nr 2/2021: finansiering av insatser mot covid-19 och med justeringar och uppdateringar i fråga om det slutliga antagandet av den fleråriga budgetramen

Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2021 om rådets ståndpunkt om förslaget till Europeiska unionens ändringsbudget nr 2/2021 för budgetåret 2021 – finansiering av insatser mot covid-19 och med justeringar och uppdateringar i fråga om det slutliga antagandet av den fleråriga budgetramen (08145/2021 – C9-0155/2021 – 2021/0078(BUD))

(2022/C 15/37)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 314 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av artikel 106a i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen,
 - med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾, särskilt artikel 44,
 - med beaktande av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2021, slutgiltigt antagen den 18 december 2020⁽²⁾,
 - med beaktande av rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027⁽³⁾,
 - med beaktande av det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel⁽⁴⁾,
 - med beaktande av rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 av den 14 december 2020 om systemet för Europeiska unionens egna medel⁽⁵⁾,
 - med beaktande av det förslag till ändringsbudget nr 2/2021 som kommissionen antog den 24 mars 2021 (COM(2021)0200),
 - med beaktande av den ståndpunkt om förslaget till ändringsbudget nr 2/2021 som rådet antog den 23 april 2021 och översände till Europaparlamentet den 26 april 2021, (08145/2021 – C9-0155/2021),
 - med beaktande av artiklarna 94 och 96 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från budgetutskottet (A9-0160/2021), och av följande skäl:
- A. Kommissionens förslag har i huvudsak två syften: å ena sidan att tillhandahålla ytterligare medel för förebyggande, beredskap och insatser i fråga om covid-19-pandemin, för ett tryggt och hållbart återöppnande och för de potentiella budgetkonsekvenserna av ytterligare europeiska initiativ kopplade till insatserna mot covid-19, och å andra sidan, att införa tekniska ändringar till följd av de politiska överenskommelserna som nåtts om sektorspecifika rättsliga grunder efter antagandet i december 2020 av den fleråriga budgetramen, samt vissa justeringar av avsättningarna för garantin för yttre åtgärder. Det föreslås dessutom att beloppet på 47 981 598 EUR överförs från det utnyttjade anslaget för 2020 från Europeiska unionens solidaritetsfond (*solidaritetsfonden*) direkt till solidaritetsfondens driftsbudgetpost och att andra justeringar och tekniska uppdateringar genomförs.

⁽¹⁾ EUT L 193, 30.7.2018, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 23.

⁽³⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 11.

⁽⁴⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽⁵⁾ EUT L 424, 15.12.2020, s. 1.

Tisdag den 18 maj 2021

- B. Förslagets nettoeffekt på utgifterna i budgeten för 2021 uppgår till 260 681 598 EUR i åtagandebemyndiganden och 252 581 598 EUR i betalningsbemyndiganden.
- C. Parlamentet har upprepade gånger förklarat att ett förslag till ändringsbudget endast bör ha ett enda syfte.
1. Europaparlamentet noterar förslaget till ändringsbudget nr 2/2021, som lagts fram av kommissionen.
 2. Europaparlamentet betonar att det fullt ut stöder kraftfulla insatser från unionens sida mot covid-19-pandemin. Parlamentet upprepar att allt måste göras, inbegripet genom alla tillgängliga möjligheter inom ramen för unionens budget och budgetförordningen, för att bekämpa pandemin och bana väg för en säker och hållbar återhämtning i Europa.
 3. Europaparlamentet beklagar att kommissionen, trots parlamentets insisterande, beslutade att lägga fram delar med anknytning till covid-19-pandemin tillsammans med den del som rör anpassningen till den fleråriga budgetramens rättsliga grunder, som kunde och borde ha behandlats separat. Parlamentet upprepar att kommissionen, för att bättre respektera budgetmyndighetens befogenheter, bör lägga fram ett förslag till ändringsbudget endast för ett enda syfte och avstå från att kombinera flera syften i ett förslag till ändringsbudget.
 4. Europaparlamentet insisterar på att antagandet av förslaget till ändringsbudget nr 2/2021, som särskilt gör det möjligt att inleda det förberedande arbetet för att inrätta en gemensam ram för ett digitalt grönt intyg, inte på något sätt föregriper resultatet av förhandlingarna mellan parlamentet och rådet om förordningen om det digitala gröna intyget.
 5. Europaparlamentet anser att kommissionen inte på ett korrekt sätt har följt upp resultatet av förhandlingarna om instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen i fråga om kontoplanen för geografiska program i Asien. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett nytt förslag till ändringsbudget som återspeglar de överenskomna texterna till de sektorsspecifika rättsliga grunderna, och insisterar i linje med sina riktlinjer för 2022 års budget på att en sådan harmonisering kan och bör göras före budgetförordningen för 2022.
 6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att förse budgetmyndighetens två grenar med omfattande information om de planerade autonoma överföringarna i enlighet med artikel 30 i budgetförordningen, i syfte att justera budgeten för 2021 i förhållande till de politiska överenskommelserna om den fleråriga budgetramens rättsliga grunder utöver förslaget till ändringsbudget nr 2/2021, inbegripet de berörda beloppen när de är tillgängliga.
 7. Europaparlamentet godkänner rådets ståndpunkt om förslaget till ändringsbudget nr 2/2021.
 8. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att förklara ändringsbudget nr 1/2021 slutgiltigt antagen och se till att den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
 9. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till de nationella parlamenten.
-

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0232

Beslut om att inte invända mot en delegerad akt: Årliga tillsynsavgifter som Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten tar ut av transaktionsregister för 2021

Europaparlamentets beslut om att inte invända mot kommissionens delegerade förordning av den 24 mars 2021 om ändring av delegerade förordningar (EU) nr 1003/2013 och (EU) 2019/360 vad gäller de årliga tillsynsavgifter som Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten tar ut av transaktionsregister för 2021 (C(2021)01874 – 2021/2617(DEA))

(2022/C 15/38)

Europaparlamentet fattar detta beslut

- med beaktande av kommissionens delegerade förordning (C(2021)01874),
- med beaktande av kommissionens skrivelse av den 25 mars 2021, i vilken parlamentet uppmanas att tillkänna att det inte avser att invända mot den delegerade förordningen,
- med beaktande av skrivelsen av den 11 maj 2021 från utskottet för ekonomi och valutafrågor till utskottsordförande-konferensens ordförande,
- med beaktande av artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister ⁽¹⁾ (Emir), särskilt artiklarna 72.3 och 82.6,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 ⁽²⁾, särskilt artiklarna 11.2 och 30.5,
- med beaktande av artikel 111.6 i arbetsordningen,
- med beaktande av rekommendationen till beslut från utskottet för ekonomi och valutafrågor,
- med beaktande av att ingen invändning har gjorts inom den tidsfrist som anges i artikel 111.6 tredje och fjärde strecksatserna i arbetsordningen, som löpte ut den 18 maj 2021, och av följande skäl:
 - A. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) auktoriserar transaktionsregister och kontrollerar att de uppfyller relevanta lagstadgade krav. Transaktionsregister betalar en engångsavgift för registrering och en årlig tillsynsavgift till Esma. EU:s transaktionsregisterlandskap har förändrats avsevärt sedan den 1 januari 2021. Bara två av de fyra transaktionsregister som var baserade i Förenade kungariket före den 1 januari 2021 har flyttat verksamhet till EU och fortsätter att tillhandahålla sina tjänster i unionen. För att kunna göra detta har de registrerat nya bolag som är etablerade i EU, vilket har gjort den nuvarande metoden för beräkning av avgifter oförenlig med de gällande principerna för beräkning av avgifter.
 - B. För att säkerställa att alla unionens transaktionsregister betalar en tillsynsavgift som står i proportion till deras faktiska omsättning i EU under 2021 införs en ny artikel i de delegerade förordningarna för att upprätta en särskild referensperiod för beräkningen av den tillämpliga omsättning som ska ligga till grund för transaktionsregisters årliga avgifter till Esma 2021, i syfte att på ett bättre sätt ta hänsyn till förändringarna av transaktionsregisterlandskapet i EU.

⁽¹⁾ EUT L 201, 27.7.2012, s. 1

⁽²⁾ EUT L 337, 23.12.2015, s. 1.

Tisdag den 18 maj 2021

- C. Den delegerade förordningen bör träda i kraft så snart som möjligt för att förse unionens transaktionsregister med en tillförlitlig rättslig grund för deras verksamhet och den klarhet som krävs för deras budgetplanering, och för att så långt som möjligt minimera eventuella konsekvenser för deras verksamhet till följd av den ändrade beräkningen jämfört med 2020.
1. Europaparlamentet tillkännager att det inte har några invändningar mot den delegerade förordningen.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända detta beslut till rådet och kommissionen.
-

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0233

Beslut om att inte invända mot en delegerad akt: Komplettering av direktiv 2013/36/EU vad gäller identifiering av anställda vars yrkesutövning har en inverkan på institutets riskprofil

Europaparlamentets beslut om att inte invända mot kommissionens delegerade förordning av den 25 mars 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU vad gäller tekniska standarder för tillsyn som fastställer kriterier för att identifiera ledningsansvar och kontrollfunktioner, väsentliga affärsenheter och betydande inverkan på en berörd affärsenhets riskprofil och fastställer kriterier för att identifiera anställda eller kategorier av personal vars yrkesutövning har en inverkan på institutets riskprofil som är lika väsentlig som de anställda eller kategorier av personal som avses i artikel 92.3 i det direktivet (C(2021)01906 – 2021/2618(DEA))

(2022/C 15/39)

Europaparlamentet fattar detta beslut

- med beaktande av kommissionens delegerade förordning (C(2021)01906),
 - med beaktande av kommissionens skrivelse av den 26 mars 2021, i vilken parlamentet uppmanas att tillkänna att det inte avser att invända mot den delegerade förordningen,
 - med beaktande av skrivelsen av den 10 maj 2021 från utskottet för ekonomi och valutafrågor till utskottsordförande-konferensens ordförande,
 - med beaktande av artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG⁽¹⁾, särskilt artiklarna 94.2 och 148.5,
 - med beaktande av det förslag till tekniska tillsynsstandarder som lämnades till Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten (EBA)) den 18 juni 2020 i enlighet med artikel 10.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG⁽²⁾,
 - med beaktande av artikel 111.6 i arbetsordningen,
 - med beaktande av rekommendationen till beslut från utskottet för ekonomi och valutafrågor,
 - med beaktande av att ingen invändning har gjorts inom den tidsfrist som anges i artikel 111.6 tredje och fjärde strecksatserna i arbetsordningen, som löpte ut den 18 maj 2021, och av följande skäl:
- A. I enlighet med kapitalkravsdirektivet skulle EBA lägga fram ett förslag till den delegerade förordningen senast den 28 december 2019. EBA offentliggjorde förslaget den 18 juni 2020. Kommissionen gjorde i sitt förslag till delegerad förordning vissa redaktionella ändringar jämfört med det förslag som hade lagts fram av EBA. EBA bekräftade den 16 december 2020 att dessa redaktionella ändringar inte utgjorde en ändring av det politiska eller rättsliga innehållet i förslaget i den form det godkänns av EBA:s tillsynsstyrelse, och att EBA därför inte skulle invända mot att kommissionen antar förslaget, inklusive dessa ändringar, utan att begära ett formellt yttrande från EBA.
- B. Den delegerade förordningen påverkades av förhandlingarna om Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/338 av den 16 februari 2021 om ändring av direktiv 2014/65/EU vad gäller informationskrav, produktstyrning och positionslimiter och direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/878 vad gäller deras tillämpning på värdepappersföretag, för att stödja återhämtningen efter covid-19-krisen⁽³⁾, vilket offentliggjordes den 26 februari 2021 och ändrade EBA:s befogenheter att säkerställa att de värdepappersföretag som för närvarande omfattas av kapitalkravsdirektivet och som

⁽¹⁾ EUT L 176, 27.6.2013, s. 338.

⁽²⁾ EUT L 331, 15.12.2010, s. 12.

⁽³⁾ EUT L 68, 26.2.2021, s. 14.

Tisdag den 18 maj 2021

senast den 26 juni 2021 kommer att omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU⁽⁴⁾ (direktivet om värdepappersföretag), inte behöver efterleva den delegerade förordningen, eftersom en separat delegerad förordning enligt direktivet om värdepappersföretag kommer att antas för dessa värdepappersföretag. Granskningsperioden för den delegerade förordningen löper ut den 25 juni 2021.

- C. Den delegerade förordningen bör träda i kraft så snart som möjligt för att skapa den rättsliga klarhet och säkerhet som behöriga myndigheter och kreditinstitut behöver för att korrekt kunna identifiera väsentliga risktagare på grundval av den ram för kapitalkravsdirektivet som trädde i kraft den 28 december 2020.
1. Europaparlamentet tillkännager att det inte har några invändningar mot den delegerade förordningen.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända detta beslut till rådet och kommissionen.

⁽⁴⁾ EUT L 314, 5.12.2019, s. 64.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0234

Programmet för Europeiska solidaritetskåren *II**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för Europeiska solidaritetskåren och om upphävande av förordningarna (EU) 2018/1475 och (EU) nr 375/2014 (14153/1/2020 – C9-0143/2021 – 2018/0230(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: andra behandlingen)

(2022/C 15/40)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets ståndpunkt vid första behandlingen (14153/1/2020 – C9-0143/2021),
 - med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 17 oktober 2018 ⁽¹⁾,
 - med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 6 december 2018 ⁽²⁾,
 - med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av ärendet ⁽³⁾, en behandling som avsåg kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2018)0440),
 - med beaktande av artikel 294.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av den preliminära överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 74.4 i arbetsordningen,
 - med beaktande av artikel 67 i arbetsordningen,
 - med beaktande av andrabehandlingsrekommendationen från utskottet för kultur och utbildning (A9-0156/2021).
1. Europaparlamentet godkänner rådets ståndpunkt vid första behandlingen.
 2. Europaparlamentet tar del av kommissionens uttalande som bifogas denna resolution.
 3. Europaparlamentet konstaterar att rättsakten är antagen i enlighet med rådets ståndpunkt.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna akten i enlighet med artikel 297.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
 5. Europaparlamentet uppdrar åt sin generalsekreterare att, när det har kontrollerats att alla förfaranden vederbörligen avslutats, underteckna akten och i samförstånd med rådets generalsekreterare se till att den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
 6. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

⁽¹⁾ EUT C 62, 15.2.2019, s. 201.

⁽²⁾ EUT C 86, 7.3.2019, s. 282.

⁽³⁾ EUT C 23, 21.1.2021, s. 218.

Tisdag den 18 maj 2021

BILAGA TILL LAGSTIFTNINGSRÉSOLUTIONEN

Uttalande från Europeiska kommissionen om antalet lokala aktörer som tillämpar den kunskap, de principer och de metoder som förvärvats genom den humanitära verksamhet som volontären och experterna har deltagit i

Europeiska kommissionen noterar Europaparlamentets förslag att överväga "antalet lokala aktörer som tillämpar den kunskap, de principer och de metoder som förvärvats genom den humanitära verksamhet som volontären och experterna har deltagit i" när den kompletterar förordningen med bestämmelser om inrättande av en ram för övervakning och utvärdering.

Tisdag den 18 maj 2021

P9_TA(2021)0235

Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott *II**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott samt om upphävande av förordning (EU) nr 1288/2013 (14148/1/2020 – C9-0135/2021 – 2018/0191(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: andra behandlingen)

(2022/C 15/41)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets ståndpunkt vid första behandlingen (14148/1/2020 – C9-0135/2021),
 - med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 17 oktober 2018 ⁽¹⁾,
 - med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 6 februari 2019 ⁽²⁾,
 - med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av ärendet ⁽³⁾, en behandling som avsåg kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2018)0367),
 - med beaktande av artikel 294.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av den preliminära överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 74.4 i arbetsordningen,
 - med beaktande av artikel 67 i arbetsordningen,
 - med beaktande av andrabehandlingsrekommendationen från utskottet för kultur och utbildning (A9-0159/2021).
1. Europaparlamentet godkänner rådets ståndpunkt vid första behandlingen.
 2. Europaparlamentet har tagit del av kommissionens uttalande, som bifogas denna resolution och som kommer att offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*, C-serien.
 3. Europaparlamentet konstaterar att rättsakten är antagen i enlighet med rådets ståndpunkt.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna akten i enlighet med artikel 297.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
 5. Europaparlamentet uppdrar åt sin generalsekreterare att, när det har kontrollerats att alla förfaranden vederbörligen avslutats, underteckna akten och i samförstånd med rådets generalsekreterare se till att den offentliggörs, tillsammans med kommissionens uttalanden om detta, i *Europeiska unionens officiella tidning*.
 6. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

⁽¹⁾ EUT C 62, 15.2.2019, s. 194.

⁽²⁾ EUT C 168, 16.5.2019, s. 49.

⁽³⁾ EUT C 108, 26.3.2021, s. 965.

Tisdag den 18 maj 2021

BILAGA TILL LAGSTIFTNINGSRESOLUTIONEN

Uttalande från Europeiska kommissionen om de särskilda anslagen för plattformar av yrkeskompetenscentrum

Utan att det påverkar den lagstiftande myndighetens och budgetmyndighetens befogenheter åtar sig kommissionen att anslå ett preliminärt belopp på 400 miljoner EUR i löpande priser för att stödja plattformar av yrkeskunskapscentrum under programmets hela löptid, under förutsättning att det vid halvtidsutvärderingen av programmet konstateras att insatsen ger positiva resultat.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0237

Kol- och stålforskningsfonden *

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 19 maj 2021 om förslaget till rådets beslut om ändring av beslut 2008/376/EG om antagande av Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram och om de fleråriga tekniska riktlinjerna för detta program (COM(2020)0320 – C9-0214/2020 – 2020/0141(NLE))

(Samråd)

(2022/C 15/42)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till rådet (COM(2020)0320),
 - med beaktande av artikel 2.2 i protokoll nr 37 om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden, som fogas till fördraget om Europeiska unionen och till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilken rådet har hört parlamentet (C9-0214/2020),
 - med beaktande av artikel 82 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A9-0102/2021).
1. Europaparlamentet godkänner kommissionens förslag såsom ändrat av parlamentet.
 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ändra sitt förslag i överensstämmelse härmed, i enlighet med artikel 293.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 106a i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.
 3. Rådet uppmanas att underrätta Europaparlamentet om rådet har för avsikt att avvika från den text som parlamentet har godkänt.
 4. Rådet uppmanas att höra parlamentet på nytt om rådet har för avsikt att väsentligt ändra kommissionens förslag.
 5. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen.

Ändring 1**Förslag till beslut****Skäl 1***Kommissionens förslag*

- (1) Den 5 oktober 2016 ratificerade unionen Parisavtalet ⁽²⁸⁾. I detta internationella avtal uppmanas de parter som har ratificerat det att stärka de globala åtgärderna mot hotet från klimatförändringarna genom att **begränsa** den globala **temperaturökningen till** långt under 2 **grader**.

⁽²⁸⁾ Multilateralt fördrag, kapitel XXVII Miljö, 7.d Parisavtalet. Trädde i kraft den 4 november 2016.

Ändring

- (1) Den 5 oktober 2016 ratificerade unionen Parisavtalet, **som antogs inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar ⁽²⁸⁾ och som trädde i kraft den 4 november 2016**. I detta internationella avtal uppmanas de parter som har ratificerat det att stärka de globala åtgärderna mot hotet från klimatförändringarna genom att **hålla ökningen i** den globala **temperaturen** långt under 2 °C **över förindustriell nivå samt göra ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå ^(28a)**.

⁽²⁸⁾ EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

^(28a) Artikel 2. a i Parisavtalet.

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 2
Förslag till beslut
Skäl 6

Kommissionens förslag

- (6) Det är därför nödvändigt att anpassa målen för Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram till internationella avtal såsom Parisavtalet och till **unionens** vetenskapliga, tekniska och politiska mål om klimatneutralitet senast 2050.

Ändring

- (6) Det är därför nödvändigt att anpassa målen för Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram till internationella avtal såsom Parisavtalet och till **de bästa** vetenskapliga **rön som finns att tillgå, särskilt de som rapporterats av Mellanstatliga panelen för klimatförändringar, liksom också till unionens** tekniska och politiska mål om klimatneutralitet senast 2050.

Ändring 3
Förslag till beslut
Skäl 6a (nytt)

Kommissionens förslag

- (6a) **Forskningsprogrammet bör ägna särskild uppmärksamhet åt forskning om råvaror som härrör från kolavfall med tanke på deras stora potential att utveckla mycket avancerade produkter i strategiska värdekedjor, såsom batterianoder eller kolfibrer, och inom kemiindustrin.**

Ändring

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 4**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 1**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 2 – stycke 2

Kommissionens förslag

Forskningsprogrammet ska **stödja** forskningssamarbete inom kol- och stålsektorn. Forskningsprogrammet ska också stödja banbrytande teknik för rent stål som leder till projekt för stålframställning med nära nollutsläpp **och** forskningsprojekt för genomförande av en rättvis omställning av nedlagda kolgruvor eller kolgruvor som håller på att läggas ner samt av tillhörande infrastruktur, i linje med mekanismen för en rättvis omställning och i enlighet med artikel 4.2 i rådets beslut 2003/76/EG. Forskningsprogrammet ska vara förenligt med unionens politiska, vetenskapliga och tekniska mål och komplettera den verksamhet som bedrivs i medlemsstaterna och inom EU:s övriga forskningsprogram, särskilt ramprogrammet för forskning, **teknisk utveckling** och **demonstration** (nedan kallat ramprogrammet för forskning).

Ändring

Forskningsprogrammet ska **ge stöd till alla relevanta aktörer, inklusive små och medelstora företag, för** forskningssamarbete inom kol- och stålsektorn. Forskningsprogrammet ska också stödja banbrytande teknik för rent stål som leder till projekt för stålframställning med nära nollutsläpp, **liksom också** forskningsprojekt **inbegripet storskaliga industriforskningsprojekt** för genomförande av en rättvis omställning av nedlagda kolgruvor eller kolgruvor som håller på att läggas ner samt av tillhörande infrastruktur, i linje med mekanismen för en rättvis omställning och i enlighet med artikel 4.2 i rådets beslut 2003/76/EG. Forskningsprogrammet ska vara förenligt med unionens politiska, **sociala, ekonomiska, klimat- och miljörelaterade samt** vetenskapliga och tekniska mål och komplettera den verksamhet som bedrivs i medlemsstaterna och inom EU:s övriga forskningsprogram, särskilt **Horisont Europa** – ramprogrammet för forskning och **innovation** (nedan kallat ramprogrammet för forskning). **Forskningsprogrammet ska i synnerhet vara förenligt med Parisavtalet.**

Ändring 5**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 1**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 2 – stycke 2a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

Forskningsprogrammet ska stödja forskning, inklusive demonstrationsprojekt, som för tekniken närmare marknaden och som syftar till att uppnå de mål som fastställs för kol i avsnitt 3 och för stål i avsnitt 4.

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 6

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 2

Beslut 2008/376/EG

Artikel 4 – punkt 1

Kommissionens förslag

1. Forskningsprojekten ska stödja omställningen till en klimatneutral ekonomi i unionen senast 2050, med målet att stödja en utfasning av fossila bränslen, utveckla alternativa verksamheter i tidigare gruvområden och motverka eller återställa miljöskador orsakade av kolgruvor som håller på att läggas ner, nedlagda kolgruvor och deras omgivning. Projekten **ska** särskilt vara inriktade på

Ändring

1. Forskningsprojekten ska **bidra till uppnåendet av unionens klimatmål för 2030 och stödja industrin i** omställningen till en klimatneutral ekonomi i unionen senast 2050, med målet att stödja en utfasning av fossila bränslen, utveckla alternativa verksamheter i tidigare gruvområden **eller kolkraftverk** och motverka eller återställa miljöskador orsakade av kolgruvor som håller på att läggas ner, nedlagda kolgruvor och deras omgivning. **Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 191 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska** projekten särskilt vara inriktade på

Ändring 7

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 2

Beslut 2008/376/EG

Artikel 4 – punkt 1 – led a

Kommissionens förslag

(a) utveckling och testning av tekniker för avskiljning, användning och lagring av koldioxid,

Ändring

(a) utveckling och testning av tekniker för avskiljning, användning och lagring av koldioxid **i samband med kolanvändning, inbegripet återvinning av koldioxid i bränslen och material, i syfte att främja den cirkulära ekonomin,**

Ändring 8

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 2

Beslut 2008/376/EG

Artikel 4 – punkt 1 – led b

Kommissionens förslag

(b) **användning** av **geotermisk** energi i tidigare kolanläggningar,

Ändring

(b) **utveckling** av **ren** energi i tidigare kolanläggningar, **med särskild tonvikt på energieffektivitet och försörjningstrygghet, inbegripet utnyttjande av geotermiska resurser, energilagring, e-bränslen och väte från förnybara källor,**

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 9**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 2**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 4 – punkt 1 – led ba (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

(ba) **ombyggnad av kolbaserad infrastruktur för uppvärmning och nedkylning, såsom nät för fjärrvärme och fjärrkyla samt industriprocesser, för att uppvärmningen och nedkylningen ska ske med olika alternativ för förnybar energi, till exempel geotermisk energi,**

Ändring 10**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 2**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 4 – punkt 1 – led c

Kommissionens förslag

Ändring

(c) användning för annat än energiframställning och produktion av råmaterial från gruvavfall och rester från nedlagda kolgruvor eller från kolgruvor som håller på att läggas ner, efter vederbörlig bedömning av att deras inverkan på klimat, miljö och hälsa minimerats och är mindre än alternativa lösningars,

(c) användning för annat än energiframställning och produktion av råmaterial endast från gruvavfall och rester från nedlagda kolgruvor eller från kolgruvor som håller på att läggas ner, efter vederbörlig bedömning av att deras inverkan på klimat, miljö och hälsa minimerats och är mindre än alternativa lösningars, **i överensstämmelse med den cirkulära ekonomins tillvägagångssätt,**

Ändring 11**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 2**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 4 – punkt 1 – led e

Kommissionens förslag

Ändring

(e) främjande av utvecklingen av effektiva omskolnings- och kompetenshöjningsprogram för arbetstagare som påverkas **av utfasning av kol**. Detta inbegriper forskning om utbildning och omskolning av arbetskraft som är anställd eller tidigare varit anställd inom kolsektorn.

(e) **bedömning av konsekvenserna för sysselsättningen och lokalsamhällena i regioner som påverkas av utfasningen av kol och** främjande av utvecklingen av **ett regionalt koncept för ekonomisk utveckling, skapande av arbetstillfällen och** effektiva omskolnings- och kompetenshöjningsprogram för arbetstagare som påverkas **i de regionerna**. Detta inbegriper forskning om utbildning och omskolning av arbetskraft som är anställd eller tidigare varit anställd inom kolsektorn, **till stöd för kolregioner i omställning.**

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 12

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 3

Beslut 2008/376/EG

Artikel 5 – stycke 2

Kommissionens förslag

Forskningsprojekten ska vara inriktade på sjukdomar relaterade till gruvdrift och syfta till att förbättra hälsan hos människor som lever i kolregioner som omfattas av omställningsbestämmelser. Forskningsprojekten ska också sörja för skyddsåtgärder vid nedläggning av gruvor och i nedlagda gruvor.

Ändring

Forskningsprojekten ska vara inriktade på sjukdomar relaterade till gruvdrift, **med särskild tonvikt på sjukdomar som försakas av luftföroreningar**, och syfta till att förbättra hälsan hos människor som lever i kolregioner som omfattas av omställningsbestämmelser. Forskningsprojekten ska också sörja för skyddsåtgärder vid nedläggning av gruvor och i nedlagda gruvor.

Ändring 13

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 4

Beslut 2008/376/EG

Artikel 6 – rubriken

Kommissionens förslag

Minimering av miljöpåverkan från **kolgruvor** som omfattas av omställningsbestämmelser

Ändring

Förebyggande och minimering av miljöpåverkan från **kolsektorn**, som omfattas av omställningsbestämmelser

Ändring 14

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 4

Beslut 2008/376/EG

Artikel 6 – punkt 2 – inledningen

Kommissionens förslag

2. Företråde ska ges till projekt **som** har minst ett av följande syften:

Ändring

2. Företråde ska ges till projekt **baserade på innovativ teknik eller på innovativt sammanförande av teknik, vilka** har minst ett av följande syften:

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 15**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 4**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 6 – punkt 2 – led c

Kommissionens förslag

- (c) Att hantera och återanvända gruvavfall, flygaska och avsvavlingsprodukter från kolgruvor som håller på att läggas ner och nedlagda kolgruvor, och i förekommande fall andra former av avfall.

Ändring

- (c) Att hantera och återanvända gruvavfall, flygaska och avsvavlingsprodukter från kolgruvor och **kol kraftverk** som håller på att läggas ner och nedlagda kolgruvor och **kol kraftverk**, och i förekommande fall andra former av avfall.

Ändring 16**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 4**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 6 – punkt 2 – led f

Kommissionens förslag

- (f) Att återställa miljön i nedlagda anläggningar eller anläggningar som håller på att läggas ner **där kol använts**, och i deras omgivningar, särskilt vad gäller vatten, mark och biologisk mångfald.

Ändring

- (f) Att återställa miljön i nedlagda **kolrelaterade** anläggningar eller **kolrelaterade** anläggningar som håller på att läggas ner, och i deras omgivningar, särskilt vad gäller vatten, mark och biologisk mångfald.

Ändring 17**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 4**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 6 – punkt 2 – led ga (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

- (ga) Att utveckla ett regionalt koncept för diversifiering av ekonomisk verksamhet för lokal utveckling och skapandet av gröna arbetstillfällen av hög kvalitet, genom anpassad omvandling av anställningsstrukturen samt kompetensanpassning.

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 18**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 6**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 8 – stycke 1 – inledningen

Kommissionens förslag

Forskning och teknisk utveckling (FoTU) ska syfta till att utveckla, demonstrera och förbättra processer för stålframställning med nära nollutsläpp för att höja produktkvaliteten och öka produktiviteten. Väsentlig minskning av utsläppen, energiförbrukningen, koldioxidavtrycket och annan miljöpåverkan samt resursbevarande ska utgöra en integrerad del av verksamheten. Forskningsprojekten ska vara inriktade på ett eller flera av följande områden:

Ändring

Forskning och teknisk utveckling (FoTU) ska syfta till att utveckla, demonstrera och förbättra processer för stålframställning med nära nollutsläpp för att höja produktkvaliteten och öka produktiviteten, **i nära samverkan med de företag som är aktiva inom sektorn**. Väsentlig minskning av utsläppen, energiförbrukningen, koldioxidavtrycket och annan miljöpåverkan, **via objektivt verifierbara verktyg, parametrar och data**, samt resursbevarande, ska utgöra en integrerad del av verksamheten. Forskningsprojekten ska vara inriktade på ett eller flera av följande områden:

Ändring 19**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 6**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 8 – stycke 1 – led g

Kommissionens förslag

(g) Innovativ teknik och innovativa lösningar för järn- och stålframställningsprocesser som **främjar** sektorsövergripande verksamhet, demonstrationsprojekt som integrerar energiproduktion utan koldioxidutsläpp eller bidrar till en ren väteekonomi.

Ändring

(g) Innovativ teknik och innovativa lösningar för järn- och ståltillverkningsprocesser som **underlättar** sektorsövergripande verksamhet, **synergier, industriell klusterbildning och symbios, för att möjliggöra mer cirkularitet**, demonstrationsprojekt som integrerar koldioxidfri energiproduktion eller bidrar till en ren vätgasekonomi.

Ändring 20**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 7**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 9 – stycke 1 – led b

Kommissionens förslag

(b) Förbättring av stålets egenskaper, såsom mekaniska och fysikaliska egenskaper, lämplighet för vidare bearbetning, lämplighet för olika tillämpningar och olika arbetsförhållanden.

Ändring

(b) Förbättring av stålets egenskaper, såsom mekaniska och fysikaliska egenskaper, lämplighet för vidare bearbetning, lämplighet för olika tillämpningar och olika arbetsförhållanden, **med särskild uppmärksamhet ägnad åt materialåtervunnet stål**.

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 21**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 7**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 9 – stycke 1 – led c

Kommissionens förslag

- (c) Förlängd livstid, särskilt genom förbättrad motståndskraft hos stål och stålstrukturer mot värme och korrosion, mekanisk och termisk utmattning och/eller andra negativa effekter.

Ändring

- (c) Förlängd livstid, **och möjliggörande av utformning för cirkularitet, också genom modularitet och materialeffektivitet**, särskilt genom förbättrad motståndskraft hos stål och stålstrukturer mot värme och korrosion, mekanisk och termisk utmattning och/eller andra negativa effekter.

Ändring 22**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 7**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 9 – stycke 1 – led g

Kommissionens förslag

- (g) Högeffektivt stål för tillämpningar såsom rörlighet, inbegripet hållbarhet, ekodesignmetoder, eftermontering, lättviktskonstruktioner och/eller säkerhetslösningar.

Ändring

- (g) Högeffektivt stål för tillämpningar såsom rörlighet, inbegripet hållbarhet, ekodesignmetoder, eftermontering, lättviktskonstruktioner och/eller säkerhetslösningar, **såsom högstyrkestål**.

Ändring 23**Förslag till beslut****Artikel 1 – led 8**

Beslut 2008/376/EG

Artikel 10 – stycke 1 – led a

Kommissionens förslag

- (a) Metoder för återanvändning av gammalt stål och biprodukter av olika ursprung samt förbättrad kvalitet på stålskrot.

Ändring

- (a) Metoder för återanvändning **och återvinningsförädling** av gammalt stål och biprodukter av olika ursprung samt förbättrad kvalitet på stålskrot, **med särskild uppmärksamhet ägnad åt att stålets kvalitet inte försämras genom förorening med andra metaller såsom koppar**.

Onsdagen den 19 maj 2021

Ändring 24

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 8

Beslut 2008/376/EG

Artikel 10 – stycke 1 – led b

Kommissionens förslag

(b) Avfallshantering och återvinning av värdefulla sekundära råmaterial, även slagg, inom och utanför stålanläggningen.

Ändring

(b) Avfallshantering och återvinning av värdefulla sekundära råmaterial, även slagg, inom och utanför stålanläggningen, **samt återanvändning av sekundära råvaror, restprodukter och biprodukter från andra industrier, såsom biomassa, för stålltillverkning och legering av stål.**

Ändring 25

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 8

Beslut 2008/376/EG

Artikel 10 – stycke 1 – led d

Kommissionens förslag

(d) Konstruktion av stålqualiteter och sammansatta strukturer för att underlätta en smidig återvinning **eller** återanvändning av **stålskrot**.

Ändring

(d) Konstruktion av stålqualiteter och sammansatta strukturer för att underlätta en **bättre skrothantering och nedmontering av uttjänta produkter, för att möjliggöra** smidig återvinning, återanvändning **och materialåtervinning** av **stål och andra material**.

Ändring 26

Förslag till beslut

Artikel 1 – led 9

Beslut 2008/376/EG

Artikel 10a – led ba (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

(ba) **Förbättrad förvaltning av arbetskraften med prognosmodeller för efterfrågan på och omfördelning av arbetskraft.**

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0239

Programmet Kreativa Europa *II**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 19 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet Kreativa Europa (2021–2027) och om upphävande av förordning (EU) nr 1295/2013 (14146/1/2020 – C9-0134/2021 – 2018/0190(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande första behandlingen)

(2022/C 15/43)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets ståndpunkt vid första behandlingen (14146/1/2020 – C9-0134/2021),
 - med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 12 december 2018 ⁽¹⁾,
 - med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 6 februari 2019 ⁽²⁾,
 - med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av ärendet ⁽³⁾, en behandling som avsåg kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2018)0366),
 - med beaktande av artikel 294.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av den preliminära överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 74.4 i arbetsordningen,
 - med beaktande av artikel 67 i arbetsordningen,
 - med beaktande av andrabehandlingsrekommendationen från utskottet för kultur och utbildning (A9-0161/2021).
1. Europaparlamentet godkänner rådets ståndpunkt vid första behandlingen.
 2. Europaparlamentet tar del av kommissionens uttalanden som bifogas denna resolution.
 3. Europaparlamentet konstaterar att rättsakten är antagen i enlighet med rådets ståndpunkt.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna akten i enlighet med artikel 297.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
 5. Europaparlamentet uppdrar åt sin generalsekreterare att, när det har kontrollerats att alla förfaranden vederbörligen avslutats, underteckna akten och i samförstånd med rådets generalsekreterare se till att den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
 6. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

⁽¹⁾ EUT C 110, 22.3.2019, s. 87.

⁽²⁾ EUT C 168, 16.5.2019, s. 37.

⁽³⁾ EUT C 108, 26.3.2021, s. 934.

Onsdagen den 19 maj 2021

BILAGA TILL LAGSTIFTNINGSPRESOLUTIONEN

Uttalanden från kommissionen

I samband med skäl 23 och bilaga I, artikel 1, särskilda åtgärder e och artikel 7.5 i ovannämnda förordning, som medlagstiftarna enades om den 14 december 2020, bekräftar Europeiska kommissionen sin avsikt att utlysa ansökningsomgångar för att inbjuda till ansökningar om fleråriga driftsbidrag som Europeiska unionens ungdomsorkester och andra enheter skulle kunna ansöka om och som skulle skapa den stabilitet som krävs för att dessa enheter ska kunna fungera. Dessa ansökningsomgångar kommer att vara beroende av antagandet av arbetsprogram, som kommer att innehålla exakta villkor, såsom tidpunkten för ansökningsomgångarna eller löptiden för de planerade bidragsavtalen. Kommissionen bekräftar vidare sin avsikt att inleda den första av dessa ansökningsomgångar i det årliga arbetsprogrammet för 2021. Denna avsikt förutsätter att ovannämnda förordning antas och att en slutlig överenskommelse nås om unionens budget för 2021.

Kommissionen beklagar att medlagstiftarna beslutade att behålla Media-logotypen. Detta går emot den allmänna strategin att inte använda programspecifika logotyper inom ramen för den framtida långsiktiga budgeten. Kommissionens avsikt är att se till att EU:s invånare kan se unionen som en helhet genom att samma logotyp, det vill säga EU:s emblem, används av alla de olika programmen. Emblemet är gemensamt för alla EU:s institutioner och kommer att vara en viktig del av de bindande, enkla och enhetliga kommunikations- och synlighetskrav som gäller för alla program. För att nå fram till en gemensam överenskommelse om programmet kan kommissionen gå med på att behålla Media-logotypen på villkor att användningen begränsas till den berörda programperioden.

Kommissionen förblir förvissad om att kommunikationen om och synliggörandet av EU:s åtgärder för en bredare publik får mycket större effekter utan programspecifika logotyper. Kommissionen står till medlagstiftarnas förfogande för att demonstrera detta i god tid före förhandlingarna om nästa programperiod.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0246

Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet *II**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 19 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentet och rådets förordning om inrättande av Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning och av nätverket av nationella samordningscentrum (05628/2/2021 – C9-0152/2021 – 2018/0328(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: andra behandlingen)

(2022/C 15/44)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets ståndpunkt vid första behandlingen (05628/2/2021 – C9-0152/2021),
 - med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 23 januari 2019 ⁽¹⁾,
 - med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av ärendet ⁽²⁾, en behandling som avsåg kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2018)0630),
 - med beaktande av artikel 294.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av den preliminära överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 74.4 i arbetsordningen,
 - med beaktande av artikel 67 i arbetsordningen,
 - med beaktande av andrabehandlingsrekommendationen från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A9-0166/2021).
1. Europaparlamentet godkänner rådets ståndpunkt vid första behandlingen.
 2. Europaparlamentet konstaterar att rättsakten är antagen i enlighet med rådets ståndpunkt.
 3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna akten i enlighet med artikel 297.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt sin generalsekreterare att, när det har kontrollerats att alla förfaranden vederbörligen avslutats, underteckna akten och i samförstånd med rådets generalsekreterare se till att den offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.
 5. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

⁽¹⁾ EUT C 159, 10.5.2019, s. 63.

⁽²⁾ EUT C 158, 30.4.2021, s. 850.

Onsdagen den 19 maj 2021

P9_TA(2021)0247

Fiscalisprogrammet för samarbete på beskattningsområdet 2021–2027 *II**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 19 maj 2021 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fiscalisprogrammet för samarbete på beskattningsområdet och om upphävande av förordning (EU) nr 1286/2013 (06116/1/2021 – C9-0179/2021 – 2018/0233(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: andra behandlingen)

(2022/C 15/45)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets ståndpunkt vid första behandlingen (06116/1/2021 – C9-0179/2021),
 - med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 17 oktober 2018 ⁽¹⁾,
 - med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av ärendet ⁽²⁾, en behandling som avsåg kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2018)0443),
 - med beaktande av artikel 294.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av den preliminära överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 74.4 i arbetsordningen,
 - med beaktande av artikel 67 i arbetsordningen,
 - med beaktande av andrabehandlingsrekommendationen från utskottet för ekonomi och valutafrågor (A9-0167/2021).
1. Europaparlamentet godkänner rådets ståndpunkt vid första behandlingen.
 2. Europaparlamentet tar del av rådets uttalande, som bifogas denna resolution. Parlamentet visar sin stora uppskattning för detta uttalande som var avgörande för att nå den slutliga överenskommelsen.
 3. Europaparlamentet konstaterar att rättsakten är antagen i enlighet med rådets ståndpunkt.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna akten i enlighet med artikel 297.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
 5. Europaparlamentet uppdrar åt sin generalsekreterare att, när det har kontrollerats att alla förfaranden vederbörligen avslutats, underteckna akten och i samförstånd med rådets generalsekreterare se till att den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
 6. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

⁽¹⁾ EUT C 62, 15.2.2019, s. 118.

⁽²⁾ EUT C 158, 30.4.2021, s. 459.

Onsdagen den 19 maj 2021

BILAGA TILL LAGSTIFTNINGSPÅSLUTNINGEN**Uttalande från rådet**

Rådet noterar parlamentets intresse av större transparens när det gäller genomförandet av EU:s lagstiftning om bekämpning av skattebedrägeri, skatteundandragande och skatteflykt. I samband med den rättsliga ram som styr de interinstitutionella förbindelserna i fördragen erkänner rådet mervärdet av att föra årliga diskussioner med Europaparlamentet och kommissionen om erfarenheterna från Fiscalisprogrammet, på grundval av kommissionens årliga lägesrapporter.

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0254

Miljö: Århusförordningen ***I

Europaparlamentets ändringar antagna den 20 maj 2021 av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ (COM(2020)0642 – C9-0321/2020 – 2020/0289(COD)) ⁽¹⁾

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: första behandlingen)

(2022/C 15/46)

Ändring 1

Förslag till förordning

Skäl 2

Kommissionens förslag

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 ⁽⁴⁾ antogs i syfte att bidra till fullgörandet av de skyldigheter som följer av Århuskonventionen genom att fastställa regler för tillämpningen av konventionens bestämmelser på unionens institutioner och organ.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ (EUT L 264, 25.9.2006, s. 13).

Ändring

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 ⁽⁴⁾ antogs i syfte att bidra till fullgörandet av de skyldigheter som följer av Århuskonventionen genom att fastställa regler för tillämpningen av konventionens bestämmelser på unionens institutioner och organ. **Denna förordning ändrar därför förordning (EG) nr 1367/2006 för att genomföra artikel 9.3 och 9.4 i konventionen.**

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ (EUT L 264, 25.9.2006, s. 13).

⁽¹⁾ Ärendet återförvisades för interinstitutionella förhandlingar till det ansvariga utskottet, i enlighet med artikel 59.4 fjärde stycket i arbetsordningen (A9-0152/2021).

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 2
Förslag till förordning
Skäl 3

Kommissionens förslag

- (3) I sitt meddelande *till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén* den 11 december 2019 Den europeiska gröna given förklarade sig kommissionen överväga att se över förordning (EG) nr 1367/2006 för att göra det lättare för invånare och icke-statliga miljöorganisationer som ifrågasätter om **beslut** som påverkar miljön överensstämmer med miljölagstiftningen att komma åt administrativa och rättsliga granskningar på EU-nivå. Kommissionen förband sig också att vidta åtgärder för att förbättra deras möjlighet till rättslig prövning vid nationella domstolar i alla medlemsländer. I detta syfte utfärdade den **ett meddelande** Förbättring av tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor i EU och dess medlemsstater.

Ändring

- (3) I sitt meddelande **av** den 11 december 2019 **om** den europeiska gröna given förklarade sig kommissionen överväga att se över förordning (EG) nr 1367/2006 för att göra det lättare för invånare och icke-statliga miljöorganisationer som **på ett konkret och specifikt plan** ifrågasätter om **förvaltningsåtgärder** som påverkar miljön överensstämmer med miljölagstiftningen att komma åt administrativa och rättsliga granskningar på EU-nivå. Kommissionen förband sig också att vidta åtgärder för att förbättra deras möjlighet till rättslig prövning vid nationella domstolar i alla medlemsländer. I detta syfte utfärdade den **sitt meddelande av den 14 oktober 2020 om** förbättring av tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor i EU och dess medlemsstater **där den bekräftar att tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, både via Europeiska unionens domstol och de nationella domstolarna som unionens domstolar, är en viktig stödåtgärd som ska bidra till förverkligandet av den europeiska gröna given och stärka civilsamhällets roll som väktare i det demokratiska utrymmet.**

Ändring 3
Förslag till förordning
Skäl 3a (nytt)

Kommissionens förslag

- 3a. Enligt artikel 9.4 i Århuskonventionen bör domstolsförfaranden som omfattas av artikel 9.3 i den konventionen inte vara oöverkomligt kostsamma. För att säkerställa att domstolsprövningar enligt artikel 12 i förordning (EG) nr 1367/2006 inte är oöverkomligt kostsamma ^(1a) och att kostnaderna är förutsebara för den sökande bör unionens institutioner eller organ när de vinner en tvist begära rimlig ersättning för kostnader.

Ändring

- ^(1a) Kommissionens meddelande av den 4 april 2019 Granskning av genomförandet av miljöpolitiken 2019: ett Europa som skyddar sina medborgare och förbättrar deras livskvalitet och kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 om förbättring av tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor i EU och dess medlemsstater.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 4
Förslag till förordning
Skäl 4

Kommissionens förslag

(4) Med beaktande av bestämmelserna i artikel 9.3 i Århuskonventionen och **de problem som** Århuskonventionens efterlevnadskommitté **har påvisat** ⁽⁵⁾ bör unionsrätten bringas i överensstämmelse med bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på ett sätt som är förenligt med de grundläggande principerna för unionens rättsordning och system för rättslig prövning.

⁽⁵⁾ *Se slutsatserna från Århuskonventionens efterlevnadskommitté i ärende ACCC/C/2008/32 på <https://www.unece.org/env/pp/compliance/Compliancecommittee/32TableEC.html>.*

Ändring

(4) Med beaktande av bestämmelserna i artikel 9.3 **och 9.4** i Århuskonventionen och **råden från** Århuskonventionens efterlevnadskommitté ⁽⁵⁾ bör unionsrätten bringas i överensstämmelse med bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på ett sätt som är förenligt med de grundläggande principerna för unionens rättsordning, **inbegripet unionsfördragen**, och **med unionens** system för rättslig prövning. **Förordning (EG) nr 1367/2006 bör ändras i enlighet med detta.**

⁽⁵⁾ *Råd från Århuskonventionens efterlevnadskommitté ACCC/M/2017/3 och ACCC/C/2015/128 på https://unece.org/env/pp/cc/acc.m.2017.3_european-union och https://unece.org/env/pp/cc/acc.c.2015.128_european-union.*

Ändring 5
Förslag till förordning
Skäl 4a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

(4a) *I artikel 9.3 i Århuskonventionen föreskrivs att varje part, inom ramen för sin nationella lagstiftning, ska se till att den berörda allmänhet som uppfyller kriterierna i nationell rätt har rätt att få beslut, åtgärder eller försummelser som strider mot den nationella miljö-rätten prövade av domstol eller genom andra omprövningsförfaranden vad gäller den innehållsmässiga och procedurmässiga lagenligheten. Det administrativa prövningsförfarandet inom ramen för Århusförordningen kompletterar unionens övergripande system för administrativ och rättslig prövning som gör det möjligt för allmänheten att pröva förvaltningsåtgärder genom att väcka talan på unionsnivå, enligt artikel 263.4 i EUF-fördraget och, i enlighet med artikel 267 i EUF-fördraget, vid nationella domstolar, som utgör en integrerad del av unionens system enligt fördragen.*

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 6
Förslag till förordning
Skäl 5

Kommissionens förslag

- (5) Att en intern omprövning enligt förordning (EG) nr 1367/2006 endast kan begäras avseende förvaltningsåtgärder med individuell räckvidd **är** det främsta **hindret för** icke-statliga miljöorganisationer som vill ha tillgång till intern omprövning enligt artikel 10 i förordningen också när det gäller förvaltningsåtgärder med större räckvidd. Därför är det **nödvändigt** att utöka räckvidden för det förfarande för intern omprövning som fastställs i denna förordning till att omfatta icke-lagstiftningsakter med allmän räckvidd.

Ändring

- (5) Att en intern omprövning enligt förordning (EG) nr 1367/2006 endast kan begäras avseende förvaltningsåtgärder med individuell räckvidd **har varit** det främsta **argumentet för att neka prövning för** icke-statliga miljöorganisationer som vill ha tillgång till intern omprövning enligt artikel 10 i förordningen också när det gäller förvaltningsåtgärder med större räckvidd. Därför är det **lämpligt** att utöka räckvidden för det förfarande för intern omprövning som fastställs i denna förordning till att omfatta icke-lagstiftningsakter med allmän räckvidd.

Ändring 7
Förslag till förordning
Skäl 6

Kommissionens förslag

- (6) Definitionen av "förvaltningsåtgärd" i förordning (EG) nr 1367/2006 bör omfatta icke-lagstiftningsakter. En icke-lagstiftningsakt kan emellertid medföra genomförandeåtgärder på nationell nivå som **icke-statliga miljöorganisationer** kan **erhålla** rättsligt skydd mot, bland annat av Europeiska unionens domstol (nedan kallad domstolen) genom det förfarande för förhandsavgörande som fastställs i artikel 267 i EUF-fördraget. **Därför är det lämpligt att undanta de bestämmelser i sådana icke-lagstiftningsakter för vilka EU-rätten kräver genomförandeåtgärder på nationell nivå från den interna omprövningens räckvidd.**

Ändring

- (6) Definitionen av "förvaltningsåtgärd" i förordning (EG) nr 1367/2006 bör omfatta icke-lagstiftningsakter. En icke-lagstiftningsakt kan emellertid medföra genomförandeåtgärder på nationell nivå som **det** kan **erhållas** rättsligt skydd mot, bland annat av Europeiska unionens domstol (nedan kallad domstolen) genom det förfarande för förhandsavgörande som fastställs i artikel 267 i EUF-fördraget.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 8
Förslag till förordning
Skäl 7

Kommissionens förslag

- (7) Av rättssäkerhetsskäl måste EU-rätten uttryckligen kräva att genomförandeakter ska antas för en bestämmelse för att den inte ska anses omfattas av begreppet förvaltningsåtgärd.

Ändring

utgår

Ändring 9
Förslag till förordning
Skäl 9

Kommissionens förslag

- (9) Förordning (EG) nr 1367/2006 omfattar åtgärder som antas enligt miljöretten. Artikel 9.3 i Århuskonventionen reglerar **däremot** omprövning av handlingar som "strider mot" miljölagstiftningen. Således är det nödvändigt att klargöra att intern omprövning ska genomföras i syfte att kontrollera om en förvaltningsåtgärd strider mot miljölagstiftningen.

Ändring

- (9) Förordning (EG) nr 1367/2006 omfattar åtgärder som antas enligt miljöretten. Artikel 9.3 i Århuskonventionen reglerar omprövning av handlingar **eller försummelser** som "strider mot" miljölagstiftningen. Således är det nödvändigt att **i överensstämmelse med domstolens rättspraxis** klargöra att intern omprövning ska genomföras i syfte att kontrollera om en förvaltningsåtgärd strider mot miljölagstiftningen **i den mening som avses i artikel 2.1 f.**

Ändring 10
Förslag till förordning
Skäl 10

Kommissionens förslag

- (10) Vid bedömningen av om en förvaltningsåtgärd innehåller bestämmelser som **till följd av sina effekter** kan strida mot miljölagstiftningen måste man överväga om dessa bestämmelser kan ha en negativ inverkan på uppnåendet av de mål för unionens miljöpolitik som anges i artikel 191 i EUF-fördraget. **Därför** bör mekanismen för intern omprövning också omfatta åtgärder som har antagits för att genomföra annan politik än unionens miljöpolitik.

Ändring

- (10) Vid bedömningen av om en förvaltningsåtgärd innehåller bestämmelser som kan strida mot miljölagstiftningen **i den mening som avses i artikel 2.1 f** måste man **i enlighet med domstolens rättspraxis** överväga om dessa bestämmelser kan ha en negativ inverkan på uppnåendet av de mål för unionens miljöpolitik som anges i artikel 191 i EUF-fördraget. **Om så är fallet** bör mekanismen för intern omprövning också omfatta åtgärder som har antagits för att genomföra annan politik än unionens miljöpolitik.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 11
Förslag till förordning
Skäl 10a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

(10a) Med hänsyn till artikel 263 första stycket i EUF-fördraget, såsom den tolkats av domstolen ^(1a), anses en akt ha extern effekt och kan därmed bli föremål för en begäran om omprövning, om den är avsedd att ha rättsverkan i förhållande till tredje man. Förvaltningsåtgärder, såsom utnämningar eller förberedande åtgärder, som inte har rättsverkan i förhållande till tredje man och inte kan anses ha extern effekt i överensstämmelse med domstolens rättspraxis, bör därför inte utgöra förvaltningsåtgärder enligt förordning (EG) nr 1367/2006.

^(1a) Domstolens dom av den 3 oktober 2013, Inuit Tapiriit Kanatami m.fl. mot parlamentet och rådet, mål C-583/11 P, ECLI:EU:C:2013:625, punkt 56.

Ändring 12
Förslag till förordning
Skäl 10b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

(10b) För att säkerställa rättslig konsekvens anses en åtgärd ha extern effekt och kan därmed bli föremål för en begäran om omprövning, i enlighet med artikel 263 första stycket i EUF-fördraget, såsom den tolkats av domstolen ^(1a). Att en åtgärd anses ha extern effekt innebär att en åtgärd kan bli föremål för en begäran om omprövning, oberoende av dess form, eftersom dess karaktär beaktas med avseende på dess verkningar, mål och innehåll ^(1b).

^(1a) Domstolens dom av den 29 januari 2021, ClientEarth mot EIB i mål T-9/19, ECLI:EU:T:2021:42, punkterna 149 och 153. Se också dom i mål C-583/11 P, punkt 56.

^(1b) Domstolens domar av den 10 december 1957, Usines à tubes de la Sarre mot High Authority i målen 1/57 och 14/57, ECLI:EU:C:1957:13, s. 114, av den 31 mars 1971, kommissionen mot rådet, mål 22/70, ECLI:EU:C:1971:32, punkt 42, av den 16 juni 1993, Frankrike mot kommissionen i mål C-325/91, ECLI:EU:C:1993:245, punkt 9, av den 20 mars 1997, Frankrike mot kommissionen i mål C-57/95, ECLI:EU:C:1997:164, punkt 22, och av den 13 oktober 2011, Deutsche Post och Tyskland mot kommissionen i målen C-463/10 P och C-475/10 P, ECLI:EU:C:2011:656, punkt 36.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 13
Förslag till förordning
Skäl 10c (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

- (10c) *Förfarandefrister för administrativ och/eller juridisk kontroll bör tillämpas först när innehållet i förvaltningsåtgärden som rör väsentliga allmänintressen som skyddas av miljöretten och sedan är föremål för prövning faktiskt är känt för de personer som berörs av åtgärden, särskilt i fall där den enskilda förvaltningsåtgärden är föråldrad. Detta är nödvändigt för att undvika praxis som skulle kunna strida mot artikel 9 i Århuskonventionen och mot domstolens rättspraxis, särskilt domstolens dom av den 12 november 2019 i mål C-261/18, kommissionen mot Irland ^(1a).*

- ^(1a) *Domstolens dom av den 12 november 2019 i mål C-261/18, kommissionen mot Irland, ECLI:EU:C:2019:955.*

Ändring 14
Förslag till förordning
Skäl 10d (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

- (10d) *Det är viktigt att allmänheten på ett tidigt och effektivt sätt kan delta i utarbetandet och antagandet av unionens lagstiftningsakter och icke-lagstiftningsakter så att man på ett tidigt stadium kan angripa problem och bedöma om det finns behov av ytterligare ett förslag för att förbättra allmänhetens övergripande deltagande.*

Ändring 15
Förslag till förordning
Skäl 11a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

- (11a) *Med tanke på icke-statliga miljöorganisationers viktiga roll när det gäller att öka medvetenheten och vidta rättsliga åtgärder bör unionens institutioner och organ se till att det finns tillfredsställande tillgång till information, deltagande och rättslig prövning.*

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 16
Förslag till förordning
Skäl 12

Kommissionens förslag

- (12) Enligt domstolens rättspraxis⁽⁶⁾ är **icke-statliga miljöorganisationer** som ansöker om intern omprövning av en förvaltningsåtgärd i sina grunder för begäran **skyldiga** att ange väsentliga faktiska omständigheter eller rättsliga argument som kan ge upphov till allvarliga tvivel.

⁽⁶⁾ Domstolens dom av den 12 september 2019 i mål C-82/17 P, TestBioTech mot kommissionen, ECLI:EU:C:2019:719, punkt 69.

Ändring

- (12) Enligt domstolens rättspraxis⁽⁶⁾ är **en part** som ansöker om intern omprövning av en förvaltningsåtgärd i sina grunder för begäran **skyldig** att ange väsentliga faktiska omständigheter eller rättsliga argument som kan ge upphov till allvarliga tvivel. **Den skyldigheten bör även tillämpas enligt förordning (EG) nr 1367/2006.**

⁽⁶⁾ Domstolens dom av den 12 september 2019 i mål C-82/17 P, TestBioTech mot kommissionen, ECLI:EU:C:2019:719, punkt 69 och domen i mål T-9/19.

Ändring 17
Förslag till förordning
Skäl 12a (nytt)

Kommissionens förslag

- (12a) Vid behandlingen av en begäran om intern omprövning bör andra parter som direkt berörs av begäran i fråga, såsom företag eller myndigheter, ha möjlighet att lämna synpunkter till den berörda unionsinstitutionen eller det berörda unionsorganet inom de tidsfrister som anges i förordning (EG) nr 1367/2006.

Ändring

Ändring 18
Förslag till förordning
Skäl 12b (nytt)

Kommissionens förslag

- (12b) Om en statlig stödåtgärd enligt artikel 107 i EUF-fördraget strider mot unionens miljö rätt kan den statliga stödåtgärden i enlighet med domstolens rättspraxis^(1a) inte förklaras förenlig med den inre marknaden. Kommissionen bör fastställa tydliga riktlinjer för att underlätta bedömningen av om statligt stöd är förenligt med relevanta bestämmelser i unionsrätten, inbegripet unionens miljö rätt.

Ändring

^(1a) Domstolens dom av den 22 september 2020 i mål C-594/18 P, Österrike mot kommissionen, ECLI:EU:C:2020:742.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 19
Förslag till förordning
Skäl 12c (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

- (12c) *I förordning (EG) nr 1367/2006 fastställs gemensamma bestämmelser, tillämpningsområden och definitioner gällande tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på unionsnivå. Detta är lämpligt och bidrar till rättslig förutsebarhet och ökad öppenhet kring de genomförandeåtgärder som vidtas enligt skyldigheterna i Arhuskonventionen.*

Ändring 20
Förslag till förordning
Skäl 12d (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

- (12d) *Tillämpningsområdet för prövningsförfaranden enligt förordning (EG) nr 1367/2006 bör omfatta den innehållsmässiga och procedurmässiga lagenligheten av den åtgärd som ifrågasätts. I överensstämmelse med domstolens rättspraxis får förfaranden enligt artikel 263.4 i EUF-fördraget och artikel 12 i förordning (EG) nr 1367/2006 inte baseras på argument eller bevisning som inte framgår av begäran om omprövning, eftersom kravet på motivering av en sådan begäran, enligt artikel 10.1 i förordning (EG) nr 1367/2006, annars skulle förlora sin ändamålsenliga verkan och syftet med det förfarande som inletts genom begäran ändras ^(1a).*

^(1a) Dom i mål C-82/17 P, punkt 39.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 21
Förslag till förordning
Skäl 13a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändring

- (13a) *Åtgärder som vidtas av myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet nationella genomförandeåtgärder som vidtas på medlemsstatsnivå och som krävs av en icke-lagstiftningsakt enligt unionsrätten, omfattas inte av förordning (EG) nr 1367/2006, i överensstämmelse med fördragen och principen om nationella domstolars autonomi.*

Ändring 22
Förslag till förordning
Skäl 14

Kommissionens förslag

Ändring

- (14) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), särskilt rätten till god förvaltning (artikel 41) och rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47). Denna förordning bidrar till att effektivisera EU:s system för administrativ prövning och prövning i domstol och förstärker därigenom tillämpningen av artiklarna 41 och 47 i stadgan, och därmed bidrar den till rättsstatsprincipen enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen.

- (14) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), särskilt **principen om miljöskydd (artikel 37)**, rätten till god förvaltning (artikel 41) och rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47). Denna förordning bidrar till att effektivisera EU:s system för administrativ prövning och prövning i domstol **i miljöfrågor** och förstärker därigenom tillämpningen av artiklarna 37, 41 och 47 i stadgan, och därmed bidrar den till rättsstatsprincipen enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 23**Förslag till förordning****Artikel 1 – led 1**

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 2 – punkt 1 – led g

Kommissionens förslag

g) *förvaltningsåtgärd*: alla icke-lagstiftningsakter som antas av en unionsinstitution eller ett unionsorgan och som har **rättsligt bindande** effekt utanför institutionen eller organet i fråga samt innehåller bestämmelser som **till följd av sina effekter** kan strida mot miljölagstiftningen i den mening som avses i artikel 2.1 f, **med undantag av de bestämmelser i denna akt för vilka unionsrätten uttryckligen kräver genomförandeåtgärder på europeisk eller nationell nivå.**

Ändring

g) *förvaltningsåtgärd*: alla icke-lagstiftningsakter som antas av en unionsinstitution eller ett unionsorgan och som har **rättslig** effekt utanför institutionen eller organet i fråga samt innehåller bestämmelser som kan strida mot miljölagstiftningen i den mening som avses i artikel 2.1 f. **Förvaltningsåtgärder ska inte inbegripa åtgärder som antagits av myndigheter i medlemsstaterna.**

Ändring 24**Förslag till förordning****Artikel 1 – led 1a (nytt)**

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 2 – punkt 2

Nuvarande lydelse

2. Med förvaltningsåtgärd och förvaltningsförsummelse avses inte åtgärder som vidtas eller försummelser som begås av en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan i egenskap av överprövande förvaltningsinstans i enlighet med **exempelvis**

a) artiklarna 81, 82, **86 och 87** i fördraget (**konkurrensregler**),

b) artiklarna 226 och 228 i fördraget (överträdelseförfaranden),

*Ändring***1a. Artikel 2.2 ska ändras på följande sätt:**

”2. Med förvaltningsåtgärd och förvaltningsförsummelse avses inte åtgärder som vidtas eller försummelser som begås av en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan i egenskap av överprövande förvaltningsinstans i enlighet med

a) artiklarna 81 **och** 82 i fördraget [**artiklarna 101 and 102 i EUF-fördraget**] (**inklusive koncentrationsregler**),

b) artiklarna 226 och 228 i fördraget [**artiklarna 258 and 260 i EUF-fördraget**] (överträdelseförfaranden),

Torsdagen den 20 maj 2021

Nuvarande lydelse

- c) artikel 195 i fördraget (ombudsmannaförfaranden),
- d) artikel 280 i fördraget (OLAF-förfaranden).

Ändring

- c) artikel 195 i fördraget [**artikel 228 i EUF-fördraget**] (ombudsmannaförfaranden),
- d) artikel 280 i fördraget [**artikel 325 i EUF-fördraget**] (OLAF-förfaranden).
- da) Artiklarna 86 och 87 [artiklarna 106 och 107 i EUF-fördraget] (konkurrensregler) till och med den ... [18 månader efter antagandet av denna förordning].**
- db) Senast den ... [18 månader efter dagen för antagandet av denna förordning] ska kommissionen anta riktlinjer för att underlätta bedömningen av om statligt stöd är förenligt med relevanta bestämmelser i unionsrätten på miljöområdet, inbegripet riktlinjer för de uppgifter som medlemsstaterna ska lämna när de anmäler statligt stöd till kommissionen.”**

Ändring 25

Förslag till förordning

Artikel 1 – led 1b (nytt)

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 4 – punkt 2

Nuvarande lydelse

2. Den miljöinformation som skall tillhandahållas och spridas skall uppdateras på lämpligt sätt. Utöver de handlingar som anges i artikel 12.2 och 12.3 samt artikel 13.1 och 13.2 i förordning (EG) nr 1049/2001 skall databaserna och registren **innehålla följande:**

- a) Texterna till internationella fördrag, konventioner eller avtal, **gemenslagslagstiftning** om eller med anknytning till miljön samt riktlinjer, planer och program avseende miljön.
- b) Lägesrapporter avseende genomförandet av de punkter som anges i a om de har utarbetats eller förvaras i elektronisk form av **gemenskapens** institutioner eller organ.

Ändring

1b. I artikel 4 ska punkt 2 ersättas med följande:

”2. Den miljöinformation som skall tillhandahållas och spridas skall uppdateras på lämpligt sätt. Utöver de handlingar som anges i artikel 12.2 och 12.3 samt artikel 13.1 och 13.2 i förordning (EG) nr 1049/2001 skall **följande inbegripas i databaserna och registren så snart de är konsoliderade:**

- a) Texterna till internationella fördrag, konventioner eller avtal, **unionslagstiftning** om eller med anknytning till miljön samt riktlinjer, planer och program avseende miljön.
- aa) Ståndpunkter som medlemsstater uttryckt i beslutsprocesser inför antagandet av unionslagstiftning eller förvaltningsåtgärder om eller med anknytning till miljön.**
- b) Lägesrapporter avseende genomförandet av de punkter som anges i a om de har utarbetats eller förvaras i elektronisk form av **unionens** institutioner eller organ.

Torsdagen den 20 maj 2021

Nuvarande lydelse

- c) Åtgärder som vidtagits i förfaranden rörande överträdelse av gemenskapslagstiftningen från skedet med det motiverade yttrandet enligt artikel 226.1 i fördraget.
- d) Sådana rapporter om tillståndet i miljön som avses i punkt 4.
- e) Uppgifter eller sammanställningar av uppgifter som kommer från övervakning av verksamhet som påverkar eller sannolikt kommer att påverka miljön.
- f) Tillstånd med en avsevärd inverkan på miljön samt miljöavtal, eller en hänvisning till var sådan information kan begäras eller erhållas.
- g) Miljökonsekvensstudier och riskbedömningar beträffande miljön, eller en hänvisning till var sådan information kan begäras eller erhållas."

Ändring

- c) Åtgärder som vidtagits i förfaranden rörande överträdelse av gemenskapslagstiftningen från skedet med det motiverade yttrandet enligt artikel 258.1 i fördraget.
- d) Sådana rapporter om tillståndet i miljön som avses i punkt 4.
- e) Uppgifter eller sammanställningar av uppgifter som kommer från övervakning av verksamhet som påverkar eller sannolikt kommer att påverka miljön.
- f) Tillstånd med en avsevärd inverkan på miljön samt miljöavtal, eller en hänvisning till var sådan information kan begäras eller erhållas.
- g) Miljökonsekvensstudier och riskbedömningar beträffande miljön, eller en hänvisning till var sådan information kan begäras eller erhållas."

Ändring 26

Förslag till förordning

Artikel 1 – led 2 – led a

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 10 – punkt 1 – stycke 1

Kommissionens förslag

En icke-statlig organisation som uppfyller kriterierna i artikel 11 har rätt att begära en intern omprövning av ett agerande av den unionsinstitution eller det unionsorgan som har vidtagit en förvaltningsåtgärd eller, i fråga om en påstådd förvaltningsförsummelse, borde ha vidtagit en sådan åtgärd, med hänvisning till att denna åtgärd eller försummelse strider mot miljölagstiftningen.

Ändring

En icke-statlig organisation **eller personer i allmänheten** som uppfyller kriterierna i artikel 11 har rätt att begära en intern omprövning av ett agerande av den unionsinstitution eller det unionsorgan som har vidtagit en förvaltningsåtgärd eller, i fråga om en påstådd förvaltningsförsummelse, borde ha vidtagit en sådan åtgärd, med hänvisning till att denna åtgärd eller försummelse strider mot miljölagstiftningen.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 27**Förslag till förordning****Artikel 1 – led 2 – led a**

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 10 – punkt 1 – stycke 2

Kommissionens förslag

Om en förvaltningsåtgärd är en genomförandeåtgärd på unionsnivå som krävs av en annan icke-lagstiftningsåtgärd får den icke-statliga organisationen även begära att den bestämmelse i den icke-lagstiftningsakt för vilken denna genomförandeåtgärd krävs ska omprövas i samband med att den begär att genomförandeåtgärden i fråga omprövas.

Ändring

Om en förvaltningsåtgärd är en genomförandeåtgärd på unionsnivå som krävs av en annan icke-lagstiftningsåtgärd får den icke-statliga organisationen **eller personer i allmänheten som uppfyller kriterierna i artikel 11** även begära att den bestämmelse i den icke-lagstiftningsakt för vilken denna genomförandeåtgärd krävs ska omprövas i samband med att den begär att genomförandeåtgärden i fråga omprövas.

Ändring 28**Förslag till förordning****Artikel 1 – led 2 – led a**

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 10 – punkt 2

Kommissionens förslag

2. Den unionsinstitution eller det unionsorgan som avses i punkt 1 ska pröva varje sådan begäran som inte är uppenbart ogrundad. Unionsinstitutionen eller unionsorganet ska snarast ange sina skäl i ett skriftligt svar, dock senast sexton veckor efter det att begäran togs emot.

Ändring

2. Den unionsinstitution eller det unionsorgan som avses i punkt 1 ska pröva varje sådan begäran som inte är uppenbart ogrundad. **Om en unionsinstitution eller ett unionsorgan tar emot flera begäranden om omprövning av samma åtgärd eller försummelse och uppger samma skäl kan institutionen eller organet besluta att kombinera ansökningarna och behandla dem som en ansökan. I sådana fall ska unionsinstitutionen eller unionsorganet så snart som möjligt meddela alla som har begärt intern omprövning av samma åtgärd eller försummelse detta beslut. Inom fyra veckor efter inlämnandet av en sådan begäran får tredje parter som direkt berörs av begäran lämna synpunkter till unionsinstitutionen eller unionsorganet.** Unionsinstitutionen eller unionsorganet ska snarast ange sina skäl i ett skriftligt svar, dock senast sexton veckor efter det att begäran togs emot.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 29

Förslag till förordning

Artikel 1 – led 2a (nytt)

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 11 – punkt 1a (ny)

Kommissionens förslag

Ändring

2a. I artikel 11 ska följande punkt införas:

”1a. Alla personer i allmänheten som påvisar ett tillräckligt intresse eller kränkning av en rättighet ska ha rätt att begära en intern omprövning i enlighet med artikel 10, med förbehåll för punkt 2 nedan.”

Ändring 30

Förslag till förordning

Artikel 1 – led 2b (nytt)

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 11 – punkt 2

Nuvarande lydelse

Ändring

2b. I artikel 11 ska punkt 2 ersättas med följande:

2. Kommissionen skall anta de bestämmelser som behövs för att kriterierna i **punkt 1** skall tillämpas på ett öppet och konsekvent sätt.

2. Kommissionen skall anta de bestämmelser som behövs för att kriterierna i **punkterna 1 och 1a** skall tillämpas på ett öppet och konsekvent sätt. **Senast ... [18 månader efter antagandet av denna förordning] ska kommissionen anta en delegerad akt i enlighet med artikel 12a med angivande av vilka kriterier som personer i allmänheten enligt punkt 1a i denna artikel ska uppfylla. Kommissionen ska se över tillämpningen av dessa kriterier minst vart tredje år och vid behov ändra den delegerade akten för att säkerställa ett effektivt utövande av den rätt som tillkommer allmänheten enligt punkt 1a.**

Torsdagen den 20 maj 2021

Nuvarande lydelse

Ändring

De kriterier som fastställs i den delegerade akt som antas enligt denna punkt ska

- a) säkerställa faktisk tillgång till rättslig prövning i överensstämmelse med de övergripande målen i Århuskonventionen,
- b) kräva att en begäran görs av enskilda personer i allmänheten från olika medlemsstater när det gäller en unionsåtgärd eller unionsförsummelse som påverkar allmänheten i mer än en medlemsstat,
- c) vara av sådan art att det är möjligt att undvika allmän talerätt, bland annat genom att säkerställa att enskilda personer, när de påvisar tillräckligt intresse eller kränkning av en rättighet, ska bevisa att de är direkt berörda i förhållande till den breda allmänheten,
- d) minimera den administrativa bördan för unionens institutioner och organ.

Ändring 31

Förslag till förordning

Artikel 1 – led 2c (nytt)

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 11a (ny)

Kommissionens förslag

Ändring

2c. Följande artikel ska införas:

”Artikel 11a

Offentligt register över begäranden om intern omprövning

Unionens institutioner och organ ska senast den 31 december 2021 upprätta ett register över begäranden som uppfyller de behörighetskrav som fastställs i artikel 11 samt över de personer som lämnat in begäran som uppfyller kraven. Registret ska uppdateras regelbundet.”

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 32**Förslag till förordning****Artikel 1 – led 2d (nytt)**

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 12 – punkt 1

Nuvarande lydelse

1. Den icke-statliga organisation som har lämnat begäran om intern omprövning i enlighet med artikel 10 får väcka talan vid EG-domstolen i enlighet med **tillämpliga bestämmelser** i fördraget.

Ändring

2d. I artikel 12 ska punkt 1 ändras på följande sätt:

”1. Om den icke-statliga organisation **eller personer i allmänheten** som har lämnat begäran om intern omprövning i enlighet med artikel 10 **anser att ett beslut som unionsinstitutionen eller unionsorganet fattat som svar på begäran är otillräckligt för att säkerställa efterlevnaden av miljörätten** får de väcka talan vid EG-domstolen i enlighet med **artikel 263** i fördraget **för att ompröva den innehållsmässiga och procedurmässiga lagenligheten av beslutet.**”

Ändring 33**Förslag till förordning****Artikel 1 – led 2e (nytt)**

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 12 – punkt 2

Nuvarande lydelse

2. Om **gemenskapsinstitutionen** eller **gemenskapsorganet** inte agerar i enlighet med artikel 10.2 eller 10.3 får den icke-statliga organisationen väcka talan vid EG-domstolen i enlighet med tillämpliga bestämmelser i fördraget.

Ändring

2e. I artikel 12 ska punkt 2 ändras på följande sätt:

”2. Om **unionsinstitutionen** eller **unionsorganet** inte agerar i enlighet med artikel 10.2 eller 10.3 får den icke-statliga organisationen **eller personer i allmänheten som begärt intern omprövning enligt artikel 10** väcka talan vid EG-domstolen i enlighet med tillämpliga bestämmelser i fördraget.”

Ändring 34**Förslag till förordning****Artikel 1 – led 2f (nytt)**

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 12 – punkt 2a (ny)

Kommissionens förslag

Ändring

2f. Följande punkt ska införas:

”2a. Utan att det påverkar tillämpningen av domstolens befogenhet att fördela kostnader ska det säkerställas att domstolsförfaranden som inleds inom ramen för denna artikel inte är oöverkomligt kostsamma. De unionsinstitutioner och unionsorgan som avses i artikel 10.1 ska endast begära rimlig ersättning för kostnader”.

Torsdagen den 20 maj 2021

Ändring 35**Förslag till förordning****Artikel 1 – led 2g (nytt)**

Förordning (EG) nr 1367/2006

Artikel 12a (ny)

Kommissionens förslag

Ändring

2g. Följande artikel ska införas:**”Artikel 12a****Utövande av delegeringen**

1. Befogenheten att anta delegerade akter enligt artikel 11.2 ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 11.2 ska ges till kommissionen tills vidare från och med ... [den dag då denna förordning träder i kraft].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 11.2 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat och allmänheten i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 11.2 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.”

Torsdagen den 20 maj 2021

P9_TA(2021)0258

Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter: interimsbetänkande

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2021 om förslaget till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 168/2007 om inrättande av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (COM(2020)0225) – (2020/0112R(APP))

(2022/C 15/47)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av förslaget till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 168/2007 om inrättande av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (COM(2020)0225),
- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artikel 352,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 168/2007 av den 15 februari 2007 om inrättande av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter ⁽¹⁾ (förordningen om byrån),
- med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, artiklarna 2, 6 och 7 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan),
- med beaktande av det gemensamma uttalandet från Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen av den 19 juli 2012 om decentraliserade byråer och den gemensamma ansatsen,
- med beaktande av studien *Strengthening the Fundamental Rights Agency – The Revision of the Fundamental Rights Agency Regulation*, som offentliggjordes i maj 2020 av utredningsavdelningen för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor,
- med beaktande av artikel 105.5 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
- med beaktande av interimsbetänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0058/2021), och av följande skäl:
 - A. Förslaget till rådets förordning är ett steg framåt i strävan att i stort effektivisera arbetet i Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (byrån) genom att göra det möjligt för byrån att fullt ut verka inom alla unionens behörighetsområden och genom att förtydliga dess uppgifter och arbetsmetoder, med respekt för proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna. Det är beklagligt att den rättsliga grunden för detta i dag kräver enhällighet i rådet och parlamentets godkännande, vilket betyder att parlamentets deltagande i reformen är begränsat.
 - B. Byrån bidrar på ett avgörande sätt till upprätthållandet av de grundläggande rättigheterna, och bör, som en oberoende och fullvärdig EU-byrå och bevakare av de grundläggande rättigheterna, stärkas ytterligare i syfte att främja och försvara de grundläggande rättigheterna så effektivt som möjligt, och samtidigt eftersträva en dialog genom aktivt deltagande av det civila samhället, inbegripet advokatsamfund, yrkesorganisationer, domare och advokater.
 - C. EU:s ambitioner att utveckla en starkare yttre dimension bör återspeglas i byråns fortsatta deltagande i övervakningen och granskningen av unionens och dess medlemsstaters handlingar och verksamhet i alla aspekter av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.
 - D. I en globaliserad värld är det mycket viktigt att man garanterar ett tillräckligt skydd av de grundläggande rättigheterna genom internationellt samarbete med tredjeländer.
 - E. EU-medborgarnas förtroende för de polisiära och rättsliga myndigheternas arbete kan endast byggas och stärkas om unionens och dess medlemsstaters handlingar och verksamhet noggrant, omsorgsfullt och konsekvent övervakas och granskas och snabbt bringas i samklang med skyldigheterna i fråga om grundläggande rättigheter. Byråns verksamhet inom området med frihet, säkerhet och rättvisa är därför av yttersta vikt, och dess mandat bör därför även omfatta polissamarbete och straffrättsligt samarbete.

⁽¹⁾ EUT L 53, 22.2.2007, s. 1.

Torsdagen den 20 maj 2021

F. Byråns arbete med att försvara grundläggande rättigheter och identifiera utmaningar, såsom barns rättigheter, migration (inklusive yttre gränser), användning av artificiell intelligens och ny teknik, jämställdhet, könsrelaterat våld och kvinnors rättigheter osv. är viktigt för byråns prioriteringar och behöver därför erkännas och stödjas.

1. Europaparlamentet anser att byråns mål att tillhandahålla relevanta institutioner, organ, kontor och byråer information, bistånd och expertis om grundläggande rättigheter och att försvara och skydda de grundläggande rättigheterna i EU är ytterst viktiga, eftersom byrån övervakar stadgans praktiska tillämpning på alla medborgare i medlemsstaterna, för att därigenom försöka säkerställa att varje person behandlas med värdighet, och att alla medlemsstater behandlas på samma sätt. Parlamentet framhåller byråns viktiga underlättande roll genom att den stöder unionen och medlemsstaterna när de vidtar åtgärder eller utarbetar handlingslinjer som rör grundläggande rättigheter. Parlamentet understryker att dessa stödåtgärder kan ta olika former, bland annat offentliggörande av rapporter som är faktabaserade och balanserade och som beaktar många olika källor. Parlamentet uppmuntrar kommissionen och rådet att systematiskt införliva de uppgifter som byrån tar fram i sitt beslutsfattande och att förbinda sig att uppnå samma mål.

2. Europaparlamentet understryker att hatbrott och hatpropaganda är en utbredd företeelse och en brådskande fråga, liksom diskriminering på alla grunder, bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, könsidentitet eller könsuttryck, ålder eller sexuell läggning. Parlamentet påminner om att ett övergripande och intersektionellt förhållningssätt är väsentligt för att skydda alla personers grundläggande rättigheter. Parlamentet varnar för den ökande förekomsten och normaliseringen av hatpropaganda och olika former av rasism, främlingsfientlighet och därmed sammanhängande intolerans, särskilt antiziganism, antisemitism, islamofobi och rasism mot personer som inte är vita i många medlemsstater, och att dessa företeelser har förvärrats av framväxten av extremistiska rörelser och ökat på nätet, särskilt under covid-19-pandemin. Parlamentet framhåller byråns engagemang i kampen mot alla sorters diskriminering och uppmanar byrån att fortsätta arbeta för att motverka hatpropaganda och hatbrott och att regelbundet rapportera om fallen och de senaste trenderna.

3. Europaparlamentet bekräftar sin vilja att ge byrån möjlighet att till fullo verka inom alla unionens behörighetsområden och fullgöra sin roll så som den har utformats av EU:s lagstiftare, och att därför fastställa vilka principer och villkor som krävs för att parlamentet ska kunna ge sitt godkännande. Parlamentet beklagar i detta sammanhang parlamentets begränsade deltagande i reformen av byrån, och understryker att det skulle föredra det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Parlamentet uppmanar, i linje med andra RIF-myndigheter, kommissionen att tilldela byrån en tillräckligt stor budget för att den helt ska kunna fullgöra sin roll, och konstaterar att byrån behöver förses med tillräckligt specialiserad personal.

4. Europaparlamentet uppmanar rådet att beakta följande överväganden när det ändrar förordningen om byrån:

i) *Förordningens tillämpningsområde*

I linje med de ändringar som följer av Lissabonfördragets ikraftträdande bör ordet "gemenskapen" ersättas med ordet "unionen" i hela förordningen – detta innebär att unionens eller medlemsstaternas handlingar och verksamhet som rör eller som genomförs inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt på området med frihet, säkerhet och rättvisa bör omfattas av byrån. I detta avseende bör det klargöras att byråns mandat omfattar polisarbete och straffrättsligt samarbete och frågor som rör respekten för de grundläggande rättigheterna vid unionens yttre gränser (i enlighet med artikel 77 i EUF-fördraget), samt också fokuserar på frågor som rör ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden mellan medlemsstaterna. Parlamentet belyser byråns viktiga roll när det gäller att ge värdefulla synpunkter och bidrag i samband med förfaranden enligt artikel 7 i EU-fördraget och den årliga rapporten om rättsstatsprincipen. Parlamentet anser att byrån i framtiden även bör bidra inom ramen för förordning (EU, Euratom) 2020/2092 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten⁽²⁾. Parlamentet framhåller, i detta avseende, byråns roll som ett instrument för att försvara principerna demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter, särskilt i tider som kännetecknas av oroväckande auktoritära tendenser.

ii) *Samarbete med tredjeländer*

Observatörsmedlemskap bör inte begränsas till kandidatländer eller länder med ett stabiliserings- och associeringsavtal, utan bör även vara öppet för andra tredjeländer, såsom länder i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet/Europeiska frihandelssammanslutningen, Förenade kungariket eller – när byråns styrelse anser att det är lämpligt – länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken.

⁽²⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

Torsdagen den 20 maj 2021

iii) *Verksamhetsområden*

Utöver kampen mot rasism, främlingsfientlighet och därmed sammanhängande intolerans enligt artikel 5.2 b i förordningen om byrån, och utöver det mer allmänna engagemanget mot alla former av diskriminering och hatbrott, bör följande verksamhetsområden uttryckligen anges i den normativa delen av den nya förordningen:

Kampen mot antiziganism, antisemitism, islamofobi och rasism mot personer med en annan hudfärg än vit, skyddet av rättigheter för personer som tillhör minoriteter samt respekt för politiska eller andra åsikter.

iv) *Årlig och flerårig programplanering*

Kommissionens förslag att avbryta det nuvarande fleråriga ramprogrammet bör beaktas i syfte att överge införandet av tematiska begränsningar för varje femårsperiod så att byrån kan anpassa sitt arbete och sitt tematiska fokus till nya prioriteringar. Byrån bör utarbeta sin programplanering i nära samråd med byråns nationella sambandsmän, i syfte att samordna de viktigaste tematiska verksamhetsområdena med medlemsstaternas nationella myndigheter på bästa och effektivaste sätt. Utkastet till programplaneringsdokument bör översändas till rådets behöriga förberedande organ och Europaparlamentet för diskussion, och mot bakgrund av resultatet av dessa diskussioner ska byråns direktör överlämna utkastet till programplaneringsdokument till byråns styrelse för antagande.

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överväga en mer övergripande och ambitiös översyn av förordningen om byrån efter en grundlig konsekvensbedömning och samråd med berörda parter, i syfte att stärka byråns oberoende, effektivitet och ändamålsenlighet. Parlamentet uppmanar rådet att överväga sådana förslag. Parlamentet uppmanar kommissionen att för den framtida revideringen särskilt beakta följande:

i) *Styrelsen*

Liksom för många andra EU-byråer bör utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor ha rätt att utnämna ytterligare en ledamot till byråns styrelse. Styrelseledamöter bör kunna återutnännas en gång. Ett krav på jämn könsfördelning i de organ som inrättas genom förordningen om byrån bör införas. Parlamentet uppmanar byrån att fortsätta sin praxis att ha minst en medlem i den vetenskapliga kommittén som har relevant sakkunskap om jämställdhet.

ii) *Oberoende utvärdering och översyn av byråns verksamhet*

Vart femte år bör byråns handlingar och verksamhet lämnas in för en oberoende extern utvärdering som inte har beställts av kommissionen. Målet för den oberoende externa utvärderingen bör vara att bedöma framför allt byråns arbetsmetoder samt hur verksamma, ändamålsenliga och effektiva byråns verksamhet och insatser är. Styrelsen ska granska slutsatserna av de utvärderingar som avses i artikel 30.3 i förordningen om byrån, och till kommissionen lämna sådana rekommendationer som kan behövas avseende förändringar av byrån, dess arbetsmetoder och räckvidden för dess uppdrag. Kommissionen ska översända utvärderingsrapporterna och rekommendationerna till parlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén samt offentliggöra dem. Efter att ha bedömt utvärderingsrapporten och rekommendationerna får kommissionen lägga fram förslag till sådana ändringar av förordningen som den anser nödvändiga.

iii) *Uppgifter*

På begäran av rådet, kommissionen eller parlamentet bör byrån kunna utföra framför allt oberoende vetenskaplig forskning, undersökningar och förberedande studier och genomförbarhetsstudier, samt utarbeta och offentliggöra slutsatser och yttranden om specifika tematiska ämnen, bland annat landsspecifika bedömningar och yttranden om lagstiftningsförslag i olika stadier i lagstiftningsprocessen och om förfaranden enligt artikel 7 i EU-fördraget. Detta bör

Torsdagen den 20 maj 2021

också kunna göras på byråns initiativ, och inte enbart på begäran av en EU-institution. Dessutom bör enskilda medlemsstater eller en grupp medlemsstater ha initiativrätt. Byrån bör, i sin aktiva roll i EU:s framtida mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter, inkluderas i förordningen som ett organ som, i samarbete med en panel av oberoende experter, identifierar den viktigaste positiva och negativa utvecklingen i varje medlemsstat på ett opartiskt sätt och som bidrar till bland annat utarbetandet av kommissionens årsrapport.

6. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.
-

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens
publikationsbyrå
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV